COLECȚIA

Iubiri de poveste

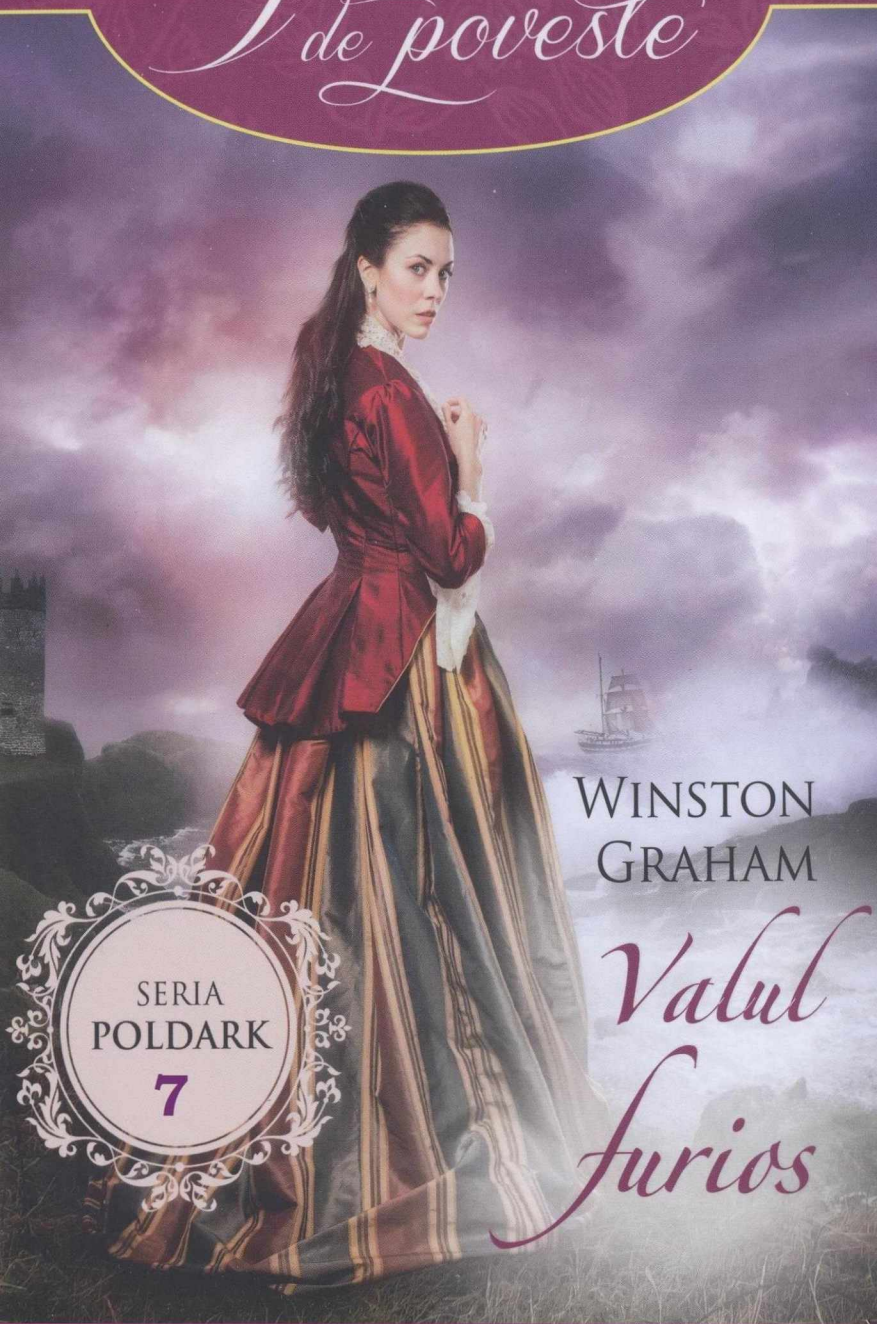

WINSTON GRAHAM

SERIA POLDARK 7

Valul furios

The Angry Tide
Winston Graham
Copyright © 1977 Winston Graham

Alma este marcă înregistrată a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Valul furios
Winston Graham

Copyright © 2017 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Adriana Marcu
Corector: Emilia Achim
Copertă: Flori Zahiu
Tehnoredactare și prepress: Ioana Cristea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GRAHAM, WINSTON
Valul furios / Winston Graham.
trad.: Graal Soft – București: Litera, 2017

ISBN 978-606-33-1922-8

I. Soft, Graal (trad.)

821.111(73)-31=135.1

WINSTON GRAHAM

Valul furios

Traducere din limba engleză
Manuela Bulat/Graal Soft

Pentru Jean

Cartea întâi

Capitolul 1

I

Bătea vântul. Cerul palid al după-amiezii era ferfenițit de nori, iar drumul, tot mai prăfos și mai denivelat, era plin de frunze ruginii.

În trăsură erau cinci oameni, un bărbat slab, într-un costum lucios, cu aspect de funcționar și cu fața ciupită de vărsat, și mai slaba lui soție, fiica lor în pragul adolescenței și alți doi pasageri, un bărbat înalt, trist, cu înfățișare distinsă, care se apropia de patruzeci de ani, și un cleric robust, cu câțiva ani mai tânăr. Bărbatul înalt purta o haină din catifea maro cu nasturi de alamă, cei mai mulți fiind descheiați și lăsând la vedere cămașa curată și vesta galben-închis, pantaloni crem strâmți și cizme de călărie. Clericul, dacă n-ar fi avut gulerul caracteristic, ar fi putut trece drept un dandy, fiind îmbrăcat cu un costum din mătase verde cu model, asortat cu mantia din mătase, cu ciorapii stacojii și cu pantofii negri cu catarame.

Bărbatul cu aspect de funcționar și soția lui, impresionați de compania în care se aflau, își vorbeau în șoaptă în timp ce trăsura sălta și se clătina peste hârtoape. Cu toate că era liniște în clipa aceea, mai devreme *existase* o conversație, așa că aflaseră cine le erau tovarăși de drum. Bărbatul înalt era căpitanul Poldark, un om cu faimă în ținut, care reprezenta în parlament orașul Truro. Clericul era reverendul Osborne Whitworth, vicarul parohiei St Margaret din Truro și vicar nerezident la St Sawle-with-Grambler, de pe coasta nordică.

Existase o conversație, dar fusese urmată de o tăcere nu prea prietenoasă – schimbul de cuvinte avusese de la început o notă acidă. Căpitanul Poldark urcase în diligență la St Blazey, iar domnul Whitworth, la scurt timp după aceea, în St Austell. Imediat spusese:

– Hei, Poldark, deci te-ai întors. Te bucuri, de bună seamă, să fii din nou acasă. Cum a fost la Westminster? Pitt și Fox[1], și toate alea. Unchiul meu zice că e o cloacă de bârfe.

– Asta îl faceți voi să fie, ripostă căpitanul Poldark. La fel cum faceți cu multe alte lucruri.

– Sigur că da! Așa spunea și George, vărul meu prin alianță, când era acolo. Știi, amarnică lovitură i-ai dat când l-ai lăsat fără scaun. Cele douăsprezece luni cât a fost deputat i-au stârnit apetitul. George a fost foarte posomorât o vreme.

Căpitanul Poldark nu zise nimic. În trăsură mirosea a praf și a respirație râncedă.

Domnul Whitworth își trase atunci într-un mod neelegant pantalonii strâmți.

– Să știi că domnul Warleggan nu e genul care să se lase pe tânjală când e vorba de interesul lui. N-am nici o îndoială că vei auzi cât de curând de el.

– Aștept cu interes, spuse Poldark privindu-l de-a lungul nasului său puternic.

– Avem nevoie de toți oamenii capabili pe care îi putem aduna, continuă Whitworth. Acum, mai mult decât niciodată. Nemulțumiri interne, cluburi iacobine, revolte navale cu steaguri roșii înălțate, falimente peste tot, iar de curând, această rebeliune irlandeză. Ai cumva vești dacă a fost înăbușită?

– Încă nu.

– Dezgustătoarele atrocități comise de catolici trebuie pedepsite așa cum se cuvine. Poveștile care se aud amintesc de cele mai cumplite crime ale Revoluției Franceze.

– Toate atrocitățile sunt pedepsite așa cum se cuvine – sau măcar sunt răzbunate. Niciodată nu se știe cine le pornește, ci doar că declanșează un șir de consecințe care nu se mai încheie.

Domnul Whitworth se uită pe geam la peisajul verde care se clătina odată cu hurducăturile trăsurii.

– Desigur, știu că domnul Pitt al dumitale susține emanciparea catolicilor. Din fericire, sunt mici șanse să treacă de parlament.

– Cred că ai dreptate, dar mă îndoiesc că ăsta-i un motiv de bucurie. Oare nu ne închinăm cu toții la același Dumnezeu?

[1] William Pitt (1759–1806) și Charles James Fox (1749–1806), doi dintre cei mai mari rivali din parlamentul britanic și cei mai faimoși și talentați politicieni ai vremii lor (n.tr.)

Nasul domnului Whitworth avea o formă diferită de a căpitanului Poldark, dar nici el nu avea vreo dificultate să privească în lungul lui – bănuind că i se punea la îndoială judecata, și încă pe teren propriu –, așa încât conversația încetă pentru o vreme. Totuși, tânărul cleric nu era genul care să se lase descurajat de micile eșecuri, așa că, după ce trăsura se opri preț de cinci minute pentru ca vizitiul și câțiva dintre pasagerii de afară să mute o creangă căzută, Whitworth zise:

– Mi-am petrecut două nopți la familia Carlyon. Îi cunoști?

– După nume.

– Tregrehan este o reședință foarte confortabilă și spațioasă. Tata și mama îi cunoșteau pe soții Carlyon, iar eu am păstrat relația. Au o bucătăreasă tare bună, o adevărată comoară.

Căpitanul Poldark se uită la pântecul rotunjit al domnului Whitworth, dar nu făcu nici un comentariu.

– Mielul lor de primăvară – excepțional de fraged... desigur, cu sparanghel și inimă de vițel friptă. Potrivirea felurilor de mâncare face ca o masă să fie bună. Totuși, pe cuvântul meu că nu știu dacă asta a fost mai bună decât fileul de vițel fiert, cu umplutură cu salvie și rozmarin, servit cu sosul dulce pe care îl au doar ei. Îi zic mereu nevestei mele că nu e vorba de ingredientele în sine, ci de felul cum sunt combinate.

– Sper că soția dumitale e bine sănătoasă.

Măcar acela era un teren comun.

– E foarte prost dispusă. Doctorul Behenna crede că splina nu-i funcționează bine. Însă mă bucur să spun că fiul meu este într-o formă excelentă. N-am văzut niciodată un copil de doi ani atât de puternic. Un băiețel bine făcut și tare frumușel... Domnul Whitworth se scărpină. Foarte diferit față de micuța creatură palidă și cocoloșită a soților Enys. Este un copil slab și plăpând, cu capul mult prea mare, iar din gură îi curge salivă cât e ziua de lungă... Jur că trăsura asta este plină de purici! Am pielea delicată, foarte sensibilă la purici, iar orice pișcătură mi se face cel puțin cât o monedă de o guinee.

– Ar trebui să folosiți Pudra fumigantă a doctorului Leach, interveni funcționarul pe un ton care sugera că i se părea o mare îndrăzneală să vorbească. Este folosită în cele mai nobile case.

Whitworth îl privi fix.

– Vă sunt îndatorat, domnule. Am auzit de ea.

Diligența își vedea de drum hurducându-se.

*

II

„Viața mea pare să se desfășoare după tipare repetitive, se gândea Ross.

Cu mulți ani în urmă – am uitat cât de mulți –, m-am întors de la Bristol cu o astfel de trăsură. Eram tânăr, șchiopătam, aveam cicatrice din Războiul American, iar tovarășii mei de călătorie erau asemănători. Un funcționar cu soția lui, dar ei aveau un bebeluș, nu o fată slabă și cu chipul ciupit de vărsat. Dar și în acea trăsură era un cleric. Halse, care acum e bătrân și care îmi displăcea la fel de mult ca acesta. Ne-am contrazis și ne-am despărțit supărați unul pe altul. Era altă perioadă a anului, octombrie, dar astăzi sunt frunze pe jos din cauza furtunii de ieri, așa că parcă ar fi toamnă deja. Poate singura diferență majoră este că atunci eram sărac – și urma să fiu șocat când, ajungând acasă, aveam să descopăr cât de sărac eram cu adevărat –, iar acum sunt prosper. Și tot atunci urma să am parte de un șoc și mai mare aflând că fata de care eram îndrăgostit plănuia să se mărite cu vărul meu. Acum am o soție... ei bine, da, am o soție...

Dar pe vremea aceea eram tânăr și plin de o energie fantastică. Acum am treizeci și opt de ani, deci nu mai sunt atât de tânăr. Și poate nici atât de plin de viață.

În rest, existența mea pare să urmeze același curs – la fel cum se întâmplă acum. De două ori, impulsivitatea m-a făcut să atac închisori și să eliberez prizonieri – o dată în Anglia, lucru pentru care am fost condamnat de clasa căreia îi aparțin, a doua oară în Franța, ispravă pentru care am avut parte de admirație și de laude la fel de nemeritate. În afară de câte o scurtă aventură din când în când, am iubit doar două femei în viața mea, iar amândouă s-au îndreptat spre alți bărbați. Am deschis două mine. Am doi copii. Și inventarul ar putea continua.

Probabil că este firesc ca, pe măsură ce îmbătrânești, să ai impresia că situațiile se repetă. Probabil că e o senzație pe care o are oricine trăiește suficient de mult. Dacă stai să te gândești la rutina și plictisul în care își duc traiul majoritatea oamenilor, poate că ar trebui să mă consider norocos că viața mea e atât de variată.

Dar nu asta-i ideea. Îți contrazici propriul argument..."

– *Poftim?* Whitworth îl întrebase ceva. O, nu, Camera nu își va încheia sesiunea decât peste șase sau șapte săptămâni.

– Atunci, te întorci mai devreme?

– Am niște afaceri de care trebuie să mă ocup, zise Ross. Am lipsit prea mult timp.

– A, da, afaceri. Gândul atinse o coardă în inima lui Osborne Whitworth. Apropo, având în vedere că îl cunoști atât de bine pe vicontele Falmouth... Făcu o pauză, dar Ross nici nu-i confirmă, nici nu-i infirmă spusele, așa că reluă: Având în vedere că *sigur* îl cunoști pe vicontele Falmouth ca pe propriul buzunar – sau, mă rog, pe-aproape –, ai putea, te rog, să te folosești de bunele relații cu el pentru a mă ajuta să capăt parohia Luxulyan? Sigur, el însuși nu-mi poate oferi parohia, dar cu certitudine cuvântul lui are greutate, iar semnătura lui pe o recomandare m-ar ajuta enorm.

– Îmi pare rău că pleci din Truro, spuse Ross malițios.

– O, dar nu plec, îl asigură Ossie Whitworth. Răposatul vicar din Luxulyan rar stătea acolo. Aș vrea să-mi sporesc venitul modest, care, sunt sigur că înțelegi, abia dacă îmi ajunge pentru viața de zi cu zi, pentru a le oferi soției și familiei în creștere cele necesare traiului. Plata slujitorilor bisericii nu e deloc pe măsura pretențiilor avute de la ei. Din păcate, nu putem supraviețui dacă n-avem două sau mai multe surse de venit.

– Dar ai deja două surse de venit, sublinie Ross. Acum doi ani ai preluat parohia mea, Sawle.

– Da, dar este cumplit de săracă. Cheltuielile pentru întreținerea bisericii îmi înghit aproape tot câștigul. Luxulyan este o parohie mai bogată, iar moșierii și gentlemenii sunt mult mai generoși. După cum știi și tu, coasta sudică a fost mereu mai bine privită decât cea de la miazănoapte.

În momentul în care trăsura străbătu un pâlc de copaci cu ramurile foarte joase se auziră strigătele de protest ale pasagerilor de afară. O creangă zgârie un geam lateral. Funcționarul și soția lui făcuseră un schimb de priviri când subiectul conversației se schimbase, domnul Whitworth neezitând deloc să-l abordeze în prezența lor, de parcă ei nici n-ar fi existat. Dar căpitanul Poldark nu părea să mai aibă nimic de spus pe tema respectivă. Funcționarul nu-și putu reprima gândul că reverendul Whitworth și-ar fi putut formula cererea cu mai mult tact.

Ossie se uită pe geam.

– Ei bine, aproape că am ajuns acasă, slavă Domnului! Toată hurducăiala asta este îndeajuns să dea peste cap bila unui om. Am fost pe mare o singură dată, dar jur că nu m-am simțit mai rău decât

acum. Sper că pramatia aia de Harry mă așteaptă ca să-mi ia bagajul. A, da, iată-l!

Vicarul își ridică bastonul și bătu de trei ori cu putere în acoperiș. Roțile scrâșniră ușurel pe pământul moale, toate bucățile de fier și de piele protestară când mișcarea încetă, apoi trăsura se opri. Vizitiul sări de pe capră, deschise ușa și își scoase pălăria în speranța unui bacșiș. Ossie nu se grăbea să coboare. Se scărpină din nou și începu să-și încheie haina.

– Gândește-te că, la un moment dat, aș putea fi în măsură să-ți fac un serviciu, Poldark. Poate că nu știi, dar unchiul meu, Conan Godolphin, este prieten apropiat cu prințul de Wales, iar uneori, un prieten la Curte – chiar la Curte – poate fi un avantaj important pentru un membru al Camerei Comunelor. Mai ales dacă este vorba de reprezentantul unui orășel îndepărtat care n-are nici titlu, nici relații, așa cum e cazul tău. Unchiul Conan cunoaște toate marile familii liberale și mulți nobili influenți, așa că ar exista un schimb reciproc avantajos în toată povestea asta.

– Într-adevăr, spuse Ross după un minut. Un schimb reciproc avantajos zici?

– Da. Asta sugerez.

– Nu sunt sigur că asta sugerezi.

– O, haide, Poldark! Cred că m-am exprimat clar.

– La Sawle ai un ajutor de vicar. Odgers este un omuleț foarte muncitor. Când ai fost numit preot al parohiei, i-ai mărit leafa de la 40 la 45 de lire pe an.

– Da, așa este. A fost un gest generos și în pas cu timpurile. Totuși, având în vedere că trăiește aproape numai din roadele pământului și că abia dacă are cheltuieli, mi-e greu să-mi imaginez ce face cu banii.

– Ei bine, te pot asigura că n-o duce bine. Cultivă legume pentru a le vinde la piață. Soția lui face economii la sânge și cârpește straiele și transformă lucrurile copiilor mai mari pentru a fi purtate de cei mici, iar copiii n-au niciodată haine noi și nici educația la care o față bisericească e firesc să spere pentru odraslele sale. Mi-ai spus cât de grea e viața de cleric. Ei bine, cu 45 de lire pe an, Odgers abia dacă trăiește mai bine decât un potcovar sau un fierar.

– Atunci, tot ce pot să zic e că probabil își gestionează prost afacerile! Întotdeauna, l-am considerat un omuleț incompetent.

Ross îi aruncă o privire aspră.

– Whitworth, m-aș putea gândi la acel schimb reciproc avantajos dacă îi mărești leafa domnului Odgers la 100 de lire pe an. Nu-i voi cere unchiului tău să intervină pentru mine, dar aș fi dispus să-l rog pe lordul Falmouth să facă asta pentru dumneata.

– Să-i dau 100 de lire pe an! Domnul Whitworth începu să se umfle, având talentul de a face acest lucru atunci când se înfuria. Este o capacitate caracteristică unor animale și păsări, dar, în mod ciudat, și Ossie o poseda. Îți dai seama că venitul *total* pe care îl primesc de la Sawle este de 200 de lire pe an? Cum te aștepți să rămân vicar dacă trebuie să-i dau jumătate unui ajutor lipsit de orice instruire?

– Ei bine, sublinie Ross, el face toată treaba.

Ossie Whitworth își ridică pălăria. Harry, servitorul lui, îi dăduse jos valiza și aștepta lângă vizitiu, având pe față un rânjet prostesc de bun venit.

– Asta ar putea presupune o persoană neinformată.

– Asta presupun eu, având în vedere că locuiesc foarte aproape de biserica dumitale.

– Dumnezeu este viața mea. Îți urez o după-amiază frumoasă, căpitane Poldark.

Ossie se dădu jos din trăsură curățându-și cu mâna liberă reverele hainei, de parcă ar fi alungat nu doar puricii care îl necăjiseră, ci și aluzia complet nejustificată. Nu privi îndărăt în trăsură, nici nu-i dădu vreun bacșiș vizitiului, ci porni pe străduța îngustă către casa parohială a bisericii St Margaret și brațele neprimitoare ale soției lui. Înalt și crăcănat, Harry porni pe urmele pașilor mici ai stăpânului său. Râul se întrezărea printre copacii aplecați de vânt.

Vizitiul urcă pe capră, plescăi din limbă pentru a-și îndemna caii, plesni din bici, iar trăsura scârțâi și porni clătinându-se să parcurgă ultimii doi kilometri ai drumului spre Truro.

III

Demelza Poldark luase ceaiul cu Rosina Hoblyn. Rosina, care șchiopăta doar foarte puțin după ce doctorul Enys îi vindecase piciorul beteag, nu reușise să se mărite după tragedia nunții ratate cu Charlie Kempthorne, dar avea numai douăzeci și cinci de ani și era fermecătoare într-un mod dulce și blând. Parthesia, sora ei mai mică, era căsătorită cu un lucrător de pe o moșie și deja avea un copil. Rosina, mereu cea tăcută din familia sa, poate din cauza infirmității,

încă locuia împreună cu părinții ei și se ocupa cu confecționarea de pălării de damă.

Demelza o descoperise cu doar câteva săptămâni în urmă și, cu ardoarea ei obișnuită când era vorba de prietenii, cultiva asiduu noua relație. Fata nu era doar o companie agreabilă, ci și o modistă foarte pricepută. Rosina făcuse bonete de soare și șepci pentru copii și le adusese de la Sawle ca să vadă dacă nu aveau nevoie de ajustări. În timpul vizitei luase ceaiul cu stăpâna casei, iar aceasta își comandase o pălărie de paie. Când își condusese noua cunoștință, Demelza observase, în lumina slabă a serii, ravagiile furtunii din ziua precedentă.

La Wheal Maiden se opri și își luă rămas-bun de la Rosina, dar nu se întoarse imediat, ci privi silueta fetei înaintând anevoie pe sumbra câmpie mocirloasă în direcția bisericii din Sawle. Se gândi că era păcat că o fată atât de drăguță se irosea, o fată atât de frumușică, de talentată, cu un bun-gust și maniere surprinzătoare, având în vedere că tatăl ei era veșnic încruntatul Jacka. În definitiv, era normal s-o simpatizeze pe Rosina, având în vedere că propriul ei tată l-ar fi făcut pe Jacka să pară, prin comparație, un om blând și rezonabil. Ea și Rosina aveau atât de multe în comun, erau „fete bune", diferite de părinții lor, cumva „mai bune", dacă asta însemna că aveau idei și gusturi mai presus de condiția lor.

Pe de altă parte, Dumnezeu știa câte din aceste calități s-ar fi trezit în ea în caz că n-ar fi avut șansa să dea peste Ross la târgul din Redruth, cu mulți ani în urmă. Pe vremea aceea, cum ar fi putut spera la o asemenea întâlnire? Era o doar o fetișcană care ducea tot greul casei, terorizată de un tată bețiv și copleșită de frații mai mici, cărora trebuise să le fie mamă de la paisprezece ani. Poate că tatăl ei s-ar fi convertit oricum la metodism, poate că ar fi reușit să-și găsească un loc al ei în lumea împovărată de sărăcie și exploatare a minerilor. Însă n-ar fi fost nimic, nimic în comparație cu ce ajunsese să aibă – deși nu mai era sigură că mai putea păstra în totalitate partea cea mai importantă din ce avea.

Cel puțin partea materială încă era întreagă, o putea vedea și aprecia pretutindeni în jurul ei. O moșie (putea fi numită și domeniu) care furniza multe din cele necesare vieții; o mină care asigura tot restul, inclusiv un anume lux; o casă (putea fi numită și conac) a cărei aripă (avea numai una) fusese recent extinsă și reconstruită; patru servitori în casă, la dispoziția ei, cu care stabilise instinctiv o relație pe jumătate de prietenie, pe jumătate de respect;

doi copii deștepți și frumoși; un loc superb, la poalele unei văi de unde, peste un zid scund, se vedea marea. Și tocmai împlinise douăzeci și opt de ani – încă nu era prea bătrână, nici grasă, nici slabă, nici ridată, nici cu vergeturi pe burtă din cauza nașterilor, cu toți dinții în gură, în afară de doi, dar din spate, cei din față fiind menținuți albi prin frecarea în fiecare dimineață cu rădăcină de nalbă. Avea de-a face cu oamenii de cel mai înalt rang din Cornwall, nu doar cu micii moșieri, ci și cu nobilii, care o acceptaseră – sau păreau s-o fi acceptat – ca pe una de-a lor. Avea de-a face și cu mineri, și cu pescari, care și ei o acceptau.

Și cu Ross. Îl avea pe Ross. Sau credea că îl are. Dar el era departe. Și era departe de mult prea mult timp. Acela era viermele din rod, durerea din adâncul inimii ei.

Dornică să-și alunge aceste gânduri, se așeză pe o stâncă de granit – o parte din vechea casă Wheal Maiden care nu fusese folosită de metodiști – să privească silueta tot mai îndepărtată a Rosinei, atât de îndepărtată deja, încât aproape că nu se mai vedea. Cerul era strălucitor de limpede după furia din ajun, până și cei câțiva nori negri care se zăreau spre sud, deasupra turlei înclinate a bisericii din Sawle, se retrăgeau în amurgul tot mai întunecat. Era de înțeles de ce oamenii prezentau unele asemănări cu natura și de ce vântului și furtunii le erau atribuite caracteristici umane. Furtuna din ziua precedentă fusese de o furie diabolică, înjurase, blestemase și se certase cu toată lumea, și aruncase cu diverse, apoi se potolise, mânia trecuse și se instalase o pace datorată epuizării. Îți venea greu să crezi că era aceeași persoană.

Necazul cu Rosina era că se afla undeva la mijloc, se gândi Demelza. Grație priceperii degetelor ei, putea să se îmbrace cu bun-gust, dar modest, ba chiar învățase să scrie și să citească, dar aceste calități și dorința ei de a fi altfel o plasau deasupra minerilor și pescarilor de rând, cu atitudinea lor necizelată și abordarea brutală a vieții. Considerându-se inferiori, probabil că o evitau la fel de mult cum îi evita ea, și asta nu-i făcea viața mai ușoară, având în vedere că nu se întâlnea cu nimeni altcineva.

Demelza se gândi la cei doi frați ai ei, ambii căzuți în mrejele iubirii. Sam, cel mare, se îndrăgostise de gălăgioasa, vesela și energica Emma Tregirls, care-i împărtășea sentimentele. Numai religia lui le stătea în cale, căci ea nu-i putea înghiți metodismul practicat cu fervoare și nici nu se putea preface că îl accepta, deoarece era o tânără onestă. Se mutase și se angajase ca fată în casă în Tehidy, localitate

aflată la cincisprezece kilometri distanță. Rosina s-ar fi potrivit cu Sam mult mai bine decât Emma, măcar dacă ar fi putut fi convins să vadă lucrurile astfel.

Oamenii nu alegeau însă niciodată ce li se potrivea. Conștientă de impasul total la care ajunseseră, Demelza îi sugerase Emmei să plece, urmând să revină după un an. Ea însăși îi găsise acea slujbă. Prin urmare, nu era deloc corect să-i caute altă soție lui Sam înainte de isprăvirea anului.

Așa că rămânea Drake, fratele mai mic. Drake era într-o situație și mai proastă, fiindcă se îndrăgostise de Morwenna, verișoara lui Elizabeth Warleggan, însă aceasta se măritase cu reverendul Osborne Whitworth, vicarul de la St Margaret, Truro, de la care deja avea un fiu de doi ani. Într-adevăr, Drake era într-o situație mai proastă, dar, pentru că nu-i mai rămăsese nici o speranță, era mult mai potrivit pentru un aranjament. O pierduse pe Morwenna pentru totdeauna. Odată creată, legătura căsătoriei era indisolubilă și, oricât de nefericită ar fi fost Morwenna ca soție a vicarului, nu era de așteptat să-l părăsească și să-și întemeieze un cămin cu Drake, sfidând astfel toate legile și convențiile.

Așa încât Drake nu mai putea nutri nici o speranță, iar el știa asta de aproape trei ani și tot de trei ani, pradă unei depresii totale, nu se uitase la altă femeie. Cu doi ani în urmă, Ross îi cumpărase o mică moșie și o fierărie aflată la doi kilometri de orășelul St Ann's, așa că ajunsese un negustor respectabil și una dintre partidele bune din ținut. Însă el nu se uita la nici o fată. Sau cel puțin nu se uita așa cum se uită tinerii în mod normal. Era încremenit emoțional, încremenit psihic, condamnat la o burlăcie sterilă; amintirile îi dominau gândurile legate de prezent, rămânând concentrate asupra unei fete de mult pierdute. Mai grav, nimeni nu putea fi sigur că el ar fi fost o pereche potrivită chiar dacă, printr-o minune, s-ar fi arătat disponibil. Morwenna era o fată rezervată, timidă, bine educată, fiică de vicar, superioară lui Drake într-o măsură mult mai mare decât le era superioară Rosina minerilor obișnuiți. Oare ar fi crezut cineva că era posibil să devină nevastă de fierar, să gătească, să spele rufe, să cearnă făină? Cu siguranță, relația lor s-ar fi stricat foarte curând.

Desigur, Drake avea doar douăzeci și doi de ani, dar, la vârsta aceea, trei ani nu însemnau nimic în viața unui bărbat. Însă Demelza nu avea încredere în vid fiindcă i se părea primejdios și se temea că Drake nu va mai putea să scape de depresie. Era mereu o companie agreabilă, dar ei îi era dor de *veselia* lui. Odinioară, clocotise

nestăpânită în el. Dintre toți frații, el îi semăna cel mai mult în această privință, căutând și găsind plăcere în toate lucrurile mărunte.

Prin urmare, era riscant s-o facă pe peștitoarea. Și probabil că era și inutil. Scânteia vine de nicăieri, nimeni n-o poate isca. Exista însă un cuvânt lung pe care Demelza îl auzise recent, iar când îi descoperise înțelesul îi plăcuse în mod deosebit. Cuvântul era „proximitate". Nu trebuia să *faci* nimic. De fapt, nimic evident. Nimic la care cineva să poată obiecta. Doar aranjai lucrurile astfel încât să existe o proximitate, după care aștepți să apară rezultatele.

Iar dintre toți oamenii din comitat, probabil că ea era singura capabilă să creeze o proximitate între cei doi. Trebuia doar să-și folosească mintea pentru a găsi cea mai bună metodă.

O adiere blândă bătea dinspre vest când ea se ridică să plece. Un călăreț singuratic se apropia peste landă. Demelza se întoarse și porni spre casă mulțumită de planul pe care-l ticluise. Cândva, cu mulți ani în urmă, intrase în tot felul de necazuri încercând să aranjeze întâlniri între Verity, verișoara lui Ross, și un căpitan de corabie din Falmouth care avea o reputație proastă. Ar fi trebuit să știe că nu era indicat să se amestece în viețile oamenilor. Și totuși, nu meritaseră până la urmă acele strădanii? Nu era Verity măritată cu căpitanul ei și nu era fericită?

Se opri să-și ridice fusta și să se uite în spatele genunchiului, unde ceva o gâdila. Desigur, era o furnică ce coborâse de pe stâncă și explora regiuni interzise. O azvârli cu degetul și își lăsă fusta să cadă, însă nu porni mai departe. Simți o senzație ciudată în capul pieptului. Care călăreț ar fi străbătut acel drum în amurg? Și oare nu era ceva familiar în felul în care stătea în șa? O, aiurea, el i-ar fi scris. I-ar fi dat de veste. Gimlett s-ar fi dus să-l ia din Truro. Parlamentul nu-și încheia sesiunea decât peste câteva săptămâni. Probabil că era cineva din familia Treneglos. Sau vreun musafir de-al lor. Pe drumul acela nu puteai ajunge în altă parte. În cătunul Mellin? La casa Nampara? La reședința Mingoose? Nu mai era nimic altceva înainte de vastele dune de nisip din nord-est.

Porni din nou spre creasta dealului. Se opri pe culme, lângă biserică, și își duse mâna streașină la ochi, deși lumina venea din spatele ei. Silueta se afla mult mai aproape. Nu mai văzuse niciodată acel cal. Pe călăreț îl mai văzuse.

Porni în fugă la vale, cu pantofii lovind pământul tare, cu părul fluturându-i, pentru a ajunge la *el*.

Capitolul 2

I

Cu câteva ore înainte ca al doilea călător obosit să fi ajuns acasă, primul sosise la destinație, vicariatul St Margaret din Truro, dar nici o tânără nerăbdătoare, sprintenă și cu picioare lungi nu fugise în întâmpinarea lui.

Nu se simți dezamăgit din această pricină pentru că nici nu se așteptase la o astfel de primire. Nu s-ar fi așteptat niciodată la așa ceva din partea soției *lui* fiindcă, din nefericire, era nebună.

Aceasta era crucea cumplită pe care trebuia s-o poarte reverendul Osborne Whitworth. Văduvit de foarte tânăr în urma morții fermecătoarei, dar prostuței lui soții, se recăsătorise rapid, grăbit nu numai să le ofere o mamă fetițelor sale rămase orfane, dar și să aibă el o nouă tovarășă de viață, o tânără care să-i țină companie, care să-i fie alături la bine și la rău, o tânără care să-l ajute să se ferească de păcatul curviei; trupul lui și trupul ei nepângărit aveau să se unească și, fără îndoială, ea avea să conceapă și să-i nască și alți copii – mai cu seamă un băiat –, care aveau să fie crescuți cu frica Domnului pentru a-I slăvi numele sfânt. Luând această decizie, i se păruse firesc să caute o fată care să aibă și ceva relații și bani.

Prin urmare, cu smerenie, discreție, chibzuință și cumpătare, o alesese pe Morwenna Chynoweth, o fată de optsprezece ani, înaltă, timidă, oacheșă, mioapă, care nu putea fi considerată frumoasă după standardele obișnuite, dar avea un corp perfect. Era de familie bună, fiica răposatului vicar din Bodmin, iar verișoara ei era soția lui George Warleggan. Familia Warleggan nu era nobilă, în ciuda tuturor eforturilor sale de a părea astfel, însă era foarte bogată și se îmbogățea tot mai mult, iar după o negociere dură, George îi alocase Morwennei o zestre suficientă, astfel încât Osborne s-o ceară în căsătorie. Evident, era conștient de avantajele aduse de asocierea cu o familie atât de distinsă precum familia Whitworth, care, la rândul ei, era înrudită cu familia Godolphin.

Așa încât nunta avusese loc, trecându-se ușor peste nesemnificativa chestiune a obiecțiilor Morwennei. La urma urmelor, nici o fată de vârsta aceea nu-și cunoștea interesul, iar pentru cineva care

practic nu putea să aibă așteptări, oferirea unei asemenea uniuni era precum deschiderea unei uși spre o nouă viață. Nici o persoană în toate mințile nu putea refuza o astfel de căsătorie. Cât despre aspectul fizic, Ossie era suficient de încrezător că farmecele lui masculine aveau să-i stârnească tinerei mirese o adorație tăcută. Desigur, nu prea conta dacă acest lucru nu se întâmpla, fiindcă dorința carnală și plăcerea erau caracteristice bărbaților, iar femeia trebuia să se mulțumească cu atenția primită și să nu se aștepte la altă răsplată.

Așa începuse totul, și o vreme Ossie nu văzuse nici un semnal de primejdie. Morwenna i se supunea de cinci ori pe săptămână și, cu toate că uneori atitudinea și expresiile ei faciale erau departe de a fi măgulitoare, el nu prea le băgase în seamă. Apoi ea îi născuse un băiețel, un prunc sănătos, viguros, încrezător, dolofan și lacom, pe care Osborne îl recunoscuse și îl acceptase instantaneu ca fiul și moștenitorul lui spiritual, însă ea suferise la naștere, și acela fusese momentul în care primele semne de nebunie începuseră să se manifeste. Ușoara ei aversiune față de actul procreării devenise aprigă și, susținută de sfatul acelui nesuferit șarlatan care era doctorul Dwight Enys, începuse să-i refuze soțului său drepturile cuvenite și firești.

Însă ce era mai rău, mult mai rău, abia urma. Îl convinsese s-o angajeze pe Rowella, sora ei mai mică, care venea la ei ca să ajute la creșterea copiilor, iar apoi, nebunia intensificându-i-se cu fiecare oră, își imaginase că între Rowella și Osborne se crease o legătură, așa că într-o seară țipase la el privindu-l cu ochi de femeie dementă și cu părul atârnând ca iarba de mare, zicându-i că niciodată – absolut niciodată, să fie clar! – nu avea să mai pună mâna pe ea. Când el dăduse să ignore nesocotita pretenție, Morwenna urlase că, dacă încerca s-o posede împotriva voinței sale, a doua zi – chiar a doua zi, să fie clar! –, ea avea să-l ucidă, să-l omoare, să-l asasineze pe copilul lor, rodul pântecului ei, John Conan Osborne Whitworth.

Era o cruce mai grea decât i se putea cere oricărui om să poarte, iar reverendul Whitworth se gândea serios la pașii pe care ar fi putut să-i urmeze pentru a scăpa de acea povară. Un om bogat – un om cu adevărat bogat, fără obligații religioase – fără îndoială că ar fi găsit cu ușurință o cale, dar el nu se afla în această situație. Când cineva lucra în slujba Domnului era de așteptat să-și îndure cu bravură nefericirea, așa că nu ar fi fost deloc benefic pentru cariera sa viitoare dacă frații lui din sânul Bisericii ajungeau la concluzia că acționase prematur sau egoist internând-o în ospiciu. În curând trebuia să se ducă la Exeter, în audiență la episcop, ca să-i spună oful său

și să încerce să-l atragă de partea lui. Ar fi fost un mare pas înainte, dar abordarea trebuia să fie precaută. Prostul ăla de doctor Behenna nu-i era de nici un ajutor, susținând că doamna Whitworth nu suferea de altceva decât de o depresie care o făcea să fie melancolică.

Așa că nu făcu nici un fel de conversație în timp ce, alături de servitorul său, coborî aproape de malul râului, unde străvechea biserică și vicariatul păreau să-și aibă picioarele înfipte în mâlul mărginit de copaci, și apoi, ajuns acasă, intră în salonul de la parter, unde o găsi pe Morwenna șezând lângă o fereastră și cosând în lumina piezișă a soarelui. Ea se ridică atunci când îl văzu.

– Osborne! Ai venit mai devreme decât te așteptam. Vrei ceai?

– Trăsura a plecat mai devreme. Se apropie de polița șemineului, pe care se aflau trei scrisori ce veniseră în absența lui. Unde-i John?

– În grădină, cu Sarah și Anne.

– N-ar trebui să-l lași nesupravegheat. Este periculos să se joace prea aproape de râu.

– Nu e nesupravegheat, Lottie este cu ei.

Lottie era fata angajată în locul curvei de Rowella, care, căzută în dizgrație, se măritase cu un bibliotecar local pe nume Solway. Rowella Solway. Lottie avea fața ciupită de vărsat și era ineficientă, dar oricine era mai bun decât ființa impudică și josnică de dinainte.

Ossie își scoase ceasul.

– Presupun că ai terminat de pregătit cina, rosti el morocănos. Ce avem de mâncare? Nimic, fac pariu!

– Avem pui și limbă. Și o bucată de picior de oaie. Și o cremă, și niște tartă.

– Și toate prost gătite și complet lipsite de gust, spuse Ossie. Știu. Abia după ce mănânci într-o casă mare îți dai seama cât de jalnică este hrana de care ai parte în propria casă.

Morwenna se uită la soțul ei.

– Au decurs bine lucrurile la Tregrehan?

– Bine? Firește că au decurs bine. De ce crezi că ar fi putut să fie altfel? Ossie întoarse scrisorile. După scrisul inegal, își dădu seama că una era de la Nat Pearce, nătărăul ăla bolnav de gută, care, fără îndoială, îl invita la o partidă de whist. A doua era de la unul dintre epitropii lui, care probabil se plângea iarăși în stilul lui cicălitor. Pe a treia, numele și adresa erau scrise elegant, cu o peniță fină, iar în ceara simplă de pe spate nu era imprimat nici un sigiliu. Își ridică privirea și o întâlni pe a soției sale. Era atât de neîngrijită în ultima vreme, cu părul pieptănat superficial, cu o rochie care arăta de parcă

ar fi dormit în ea. Un alt semn al demenței. Chiar trebuia să insiste pe lângă Behenna. Ossie nu era sigur dacă trebuia să ia în serios amenințarea că Morwenna l-ar fi ucis pe John dacă insista să se culce cu ea, dar... dar nu îndrăznise s-o provoace. Totuși, dacă starea ei se înrăutățea și continua să aibă halucinații – ca atunci când pretinsese că el ar fi avut de-a face cu dezgustătoarea ei soră –, dacă se întâmpla una ca asta, putea foarte bine să-și imagineze că fusese molestată împotriva voinței sale; oare *atunci* John ar fi fost în siguranță?

– A fost obositoare călătoria? întrebă Morwenna silindu-se să se poarte cu o amabilitate pe care nu o simțea și încercând să descopere motivul pentru care el era atât de nervos.

– Dacă a fost obositoare? Da, a fost obositoare. Amintindu-și cele pătimite, Ossie se scărpină. Acele diligențe sunt o rușine, sunt pline de purici, ploșnițe și alte gângănii. Nu folosesc niciodată fumiganți și nici măcar nu perie pernele. Data viitoare o să închiriez o șaretă... Pe deasupra, în trăsură era și boiernașul ăla neobrăzat de Poldark.

– Poldark? Te referi la Ross Poldark?

– La cine altcineva? E doar unul, nu-i așa? Domnul fie lăudat! La fel de arogant și de obraznic ca întotdeauna.

– Presupun că se întorcea de la Londra, de la parlament.

– Firește, și s-a întors mai devreme. George nu era atât de neglijent în privința îndatoririlor sale când era membru al parlamentului. Fără îndoială, Poldark are necazuri cu mina lui sau ceva de genul ăsta.

Ossie rupse sigiliul celei de-a treia scrisori.

– A spus el asta?

– Ce anume?

– A zis că e ceva în neregulă la mină?

– Nu, firește că n-a spus. Nu cu atât de multe cuvinte.

Scrisul era de mână, iar el îl cunoștea bine. Era un scris la fel de îngrijit și de precis ca al domnului Pearce, dar nu la fel înflorit.

Dragă domnule vicar,

Sper că mă vei ierta pentru faptul că îți scriu după atât de mult timp. Sper însă – mereu pomenesc de această speranță când îmi fac rugăciunile de seară – că trecerea a doi ani a dus la o ameliorare a părerii proaste pe care ai avut-o cândva despre mine. (Deși te asigur că niciodată n-am simțit altceva decât recunoștință față de dumneata și de sora mea pentru căminul cumsecade și confortabil

pe care mi l-ați oferit, precum și pentru Atenția și Afecțiunea cu care m-ați înconjurat.)

Am vrut însă de multe ori s-o văd pe Morwenna, iar ea a refuzat de fiecare dată să mă primească și, când am încercat să-i vorbesc pe stradă, s-a îndepărtat cu răceală. Judecând după toate astea, bănuiesc că nu voi mai fi niciodată bine-venită în casa voastră sau în biserica dumitale. Pe deasupra, faptul că m-am măritat cu cineva atât de inferior mie reprezintă probabil o altă piedică în calea unei Reconcilieri depline. Totuși, locuim în același oraș și va trebui să o facem în continuare, așa că mi-aș dori tare mult ca orice dușmănie care a existat între noi să se sfârșească. (Doamna Elizabeth Warleggan, verișoara mea, mă primește din când în când, iar în cazul în care ni s-ar întâmpla să ne întâlnim acolo într-o bună zi, stânjeneala ar fi evitată dacă ne-am putea purta fără răceală sau dispreț fățiș.) Dacă ai vreo influență asupra Morwennei, te-aș ruga tare mult s-o folosești în această privință.

Domnule vicar, deja au trecut doi ani de când am plecat din casa voastră pentru a mă căsători cu Arthur, iar când am făcut-o, am luat din greșeală câteva dintre cărțile dumitale odată cu ale mele. Este vorba despre două volume cu discursurile lui Latimer și culegerea de predici a lui Jeremy Taylor. Am vrut adesea să ți le returnez, dar n-am reușit să găsesc cea mai bună cale de a o face fără să las impresia că aș vrea altceva. Știu că, dacă aș veni la ușa voastră, n-aș fi primită. Dacă mi-ai trimite un bilet, i le-aș lăsa lui Arthur la bibliotecă sau, fiindcă ești adesea în oraș și treci pe lângă ușa mea, în Calenick Street nr. 17, te-ai putea opri cumva să le iei? De obicei sunt acasă după-amiaza, și aș considera acest gest drept un semn special de bunăvoință și iertare.

Rămân sluga dumitale respectuoasă și supusă, precum și cumnata dumitale,

Rowella Solway

– Ce-ai spus? se răsti Ossie.

– Nu mi-ai zis dacă vrei să mănânci acum sau preferi să aștepți până la vremea cinei, răspunse Morwenna.

Osborne se uită la ea de parcă s-ar fi confruntat cu Rowella. Ce impertinență, ce lipsă de rușine, ce trufie! Fata era revoltătoare, la fel de stricată la cap precum sora ei de fusese în stare să scrie așa ceva. Depravată moral și pierdută spiritual. Și respingătoare fizic.

Era un *vierme*, la fel de voluptuoasă ca o făptură abjectă care se târăște de sub o piatră, un *șarpe* care trebuia strivit sub călcâi. Cum de îndrăznise să-i scrie?

– Nu te simți bine? îl întrebă Morwenna. Poate că ai o febră de vară.

– Prostii! Făcând un efort, Ossie se răsuci și se duse la oglindă, unde își aranjă cravata. Mâinile îi erau nesigure din pricina furiei. Spune-i lui Harry că vom mânca imediat.

II

Cina se servise puțin mai târziu la Great House, în Truro, iar imediat după desert, Elizabeth, grațioasă ca o nuielușă de salcie, se ridicase pentru a-i lăsa pe cei doi gentlemeni cu vinul lor de Porto.

Cei trei avuseseră o conversație politicoasă în timp ce mâncaseră felurile alese cu grijă și menite să impresioneze. Elizabeth, cu profundele ei cunoștințe despre ceea ce trebuia și ce nu trebuia făcut, îi sugerase voalat soțului ei că, având în vedere că acea masă nu se dorise a fi un dineu special, meniul era prea elaborat și ostentativ. Însă George preferase s-o ignore. La prima cină luată împreună, trebuia să-și impresioneze noul prieten cu bogăția, gustul și cunoștințele de epicurian. Era foarte bine dacă erai un gentleman având în spate generații de alți gentlemeni, poate că astfel îți permiteai să iei o masă fără pretenții într-un mediu neîngrijit. Mulți dintre cunoscuții așa-zis superiori social ai lui George mâncau astfel – de pildă, Hugh Bodrugan, John Trevaunance, Horace Treneglos –, dar el îi disprețuia pentru asta. *El* prefera să mănânce altfel, să se poarte altfel, să aibă alte standarde decât ei, iar dacă avea un oaspete important, dorea să-i demonstreze ce se putea cumpăra cu bani.

În orice caz, oaspetele îl cunoștea și îi știa originile. Spectacolul nu era pus în scenă pentru a înșela pe cineva. Nu te puteai preface în orașul și în ținutul în care îți desfășurai toate afacerile. În plus, acea prietenie putea duce la lucruri mari, așa că era necesar să fie onorată de la bun început.

Elizabeth cedase.

Oaspetele își sărbătorise a patruzecea aniversare cu câteva zile în urmă. Era un bărbat înalt, cu părul grizonant despărțit de o cărare și dat după urechi, cu fața dolofană și jovială, dar cu ochi mici care sugerau deopotrivă sofisticare și receptivitate. Christopher Hawkins

de Trewithen, avocat, membru al parlamentului, cândva mare șerif de Cornwall. Membru al Royal Society, baronet, burlac și negustor de locuri în parlament.

După plecarea lui Elizabeth și după ce un servitor le turnă prima porție de vin se lăsă o scurtă tăcere, care dură cât cei doi sorbiră apreciativ.

– Mă bucur că s-a ivit ocazia să ne vizitezi, spuse George în cele din urmă. Am fi bucuroși dacă ai rămâne peste noapte.

– Mulțumesc, zise Hawkins, dar fac numai două ore până acasă, iar mâine-dimineață am o afacere de care trebuie să mă ocup. Este un vin de Porto admirabil, domnule Warleggan.

– Mulțumesc. George se abținu să spună cât costase. Totuși, cu altă ocazie, sper că îți vei putea aranja afacerile astfel încât să-ți petreci o noapte sau două la noi sau la Cardew, unde locuiește tata, sau la Trenwith, pe coasta nordică.

– Vechea casă Poldark...

– Da. Înainte de asta, Trenwith.

Hawkins sorbi din nou din vin.

– Cu siguranță, cu mult timp înainte. Nu s-a căsătorit ultima Trenwith cu un Poldark acum vreo sută de ani?

– Cred că da, rosti George sec.

– Desigur, nu este o evoluție neobișnuită. Un Boscawen s-a însurat cu Joan de Tregothnan și și-au făcut căminul acolo. Cineva din familia Killigrew s-a căsătorit cu cineva din familia Arwenack. Ia stai puțin, mai e un Poldark acolo, nu-i așa?

– Geoffrey Charles. Da. Dar acum e la Harrow.

– Fiul lui Francis, da. Ca să nu mai vorbim, desigur, de Ross Poldark, care stă la câțiva kilometri spre est. Și el are un fiu.

George își privi cu grijă oaspetele, încercând să-și dea seama dacă acesta pomenise numele lui Ross Poldark din maliție sau din greșeală. Însă chipul lui Sir Christopher nu era ușor de citit.

– Geoffrey Charles va moșteni Trenwith când va ajunge la vârsta potrivită, zise George. Dar va avea prea puțini bani, sau chiar deloc, pentru a-l întreține. Când tata... dacă tata va păți ceva, eu și Elizabeth ne vom muta la Cardew, care este o casă mult mai mare. Probabil că seamănă cu a dumitale, fiind înconjurată de copaci frumoși și având vedere spre coasta sudică.

– Nu știam că îmi cunoști casa.

– O cunosc după reputație.

– Trebuie să remediem asta, spuse Hawkins politicos.

– Mulțumesc. Intuind că numele lui Ross Poldark fusese introdus în conversație dintr-un al treilea motiv, George se hotărî să profite. Desigur, te invidiez în special pentru un anumit lucru, Sir Christopher.

Hawkins ridică din sprâncene.

– Serios? Mă surprinzi. Credeam că ai tot ce și-ar putea dori un om rezonabil.

– Poate că un om nu este rezonabil când a avut ceva și l-a pierdut.

– Ce anume? Oh...

George încuviință din capul lui impresionant.

– După cum știi, am fost membru al parlamentului timp de peste douăsprezece luni.

Servitorul intră din nou, dar George îi făcu semn să plece și umplu el paharele a doua oară. Cei doi bărbați șezură în tăcere lângă masa care strălucea de argintărie și cristale în lumina slabă a apusului. Cu toate că aveau cam aceeași vârstă, erau atât de diferiți ca aspect, vestimentație, expresie și conformație, încât chestiunea vârstei nu părea deloc relevantă. Durduliu, ager, sofisticat, cinic, grizonant, Hawkins arăta ca un gentleman până în măduva oaselor, însă unul care cunoștea toate tertipurile și răutatea oamenilor. Îți dădea impresia că firea omenească nu l-ar fi surprins niciodată. Alături de el, George părea greoi și un pic necioplit. Lavaliera din mătase de un galben citron părea nepotrivită la gâtul puternic ca de taur. Haina din catifea bine croită nu-i ascundea mușchii puternici ai brațelor și ai spinării. Mâinile curate și îngrijite, deși nu exagerat de mari, aveau ceva care sugera muncă manuală. (Nu că ar fi făcut vreodată așa ceva.) Nici el nu purta perucă, dar nu avea nici un fir cărunt, iar bretonul îi era ridicat spre creștet, nu lipit de frunte.

– Ai venit ca reprezentant al orașului Truro și ai fost sub aripa lui Francis Basset, lord de Dunstanville, spuse Hawkins. După ce Basset și-a rezolvat divergențele cu lordul Falmouth, ai pierdut locul în favoarea lui Poldark. A fost ceva firesc. Să găsești un alt loc în parlament în următoarele șase luni este dificil. Dar dacă ești nerăbdător să te întorci, Basset n-are nici o sugestie?

– Basset n-are nici o sugestie.

– Au existat neînțelegeri între voi?

– Sir Christopher, în țara asta puține lucruri pot rămâne confidențiale. Pentru o personalitate publică așa cum ești dumneata, cu atâtea mijloace de informare la îndemână, nu poate fi un secret că lordul de Dunstanville nu-mi mai oferă susținerea din trecut. Încă

avem o relație civilizată, dar cooperarea, cel puțin la nivel parlamentar, s-a încheiat.

– Pot întreba de ce?

– După cum te-ai exprimat chiar dumneata, au existat neînțelegeri. Te-aș putea întreba dacă *dumneata* ai fost întotdeauna de acord cu Francis Basset?

Hawkins zâmbi subțire.

– Aproape niciodată... Dar dacă dumneata ai pierdut susținerea lui Dunstanville și, după cum îmi imaginez, ți-ai făcut un dușman, cel puțin deocamdată, din lordul Falmouth, atunci nu ai prea multe opțiuni.

– Ba ar fi, având în vedere că ținutul nostru dă patruzeci și patru de parlamentari.

Sir Christopher își întinse picioarele. Se aflau în salonul de la parter, iar huruitul căruțelor pe caldarâmul de-afară le deranja conversația.

– După cum știi, domnule Warleggan, eu am trei locuri, dar toate sunt ocupate de persoane importante.

– Totuși, aș aprecia sfatul dumitale.

– Voi face tot ce pot.

– După cum știi, Sir Christopher, sunt un om bogat și îmi place să mă bucur de averea mea. Știi ce se pare că a spus lordul de Dunstanville la un dineu dat la el acasă?

– Ai aflat dintr-o sursă de încredere?

– De la un oaspete. Se pare că a zis: „Bunicul domnului George Warleggan era un fierar care lucra într-un atelier din Hayle și era sărac lipit pământului. Dar domnul George Warleggan, prin pricepere și noroc, a adunat o avere de 200 000 de lire sterline".

Hawkins se uită la gazda sa îngustându-și privirea, evaluator, dar nu spuse nimic. George își ridică ochii și îi întâlni pe-ai oaspetelui său.

– Singura inexactitate din acel comentariu, Sir Christopher, este că fierăria bunicului nu se afla în Hayle.

Hawkins aprobă din cap.

– Ei bine, atunci meriți felicitări pentru averea dumitale, nu-i așa? Probabil că și Francis Basset a gândit la fel. Nici măcar cineva cu bogăția lui n-o poate disprețui pe a altuia.

– Posibil. George se aplecă pentru a umple din nou paharele. Dar fiindcă am bani și vreau să-i folosesc, ți-aș fi îndatorat dacă m-ai

sfătui cum să-mi recapăt fotoliul de parlamentar. Făcu o pauză. Firește, orice serviciu ți-aș putea face în schimb...

La etaj, un copil plângea. (Valentine, care parcă era chinuit de un spirit rău la acea vârstă fragedă, avea adesea coșmaruri.)

– Domnule Warleggan, dacă m-ai fi abordat înainte de alegerile din septembrie, nu mi-ar fi fost greu să răspund la întrebarea dumitale. De obicei, guvernul are locuri de vânzare cu trei–patru mii de lire.

– Pe atunci eram membru din partea orașului Truro.

– Da, da, înțeleg. Dar în momentul acesta...

– Nu mă interesează să cumpăr un loc oarecare, spuse George, ci locul de unic reprezentant al unei circumscripții. Nu vreau să fiu la cheremul cuiva. Vreau să fiu eu cel care decide.

– Asta costă mult mai mult. Și, desigur, nu este simplu. Trebuie avuți în vedere votanții.

– Ah, votanții... În unele circumscripții, nu contează. Dumneata pe care le controlezi, Sir Christopher?

– Grampound și Saint Michael. Au drept de vot locuitorii care plătesc taxele.

– Ce înseamnă asta?

– În mare, cei care contribuie la întreținerea afacerilor parohiei.

– Și câți astfel de oameni sunt în fiecare oraș?

– Oficial, ar trebui să fie cincizeci în fiecare localitate, dar în realitate sunt mai puțini.

– Și cum îi influențează reprezentantul pe votanți, dacă nu cumva este un mod prea nedelicat de a întreba?

– El deține proprietățile unde locuiesc aceștia, rosti sec Sir Christopher.

– Ah...

– Dar cuiva trebuie să-i pese totuși, domnule Warleggan. În cazul în care mita este fățișă, alegerile sunt declarate nule de către parlament, iar membrul sau susținătorul care a comis frauda poate fi trimis la închisoare.

George frământă cele două guinee aflate în buzunărașul pentru ceasornic.

– Fără îndoială, mă vei instrui în privința subtilităților acestor chestiuni. În schimb, dacă există vreo modalitate prin care te-aș putea ajuta, fie în domeniul bancar, fie dacă ai interese legate de topitorie, minerit sau transporturi, te rog să-mi dai de știre. Mi-ar face mare plăcere să-ți pot fi de folos.

Hawkins scrută vinul de un roșu întunecat din paharul său.

– Mă voi interesa, domnule Warleggan. Împrejurările se schimbă mereu – pot apărea oricând șanse de a cumpăra un loc așa cum îți dorești sau pot să nu apară. Este în mare măsură o chestiune de noroc, de anticipare, de oportunitate. Dar cel mai mult contează banii. Aceștia deschid multe uși.

– Bani am, spuse George, și îi voi cheltui după cum mă sfătuiești.

Capitolul 3

I

Celălalt călător obosit ajunsese acasă. Descălecase și îi oferise brațul soției sale, după care porniseră împreună către conac, învăluiți de amurgul ce creștea asemenea unui val mareic. Copiii tocmai se duseseră la culcare, iar Ross spusese că nu era cazul să-i trezească, avea să le facă o surpriză a doua zi dimineață. Se dusese să-i vadă dormind și acceptase asigurările mamei lor că erau sănătoși. Când coborâse la parter se stârniseră forfota și răpăiala picioarelor, clinchetul tacâmurilor și al farfuriilor în timp ce era adusă cina.

În timpul mesei vorbiră despre lucruri banale, legate de casă. Jinny Scoble născuse o altă fiică, pe care o botezase Betty. Jack Cobbledick își lovise piciorul cu o grapă și zăcea în pat. Cei doi porci, Ebb și Flow, conform evoluției firești a naturii, trebuiseră sacrificați, însă alți doi, dintre primii născuți de Flow, le luaseră locul și primiseră aceleași nume, iar copiii începeau să se împace cu gândul. Jud Paynter se îmbătase atât de tare cu o săptămână în urmă, încât căzuse în unul dintre mormintele săpate de el și trebuise să fie scos de-acolo. Ezekiel Scawen împlinise optzeci și patru de ani și susținea că nu mai avea nici un dinte în gură de șase decenii, iar soții Daniel îi oferiseră un tort. Tholly Tregirls avusese o întâlnire cu cei de la paza de coastă, dar scăpase fără a fi recunoscut. Verity scrisese în săptămâna precedentă și spusese că pojarul făcea ravagii în Falmouth...

– Dwight, zise Ross, care până atunci vorbise foarte puțin. Copilul lui Caroline. Ce-i în neregulă cu el?

– Sarah? La ce te referi?

– Așa a botezat-o? Desigur, acum îmi amintesc că mi-ai scris. Are vreo deficiență? Mintală, vreau să spun.

– Nu, Ross, *nu!* Nu există nici un motiv pentru a presupune asta! Într-adevăr, lui Caroline i-a fost greu, și copilul a fost mic. Încă este mic și fragil. Dar de ce ai crezut că...?

– Măgarul ăla primejdios în haine de cleric, Osborne Whitworth, a zis asta în trăsura cu care am venit azi de la Saint Austell. A sugerat că fetița e retardată și că salivează toată ziua.

– Toți bebelușii salivează, Ross. La fel și bătrânii. Dar nu cred că Sarah e altfel decât ceilalți. Probabil că a spus asta din răutate.

– Slavă Domnului! Dar căsnicia celor doi merge bine?

Demelza își ridică sprâncenele.

– De ce să nu meargă bine?

– Ei bine, am îndoieli uneori. Sunt total opuși în tot ce gândesc și ce fac.

– Se iubesc, Ross.

– Da. Nu putem decât să sperăm că ăsta-i un liant suficient.

După aceea, Jane Gimlett intră ca să strângă masa, iar ei se mutară în vechiul salon, care arăta și mirosea la fel ca în copilăria lui Ross. Totuși, observă că tapițeria fotoliului fusese schimbată și că existau două vaze noi, pline cu flori – clopoței, lalele și micșunele. În anii în care Demelza ieșise din copilărie și din starea de servitute pentru a-i deveni tovarășă și apoi soție, unul dintre primele semne ale schimbării prin care trecea relația lor fusese apariția florilor în acea cameră. Își amintea limpede că, a doua zi după ce se culcaseră prima oară, Elizabeth venise în vizită, iar în timp ce el întreținea conversația, Demelza intrase desculță, cu hainele în dezordine, nepieptănată și cu un buchet de clopoței pe braț. Și i-l oferise lui Elizabeth, iar Elizabeth, probabil simțind ceva, le refuzase. Spusese că s-ar fi veștejit până ar fi ajuns acasă. După plecarea ei, Demelza se așezase la picioarele lui, un gest instinctiv prin care parcă decreta că pusese stăpânire pe el.

Ei bine... de atunci, viața se schimbase. Demelza se schimbase.

Își aprinse pipa cu o oarecare dificultate de la focul care abia mai mocnea. Trase un fum, apoi se așeză la loc.

– Ai slăbit, remarcă el.

– Serios? Poate, puțin.

– Tânjești după Hugh?

Ea privi focul.

– Nu, Ross. Doar poate că tânjesc puțin după soțul meu.

– Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să spun asta.

– Ba ar fi trebuit s-o spui dacă asta gândeai.

– Atunci, n-ar fi trebuit să gândesc asta.

– Probabil că uneori nu ne putem abține. Dar sper că, în tot acest timp petrecut la Londra, nu te-ai gândit că tânjesc după altcineva.

– Nu... nu...

– Nu pari foarte sigur.

– Nu. Lucrul la care mă tot gândesc din septembrie trecut este că-i foarte dificil să te lupți cu o umbră.

Flacăra lumânării se undui în curentul de aer intrat pe fereastra deschisă.

– Nu trebuie să te lupți cu nimeni, Ross.

– Să concurez, murmură el coborându-și privirea spre pipă.

– Nici nu concurezi. Pentru o vreme... Hugh a intrat în viața mea! N-aș putea să-ți spun de ce... și în inima mea, unde întotdeauna fuseseși numai tu. Dar s-a terminat. Asta-i tot ce pot să-ți zic.

– Pentru că a murit?

– S-a *terminat*, Ross. Clipi parcă pentru a-și alunga lacrimile din minte. S-a terminat!

– Da...

– La urma urmelor...

Demelza se ridică și, cu o licărire în ochii întunecați, se duse să atâțe focul.

– Da?

– A fost un gând lipsit de importanță.

– Spune-l totuși, la fel cum am făcut și eu.

– Asta-i diferența dintre un bărbat și o femeie, Ross? Pentru că, la urma urmelor, toată viața a trebuit să lupt nu cu o umbră, ci cu un ideal – Elizabeth. Eu... a trebuit *mereu* să concurez cu ea.

– Nu mai e cazul de mult timp. Dar probabil că ai dreptate. Ce mi-e una, ce mi-e alta...

– Nu, nu, nu, nu, nu! Ai crezut că mi-am îngăduit să simt ceva pentru Hugh din răzbunare? Cu siguranță, n-ai putut să-ți imaginezi așa ceva! Ce vreau să zic este că, având în vedere ce s-a întâmplat, spui că trebuie să concurezi cu o amintire. Asta este ce trebuie să fac eu, și asta a trebuit să fac de când m-am măritat. Dar n-ar trebui să-i permitem să distrugă tot ce mai avem.

Pipa nu avea un tiraj bun. Se ridică și o puse pe polița căminului. Părea că umerii i se lățiseră și devenise mai înalt de când plecase, își zise ea.

– Să-i permitem să distrugă tot ce mai avem? Nu. Am decis asta în septembrie. Dar această aiureală parlamentară în care sunt implicat a apărut la momentul potrivit. Am fost despărțiți, am avut vreme să chibzuim și să ne punem gândurile în ordine, la fel și viețile într-o oarecare măsură.

Demelza suspină.

– Și tu la ce concluzie ai ajuns?

– Dar tu?

– Eu am ajuns la o concluzie în septembrie. Nu este nici o diferență. Nu *poate* fi vreo diferență... pentru mine.

– Ei bine, nici pentru mine, spuse Ross. Nici pentru mine... deși, desigur, am văzut multe femei frumoase la Londra.

– Firește că ai văzut.

– Cred că femeile din Londra sunt cele mai frumoase din lume.

– Este foarte posibil să fie.

– Tu ce-ai făcut cât am fost plecat?

– Ce-am făcut? Demelza îl privi fix, indignată de schimbarea subiectului. M-am ocupat de afacerile noastre, am încercat să-ți cresc copiii așa cum se cuvine! Am făcut toate lucrurile banale pe care le presupune traiul de zi cu zi, am avut grijă de moșie și de restul! Și... și am *așteptat* scrisorile tale, și ți-am răspuns la ele! Mi-am dus viața ca de obicei... dar fără tine! Asta am făcut!

– Și cât de des a încercat Hugh Bodrugan să se furișeze în patul tău cât timp am fost plecat?

Demelza izbucni în lacrimi și se îndreptă spre ușă.

– Lasă-mă să plec! Lasă-mă în pace! țipă ea atunci când Ross îi bară calea.

În clipa în care o apucă de brațe, tânăra femeie păru că avea de gând să-l scuipe în față.

– A vrut să fie o glumă, spuse el.

– A fost o glumă proastă!

– Știu. Nu mai putem glumi – nu-i așa? – pentru că totul este prea proaspăt și prea sensibil. Dumnezeu să mă ajute, dar a fost o vreme, și nu prea de mult, când toate ciondănelile noastre se încheiau cu râsete. Am pierdut asta.

– Da, am pierdut asta.

O mai ținu câteva momente, apoi se aplecă s-o sărute. Ea își întoarse capul, așa că buzele lui îi întâlniră doar părul.

– Lasă-mă în pace! șopti ea. Ești un străin pentru mine. Nu te mai cunosc.

– Poate că cearta noastră dovedește că încă avem ceva de pierdut.

– O căsnicie fără căldură, fără încredere – încredere pe care amândoi am trădat-o – ce rost mai are?

– Tu nu mă întrebi cum mi-am petrecut timpul liber la Londra, ce femei am avut?

– Probabil că n-am nici un drept s-o fac, oftă ea ștergându-și ochii cu mâna.

– Ei bine, la urma urmelor încă ești soția mea. Și fiindcă ești soția mea, îți voi spune. În primele luni, în două rânduri, am invitat două femei în camera mea. Dar înainte de a apuca să se dezbrace, mi s-a făcut silă de ele și le-am poftit să plece. Au plecat ocărând și blestemându-mă. Una m-a făcut impotent, iar cealaltă, pederast.

– Ce înseamnă asta?

– Nu contează.

– Pot căuta în dicționar.

– N-o să găsești în dicționar.

– Îmi pot imagina, spuse Demelza.

Urmă o pauză în care Ross o eliberă din strânsoare, dar o împiedică să se îndepărteze de el.

– Erau prostituate, zise ea.

– Da. Dar de mare clasă. Foarte selecte.

– Dar cum a fost cu doamnele adevărate, cu doamnele frumoase?

– Erau... pe-acolo. Însă n-am găsit nici una pe gustul meu.

– Le-ai gustat?

– Doar din priviri. Și în general, de la distanță.

– Se pare că te-ai purtat ca un călugăr.

– Doar pentru că tu ești mai frumoasă decât toate.

– Of, Ross, te *urăsc* nespus! Te urăsc pentru că mă minți! Spune dacă dorești să-ți fiu soție din nou. Îți voi fi. Dar nu te preface.

– Dacă m-aș fi prefăcut, m-ai fi crezut – dar pentru că este adevărul, nu mă crezi, nu-i așa?

Ea ridică din umeri fără să răspundă.

– Într-o galerie de tablouri, n-aș putea spune că trei din cinci bărbați n-ar alege un alt tablou decât aș alege eu, continuă el. Nu este vorba doar de frumusețe, ci de ceea ce se află în spatele ei, de faptul că, deși cunoști pe cineva în mod intim, îl dorești mereu, este vorba de implicarea totală a personalității, de scânteia supremă care aprinde flacăra dintre doi oameni... Dar cine știe dacă-i va încălzi sau îi va arde? Se opri și se încruntă la ea. Când m-am întors acasă, habar n-aveam cum va fi revederea noastră. În momentul acesta,

habar n-am dacă vom mai râde vreodată împreună – în felul *acela*. Te vreau, te vreau, dar încă există furie și gelozie, iar aceste sentimente se sting greu. Nu pot spune mai mult de-atât. Nu-ți pot promite că mâine relația noastră va fi într-un fel sau în altul. Și sunt sigur că nici tu nu poți. Ai dreptate să zici că-ți sunt un străin. Dar sunt un străin care îți cunoaște fiecare centimetru al pielii. De-aici, trebuie să mergem mai departe... într-un fel, s-o luăm de la capăt.

II

În dimineața următoare, Ross se trezi la ora patru. O lăsă în pat pe Demelza, a cărei respirație ticăia delicat ca un metronom, ieși din dormitor și coborî la parter. Zorii mijeau afară, dar întunericul încă nu fusese alungat din casă, ci se ascundea prin colțuri, așteptând să-ți pună o piedică.

Ross ieși din casă, se opri sub liliac și ascultă ciripitul somnoros al cintezoilor și al vrăbiilor. Undeva mai departe, o mierlă cânta din răsputeri printre copaci, dar păsările din apropierea casei se trezeau mai lent. Trase în piept aerul limpede, pur și delicat, apoi ocoli casa – prilej cu care o vacă mugi la el, iar un porc grohăi –, sări pârleazul și ajunse pe plajă. Nisipul era moale și se răscolea la început, însă deveni tare acolo unde fusese udat de flux.

Marea încă nu se retrăsese cu totul. Valurile erau mici, dar explozive, izbucnind în mici furii pline de importanță de sine atunci când veneau la țărm. Ross își dădu jos halatul, își scoase papucii și intră în apă. Marea era ca un bisturiu, rece și tăioasă. Cu toate că era mijlocul lunii mai, corpul lui îngheță înainte de a apuca să reacționeze la stimuli. Așa că nu înotă decât cinci minute, apoi ieși cu răsuflarea tăiată, dar strălucind ca și cum carnea i se înnoise. Își puse halatul în timp ce soarele se iți deasupra dunelor și aprinse primul coș de fum din Nampara.

Își aduse aminte că înotase astfel după noaptea petrecută cu o femeie pe nume Margaret, după balul din Truro, cu o zi înainte de a o cunoaște pe Demelza. Înotase atunci de parcă ar fi vrut să scape de miasma acelei nopți. Nu la fel stăteau lucrurile acum. Nu-și dorise să se stoarcă de energie pentru a-și alunga rușinea. În definitiv, se petrecuse un lucru absolut banal – reluase viața sexuală cu soția lui. Un subiect potrivit pentru un dialog licențios în una dintre piesele londoneze la modă. Totuși, nu fusese exact cum se așteptase.

Dar *la ce* se așteptase? În ciuda cuvintelor lui pline de bravură, poate la ceva firesc. Sau, mai probabil, la resentimente înverșunate, la pretinderea fermă a unui drept pe care nu-l mai ceruse de mult și pe care aproape îl pierduse. Dar până la urmă lucrurile nu escaladaseră dincolo de tandrețe. Cumva, un sentiment mult ridiculizat intervenise ca să transforme totul în bunătate. Indiferent ce urma să se întâmple, indiferent cum se purtau unul cu altul când aveau să se întâlnească în ziua aceea sau a doua zi, indiferent ce constrângeri sau răni sufletești sau nemulțumiri aveau să se manifeste, el trebuia să nu uite asta. Și știa că nici ea nu avea s-o facă. Măcar dacă ar fi putut să alunge cu totul fantomele.

Când se întoarse acasă, toată lumea încă dormea, dar soții Gimlett și restul servitorilor aveau să se trezească în curând. Copiii dormeau. Demelza dormea. Se îmbrăcă și ieși din nou. Soarele strălucea, dar norii se apropiau dinspre vest, hotărâți ca niște mineri revoltați. Se duse la Wheal Grace. Pompa mergea neobosită, scoțând apa care se acumula veșnic în puț. Două șteampuri[1] zăngăneau. Intenționase să stea de vorbă cu acela dintre frații Curnow care se ocupa de pompă, dar, în ultima clipă, schimbă direcția și se îndreptă spre Grambler. Era plin de energie și de un soi de bună dispoziție pe care o simțea rar în ultimul timp. Totul era în deplin contrast cu străzile zgomotoase și pline de funingine ale Londrei. Dar poate că acel contrast era o condiție necesară a aprecierii.

Henshawe, șeful de la Wheal Grace, locuia la capătul îndepărtat al grupului de căsuțe și bordeie sărăcăcioase care alcătuiau satul Grambler și era treaz și gata de treabă, după cum se așteptase Ross.

– Vai, domnule căpitan! Habar n-aveam că vă veți întoarce atât de grabnic. Vă duceți la mină, nu? Merg cu dumneavoastră, dacă asta aveți de gând. Dar ce-ați zice de un ceai mai întâi?

Așa că se făcu aproape șase până să pornească, iar când ajunseră la mină, tocmai se schimbau turele. Minerii care îl cunoșteau bine se strânseră în jurul lui vorbind și glumind, punându-i întrebări și relatându-i bârfele locale, dar el remarcă o oarecare rezervă care nu existase înainte. Dincolo de independența înnăscută a oamenilor din Cornwall, care nu erau obișnuiți să se plece adânc în fața moșierilor, așa cum făceau cei din restul țării, mulți dintre acei oameni îi fuseseră tovarăși de joacă în copilărie. Spre deosebire de Charles, tatăl lui Francis, Joshua, tatăl lui, nu impusese bariere când Ross fusese mic,

[1] Mașinărie folosită în trecut pentru sfărâmarea minereurilor (n.tr.)

așa că băieții pescuiseră împreună, se luptaseră, se duseseră la picnicuri, se jucaseră pe dune, iar mai târziu navigaseră împreună până în Franța, pentru a aduce brandy și rom. Chiar și după ce Ross se întorsese din America, veteran cu cicatrice și șchiopătând la douăzeci și patru de ani, relația cu ei fusese mereu destinsă, diferența de clasă fiind conștientizată, dar în general ignorată. Acum însă apăruse o schimbare, iar el își dădu seama de motiv. Acceptând invitația vicontelui Falmouth și fiind ales să ocupe unul dintre cele două locuri aferente orașului Truro, „urcase" pe scara socială. Nu mai era doar un judecător de pace care ședea pe o bancă, rezolva problemele locale și se ocupa de împărțirea dreptății între săteni, ci era un membru al parlamentului, iar parlamentul, de bine, de rău, făcea noile legi ale țării. Probabil că în sinea lor erau de părere că oricum nu erau necesare prea multe legi, cu excepția celor date de Dumnezeu.

Încă nu mâncase, așa că-i era foame, dar părea momentul potrivit să-și ia o șapcă și un lămpaș și să coboare cu noul schimb. Poate că asta avea să restabilească vechea camaraderie. În plus, veștile date de Henshawe nu erau grozave, iar Ross dorea să vadă totul cu ochii lui.

Trebui să amâne însă. Ceilalți coborau pe rând scara care îi ducea la peste șaizeci de metri sub pământ, unde aveau să-și petreacă opt ore din acea zi luminoasă, iar el îl aștepta pe Henshawe, când un pas ușor îl făcu să se întoarcă. Erau Demelza cu Jeremy și Clowance.

– Domnule căpitan Poldark, îi spuse ea ceremonios, v-am adus doi prieteni.

Care tăbărâră pe el.

III

– N-am știut dacă să-ți spun sau nu, zise Demelza. Căpitanul Henshawe a venit să-mi dea vestea, iar cum el nu scrie cu ușurință, m-am gândit că poate ar trebui să-ți transmit eu.

Era aproape vremea cinei, iar ei stăteau împreună pe vechiul zid de lângă pârleaz, privind spre plaja Hendrawna. Cum vremea se răcorise, Demelza purta o pelerină. Copiii se aflau pe plajă, dar erau departe, la malul apei, supravegheați de Betsy Maria.

– La prima vedere, nu pare chiar atât de grav cum se teme Henshawe. Este adevărat că filonul sudic – cel pe care l-am găsit primul și care a fost foarte bogat până acum – s-a subțiat pe neașteptate. Asta a surprins pe toată lumea, pentru că începea la mare

adâncime și nu aveam nici un motiv să presupunem că nu are o grosime uniformă pe cea mai mare parte a lățimii lui. Dar nu este așa. Și nici calitatea nu mai este la fel de bună ca înainte. Însă exploatarea va mai dura cam un an sau chiar mai mult, chiar dacă mina nu se va mai adânci „pe filon". Pe de altă parte, filonul nordic, care practic este un culcuș de zăcământ, abia dacă a început să fie exploatat pe deplin. Sau cel puțin așa se pare. După ce am fost atât de dezamăgit de unul, poate că mă grăbesc să-l evaluez atât de pozitiv pe celălalt. Totuși, este – trebuie să fie – suficient de bogat pentru o exploatare de câțiva ani, iar asta e tot ce poate spera cineva care se aventurează în domeniul minier.

– Atunci, poate că n-am făcut bine că te-am chemat aici.

– Nu m-am întors doar pentru asta. Nu ăsta a fost motivul principal. Eram... obosit de Londra. Nu-ți poți imagina zgomotul permanent, forfota, mirosurile, pălăvrăgeala, larma, lipsa aerului. Chiar și o singură zi, chiar și o singură jumătate de zi, cum a fost asta, mă face să mă simt un alt om, un om complet schimbat.

– Mă bucur.

Fiind lună nouă, apa se retrăsese mult la reflux, ajungând atât de departe, încât nisipul ud se întindea pe o distanță mare, mărginit de spuma valurilor care se spărgeau la țărm. Betsy Maria și copiii erau siluete minuscule, neidentificabile.

– A trecut mult timp de când n-ai mai vorbit cu mine așa cum ai făcut-o aseară și azi-dimineață. Poate că asta se datorează discursurilor pe care le ții în parlament.

– Discursuri. Ha!

– Povestește-mi despre asta. Cum a fost totul? Camera ta era confortabilă? Nu mi-ai scris adevărul ca să nu mă dezamăgești?

– Nu, camera a fost bună. Doamna Parkins este văduvă de croitor. George Street e puțin mai departe de Strand, lângă Adelphi Buildings, și e liniștită în comparație cu zarva de pe străzile principale. Am plătit optsprezece șilingi pe săptămână – ți-am spus asta? – pentru camera mobilată și cu covor pe jos. În general, mâncam în cafenele și diverse localuri, însă doamna Parkins îmi gătea când îi ceream. Este destul de departe de Westminster, dar puteam să iau bacul într-acolo chiar de la baza scării.

– Și unde vă întâlneați – la parlament?

– Într-un fel de sală hibridă, născută dintr-o capelă pe post de tată și bârlogul unui urs drept mamă. Ca să ajungi acolo, treci prin Westminster Hall, care este o clădire măreață și frumoasă, dar acea

sală seamănă mult cu biserica din Sawle, doar că băncile sunt față în față, nu orientate spre amvon, și sunt așezate în pantă, astfel că poți vedea pe deasupra celui din față. Uneori e insuportabil de aglomerată, alteori e aproape goală. De obicei, lucrările încep la ora trei și pot dura până la miezul nopții. Dar câteodată problemele discutate sunt atât de specifice unei comunități, încât te întrebi de ce n-au fost rezolvate la nivel local. De pildă, se discută o petiție pentru construirea unui drum prin satul Deptford. Sau pentru divizarea parohiei Saint James din orașul Bristol și construirea unei biserici. Sau pentru asanarea câmpiei din parohia East Riding din Yorkshire. M-am întrebat adesea ce caut într-un astfel de loc și cum aș putea fi măcar pe jumătate atât de util față de cum aș fi fost dacă aș fi rămas în parohia Sawle și mi-aș fi văzut de afacerile mele.

Demelza își privi pieziș soțul.

– Dar, cu siguranță, sunt și lucruri importante acolo.

– Sunt și dezbateri importante, da. Pitt a introdus o taxă pe venit pentru a contracara ceea ce el numește „evaziuni rușinoase și fraude scandaloase". Va fi de doi șilingi la o liră sterlină pentru venituri de peste două sute de lire și speră să strângă zece milioane pentru armată. Dar a vorbit groaznic de mult.

– Ai votat pentru asta?

– Nu. Cred că este o invadare prea mare a intimității.

– Dar dezbaterea despre sclavi?

– Ce-i cu ea?

– Domnul Wilberforce a lansat o astfel de discuție în aprilie, nu-i așa?

– Moțiunea lui a fost respinsă la limită. Cu 87 de voturi la 83.

– Dar tu ai participat la discuție?

Ross se răsuci și se uită la ea.

– Cine ți-a spus?

– Cred că ar trebui să ne ducem la copii, zise Demelza ducându-și mâna streașină la ochi. Altminteri, vor întârzia la cină.

– Am *vorbit* foarte puțin, spuse el. A fost o intervenție care abia dacă a durat cinci minute și nu a fost apreciată de nici una dintre părți.

– Eu nu asta am citit.

– În *Mercury* n-a apărut.

– Nu. A apărut în alt ziar.

– Ce ziar?

– Nu i-am văzut numele. Unwin Trevaunance a tăiat articolul din el și i l-a trimis lui Sir John, iar Sir John mi l-a dat mie.

Ross se ridică.

– Să-i strig pe copii?

– Nu, vântul bate din față. Hai să mergem la ei!

Porniră spre plajă peste iarba aspră și pietrele ascuțite.

– De ce cuvintele tale nu au fost bine primite, Ross? Din ce am citit, se pare că ai spus ce credeam eu că gândești și ce te-am auzit vorbind.

– În februarie m-am întâlnit de două ori cu Wilberforce. Este un om plăcut, cald, religios, dar surprinzător de limitat. După cum știi, se spune că milostenia începe acasă. Ei bine, nu în cazul lui. La el este exact invers. Milostenia lui începe în străinătate. Vorbește cu furie despre condițiile în care trăiesc sclavii, pe plantații și pe corăbiile negustătorilor – și cine n-ar face-o? –, dar nu vede în ce condiții proaste trăiesc conaționalii lui. El și nu puțini dintre susținătorii lui consideră juste atât Game Laws[1], cât și măsurile lui Pitt de a limita libertatea de exprimare și doresc ca lefurile săracilor să rămână mici. În ziua aceea m-am ridicat fără să am un discurs pregătit, ceea ce a fost o nebunie, dar trebuie să știi că, atunci când cineva termină de vorbit, alții se ridică, iar crainicul – care este de fapt președintele Camerei – decide cine va urma. Poate că m-a ales pentru că eram nou. Am fost luat prin surprindere. Este o experiență ciudată fiindcă e ca și cum ai vorbi într-o biserică, iar toată congregația moțăie, stă tolănită și te bârfește. Parcă ești în derivă pe o mare de pălării, cizme înalte și umeri încovoiați...

– Continuă, te rog!

– Continui, așa cum am făcut și în ziua aceea. Trebuie să-ți spun că nu m-am poticnit și nici nu m-am bâlbâit, pentru că acea provocare, în loc să mă intimideze, după cum ar fi fost normal, m-a enervat. Dar, desigur, mă ridicasem în picioare pentru a susține moțiunea lui Wilberforce. La fel cum a făcut și Canning. Cum a făcut și Pitt. Cum ar fi făcut-o orice om cu puțină compasiune. Argumentele împotrivă au fost abominabile în ingenuitatea logicii lor diforme.

– După cum ai zis.

– După cum am zis. Însă după ce am vorbit vreo trei sau patru minute... am simțit nevoia să-i *zgâlțâi* pe acei oameni, pe *toți*, pentru

[1] Lege care, în secolul al XVIII-lea, acorda numai nobililor dreptul de a ucide anumite animale sălbatice (n.tr.)

a-i face să priceapă că răul există chiar sub nasul lor. Am spus că nu este... Dar ai citit.

– Continuă!

– Nu am vorbit ca un creștin devotat – fiindcă toți membrii parlamentului, fără îndoială, asta ar susține că sunt, mai ales cei care au vorbit împotriva moțiunii, deși Societatea pentru Propovăduirea Evangheliei are sclavi în Barbados. Am vorbit exclusiv ca un martor la cruzimea unui om față de altul. Aceasta se manifestă în forma cea mai crâncenă în abominabilul comerț cu sclavi, dar există într-o măsură mai mică, dar la fel de diabolică, în casa fiecăruia dintre cei aflați la ședință în acea zi. Am spus că în Anglia sunt o sută șaizeci de infracțiuni pentru care un om poate fi spânzurat, dar că, din cauza legilor introduse în ultimele două decenii, mulți oameni sunt atât de săraci, încât nu pot supraviețui decât dacă comit infracțiuni – asta dacă hrănirea sa și a familiei înfometate va fi în continuare considerată infracțiune. Oricât de cumplit este, oricât de intolerabil este că oameni negri sau albi sunt vânduți și cumpărați ca sclavi, își dă oare seama parlamentul că noi forme de sclavie apar în Anglia, că, de pildă, copiii angajați în fabricile din nordul Angliei mor cu sutele din cauza epuizării, în vreme ce părinții lor, care nu au unde munci, sunt obligați să trăiască din câștigurile minuscule pe care odraslele lor le aduc acasă?

– Sună mai bine decât scria în ziar, spuse Demelza. Și mai departe?

– Imediat, am fost chemat la ordine pentru că mă îndepărtam de subiectul dezbaterii, iar curând după aceea mi-am încheiat cuvântarea. De atunci n-am mai vorbit cu Wilberforce, dar m-a salutat de două ori cu răceală, așa încât nu cred că intervenția mea a fost apreciată.

Merseră mai departe. Copiii, care îi văzuseră apropiindu-se, alergau spre ei.

– Dar lordul Falmouth? Cu el te-ai întâlnit des?

– Am cinat acasă la el o dată și am mâncat împreună la Wood's Coffee House, în Covent Garden, unde cei din provincie se întâlnesc de două sau de trei ori pe an. I se spune Cornish Club. Cred că ne-am călcat puțin pe nervi unul pe altul, dar trebuie să-ți spun că n-a încercat să-mi influențeze comportamentul în Cameră atâta vreme cât îl susțineam pe Pitt pe temele principale.

Copiii se întreceau în goană. Jeremy o depășise pe Clowance, cu piciorușele lui dolofane, iar Clowance părea gata să se bosumfle.

– Ross, vei rămâne acasă toată vara?

– Toată vara. Și sper că ai ceva bun la cină. Noaptea trecută și aerul acestei dimineți mi-au stârnit foamea.

Capitolul 4

I

După încetarea persecuțiilor instituite de domnul Tankard la sugestia domnului George Whitworth, afacerea lui Drake Carne prosperase. Chiar și pe timp de război, chiar și în vremuri de sărăcie, chiar și în perioadele de criză economică, oamenii aveau nevoie de un fierar, mai ales de unul care putea face și roți. Drake avusese un mare avantaj când preluase afacerea, chiar dacă nu mergea bine, și anume că nu trebuise să facă față concurenței. „Pally" Jewell lucrase acolo timp de patruzeci de ani înaintea lui, și toată lumea putuse să observe că un om tânăr îl înlocuise pe unul bătrân.

Localnicii constatau cu acreală că metodiștii prosperau mai mult decât restul. Motivul era simplu – după ce absorbeau complet credința, renunțau la jocurile de noroc, la umblatul după femei și în mare parte la băutură, așa că, în afară de întrunirile religioase, nu prea aveau altceva de făcut decât să muncească. Deși considera că bunurile lumești aveau o importanță secundară, Wesley[1] nu le interzisese nici măcar o clipă discipolilor să prospere atâta vreme cât o făceau într-un mod evlavios, cu modestie și sobrietate. Și exact asta i se întâmpla lui Drake, ba chiar mult mai repede decât în cazul majorității, pentru că pierderea Morwennei îl lăsase fără mângâierea unei soții și fără distragerea reprezentată de o familie. Așa că muncea. Din zori și până noaptea, și adesea chiar și la lumina lumânării, el muncea. Pe lângă fierărie avea și șase acri de pământ, iar recolta o vindea ca nutreț pentru animale marilor proprietari din împrejurimi. (Desigur, nu lui Trenwith.) Avea pui, capre și câteva gâște. Când, din anumite motive, afacerea lâncezea, făcea hârlețe, lopeți și scări pe care i le cumpărau cei de la mine. De curând, își luase doi băieți subdezvoltați, de doisprezece ani, gemenii Trewinnard, care să-l ajute la treabă.

[1] John Wesley (1703–1791), cleric și teolog anglican care, împreună cu fratele lui, Charles, și cu clericul George Whitefield au inițiat mișcarea metodistă (n.tr.)

Își depunea banii la bancă nu pentru că ar fi crezut că era o măsură folositoare, ci pentru că trebuia să-i țină undeva.

Sam, fratele lui, încă îl vizita în fiecare marți și sâmbătă; stăteau de vorbă o vreme, după care se rugau împreună. Drake renunțase să ducă o viață dedicată pe deplin mântuirii și, cu toate că încă era conexionist, membru al noii mișcări metodiste, încă nu revenise la acea credință așa cum i-ar fi plăcut lui Sam și cum se ruga în fiecare seară s-o facă. Sam, care o pierduse pe Emma Tregirls tocmai din cauza religiei sale, o practica zelos și nu vedea nici un motiv pentru care să renunțe la convingerea că iubirea divină trebuia să stăpânească spiritul celor care i se închinau lui Hristos. S-ar fi însurat bucuros cu Emma chiar dacă ea nu era mântuită, dar Emma, deși îl iubea, nu putea să accepte ideea că avea nevoie să fie mântuită.

Într-o zi, Drake primi de la Demelza un bilet prin care îl întreba dacă avea câteva ore de irosit pentru a-i instala noul panou pe care îl cumpărase pentru partea din spate a șemineului din bibliotecă. „Nu te-am văzut *deloc* luna asta, scria ea. Am fost ocupați să adunăm fânul împrăștiat de furtuna care a distrus un lan, dar restul era strâns și, din fericire, căpițele au rezistat. Ross s-a întors de la Londra și este atât de palid, de parcă ar fi stat într-o criptă, dar e sănătos și deja s-a făcut remarcat în Camera Comunelor. Cu toate că el neagă. Ai timp să iei masa cu noi? Sunt patru oameni cărora le-ar plăcea asta, iar printre ei se numără iubitoarea ta soră Demelza."

Băiatul aștepta – era Benjy Carter, care împlinise treisprezece ani și avea o cicatrice lungă, dar pe celălalt obraz față de omul după care fusese botezat –, așa că Drake îi spuse să-i transmită Demelzei că avea să vină miercurea următoare, pe la ora patru. Miercuri, lăsă forja în grija lui Jack Trewinnard, fratele mai mare cu o jumătate de oră, și se duse la Nampara pentru a instala panoul șemineului.

Era o treabă simplă, una pe care ar fi putut s-o facă orice meșter, în opinia lui Drake, însă el fixă panoul, apoi bău ceai împreună cu sora lui în vechiul salon care rămăsese centrul casei, în ciuda modificărilor și extinderii suferite de aceasta. Observă că Demelza arăta foarte bine – la intervale regulate, înflorea ca o floare perenă. Copiii se cățărară pe el o vreme, apoi plecară. Ross încă era la mină.

– Ai doi copii foarte reușiți, spuse Drake.

– Doi tartori, replică Demelza.

– Poftim?

– Tartori. Așa le spune Jud.

Drake zâmbi.

– Au un început mai bun în viață decât noi.

– Tatăl lor este puțin altfel.

– Și mama lor.

– Tu n-ai cunoscut-o pe mama, nu?

– Nu mi-o amintesc. Tu ne-ai fost... tu ai fost mereu mama noastră, pentru toți șase.

– Eu aveam opt ani când a murit. Apoi... m-am ocupat de familia ei. Când ești atât de mic, nu te gândești, nu faci comparații, nu te întrebi de ce. Pe măsură ce crești, lucrurile se schimbă. M-am întrebat adesea de ce s-a măritat cu tata. Era orfană – cred că a fost un copil născut din iubire –, dar mătușa ei a crescut-o în gospodăria sa. Obișnuia să mă adoarmă povestindu-mi despre rațe, găini și gâște. Era drăguță. Sau cel puțin așa cred. Până am copleșit-o noi, copiii, și toată sărăcia aia. Nu țin minte ca tata să fi venit vreodată seara acasă până nu se îmbăta de toți banii câștigați.

– Tata a arătat vreodată bine?

– Este greu de spus cu certitudine, nu-i așa? E greu să-ți dai seama de asta după ce oamenii îmbătrânesc. Oare doctorul Choake a arătat vreodată bine? Sau Tholly Tregirls? Sau Jud?

Drake râse.

– Trebuie să plec. Mersi pentru ceai. Jeremy va pleca la școală în scurt timp, nu?

Demelza se încruntă la acel gând.

– Încerc să-l învăț eu tot ce știu, iar apoi va avea un preceptor. Nu-l voi reține niciodată dacă va dori să plece, dar la șapte sau opt ani este cumplit pentru un băiețel să fie smuls din sânul familiei. Ross nu s-a dus la școală decât după ce mama lui a murit, când deja împlinise zece ani.

– Desigur, iar Geoffrey Charles avea unsprezece ani când a fost trimis la Harrow.

Acela era un subiect atât de dureros, încât nici unul din ei nu vorbi preț de câteva momente.

– Uite că a venit Ross!

Urmă o conversație plăcută, timp în care Ross refuză un ceai proaspăt și, fără să se așeze, înghiți o cană din cel făcut mai devreme, apoi îl rugă pe Drake să vină într-o dimineață la mină pentru că primiseră recent un transport de unelte, șuruburi, cuie și sârmă din Bristol, iar el bănuia că erau de calitate inferioară, însă nu era suficient de sigur pentru a face o plângere.

Drake spuse că avea să vină lunea următoare, la ora șapte, după care începu să se retragă spre ușă, dar Demelza interveni:

– Cred că și Rosina Hoblyn pleacă acum. O cunoști, Drake? E din Sawle și locuiește cu familia ei. Coase pentru mine și îmi face pălării.

Drake ezită.

– Bănuiesc că oi fi văzut-o pe-aici.

– I-am dat un taburet – cel vechi, Ross, cel din dormitorul mic. Îi va fi foarte util la ea acasă, dar Rosina șchiopătează puțin și are mult de mers, așa că i-ar fi greu să-l care. Demelza se duse la ușă și strigă: Rosina!

– Da, doamnă.

Rosina veni la ușă cu acul în mână. Când îi văzu pe cei doi bărbați, păru surprinsă.

– Ești gata de plecare? Probabil că aproape ai terminat.

– O, da. Voiam să mai însăilez ceva pe ici, pe colo și să vă aștept să-mi ziceți dacă e bine.

– Îl cunoști pe fratele meu, Drake Carne? Merge în drumul tău, locuiește în Saint Ann's, așa că nu trebuie să se abată deloc și îți poate căra taburetul.

– O, doamnă, mă pot descurca singură. Nu e mare greutate, iar eu sunt obișnuită să car apă și altele asemenea.

– Ei bine, Drake merge oricum într-acolo și e pe cale să plece. Te superi, Drake?

Când acesta clătină din cap, Demelza îi spuse Rosinei: Atunci, du-te și ia-ți boneta!

Fata dispăru și se întoarse curând cu coșul de lucru și cu taburetul. I-l dădu pe acesta din urmă lui Drake, care îl luă, apoi porniră la drum peste podul de lemn care scârțâia și în sus pe drumul mărginit de flori ce ieșea din vale. Ross și Demelza îi priviră îndepărtându-se.

– E cumva încă unul din experimentele tale matrimoniale? întrebă Ross.

Demelza își mijì ochii.

– Văd că n-a reușit să scape de acel mic șchiopătat, în ciuda tuturor strădaniilor lui Dwight. Dar este o fată drăguță.

– N-am văzut niciodată o uneltire atât de flagrantă.

– A, nu, nici vorbă de așa ceva! Nu cred... Din moment ce s-a întâmplat să fie amândoi aici în același timp...

– La invitația ta.

– Ross, Drake are nevoie de o soție. Nu vreau să-l văd ofilindu-se în plină tinerețe din pricina dezamăgirii și singurătății. Vreau să-l văd vesel din nou, așa cum era înainte. Este fratele meu preferat.

Ross își umplu din nou cana cu ceai. Scurse din ceainic ultimele picături, în care erau resturi de frunze.

– Nu e nerezonabil ce spui. Dar ai mare grijă, că petițoarele se ard adesea.

– N-o să mai fac asta. O să le mai aranjez doar o întâlnire sau două, atâta tot.

Ross bău și a doua cană de ceai.

– Când te vezi cu el, Drake pomenește vreodată de Geoffrey Charles?

– Chiar azi l-a pomenit. De ce?

– Dacă Geoffrey Charles vine acasă la vară, Drake o să constate o mare schimbare la el. L-am scos în oraș cât am stat la Londra. Mi se pare că nu ți-am zis, dar l-am dus la Vauxhall. Mi s-a părut potrivit să fac asta.

– George n-ar fi fost de acord.

– George n-are decât să putrezească în iad. Am ascultat muzică și, evitând prostituatele, am băut un pahar de vin în grădină, apoi am intrat în Rotunda și am admirat sculpturile. L-am dus înapoi la ora șapte. Este schimbat. E foarte... maturizat. Mi-a spus că, semestrul următor, lordul Aberconway va fi elevul mai mic care îi va face servicii.

– Ei bine, asta se întâmplă cu băieții, nu-i așa? Cresc foarte brusc. Nu se poate face nimic în privința asta. Dar îmi pare rău dacă schimbarea nu este în bine.

– Ei bine, nu zic că este dezagreabil acum – departe de asta! –, e un companion *foarte* plăcut. Doar că anii petrecuți la Harrow l-au transformat într-un tânăr care pare să aibă experiență de viață. Știi ce am simțit cât a mers alături de mine? Că tatăl lui se născuse din nou. Desigur, pe Francis l-am cunoscut din copilărie, dar cel mai bine mi-l amintesc cum era în anii adolescenței. Geoffrey Charles a devenit imaginea vie a tatălui său. Și, la fel cum l-am plăcut pe Francis – în general –, îl plac și pe Geoffrey Charles. Este isteț, plin de viață, poate puțin cam instabil deocamdată, dar o companie foarte plăcută.

– Dar nu o companie potrivită pentru Drake.

– Nu cred că vor mai putea fi prieteni.

*

II

Pe drum și apoi prin landă către Grambler, nimic nu se țesea deocamdată între Drake și Rosina. Fata purta o bonetă galbenă și o rochie de muselină galbenă, veche, dar curată și cu un tiv alb încrețit, de sub care ghetuțele negre ieșeau cu regularitate în timp ce pășea alături de înaltul ei companion. Șchiopătatul abia dacă se remarca pe teren drept. Cu taburetul pe umăr, Drake încerca să meargă în ritmul ei. Purta pantaloni de un verde decolorat, o cămașă aspră descheiată sus și o legătură verde la gât. Tăcerea durase atât de mult, încât, în cele din urmă, el se sili să-i pună capăt.

– Merg prea repede pentru tine?

– Nu, nu, e foarte bine așa.

– Nu trebuie decât să spui.

Cu asta, conversația se încheie pentru o vreme.

Apoi, după ce își umezi buzele o dată sau de două ori, Rosina spuse:

– Mă duc acolo o dată pe săptămână. E mai ușor pentru doamna Poldark dacă îmi fac treaba la conac decât dacă îmi trimite ea lucrurile. Îi cârpesc și îi peticesc straiele, și toate cele.

– N-am prea văzut-o niciodată pe sora mea să coasă, zise Drake.

– Nu. Spune că nu se pricepe să mânuiască acul. Adesea, când ajung acolo are câte o idee, iar eu fac ce dorește ea.

– Cine te-a învățat?

– În mare parte, am învățat singură. Rosina își îndepărtă o șuviță de păr care îi intrase în gură. Când ești nevoit să zaci atât de mult timp, începi să faci ceva cu mâinile. Apoi am împrumutat o carte de la doamna Odgers.

– Știi să citești?

– Da. Mama aducea acasă rufele de la Trenwith, și adesea erau împachetate în ziare. Dar să știi că nu citesc cu ușurință.

– Eu n-am știut să scriu și să citesc până la nouăsprezece ani. Apoi sora mea m-a învățat.

– Această soră?

– Am numai una. Și câțiva frați.

– Sam e fratele tău, nu? Predicatorul. L-am văzut adesea pe-aici. Este un om deosebit de bun.

– Ești metodistă?

– Nu. Mă duc la biserică doar duminica.

Ajunseră la marginea satului Grambler. Amândoi știau că, dacă străbăteau satul și se duceau împreună până la Sawle, vestea că Drake Carne curta în sfârșit pe cineva și că aceea era Rosina Hoblyn avea să se răspândească pretutindeni.

– Uite ce e, zise Rosina, mă descurc singură de-aici. Serios! Taburetul e foarte ușor, nu-i așa?

El ezită în timp ce vântul insistent îl împingea din față.

– Da. Dar asta nu are nici o însemnătate. Asta dacă nu cumva tu dorești altceva.

– Dacă tu asta dorești, asta doresc și eu.

III

Atât de preocupat era reverendul Osborne Whitworth de chestiunile care îl priveau îndeaproape, încât nu se osteni să deschidă scrisoarea de la Nathaniel Pearce decât la două zile după întoarcerea acasă. În ultimul timp, Ossie găsise tot felul de pretexte pentru a refuza invitația bătrânului la whist pentru că, în general când venea ziua partidei, acesta zăcea răpus de o criză de gută și trebuia să anuleze sau, când ajungeau să joace, era prea distrat pentru a-i răspunde la culoare. Ossie suportase toate astea o vreme pentru că spera să aibă ocazia de a-i întâlni pe clienții influenți ai notarului, dar ajunsese la concluzia că-i întâlnise pe toți și îi cunoștea suficient de bine pentru a nu mai avea nevoie de un intermediar. Însă când, în cele din urmă, citi scrisoarea, constată că nu era o invitație la whist. Domnul Pearce era bolnav și dorea să-l vadă de urgență.

Ossie mai amână două zile, apoi, ajungând în Truro cu altă treabă, se opri în fața unei uși pe care scria „Nat. G. Pearce. Notar și avocat autorizat". În vreme ce urca scările șubrede, care păreau gata să se prăbușească sub atacul carilor, pe urmele femeii șleampete și cu coșuri pe față care îl conducea, Ossie adulmecă dezgustat izul stătut din casă, care deveni și mai intens când intră în dormitor. Obișnuit cu mirosurile asociate vizitelor ocazionale și cât mai scurte pe care le făcea bolnavilor, Ossie nu avea un nas sensibil, dar duhoarea aceea era deosebit de neplăcută.

Notarul și totodată avocatul autorizat ședea pe pat în capul oaselor, îmbrăcat într-o cămașă de noapte și cu o scufie pe cap. Fața lui puhavă, cu bărbie dublă, avea culoarea dudelor înainte de a da în pârg. Un foc de cărbuni ardea în șemineu, iar ferestrele erau bine închise.

– Ah, domnule Whitworth, am crezut că m-ai uitat. Intră, băiatul meu! Probabil, regreți că mă vezi în starea asta. Și eu regret. Toată lumea regretă. Fiica mea plânge noaptea și rostește rugăciuni lângă patul meu. Ha? Ce-ai zis? Vorbește limpede, te rog, că guta mi-a afectat puțin auzul.

– Am fost ocupat cu treburile parohiei, țipă Ossie fără să accepte scaunul oferit și rămânând în picioare, cu spatele la foc. Sunt multe de făcut, având în vedere că până la Rusalii mai sunt doar două zile și că trebuie să rezolv problemele din Sawle. Și am treburi și în Saint Austell. Cu ce-ți pot fi de folos?

– Interesant la dumneata, băiete, este că întotdeauna pot auzi ce spui fără a trebui să-ți cer să ridici vocea, zise domnul Pearce. Asta fiindcă ești cleric, presupun, și ești obișnuit să ții predici. Ei bine... Clipi de două ori din ochii injectați. Nu Thomas Nash a scris poemul cu „Sunt bolnav, trebuie să mor"? Ei bine, sunt bolnav, domnule Whitworth, și nu mă îndoiesc că doctorul Behenna are dreptate când spune că șansele de a mă însănătoși sunt derizorii. Am șaizeci și șase de ani, băiete, deși, Domnul să mă ajute, parcă ieri eram de vârsta dumitale. Viața este precum... precum călușeii de la bâlci, te învârți în cerc, te bucuri de fiecare moment, iar apoi... apoi muzica se oprește...

Ossie își ridică pulpanele hainei, astfel că, având mâinile la spate, fiecare parte îi atârna peste un braț. Observă că domnul Pearce era emoționat. Într-adevăr, niște lacrimi îi apărură în ochi și căzură pe cearșaf. Era limpede că bătrânului neghiob îi era tare milă de sine.

– Guta-i problema? Asta nu înseamnă nimic. Mi-ai spus cândva că ai gută de douăzeci de ani. Puțin post, și te vei înzdrăveni imediat. Te-ai lăcomit la niscaiva delicatese în Postul Paștelui? Spune-mi!

– Guta? gemu domnul Pearce. Asta ai zis, nu-i așa? Guta o am în picioare de jumătate din viață, dar acum mi s-a ridicat la inimă. Noaptea, sunt momente când tremur gândindu-mă la asta, când mă întind și încerc să mă ridic sperând să mai pot respira o dată. Băiatul meu, într-una din nopțile sau din zilele astea n-o să mai pot respira încă o dată.

– Aș vrea să te pot ajuta, zise Ossie cu răceală. Îmi pare rău că ești atât de bolnav.

Domnul Pearce își aminti de maniere.

– Un pahar cu vin de Canare? Vezi că este acolo. Diverși nobili m-au felicitat pentru alegerea acestui vin. Servește-te singur, te rog! Ossie îi dădu ascultare. Nu, din păcate, eu nu pot bea până la apusul

soarelui, după cum mi-a zis Behenna, cu toate că, până la urmă, cu ce mă va ajuta asta numai bunul Dumnezeu știe... Și apropo de bunul Dumnezeu, domnule Whitworth, ți-aș aminti că sunt membru al parohiei dumitale. Saint Margaret se întinde până în acest colț al Truroului, chiar dacă restul orașului ține de Saint Mary. În sfârșit, nu suport alinările ursuzului doctor Halse.

Ossie pricepu în sfârșit pentru ce fusese chemat. Să ofere mângâiere bolnavilor și persoanelor îndoliate era una dintre îndatoririle sale de care era cel mai puțin atras, dar, când nu avea încotro, o făcea și pe asta. În general, fiindcă avea o memorie bună, cita din Biblie – evident, nimic din ce ar fi putut născoci un simplu preot nu avea cum să fie atât de potrivit și de înțelept. Însă domnul Pearce era un om educat și firește că nu s-ar fi mulțumit cu primul citat care îi venea lui în minte. Până la urmă, strigă:

– Iov, la vreme de restriște a spus: „Dacă omul, odată mort, ar putea să mai învieze, aș mai trage nădejde în tot timpul suferințelor mele, până mi se va schimba starea în care mă găsesc. Atunci, m-ai chema și Ți-aș răspunde, și Ți-ar fi dor de făptura mâinilor Tale".

Se lăsă tăcerea.

– Cred că un pahar cu vin mi-ar prinde bine, băiatul meu, zise domnul Pearce.

Vinul fu turnat. Fu băut. Domnul Pearce spuse:

– Ești preot, băiatul meu. Ai fost hirotonisit. Episcopul și-a pus mâna pe tine. Așa că ar trebui să știi. Asta admițând că știe cineva. Ce? Ce? Ce-ai zis?

– Nimic, oftă Ossie.

– A, bine, presupun că asta ar răspunde oricine s-ar confrunta cu o asemenea întrebare. Totuși, dacă știi, m-ar interesa răspunsul. Crezi în ceea ce predici, părinte? Crezi în viața de apoi? Fiica mea crede. O, da! Este metodistă și consideră că important e să te căiești aici și acum, iar tot restul va veni după ce mori. În esență, asta spune și Biblia, indiferent care ramură a religiei, nu-i așa? Căiește-te și vei trăi din nou.

Ossie luă cuvântul:

– Însă eu sunt totdeauna cu Tine, Tu m-ai apucat de mâna dreaptă; mă vei călăuzi cu sfatul Tău, apoi mă vei primi în slavă. Pe cine altul am eu în cer afară de Tine? Carnea și inima pot să mi se prăpădească, fiindcă Dumnezeu va fi pururea stânca inimii mele și partea mea de moștenire.

– Ai vorbit mai încet, remarcă Nat Pearce, notar și avocat autorizat. Asta-i neobișnuit pentru tine, băiatul meu – tu ai una din acele voci *sonore*. Dar nu cred că ce ai dumneata de zis mi se potrivește. Nu suntem făcuți toți pe același calapod. Să știi că aș vrea să mă căiesc dacă aș crede că merită, fiindcă nu m-am comportat tocmai frumos în ultimii ani. M-am lăsat dus de valul împrejurărilor.

Ossie se apropie șovăielnic de scaun și se așeză.

– Sfântul Iacov spune: „Ferice de omul care rabdă ispita, căci, după ce a fost găsit bun, va primi cununa vieții".

– Ha? Da, asta-i foarte bine. Domnul Pearce ridică o mână umflată, de culoarea dudelor necoapte, și se scărpină pe sub volanele de pe piept. Dar eu n-am *răbdat* întru totul ispita, băiatul meu. Am *cedat* din când în când, și despre asta-i vorba, nu-i așa? Nu sunt tocmai împăcat cu mine și nu doresc să ajung în fața Creatorului meu având conștiința încărcată. Tu chiar crezi că există o astfel de Ființă, nu? Crezi în poveștile astea despre focul iadului și osânda veșnică? Jur pe sufletul meu că nu știu ce să cred.

– Dumnezeu este etern, spuse Ossie. Dumnezeu e omniprezent. Dumnezeu este judecătorul suprem. Nu poate exista cale de întoarcere. Dacă cobori în străfundul iadului, El este și acolo. Nu ai unde scăpa de El. Păcatele tinereții sunt cele care te macină?

– Ale tinereții? A cui tinerețe? A mea? Nu, nu. Dacă am păcătuit atunci? Poate. Dacă da, am uitat. Am uitat ce păcate am făcut. Nu, băiatul meu, păcatele vârstei mă macină. Cele din ultimii zece ani.

Ossie își scoase batista și respiră în ea.

– La ce păcate te gândești, domnule Pearce? Lăcomie? Lene? Concupiscență? Mi se pare că te-am prins trișând la whist o dată.

Domnul Pearce își dusese mâna pâlnie în spatele urechii.

– Cum? A, aia! Măcar dacă ar fi fost numai la whist, băiatul meu... Măcar dacă ar fi fost numai la whist...

– Atunci, spune-mi, rogu-te, despre ce-i vorba. N-am toată ziua la dispoziție ca să te ascult.

Domnul Pearce tuși încercând să scape de flegma care i se aduna în gât.

– Din când în când m-am dedat puțin la speculații. Mi s-a părut ceva destul de inofensiv. Se puteau face bani în India, în Italia, cu industriile noastre înfloritoare. Pentru un avocat de țară este dificil să se îmbogățească, deși toată viața participă la îmbogățirea altora. Din păcate, micile mele speculații au fost cam ghinioniste. În principal, din vina războiului. Italia a fost invadată. Madrasul a ajuns pe mâna

francezilor. Unele industrii engleze au falimentat din cauza lipsei pieţelor de desfacere. Aşa că, în loc să fac bani, am pierdut. Cum? Cum? Zic că, în loc să fac bani, am pierdut.

– Aşa că ai mai puţini bani, spuse Ossie, care niciodată nu se grăbea să tragă concluzii înaintea interlocutorului său. Ce contează?

– Din păcate, oftă domnul Pearce, trebuie să-ţi spun că unii dintre banii cu care am făcut speculaţii nu erau... ei bine, nu erau ai mei.

IV

O jumătate de oră mai târziu, reverendul Whitworth, după ce-i oferise prietenului său bolnav şi mâhnit toată alinarea dispreţuitoare de care era capabil, intră în grajdul hanului Red Lion pentru a-şi lua calul, dar, simţind nevoia unui întăritor înainte de a porni spre casă, îi făcu semn grăjdarului să se dea la o parte din calea lui, se aplecă şi porni prin pasajul întunecat care dădea în unul dintre saloane, unde ceru o halbă de bere neagră. Prin fereastra zăbrelită intra atât de puţină lumină, încât, după strălucirea de-afară, avu nevoie de câteva secunde până să-l recunoască pe bărbatul care şedea la o masă aflată în apropiere. Se ridică imediat şi se duse la el.

– Doctore Behenna! Mă pot aşeza la masa dumitale?

– Desigur, domnule. Îţi stau la dispoziţie.

Behenna, medicul principal al oraşului, avea patruzeci de ani, era autoritar, îndesat şi fercheş. Mulţi oameni simpli ar fi tremurat la vederea celor doi împreună, pentru că însumau toate cunoştinţele pe care le putea avea cineva despre trup şi suflet. Una peste alta, Behenna era mai temut, deoarece acuzaţiile şi judecăţile lui erau imediate. Focul iadului putea fi evitat.

Şi Behenna bea bere neagră; preţ de câteva minute, conversaţia lor fu banală. Nici unul dintre ei nu era obişnuit să-şi coboare vocea, aşa că negustorii de porumb aflaţi la o altă masă auzeau foarte bine. Behenna începu să tune şi să fulgere împotriva spiţerilor din oraş, care, neavând nici o calificare, ci doar o firmă deasupra uşii prăvăliei, se credeau în măsură să prescrie leacuri pentru orice boală putea avea un om.

– Uită-te la asta, spuse el întinzând o mare coală de hârtie pe masă. Asta distribuie şi la asta fac reclamă, domnule. „Tinctura cardiacă şi pastilele analeptice ale doctorului Rymer", „Apă de legume medicamentată pentru răni scrofuloase, bună pentru lepra

diavolului, coșuri, roșeață și toate afecțiunile morbide", „Pastilele speciale ale doctorului Smyth pentru slăbiciunea funcțiilor naturale – în flacoane metalice sau de sticlă, în funcție de dimensiune". Unde vom ajunge, domnule Whitworth, dacă medicii orașului trebuie să suporte asemenea șarlatani?

– Într-adevăr, zise Ossie rulând indiferent între degete marginea afișului. Într-adevăr!

Negustorii de porumb erau pe cale să plece.

– Ar fi un bun subiect pentru predică, bombăni doctorul Behenna ștergându-și un strop de bere de pe reverul hainei din catifea maro. Ar trebui să fie denunțați de către biserică, și asta în termeni categorici. Devine un adevărat scandal.

– Într-adevăr, repetă domnul Whitworth. Cred că aș putea face ceva în privința asta. Nu de Rusalii, ar fi nepotrivit, dar după câteva săptămâni.

– Ți-aș fi foarte îndatorat, pentru că mulți dintre oamenii de rând – *majoritatea* oamenilor de rând – sunt creduli într-o anumită măsură și puțini pot face diferența între un medic priceput, care a petrecut mulți ani studiind suferințele omenești, și un șarlatan ignorant, care le va vinde o sticlă cu apă colorată zicându-le că este elixirul vieții.

– În ce mă privește, spuse Ossie în timp ce negustorii de porumb ieșeau din încăpere, aș aprecia un sfat din partea dumitale într-o altă chestiune, o chestiune pe care ți-am mai prezentat-o, dar pentru care nu mi-ai dat un răspuns pozitiv.

Medicul pufni pe deasupra mânerului bastonului, care avea o bandă aurie. Sfârșitul ultimei sale fraze păruse a fi desconsiderat de către domnul Whitworth, care o începuse pe a lui, iar doctorul Behenna, neobișnuit să fie ignorat astfel, nu acceptă cu plăcere schimbarea subiectului.

– Despre ce chestiune este vorba?

– Despre soția mea, spuse Ossie.

În sala principală se purtau conversații zgomotoase, dar acea încăpere era mai retrasă. Lumina filtrată prin ochiurile murdare și decolorate ale ferestrelor dădea nuanțe înșelătoare mesei, băncii și scaunului, ceștilor și paharelor, mâinilor, hainelor și expresiilor faciale, care păreau indescifrabile.

– Iarăși nu se simte bine?

– Cred că trupește se simte destul de bine, dar psihic este departe de a se simți bine. Am remarcat o deteriorare a comportamentului ei general.

– Cum adică, domnule? În ce fel?

– Are perioade de melancolie profundă, când nu vorbește cu nimeni, nici măcar cu copiii. Apoi are crize de exaltare sălbatică, când tremur gândindu-mă ce ar putea face în clipa următoare. Am remarcat un declin accentuat al capacității ei psihice.

– Serios? Sunt mai puțin de patru săptămâni de când am vizitat-o. Trebuie s-o văd cât de curând.

Ossie bău o gură zdravănă de bere.

– Cunoști problemele cu care mă confrunt ca slujitor responsabil al bisericii. Știi ce ți-am spus de Crăciun. Nu văd cum situația ar mai putea continua așa prea mult timp.

Își tamponă gura cu o mare batistă de olandă.

– Știu, domnule Whitworth. Dar trebuie să te gândești la ce ți-am zis atunci. Chiar presupunând că ai putea s-o internezi pe doamna Whitworth într-un azil, tratamentul este egal cu zero. Uneori, pacienții sunt legați cu lanțuri. Când nu vor să mănânce, sunt hrăniți cu forța, și adesea mor sufocați cu mâncare. Nu cred că soția dumitale ar supraviețui prea mult.

Ossie contemplă un moment acea perspectivă agreabilă.

– După cum știi, se consideră că nebunia este pedeapsa celor răi, zise el în cele din urmă. Nici un bărbat bun, nici o femeie bună nu pățește așa ceva. Îți amintești cum Hristos a alungat spiritele rele.

Doctorul Behenna tuși.

– Există grade de nebunie, iar eu ezit să cred că doamna Whitworth este posedată de un spirit rău.

– Nu știu ce altceva ar putea fi. Nu știu ce altceva ar putea fi. Totuși, de la Crăciun încoace, m-am gândit la o altă modalitate de a rezolva problema. La o soluție de compromis. În Cornwall există unul sau două ospicii particulare, unde sunt internați cei cu suferințe mai puțin grave. Unul se află la Saint Neot, și am luat legătura cu cei de-acolo. Pentru o internare la ei nu este nevoie de o hotărâre judecătorească. Ar putea-o primi pe doamna Whitworth cu discreție, oferindu-i condiții confortabile. S-ar ocupa de ea persoane competente să îndeplinească astfel de sarcini. Astfel, soția mea ar scăpa de povara vieții într-un vicariat, unde sunt atât de multe de făcut. Ar primi îngrijirea medicală constantă și deplină de care este evident că are mare nevoie.

Behenna îl privi lung.

– N-aș fi crezut că astfel de locuri oferă – hm! – ce spui dumneata. Dar asta este. Desigur, va trebui să dai bani.

Ossie își înclină capul.

– Va trebui să mă împac cu asta.

– Iar într-un fel, vei fi lipsit de un ajutor important, domnule Whitworth. Totuși, îmi dau seama de problemele cu care te confrunți...

– Mari probleme. Sunt bărbat și am toate nevoile naturale pe care le are un bărbat. Nu este bine ca un bărbat să sufere de privațiunile pe care sunt silit eu să le îndur. Dintre toți oamenii, dumneata trebuie că știi cel mai bine că asta afectează sănătatea și fericirea.

– Posibil...

– Nici vorbă de „posibil", domnule doctor. Astfel de lipsuri reprezintă cel mai mare risc pentru echilibrul fizic și psihic...

– Se poate spune și așa. Ce voiam să zic este că, din câte înțeleg, doamna Whitworth își îndeplinește în mod adecvat sarcinile gospodărești. Iar dacă va fi internată, vei pierde toate astea. Nu te poți recăsători.

– Cu siguranță, nu. Legătura căsătoriei este sacră și indisolubilă. Nu, nu... Voi fi silit să angajez o menajeră.

Cei doi bărbați se priviră unul pe altul, apoi Behenna sorbi din bere.

– O menajeră...

– Da. De ce nu? La urma urmelor, înțeleg că și dumneata ai una.

Doctorul puse halba pe masă. Se întrebă de unde aflase domnul Whitworth de aranjamentele lui particulare. Desigur, nimic nu era privat într-un oraș mic.

– Ei bine, da, am.

Doi beți care se țineau de braț încercară să intre pe ușă, dar nu reușiră. După ce se împleticiră și se certară puțin, se retraseră, mai ales că privirea clericului nu-i încurajase deloc.

Behenna ridică din umeri.

– Ei bine, dragul meu domn, cine sunt eu să-mi dau cu părerea asupra acestui subiect? Ca soț al doamnei Whitworth, ai dreptul s-o internezi dacă poftești. Mă îndoiesc că ar obiecta cineva. Presupun că mama ei trăiește, însă dumneata ai toate drepturile...

Ossie se încruntă.

– Domnule Behenna, sunt un slujitor al bisericii, așa că poziția mea este oarecum delicată – adică, mai delicată decât dacă aș fi un mirean oarecare. Nu consimțământul rudelor mă preocupă, ci modul în care aș putea să obțin acceptul episcopului. Sau dacă nu acceptul, măcar înțelegerea lui. Dacă aș face acest pas grav, pentru că, fără îndoială, *este* un pas grav, având în vedere că e posibil ca ea să rămână

închisă toată viața, aș ezita să-l înștiințez despre demersul meu în condițiile în care decizia mi-ar aparține doar mie. Astfel, opinia medicului care o îngrijește pe soția mea ar fi de cea mai mare valoare. Acesta este motivul pentru care fac apel la dumneata.

Timp de un minut sau două se instală tăcerea.

– Eclesiastul, rosti într-un târziu Osborne terminându-și băutura. Capitolul 38, versetul 1 și următoarele, cred. N-am folosit niciodată un pasaj din apocrife în predicile mele, dar sunt sigur că nimeni nu va obiecta. „Onorează-l pe medic cu onoarea pe care i-o datorezi pentru că vei mai avea nevoie de el, fiindcă Dumnezeu l-a creat." Ceva de genul ăsta. În acest context, ar fi foarte potrivit să deschid subiectul deosebirii dintre un medic adevărat și unul fals. Nu crezi?

Doctorul Behenna își răsuci un nasture de alamă de la haină.

– Soția dumitale n-a dat niciodată semne *evidente* de violență, nu-i așa?

– A amenințat în repetate rânduri viața fiului nostru. Ți-am spus. Nu e suficient?

– Cu certitudine, este un semn grav. Cu toate că asemenea amenințări pot foarte bine să fie vorbe goale.

– Cum s-ar putea ști? zise Ossie. Trebuie așteptată *comiterea* unei crime mișelești? Uciderea unui copil inocent și lipsit de apărare? N-am nici un moment de liniște.

Behenna își isprăvi berea.

– Înțeleg cum te simți, domnule Whitworth. Voi veni s-o consult din nou pe doamna Whitworth. Marți este bine?

Capitolul 5

I

În săptămâna aceea, în Cornwall ajunse vestea despre un raid desfășurat împotriva orașului Bruges. Ecluzele din port fuseseră distruse total, canalul și bazinul fuseseră secate, clădirile fuseseră aruncate în aer, iar barjele de invadare fuseseră distruse. Slăbită în spatele șanțului ei de apărare, Anglia încă putea face gesturi sfidătoare

impresionante. Tânărul cleric Sydney Smith[1] declară că, în opinia lui, războiul dintre Anglia și Franța nu mai era o ceartă temporară, ci o expresie a antipatiei naturale dintre două rase, precum cea dintre o nevăstuică și un șobolan. Nu specifică însă care animal îi era asociat cărui popor.

În februarie, Directoratul[2] îi ceruse generalului Buonaparte[3] să inspecteze flota de invazie în speranța că acesta ar fi putut s-o conducă împotriva Angliei, dar, după ce studiase eșecul lui Hoche[4] din anul precedent și știind ce se întâmplase cu flotele combinate ale Spaniei și Olandei când se confruntaseră cu britanicii, Buonaparte refuzase, considerând că era prea riscant. În schimb, pornise iarăși spre o destinație misterioasă din sud. Chiar înainte ca Ross să părăsească Londra, sosise vestea că generalul era în Marsilia, unde aduna o flotă și o armată.

Acum, un raport secret ajuns în Anglia arăta că o mare flotă plecase din Marsilia cu generalul la bord, flotă constând din 180 de corăbii pe care se aflau 1 000 de tunuri, 700 de cai și 17 000 dintre cei mai buni soldați francezi. Se întâmpla ca amiralul Nelson, recent promovat și înnobilat, să se afle la comanda flotei care fusese trimisă în Mediterana toamna precedentă. Fusese o mișcare îndrăzneață și pripită, căreia amiralii i se opuseseră, căci temerile legate de invazie erau atunci la apogeu, dar decizia fusese luată de Spencer, Primul Lord al Amiralității, care îi depășea în grad. Acum se putea dovedi o decizie fericită, fiind de presupus că cele două forțe aveau să se confrunte pe vasta întindere a Mediteranei. O fregată fusese trimisă pentru a i se comunica amiralului activitatea inamicului.

Cu toate că acea informație potolise temerile legate de o invadare iminentă a Cornwallului, nu le alungase cu totul. Hoche nu mai era o amenințare, dar Franța avea forțe suficiente pentru a lansa două atacuri în același timp. Cât se aflase la Londra, Ross observase

---

[1] Scriitor și cleric anglican (1771–1845) (n.tr.)

[2] Grup format din cinci persoane, deținător al puterii executive în Franța între 26 octombrie 1795 și 9 noiembrie 1799. Este urmașul Convenției Naționale. (n.tr.)

[3] În 1759, tatăl lui Napoleon, Carlo, dornic să-și evidențieze legăturile ereditare cu nobilimea toscană, și-a schimbat numele „Bonaparte" în forma italiană „Buonaparte". În 1769, cel de-al doilea fiu al său, Napoleon, a fost înregistrat la naștere cu acest nume de familie. (n.tr.)

[4] Louis Lazare Hoche (1768–1797), general francez care s-a remarcat în timpul războaielor revoluției (n.tr.)

pregătirile făcute pentru o eventuală confruntare cu invadatorul în Sussex și Kent. Dacă francezii debarcau, aveau să fie luate imediat măsuri drastice pentru a ascunde sau a distruge tot ce ar fi putut captura aceștia. Ross considera că în Cornwall nu se făcuseră suficiente pregătiri de acest fel, așa că le comunicase punctul său de vedere celor din Comitetul de Vigilență Publică.

În iulie se ținu un consiliu de un alt soi – în familia Warleggan. Cum starea de sănătate a lui Nicholas, tatăl lui George, fusese așa și-așa de ceva vreme, el își petrecea tot mai mult timp în casa de la țară. Drept urmare, conducerea afacerilor familiei Warleggan îi revenise în totalitate lui George. Cary, unchiul lui, era cufundat în problemele administrative și se implica tot mai mult în afaceri, însă George stabilea de obicei politica de urmat.

Era o zi cenușie, călduroasă și umedă – genul de zi în care atmosfera din Truro, aflat între râurile acoperite de ceață, era cea mai apăsătoare – când Nicholas intră șchiopătând în biroul principal al băncii, încercând să preia frâiele pe care le cedase cu un an în urmă. George îi relată ce se întâmplase între timp, iar Cary, asudând pe sub cipilică, prezentă detaliile și cifrele suplimentare dorite de șeful familiei.

Privind marele registru din fața lui, Nicholas spuse:

– Ai făcut multe retrageri personale mari, George. Optsprezece mii de lire în ultimele trei săptămâni. Putem să știm ce afacere te interesează?

George zâmbi.

– Nu este vorba de o afacere, tată, ci de o investiție în viitor. În viitorul meu.

Cary își strânse haina lucioasă în jurul trupului și zise:

– Este o investiție foarte dubioasă, Nicholas. Într-adevăr, foarte dubioasă. O investiție în consolidarea binelui personal, dacă mă pot aventura să spun asta.

George se uită nepăsător la unchiul lui, de parcă legătura de sânge nu i-ar fi trezit nici un sentiment.

– Am cumpărat niște proprietăți, tată. În Saint Michael. Câteva case. Câteva terenuri. Un han.

– Niște dărăpănături, interveni Cary. Care sunt pe cale să se prăbușească.

– Nu chiar.

– Dar o sumă atât de mare...?

– Anul trecut, din cauza unei înțelegeri stupide făcute de doi așa-ziși nobili, mi-am pierdut locul din parlament, explică George. Știi bine asta, dragă tată, fiindcă te-ai luptat cu mine până la capăt, îngăduindu-i prietenului tău Poldark să-mi ia locul. Ei bine, faptul este consumat. Dacă nu aranjăm să fie împușcat la drumul mare, nu avem cum să-i luăm locul înapoi. Dar nu văd nici un motiv să nu am un loc în parlament. Mi-a plăcut experiența aceea. Locurile sunt de vânzare, așa încât cumpăr unul.

– Nu un loc, zise Cary. Un oraș. Un loc costă 2 000 sau 3 000 de lire. Dacă încerci să cumperi un oraș, te va costa de cinci sau de zece ori mai mult.

– Așa este, spuse George. Dar cine are un loc de vânzare imediat după alegeri? Viața e scurtă, iar eu nu doresc să aștept. Dacă am un oraș – admițând că reușesc să-l obțin –, am controlul. De asemenea, pot împărți favoruri – o casă parohială pentru cineva, un post la vamă pentru altcineva, un contract profitabil pentru un al treilea. Așa se dobândesc influența și puterea.

– Saint Michael plătește taxe locale, nu-i așa? întrebă Nicholas. Din câte știu, este un oraș foarte dificil de controlat și costisitor. Cheltuielile nu se încheie odată cu achiziționarea proprietăților, George, ci continuă la nesfârșit. Oamenii – votanții – obișnuiesc să formeze grupuri și să se vândă celui care dă mai mult.

– Sunt un om bogat, declamă George. Îmi permit să fac ce vreau. Barwell, tipul ăla care a făcut o avere în India, este și el dispus să plătească pentru ceea ce își dorește. Averea mea provine din ținutul în care m-am născut și intenționez să reprezint acest ținut. Nu mai e nimic de spus, dragă tată, nu mai e nimic de spus.

– Nici aici nu mai e nimic, zise Nicholas încruntându-se în timp ce privea conturile. Nu îți neg nici o clipă dreptul de a-ți cheltui banii așa cum îți dorești. Chiar apreciez încercarea ta de a reveni în parlament. Atâta vreme cât cunoști capcanele...

– Cred că le cunosc. Sir Christopher Hawkins mi-a spus care sunt.

– El îți vinde proprietățile?

– O parte. În celelalte cazuri, el negociază vânzarea.

– Cunoașteți pamfletul acela despre Hawkins și casa lui? întrebă Cary. A circulat cam cu un an în urmă.

Un mare parc fără o căprioară,
O mare pivniță fără un vin,
O mare casă fără un ospăț,
Aici locuiește Sir Christopher Hawkins.

Cary chicoti.

– Cu toate astea, ar fi bine să-l păstrăm ca prieten, spuse Nicholas. Având în vedere că ne-am certat – mă tem că irevocabil – cu cei din familia Boscawen și fiindcă relația cu Basset este mai rece decât până acum, Hawkins e un aliat necesar în locurile sus-puse.

– Exact la asta mă gândesc, zise George.

Conversația fu întreruptă o vreme de o criză de tuse a bătrânului. Cary își privi fratele cu un ochi, asemenea unui cocoș.

– Ai încercat să bei ceai verde? întrebă el. Iarna trecută, când am avut gripa aia urâtă și mă durea pieptul, a avut un efect calmant. Asta și camforul cu care m-am frecat în spatele urechilor.

George îi aduse tatălui său un pahar de vin, iar acesta sorbi.

– Pe sufletul meu, George, niciodată în viața mea n-am avut probleme cu bronhiile până n-am venit la Trenwith, când s-a născut Valentine. Am căpătat o răceală în dormitorul ăla rece pe care mi l-ai dat, și cred sincer că zgripțuroaica aia bătrână de Agatha Poldark a aruncat asupra mea o vrajă de care nu pot scăpa.

– Agatha a aruncat vrăji rele asupra tuturor, rosti George posomorât. Chiar și asupra lui Valentine. Dacă va fi să mai avem un copil, voi avea grijă să se nască fie aici, fie la Cardew.

Nicholas își șterse ochii cu o batistă roșie mare cât un batic.

– Se pregătește așa ceva?

– Nu asta am spus.

– Cu toate astea, băiete, un singur copil nu este îndeajuns pentru a-ți asigura moștenirea. Ar fi mai bine să ai doi...

– *Eu* am fost suficient, replică George sec.

– Apropo de moștenire, zise Cary jucându-se cu pana tocului. Bănuiesc că amândoi știți că boala lui Nat Pearce are o evoluție proastă și că medicul nu i-a mai dat decât câteva săptămâni de trăit.

Nicholas clătină din cap și suspină.

– Bătrânul Nat. Chiar așa? Dar abia dacă e cu trei ani mai în vârstă decât mine. Îl cunosc de când aveam vreo douăzeci de ani. Și tatăl lui a fost avocat, dar a murit tânăr, iar Nat i-a preluat cabinetul la foarte scurt timp după ce și-a terminat studiile. Tuși din nou și își tamponă gura. Desigur, pe vremea aceea nu-i ajungeam nici până la genunchi. Vorbesc despre fapte care s-au petrecut de mult, înainte să avem toate astea, acum vreo patruzeci de ani.

– Lucrurile s-au schimbat în multe privințe, comentă Cary. Astăzi, domnul Nathaniel Pearce îmi este dator vândut.

– Vei primi doar mărunțiș, zise George. E dator la toată lumea.

Cary se scobi în nas și studie cu atenție zăcămintele pe care le dezgropase.

– Nepoate, dacă tu îți poți cheltui banii cumpărând la preț mare case dărăpănate pentru a-ți pune două litere la coada numelui[1], și eu pot fi extravagant în felul meu. Socotesc că știu mai multe decât oricine despre acest oraș și despre ce fac locuitorii săi și am motive să cunosc situația domnului Pearce foarte bine. Pot să-ți zic că, după moartea domnului Pearce, unele persoane de pe-aici se vor alege cu ceva consistent când detaliile afacerilor sale vor ieși la iveală.

George își îngustă ochii.

– Nu mi-ai spus asta. Vrei să zici că s-a folosit pentru propriul interes de o parte din banii încredințați?

– Exact asta vreau să spun.

– De unde știi? El ți-a zis? Boscawenii sunt implicați?

– Din păcate, cred că nu. Sau în foarte mică măsură. Domnul Curgenven, administratorul lor, le supraveghează îndeaproape toate tranzacțiile legale și comerciale. Dar mai sunt și alții.

– Cine anume?

– Există fondul Aukett. Când doamna Jacqueline Aukett a murit, le-a lăsat celor trei nepoți, care erau minori la vremea aceea, un fond pe care îl administrează domnul Pearce. Și mai este și fondul familiei Trevanion. Și mai sunt și fabricile lăsate de Noakes Peto...

Se instală tăcerea. Respirația lui Nicholas se auzea ca un ceainic pe cale a începe să șuiere. George spuse:

– Unchiule Cary, ești selectiv? E doar o întâmplare că aceia pe care i-ai menționat aveau banii la banca lui Pascoe?

– Nu a fost deloc o întâmplare, zise Cary. În toate cazurile, banca lui Pascoe sau Pascoe însuși au avut legătură cu fondurile.

Nicholas închise registrul și începu să bată darabana pe copertă cu degetele lui groase.

– Cary, sper că nu presupui că există vreun risc pentru banca lui Pascoe, nu?

– Nu presupun, dar nici nu pot să nu presupun. Depinde de ce alte presiuni se vor exercita la momentul respectiv. Nu uitați că îl am pe ginerele lui Pascoe la degetul mic.

– Știu că încă are cont la noi, dar nu cunosc detaliile, spuse George.

– La scurt timp după ce s-a însurat cu fiica lui Pascoe, mi-a zis că s-a gândit să schimbe banca – asta după ce a achitat din zestrea

[1] Este vorba de MP – Member of Parliament (n.red.)

soției datoriile pe care le avea la noi. Dar eu l-am convins să renunțe la acea idee. Am profitat de vanitatea și de lăcomia lui și l-am convins să rămână.

– Nu cred că a fost prea greu, zâmbi George. Dar oricum, spune-ne cum a fost.

– Lui Saint John Peter nu-i prea place să-i fie obligat socrului său, pe care îl cam disprețuiește fiindcă este doar bancher, așa că i-am sugerat să facă un alt împrumut la noi, cu o dobândă foarte mică. I-am zis că, din motive de prestigiu, dorim să se numere în continuare printre clienții noștri. Unii proști sunt suficient de vanitoși pentru a crede orice. I-am arătat că suma pe care i-o puteam oferi urma să aibă o dobândă cu două procente mai mică decât îi aduceau noii lui bani – de fapt, banii soției lui – de la Pascoe. Astfel, avea să câștige făcând afaceri cu noi, fără ca soția ori socrul lui să afle la cât se ridicau datoriile sale.

– Și el a acceptat?

– Fiind așa cum este, firește că a acceptat. Iar de atunci, trăind așa cum trăiește, împrumuturile lui au crescut ca valoare și număr.

– Gândești pe termen lung, Cary, zise George. Probabil că te-ai gândit la asta de mult timp.

Nicholas Warleggan încă rumega ultimele informații.

– Pearce nu e suficient de important, afacerile lui nu sunt suficient de importante ca să afecteze banca lui Pascoe. Pascoe a supraviețuit crizei din 1796, când toți am avut probleme. O fi fost el vulnerabil cu câțiva ani în urmă, dar acum trebuie să aibă rezerve consistente.

– Nimeni din domeniul bancar nu are rezerve atât de mari, tată, spuse George. Nici măcar noi, la o adică. Dar depinde ce surprize mai are Cary.

– Pascoe, Tresize, Annery și Spry, murmură Cary disprețuitor, mișcându-și umerii pe sub haină de parcă aceasta l-ar fi jenat. Astea sunt rezervele lui. Saint Aubyn Tresize are un nume prestigios, ceva bani investiți în terenuri, câteva antrepozite în Hayle, dar nimic *substanțial*. Frank Annery este un notar care are ceva relații. Spry e quaker și, ca mai toți quakerii, este un om cald. Dar oamenilor calzi nu le place vântul rece.

De afară se auziră un ropot zgomotos de copite și țipetele rândașilor când un schimb de cai fu adus în grajdul de la hanul Fighting Cocks după ce își încheiase treaba pe ziua aceea.

– Ce datorie are la noi Saint John Peter?

– Circa 12 000 de lire.

– Ce face prostul ăla cu banii? întrebă George.

– În mare parte, vânează. Este președintele clubului Rame Hunt, iar să duci o astfel de viață stilată costă. În plus, s-a combinat cu o femeie din Saint Austell care are gusturi scumpe.

Se lăsă tăcerea.

– Ca fapt divers, spuse Cary, Ross Poldark are un cont substanțial la Pascoe. Luna trecută, avea peste 4000 de lire. S-ar putea să țintim o pasăre și să nimerim alta.

– Mă întreb de unde știi toate astea, frate, zise Nicholas.

Mișcările abia ghicite ale colțurilor gurii lui Cary sugerară că era posibil să se fi gândit să zâmbească.

– Pascoe are un funcționar pe nume Kingsley. Acesta e prost plătit, iar acum își permite să se bucure de câteva mici plăceri de care nu avea parte înainte.

– Și mă mai întreb unde vor duce toate astea și ce rost are dușmănia asta continuă, spuse bătrânul. Noi suntem prea mari acum, avem prea multe interese ca să ne irosim timpul și banii pentru a plăti polițe vechi. Tu ai ales o cale bună, George, dorința ta de a te întoarce în parlament e lăudabilă. Asta se cheamă să privești înainte, să te pregătești pentru viitor. Un membru al parlamentului are multe oportunități de a-și vedea de interesele sale. Dar banca lui Pascoe? Ross Poldark? Merită osteneala pe care ar trebui să v-o dați?

Cary fu pe cale să răspundă, dar George vorbi primul:

– Tată, știu că tu ești cel mai mărinimos dintre noi, și ăsta-i un lucru vrednic de admirație. Și eu pot fi mărinimos uneori, dar prefer să fiu astfel cu prietenii mei. Totuși, sunt puțin surprins având în vedere ce ai spus după alegeri, când lordul Falmouth te-a amenințat cu atâta trufie și a reușit să impună intrarea căpitanului Poldark în parlament, în locul iubitului tău fiu.

Nicholas încuviință din cap și își luă bastonul.

– Așa este. Dar am vorbit în fierbințeala momentului. Probabil că, atunci când cineva este atât de bolnav cum am fost eu iarna aceasta, ajunge să aibă... alte opinii, alte perspective. Se ridică. Nu contează. A fost doar o observație. Mă duc s-o conduc pe mama ta acasă. Asta dacă s-a întors de la cumpărături.

II

Doamna Nicholas Warleggan încă nu se întorsese de la cumpărături, unde fusese însoțită de doamna George Warleggan.

Relația lui Elizabeth cu soacra ei era delicată și nu dintre cele mai ușoare, pentru că Mary Warleggan nu evoluase odată cu urcarea pe treptele societății, ci rămăsese femeia simplă de la țară care fusese atunci când se măritase, cu patruzeci de ani în urmă. La vremea aceea, fiind unica fiică supraviețuitoare a unui morar de mică anvergură, dar prosper, se căsătorise cu un bărbat inferior ei – și anume cu fiul unui fierar, bătrânul Luke Warleggan –, lucru care nu trecuse neobservat, indiferent cât de falnic și de puternic era acesta și ce aspirații avea. Dar Nicholas – care niciodată în viața lui nu fusese numit Nick și care sărise să-i bată pe toți cei care-i spuseseră așa – împrumutase curând bani în contul morii și al pământului, iar când socrul lui murise, vânduse absolut totul și se mutase din Idless împreună cu soția și cu micul lor fiu pentru a înființa o topitorie și o turnătorie lângă Carnon Stream. Apoi începuse să aducă fontă de la Pentyrch și Dowlais, de lângă Cardiff, fier forjat și bare de fier de la Bristol. Din acestea făcea piese și unelte necesare în minerit și în construcții – șuruburi, cuie, tocile, grătare de foc, miniu de plumb, lingouri de plumb, vase de gătit, ibrice și lighene. Ulterior se apucase și de altele – confecționarea de roți pentru șteampuri, fabricarea de aliaje din cositorul și cuprul extrase local și, în cele din urmă, fabricarea de locomotive cu abur pentru mine. Învățând să-și găsească asistenți buni, cărora le dădea lefuri pe care nu le-ar fi primit nicăieri în altă parte, Nicholas își extinsese afacerile în toată țara, iar după ce luase un credit pentru a intra și în minerit, se pomenise atras de domeniul bancar. Un birou deschis în Truro devenise curând centrul activităților sale, iar Cary, care conducea turnătoria în locul lui, fusese chemat să se ocupe de operațiunile financiare și astfel își găsise adevăratul scop în viață.

Astfel începuse să se acumuleze averea lor, iar fiul lui Nicholas, moștenind dorința de mărire a tatălui său și formându-și un ochi și mai ager pentru depistarea afacerilor profitabile, sporise și mai mult bogăția familiei, așa că, la un moment dat, Mary Lashbrook, fata morarului, se pomenise stăpână peste un conac imens, cu un portic somptuos și treizeci de dormitoare, aflat la zece kilometri de Truro, plus un teren de 500 de acri cu pășune și pădure. Mai jenant era faptul că unicul ei fiu alesese să se însoare cu o tânără văduvă frumoasă și săracă, a cărei familie avea aproape cel mai lung arbore genealogic din Cornwall. (Într-adevăr, fusese un moment cumplit cu doi ani în urmă, când, la o cină ce avusese loc la Trenwith și la care, din fericire, Nicholas și Mary Warleggan nu fuseseră invitați, cină dată

în onoarea marelui pe atunci Sir Francis Basset, a soției lui și a câtorva persoane din înalta aristocrație, Basset remarcase neutru în cursul conversației că familia lui venise în Anglia împreună cu William Cuceritorul, iar Jonathan Chynoweth, ca întotdeauna lipsit de tact, replicase fără să stea pe gânduri: „Dragul meu domn, ăsta nu-i deloc un motiv de laudă. Am consemnări ale existenței familiei mele pe aceste meleaguri cu două secole înainte de venirea lui William Cuceritorul. Noi, cei din Cornwall, îi considerăm pe normanzi uzurpatori".)

Prin urmare, era de înțeles de ce le venea greu celor două doamne Warleggan să găsească un teren comun. Dacă Mary ar fi reușit să se convingă că Elizabeth îl adora cu adevărat pe George, așa cum îl adora ea, poate că lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Însă Elizabeth era prea rece, prea detașată, prea aristocrată pentru a împărtăși astfel de sentimente. Nu se putea discuta cu ea despre sănătatea lui George sau despre faptul că muncea prea mult, sau dacă nu cumva starea lui de spirit însemna că avea nevoie de prafuri pentru fiere. Valentine era cel mai apropiat punct de întâlnire, dar Elizabeth avea toate ideile mamelor moderne și nu era dispusă să accepte cu amabilitate superstițiile pe care le considera depășite.

Totuși, Mary nu considera că era vorba de lipsă de bunăvoință din partea nurorii sale. De pildă, în acea după-amiază Elizabeth ar fi putut să găsească o scuză și să o lase să se ducă singură la doamna Trelask. În loc de asta, merseseră amândouă pe jos prin ceața după-amiezii, alunecând și împiedicându-se când și când pe pietrele caldarâmului, cu fustele ținute în mâini, printre oameni de rând care, atunci când le recunoșteau, le salutau cu respect. Iar la doamna Trelask, Elizabeth nu doar că o ajutase pe Mary să aleagă între două mătăsuri groase și cu ape, dar își comandase și ea o bonetă. La sfârșit spusese:

– N-ai cunoscut-o pe verișoara mea, nu-i așa? Verișoara mea Rowella, cea care este măritată cu domnul Solway, bibliotecarul. Locuiește pe strada următoare. Nu vrei să-i facem o vizită și s-o convingem să ne ofere un ceai?

Așa că se duseră, doamna Warleggan știind bine că Rowella se căsătorise cu cineva mult inferior ei și admirând-o în secret pe Elizabeth că nu se rușina cu asta. Se opriră în fața ușii – locuința făcea parte dintr-un șir de șase căsuțe lipite, sărăcăcioase, cu acoperișuri care aveau nevoie de reparații, cu ramele ferestrelor deformate, cu cărămizile fărâmițându-se deja –, care exact atunci fu deschisă

de un tânăr elegant, îndesat, cu fața dolofană, despre care oricine și-ar fi dat seama că era cleric.

– Vai, Osborne! exclamă Elizabeth. Este acasă Rowella? Am venit să-i facem o vizită.

Capitolul 6

I

Ross îi văzuse pe Dwight și pe Caroline de câteva ori și o simpatizase pe mica Sarah, care, deși firavă și palidă, era inteligentă și vioaie. Caroline spusese că natura avea grijă să compenseze lucrurile; așa se făcea că o mamă atât de înaltă dăduse naștere unei fetițe atât de micuțe. Dwight zisese că, fără îndoială, la patru luni, nici Caroline nu fusese mai mare, dar nici nu avusese o fire atât de plăcută. Caroline replicase:

– Te înșeli, doctore Enys, abia după ce m-am măritat firea mea s-a schimbat în rău.

Se vedea însă că, dincolo de glumele defensive, maternitatea o încânta și își petrecea mult timp cu copilul, neglijând, după cum spunea, „caii și alte chestiuni mai importante".

Dwight nu se simțea prea bine, dar se ocupa neobosit de îngrijirea pacienților săi. Uneori, nu atât sănătatea părea să-i fie proastă, cât starea de spirit, iar la prima ocazie când Ross stătuse de vorbă cu el în particular, abordase subiectul.

– Și Caroline îmi zice asta, oftase Dwight. Mă acuză că m-am născut pesimist, ceea ce nu-i adevărat, dar cred că, în meseria mea, este necesar să prevezi direcția în care poate evolua o boală și, dacă e posibil, să încerci să previi un deznodământ nefericit. Dacă știu că un copil care are pojar poate să facă și pneumonie – cum li se întâmplă multora – și să moară din asta, sunt oare pesimist dacă recomand să fie tratat în așa fel încât să fie ferit de complicații?

Se întorceau călare de la Truro, după ce se întâlniseră întâmplător la un kilometru de oraș. Dwight inspectase șantierul noului spital pentru mineri, iar Ross se întorcea de la o masă luată cu Harris Pascoe, prietenul și bancherul său, ocazie cu care, ca de obicei, încercaseră să rezolve problemele lumii.

– Din punct de vedere financiar, spusese Pascoe, Anglia o duce mai bine... sau cel puțin guvernul o duce mai bine decât anul trecut. Normal, cu atâtea donații importante făcute de nobilime și de marile companii pentru continuarea războiului. Ducele de Marlborough, 5 000 de lire. Primăria Londrei, 10 000. Iar trei firme din Manchester – doar trei! – au dat 35 000 de lire. Subscripțiile totalizează deja un milion și jumătate. Asta ușurează povara lui Pitt.

– Părea foarte nefericit data trecută când a vorbit în parlament.

– Cred că povestea lui de dragoste s-a încheiat din pricina banilor. Spera să se însoare cu domnișoara Eden, dar lucrurile au luat o turnură proastă. Unii zic că era atât de lefter, încât i-a lipsit curajul s-o ceară în căsătorie. Ei bine, integritatea poate costa enorm în unele cazuri. Un om care a fost prim-ministrul acestei țări atât de mulți ani...

– Irlanda reprezintă o mare problemă, zise Ross. Ce poveste! Persecuție, insurecție, conspirație, trădare. Nu se mai sfârșește.

– Iar între timp, mă întreb unde s-a dus generalul Buonaparte.

– Probabil că în Est.

– Dar unde în Est? În Egipt?

– Posibil. Probabil că are ochii ațintiți asupra Indiei.

– Ross, regreți că ai decis să reprezinți Truro în parlament?

Ross se încruntă.

– Nu-mi pare rău. Nu încă. Dar mă simt nerăbdător.

– Ai fost vreodată altfel?

– Nu, dar nevoile omenirii sunt atât de mari, iar procesul satisfacerii lor e atât de lent... Desigur, mă refer la nevoile fundamentale – chiar dacă ducem un război pentru propria existență. Harris, cred că se sfârșesc zilele când țările se luptau fără a implica popoarele. Acum, mai ales după Carnot[1], un război implică pe toată lumea. Toți englezii se luptă cu toți francezii, așa încât este mai important decât oricând ca săracii să nu se mai simtă uitați și desconsiderați. Sunt la fel de englezi ca nobilii și oamenii de afaceri.

Harris privi culoarea vinului din paharul său.

– Este produs în Franța, zise el. Cândva îi consideram o națiune de papistași cu mintea întunecată. Acum îi considerăm atei revoluționari. Dar mă întreb cât de diferiți sunt totuși de noi. Ai reușit să obții niște argint în Truro, azi-dimineață?

[1] Lazare Nicolas Marguerite Carnot (1753–1823) a fost un politician, inginer și matematician francez. (n.tr.)

– Nimic. Absolut nimic.

– Oamenii au început să-l strângă. Nici nu mai poți ține pasul. Ai văzut realii ăia spanioli obținuți ca pradă și bătuți din nou la monetărie, cu capul regelui nostru ștanțat peste celălalt?

– Mi s-au oferit, dar i-am refuzat.

– Nu trebuia. Sunt perfect legali. Unul valorează patru șilingi și nouă penny. Dar bănuiesc că vor dispărea ca toți ceilalți. Crezi că mina ta va secătui curând?

Ross zâmbi.

– Văd că ești bine informat. Exploatarea va mai dura un an sau doi, sau poate mult mai mulți. Filonul nordic pare promițător, și abia dacă a fost explorat. De asemenea, am cerut să se reia lucrul spre Wheal Maiden.

– Ai un cont consistent la noi în clipa asta, Ross, aproape 4 000 de lire. Te-ai gândit să investești ceva în titluri de stat? Săptămâna trecută au revenit la 71.

– Este un sentiment plăcut să știu că am toți banii disponibili oricând la banca ta. Caut altceva, o altă afacere de interes, cum ar fi șantierul naval Blewett sau furnalele Daniell. Cu cât îmi diversific mai mult investițiile, cu atât mai protejat sunt față de capriciile minei Wheal Grace.

– Acum, că ești membru al parlamentului, numele tău are greutate. O, nu te strâmba, este adevărat, fie că-ți place, fie că nu. Vor apărea oameni dornici să-și lege numele de al tău în multe afaceri.

– Voi fi ca o moștenitoare bogată care își suspectează de rea-credință toți petitorii, spuse Ross zâmbind. Acum serios, este totul în regulă cu vărul meu?

– Care? Saint John Peter? Pascoe ridică din umeri. Îi provoacă numai griji fiicei mele.

– Ce tânăr neghiob! Tare i-aș trage o scatoalcă! Ce poți face cu astfel de oameni?

– Să aștepți până devin neghiobi bătrâni. Joan îmi spune foarte puține, dar lucrurile se află.

– Încă mai lucrează cu banca Warlegganilor?

– Da. Însă abia dacă s-a atins de banii lui Joan. Probabil că are un aranjament personal cu ei. Nu știu de ce natură.

Ross mormăi nemulțumit.

– Aș vrea să am o oarecare influență asupra lui, însă rațiunea n-a fost niciodată punctul lui forte. Mă întreb dacă n-ar trebui să stau de vorbă cu taică-său.

– Nu cred că ar ieși ceva bun din asta. Saint John vorbește întotdeauna cu mare dispreț despre el.

După câteva clipe de tăcere, Ross reluă:

– Dacă tot vorbeam de Warleggani...

– Vorbeam?

– Vorba vine. Mă bucur că încă nu l-am văzut pe George. Presupun că e în Truro, nu?

– O, da. Toți sunt. Cred că George încearcă să-și cumpere un loc în parlament.

– Diavolul... Cu ajutorul lui Basset?

– Nu, nu. George cumpără proprietăți în Saint Michael, de la Sir Christopher Hawkins. Nu am detalii, dar am înțeles că e vorba de un număr substanțial de terenuri.

– Cu asta ar obține o influență considerabilă, dar, fără îndoială, orașul are deja reprezentanți în parlament.

– Da, un om pe nume Wilbraham și un căpitan pe care-l cheamă Howell. Cu siguranță, Warleggan speră să-l convingă pe unul dintre ei să-și dea demisia. Nu e imposibil dacă plătește bine.

Ross își întinse picioarele.

– Trebuie să plec, Harris. De ce nu vii niciodată în vizită la noi? E aceeași distanță în ambele sensuri.

– Trebuie să fiu prin preajmă în fiecare zi, spuse Pascoe. Nici unul dintre partenerii mei nu este activ. După cum știi, eu sperasem că soțul lui Joan se va implica în afacere, însă, tot după cum știi, el consideră că activitățile bancare înseamnă cămătărie și nu vrea să se bage în așa ceva.

Coborâră la parter. Banca era plină de clienții care fuseseră la târgul din acea zi. Pascoe deschise ușa laterală.

– Dar George, zise Ross aplecându-și capul pentru a ieși, n-ar putea găsi o cale mai puțin costisitoare de a obține un loc în parlament?

– O, ba da. Dar, fără îndoială, el speră ca până la urmă să controleze ambele locuri pe care le are Saint Michael. Apoi – cine știe? – poate că își va dori și mai mult. Având fotolii parlamentare de pus la dispoziția guvernului, s-ar afla într-o poziție puternică și ar putea cere favoruri în contul lor. Iar Pitt, cu toate că este foarte scrupulos în privința vieții lui personale, nu ezită deloc când vine vorba să cumpere susținere pentru ideile sale politice.

– Gata, încheie subiectul, îi ceru Ross. Am un stomac sensibil.

*

II

Pe drumul de întoarcere se întâlni cu Dwight, iar împreună merseră spre casă înfruntând vântul și ocazionalele fuioare de ceață. Iunie fusese o lună ploioasă. Soarele se pierduse definitiv în spatele norilor pe care-i înghesuiau pe cer curenții de aer. Demelza dorise să știe de unde tot veneau. Întrebase dacă nu cumva îi producea cineva deasupra orizontului.

Dată fiind vremea neplăcută, nu era de mirare că Dwight părea chiar mai tăcut decât de obicei, mai închis în sine. Pe Ross nu-l deranja – aerul era atât de proaspăt după duhorile Londrei! Avea nevoie de soare pentru fân și de vânt uscat pentru a-i feri cartofii de insectele dăunătoare, dar nu-i venea să se plângă acum. În cele din urmă, Dwight zise:

– E totul bine între tine și Demelza?

– Poftim? De ce n-ar fi?

– Ei bine, Ross, îți sunt cel mai bun prieten, pe lângă faptul că sunt doctorul tău, așa că am îndrăznit să te întreb știind că... a existat o perioadă dificilă anul trecut. N-am vrut să mă amestec.

Ross își struni calul.

– Dacă prin „perioadă dificilă" te referi la pasiunea Demelzei pentru locotenentul Armitage, atunci da, mărturisesc că a fost o perioadă dificilă. Ce poți face în privința unui tânăr – unul viteaz și din multe puncte de vedere admirabil, dar bolnav și, după cum s-a dovedit, suferind de o maladie fatală – care încearcă – și reușește sau dă greș, nu știu – să-ți pună coarne? Și ce faci în privința unei soții a cărei loialitate a fost absolută până atunci și care ai impresia că este ca un copăcel bătut de un uragan, aplecat până la pământ și poate dezrădăcinat?

– O, nu știu dacă...

– Dar poate că tu știi mai multe decât mine. Caroline a fost singura confidentă a Demelzei.

Dwight zâmbi și își trase mai bine pălăria pe cap.

– Toți suntem foarte apropiați unul de altul, Ross. Este o relație foarte ciudată. Uneori, cred că tu o cunoști pe Caroline mai bine decât mine. Așa stând lucrurile, poți crede chiar și pentru o clipă că orice confidență i-ar fi făcut Demelza ar fi ajuns la urechile mele?

Ross încuviință din cap.

– Dwight, trebuie să accepți faptul că un om gelos este un om bănuitor.

– Armitage e mort. Indiferent ce-a fost, indiferent cât de puțin sau de mult, acum s-a isprăvit. Nu mai există nimic. Păstrează ce ai, Ross. Ești atât de norocos! Și, mai presus de toate, uită! Dacă îi îngădui să te macine...

– Să știi că, deși mulți oameni cred că suntem un exemplu de devotament conjugal, relația mea cu Demelza a fost mereu cu scântei. În unsprezece ani am supraviețuit multor furtuni, majoritatea provocate de mine. Acum trebuie să vedem dacă putem supraviețui celei stârnite de ea.

– Ceea ce este mai dificil.

– Să ți se greșească în loc să greșești tu? Desigur. Dacă problema se pune astfel, mă simt rușinat. Dar nu întotdeauna sentimentele au de-a face cu rațiunea. Sentimentele izvorăsc din adâncul sufletului și te copleșesc exact atunci când ai nevoie de un control de fier pentru a-ți stăpâni limba, ochii și chiar gândurile...

Se apropiau de locul unde drumurile lor se despărțeau. Dwight trebuia s-o ia la stânga, înspre costișa unde se afla John Jonas's Mill, cu patru case pe culme și mina de suprafață, acum secătuită, îndreptată ca un deget spre cer, de acolo mai având de mers aproape un kilometru prin landă pentru a ajunge la Killewarren, iar Ross o lua drept înainte până la Bargus Crosslanes, și de acolo spre Grambler și Nampara.

– Văd că vorbim despre problemele mele, Dwight, spuse el. Cred însă că nu ne-am ocupat destul de ale tale.

– Ce te face să zici asta?

– Ai spus că sunt norocos. Așa este, dar am impresia că în spatele acestor cuvinte se ascunde ceva.

– O, m-am gândit că ești norocos comparativ cu majoritatea pacienților mei, bogați sau săraci. Sunt niște oameni tare nefericiți, iar vederea lor îmi întărește convingerea că sănătatea este prima condiție a unei vieți bune. Fără ea, nimic nu contează.

– Presupun că, din moment ce sunt pacienții tăi, trebuie să fie bolnavi dacă te cheamă. Să știi că eu întâlnesc destui oameni sănătoși. Desigur, sănătatea este esențială, iar cei care o au n-o apreciază până n-o pierd. Însă mi-ai spus că tu te simți bine. Și totuși este ceva care îți întunecă spiritul, Dwight.

Își opriseră caii la răscruce. Sheridan, calul lui Ross, era agitat și nerăbdător să ajungă acasă.

– Poate că o să vorbim cândva despre asta, zise Dwight.

– Eu nu mă grăbesc nicăieri. Hai să descălecăm puțin! Te pot ajuta cu ceva?

– Nu... Dwight își bătu calul pe gât. Nu-i nevoie să descălecăm. Îți pot spune în două cuvinte, dacă dorești. Sarah nu va supraviețui.

Ross se holbă la el.

– *Poftim?*

– Ai băgat de seamă că fetița are buzele puțin albăstrii? Abia dacă se vede, dar, eu fiind și medic, și tată, am remarcat. S-a născut cu un defect congenital al inimii. Are un murmur cardiac. Poate chiar o perforație – nu știu asta, nimeni nu poate fi sigur.

– Dumnezeule! gemu Ross. Dumnezeule! Dumnezeule!

Dwight își îngustă ochii și privi ziua mohorâtă.

– Când vezi, așa cum văd eu, sute de copii aduși pe lume în sărăcie, mizerie și privațiuni, mulți moșiți de femei neîndemânatice, care nu știu să aibă grijă de mame, care rup cordonul ombilical cu dinții și care îi dau bebelușului o picătură de gin pentru ca acesta să nu plângă, iar toți acești copii, sau aproape toți, în primele luni de viață, indiferent ce se întâmplă după aceea, sunt perfecți în toate privințele, este foarte ciudat să fii pus în fața paradoxului de a vedea că o fetiță născută într-o familie bogată, adusă pe lume de tatăl ei și crescută cu toată grija și atenția de care are parte o prințesă, suferă de o boală pe care omul nu e capabil s-o vindece.

Fusese un discurs lung și rostit atât de repede, încât Ross își dădu seama că prietenul lui frământase în minte acele cuvinte, sau unele similare, zi și noapte în ultimele luni.

– Dwight, nu știu ce să spun. Caroline... presupun că nu știe, nu?

– Nu. Nu pot să-i zic. M-am gândit la toate modalitățile posibile. Să-i dau vestea cu blândețe, ba chiar să-i scriu. Este *imposibil*. Trebuie să las lucrurile în voia lor.

Ross trase cu asprime de frâie pentru a-l potoli pe Sheridan. Calul își smuci capul, iar din bot îi picură puțină spumă.

– Să nu-i zici Demelzei, continuă Dwight. Nu că ar spune ceva, dar i-ar fi imposibil să-și controleze expresia feței.

– Dwight, ăsta-i cel mai rău lucru care ni s-a întâmplat – mă refer la noi patru – de la moartea Juliei. Dar, iartă-mă, cunoștințele mele medicale se limitează la câteva lucruri simple. Chiar ești sigur?

– Da, din nefericire. În sfârșit, nimic nu e sigur în viață, dar sunt cât se poate de sigur. Am văzut acest lucru întâmplându-se de șase ori – și chiar mai des pe vremea când eram student la Londra.

Boala este ușor detectabilă. Îți pui urechea pe pieptul copilului. Bătăile normale sunt delicate, *poc, poc.* Inima lui Sarah face *huș, huș.*

– Ce-ar fi să te însoțesc o bucată de drum?

– Dacă vrei... Dar nu până la Killewarren, deoarece Caroline ar întreba de ce nu intri. Iar expresia pe care o ai pe chip în clipa asta te-ar trăda.

Ross își șterse nasul cu mănușa de călărie, apoi porniră încet către Jonas's Mill. După o vreme spuse:

– Dar ea pare vioaie, alertă, pare să se simtă bine în toate privințele. Nu mai există și alte indicii?

– Încă nu. S-ar putea să nici nu apară. Pur și simplu trebuie să așteptăm prima infecție. Când o să se ivească, anul ăsta sau la anul, inima ei n-o să aibă resurse să-i facă față.

Capitolul 7

I

În iulie, Drake Carne avu doi vizitatori, unul obișnuit și așteptat, altul neobișnuit și neașteptat. Primul fu Sam, fratele lui, pe care Dumnezeu îl alesese – iar Sam simțea asta cu toată smerenia – pentru a-l ajuta să atragă sufletele pierdute spre porțile raiului. Primise în repetate rânduri pecetea Duhului Sfânt, iar inima lui privea ca într-o oglindă măreția lui Hristos. Martor smerit, nu cerea niciodată pentru el mai mult decât le putea oferi altora. Angajat ca lucrător la Wheal Grace, își petrecea fiecare clipă liberă fie în clasă, fie rugându-se împreună cu colegii săi metodiști, fie ajutându-i cumva pe nevoiașii și bolnavii din Grambler și Sawle. Deși venise din Illuggan cu puțin peste patru ani în urmă, încă era considerat străin în district, la început fiind privit cu suspiciune și cu destulă ostilitate de către cei care aveau alte convingeri religioase. Însă faptele lui bune le potoliseră adversitatea, așa că ajunsese atât de apreciat pe cât putea fi un om care nu-și bea mințile.

Sam își vizita fratele de două ori pe săptămână, dar, fiindcă avea tot mai multe treburi de făcut, stătea tot mai puțin. Refuzase de două ori oferta lui Drake de a-i deveni partener la fierărie, spunând că nu aceea era chemarea lui.

În acea zi de marți, Sam rămase mai mult decât de obicei, ajutându-l pe Drake să fixeze hulubele unei căruțe. Când aproape terminară, spuse:

– Frate, mă bucur să aud că te întâlnești din nou cu o fată.

– Mai ridic-o puțin, zise Drake. Acum, ține-o așa până mai bat un cui. Te referi la Rosina Hoblyn? Am văzut-o doar de trei ori, iar de două ori a fost întâmplător. Este exagerat să zici că mă întâlnesc cu ea.

– Ei bine... nu e treaba mea să-ți spun ce să faci, deși îți voi zice totuși că m-aș bucura să te văd însurându-te cu o fată potrivită. Nu este deloc firesc să-ți petreci viața singur. Știi cât am suferit că nu te-ai întors pe deplin în societate, dar știu și cât ai suferit tu în ultimii trei ani, așa că mi-ar crește inima dacă aș vedea că faci primii pași pentru a ieși din văgăuna în care te-ai izolat.

Drake se ridică și privi încruntat căruța.

– Sunt drepte sau nu sunt drepte?

– Sunt drepte.

– Și cea din partea asta? Crezi că și asta-i dreaptă?

– Da... Drake, ești încă tânăr, dar deja ai o afacere bună. Zi de zi, lună de lună, te-ai trezit devreme, te-ai culcat târziu și ai mâncat o pâine câștigată cu durere. Nu este în firea ta să râvnești bogății, însă o avere modestă vei avea. Dar pentru ce, frate? Mă întreb, și trebuie să te întrebi și tu pentru ce.

– Nu mă întreb niciodată asta, zise Drake.

– Încă nu. Pentru că ai fost lovit de durere. Dar cu vremea, până și cele mai dureroase răni se vindecă.

– Chiar se vindecă?

– Îmi cer iertare, frate, dacă am deschis un subiect delicat. Dar trebuie să știi că o fac din iubire și afecțiune. Vine o vreme când cred că este necesar să privești lumea și să vezi ce este de datoria ta să faci. Nu ce ești înclinat să faci, ci ce este de datoria ta să faci. Fiindcă a-i ajuta pe alții este cea mai bună cale de a te mântui. Dacă acum... dacă acum te-ai convins prin rugăciune că e de datoria ta creștină să renunți la singurătate și să te însori, atunci ți-aș spune că există câteva tinere care ți s-ar potrivi mai bine decât Rosina Hoblyn.

– Mi-ai spune, cum să nu?

Sam își studie fratele. Deși încă zvelt, anii petrecuți în fierărie îi dăduseră o forță fizică impresionantă. Avea genul de mușchi care nu se vedeau decât când erau folosiți. Și Drake îi folosi pentru a ridica un capăt al căruței pe o capră joasă, după care se apucă să scoată cepul roții.

– Crezi că aș fi un soț mai bun pentru Rosina dacă n-aș iubi-o? întrebă el.

– Iubirea s-ar putea să vină mai târziu. Dacă amândoi Îl iubiți și vă închinați la Hristos, iubirea va veni. Apoi, dacă vă va fi binecuvântată căsnicia cu prețioasele roade care sunt copiii, sufletul îți va deveni ca o grădină înflorită și vei cunoaște adevărata împlinire a vieții.

– Dar cu Morwenna cum rămâne?

Se lăsă tăcerea. Era un nume pe care nici unul din ei nu-l pomenea vreodată. Tăcerea fu curmată de o lovitură de ciocan, iar cepul căzu pe podea. Drake începu să scoată roata.

– Morwenna e măritată, spuse Sam peste câteva clipe.

– O știu prea bine.

– Și este soție de vicar și are un copil...

– Și viața ei este un iad.

– Drake, nu avem de unde să știm asta.

– Eu știu. Și în aceste condiții, m-ai sfătui să-mi găsesc propriul rai și s-o las pe ea în iad?

– Nu avem ce face. Drake, jelești pentru ceva ce nu poate fi desfăcut. Îți distrugi viața jelind, jelind, jelind...

– Ah! exclamă Drake. Uneori uit. Puse roata jos și oftă. E o rușine din partea mea că uit atât de des. Nici o durere, nici o nefericire nu durează o veșnicie. Dar să mă însor cu altă *femeie?* Asta ar fi și mai rușinos, și n-ar fi cinstit față de Rosina. Nu i-aș putea oferi inima mea întreagă.

– Poate că vei putea, cu timpul.

– Iar până atunci, ce să-i spun? Că mă însor cu ea pentru a-mi fi bine, că am nevoie de cineva care să aibă grijă de casa mea și care să-mi facă o droaie de copii? Asta să-i spun?

Sam se aplecă pentru a-și lega șiretul desfăcut.

– Poate că n-ar fi trebuit să-ți vorbesc despre asta. Poate că ar fi fost mai bine să nu te fi întrebat. Dar îmi fac griji din pricina ta și aș vrea să-ți deschizi ochii, iar amărăciunea să-ți fie îndulcită și să dispară. Pentru că, dacă asta este voința lui Hristos, ai o viață lungă de trăit.

Trecând pe lângă el, Drake atinse umărul fratelui său.

– Mai lasă-mă puțin, Sam! Dacă am o viață lungă de trăit, mai dă-mi un răgaz.

Era una dintre puținele zile frumoase după două luni de ploaie. Îl văzură pe bătrânul Pally Rogers, cu barba lui lungă încărunțită de vânt și soare, coborând dealul cu căruța lui care se hurduca

pe denivelările drumului. Le făcu semn cu mâna când trecu prin dreptul lor.

– Se pare că mulți oameni își trăiesc viețile fără a avea parte de necazurile care au dat peste noi, zise Drake. Dar cu tine cum rămâne, Sam? Îți faci griji pentru nefericirea mea, dar cu a ta cum rămâne?

– Nefericirea mea?

– Mă refer la Emma Tregirls. A plecat de la familia Choake și s-a dus la Tehidy, care se află la kilometri distanță. Nu ești și tu în situația în care sunt eu?

Sam încuviință din cap.

– Ba da, frate. Amândoi avem inimile îndurerate. Dar a mea este alinată de Duhul Sfânt. În fiecare seară mă rog pentru Emma. În fiecare seară mă rog ca ea să vadă și să descopere păcatul care o înrobește. Dacă se va întâmpla asta, atunci va fi o dublă fericire – fericirea că un spirit a devenit interesat de sângele lui Hristos și fericirea că o ființă omenească atât de frumoasă, care a trecut de la măreție la măreție datorită lui Dumnezeu, va veni la mine pentru a-mi fi soție, iar atunci ne vom uni și vom deveni un singur trup și vom descoperi împreună libertatea iubirii perfecte, carnale și eterne.

Fu rândul lui Drake să-și studieze fratele, pe bărbatul înalt și blond, cu chip tânăr, dar ridat, cu ochii albaștri blânzi și atenți. Se gândi că uneori Sam își exprima sentimentele puțin prea ușor, de parcă ar fi citat dintr-o predică pregătită dinainte. Însă știa că nu așa stăteau lucrurile – dacă cuvintele păreau a-i veni prea lesne, asta se explica prin faptul că le transmitea mereu învățăturile biblice elevilor săi, vorbind cu cea mai profundă convingere.

– Și ești fericit cu asta, cu faptul că ai lăsat-o pe Emma să plece?

– Am încredere.

– Ai încredere că se va întoarce?

O umbră traversă chipul lui Sam.

– Nu eu am lăsat-o să plece. A plecat, iar eu n-am putut s-o opresc. M-aș fi însurat oricum cu ea, dar a zis că nu vrea să vină la mine până nu-și găsește salvarea. Deocamdată n-a vrut, sau n-a putut s-o găsească. Am încredere că Hristos va face ordine în viața mea și în a ei, astfel încât să-I îndeplinim cel mai bine voința.

Jack Trewinnard intră în curte cu o găleată într-o mână și cu o sapă în cealaltă. Când văzu că Drake nu era singur, își șterse grăbit nasul cu mâneca și porni spre grajd.

– Ei bine, frate, spuse Drake, socotesc nu mai sunt multe de zis nici în privința ta, nici în a mea. Știu că Demelza gândește la fel

ca tine despre Rosina, pentru că ea a fost cea care a avut grijă ca noi să ne întâlnim. Recunosc că Rosina este o persoană evlavioasă, îngrijită, curată, plăcută și că ar face totul pentru bărbatul cu care s-ar căsători. Și mie îmi place de ea ca om. Este... bună. Și drăguță. Dar toată treaba asta trebuie să mai aștepte o vreme. Este... prea curând. Dacă ar fi să fie ceva, e prea curând. Trebuie să mă lași să-mi trăiesc viața așa cum cred, Sam. Până va fi mai bine pentru toți cei implicați.

II

Al doilea și cel mai neașteptat vizitator al lui Drake Carne veni chiar la finele lunii iulie. Drake se dusese să ia un coș cu pește din Sawle și îi lăsase pe frații Trewinnard să se ocupe de fierărie, iar când se întorsese, inițial nu recunoscuse nici pursângele sur, nici pe tânărul înalt și frumos care sporovăia cu ajutoarele lui. Tânărul se răsuci și, când îl văzu pe Drake, scoase un strigăt. Era Geoffrey Charles Poldark, care abia se întorsese de la Harrow.

În ultimul an nu se întâlniseră deloc. Elizabeth și George aranjaseră ca Geoffrey Charles să-și petreacă vacanța de vară la Norfolk, iar de Crăciun vremea fusese atât de rea, încât Warlegganii nu veniseră la Trenwith. În acea perioadă, băiatul fermecător, neîngrijit și impulsiv se transformase, datorită influenței școlii și alchimiei adolescenței, într-un tânăr palid, îmbrăcat elegant și lipsit de vlagă.

Își strânseră mâinile, apoi Geoffrey Charles și le puse pe umerii lui Drake și îl privi uimit.

– Pentru Dumnezeu, ești exact așa cum te-am lăsat, de parcă abia dacă m-aș fi întors o clipă cu spatele la tine. Și cine sunt năzdrăvanii ăștia doi? Alți frați de-ai tăi?

Nu i se transformase doar modul de a vorbi, ci și vocea – devenise dogită și doar ocazional îi scăpa câte o notă mai înaltă.

– Geoffrey Charles. Ce te-ai schimbat! Abia dacă te recunosc. Mă bucur tare mult să te revăd după atâta timp!

– Eu și mama am venit aseară. Unchiul George se luptă cu achiziția unor proprietăți, și cred că va sosi săptămâna viitoare. Deci o duci bine? La naiba, se vede că da.

Stătură de vorbă o vreme, Drake în picioare, Geoffrey Charles așezat pe zidul jos, legănându-și alene piciorul elegant. Între ei apăruse o reținere care nu existase înainte. Cu doi ani în urmă păruseră

să fie entuziasmați de aceleași lucruri, dar acum nu mai aveau nimic în comun. Geoffrey Charles spuse:

– Ce-i în neregulă cu sprânceana ta, Drake? Seamănă cu litera grecească zeta culcată... Este o amintire a luptei cu Tom Harry? Am auzit că ai făcut o partidă cu el.

– Nu, fratele meu Sam s-a luptat cu el, zise Drake.

– Cum, metodistul? Știe să lupte? Aș vrea să fi văzut și eu. Aș vrea să-l fi văzut pe Tom Harry încasând-o.

– Sam a pierdut.

– Serios? Și ai pierdut și tu?

– E un fel de a spune. Am fost doborât de trei indivizi.

– De trei dintre ai noștri?

– Mi-a fost greu să-mi dau seama.

Geoffrey Charles îl privi fix, iar piciorul lui încetă să se legene.

– Spune-mi, Drake! Sunt prietenul tău.

– Nu vreau să te bag în vreun necaz.

– Știu... ai făcut-o cândva, și chiar și o singură dată e prea mult. Ei bine, dă-mi un indiciu măcar. Încă nu prea am cine știe ce autoritate, Drake. Servitorii de la Trenwith încă nu tresar când îmi aud pașii. Dar cred i-aș putea complica puțin viața lui Harry din când în când. Ar fi o mică contribuție la cauza prieteniei.

– S-a terminat de când lumea, spuse Drake. Nu i-am mai văzut și nici n-am mai auzit nimic de ei de mult timp. Hai mai bine să vorbim despre altele! Despre școala ta, despre noii tăi prieteni...

– Școala mea. Geoffrey Charles căscă. E un loc destul de decent, acum că m-am obișnuit și nu mai trebuie să-i servesc pe elevii mai mari. Nu e nevoie să faci mari eforturi, ci doar să prinzi puțină latină și greacă. În primul an, îndrumătorul meu a fost un tip pasionat să-i bată pe alții la fund și un inveterat băutor de brandy pe nume Harvey. „Vino, domnule, urla el, și dă-ți pantalonii jos!" Am suferit mult din cauza lui, dar acum am un nătărău vesel, de vreo patruzeci de ani, pe care nu-l interesează bunăstarea mea dacă nu interferează cu a lui. Când mă voi întoarce, voi avea eu un elev mai mic care să mă servească.

Drake luă de jos coșul cu pește, care atrăgea muștele, și îl duse în casă. Când ieși, văzu că vizitatorul său nu se clintise de la locul lui, ci freca o pată imaginară de pe haina de călărie din catifea verde.

– Iar semestrul următor, continuă el fără a-și ridica privirea, îmi voi lua o amantă.

Drake se holbă la el.

– Poftim?

Geoffrey Charles văzu expresia de pe chipul lui și izbucni într-un râs dogit.

– Știi la ce mă refer.

– Nu sunt sigur că știu.

– O amantă. O femeie. O fată. A venit vremea.

– Sper că nu vorbești serios, spuse Drake pe un ton rigid.

– De ce nu? Face parte din viață. Și mi s-a zis că nu-i o parte neplăcută. Tu ai avut vreodată o femeie, Drake?

– Nu.

Geoffrey Charles se dădu jos de pe zid și își bătu prietenul pe braț.

– Îmi cer scuze. După toate aparențele, bunul-gust nu e în programa noastră de studiu. Dar în ceea ce mă privește... Ei bine, s-ar putea să n-o fac semestrul următor, dar sper că în curând. Mă voi uita să văd dacă nu găsesc pe cineva interesant. Mulți dintre colegii mai mari au micile lor idile. Iar în familia noastră este o tradiție să faci asta la o vârstă fragedă... Văd că te-am ofensăt.

– Eu nu-s ca fratele meu.

– Bine spus, pe Dumnezeu! Iar acum, trebuie să schimbăm subiectul din nou, nu? Dar cu ce? Am auzit că unchiul Ross i-a suflat tatălui meu vitreg, George, locul din parlament, iar George nu-i va ierta niciodată pentru asta.

– Nu-i va ierta? Pe cine?

– Pe el și pe mătușa Demelza.

– Ce legătură are Demelza cu asta?

– Ei bine, l-am auzit doar o dată pe tatăl meu vitreg menționând câte ceva, dar pare să creadă – sau cel puțin asta i-a intrat în capul lui sec – că lordul Falmouth și lordul de Dunstanville au ajuns la înțelegerea cu pricina ca urmare a rolului pe care l-a avut mătușa Demelza. Chiar nu-mi imaginez cum. Nici măcar nu știam că-i cunoaște.

– Au venit în vizită anul trecut. Dar nu-mi închipui cum ar fi putut să aibă ea vreo înrâurire asupra unor persoane atât de importante.

– Ei bine... Unchiul George crede ce vrea să creadă. În sfârșit, mâine, înainte de sosirea lui, vreau să mă duc la Nampara pentru a-i vedea pe toți. Abia dacă îi cunosc pe micuții mei verișori sau ce mi-or fi. Veri de gradul doi?

Drake ezita de ceva vreme în privința întrebării; într-un târziu, se decise s-o pună.

– Dar pe Morwenna ai văzut-o?

– În treacăt. După Londra, Truro mi se pare cam prea provincial, așa că m-am grăbit să vin la mare de îndată ce am reușit s-o conving pe mama să se mute. Morwenna părea... bine. Mai bine decât data trecută. Dar era ocupată să distreze un vicar eparhial pe care domnul Whitworth îl invitase la ei.

Se lăsă tăcerea. Drake își mușcă buzele.

– Copilul ei... o duce bine?

– O, da, e un adevărat monstru. O să fie la fel de mare ca taică-său. Iar disciplina îi lipsește total. Domnul Whitworth este un zbir cu toți ceilalți, dar, în opinia lui, fiul său nu poate face nimic rău, așa încât îmi imaginez că în curând va face legea în casă.

Geoffrey Charles își frecă din nou pata de pe haină.

– Am încercat să schimb o vorbă între patru ochi cu Morwenna, dar nu a fost posibil. Îmi pare rău.

– Nu... Probabil că e mai bine așa. Drake se uită la Geoffrey Charles, ale cărui sprâncene se ridicaseră. Ce rost are să încerci să prelungești ceva ce s-a sfârșit de mult? Ea are viața ei acum și este foarte ocupată, după cum bine știu. S-a așezat la casa ei, este măritată, soție de vicar, mamă. Zgândărirea vechilor amintiri nu poate aduce decât și mai multă durere. Nu ți-ar mulțumi dacă ai încerca s-o faci, iar eu nu trebuie să-mi *doresc* s-o faci. Am viața mea aici, și la asta trebuie să mă gândesc. Ce-i trecut e bun trecut, Geoffrey Charles, oricât de dureros ar fi.

Geoffrey Charles îl privi pe unul dintre gemenii Trewinnard, care ducea o roabă plină cu lemne.

– Cum îi deosebești?

– Jack are o cicatrice pe mână și alta pe genunchi.

– Deci, dacă și-ar iți doar capetele peste un zid, n-ai ști care cine e?

– Oricum nu contează. Dacă îl strig pe unul, amândoi dau fuga la mine.

– Drake, mă bucur să te aud spunând asta despre Morwenna. Acum că sunt un pic mai bătrân, îmi dau seama cât de mult ai fost... afectat atunci, mai ales în timpul acelei ierni lungi și mohorâte. Îți amintești de primulele pe care obișnuiai să le aduci? Dar s-a terminat. Acea perioadă a trecut. E bine că vorbești așa cum ai făcut-o.

Drake aprobă din cap.

– Mai spune-mi despre tine și despre Londra. Cât crezi că vei sta la Trenwith?

– Cred că până la mijlocul lunii septembrie. Așa că o să mă vezi destul de des.

– Geoffrey Charles, eu nu pot fi precum prietenii tăi de la școală. Eu nu pot să... vorbesc cu femeile așa cum o faci tu. Mă tem că ai ieșit din lumea mea. La urma urmelor, și eu sunt metodist, chiar dacă nu atât de înfocat precum Sam. Stau și muncesc în fierărie, croindu-mi un drum în viață. Dar tu ești un tânăr gentleman, următorul moșier, care s-a dus la o școală din Londra, iar apoi, fără îndoială, va merge la Oxford sau la Cambridge. Vei întâlni mulți alți nobili și mulți tineri educați, care au idei potrivite clasei lor sociale. Eu nu fac parte din lumea asta, nu voi face niciodată parte din ea.

– Sunt de acord, zise Geoffrey Charles. Naiba să mă ia, sunt de acord cu fiecare cuvânt pe care l-ai spus. Calul meu este agitat, așa că trebuie să plec. Ai dreptate, Drake. Pe Dumnezeu, ai dreptate. Ar trebui să ne înstrăinăm cu totul. Dar sper ca toată viața mea să aparțin ambelor lumi – lumii eminenței și modei, dacă mă va accepta și, pe legea mea, dacă îmi voi permite. Lumii amorezilor și filfizonilor, și a fetelor savuroase și *disponibile,* cu ceva jocuri de noroc din când în când, cu puțină băutură și cu puțin amor... Dar, pentru Dumnezeu, eu aparțin și acestui pământ pe care strămoșii mei au construit Trenwith acum câteva secole, iar această lume include Saint Ann's și Grambler, și șubreda biserică din Sawle, și pe morocănosul Jud Paynter, și pe predicatorul Sam Carne, și pe ciungul Tholly Tregirls, și pe Beth Nanfan, fata cu ochi ca de căprioară a lui Char Nanfan, și pe mulți, mulți alții. Dar dintre ei toți, cel de la care îmi doresc prietenie și încredere neștirbite este fierarul Carne de la Atelierul lui Pally, din valea de sub Saint Ann's. Așa stau lucrurile. Poți să accepți sau nu. Ce zici?

Sări pe zid, își încălecă bidiviul sur și desfăcu frâiele pe jumătate, dar se opri o clipă ca să vadă ce efect avusese lungul său discurs asupra lui Drake. Fără să scoată o vorbă, Drake îi întinse mâna, iar cele două mâini rămaseră încleștate câteva momente. Apoi Geoffrey Charles râse cu râsul său dogit, pe jumătate masculin, și porni călare prin vale.

III

Cam la vremea acelei întâlniri, Dwight primi o scrisoare. Era semnată de Daniel Behenna, ceea ce-l făcu s-o privească surprins. Cu toate că erau rivali doar în rare ocazii, Dwight limitându-și activitatea – ca urmare a rugăminții soției lui – la regiunea rurală din jurul

casei lor, modurile în care cei doi medici își abordau meseria nici că ar fi putut să fie mai diferite, iar relația lor abia dacă depășea o politețe rece. Scrisoarea spunea următoarele:

Domnule,

Fără îndoială îți amintești că, în urmă cu doi ani, ai îngrijit-o pe una dintre pacientele mele, doamna Morwenna Whitworth, soția vicarului de la St Margaret, Truro. La vremea aceea suferea de consecințele unei nașteri lungi și dificile. Mai târziu, după cum desigur ții minte, soții Whitworth au renunțat la serviciile dumitale și m-au chemat din nou pe mine.

Acum, doamna Whitworth este bolnavă din nou, dar se pare că e vorba de un dezechilibru psihic grav, în legătură cu care aș prețui opinia dumitale. Puțini dintre noi abia încep să înțeleagă în ce mod afectează creierul omenesc influențele de natură atmosferică, cosmică sau telurică, iar eu aș spune că, dacă ne-am consulta în privința simptomelor pe care le manifestă această nefericită femeie, poate am reuși să-i oferim o soluție mai fericită decât ar aștepta-o altminteri.

Domnule, am onoarea să fiu supusa dumitale slugă,

Daniel Behenna

Dwight se gândi că era o scrisoare ciudată. Nu era în stilul firesc al lui Behenna – asta dacă nu cumva stilul lui firesc era să scrie scrisori în totală discordanță cu caracterul său. Era vagă – un defect pe care doctorul Behenna nu-l vădea niciodată – și lăsa impresia – poate doar o impresie – că îi cerea ajutorul. Dwight răspunse:

Domnule,

Am avut onoarea de a primi scrisoarea dumitale din data de 18. Voi fi bucuros să mă ocup de această pacientă, în calitate de consultant, și m-aș simți privilegiat să discut starea ei cu dumneata atât înainte, cât și după vizita mea. Singura condiție pe care o pun este că o voi vizita singur pe doamna Whitworth.

Dacă ești de acord, te rog să stabilești o oră și o dată, iar eu mă voi prezenta.

Supusa dumitale slugă,

Dwight Enys

*

O săptămână mai târziu, miercuri, se întâlni cu doctorul Behenna în biroul vicarului, unde o rigidă conversație de zece minute îl puse la curent cu faptele, apoi fu condus în salonul de la etaj, unde îl aștepta doamna Whitworth.

Îl întâmpină ca pe un prieten drag, cu lacrimi în ochi, dar care nu i se prelinseră pe obraji când îi luă mâinile în ale ei, îi adresă un zâmbet vag, dar strălucitor, așa cum îi reușea uneori, apoi îi arătă fotoliul în care se putea așeza cât stăteau de vorbă.

Discutară patruzeci de minute. La un moment dat, Morwenna izbucni în lacrimi, dar și le stăpâni rapid, își ceru scuze, își suflă nasul și se întoarse spre el gata să-i răspundă la următoarea întrebare. El constată că era mai vehementă decât fusese înainte, iar din când în când, în ochi îi apărea o privire sălbatică și rătăcită. Însă îi răspunse la toate întrebările repede și sigură pe sine, chiar și la cele menite a o da de gol. După ce isprăvi cu chestionarea, Dwight o examină fizic – îi luă pulsul, îi ascultă inima în spate și în față, îi ridică pleoapele, îi evaluă strângerea mâinii, apăsarea fiecărui picior, îi privi unghiile, pielea capului, venele și tendoanele din spatele și din fața gâtului. Într-un final îi strânse grav mâna, își puse cealaltă mână peste a ei, își luă geanta și plecă.

Colegul lui și vicarul îl așteptau în salonul de la parter. Era o situație foarte neplăcută pentru domnul Whitworth. Antipatia lui față de Dwight Enys avea rădăcini adânci și fusese confirmată din plin cât medicul o îngrijise pe Morwenna. Simțise o mare ușurare când, din cauza propriilor probleme de sănătate, doctorul Enys încetase a-și vizita pacienții aflați departe de casă, cum erau cei din Truro. Ossie sperase că nu avea să-l mai vadă niciodată, cu siguranță nu în casa lui și exprimându-și opinia în legătură cu sănătatea soției sale. Ossie se enervase foarte tare pe Behenna și încă nu ținuse predica de preamărire a medicilor. Behenna o văzuse pe Morwenna de trei ori – vizite pentru care firește că avea să-l taxeze –, și tot nu dăduse un verdict final. Înțelegea pe deplin esența plângerii domnului Whitworth, recunoștea că doamna avea o stare psihică foarte instabilă, dar se simțea incapabil să scrie scrisoarea categorică pe care i-o cerea Osborne fără a avea confirmarea altui medic.

În opinia lui Osborne, asta era o prostie din partea unui om atât de plin de sine, iar numele doctorului care urma să fie invitat pentru a confirma opinia lui Behenna îi era atât de dezagreabil, încât

aproape că renunță la tot planul. Numai sentimentul că era o cauză dreaptă îl făcu să meargă mai departe.

Și așa se ajunsese la situația în care doi medici și un soț stăteau gravi în picioare, printre greoaiele mobile bisericești, discutând starea psihică a fetei înalte, brunete și îndurerate din camera de deasupra.

– Domnule doctor, domnule Whitworth, spuse Dwight, fiindcă amândoi sunteți aici, presupun că amândoi doriți să-mi aflați opinia. Am examinat-o pe doamna Whitworth și am discutat cu ea. Aș fi preferat să stau mai mult cu pacienta, dar nu cred că asta mi-ar fi afectat substanțial concluzia. Domnule Whitworth, am constatat că soția dumitale este foarte anxioasă, foarte emotivă și foarte tulburată. În mod evident, suferă din cauza efortului prelungit, dar nu aș putea să prezic că, la un moment dat în viitor, va deveni instabilă din punct de vedere afectiv. În orice caz, în clipa de față mi se pare perfect sănătoasă. În scurtul timp pe care l-am avut la dispoziție am făcut tot ce mi-a stat în putină pentru a descoperi simptome de halucinații, catalepsie, *folie circulaire*[1], depresie morbidă, tulburări anxioase, incapacitate de concentrare sau alte indicii că își pierde rațiunea. N-am găsit nici unul.

Singurul sunet din încăpere era respirația anevoioasă a lui Ossie.

– Asta-i tot ce ai de spus?

– Nu. Nici pe departe. În opinia mea, sănătatea ei fizică este mai bună decât era cu doi ani în urmă. Subliniez, sănătatea fizică. Dar e foarte evident, domnule vicar, că soția dumitale suferă de o anumită nevroză, iar în privința asta, starea ei este delicată. E posibil să nu-și revină niciodată. Nu pot afirma cu certitudine. Însă în mod clar are nevoie de... afecțiune... bunătate... considerație.

– Sugerezi că nu are parte de așa ceva?

– Nu sugerez nimic. Faptul că sănătatea ei fizică este mai bună decât cu doi ani în urmă ar putea sugera că grija pe care i-o porți nu e întru totul în zadar.

Doctorul Behenna își scoase batista și își suflă nasul.

– Și cum rămâne cu amenințările ei că își va ucide fiul? se interesă Ossie.

Dwight privi grădina din care crengile copacilor atârnau grele peste râu.

– N-a făcut niciodată nimic pentru a-l răni, nu?

[1] Nebunie circulară (psihoză maniaco-depresivă) (în limba franceză în original) (n.tr.)

– A negat că a făcut acele amenințări?

– Nu...

– Poftim! exclamă Ossie.

– Îmi dau seama de dilema dumitale, domnule Whitworth, și ți-o înțeleg. Dar nu crezi că este genul de amenințare pe care n-ar pune-o niciodată în practică?

– De unde să știu? Chiar existența amenințării este o dovadă suficientă a nebuniei sale, a faptului că e o femeie diabolică. Aș vrea să-ți amintesc, la fel cum i-am amintit și doctorului Behenna, că biserica este de părere că nebunia e pedeapsa dată de Dumnezeu celor răi. Hristos pedepsește spiritele necurate și le alungă. Nici un om bun nu pățește așa ceva.

– Domnule Whitworth, nu sunt în măsură să te contrazic pe teme teologice, spuse Dwight, dar ți-aș aminti că, de curând, această teorie a fost serios zdruncinată de suferința regelui, iar boala lui psihică s-a agravat atât de tare, încât a trebuit pus într-o cămașă de forță. Însă din câte am înțeles, și-a revenit foarte bine. Și cred că ar fi considerată trădătoare afirmația că nebunia regelui a fost pricinuită de răutatea lui.

Ossie se umflă de furie, dar nu spuse nimic.

Behenna, simțind că viitorul lui ca medic al familiei Whitworth era în pericol, interveni:

– Domnule doctor, după cum nu mă îndoiesc că știi, problema este că doamna Whitworth îi refuză domnului Whitworth drepturile conjugale amenințându-l cu uciderea copilului ori de câte ori încearcă să și le exercite. Nu are nici o scuză legală sau morală pentru a face asta. Amândoi au fost uniți ca soț și soție prin sacramentul bisericii. Nimeni nu-i poate despărți. Și nici o soție nu-i poate refuza soțului ei ce i-a promis atunci când s-au cununat.

Ossie își linse buzele.

– Exact, întări Ossie lingându-și buzele. Cum Dwight îi aruncă o privire deloc politicoasă, simți nevoia să se justifice: Folosești cuvinte, *cuvinte* precum nevroză și celelalte. Crezi că nu sufăr și eu? Este împotriva voinței lui Dumnezeu ca o astfel de situație să continue!

– Sunt de acord cu dumneata în privința asta, domnule, spuse Behenna.

– Domnule doctor, zise Dwight, eu nu neg această problemă. Și nici nu încerc s-o minimalizez. Dar este asta o problemă pentru care noi să luăm măsuri profesionale de o asemenea gravitate? Ni se cere să întocmim o scrisoare prin care să confirmăm că doamna

Whitworth este *non compos mentis*[1] ca soție, iar din acest motiv, trebuie închisă într-un azil de nebuni. Răspunsul meu este nu, la fel cum, neîndoielnic, e și al dumitale. Deși foarte tensionată, doamna Whitworth este la fel de sănătoasă psihic precum majoritatea femeilor pe care le întâlnesc zilnic... și, una peste alta, mult mai fermecătoare. Nu suntem noi în măsură să ne pronunțăm în privința succesului sau eșecului unei căsnicii – și slavă Domnului pentru asta, fiindcă văd multe care nu sunt ce-ar trebui să fie. Domnule, i se adresă lui Ossie, nu te pot ajuta. Și nici dacă aș putea, nu te-aș ajuta în felul acesta. Poate că am fost educat altfel, dar, în opinia mea, dacă un soț nu poate câștiga bunătatea, afecțiunea, micile drăgălășenii și dovezile de iubire ale soției lui, atunci ar trebui să-și continue viața fără ea. Dacă dumneata nu crezi asta, n-am cum să-ți schimb opinia. Este o dilemă pe care trebuie s-o rezolvi singur. Își luă trusa medicală și își înclină capul spre cei doi bărbați. Văd că mă așteaptă calul meu, așa că nu voi mai întârzia aici.

Ieși din casă. Doctorul Behenna plecă cinci minute mai târziu. Domnul Whitworth nu mai ținu niciodată predica despre excelența și utilitatea medicilor.

IV

Cam în același timp, necunoscuți oamenilor din Cornwall, dar mai importanți pentru destinele lor decât căpitanii Ross Poldark sau chiar lorzii Dunstanville ai lumii lor, doi bărbați puneau stăpânire pe Mediterana. Unul dintre ei, un general francez, tocmai își debarcase trupele la Alexandria, cucerise orașul, îi alungase pe mameluci și se instalase la Cairo. Era un bărbat scund, îmbrăcat mereu într-o uniformă neîngrijită ce-i stătea prost, cu părul rar și ciufulit căzându-i pe frunte de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn, un bărbat cu un nas mare și puternic, o gură aprigă și ochi sfredelitori, al cărui ten pământiu era cel mai adesea desfigurat de o iritație și al cărui accent corsican era foarte pronunțat, un bărbat pe care armata lui îl adora, fiind gata să-l urmeze până la capătul lumii. Celălalt era un amiral englez, un bărbat cu o constituție fragilă și bolnăvicioasă, al cărui păr nisipiu încărunțea, care își pierduse un ochi cu patru ani în urmă, căruia acum mâncarea trebuia să-i fie tăiată de alții și care adesea

[1] Iresponsabilă (în limba latină, în original) (n.tr.)

își flutura ciotul brațului când se entuziasma sau se înfuria, care după numeroase ghinioane și erori de navigație ajunsese pentru a doua oară în apropiere de Alexandria, ocazie cu care văzuse catargele flotei franceze la gurile Nilului, în rada aflată de-a lungul insulei Abukir, un bărbat pe care marinarii lui îl adorau și pe care, de asemenea, l-ar fi urmat până la capătul lumii. Acei doi bărbați, de fapt o parte a forțelor aflate sub comanda lor, erau pe cale să dea o bătălie de al cărei rezultat avea să depindă viitorul celei mai mari părți a Europei, al Americii și al Asiei.

Capitolul 8

I

Erau puțini oameni în Marea Britanie care să vorbească mai des despre virtuțile stăpânirii de sine decât reverendul Osborne Whitworth; în ceea ce-l privea, el aplica acest control strict mai ales asupra pornirilor spre autocritică. Charles al II-lea spusese cândva: „Cuvintele mele îmi aparțin, iar acțiunile mele sunt ale miniștrilor mei". Ossie ar fi fost de acord cu asta, dar s-ar fi asigurat că avea un cabinet supus.

Totuși, până și el stătuse să se gândească la o justificare pentru reluarea întâlnirilor cu Rowella Solway. Fusese atât de desfrânată, îl mințise și îl înșelase într-un mod atât de meschin, îl păcălise în privința banilor și îi distrusese relația cu soția lui, care, până atunci, fusese cât se poate de armonioasă. Îi perindase prin fața ochilor nurii ei feminini într-un moment în care el suferea din pricina privării voluntare de satisfacție carnală pentru că soția sa născuse un fiu, iar după aceea fusese bolnavă; îl ademenise în camera ei, unde își dăduse jos corsajul, expunându-și cu depravare goliciunea diavolească, după care, când el căzuse în capcana ei, copleșit de toată patima acumulată în luni de abstinență, practic îl șantajase să continue legătura, amenințându-l că avea să-l spună surorii ei, și mai târziu, mult mai târziu – cea mai mișelească înșelătorie dintre toate –, pretinsese că era însărcinată cu copilul lui, așa că îl silise – da, îl silise pe el, preotul și cumnatul ei – să-i plătească o sumă enormă pentru a se putea

mărita cu un neisprăvit de bibliotecar sărac, cu care Ossie n-ar fi fost surprins să afle că avusese o relație în tot acel timp.

Cu ocazia acelei cununii și mai târziu, Ossie, dacă ar fi fost catolic, ar fi anatemizat-o, iar ca protestant, dar din Biserica Înaltă, nu din cea așa-zis „joasă"[1], ar fi trimis-o în fundul iadului. Și, cu toate că era un om sedentar, ar fi alimentat bucuros focul de sub cazan.

Așa stătuseră lucrurile timp de multe luni, dar înstrăinarea de Morwenna, nevoia de a găsi alinare altundeva – lucru foarte dificil într-un oraș atât de mic, fără a da naștere la bârfe –, raritatea ocaziilor când o putea face în siguranță și lipsa de satisfacție când reușea s-o facă îl îndemnaseră să se gândească, împotriva voinței sale, la curva aceea care îl ademenise și care apoi îl fermecase. Mai întâi se gândise la pedepsele cumplite care trebuiau să cadă asupra ei – să ia toate bolile de piele de pe pământ, să-i cadă dinții din gură și nasul de pe față, să fie mușcată de un câine turbat și să alerge pe străzi cu spume la gură până avea să se prăbușească și să moară într-un șanț plin de noroi, să-i apară abcese în urechi sau fulgerul să-i paralizeze jumătate din trup, să... Apoi, din păcate, mintea i se îndreptase spre pedepsele pe care i le-ar fi putut aplica el – s-o lege și s-o bată cu bățul, s-o atârne de brațe și să-i înfigă ace în... Asta fusese o fantezie total nepotrivită, pentru că dusese la alte fantezii, în care el era mult mai implicat.

Apoi, într-o zi, o întâlnise întâmplător pe stradă, iar ea, în loc să-și coboare ochii, să se îmbujoreze puțin și, cu o fluturare grăbită a rochiei și cu un răpăit grabnic al pantofilor cu toc jos, să se îndepărteze cât mai repede posibil, așa cum făcea de obicei, se uitase în treacăt în ochii lui și îi adresase un surâs vag. După aceea, în rarele ocazii când se văzuseră, îi zâmbise cu timiditate – aproape conciliant, asta era culmea! –, iar o dată sau de două ori, în zâmbetul ei se deslușise o nuanță provocatoare. Așa încât, o lună mai târziu, renunțând la ostilitatea și precauția de rigoare, drept răspuns la scrisoarea pe care o găsise când se întorsese de la Tregrehan, se dusese să-și ia cărțile.

Iar comportamentul ei de-atunci nici că ar fi putut să fie mai cuviincios. Îi adusese cărțile, care fuseseră pregătite, pachetul așteptându-l pe pervaz. Se interesase foarte îngrijorată de Morwenna

[1] În anglicanism, Biserica Înaltă, *High Church*, susține respectarea strictă a rugăciunilor și a postului și se opune tendințelor de aprofundare a Reformei, denumit peiorativ Biserica Joasă, *Low Church*, care predică toleranța față de disidenți. (n.red.)

și de bebeluș. Îi povestise despre viața ei și despre faptul că dorea să facă o nouă traducere a comentariilor lui Seneca, despre ambiția domnului Solway de a mări și îmbunătăți biblioteca publică și despre lipsa acută de fonduri. Accentuase că, desigur, se referise la fonduri pentru bibliotecă. În ceea ce-i privea pe ei, erau săraci, după cum domnul Whitworth putea observa. Salariul de cincisprezece lire pe an al domnului Solway fusese recent mărit la șaisprezece, dar tot lucra în fiecare seară acasă, copiind acte pentru un notar – în fiecare seară cu excepția celor de joi, când se ducea la părinții lui. Zisese că, desigur, fără darul generos al vicarului, care le permisese să se instaleze și să obțină un venit de mare ajutor, n-ar fi putut supraviețui. Îi spusese că îl pomenea în fiecare seară în rugăciunile ei. Când zisese „în fiecare seară", felul în care ochii ei îl priviseră pe lângă nasul prelung și tremurul subtil al buzei reușiseră să transforme o afirmație de natură religioasă într-una profund laică.

Ossie trăsese adânc aer în piept, după care se grăbise să plece. Dar nu înainte de a-i promite că avea să încerce s-o aducă pe Morwenna la ceai, joia următoare, sau, în caz că ea nu dorea să vină, avea să vină singur. Și se întorsese singur, iar conversația fusese din nou circumspectă până când, destul de brusc, în timpul discuției, Rowella spusese că o strângeau pantofii și și-i dăduse jos pe rând, apăsând fiecare toc în podea. Întâmplător sau nu, nu purta ciorapi, iar picioarele ei, când își îndoi și întinse degetele, păreau niște mici animăluțe albe care își arcuiau spinările pentru a fi mângâiate. Ossie le privise cu lăcomia unui căpcăun înfometat căruia i se oferise o farfurie cu mâncarea favorită, apoi sugerase că ar fi putut s-o viziteze iarăși săptămâna următoare, dar seara.

Așa reîncepu relația lor. Rowella nu era o fată „drăguță", cum era Morwenna, și nici nu era o femeie care să considere că respectabilitatea era totul în viață, cum era mama ei, avea aptitudinile intelectuale ale tatălui, dar fără convingerile lui religioase, iar adânc în ea, ca o sursă ascunsă de energie greșit direcționată, pulsa sângele bunicului ei, Trelawny Tregellas, care niciodată nu fusese capabil să reziste unei speculații și care dăduse faliment de mai multe ori decât oricine altcineva de pe vremea lui. Bunicul Tregellas mersese pe funia suspendată a hazardului financiar, părând atras irezistibil de pericol. Strănepoata Rowella, femeie fiind, își dezvoltase un talent pentru alt fel de riscuri.

În ceea ce-l privea pe vicarul de la St Margaret, riscul lui era cel mai mare. Totuși, se străduise să-și demonstreze că nu era așa.

În primul rând, era o măsură temporară. Pe lângă speranța că soția lui avea să fie internată curând, căpătase convingerea că putea găsi o „menajeră" care să se ocupe de copii și de casă și care să aibă grijă și de nevoile sale fără prea multă împotrivire. Astfel, Rowella nu avea să mai fie o persoană necesară în viața lui.

Cum nu reușise să obțină o justificare medicală pentru planul său, se apucă să regândească întreaga situație. Dacă era condamnat să trăiască în continuare cu soția lui, atunci ea trebuia să suporte consecințele. Indiferent ce idei îi insufla nebunia, încă avea acel trup frumos pe care îl avusese întotdeauna, iar mai devreme sau mai târziu, trebuia să-i satisfacă poftele. Începu să caute o doică potrivită pentru John Conan Osborne Whitworth. Dacă nu putea angaja o menajeră, avea să caute o doică. Hotărî că înfățișarea ei nu avea importanță. Trebuia să fie *puternică,* puternică și total de încredere, și atât de devotată copilului, încât să nu-l părăsească nici ziua, nici noaptea. După ce găsea o astfel de femeie și era sigur că se putea bizui pe ea, putea dovedi că Morwenna blufase. Nu era un gând total neplăcut.

Deci era o măsură temporară – acea reluare a unei vechi aberații – și mai puțin primejdioasă decât aventurarea printre cocioabele de lângă doc unde locuiau prostituatele orașului. Și, având în vedere că era cleric, nu exista nimic suspect în vizitarea unei foste enoriașe care îi era și cumnată. Ar fi fost mult mai rău să fie surprins venind de la acele cumplite căsuțe dărăpănate. De asemenea, nu exista nici un risc să se îmbolnăvească. Și în plus, era *infinit* mai excitant. Așa era Rowella. Jumătate din timp dorea s-o strangulez, dar se gândea la ea zi și noapte. Iar dacă rămânea însărcinată, nu mai putea să arunce răspunderea pe umerii lui.

Desigur, era mai costisitoare, ceea ce reprezenta un neajuns considerabil, dar Rowella avea grijă ca pretențiile ei să nu fie prea exagerate. Arthur Solway fu încântat să primească o donație pentru biblioteca sa din partea vicarului de la St Margaret – 20 de lire „pentru cărți". De asemenea, remarcă faptul că Rowella avea câteva perechi de pantofi noi. Și își făcuse și două cămăși de noapte, croite dintr-un material moale din lână, cu un imprimeu ca o blană de tigru, care abia dacă-i ajungeau până la glezne. Arthur se bucura de tânăra lui soție și în pat, și în afara lui, dar avea o capacitate limitată de a se bucura, limitare impusă atât de mintea lui calculată, cât și de fizic. Cum însă cunoștințele ei financiare erau mult mai bogate

decât ale lui, dacă ea considera că își permiteau acele mici extravaganțe, el era mulțumit.

O dată pe săptămână, în fiecare joi, domnul Whitworth îl vizita pe domnul Pearce, care, deși declarat muribund, se agăța cu obstinație de viață și de secretele sale. Morwenna era surprinsă de atenția pe care soțul ei i-o acorda bătrânului, dar Ossie o lămuri că, deși domnul Pearce era țintuit la pat, puteau juca whist francez și, câteodată, pichet. De fapt, avea grijă să ajungă la notar chiar înainte de apusul soarelui și pleca de îndată ce se întuneca de-a binelea. De acolo era o plimbare de doar trei minute, iar pe străzile pietruite umblau doar câțiva oameni. O privire aruncată în susul și în josul dealului, o bătaie discretă, și ușa se deschidea ținută de patru degete subțiri, pentru a scârțâi cât mai puțin. Arthur Solway stătea mereu cu părinții lui până la ora zece, așa că Rowella avea grijă ca oaspetele ei să plece la nouă și un sfert.

II

La Wheal Grace se făcea tot posibilul pentru adaptarea la noua situație – minerii abandonau treptat locurile unde zăcământul era epuizat și se îndreptau spre filonul nordic. Cei care nu se ocupau efectiv de minerit, precum Sam Carne și Peter Hoskin, după ce, timp de un an, construiseră elemente de consolidare și săpaseră pasaje de legătură, trecuseră la săparea de puțuri și de tuneluri pentru unirea cu vechea mină Wheal Maiden. Nimeni nu fusese lăsat deoparte, toți aveau de lucru, dar Ross se bucura că nu se extinsese așa cum fusese tentat în primele clipe de entuziasm, mai ales că prețul cositorului nu crescuse atât de mult cum se așteptaseră oamenii, având în vedere prelungirea războiului.

Își petrecu vara cu Demelza și cu copiii într-o atmosferă liniștită, punctată din când în când de hohote de râs ca pe vremuri. Avură parte și de momente neplăcute – răbufniri bruște și dureroase, care dovedeau că primejdia încă era latentă, dar nimic iritant, nimic meschin. Uneori, Ross se întreba dacă existase vreodată un cuplu care să se calce mai puțin pe nervi decât o făceau ei. Exista posibilitatea unui război fățiș, dar niciodată a unor hărțuieli.

Când veni luna septembrie, începu să-și pună problema întoarcerii la Londra. Desigur, nu era obligat să frecventeze cu regularitate ședințele Camerei Comunelor. Cu excepția celor care dețineau

o funcție publică și erau numiți de către guvern, majoritatea membrilor parlamentului veneau și plecau din Londra după cum pofteau, trecând pe la Cameră cum treceau alții pe la club, discutând despre cârmuirea țării cu prietenii și votând când îi interesa personal câte o chestiune. Dar pentru cei mai mulți era mai ușor decât pentru Ross. Trei sferturi din reprezentanții Cornwallului nu erau din Cornwall, ci locuiau în și pe lângă Londra. Dacă stăteai în Twickenham sau Guildford, sau Tunbridge Wells era mult mai simplu, veneai la Westminster, stăteai o zi, iar în următoarea te întorceai acasă. Pentru Ross, o călătorie până acolo dura cinci zile, iar pentru întoarcere avea nevoie de alte cinci, ceea ce era costisitor și extrem de plicticos. Lorzii Falmouth și de Dunstanville, precum și alții de calibrul lor, aveau case în Londra și locuiau acolo împreună cu familiile lor o parte a anului. Ross nu-i putea duce pe Demelza și pe copii într-o cameră mobilată – sau, dacă ar fi putut, n-ar fi vrut. Și nici nu agrea gândul de a-i cere Demelzei să-l însoțească și să-i lase pe copii acasă.

În august făcură două butoaie de bere tare la Nampara, iar Jeremy, pus pe rele ca de obicei și mereu dornic să le facă un bine noilor săi prieteni Ebb și Flow, le dădu acestora drojdia din ambele butoaie. Când Demelza ieși, văzu că porcii se prăbușiseră de beți ce erau, iar Jeremy plângea crezând că-i omorâse. Animalele dormiră tot restul zilei, doi munți sforăitori pe care nimeni nu-i putu trezi; în dimineața următoare, printr-o fericită coincidență, după cum gândi Ross, Sir Hugh Bodrugan trecu pe-acolo sperând ca Ross să fie la mină, iar el să poată admira minunile de porci Berkshire și să încerce a o ciupi pe Demelza de vreo două ori de locurile moi.

Nu se întâmplă cum își dorise. Demelza părea să fie singură, dar se dovedi și mai iscusită decât de obicei în a-l ține la distanță. Îl conduse prin casă, inclusiv la bucătărie, spre uimirea celor două servitoare și a unei femei mai în vârstă, apoi traversară o cămară și ieșiră în curtea din spate, unde Ross stătea pe un butoiaș și se strica de râs în vreme ce Gimlett încerca să trezească porcii din beție. Mai întâi, după ce-l făcu pe Ebb să se ridice pe picioarele din față, încercă să-l facă să stea și pe cele din spate. Moment în care cele din față se înmuiară ca un filfizon la colțul străzii, iar tot corpul masiv se prăbuși lent, cu râtul în paie. Flow era într-o formă mai bună, fiind capabilă să stea pe toate cele patru picioare, dar acestea nu erau sincronizate, așa că se clătina dintr-o parte în alta de parcă ar fi fost pe o corabie în furtună. Din când în când se lovea de câte un perete

și cădea grămadă. Râtul ei tremura și se răsucea, iar un căscat cavernos îi deschidea gura.

– Pe legea mea! exclamă Sir Hugh. Au capie! Asta-i o boală care apare uneori la cai, dar niciodată n-am văzut așa ceva la porci! Coniță Demelza, mi-ai vindecat cândva calul cu vrăjile tale. Acum, fă ceva cu animalele astea, sau vor muri până la lăsarea întunericului!

– Nu-ți miroase a nimic? întrebă Ross.

– Firește că-mi miroase a ceva, domnule! Arată-mi curtea unei moșii unde nu există mirosuri, iar eu voi încerca să fac rost de un nas nou. Este ceva normal când ai animale, cu toate că menajeria cu animale de companie a lui Connie duhnește ca o latrină dimineața, când deschizi ușa prima oară.

– Duhnește vreodată a cârciumă?

Sir Hugh îl privi pe sub sprâncenele stufoase.

– Nu. Acum, dacă stau să mă gândesc... La naiba, au reușit să ajungă la bere?

– Fiul meu cel mic a încercat să-i ucidă cu blândețe.

– La naiba, unde mă pot așeza?

Privi încruntat în jur și zări un alt butoiaș. Se așeză și începu să râdă. De când se cunoșteau, Demelza nu-l văzuse niciodată râzând cu adevărat. (Poate că nimeni nu râdea sincer în momentele în care se simțea cuprins de pofte trupești, cum era cazul lui când dădea cu ochii de ea.) Era un sunet oribil, o combinație între răgetul unui leu și cel al unui măgar, care determină apariția unor chipuri speriate la ușa bucătăriei și îl făcu pe Jack Cobbledick să-și ridice capul masiv în hambarul de alături. Până și pe Flow o făcu să ridice pentru scurt timp. Rămase stabilă pe toate cele patru picioare preț de câteva clipe, uitându-se la acea extraordinară apariție păroasă care răgea la ea, apoi se întoarse și, cu codița legănându-i-se ca un vierme excentric, dispăru în cel mai întunecat ungher al cocinii.

După o vreme, Sir Hugh Bodrugan se întoarse șchiopătând în salon, rugând-o pe Demelza să-i ofere brațul pentru a se sprijini. Acolo, refuză un vin de Canare ușor, însă acceptă un pahar cu brandy și se tolăni în cel mai bun fotoliu al lor, cu picioarele scurte și butucănoase țepene în fața lui, cu câte o lacrimă scăpându-i când și când din colțul ochiului.

Spre dezamăgirea lui, Ross li se alătură și, în ciuda sugestiilor voalate, nu dădu nici un semn că ar fi avut de gând să se ducă la mină. În cele din urmă, încercând să vadă partea bună a situației proaste, Sir Hugh comentă că acum era bucuros că Ross refuzase să-i dea o parte

din Wheal Grace, deoarece auzise că mina urma să fie închisă în mai puțin de un an. Ross spuse că, din câte știa el, lui Sir Hugh îi plăcea puțin suspans, așa că nu dorea să parieze pe o mie de guinee că Wheal Grace avea să funcționeze și la intrarea în noul secol? Sir Hugh, care niciodată nu se simțea în largul lui în preajma lui Ross – nu știai niciodată cum va reacționa omul, era total imprevizibil și neprietenos –, bău restul de brandy și întinse paharul pentru o nouă porție.

– Nu, domnule, asta nu e mai mult decât aș fi pierdut dacă aș fi investit. Irefutabilitatea acelei logici îl convinse pe Sir Hugh că el avusese ultimul cuvânt, așa că schimbă subiectul. Se pare că situația războiului escaladează, nu? Franța aproape că este în război cu Statele Unite. Pavel[1] Nebunul devine antifrancez. Se spune că vom purta negocieri cu el înainte de Crăciun. Iar această revoltă din Irlanda a avut un sfârșit sumbru, sângeros.

– Iar Hoche a murit, completă Ross.

– Cine?

– Hoche. Generalul Hoche. La douăzeci și nouă de ani. Un general la fel de mare ca Buonaparte. Asta înseamnă că riscul invadării Angliei este mai mic.

– Dar ce zici de Buonaparte? Ce pune la cale?

– Potrivit ultimului raport venit prin curier de la Constantinopol, a debarcat în Egipt în iulie, a cucerit Alexandria și se îndrepta spre Cairo.

Sir Hugh se scărpină sub perucă.

– Voi, tinerii, le știți pe toate, nu-i așa? Iar acum, desigur, fiind membru al parlamentului... Cu ce te ocupi acolo? Cu vorbitul, bănuiesc. Vorbărie goală, domnule. Cu producția de vorbărie goală. Dacă mina dumitale ar produce vorbărie goală, cred că ai avea destulă ca s-o folosești la Westminster, dacă ai putea s-o îmbuteliezi, așa cum se face cu unele gaze, și s-o eliberezi acolo unde ai avea nevoie de ea. Sir Horatio-Cum-Îi-Zice ar trebui s-o ia pe corăbiile sale și s-o lanseze cu tunurile. Hugh Bodrugan râse cavernos, manifestare cu care Demelza era mai obișnuită. Dar poate că eu am vești locale pentru

[1] Pavel I, împărat al Rusiei în perioada 1796–1801. A considerat că invadarea Egiptului de către Franța reprezenta o amenințare la adresa intereselor Rusiei, ceea ce a dus la deteriorarea relațiilor dintre cele două țări. Au existat zvonuri că era nebun; totuși, excentricitățile sale nu erau ieșite din comun și nu există dovezi reale că ar fi avut probleme psihice. (n.tr.)

dumneata. Sunteți invitați la petrecerea pe care soții Warleggan o dau la Trenwith, la sfârșitul lunii?

– Crezi că trebuia să fim? întrebă Ross.

Hugh râse din nou.

– Nu. Văzând dincotro bate vântul, îmi imaginez că nu. Dar, din câte am auzit, se pare că va fi o mare petrecere. După cum e de imaginat, vor veni mulți nobili din ținut – familiile Trevaunance, Treneglose, Teague, Choake, Devoran, Hawkins. Dar și niște personaje ciudate de prin alte părți – mai mulți membri ai parlamentului. George Warleggan compensează prin spirit întreprinzător ceea ce-i lipsește ca noblețe. Am aflat că va intra în parlament destul de curând. În orice caz, mai bine el decât eu. N-aș mai sta zi de zi în capela aia zgomotoasă, să ascult diverși oameni vorbind aiureli, tot așa cum n-aș sta nici pe oală după ce mi-aș termina treaba.

– Bine spus, zise Ross. Deci să înțeleg că nici dumneata nu te duci la Trenwith?

– Eu? Să nu mă duc? Naiba să mă ia, n-am nici un chef să mă pudrez și să mă înțolesc ca un filfizon, dar pe Connie o atrage ideea și, pentru Dumnezeu, dacă Connie vrea să meargă, presupun că ne vom duce!

Sir Hugh Bodrugan se zguduia de râs.

– Ți se pare o perspectivă amuzantă? întrebă Ross.

– Nu, mă gândeam la porci. Data viitoare când vom da o mică petrecere – și Dumnezeu știe că așa ceva se întâmplă foarte rar zilele astea –, am de gând să încerc licoarea pe doi dintre porcii mei. Va fi un prilej grozav de distracție pentru toată lumea!

III

Nopțile sunt foarte rar calde în Cornwall, dar în ultima săptămână a lunii august o vrajă tăcută se lăsă peste mare și uscat, iar briza nu se înteți, ca de obicei. Într-o după-amiază, pe când se întorcea acasă de la Grambler, Ross se întâlni cu Paul Daniel.

– Când te mai duci noaptea la pescuit, Paul?

– În noaptea asta, domnule. E o vreme potrivită, așa că sper să prind pește în apropiere de țărm.

– Iar apoi te duci la vânătoare de iepuri?

– Da, așa m-am gândit.

– Ai grijă să nu intri pe domeniul lui Treneglos. Domnul John răspunde acum de pază, așa că e mai atent în privința asta.

– O să rămânem pe coastă, domnule. Adică, în general.

Paul Daniel se uită îngrijorat la interlocutorul său. Ross zâmbi.

– Câți veți fi în noaptea asta?

– Păi... vreo zece sau mai mulți. Zacky Martin, Henry Curnow, Jud Paynter, Bone, Tregirls, Ellery, Hoblyn – îi cunoașteți pe toți.

– Jud? Nu e prea bătrân?

– Nu e prea bătrân ca să țină o undiță și să-și folosească viclenia.

Ross își ridică privirea spre cer.

– Ați mai accepta un participant?

– Vă referiți la dumneavoastră, domnule? Ei bine, ar fi frumos. Ca pe vremuri.

– Când plecați?

– Socotesc că pe la unșpe. Curnow nu iese din mină până la zece, iar refluxul e la miezul nopții.

– Voi fi acolo.

În Cornwall, pescuitul la undiță și la plasă se practica de secole, fiind o prețioasă sursă suplimentară de hrană, și asta nu doar în micile porturi pescărești și în porturile mari, unde se prindeau în plase cantități comerciale, ci și pe plajele lungi, unde se spărgeau valurile mării, iar nisipul se întindea neîntrerupt cale de mulți kilometri. Pe acele plaje unde marea venea și se retrăgea de două ori pe zi nu existau stânci care să stea în calea valurilor Atlanticului, apa era puțin adâncă, nisipul era tare și fauna marină era destul de bogată, în undițele și plasele întinse cu măiestrie putându-se prinde macrouri, cambule, bibani, calcani și chiar rândunici-de-mare.

În copilărie, Ross pescuise mult. Încurajat de tatăl lui, de Tholly Tregirls și într-o mai mică măsură de Jud Paynter, intrase și ieșise din mare la orice oră și în orice anotimp, de la apariția lunii pline a echinocțiului de primăvară, ce arunca o lumină delicată asupra oamenilor care lucrau pe plajă, până în nopțile reci de februarie, când grindina lovea pielea goală ca niște alice.

Pescuitul la undiță presupunea o nuia solidă, cu vreo cincizeci de cârlige în care era pusă momeala. O instalau pe plajă la reflux și o ancorau cu o piatră grea, iar apoi, peste câteva ore, după ce marea venea și se retrăgea, o scoteau cu peștii agățați în cârlige. Pescuitul la plasă era mai complicat. Mreaja, mică și ușoară, era făcută din sfoară subțire sau chiar din ață; partea de sus era prinsă de plute care rămâneau la suprafața apei, iar de cea inferioară atârnau plumbi

de o uncie meniți s-o țină pe fund sau aproape de fund. Un om sau, dacă plasa era mare, doi înotau cu ea în larg ținând-o de partea de sus, în vreme ce un altul ducea partea de jos. După ce ajungeau la trei sau patru sute de metri în larg, coteau și înotau paralel cu țărmul, apoi se întorceau la mal întinzând plasa în timp ce descriau un semicerc aproximativ în apă. Odată ajunși pe uscat, începeau să tragă plasa sperând – de obicei, pe bună dreptate – că se prinsese ceva pește în ea. Asta se făcea în perioada refluxului, pentru că atunci peștele se strângea într-un loc și valurile nu erau prea puternice.

În noaptea în care Ross li se alătură oamenilor urma să se pescuiască la plasă, iar pe plajă se adunară nu unul, ci patru grupuri. În copilărie se întrebase adesea ce-i determina pe pescari să aleagă un moment anume, pentru că uneori treceau câte trei sau patru zile fără nici un fel de activitate, deși lui i se păreau perfecte, iar apoi ieșeau brusc cu toții și pescuiau toată noaptea. Nu găsise pe nimeni care să-i explice mecanismul luării deciziilor; presupunea că la baza lui stătea vreun instinct primitiv.

Acum, plasa cea mai apropiată era chiar sub Wheal Leisure, mina abandonată de pe pământul lui Treneglos, și sub vechea intrare fusese aprinsă o lumină într-un butoi de bere. Cu mulți ani în urmă, acesta fusese umplut cu parafină în mijlocul căreia se băgase o funie trecută prin salpetru. Din când în când se adăuga ceară, iar uneori, funia era schimbată, dar butoiul părea să dăinuie veșnic. Când era aprins, semăna cu o lumânare uriașă ce dădea nu doar lumină, ci și puțină căldură pe plajă, iar în jurul lui erau mereu câțiva pescari care beau rom din cănițe. Băutura făcea parte din peisaj în aceeași măsură ca peștele.

În timp ce Ross se apropia, o semilună palidă tocmai se înălța deasupra dunelor, ca un penny calp din care fusese mușcată o jumătate. Trei bărbați stăteau pe jos lângă butoi, și unul dintre ei avea o sticlă la gură. Inutil de spus, acela era Jud Paynter. Îmbrăcat în pantaloni peticiți de catifea maro, cu jambiere trase peste ghetele butucănoase, cu cămașă, haină și o pânză de sac pe umeri, cu o veche pălărie de fetru trasă peste urechi, părea mai degrabă pregătit pentru o noapte de veghe la cimitir în toiul iernii, decât pentru pescuit într-o noapte de septembrie cu temperatură moderată.

– Ah, Jud, zise Ross. Ocupat ca de obicei? Despre cine ai mai bârfit săptămâna asta?

Jud nu îngădui ca brusca materializare din întuneric a fostului său stăpân să perturbe ritmul în care îi tresălta mărul lui Adam.

În cele din urmă, puse sticla jos și își șterse gura cu dosul palmei, apoi își linse mâna ca să se asigure că nu se pierdea nici o picătură.

– Ehei, domnu' căpitan Ross. Vă arde de șagă, ai? Cum zice Prudie, căpitanul Ross nu scapă nici un prilej să te ia peste picior.

– Ce mai face Prudie?

– O doare un dinte și e veșnic supărăcioasă din cauza asta. Stă posomorâtă într-un colț și se plânge de tot ce fac de parcă-i vina mea c-o doare. Mă bucur c-am scăpat din casă. Altfel, n-aș fi aici, să-mi pierd juma' de noapte-n beznă și să-mi stric somnul.

– Dar văd că băuturica nu-ți lipsește.

– Păi, asta-i singura alinare pe care o am. Asta și să prizez niște tutun. Îs bătrân, și nu fac rău nimănui. I-o muncă tare grea să bagi oamenii în pământ. Mai grea decât să prășești la cartofi. Mai grea decât să cauți cositor. Nu-i drept că tre' să fac asta. Nu se cade!

Ross își desfăcu geanta de umăr.

– V-am adus două sticle cu rom ca să vă completați stocul. Dar nu e tot pentru tine, Jud.

Jud își arătă cei doi dinți; cu puțină bunăvoință, rânjetul lui putea fi luat drept zâmbet.

– E mare sindrofie la conac, domnu' căpitan. Ați văz't? Calești înzorzonate! O grămadă de oameni care vin și pleacă. Bătrâni cu peruci, călare pe bidivii falnici. Și sărmanii, cum îs oamenii din Grambler, privesc cu gura căscată la toate astea. Soareaua o să fie mâine-seară, bag seama. Vă duceți?

– Nu.

– Pe bună dreptate, zise Jud privindu-l cu viclenie pe Ross. Socot că-i o rușine ce-a făcut Warleggan. Ce-a făcut? Vă zic io! A ridicat garduri. Are o grămadă de paznici. Nu respectă legile lui Dumnezeu. Dumnezeu zice să nu intri pe pământul vecinului. Nu-i creștinește!

– Unde-i Paul?

– Uitați-l, domnule, tocmai vine, spuse Ellery, care se ridicase politicos la sosirea lui Ross.

Se apropiau de ei Paul Daniel însoțit de fiul lui cel mare, Mark – pe care toți îl numeau Tânărul Mark pentru a-l deosebi de regretatul său unchi –, și de Jacka Hoblyn, tatăl Rosinei. Tânărul Mark, în pielea goală, era ud leoarcă.

– Seara bună, domnule, seara bună, domnule, seara bună, domnule, rostiră ei când ajunseră în dreptul căpitanului, iar Paul adăugă: Am întins o plasă, dar captura a fost slabă. Mai avem totuși nădejde,

căci marea încă se retrage. Zacky și Henry sortează peștii și curăță mreaja.

– N-ați folosit plasa mai mare? întrebă Ross.

– Ne-am gândit s-o întindem data viitoare. Dar e grea pentru băiat, așa c-o s-o duc eu în larg.

– Cum se descurcă ceilalți?

Paul privi în lungul plajei, către locurile unde grupuri de siluete întunecate abia se distingeau în lumina de un galben brun a razelor lunii filtrate prin pâclă.

– Nu cred că au scos plasele. Zacky zice că ar fi o pradă mai bună în capătul celălalt.

Valurile fuseseră moderate în perioada de flux maxim, dar în clipa aceea, aproape de refluxul minim, se zărea o dungă albă subțire, precum o linie trasă de un pictor, care separa cele două elemente.

– O s-o duc eu în larg, spuse Ross. Jud o să vină cu mine, ca să ducă partea de jos.

Urmă un moment de ezitare. Jacka își trase nasul și îl frecă cu articulația palmei.

– Cred că ar fi mai bine cu doi oameni, zise Paul în cele din urmă. Plasa asta devine foarte grea când se udă.

– Nu-i mai grea decât multe altele pe care le-am dus în larg acum douăzeci de ani.

– Nu, domnule căpitan, dar...

Ross îi privi pe oameni.

– Credeți că m-am moleșit și m-am îngrășat atât de tare, încât azi nu mai pot face asta?

Jacka se încruntă și scuipă.

– Ați intrat în mare anul ăsta, domnule căpitan? vru Paul să știe.

– Toată povestea asta cu Londra, bombăni Jacka. Socotesc că la Londra nu e mare, nu?

Jud își scoase pipa și începu s-o umple cu un amestec pe care și-l făcuse singur și care duhnea îngrozitor.

– Nu, domnu' căpitan, mai chibzuiți o țârâ. Prea v-ați deprins cu viața în huzur. Încă n-a venit vremea să vă măsor pentru pânza de îngropăciune. Mergeți să vă preumblați pe plajă și lăsați înotul pentru alții.

Poldark zâmbi în întuneric. Indiferent cât de preocupați erau ceilalți de sănătatea lui, Jud era singurul care se gândea că, dacă Ross ieșea în larg, el trebuia să facă pe ancora și să stea la marginea apei cu picioarele cufundate până la glezne și cu funia legată în jurul

taliei, așteptând până când plasa era dusă în larg, după care, când Ross ieșea cu celălalt capăt mai departe pe țărm, trebuia să ajute la trasul ei. Dacă Ross nu se ducea în mare, el putea să rămână lângă butoiul aprins, să-și fumeze pipa și să-și bea romul în tihnă.

– Grija pe care mi-o purtați mă impresionează profund. Însă știți că sunt cu trei sau patru ani mai tânăr decât Paul, iar Paul e cam nesigur pe picioarele lui în ultima vreme și abia dacă se poate lupta cu propria umbră. Știu că viața mea e sedentară și confortabilă, că îmi petrec vremea la Londra, stând tolănit în saloanele bogătașilor și în compania femeilor frumoase, așa încât grija voastră pentru sănătatea și siguranța mea este îndreptățită. Recunosc, n-ar fi bine să înot în noaptea asta, dar nici n-aș suporta să-l dezamăgesc pe Jud.

Se auziră chicoteli care se transformară treptat în râsete. În timp ce vorbise, Ross își dăduse seama că sarcasmul și frazele lungi nu erau potrivite pentru acel public, că într-un fel chiar se schimbase, așa că se simți ușurat să constate că gluma lui fusese înțeleasă. Începu să-și dea jos hainele.

– Haide, băiete, zise Jacka Hoblyn înșfăcându-l pe Jud de braț. Lasă sticla jos, c-o s-o găsești tot aici peste o juma' de ceas.

Jud protestă, dar se lăsă ridicat în picioare. Continuă să protesteze până i se permise să bage un pai în butoi și să-și aprindă vechea pipă de lut. Apoi, după ce își trase bine pălăria pe cap, porni pe urmele lui Ross și ale lui Paul Daniel, care insistase să ducă plasa până la apă.

Odată ajunși, se opriră o vreme să privească marea care foșnea și celelalte siluete de pe plajă, căutând locul cel mai potrivit. Uneori, îți dădeai seama după micile băltoace rămase în nisip sau după felul cum își schimbă direcția valurile mici. În cele din urmă, Jud fu trimis pe nisipul ud, cu funia legată în jurul mijlocului pentru ca o smucitură bruscă să nu i-o smulgă din mână. Ross își scoase cămașa, i-o dădu lui Paul să i-o țină, își puse pe umăr plasa grea și intră gol în mare.

Apa era rece, dar înviorătoare. Micile valuri înspumate îl împroșcară cu stropi reci când păși prin ele până la genunchi, până la coapse, până la piept, după care intră cu totul.

De îndată ce începu să înoate, se întrebă de ce nu mai făcuse asta. Nu era vorba de timpul petrecut la Londra, ci trecuseră mulți ani de când nu mai pescuise astfel. Era ceva diferit de baia obișnuită făcută în timpul zilei, de plimbările pe plajă cu copiii, de galopurile pe țărm împreună cu Demelza, era ceva masculin mai presus de orice, natural mai presus de orice, un gest utilitar și plebeu mai presus de orice,

caracteristic oamenilor de rând, care cultivau pământul și își căutau hrana în mare, ducând o viață simplă și grea. La fel ca tatăl lui și spre deosebire de Francis și de tatăl lui Francis, el avusese întotdeauna ceva în comun cu această lume – făcea parte din el în aceeași măsură în care sângele neamului Poldark făcea parte din el. Faptul că se însurase cu fiica unui miner confirmase legătura, nu o crease.

În timp ce înota, își dădea treptat jos plasa de pe umăr, printre degete. Făcu pluta să se odihnească puțin și își înălță capul pentru a vedea cât de mult se îndepărtase de mal. Silueta lui Jud era ca un țăruș în mijlocul unui câmp, stând singuratică de veghe. Paul se deplasase spre locul unde era de așteptat ca Ross să iasă din apă. Înotase cam două sute de metri în larg. Marea era destul de calmă, cu mici valuri domoale care se îndreptau spre țărm. Dacă mai înainta o sută de metri avea să fie îndeajuns, cam aceea era lungimea plasei.

Înotă mai departe, apoi coti paralel cu țărmul, moment în care se pomeni într-un curent puternic, care dorea să-l ducă în direcția opusă. Își dădu seama că era un *vellow*.

Vellow-ul e un curent puternic care apare pe alocuri de-a lungul plajelor din Cornwall în perioada refluxului, cauzat de denivelările nisipului – și cauzându-le la rândul lui – și din care este extrem de dificil să scapi. Pentru un necunoscător se poate dovedi fatal, deoarece tendința este să înoți spre țărm, ceea ce te epuizează, iar până la urmă ajungi să fii purtat de apă în larg și te înec. În schimb, un înotător care cunoaște plajele se lasă dus de curent, iar când forța acestuia slăbește iese din el și ajunge pe uscat unde poate.

În acele clipe, Ross își aminti limpede de un episod petrecut când avea șaisprezece sau șaptesprezece ani. Într-o noapte rece și vântoasă de martie, se aflase pe plajă împreună cu tatăl lui și cu alți câțiva, iar el dusese plasa cam tot atât de departe în larg. Un *vellow* excepțional de puternic îl prinsese, iar el, după cum era obiceiul, dăduse drumul plasei și se lăsase dus de curent. În cele din urmă, ieșise pe mal la peste trei kilometri distanță și trebuise să se întoarcă pe plajă gol, înfruntând vântul tăios care îi biciuia trupul cu nisip. Când ajunsese la ceilalți, îl văzuse pe tatăl lui stând lângă butoiul în care ardea focul și privind cum doi oameni sortau peștele prins într-o plasă. Acesta îi spusese: „Ei bine, băiete, mult ți-a mai luat!"

Deci singura soluție era să arunce restul plasei, să-i facă semn lui Jud – admițând că se uita în direcția lui – și să se lase purtat de curent până simțea că putea ieși din el. Nu era obosit și nu-i era deloc frig, dar îl cam iritase îngrijorarea lui Paul Daniel cum că era posibil

să-și fi pierdut din vigoare din cauza traiului la Londra. Oricât ar fi susținut că fusese prins într-un *vellow*, unii s-ar fi putut gândi că totuși căpitanul Poldark nu prea mai era în formă. Prin urmare, decise să termine cu întinsul plasei.

Așa că începu să înoate împotriva curentului fără să dea drumul greutății de pe umăr. Nu porni direct spre țărm, ci încercă să păstreze ruta inițială pentru a duce capătul plasei în locul unde îl aștepta Paul Daniel.

Curând își dădu seama că nu înainta defel. Deși înota cu putere spre plajă, rămânea în același loc. Partea de plasă pe care încă nu o eliberase îi atârna ca o piatră de moară pe umăr. Așa cum se întâmpla în astfel de cazuri, valurile crescuseră, așa că nu-și putea înălța capul suficient pentru a vedea siluetele de pe țărm. Curentul voia cu orice preț să-l ducă în larg. Conta foarte mult puterea *vellow*-ului și cât de departe avea să-l poarte înainte de a se putea întoarce, dar se încăpățână să nu dea drumul plasei. Se gândi că, dacă Jud ținea bine de frânghie, exista o limită până unde curentul putea să-l ducă.

După vreo zece minute începu să simtă frigul. Nu era mare lucru, dar își dădu seama că simțeai frigul mai repede la treizeci și opt de ani decât la optsprezece. Eliberase treptat plasa, așa încât greutatea de pe umăr ajunsese să fie mică. Dar tot era prea mare. Nu se alarmă. Nu se poate să locuiești din copilărie atât de aproape de mare și s-o consideri un dușman. Firește, îi cunoști izbucnirile de furie, dar știi cum să le faci față. Sau crezi că știi.

Făcu pluta timp de zece minute, admirând semiluna. Se ridicase deasupra dunelor și devenise mai palidă. Moneda mușcată pe jumătate trecuse de la culoarea cuprului la cea a portocalei, acum amintea de o lămâie, iar peste o jumătate de oră avea să-și piardă complet culoarea. Micile creste ale valurilor licăreau sub razele ei. Stropea cu lumină apa, făcând umbrele să danseze. Începu să-i fie frig de-a binelea. Demelza era în pat și dormea, la fel și cei doi copii drăgălași. Nampara moțăia în culcușul confortabil al văii, chiar dincolo de Long Field. Probabil că, dacă înălța capul, putea să vadă hornurile. „Domnule, înainte de a începe să răspund la argumentele invocate în susținerea acestei moțiuni de către onorabilul coleg reprezentând Stockbridge, rog ca grefierul să citească adresa din 6 aprilie a acestei Camere către Maiestatea Sa, la care onorabilul domn a făcut aluzie, dar pe care a refuzat s-o citească... Ross Poldark, Esq., MP[1]"

[1] Esquire, Member of Parliament (n.tr.)

Cât ar fi râs tatăl lui! „Respectabilitate! Dragul meu Ross! Ce-a fost în mintea ta?" După o tinerețe sălbatică și frivolă, tatăl lui se însurase cu o fată pe care o iubise cu adevărat; căsnicia durase puțin, Grace Poldark îi fusese luată cu mare jale și mare durere, iar Joshua revenise la vechiul său fel de a fi.

Însă Ross nu-și pierduse soția, familia și mina, într-o oarecare măsură toate prosperau, așa că pentru el respectabilitatea, deși n-o căuta anume, nu era de luat în râs dacă apărea întâmplător. „Domnule președinte, onorabilul deputat de Ilchester a sugerat că sclavia este o situație pe care creștinismul o poate accepta și îngădui. Pot să-l informez pe onorabilul deputat că..."

Se pomeni brusc în ape calme. Era și timpul, pentru că începea să tremure. Foarte ciudat – nu se întâmpla prea des să ieși dintr-un *vellow* în timp ce înotai împotriva lui. Triumfător, cu funia plasei încă pe umăr, porni spre țărm. Nu era prea departe, dar îi luă mult prea multă vreme. Dădu cu putere din brațe, simțind cum frigul îl cuprindea tot mai tare, până când genunchiul lui atinse nisipul. Se împletici și aproape căzu, dar făcu un efort să se stăpânească. Nu trebuia să tremure. Ca și cum nimic neobișnuit nu se întâmplase, o luă spre cei doi bărbați care îl așteptau. Văzu că unul era Paul Daniel, iar celălalt, Jim Ellery. Se comportau ciudat, stând aplecați de parcă ar fi suferit cumplit de colici. Când se apropie, încercară să-și îndrepte trupurile, iar Paul, cu chipul transformat într-o mască a durerii, îi luă funia din mână.

– Ei bine, domnule căpitan, cu siguranță ați făcut o treabă bună acolo, zise el cu glas slab. Ați fost prins de un *vellow*, nu-i așa? La fel și Jud – fiindcă *vellow*-ul a fost foarte puternic. Și nu s-a putut dezlega la timp... A fost tras în apă...

Ross privi spre marea devenită prietenoasă. Nu prea departe de țărm, dar destul de departe pentru a trebui să înoți până acolo, Jud se afla în apă, cu pălăria îndesată pe cap, trăgând cu putere din pipă din pricina efortului, ca un monstru acvatic ce scotea foc pe nări. După toate aparențele, se străduia să-și dezlege funia din jurul taliei.

Era însă mai bine să n-o facă, deoarece curentul l-ar fi dus în larg.

Paul Daniel scuipă de două ori în întunericul luminat de lună.

– Domnule căpitan, dacă tragem ușurel de funie, poate n-om scoate pește de data asta, dar, dacă ne ajută Dumnezeu, poate îl salvăm pe Jud Paynter dintr-un mormânt de apă.

Capitolul 9

I

Să dea o petrecere mare la Trenwith fusese ideea lui George, în nici un caz a lui Elizabeth. Deși era unul dintre cele mai frumoase conace din comitat, având trei sau patru saloane aranjate splendid, suferea din pricina lipsei de dormitoare confortabile. Toate casele în stil Tudor erau în general la fel. În afară de camerele servitorilor, avea cincisprezece dormitoare, însă cele mai bune erau ocupate de George și Elizabeth și de părinții ei, iar celelalte erau atât de bogat lambrisate și aveau ferestre atât de mici, încât lumina abia dacă pătrundea înăuntru; pe deasupra, unele erau strâmte, aveau forme ciudate și erau mobilate sărăcăcios.

Era o casă concepută eminamente pentru petreceri de după-amiază și pentru dineuri superbe, nu pentru oaspeți care să rămână peste noapte. Totuși, era atât de izolată, încât doar câțiva prieteni din împrejurimi puteau să vină și să plece în aceeași zi, alții trebuind să rămână peste noapte și să accepte ceea ce li se oferea. Fusese în regulă pentru cei din epoca Tudor, care considerau că un pat era doar un pat, iar restul nu avea nici o importanță, însă urmașii lor de peste două secole și jumătate, din epoca georgiană, se așteptau la puțin mai mult.

Acest lucru o îngrijora pe Elizabeth mai mult decât pe George. Ea era gazda, de ea depindeau confortul și satisfacția oaspeților, iar pe unii dintre acei oameni nici măcar nu-i cunoștea, fiind prieteni pe care George și-i făcuse la Londra. Patru chiar veneau din capitală, o călătorie foarte lungă ce presupunea un deranj imens și o cheltuială pe măsură. (Cei din Cornwall rar se gândeau să se ducă în Est, londonezii se gândeau și mai rar sau mai degrabă deloc să vină în Vest.) Era de așteptat ca aceștia să rămână câteva zile la conac. În afară de faptul că dormitoarele nu erau adecvate, nici servitorii nu erau adecvați.

Totuși, George nu acceptase să-și schimbe planurile. Great House, reședința lor din Truro, era și mai inadecvată, iar el nu dorea să-și invite prietenii la Cardew, cum îi sugerase Elizabeth. Ca oricare om care urcase pe scara socială și care aspira să urce și mai sus, se rușina

cu părinții lui. La Trenwith, neplăcerea de a locui cu socrii trebuia suportată, dar măcar ei își făceau remarcată originea instantaneu, precum lingurile de argint pe lângă cele din cositor, și puteau sta fără probleme alături de aristocrații de rangul cel mai înalt.

Pentru joi era programat un mare dineu. Avea să se audă muzică din mica și înghesuita galerie a menestrelilor, însă fără dans în salonul de jos, deoarece Geoffrey de Trenwith, care îl terminase de construit în 1509, pusese să se fixeze în lespezile pardoselii una dintre cele mai lungi și mai formidabile mese de stejar din lume, care nu putea fi scoasă decât dacă era smulsă cu tot cu plăcile de piatră și tăiată bucăți.

În zilele de marți și miercuri veniră oaspeții de departe; din fericire, joi vremea se arătă frumoasă, așa că dimineața își făcură de lucru plimbându-se pe domeniu, după care, pe la prânz, se iviră pe rând moșierii din ținut. Bătrânul Sir John Trevaunance, care se apropia de șaizeci și cinci de ani și încă era burlac, sosi împreună cu Unwin Trevaunance, parlamentar de Bodmin; acesta, dș o extravaganță cronică și tot cronic lipsit de bani, trăia nemulțumit pe spinarea fratelui său, care accepta situația la fel de nemulțumit. Sir Hugh Bodrugan – înțolit ca un filfizon, după cum se exprimase – împreună cu tânăra și vulgara lui mamă vitregă, și Robert, nepotul lor cam lălău, care era și moștenitorul lor, în măsura în care ar fi avut de moștenit ceva în afară de niște pământ și o casă dărăpănată. Lordul Devoran, prietenul lui Ross, împreună cu Betty, nepoata lui robustă și cu picioare butucănoase, care imediat începu să se uite în jur, sperând că avea să zărească un tânăr promițător cu care să se poată culca. Doctorul Choake, care, întrucât șchiopăta vizibil în ultima vreme, se simțea în largul lui doar în șa, împreună cu Polly, soția lui sâsâită și cu minte puțină, care purta o perucă pentru a-și acoperi părul ce încărunțea și care, potrivit bârfelor, avea o relație cu grăjdarul.

Sir Christopher Hawkins, cinic și păstrând o tăcere sobră, veni singur. Se spuneau multe lucruri despre el, dar nimic nu se putea dovedi. John și Ruth Treneglos sosiră după el. John avea niște probleme cu ochii, motiv pentru care îi închidea strâns și îi deschidea de parcă l-ar fi deranjat soarele. Ruth, deși avea doar puțin peste treizeci de ani, începuse deja să se îngrașe – poate din cauza liotei de copii dăruiți soțului ei în ultimul deceniu. Cu un an în urmă, doamna Teague se dusese la strămoșii ei de pe lumea cealaltă, dar toate cele patru surori ale lui Ruth fuseseră invitate – toate fete bătrâne și toate de așteptat să rămână așa, și sortite să locuiască împreună în casa

mamei lor, tot mai lipsite de perspective și mai acre odată cu trecerea anilor. Reverendul și doamna Osborne Whitworth fuseseră poftiți și ei, la fel și doctorul și doamna Enys. Dwight n-ar fi vrut să meargă; atunci când Caroline argumentase că a-l refuza pe un vecin atât de apropiat era o ofensă deloc necesară, sugerase că ar fi putut să accepte invitația, după care să pretindă că era chemat de un pacient care se îmbolnăvise brusc. Caroline replicase:

– Dragul meu, eu am un soț. Toată lumea știe asta. Ai acum prilejul să-ți îndeplinești obligațiile matrimoniale față de mine practic fără nici un efort – cu excepția efortului de a-ți pune un costum nou. În plus... Unwin va fi acolo.

Așa că Dwight acceptase.

Din acel grup, Devoranii, soții Whitworth și Sir Christopher Hawkins trebuiau găzduiți peste noapte. Cei patru musafiri de la Londra erau domnul John Robinson, domnul și doamna Hanton și căpitanul Monk Adderley.

Domnul Robinson părea să aibă peste șaptezeci de ani, iar ultima parte a călătoriei îl obosise atât de tare, încât se dusese imediat să se odihnească, apărând abia când petrecerea era în toi. George explicase că el era, de ani întregi, un apropiat al lui Pitt, că se ocupase de distribuirea locurilor în timpul alegerilor, că el calculase pierderile și avantajele obținute și negociase cu cei care controlau mai multe locuri care anume puteau fi promise în contul lui Pitt. La ultimele alegeri nu mai făcuse asta, retrăgându-se din pricina vârstei înaintate, dar încă avea destulă influență. Ceea ce nu știa el despre cum mergeau lucrurile la Camera Comunelor nici nu merita știut. La Westminster se spunea că puteai să obții o întâlnire ori să negociezi un aranjament „înainte de a apuca să zici «Jack Robinson»". Ulterior, expresia începuse să circule în toată țara. Prietenia și sfaturile sale erau inestimabile pentru cineva care dorea să acceadă în lumea politicii.

Domnul și doamna Hanton nu aveau nici o legătură cu parlamentul, iar Elizabeth estima că arborele genealogic al domnului Hanton era cam la fel de lung ca al lui George. Însă Hanton investise în East India Company, se întorsese doar de vreo doi ani din Bengal, cumpărase un domeniu de dimensiuni considerabile în Surrey și avea afaceri bancare și industriale în Midlands. La fel ca Warlegganii, Hanton se străduia să scape de povara originii sale. Faptul că fusese invitat la o petrecere de o asemenea calitate reprezenta o flatare subtilă, căci prietenia lui se putea dovedi la fel de prețioasă pentru George ca aceea a lui John Robinson – dar la alt nivel.

Al patrulea oaspete, căpitanul Monk Adderley, era cel mai surprinzător din grupul londonezilor, Elizabeth nereușind să-și dea seama imediat ce avantaje ar fi putut obține George de pe urma lui. Adderley avea douăzeci și opt de ani, era foarte zvelt și drept, cumpătat și politicos, cu o reputație formidabilă. Servise în armată timp de opt ani, mai ales în India și China, unde se zvonea că se luptase în câteva dueluri și ucisese doi ofițeri. Renunțase la cariera militară după ce suferise o rană gravă la cap, într-un alt duel. Glonțul îi smulsese o parte din craniu, care îi fusese înlocuită cu o placă de argint. Conform zvonurilor, asta îi afectase judecata, cu toate că, având în vedere perfectul lui comportament social, așa ceva era greu de presupus. În ultimii ani reprezentase un orășel amărât din Shropshire, Bishop's Castle. În rarele ocazii când făcea câte o vizită la parlament, se remarca prin puternicele sale convingeri anticatolice și antifranceze.

Dacă îl studiai, era puțin cam surprinzător să afli că tatăl lui era un bogat negustor din Bristol fără mari pretenții de noblețe. Se spunea că singurul duel pe care Monk îl refuzase vreodată fusese cel la care îl provocase tatăl lui, puțin după ce împlinise douăzeci și unu de ani, când bătrânul se înfuriase din cale-afară din cauza purtării sale. Monk refuzase să se dueleze pe motivul că tatăl lui nu era un gentleman.

George Warleggan și Monk Adderley? Elizabeth, abordată cu o politețe copleșitoare de către tânăr, se lămuri repede de ce fusese invitat. Nu era greu să-ți dai seama ce dorea George de la Monk, fiind un lucru cunoscut că tânărul membru al parlamentului avea datorii mari. Odată cu trecerea zilelor, un alt motiv deveni limpede. Indiferent de originile sale, Adderley fusese acceptat de înalta societate. Adoptase o atitudine aristocratică, ceea ce îi reușise de minune. Bea, juca jocuri de noroc, umbla după femei, făcând totul cu un bun-gust desăvârșit. Era membru al celor mai bune cluburi și se remarca pretutindeni. Ce prieten mai bun ar fi putut avea George dacă intenționa să se întoarcă la Londra?

Poate că era vorba și de atracția contrariilor. Adderley avea un soi de farmec aparte pe care George îl admira și disprețuia deopotrivă – trecutul militar, hainele efeminate, vocea tărăgănată, disprețul nepăsător față de bani, conversația frivolă, toate combinate cu o reputație de om feroce.

Ospățul începu la ora trei și ținu până la șase. În ciuda penuriei cauzate de război și apelurilor la spiritul patriotic pentru ca mâncarea

să nu fie risipită, nimic nu lipsi de pe masă în acea zi. Mâncară și băură la marea masă a lui Geoffrey de Trenwith, iar după ce doamnele se retraseră, bărbații rămaseră să-și bea vinul de Porto, să vorbească, să discute în contradictoriu și să râdă. Muzica se auzea discret din galerie, pentru a permite desfășurarea conversației în bune condiții. La ora opt se servi ceaiul, și majoritatea bărbaților se duseră în salonul de iarnă ca să joace whist, quadrille sau alt joc care li se părea atrăgător. Doamnele se plimbară prin grădină și admirară iazul ornamental din care fuseseră stârpite gălăgioasele broaște râioase. Îmbrăcat în cel mai bun costum, Geoffrey Charles stătea tolănit alături de Dwight Enys, căruia niciodată nu-i plăcuse să joace cărți. Dwight se bucura să stea de vorbă cu singurul membru al familiei pe care-l simpatiza, cu toate că în seara aceea era cam deranjat de conversația frivolă a lui Geoffrey Charles.

Odată cu lăsarea serii, grupurile începură să intre în casă. Zeci de lumânări fură aprinse, iar lumina tremurătoare se revărsă prin ferestrele înalte peste pajiște, tufe și iaz. Muzica deveni mai puternică, iar câțiva începură să danseze în salon, în ciuda mesei. După ce își duse părinții la culcare – o altă responsabilitate –, Elizabeth coborî scările conștientă că greul zilei trecuse. Fără îndoială, în bucătărie era haos, dar asta nu se vedea. La cina de la ora unsprezece aveau să se servească mâncăruri ușoare și reci – pui fiert, niște șuncă, limbă, un picior de oaie fript, plăcintă cu carne, *syllabub*[1] cu vin de Canare și alte vinuri slabe. În timp ce toată lumea intra, ea ieși ca să se relaxeze puțin în liniște și singurătate.

Cel mai bun loc de plimbare era pe lunga pajiște din dreptul salonului de la parter. Știa că iarba fusese cosită și greblată în ziua aceea, așa că nu risca să-și ude pantofii, iar lumina de la bovindoul salonului îi permitea să vadă pe unde mergea. Nu avea nevoie decât de cinci minute pentru a respira aerul serii, după care urma să se întoarcă în hărmălaia din casă. Dar în special își dorea să fie singură.

Relația ei cu George nu fusese nicicând mai cordială. Necazurile din anul precedent și din cel de dinainte, faptul că aproape li se destrămase căsnicia din pricina suspiciunilor lui că n-ar fi fost el tatăl lui Valentine, totul fusese dat uitării. Nimeni nu putea ști *sigur* ce gândea George, dar atitudinea lui față de Valentine era un semn bun, căci se purta iarăși cald și afectuos, atât cât era capabil. În ceea ce o privea, era la fel de posesiv ca întotdeauna, dar, din câte

[1] Desert rece cu frișcă, zahăr, lămâie și vin (n.tr.)

își dădea seama, încrederea îi revenise: n-o mai urma ori de câte ori se ducea în Truro, iar atențiile feline ale lui Monk Adderley nu păreau să-l deranjeze.

Era fericită că Geoffrey Charles se întorsese. Cu toate că era șocată de blazarea manifestată la o vârstă atât de fragedă, manierele și eleganța lui o încântau. Încă se mai vedea cu Drake, dar între el și tatăl lui vitreg nu mai aveau loc dispute în privința asta. De mult nu mai fusese viața atât de frumoasă.

Când se aplecă să se uite la un fluture de noapte care dădea din aripi pe marginea unei margarete albe, cineva apăru din întuneric. Se dădu îndărăt.

– Bună seara, Elizabeth, spuse Ross.

– *Dumnezeule!* exclamă ea.

– Nu sunt nici Dumnezeu, nici diavolul, ci doar un om care încalcă o proprietate și din păcate a fost surprins.

– Ce cauți aici?

El ridică din umeri.

– Îți încalc proprietatea.

– De ce?

– Ei bine, știi că asta e parțial casa mea – sentimental, cel puțin. Tata s-a născut aici, veneam mereu aici în copilărie și tinerețe. Astăzi s-ar putea spune că sunt Poldark senior. Mi s-a năzărit să văd cu ochii mei ce fel de petrecere dați... și la care n-am fost invitat.

– Trebuie să fii nebun! icni ea îngrozită. Cum ai putut să vii aici, să riști atât de mult?

– Cred... cred că cele unsprezece luni de când sunt membru al parlamentului au avut o influență restrictivă asupra mea, Elizabeth. M-am... conformat cerințelor. Dar am ajuns la concluzia că, pentru binele sufletului meu, nu trebuie să iau regulile sociale drept literă de evanghelie.

– Dar dacă ești văzut... Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă!

– Nu, cred că în seara asta nu risc nimic. George n-ar risca un scandal major în fața atâtor oaspeți de seamă. Nu că aș vrea să-l pun la încercare vreodată. Cineva puse o lumânare pe pervazul ferestrei de la parter, iar lumina căzu pe chipul lui, reliefându-i pomeții, cicatricea, pleoapele grele. Și nici n-am vrut să vorbesc cu cineva, dar, când te-am zărit ieșind, n-am putut rezista să nu vin la tine.

– Am ieșit să iau o gură de aer, spuse ea puțin mai relaxată.

– Geoffrey Charles e aici?

– Da. Era în grădină adineauri. Dar te rog, nu încerca să vorbești cu el în seara asta.

– Nici n-am de gând. M-am văzut cu el la Londra.

– Da, mi-a spus. I-a făcut mare plăcere. Elizabeth începu să-și frământe eșarfa între degete. Fără îndoială, ai constatat că pare pregătit să înfrunte greutățile vieții. Că a devenit *blazat*. La o vârstă atât de fragedă.

– Asta nu înseamnă nimic. Și Francis era la fel. Se va maturiza și îi va trece.

– Crezi că seamănă cu Francis?

Ross ezită, încercând să-i răspundă cu tact.

– În privința calităților, da.

Dinăuntru se auzi un hohot de râs, iar cineva se postă în fața lumânărilor.

– Ce mai face Valentine? se interesă Ross.

– E bine. Te rog, pleacă!

– Dar tu și George? Trebuie să întreb asta.

– N-ai nici un drept...

– După conversația pe care am avut-o cu doi ani în urmă...

– Nu eu am dorit-o. N-ar fi trebuit să se întâmple.

– Dar s-a întâmplat.

– Atunci, uită de ea, îi ceru Elizabeth. Te rog, uită!

– Bucuros. Dacă-mi zici cum aș putea s-o fac. De atunci mă frământă întruna.

Tânăra femeie ezită.

– S-a terminat... definitiv.

– Mă bucur *foarte* tare. Pentru binele tuturor. Suspiciunea...

– Se va isca din nou dacă are un motiv. Cum ar fi venirea ta aici...

– Doamnă, acest gentleman vă supără cumva? se auzi o voce ușoară, afectată, dar nu feminină.

Un bărbat ieși din întuneric. Înalt și palid, cu părul tuns militărește, cu un zâmbet pe buze și ochii de un albastru foarte deschis, care păreau aproape orbi în lumina slabă. Purta un costum din satin crem, cu nasturi stacojii și o lavalieră stacojie. Era imposibil de spus cât de mult auzise, dacă auzise ceva.

– Oh! exclamă Elizabeth. Rămase tăcută o clipă, înghițindu-și nodul din gât. Nu... nu, deloc. Nu, nici vorbă de așa ceva!

– De ce ai crede așa ceva? îl întrebă Ross pe nou-venit.

– Domnule, n-am avut onoarea să vă cunosc, replică acesta.

– Căpit... Căpitanul Ross Poldark, spuse Elizabeth. Căpitanul Monk Adderley.

– Sluga dumitale, domnule căpitan. Mărturisesc că, atunci când te-am văzut vorbind cu doamna Warleggan, te-am luat drept un trubadur amărât care s-a prezentat să cânte la fereastră într-o noapte frumoasă și e trimis la plimbare fără *pourboire*[1]-ul cuvenit.

– Cânt prost, zise Ross, iar *pourboire*-urile le accept cu și mai puțină grație.

– Păcat. Eu din principiu accept întotdeauna ce au femeile de oferit.

– Haide, trebuie să intrăm, îi spuse Elizabeth lui Adderley. Probabil că doamnelor – *celorlalte* doamne – le este dor de dumneata.

Văzând că nu se clintea, îl luă de braț.

– Un moment, rosti Adderley. Numele Poldark parcă îmi spune ceva. Nu ești în Camera Comunelor?

– Ba da, zise Ross.

– Un membru nou?

– Da. Dar nu-mi amintesc să te fi întâlnit acolo.

– Și nici nu e de așteptat să mă vezi. Mă duc foarte rar. Monk Adderley râse ușurel, un sunet melodios și manierat. Bătrânii ăia sunt cumplit de anoști și se iau în serios, ceea ce este aproape cel mai mare defect pe care îl poate avea un gentleman.

– *Aproape* cel mai mare, fu Ross de acord. Noapte bună, Elizabeth!

– Noapte bună!

– Numele dumitale a apărut într-un anumit context. În legătură cu ceva. Nu-mi amintesc precis. Apropo, eu sunt al lordului Croft. Dumneata al cui ești?

– Nu sunt al cuiva.

– La naiba, cum să nu reprezinți interesele cuiva? Locurile din Cornwall sunt ca un coș cu ouă stricate.

– Interesele lordului Falmouth, spuse Ross.

– A, bine. Iar dumneata nu ești unul dintre acele ouă? La asta mă refer. Caută-mă ca să ne vedem când vei fi la Londra. Toată lumea știe unde locuiesc. Poate jucăm și niște zaruri.

– Mulțumesc, spuse Ross. Abia aștept să facem asta. Cu nerăbdare.

În timp ce se îndepărtă, nu auzi ce-i spuse Monk lui Elizabeth, dar presupuse că era o remarcă batjocoritoare.

*

[1] Bacșiș în limba franceză, în original (n.red.)

II

Când ajunse acasă, Demelza îl aștepta în salon, deși se prefăcea a fi ocupată cu sortarea rochițelor lui Clowance. Purta o rochie cu talie îngustă, din batist bleumarin, și o curea de o nuanță mai deschisă. Părul îi era lăsat liber, dar și-l tunsese cu câteva zile în urmă, așa că îi ajungea doar până la umeri.

– De ce faci treabă așa târziu? întrebă Ross.

– Pe Clowance nu o mai încape nici o rochie. Va deveni dolofană dacă nu suntem atenți.

– Mai așteaptă vreo doi ani, până începe să se înalțe, apoi va fi la fel de slabă ca Jeremy.

El își scoase legătura de la gât și se încruntă privindu-se în oglindă.

– Ai fost iarăși la pescuit, Ross?

– Se poate spune și așa. În ape tulburi.

Panglica uneia dintre rochițele lui Clowance se zdrențuise. Demelza trase de ea.

– Te-ai dus s-o vezi pe Elizabeth?

– Nu chiar. M-am dus să mă uit la vechea mea casă, să văd ce fel de musafiri are Warleggan de s-a creat atâta agitație cu petrecerea asta. Firește că n-am intrat.

– A fost... riscant, Ross.

– Nu a fost riscant. Cunosc prea bine intrările secrete. Eu și Francis obișnuiam să explorăm tunelurile împreună, tuneluri construite și abandonate de oameni morți înainte ca regina Anne să ajungă pe tron.

– Dar n-ai fi făcut asta cu un an în urmă, spuse Demelza după o ușoară ezitare.

Ross se uită la ea.

– Nu... Nu... Deși am avut câteva dispute cu George după ce s-a mutat la Trenwith, nu le-am folosit niciodată. Ultima dată am fost acolo când Drake a fost arestat... și apoi, desigur, anul trecut când au fost alegerile... Dădu încet din cap. Dar ai dreptate să presupui că îmi vedeam de viață și îl lăsam și pe el să facă la fel. Mă gândeam că este destul loc pentru amândoi sub soare. Și încă sunt convins. Seara asta nu urmăream să mă întâlnesc sau să mă cert cu el. A fost doar... am simțit impulsul de a mă duce să văd...

– Și ai văzut?

– Puțin. Am găsit-o pe Elizabeth plimbându-se singură prin grădină și am schimbat câteva cuvinte cu ea. N-a fost din cale-afară de încântată să mă vadă, ceea ce e de înțeles. Căsnicia ei cu George pare s-o fi luat în sfârșit pe drumul cel bun. Asta spune ea, dar nu și cum de s-a întâmplat asta. Nu poți decât să presupui motivul și să speri că va dura. În mod clar, ea vrea ca lucrurile să rămână așa, necomplicate de gelozia – oricât de nefondată – care s-ar putea isca din nou dacă George m-ar găsi pe domeniul lor stând de vorbă cu soția lui.

– Dar tu, Ross?

El ridică din umeri puțin cam iritat.

– Ți-am spus, ți-am explicat de nenumărate ori. Nu am nimic nou de adăugat.

Ea împături restul rochițelor și rămase o clipă cu un genunchi pe scaun, cu călcâiul în aer.

– Abia vorbeam de două minute, continuă Ross, că a apărut un bărbat. Nu mai țin minte cum îl cheamă, dar individul a făcut să mi se ridice părul pe ceafă.

Demelza se apropie de el.

– Ross, nu e bine să faci asta. Și nu mă refer la Elizabeth. Mă refer la faptul că astfel provoci vrajbă, că e ca o provocare. Acum câțiva ani ai spus că avem tot ce ne-am dorit. Ai zis exact asta – să ne vedem de viață și să-i lăsăm și pe alții să facă la fel... Te-ai răzgândit pentru că, între timp, te-am dezamăgit?

El îi mângâie mâna.

– Poate că ne-am dezamăgit puțin unul pe altul. Dar nu exagera asta, nu-i da proporții pe care nu le are – a fost o singură manifestare de lipsă de judecată, să zicem. Trebuie să accepți faptul – trebuia să-l fi acceptat cu mult timp în urmă – că nu sunt întotdeauna un om rezonabil.

Demelza suspină.

– Am auzit că, noaptea trecută, Jud aproape s-a înecat din pricină că nu ai fost rezonabil.

– Jud nici măcar nu și-a udat pipa! Înoată foarte bine și mereu a înotat bine. Dar ar fi trebuit să-i auzi limbajul când l-am tras afară din apă ca pe un pește prins în năvod. Își pierduse *ghetele* – se descălțase în apă –, iar asta l-a înfuriat cel mai tare. Stătea desculț pe plajă, cu degetele țintindu-i-se din nisip, cu apa curgându-i de peste tot, inclusiv de pe borul pălăriei, și efectiv spumega de furie!

– O să-i dau niște ghete vechi de-ale tale, spuse Demelza.

– Cel mai rău e că i-au dat o nouă poreclă. Acum îi zic Jud Pilchard[1]. Mă tem că de atâta enervare o să i se spargă un vas de sânge.

– Băieții îl irită cel mai rău. Strigă la el de la o distanță sigură. Adu-ți aminte cum îl întrebau tot timpul despre arhanghelul Gabriel.

– Apropo, zise Ross. Noaptea trecută, după povestea asta, Jacka Hoblyn a vrut să discutăm între patru ochi. Dorea să știe dacă am habar de intențiile cumnatului meu față de fiica lui.

– Și tu ce i-ai spus?

– Că habar n-am. Drake s-a întâlnit cu Rosina de patru ori, cred, dar, dacă n-are intenții serioase, Jacka nu vrea ca el să-i îndepărteze pe posibilii pretendenți.

– Nu există *nici un* pretendent! Dacă Jacka nu are grijă, o să strice totul. Drake nu este genul care să fie zorit sau împins de la spate.

– Ei bine, e vremea să ne culcăm. Este târziu.

Ross stinse lumânarea de deasupra banchetei de la fereastră, trase draperiile, deschise geamul pentru a da drumul unui fluture de noapte, apoi îl închise din nou. Demelza stinse celelalte două lumânări, o luă pe a patra și îl aștepta lângă ușa deschisă pe jumătate. Flacăra ei pâlpâitoare lumina ochii negri ai tinerei femei și pielea sa albă, expresia gânditoare, fotoliul de catifea de alături, un pahar pe jumătate plin cu vin și sticla de lângă el. Ca de obicei, conversația evoluase rapid de la subiectele grave la cele ridicole. Era un lucru bun în relația lor, dar, de data aceea, nu reușise să înseninеze atmosfera.

– Ross... zise ea.

– Ce-i?

– Nimic.

El se apropie de ușă, o cuprinse cu un braț și ieșiră. Urcară împreună scările, prietenoși după cum i s-ar fi părut oricui. Dar în sufletul ei mocnea o durere. „Te-am dezamăgit", spusese. „Poate că ne-am dezamăgit unul pe altul", replicase el nu cu nepăsare, dar parcă în treacăt, ca și când era un fapt acceptat. Poate că așa trebuia. Poate că el avea dreptate. Dar n-ar fi trebuit s-o spună așa.

Nu era un lucru care să fie spus așa.

[1] Sardea (n.tr.)

Capitolul 10

I

Ziua de 8 octombrie, o luni, începu pentru Sam Carne la fel ca oricare alta. Se trezi devreme, se rugă în genunchi preț de o jumătate de oră, se duse să lucreze în grădină de îndată ce se lumină de-a binelea, apoi luă un mic dejun sumar înainte de a porni spre Wheal Grace cu uneltele pe umăr și cu o traistă în care avea pâine, brânză și o bucată de șuncă fiartă.

Coborî împreună cu Peter Hoskin, ajunseră la nivelul de patruzeci de stânjeni[1] și se aplecară pentru a străbate pasajele pline de noroi și cavernele în care picura apă și se formau ecouri, ajungând în cele din urmă la vechiul tunel în care lucraseră cu doi ani în urmă. Deoarece filonul sudic se dovedea dezamăgitor de subțire, Ross, Henshawe și Zacky Martin deciseseră să încerce din nou să facă legătura cu vechea mină Wheal Maiden. Avuseseră în vedere problema apei din subteran – ar fi fost imposibil de eliminat –, însă Maiden fusese întotdeauna deosebit de uscată, căci se afla pe un deal, iar apa din galerii se scurgea în râul Mellingey. În plus, înainte de Wheal Grace se exploatase o altă mină în apropiere, și tot pământul săpat fusese aruncat în Maiden, umplând puțurile principale. Ross spusese că, în opinia sa, era mai bine ca Sam să sape de jos în sus, cum i se potrivea unui om religios, pentru a străpunge în cele din urmă podeaua noii sale capele.

Recenta descoperire a două cuiburi cu minereu la capătul unde lucrau ei le trezise unele speranțe. În drum spre frontul lor trecură pe lângă două perechi, Ellery și Thomas și tinerii Aaron Nanfan și Sid Bottrell, care excavau micile filoane. Ajungând la capătul tunelului, găsiră o mare cantitate de pământ care trebuia scos deoarece în ajun, înainte de plecare, detonaseră niște explozibil. Își scoaseră cămășile, le împăturiră, le puseră pe o piatră și se apucară de treabă.

Peter Hoskin era un mare palavragiu. Vorbea ori de câte ori Sam era suficient de aproape pentru a-l auzi, ba uneori chiar și când nu era. Nu că pe Sam l-ar fi deranjat, dar în ziua aceea nu-l ascultă. Se gândea la Emma Tregirls. Trecuseră douăsprezece luni de când

[1] 1 stânjen = 185 cm (n.tr.)

Demelza îi obținuse o slujbă de cameristă la Tehidy. Mai mult de douăsprezece luni. Sam acceptase acea despărțire de un an pentru că nu avusese încotro, dar anul se terminase deja. Dacă ea nu-i trimitea nici o veste, oare era bine să-i scrie el? Însă Emma nu știa să citească, iar gândul că ochii altei servitoare aveau să-i parcurgă scrisoarea de dragoste era dezagreabil. Se gândi că poate ar fi fost bine să se ducă acolo și să ceară s-o vadă. Fiind născut în apropiere, cunoștea Tehidy ca pe propriul buzunar, însă era o casă atât de mare, încât nu-i venea să se ducă la ușa din față și să sune clopoțelul.

Totuși, hotărî că asta avea să facă, exact asta – sau să se ducă la o ușă laterală. Avea să ceară o zi liberă săptămâna următoare și să-și viziteze mama vitregă și frații. Poate că reușea să-l convingă pe Peter Hoskin să meargă și el să-și viziteze familia tot atunci. Existase o ocazie – o ocazie tristă – când se duseseră împreună pentru treburi personale.

Dimineața trecu repede, iar spre sfârșitul ei, privirea ageră a lui Peter zări o altă fâșie de rocă deasupra capetelor lor. Ceilalți patru fură chemați s-o examineze și căzură de acord că Zacky Martin trebuia chemat s-o vadă în dimineața următoare pentru a confirma dacă merita săpat acolo. După aceea, trecând pe lângă roabe, târnăcoape, baroase, batoane de dinamită, fitiluri, scânduri și diverse resturi, se duseră într-un colț mai răcoros, unde mâncară împreună.

Fu o masă zgomotoasă pentru că erau bărbați viguroși, iar cei doi flăcăiandri păreau să se bucure de sunetul propriilor voci, de râsetele care formau ecouri prelungite în caverna rotundă, aflată la patruzeci de stânjeni sub pământ. În ciuda religiei sale, pentru că nimeni dintre tovarășii săi nu era metodist, Sam era foarte apreciat de grup. Când dorea, era o companie plăcută, și din când în când putea fi convins să imite vocile altor oameni, ceea ce făcea cu mare talent. La fel precum copiii, după ce descopereau ceva interesant, voiau mereu exact acel lucru; nu conta că Sam îi imitase pe doctorul Choake sau pe Jud Paynter cu o săptămână în urmă, trebuia s-o facă din nou.

Așa că se râse mult în ziua aceea, mai ales în legătură cu pescuitul lui Jud și cu ce spusese Prudie. Apoi vorbiră despre marea petrecere a familiei Warleggan, despre mâncarea și băutura servite oaspeților – Char Nanfan și alții fuseseră chemați să dea o mână de ajutor, așa că știau tot ce se petrecuse acolo. La un moment dat, Ellery începu să povestească despre buldogul lui Tholly Tregirls, dar deja se făcuse vremea să se întoarcă la lucru.

O oră mai târziu, Sam își scoase târnăcopul din pământul relativ moale pe care îl disloca și constată că era umed. Inițial, crezu că era o scurgere obișnuită de apă, cum apărea din când în când. Apoi se aplecă până când lămpașul de la cască lumină locul unde fusese înfipt târnăcopul și observă că un izvor se revărsa în tunel.

– Peter! zise el. Vino-ncoace! Ia uită-te la asta!

Peter tocmai se îndepărta cu roaba, dar urgența din vocea lui Sam îl făcu să se oprească. Privi apa șocat.

– Dumnezeule mare și toții îngerii lui!

Cât se uitară, pârâiașul își dublă volumul.

– Ar fi bine să te întorci. Du-te și avertizează-i pe ceilalți. Ieși de-aici!

– Da, dar nu crezi...?

– Pleacă! Grăbește-te! Scoate-i la lumină!

Apa începuse să țâșnească cu putere, ca dintr-o țeavă subțire, ajungând la un metru de stâncă. Cu fiecare clipă, deschizătura se lărgea. Se părea că găsiseră Wheal Maiden, care nu era secată, după cum crezuseră.

Se aflau la patruzeci de stânjeni sub pământ și probabil că deschiseseră unul dintre tunelurile inferioare ale fostei exploatări Maiden. Dacă mina nu fusese secată, era posibil ca o mare cantitate de apă să se fi acumulat acolo, în vechile puțuri și tuneluri, până aproape de suprafață. Iar în clipa aceea se crease o breșă prin care să se scurgă.

Fără a se opri să-și ia cămașa și uneltele, Sam o luă la fugă după ceilalți; umbrele se grăbeau odată cu el în timp ce alerga, apa îl urmărea și bolborosea pe lângă gleznele lui. La mai puțin de o sută de metri de locul unde lucraseră, un puț orb făcea legătura cu nivelul de dedesubt, unde ambele filoane de minereu de cositor erau exploatate. La cincizeci de metri mai încolo se afla primul suitor de aeraj, în care se afla o scară ce ducea până la nivelul de la douăzeci de stânjeni și tunelul respectiv.

Sam îi ajunse în caverna unde mâncaseră.

– Urcați! strigă el. Avertizați-i pe cei de sus!

Începu să coboare la nivelul inferior, dar, înainte să ajungă la jumătate, un perete de apă se prăvăli pe el, lovindu-l de laterala scării. Pe jumătate sufocat, pe jumătate surprins, făcu eforturi pentru a găsi următoarea treaptă, apoi pe următoarea. Apa în cădere deja vuia ca un tunet. Deoarece puțul orb era cu trei stânjeni mai adânc decât nivelul spre care se îndrepta, reuși să iasă din calea apei

și să capete un mic avans. Dar având în vedere debitul cu care curgea, avea să umple partea de jos a puțului în două sau trei minute.

Începu să alerge orbește prin tunelul îngust și întunecat. Își pierduse casca și, implicit, lămpașul și avu impresia că trecură multe minute până se împiedică de o roabă și dădu peste un morman de roci, după care intră într-o cavernă boltită unde niște punctulețe de lumină licăritoare indicau posturile de lucru ale minerilor. Luminițele erau ca niște licurici, dar galbeni, nu verzi. Chiar când intră acolo, oamenii detonară o încărcătură, scurta explozie răspândind în jur un miros înțepător de praf de pușcă.

Sam începu să țipe din răsputeri. Vocea sa era deprinsă cu rostirea monotonă a rugăciunilor, însă nici o predică ținută în marile amfiteatre ale școlii metodiste nu-i stârnise o asemenea vehemență. Minerii se opriră din săpat, iar oamenii aflați cel mai aproape își lăsară uneltele și veniră spre el.

Cu toate că la suprafață îi tratau mesajul cu multe rezerve, pe acesta îl pricepură instantaneu – minerii trăiesc într-o primejdie permanentă, incendiile, prăbușirile și inundațiile sunt cele mai mari temeri ale lor, iar Sam tocmai le dăduse vestea că erau amenințați de apă. În câteva secunde, lăsară baltă totul și se repeziră pe drumul pe care veniseră, prin tunelul îngust care era singura lor cale de scăpare. Sam continuă să alerge, strigându-și avertismentul către cei aflați cel mai departe. Dar și aceștia se apropiară repede, nu era nevoie să ducă muncă de convingere, ci doar să-i înștiințeze. Le zise tuturor de inundația pe care o aveau de înfruntat și de primejdia reprezentată de puțul adânc care probabil că deja se crease prin umplerea puțului orb, astfel că a încerca să urce pe unde coborâseră însemna să se sinucidă. Prin urmare, trebuiau să înoate prin puț până la tunelul nordic, aflat în partea cealaltă, unde pământul se ridica puțin, iar apoi să se străduiască să urce până la puțul principal. Dacă ajungeau acolo, probabil că aveau să fie în siguranță, dar unul dintre ei trebuia să-i avertizeze pe oamenii care lucrau în partea nordică.

În curând, caverna rămase pustie, cufundată în beznă. După ce se convinse că nu mai rămăsese nimeni, Sam își urmă confrații, călăuzit de lămpașul ultimului din șir. Aproape instantaneu se pomeni în apa învolburată până la talie, apoi până la piept; cei care înaintau în fața lui determinau creșterea nivelului apei, care era înlocuită de trupurile lor în acel spațiu închis. Cantitatea de aer scăzu pe măsură ce apa creștea, iar pungile în care se retrăsese păreau gata să le explodeze în urechi. Primejdia o constituia puțul orb – prin el nu puteau înota

decât doi oameni simultan. Când ajunse acolo, Sam se ciocni de cel aflat în fața lui – peste zece persoane își așteptau rândul, iar apa care se revărsa de sus începuse să aducă cu ea pietre și scânduri și tot felul de resturi întâlnite în drum. Ca să înoți prin acea cascadă fără să știi sigur că tunelul de dincolo de ea îți oferea o șansă reală de scăpare aveai nevoie din plin de curaj și hotărâre. Unul dintre oameni, înfricoșat, hotărî să urce scara din puțul orb. Parcurse vreo șase metri, apoi căzu cu un pleoscăit în apă, foarte aproape de un tovarăș de-al său, și dispăru din vedere.

– Dumnezeu este lumina și salvarea mea! strigă Sam, glasul lui înălțându-se deasupra vacarmului. Atunci, de cine să mă tem? Dumnezeu este forța vieții mele, atunci de cine să mă tem?

Mai rămaseră cinci, apoi patru, apoi trei, apoi doi, fiecare scufundându-se și înotând pe sub apă ca să reducă pe cât posibil greutatea cascadei ce cădea pe ei. Apoi veni rândul lui.

– Dumnezeu este lumina mea! rosti el pentru sine. Peste câteva clipe trase adânc aer în piept și își cufundă capul în apa care deja îi ajungea până la umeri.

Lovitura încasată în spinare îi dădu de știre că ajunsese sub cascadă. Distanța era mică, trebui să dea doar de vreo zece ori din brațe, dar când ajunse în partea cealaltă se lovi de niște picioare care înotau în fața lui. Oare tunelul era blocat de oameni, sau începutul lui era *mai jos* în apă? Cei din fața lui se zbăteau și se înecau? Un picior îl izbi în piept, împingându-l îndărăt. Înaintă precaut, iar când reuși să ajungă la suprafață trase recunoscător aer în piept, deoarece cascada era de partea cealaltă a puțului orb. Un om plutea cu fața în jos; îl apucă de păr și îl trase spre locul unde trebuia să se afle intrarea în celălalt tunel. Așa presupunea, căci era întuneric beznă.

Peste câteva momente, auzind o voce, orbecăi în direcția ei.

– Sam... Tu ești, Sam? Unde-i Bill?

Piciorul lui găsi pe bâjbâite intrarea în tunel; o mână îl apucă și îl trase în timp ce el trăgea de părul celui din spatele lui. Oamenii strigau undeva mai departe. Când se ridică în picioare se lovi cu capul de tavanul tunelului, dar nările i se aflau deasupra apei. Apucă mâna care îl ținea.

Mâna începu să-l tragă. Formaseră un lanț ca să înainteze, dar, pe măsură ce tunelul urca, și apa urca, așa că nu le era mai bine. Cineva din față probabil că se împiedică, pentru că se auziră un țipăt sugrumat, un pleoscăit și o vânzoleală, dar în cele din urmă își reluară mersul.

Podeaua se înalță brusc cu vreo jumătate de metru; din fericire, tavanul se înălță și el, așa încât capul și umerii lui Sam ieșiră din apă. Undeva departe se zărea o licărire slabă în bezna deplină – probabil că cineva de la filonul nordic venea să-i ajute. Sam strigă la cel din fața lui:

– Ajută-mă, te rog! Bill – cred că e Bill – e vai de el.

Îl întoarseră pe spate pe bărbatul inconștient și îi ținură capul deasupra apei. Probabil că era Bill Thomas, dar nu putea fi sigur. Sam nu știa nici măcar cine era ortacul care îl ajuta în acel moment. Cu bărbatul în cârcă, porni din nou, pas cu pas. Din când în când, apa se adâncea sau tavanul tunelului era mai jos, așa că trebuia să-și aplece capul în apă pentru ca țeasta omului inconștient să nu se lovească de stânca de deasupra.

Lumina se apropia tot mai mult. Deși primejdia nu trecuse, măcar aveau să poată vedea.

Sam uitase că se făcuse o excavație destul de lungă lângă tunelul principal, însă zări lămpașe legănându-se în partea cealaltă și își dădu seama că trebuiau să înoate până acolo. El și cel care îl ajuta – era Jim Thomas, fratele lui Bill – se îndreptară în acea direcție ducându-și povara. Îi așteptau Zacky Martin, care coborâse de îndată ce se dăduse alarma, și alți șase oameni, în apă până la brâu, înghesuiți în tunelul îngust aflat în față. Cu gesturi rapide, îi scoaseră la liman și preluară sarcina transportării lui Bill.

Puteau spune că scăpaseră de ce era mai rău. Făcură iute un schimb de informații. Cine lipsea? Cât de adâncă era apa la filonul sudic? La cel nordic avea cam un metru jumate, dar toată lumea ieșise cu bine. Numai doi oameni făceau prospecțiuni mai jos – unul din ei ieșise cumva, agățându-se de stânci ca o maimuță, iar celălalt fusese luat de apă, însă era posibil să iasă prin unul dintre puțurile oarbe aflate mai departe spre nord. Cine rămăsese în partea sudică? Sam spuse că nimeni. Sau, dacă rămăseseră, nu aveau să iasă vii. Zacky zise cu amărăciune că, oricum ar fi fost, trebuiau să iasă, întrucât nu mai aveau ce face acolo.

Intrară în alt tunel, unde apa era doar până la talie și existau oameni care să-i ajute. Brusc, Sam își dădu seama că era lovit și învinețit peste tot. Dar lumina care se vedea nu era galbenă. Era o lumină foarte difuză, pentru că nu cădea direct, ci cobora într-un puț oblic, având peste zece secțiuni cu unghiuri de înclinare diferite și fiind întrerupt de tot atâtea platforme. Era însă lumina zilei, și pentru

cei care o vedeau însemna că se aflau în siguranță. Nu mai rămăsese decât să urce șaizeci de metri pe scări până la ea.

II

Ross era acasă când unul dintre copiii lui Martin veni să-i spună precipitat despre catastrofa care avusese loc. Lăsă tocul să-i cadă din mână, ieși în fugă din casă și urcă dealul până la mină. Demelza, având doi copii la care trebuia să se gândească, îl chestionă mai amănunțit pe băiat, apoi, lăsându-i pe Jeremy și pe Clowance în grija lui Jane Gimlett, cu instrucțiuni stricte de a nu le permite s-o urmeze, o luă la goană după Ross.

Până să ajungă acolo, Ross deja începuse să coboare în puțul principal. Spre deosebire de alte situații, când o întreagă cavernă cedase și umpluse săpăturile cu steril, de data aceea nu se produsese nici un sunet care să-i avertizeze pe cei de la suprafață. Cel care dăduse alarma fusese tânărul Sid Bottrell, care țâșnise țipând din puț și vestise dezastrul. Zacky Martin fusese șef de tură, iar grija lui fusese limitarea inundației și pierderea de vieți, așa că, abia când cel mai mare dintre frații Curnow întrebase de pompă, se trimisese după Ross.

Zacky, care urca, se întâlni cu Ross pe platforma de la douăzeci de stânjeni.

– N-ar rost să coborâți mai departe, domnule căpitan. Urcă oamenii. I-am evacuat pe cei de la ambele filoane. Cei care sunt la nivelul de la treizeci de stânjeni nu sunt în primejdie.

– S-au pierdut vieți? întrebă Ross. S-a înecat cineva?

– E greu de spus sigur, dar este posibil să nu se fi înecat nimeni. Alarma a fost dată la timp.

– Naiba s-o ia de mină Maiden! izbucni Ross. N-ar fi trebuit să intrăm în ea.

– Cine era să știe? Minele sunt creaturi ciudate. A fost întotdeauna uscată. Tatăl dumneavoastră zicea asta mereu. După ce a trebuit să închidem mina Grace, obișnuia să-mi spună că-i păcat că nu putem redeschide Maiden, că mereu a fost uscată ca o virgină. Îmi cer iertare, domnule, dar asta zicea.

– Unde s-a spart? Unde lucrau Sam Carne și Hoskin? Sunt teferi?

– Hoskin e sus. Sam e jos, dar urcă. Din câte am auzit, el s-a dus prin apă la nivelul inferior ca să le zică oamenilor să iasă. Spuneau că, dacă întârzia trei minute, sau chiar și unul, ar fi fost prea târziu.

– Deci cine a dispărut? Lipsește cineva?

– Cred că doi. Sid Bunt, care era la șaizeci de stânjeni, și Tom Sparrock, care a încercat să urce. Pe Bill Thomas îl cară acum sus, am înțeles că e inconștient. Ăștia-s toți, din câte știu.

– Unde-i Henshawe?

– S-a dus la Renfrew, după niște unelte. Au trimis pe cineva la el acasă, dar încă nu s-a întors.

Ross rămase pe platforma de la douăzeci de stânjeni în vreme ce oamenii urcară. Din toți curgea apă, dar aproape toți erau teferi. Unul avea capul spart. Altul își scrântise piciorul. Majoritatea erau desculți fiindcă își scoseseră ghetele ca să poată înota. Ei urmau să aibă mai multă nevoie de ghete decât Jud.

Urcă și Sam, înalt, neîndemânatic și costeliv în lumina licăritoare. Ross îi strânse mâna și îi puse vreo două întrebări, dar nu-l reținu prea mult pentru că, în ciuda căldurii de afară, tremura și era aproape albastru. Ross rămase acolo să strângă mâinile ortacilor și să-i îmbărbăteze. Văzând cum chipurile familiare apăreau unul după altul, începu să creadă și el că numărul victimelor era mic, după cum presupunea Zacky. Lucrul în mină fu abandonat în ziua aceea, cei șase oameni care făceau prospecțiuni la nivelurile superioare lăsându-și uneltele și ieșind la aflarea veștilor. După ce ultimul apăru la suprafață, Ross îl urmă.

Dwight, chemat de acasă, oblojea rănile minore în baraca de lângă pompă unde se schimbau oamenii. Demelza îl ajuta, la fel și doamna Zacky și alte trei femei. Dar nu erau atât de multe de făcut cum ar fi fost de așteptat. Pe podea, într-un colț, acoperit cu o pătură, Bill Thomas zăcea parțial conștient, dar revenindu-și încet. Demelza îi spuse lui Ross:

– Dwight a făcut un lucru foarte ciudat, l-a pus pe Bill Thomas pe burtă și a pompat apa din el – nici nu ți-ar veni să crezi cât de multă –, apoi l-a întors pe spate, și-a pus gura pe gura *lui* și a *suflat* în el. A suflat și a suflat, și a suflat, iar după o vreme îndelungată, pleoapele lui s-au mișcat și s-au deschis. A mai vomitat niște apă, și acum, uită-te la el! Se pare că-și va reveni perfect. Dwight spune că-și va reveni perfect.

Ross îi strânse brațul, dar nu vorbi.

– Filoanele... ambele filoane... sunt inundate? întrebă ea.

– Complet. Dar asta se va vedea în timp. Bătrâna noastră pompă va trebui să lucreze din greu. Vom irosi câteva săptămâni, poate chiar luni. Dar pe mine viețile mă interesează... unde-i Sam?

– După ce i-a fost bandajat brațul, s-a dus acasă.
– Oamenii spun că îi datorăm mult.
– Da, am auzit și eu.
– Mâine o să mă duc să-i mulțumesc.
– O să mergem amândoi, spuse Demelza.

III

Sam se dusese acasă. Avea să mai fie lumină o oră sau două, dar nu se simțise în stare să se ocupe de grădină. De fapt, nici măcar nu reușea să-și amintească dacă avea ore la școală în seara aceea. Ce zi era? Marți? Nu, luni. Nu era sigur. În mod cert, cu o zi în urmă fusese la biserică. Așa că avea un curs în seara aceea, la Meeting House, sus pe deal, o casă construită cu pietre din mina care pricinuise dezastrul din acea zi. De când fusese deschisă, devenise cunoscută ca Maiden Chapel. Luni la ora șapte seara se citea Biblia în fața unei duzini de convertiți care, la finalul lecturii, puneau întrebări și mărturiseau ce efect avuseseră pasajele din Cartea Sfântă asupra lor.

Așa că trebuia să-și revină până atunci. Fără îndoială, cel mai bine era să-și pună haine uscate, să-și facă niște ceai fierbinte și să mănânce ceva, iar apoi să stea o oră cu picioarele ridicate. Măcar o dată, trebuia să-și permită puțină trândăveală în timpul zilei.

Scăpără amnarul și suflă în scânteie până aprinse rumegușul și surcelele din vatră, apoi vărsă niște apă din urcior în ibric și așteptă să fiarbă. Puse într-o cană puțin ceai și o linguriță de zahăr. După vreo zece minute, turnă apa în cană și amestecă. Scenele din după-amiaza aceea îi erau vii în minte. Îi mulțumi lui Dumnezeu că atât de puține vieți fuseseră pierdute și îi mulțumi Tatălui ceresc că socotise de cuviință să cruțe viața slujitorului Său pentru ca el, Sam Carne, să-și continue viața smerită pe pământ și să meargă pe mărețul și gloriosul drum către mântuire.

Era un gând înălțător și minunat, care îi venea în fiecare dimineață când deschidea ochii. Iată că el, un umil miner dintr-un colț uitat al Angliei, fusese ales de Dumnezeu ca unealtă nevrednică pentru îndeplinirea scopurilor Sale divine. Prin intermediul lui, tot mai multe suflete păcătoase găseau milostenia și căpătau libertatea iubirii perfecte. N-ar fi trebuit să stea acolo bând ceai și mâncând pâine cu gem doar pentru că mâinile și picioarele îl dureau și pentru că era plin de vânătăi, și pentru că i se învârtea capul puțin, și pentru

că era îngrețoșat din cauza apei înghițite. Trebuia să-și învingă slăbiciunea și să fie pe picioare din nou pentru a face lucrarea Părintelui său. Era durere la mină. Erau văduve care trebuiau alinate. Tom Sparrock aproape sigur pierise – văzuse cu ochii lui –, iar Jane Sparrock, deși era o cață care îl cicălise mereu pe Tom, avea să-l jelească. Sid Bunt era din St Ann's, Sam abia dacă o cunoștea pe soția lui...

Se auzi o bătaie în ușă. Se iți un cap. Era Beth Daniel, soția lui Paul.

– Am venit să văd cum te simți, dragule. Să te întreb dacă nu vrei niște ceai. Dar bag de seamă că mi-ai luat-o înainte.

Beth Daniel, cu toate că nu era metodistă convinsă, era mereu dornică să-i ajute pe alții. Sam îi mulțumi și îi spuse că se simțea bine și că nu avea nevoie de nimic. Frământându-și șorțul, Beth zise:

– Am o picătură de ceva mai tare, dacă ți-e poftă. Dacă-ți pui în ceai o să-i dea nițică aromă și o să te înviorеze.

Sam îi mulțumi, însă refuză din nou.

– Ceaiul o să-mi facă bine, Beth. Îți mulțumesc.

Vorbiră despre dezastru și despre cum doctorul Enys îl adusese înapoi la viață pe Bill Thomas. Apoi Beth spuse:

– Cât ai fost în mină, Lobb a trecut pe-aci, i-a adus căpitanului Poldark ziarul *Mercury*. În el scrie că Anglia a avut o mare victorie. Căpitanul Poldark a fost atât de încântat, că le-a dat tuturor servitorilor câte un rom. Undeva pe la Nil – așa îi zice locului ăstuia? – amiralul Nelson a distrus corăbiile francezilor. Le-a scufundat în mare. Douăsprezece din treisprezece corăbii, așa zice căpitanul Poldark. Douăsprezece din treisprezece corăbii franceze de luptă! Căpitanul Poldark zice că nu s-a mai pomenit niciodată una ca asta – de pe vremea Armadei[1]!

– Roagă-te să fie ăsta și sfârșitul războiului, spuse Sam.

– Vai, dragule, desigur! Căpitanul Poldark zice că toate clopotele bat la Londra. Mă gândesc că o să fie trase și în Sawle, de îndată ce s-o afla.

– Când s-a întâmplat asta, Beth?

– Acum vreo câteva săptămâni. Parcă a zis că în august. Beth se întrerupse și pocni din degete. *Asta-i!* Aproape că am uitat ce veniserm să-ți spun. După ce a plecat de la Nampara, Lobb a venit aci

[1] Invincibila Armada – flota care, în 1588, a fost trimisă de Filip al II-lea, regele Spaniei, pentru debarcarea armatei spaniole în Anglia. A fost învinsă, suferind mari pierderi. (n.tr.)

și l-am văzut bătând la ușa ta, așa că m-am dus la el și i-am zis: „Sam este la mină, nu-i nimeni acasă". Iar el a spus: „Am o scrisoare, scrisoarea asta, pentru Sam Carne", așa că i-am zis că o să ți-o păstrez io, și asta am făcut, și uite-o, adică dacă izbutesc s-o dibui în străfundurile buzunarului.

Se apucă să scoată din buzunar un borcănel pentru medicamente conținând brandy, două cârlige de rufe și o cârpă pătată. După astea apăru și scrisoarea. Sam privi scrisul de mână – era rudimentar, cu literele nesigure, iar numele lui era scris fără „e". Inima începu să-i bată cu putere.

Era clar că Beth se aștepta s-o deschidă în fața ei și eventual să-i dea niște indicii în privința conținutului, fiindcă scrisorile erau o raritate pentru oamenii ca ei. Așa că nu se grăbi să plece; flecărea despre mină și despre victorie, însă privirea îi era mereu atrasă de scrisoarea din mâna lui. Până la urmă, Sam făcu doi pași și o puse pe polița grosolană a căminului, pe care cumnatul lui Beth o făcuse când construise casa pentru frumoasa și infidela lui sòție, apoi îi zâmbi lui Beth cu zâmbetul lui atrăgător și trist. Ea își dădu seama că nu avea să-i fie satisfăcută curiozitatea, așa că începu să se retragă spre ușă lăudându-l pentru ce făcuse în ziua aceea și spunând că era posibil ca Paul să-i datoreze viața (ceea ce nu era adevărat, pentru că Paul fusese la filonul nordic), după care plecă.

Sam o privi din prag cum se îndrepta spre casa ei din Mellin, aflată la doi pași, apoi intră și luă scrisoarea. Simți că încă nu o putea deschide. Mai întâi trebuia să se roage. Dar pentru ce să se roage? Nu pentru fericirea lui, nici măcar pentru a Emmei. Nu se putea ruga decât pentru sufletul ei, ceea ce făcea în fiecare seară de când ea plecase. Mai putea adăuga ceva în clipa aceea, ceva special sau o altă rugăminte?

Îngenunche la piciorul patului preț de câteva momente, fără a spune nimic, fără a se gândi la nimic, apoi se ridică și rupse sigiliul.

Dragă Sam,

Nu știu să scriu după cum bine știi așa că am rugato pe buna mea prietenă Mary so scrie pentru mine. Sam dragă Sam dragă Samam rugato pe buna mea prietenă Mary să zică asta că eu cred sincer asta. Dar Sam o să mă mărit cu al doilea lacheu. E un om bun cu zece ani mai mare ca mine dar vesel și bun și are grijă de mine și cred că mă iubește deadevărat. Nu e un om grozav ca Tom

și nici un om bun ca tine dar e cumsecade și liniștit și mucește cinstit și e sincer și îmi place de el și îmi place să fiu cu el.

Mary zice căi dau cuvinte foarte grele de scris da mai am multe de zis că Sam vreau să știi că dacă era așa simplu cum ar fi trebuit atunci tu și io neam fi cununat și naș fi luat pe altul. Da niciodată nu putea să fie așa că tu ești un om al lui Dumnezeu iar io nus decât o fată veselă.

Sam și nui doar asta. Tu ești un om așa de bun că nu cunoști lumea ca mine. Că dacă maș mărita cu tine și aș intra în capelă cu tine lumea sar uita urât la mine și ar zice că cum am îndrăznit să mă mărit cu tine și cine mă cred de mam măritat cu Sam al lor cu predicatorul lor. Că toți am văzuto bând la cârciuma lu Sally și plimbânduse braț la braț cu juma din băieți de peaci și cine știe ce sa petrecut în hambarul cu fân. Că toți știm că a avut noroc că na rămas grea. Și acu se mărită cu Sam al nostru cu predicatorul nostru și nu se cuvine nu e bine și dacă Sam nu pricepe asta or e nebun or nu e așa sfânt cum zice car fi.

Sam dragă Sam dragă Sam mă uit cum scrie buna mea prietenă Mary și zice ca nu mai scrie da eu îi dau un șiling ca să scrie asta așa că tre să mai scrie niște rânduri fie căi place fie că nu. Dacă tu zici că nu-i așa că Biblia zice că femeile rele tre să se mântuiască așa o fi fost când sa scris Biblia da acu e altfel. Io nu sunt rea iar tu știi că nus nici pe departe la fel de rea ca multe din Biblie da asta nu contează pentru oamenii tăi ăia care se roagă deai crede că așa oameni tre să fie cumsecade da no să fie niciodată. Ei nu mar accepta cum mă accepți tu și teai certa cu ei din cauza mea. Și dragă Sam dacă neam duce să bem ceva la cârciuma lu Sally și tear vedea unul din oamenii cu care te rogi. Nu se poate una ca asta.

Așa că adio dragul meu. După ceo să trimit scrisoarea asta o să fiu tristă vorbind cu buna mea prietenă Mary și o să am lacrimi pe față și pe mâini că e trist să zici adio cui lai iubit cel mai mult. Da Ned Artnel mă iubește sincer și mie îmi place de el și așa e bine. Însoarăte cu o femeie bună căs multe și uitămă. Banu nu mă uita că io no să te uit niciodată da nar fi nici o fericire în căsnicia noastră și întro zi o să știi că am grăit adevărul lu Dumnezeu.

A ta iubitoare pentru totdeauna

Emma.

După ce termină, o citi din nou, cu atenție. Apoi o împături, o puse din nou pe polița căminului, se duse la ușă și contemplă peisajul. Resturile tulpinilor maronii rămase după strângerea recoltei păreau că se contopesc, unindu-se cu tufișurile dincolo de care se întindea plaja Hendrawna. Iar Anglia obținuse o mare victorie. Singurele case care se vedeau erau Gatehouse, care stătea goală pe deal, și Mingoose House, din care se zăreau vreo două hornuri pe deasupra copacilor bătuți de vânt. Cerul era senin. Marea era calmă. Fumul care ieșea pe hornul unui case din Mellin se înălța spre cer. O vacă mugea pe un povârniș al văii. Iar Anglia obținuse o mare victorie.

Apoi peisajul se încețoșă, iar el începu să hohotească în palme. Plânse zgomotos, ca un copil rănit și îndurerat. La un moment dat, convulsiile îl făcură să verse apa murdară care-i rămăsese în stomac și ceaiul pe care îl băuse.

Plânse o vreme mai potolit, după care scoase o cârpă din buzunar și încercă să-și șteargă ochii, nasul și gura. Dar lacrimile îi curgeau în continuare. Niciodată nu se simțise atât de singur.

Intră în casă și mai turnă niște apă peste frunzele de ceai, însă era pe jumătate rece.

– Dumnezeu e puterea și mântuirea mea, spuse. Binecuvântat este numele Domnului!

Se așeză și începu să recite cu voce tare marile pasaje din cartea de rugăciuni, pe care le învățase pe dinafară.

– O, Doamne, Tu care ești făcător de pace și iubitor de armonie, care cunoști taina vieții noastre eterne, care ne dăruiești libertate deplină, apără-ne pe noi, umilii Tăi servitori, de toate atacurile dușmanilor noștri...

Se simți mai bine. În curând, avea să-și revină complet. În curând. Durerile inimii frânte din viața sa vremelnică nu se puteau compara cu bucuriile vieții veșnice de după moarte. Curând.

Pentru Sam era o durere dublă. O dorise pe Emma pentru el, pentru a-i fi alături la bine și la rău pentru tot restul vieții lor. Dar dorise și să-i îndrepte sufletul către Dumnezeu – fiindcă sufletul ei i se părea mai prețios decât toate celelalte. Dacă ar fi reușit s-o atragă spre Dumnezeu și să se cunune cu ea, cupa lui ar fi fost plină. Așa, era goală. Și pentru scurt timp, spiritul mântuirii eterne se estompă în el. Se gândi că poate n-ar fi trebuit să facă atâtea eforturi ca să scape în după-amiaza aceea.

Era o blasfemie și un sacrilegiu să gândească astfel, știa asta. Poate că era unul dintre cei mai răi păcătoși, de vreme ce îngăduise acel

gând chiar și pentru o clipă. Gândurile rele erau ca păsările rele – nimeni nu le putea stârpi, putea doar să le împiedice să-și facă cuib în mintea lui.

Cu inima îndurerată, luă Biblia, își trase un scaun lângă masa de scris și începu să citească. Când se întunecă prea tare, aprinse o lumânare și continuă. Parcurse Evanghelia după Ioan, apoi continuă cu Epistolele.

Așa îl găsi Ena Daniel, cumnata lui Beth și una dintre persoanele cele mai credincioase din turma lui. Își cerea scuze, dar toată lumea se adunase la casa de rugăciune, unde îl aștepta de ceva vreme. Cu toți știau că probabil nu se simțea prea bine după cumplita, cumplita întâmplare din acea după-amiază și, cu toate că nu le-ar fi plăcut să înceapă fără el, Jack Scawen ar fi fost bucuros să încerce. Dacă așa avea să fie, le putea împrumuta Biblia?

Fu uimită să vadă privirea goală cu care Sam se uita la ea – ca și cum ceva ar fi fost pentru totdeauna șters din ființa lui în mina inundată –, dar, după câteva momente, el își trecu mâna peste ochi și făcu un efort să-și regăsească vechiul zâmbet.

– A, nu, Ena. Mă simt bine. Doar puțin îndurerat, după cum s-ar putea spune. Doar puțin îndurerat. Stai să-mi schimb cămașa și vin.

Cartea a doua

Capitolul 11

I

Ross nu se întoarse la Londra în acel an. Dezastrul din mină îl ținu ocupat aproape două luni. Îi scrise lordului Falmouth o scrisoare în care îi explică situația.

Demelza, care întotdeauna căuta partea bună a lucrurilor, spuse că ar fi putut să fie mult mai rău. Pierderea a două vieți era o tragedie, însă minerii erau permanent în primejdie. Cu un an în urmă, trei oameni fuseseră uciși la Wheal Kitty, toți în accidente neînsemnate. Una sau două vieți pierdute pe an reprezentase ceva firesc pe vremea când Grambler funcționa. De data aceea, miracolul era că un dezastru major ucisese atât de puțini oameni.

Existaseră și salvări miraculoase. Micky Green, care lucra singur la nivelul de cincizeci de stânjeni, auzise apa venind – după cum povestise, avusese impresia că explodase un cazan cu aburi. Fugise spre o movilă de pământ, se urcase pe ea și, agățat de o traversă de susținere din lemn, rămăsese acolo preț de două ore, timp în care apa năvălise spumegând în jurul lui. În cele din urmă, cu mare precauție, înaintase prin apa care-i ajungea până la talie spre cel mai apropiat puț. Unul dintre Carteri, un băiat de treisprezece ani, rămăsese în urma lui Sam pentru că nu știa să înoate, iar după ce toți plecaseră, urcase pe scară – scara de pe care Sparrock tocmai căzuse și fusese luat de apă, pierzându-și viața – și reușise cumva să evite resturile cele mai mari care cădeau, ajungând la suprafață plin de zgârieturi și vânătăi și cenușiu ca un șobolan.

Meritul principal pentru pierderile minime de vieți omenești îl avea Sam Carne, însă el era o persoană căreia era dificil să-i mulțumești. Nu bea. Nu ar fi apreciat o petrecere la care, inevitabil, toți ceilalți s-ar fi îmbătat. Ridica din umeri zâmbind când auzea cuvintele de laudă și, de obicei, încerca să îndrepte conversația spre perspectivele vieții de apoi. Uneori părea mai trist în legătură cu asta decât

ar fi avut vreun motiv evident să fie, iar Demelzei îi luă ceva vreme până descoperi adevărul. Când îl află, spuse:

– Of, Sam... Of, Sam! Îmi pare atât de rău! Of, Sam, mă tem că e parțial vina mea.

– Nu, nu, surioară, departe de asta. Tu ai făcut cum ai crezut că e mai bine. Și poate că *așa* a fost cel mai bine. Iehova cel veșnic a considerat de cuviință să pună această povară vremelnică pe umerii mei și trebuie să-I mulțumesc pentru privilegiul milostivirii și iertării Lui. Dacă am păcătuit, trebuie să caut purificarea. Dacă draga mea Emma a păcătuit, cred sincer că, odată cu trecerea timpului, și spiritul ei se va purifica, iar ea va căpăta o viață nouă, în spiritul lui Hristos.

Uneori era greu să simți o simpatie totală pentru un tânăr care își îmbrăca sentimentele personale într-un limbaj religios, dar Demelza, care își cunoștea bine fratele, înțelegea că, dincolo de credința arzătoare, suferea la fel de acut ca oricare bărbat care își pierde pentru totdeauna iubita. Se gândea că, la un moment dat, avea să se trezească în toiul nopții și să-și dea seama – partea lui carnală avea să-și dea seama – că, dacă n-ar fi fost cucernicia lui, ei doi s-ar fi putut căsători cu un an în urmă. Ba chiar și dacă și-ar fi redus cucernicia la un nivel mai puțin personal și mai puțin intens, tot s-ar fi putut însura cu ea. S-ar fi potrivit, își spunea Demelza; Sam ar fi temperat vulgaritatea Emmei, iar Emma, fermecătoare și ironică, l-ar fi îndrumat spre o abordare mai ponderată a credinței sale.

Soarta hotărâse însă altfel, iar Demelza se simțea nefericită din cauza rolului pe care-l jucase. Sam, ajuns un erou al întregii comunități, suferea de o depresie care, pentru o vreme cel puțin, avea să-i afecteze atitudinea față de Dumnezeu și față de turma lui.

Activitatea reîncepu curând la nivelul de patruzeci de stânjeni al minei Wheal Grace și mult mai târziu la cel de cincizeci, însă se făceau doar reparații, nu se extrăgea minereu. Marea inundație rupsese conductele legate la pompă, iar asta fu prima și cea mai importantă lucrare. În plus, în multe locuri de la cincizeci de stânjeni, unde în solul moale se mai găsea minereu, dar nu în cantități importante, fuseseră puse deoparte mormane substanțiale de pământ, deoarece se urmărea găsirea unor filoane mai bogate, urmând ca sortarea lor să se facă atunci când se ivea un răgaz. Însă torentul de apă împrăștiase acel steril amestecat cu minereu, blocând tunelurile. Oamenii care coborâseră după ce apa fusese pompată se pomeniseră în noroi până la genunchi și constataseră că nu puteau să ajungă la filoane

până când mâlul și rocile extrase nu erau luate de-acolo, duse cu roabele până la puțuri și scoase la suprafață.

Apa dusese cu ea pietre, iar pe alocuri cadrele de susținere se prăbușiseră, astfel că exista pericolul ca tavanul și pereții laterali să se surpe. Într-o veche carte despre minerit, Ross citise că „după foc, apa este elementul cel mai penetrant și cel mai distrugător". Constatase și el asta. Fiindcă metodele normale de plată nu puteau fi folosite în situația în care se găsea mina, el introdusese vechiul sistem Whip, prin care se socoteau gălețile de minereu, steril, noroi și pietre aduse la suprafață, iar plata pe găleți se împărțea egal la toți ortacii.

La început se întrebaseră dacă pompa avea să facă față imensei cantități de apă. Nivelul de la patruzeci de stânjeni fusese curățat rapid, dar abia după două săptămâni de la repararea conductelor pompei nivelul apei începu să scadă. Apoi se reduse centimetru cu centimetru, zi după zi, existând permanent teama că ploile toamnei aveau să le ia tot ce câștigaseră.

Noiembrie veni furtunos și umed, dar în general ploaia era mărunță, norii fiind purtați de colo, colo de vântul puternic. Uneori, vântul era atât de zgomotos, încât acoperea mugetul mării. În ultima vreme, pe plaja Hendrawna nu eșuaseră multe epave, dar la mijlocul lunii apărură două – un mic schooner, care se îndrepta de la Truro la Dublin și care transporta serj, covoare și hârtie, și un mare bric încărcat cu cărbune de la Swansea.

Schoonerul ajunsese la țărm cu pupa în față, chiar în dreptul minei Wheal Leisure, iar echipajul format din patru oameni fusese salvat, însă mărfurile din cală dispăruseră ca prin farmec în rafalele sălbatice de ploaie. După ce Ross se asigurase că echipajul era teafăr, se retrăsese discret acasă, deoarece nu dorea repetarea acuzațiilor din 1790. Bricul eșuase departe pe plajă, la Dark Cliffs, unde nu locuia nimeni, iar șapte din cei nouă membri ai echipajului se înecaseră. Și acea epavă fusese de preț pentru oamenii din ținut, puțini sărmani rămânând fără cărbuni în iarna următoare. Drept consecință, nisipul roșiatic al plajei Hendrawna căpătă o margine neagră, asemenea unui ferpar.

Spre finele lunii noiembrie, Jeremy căpătă o răceală care duse la tuse, ca de obicei, iar apoi la febră. Pentru un copil cu niște părinți atât de sănătoși, avea pieptul surprinzător de slab. Ftizia se răspândi prin sate, nu doar la minerii având în jur de patruzeci de ani, la care boala era o urmare firească a condițiilor în care lucrau, ci și la tineri, existând familii în care copii zdraveni se îmbolnăveau unul

după altul, tușeau și mureau. Uneori, cinci copii ai unei familii mureau în decurs de cinci ani, în urma lor rămânând doi părinți perfect sănătoși. Alteori, cinci sau șase din opt piereau. Iar asta li se întâmpla unor copii care supraviețuiseră pericolelor prunciei și care intrau deja în adolescență. În mod inexplicabil, li se întâmpla unor familii ai căror vecini erau imuni.

Însă Jeremy, care stătuse la căldură și fusese bine îngrijit, și căruia nu-i lipsise nimic toată viața, avea o problemă cu pieptul, ceea ce era suspect. Demelza îi menționase asta lui Dwight, care o asigură că nu existau simptome de ftizie.

În după-amiaza zilei de 28, după ce își obloji băiețelul, coborî la parter și constată că Ross se întorsese în absența ei. Citea o carte la fereastră, unde era cea mai bună lumină. Foloseau noua bibliotecă doar rar, la ocazii speciale. Demelza văzu că volumul era *Mineralogia Cornubiensis,* publicat cu douăzeci de ani în urmă de un medic din Redruth, un anume William Pryce, iar Ross întorcea paginile cărții la fel de des cum le întorcea Sam pe ale Bibliei.

Se duse să se uite pe cealaltă fereastră. În după-amiaza aceea, norii aveau culoarea plajei – saci plini cu cărbune care se deplasau deasupra văii cu iuțeala cu care se învârtea Pământul. Liliacul de lângă geam se înclina și fremăta, grădina părea părăsită, planta necunoscută pe care i-o lăsase Hugh Armitage își lipise frunzele mari și verzi de peretele bibliotecii.

– Peste o lună vom lucra din nou la cincizeci de stânjeni, spuse Ross. Asta ar însemna vreo trei luni irosite – asta dacă socotești doar profitul și pierderea.

– Nimeni nu face asta, Ross.

– Uneori mă întreb dacă chiar așa este. Ascultă ce zice Pryce. „În unele locuri, mai ales acolo unde se sapă o galerie nouă către o mină veche, care nu a fost lucrată de cine știe când, au dat pe neașteptate de o acumulare de apă, de existența căreia habar n-aveau, și au pierit instantaneu. De aceea se impune o mare precauție, și gaura trebuie făcută cu o tijă de fier, la o distanță de un stânjen sau doi, pentru ca, înainte de a fărâma pământul cu târnăcopul, să se bage de seamă din vreme dacă este apă acolo. Totuși, acest sfat s-ar putea să nu fie pe placul celor care, nerăbdători să se îmbogățească, prețuiesc banii mai mult decât viețile semenilor."

– Și ce trebuie să înțelegem de aici? Că după ce răul e făcut, toți sunt deștepți?

– Probabil că am fost nerăbdător să mă îmbogățesc și am prețuit banii mai mult decât viețile semenilor.

Demelza își dădu cu un gest nerăbdător părul spre spate.

– Știi că nu-i adevărat, așa că de ce zici asta? Banii n-au fost niciodată importanți pentru tine. Nu a fost ca pe vremea când mina s-a surpat – atunci trăiam de azi pe mâine și poate că a trebuit să ne asumăm un risc. Atunci puteai să-ți faci reproșuri. Acum, n-ai de ce.

Ross închise cartea.

– Cu toate astea, nu-mi pică bine să citesc învățăturile lui Pryce.

– Atunci, nu le citi.

Ross zâmbi pe jumătate.

– Cu cât îți ascult mai mult raționamentele, cu atât mai specioase par.

– Nu știu ce înseamnă „specios", spuse Demelza trăgând de pielița unei mici tăieturi de la degetul mare.

– Ei bine... nici eu nu știu exact. Ceva plauzibil, dar amăgitor – cam asta-i tot ce pot zice.

– E suficient. Ei bine, specioasa ta nevastă consideră că e vremea să nu-ți mai frământi conștiința cu argumente specioase cum că tu ești de vină pentru toate greșelile din lume.

– În curând o să-l faci să pară un cuvânt urât.

– Asta și este!

Ross râse și luă cartea.

– O s-o duc la locul ei. Și la fel o să fac și cu conștiința mea frământată. Privind pe aceeași fereastră ca soția lui, murmură: Dumnezeule, uită-te la norii ăia!

– Ai intrat în mina Maiden ieri?

– Da. E suficient de uscată, pentru că toată apa s-a scurs în Grace. Totuși, a rămas un noroi urât mirositor, și aerul este atât de greu, încât nu ne-am putut aventura prea departe. Noroiul și sterilul au astupat puțurile, doar că, în loc să împiedice acumularea apei, au ținut-o captivă, iar prin puțurile de aeraj nu intră deloc aer.

– Nu-mi place când cobori în mină, spuse Demelza. Îmi amintesc mereu ce i s-a întâmplat lui Francis.

– El s-a dus de unul singur. Și vrei să dau înapoi în fața sarcinilor pe care le cer altora să le îndeplinească?

– Nu, îmi place de tine așa cum ești. Dar nu vreau să te pierd așa cum ești.

El își puse mâna pe brațul ei.

– Îți faci griji din pricina lui Jeremy?

– Nu, nu. Doar că îmi doresc să-i treacă febra.

De la fereastră, văzură câteva luminițe apărând lângă mină.

– Ai vrea ca Dwight să vină din nou? Îl pot trimite pe Benjy Carter.

– N-aș vrea să-l deranjez, Ross. Mi-a zis că Sarah nu se simte prea bine.

Ross își ridică privirea.

– Sarah?

Sprâncenele negre ale Demelzei se înălțară.

– Sarah. Fetița lui. Ce-i cu expresia asta ciudată de pe chipul tău?

– Ce expresie? Nu-i nimic. Nu mi-am dat seama despre cine vorbești.

– A căpătat o răceală, la fel ca Jeremy. Tare mulți s-au îmbolnăvit. Jumătate din oamenii de pe-aici își trag nasul.

– Ah! Ei bine, da. Presupun.

Îi mângâie din nou brațul, apoi traversă sufrageria și intră în bibliotecă.

Ea puse niște cărbuni pe foc și privi o pală de fum răspândindu-se în cameră când un curent de aer se rătăci pe coș. Peste câteva clipe se duse la pian și începu să cânte o sonată simplificată a lui Scarlatti, pe care o învățase de la doamna Kemp.

Ross reveni.

– Uitasem. Am o treabă neterminată la mină. O să dureze cam o oră. O să... ei bine, o să mă întorc până la cină.

Ea încuviință din cap. Părul îi căzuse pe frunte și vârful limbii îi ieșise printre buze, așa cum se întâmpla când cânta la pian. Dar când auzi un zgomot de copite pe caldarâm, se duse la bucătărie.

– Căpitanul Poldark și-a luat calul?

– Da, doamnă. John i l-a înșeuat.

– Ca să se ducă la mină?

– Nu știu, doamnă. Doar i-a zis lui John că-l ia pe Sheridan.

II

Lumina pălea când intră pe porțile de la Killewarren. Era o casă banală – lungă, joasă și lipsită de elemente arhitectonice care s-o înfrumusețeze. Aleea și curtea erau întreținute mai bine decât pe vremea lui Ray Penvenen, dar o creangă a unui pin bătrân căzu ruptă de furtună și, purtată de vânt, îl sperie pe Sheridan, făcându-l să pășească în lateral. Se vedeau trei sau patru lumini.

Când bătu la ușă, Bone i-o deschise. Era servitorul lui Dwight de dinainte ca acesta să se fi însurat, ba chiar de dinainte să fi participat împreună cu Ross la aventura franceză.

– O, bună seara, domnule. Teribilă furtună, nu-i așa? Vreți să-l vedeți pe stăpân?

– Pe el sau pe doamna Enys, sau pe amândoi.

– Desigur, domnule. Vă rog, intrați aici! Le spun că ați venit.

Fu condus într-un salonaș de la parter. Majoritatea camerelor bune se aflau la primul nivel, iar salonul mare era deasupra grajdului.

Dwight apăru peste câteva momente. Cu toate că era îmbrăcat și bărbierit, iar părul îi era îngrijit pieptănat, Ross își aminti de epava sfrijită pe care o salvase din închisoarea Quimper. Își aminti asta din cauza privirii din ochii lui.

– Bună, Ross. Jeremy nu se simte bine?

– Jeremy n-are nimic grav. Dar Demelza mi-a spus că Sarah este bolnavă.

– Are o răceală.

– Atâta tot?

Dwight se strâmbă.

– Va fi îndeajuns.

– O, Doamne! Caroline știe?

– Da... Am simțit că trebuie să-i zic.

Ross își lovi cizma cu cravașa.

– N-am cu ce să te ajut. Dar a trebuit să vin.

– Îți mulțumesc.

– N-ai pentru ce. Cum a primit vestea?

– Foarte bine, se auzi o voce din pragul ușii.

Caroline arăta ca de obicei – ca o floare cu tulpină înaltă, cu păr roșcat, ochi verzi și pistrui pe nas. Singura diferență era că din buze îi dispăruse culoarea.

– Caroline...

– Da, Ross, e cam dureros, nu-i așa? Ți-a spus Dwight deja?

– Mă avertizase că s-ar putea întâmpla.

– Confidențele pe care și le fac bărbații, excluzându-le pe soții și pe mame... Da, firește că a fost un șoc, dar Caroline suportă bine situația, cu toată demnitatea și cu tot stoicismul unei lady de mare clasă.

– Dă-mi voie să te servesc cu ceva, Ross, murmură Dwight.

– Caroline, nu știu ce să spun. Nu știu de ce am venit, dar am simțit...

Se pomeni cu un pahar de brandy în mână.

Caroline se uită la paharul pe care i-l dăduse Dwight.

– În mod clar, soțul meu își dorește să devin o beție. Sau crede că băutura îndulcește tragedia și o transformă într-o durere mai ușoară? Ori trebuie să toastăm pentru ceva sau cineva?

– Caroline, oftă Dwight. Nu păcălești pe nimeni. Ia loc! Poate că dacă am sta tăcuți puțin...

Ea sorbi din pahar.

– Ross, știai c-am zis că n-o vreau pe creatura aia nenorocită? Și era adevărat. Mi se părea că animalele erau infinit mai plăcute și mai recunoscătoare. Dar cu timpul, mărturisesc că am îndrăgit-o. Sărmanul Horace a fost tare nefericit că l-am neglijat. Asta este, Sarah Penvenen! *Ave atque vale*[1]*!* Cât de tare s-ar fi enervat unchiul meu să știe că nepoata lui are o viață atât de scurtă!

Nimeni nu spuse nimic o vreme. O rămurică purtată de vânt lovi fereastra ca o pasăre care încerca să intre.

– Este...? Cât mai are? întrebă Ross.

– Câteva ore, presupun, zise Dwight.

– Ar fi trebuit s-o aduc pe Demelza.

– Nu, nu, interveni Caroline, asta ar fi fost cea mai mare greșeală. Voi doi sunteți bărbați puternici și mă puteți susține. Eu sunt o femeie tare și pot face față. Dar Demelza... Demelza n-ar fi atât de... formală. Nu s-ar controla atât de bine. Nu ar fi atât de demnă. Demelza nu înțelege demnitatea și tot ce înseamnă ea... Sorbind iarăși din băutură, adăugă: Cred că Demelza ar plânge, iar asta ne-ar distruge pe toți...

Capitolul 12

I

În vreme ce fragila copilă blondă născută în 1798 și botezată Sarah Caroline Anne părăsea această lume, în același an, aproape fără

[1] Salut și adio! (în limba latină, în original) (n.tr.)

luptă, murind așa cum trăise, în pace și fără rost, un bătrân născut cu mult timp în urmă, în 1731, și botezat de părinții lui fără minte Nathaniel Gustavus, refuza cu încăpățânare să plece, deși totul sugera că-i venise sorocul. Doctorul lui pronosticase asta, vicarul lui se aștepta la asta, el anunța asta în fiecare zi, iar fiica lui, Methody, crezuse de trei ori că murise. Însă domnul Pearce, notar și avocat acreditat, era făcut dintr-un material solid și trainic. Ușa era deschisă, dar nimic nu-l putea face să-i treacă pragul. Cu fiecare săptămână care trecea devenea o masă tot mai amorfă; deși doctorul Behenna îl presase de două ori ca să vadă dacă nu avea hidropizie, se părea că acea umflare nu era din cauza apei. Zăcea acolo ca o balenă eșuată, urât mirositor, cu fața și mâinile de culoarea dudelor, strângând permanent în pumni cămașa de noapte sub care, îngropată foarte adânc, inima lui continua să bată în singurătate.

Criza de conștiință îi trecuse – sau poate că se disipase în lupta cotidiană pentru a rămâne în viață. Nu se mai gândea la văduvele și la orfanii pe care îi escrocase – de fapt, printre ei nici nu existau văduve, ci doar doi orfani – și se bucura tot mai mult de vizitele sfătuitorului său spiritual. Dacă în ultima vreme reverendul Osborne Whitworth n-ar fi manifestat o îngrijorare sinceră, l-ar fi socotit pe Ossie un tânăr egoist și îngâmfat, îngâmfat mai ales ca urmare a priceperii lui la whist, dar așa era recunoscător și mișcat de regularitatea vizitelor sale. În fiecare joi, fără excepție. Adevărat că Ossie nu stătea decât o jumătate de oră, după care pleca ușurat. Însă regularitatea vizitelor – având în vedere că nu mai era whistul care să-l atragă, iar vinul probabil că nu era mai bun decât ar fi putut găsi în altă parte – îl impresiona profund. Îl judecase greșit pe corpolentul tânăr.

Deși conștient că-i stârnea doctorului Behenna o oarecare iritare continuând să respire când n-ar mai fi trebuit s-o facă, domnul Pearce nu avea idee că le pricinuia și altora frustrări – mai cu seamă lui Cary Warleggan, care aștepta ca un păpușar pregătit să tragă sforile, dar neavând pe nimeni care să-i interpreteze cântecul de deschidere. Câtă vreme domnul Pearce trăia, păpușile nu puteau fi făcute să danseze.

Între timp, George Warleggan, mai distinsul membru al familiei, continua să facă achiziții în circumscripția parlamentară St Michael. Sir Christopher Hawkins fusese convins să se despartă de majoritatea proprietăților sale de-acolo – la un preț frumos –, dar cei din familia Scawen se lăsau mai greu. George, deloc genul care să facă lucrurile pe jumătate, se străduia să obțină controlul ambelor locuri.

Scawenii erau o veche familie din Cornwall care de secole avea proprietăți în St Germans și nu numai. Cu toate că de curând, prin căsătoria cu o moștenitoare a familiei Russell din Northants, afacerile lor se extinseseră și în centrul țării, James Scawen, un burlac morocănos, nu vedea nici un motiv pentru a se despărți de domeniul din St Michael, care le aparținea de multe generații. Era nevoie de răbdare, de insistență și de abilitate pentru a-l face să se răzgândească. Nemaivorbind de bani. Deocamdată, cu ocazia unei vizite la Londra, George reușise să facă cunoștință cu cei doi reprezentanți actuali în parlament, tratându-l cu o atenție deosebită pe căpitanul David Howell, pe care Sir Christopher Hawkins îl nominalizase. Căpitanul Howell nu părea a fi un om bogat – era din Cornwall și avea o moșie relativ mică lângă Lanreath – și dădea semne că ar fi fost interesat de un stimulent financiar la momentul potrivit.

Cel care-i urmărea de la distanță manevrele, ca un spectator la o vânătoare de vulpi, dar interesat cu aviditate de rezultat, era vicarul din St Margaret, Truro. Își dădea seama că, dacă George ajungea să controleze cele două locuri ale orașului, influența lui avea să fie mult mai mare decât fusese pe vremea când era un simplu deputat.

Îi spuse asta lui George într-o seară când cinau împreună, însă acesta nu fu prea comunicativ. E drept, cuvântul „simplu" nu avu darul să-l binedispună. Însă Ossie, fără a se lăsa descurajat, sublinie diversele forme de control pe care le-ar fi putut exercita într-o asemenea poziție – printre ele, perspectivele rudelor mai tinere care își aleseseră o carieră preoțească.

– Preoția, rosti el între două îmbucături, preoția este o loterie dacă ți-o alegi drept carieră. Toată lumea e de acord cu asta, George. Arhiepiscopul de Canterbury primește 25 000 de lire pe an! Episcopul Londrei, 20 000! Dar cei ca mine trebuie să se descurce cu 300. Unii primesc și mai puțin. Alții, chiar și mai puțin. Și nu sunt deloc oameni răi! Veniturile bisericii, veniturile totale ale bisericii, dacă ar fi împărțite egal, probabil că n-ar depăși 300 de lire pe an pentru fiecare. Așa că dacă îți alegi această profesie e ca și cum ți-ai cumpăra un bilet la loterie – speri să obții unul dintre premiile mari. Dacă oamenii n-ar avea această speranță, nu și-ar mai alege-o deloc. Ar fi toți ca Odgers: needucați, nespălați, prost îmbrăcați, unii chiar analfabeți, necivilizați, abia puțin mai răsăriți decât niște țărani. Și atunci, ce s-ar alege de Biserică?

Nimeni nu răspunse.

Ossie mai luă o gură de vin.

– Mă gândeam la parohia Manaccan, George. Tocmai a rămas fără preot, iar mie mi-ar prinde bine această mică suplimentare a venitului. Mi s-a spus că zeciuiala bisericească ajunge la 300 de lire pe an.

În vreme ce el continuă, Elizabeth se uită la Morwenna, care ședea tăcută, jucându-se cu mâncarea. Elizabeth și George îi vedeau tot mai rar pe soții Whitworth de când George nu mai avea timp de cinele cu familia. Trecuseră de la una pe săptămână la una pe lună. Pentru compensație, Elizabeth se ducea din când în când la St Margaret ca să ia ceaiul cu Morwenna – de obicei, când știa că Ossie avea să lipsească. Nu o înțelegea pe Morwenna. Nu se plângea niciodată, dar adesea era ciudat de absentă, neîngrijită, cu gândurile în altă parte. Ochii ei negri păreau adesea să se uite la ceva ce musafira ei nu putea să vadă. Și în mod cert, era ceva neplăcut. Uneori, vocea ei blândă se asprea, vădind o forță surprinzătoare. Nu răspundea când i se adresa cuvântul. (De obicei, lucrurile se ameliorau la câteva minute după sosirea lui Elizabeth.) Abia dacă îi mai scria mamei sale, iar ultima dată când doamna Chynoweth îi propusese să vină în vizită, găsise un pretext ca s-o refuze. Nu vorbea niciodată cu Rowella, iar dacă numele acesteia era pomenit vreodată, conversația se sfârșea.

Totuși, nu părea bolnavă. Era energică atunci când se decidea să facă ceva, și casa, deși puțin cam neîngrijită, era condusă bine. Făcea multe acte de caritate și niciodată nu ezita să-i viziteze pe bolnavi și pe muribunzi. Aparent, un vicar cu greu și-ar fi putut găsi o soție mai potrivită. Și nici nu-și pierduse frumusețea. Dar era o altfel de frumusețe, mai sălbatică, mai instabilă.

Un lucru care o uimea pe Elizabeth în ultimul timp era că Ossie și soția lui nu păreau să găsească o doică potrivită pentru micul John Conan. Fata simpatică pe care o avuseseră vreme de optsprezece luni fusese concediată, succedându-i un șir de femei ciudate – solide, cu picioare groase, de vârstă mijlocie, cu fețe sumbre, cenușii sau pline de negi, cu ochi mici și pătrunzători, mirosind a scrobeală și a camfor, cu o atitudine ce varia de la slugărnicie la insolență. Elizabeth n-ar fi acceptat-o pe nici una în casa ei; în cele din urmă, îndrăzni să-i spună Morwennei că o tânără veselă ar fi fost mai potrivită – cunoștea două pe care i le putea recomanda.

Morwenna se strâmbă.

– Elizabeth, Ossie le alege. Și tot Ossie le concediază. Cred că nu reușește să găsească persoana potrivită. Sau cel puțin asta îmi zice.

– Ca să aibă grijă de un băiețel? Ce ciudat!

– Osborne este un om ciudat.

– Mă întreb de ce nu te gândești la una dintre surorile tale. Cred că Garlanda s-a bucura de această șansă și ți-ar fi o companie plăcută.

– Nu mai vreau ca vreuna dintre surorile mele să locuiască aici, spuse Morwenna.

II

În seara zilei de 10 decembrie, la o săptămână după ce micul sicriu fusese pus în pământ alături de ostentativul monument funerar pe care Ray Penvenen și-l construise pentru sine, Caroline Enys intră în biroul soțului ei. Rămase un moment cu spatele la ușă, privindu-i chipul slab și părul care încărunțea. El se ridică și trase un scaun invitând-o să i se alăture la masa de lucru, însă ea se duse lângă șemineu și își încălzi mâinile la foc. Purta un șorțuleț verde peste o rochie de satin alb, de parcă ar fi fost o fetiță care trebuia luată pe genunchi.

– Dwight, cred că exagerăm prea mult cu durerea.

– Posibil.

– Mor copii în fiecare zi. Suntem de acord că lumea este suprapopulată, nu-i așa? Deja suntem prea mulți. Ce mai contează încă unul? Săptămâna trecută mi-ai povestit despre doamna Barnes, care a pierdut nouă copii în zece ani. Faptul că acesta este al nostru și că noi îl punem mai presus decât pe ceilalți dovedește că nu avem simțul proporțiilor. Am pierdut un copil, asta-i tot. Dacă aș fi nutrit sentimentele unei mame adevărate, ar fi fost de așteptat să sufăr teribil, având în vedere că a fost primul meu copil și că deja am douăzeci și cinci de ani. Dar *tu*, tu, care îți petreci viața văzând cum pacienții tăi se luptă ca să-și amâne sfârșitul inevitabil, tu, care îmi spui că o persoană sau alta are gușă tiroidiană sau eczemă scrofuloasă sau anemie scorbutică și că nu poți face nimic pentru a o ajuta, că nu poți decât să alini suferința universală pe care o vezi pretutindeni în jur, tu de ce ar trebui să fii îndurerat că produsul unirii noastre a fost iertat de durerile vieții și i s-a îngăduit să se mântuiască printr-o moarte timpurie? Asta mă nedumerește.

Dwight zâmbi vag.

– N-are de ce. Pentru că tu ești o ființă omenească și la fel sunt și eu, iar pedeapsa pentru asta, dar și răsplata, este că nu ne considerăm unul pe altul niște numere pe o tablă, ci persoane pentru care iubirea și atașamentul emoțional reprezintă totul. Nu putem scăpa de obligațiile umanității. Iar una dintre acele obligații este

să plângem pierderea celor... pe care îi iubim și care sunt sânge din sângele nostru.

Caroline își strânse buzele.

– Dar știi prea bine că eu n-am fost niciodată potrivită să fiu mamă.

– Ce prostie! Ai fost o mamă bună și sunt sigur că vei fi din nou.

– Nu... Sau nu încă. Veni în spatele lui și îi puse o mână pe umăr. Dwight, vreau să te părăsesc.

În tăcerea lăsată, o pală de gaz ațâță cărbunii aprinși, arzând cu o strălucire albastră până se consumă.

– Ce vrei să spui? întrebă Dwight într-un târziu.

– O, nu definitiv. Nu te bucura, nu poți scăpa de mine atât de ușor, dar vreau să plec. Vreau să plec departe de casa Killewarren și de Sawle, și de oamenii de-aici. Am sentimentul că te-am dezamăgit, că m-am dezamăgit pe mine, totul... simt că port o *povară* enormă. N-am reușit deloc să plâng, știi asta, și simt în piept apăsarea lacrimilor neplânse, și este atât de mare, încât am impresia că va exploda. Este o confesiune cumplită și umilitoare, pe care n-aș face-o altcuiva decât ție. Dar simt că... atâta vreme cât aș rămâne aici, în această casă, cu... mobila asta și cu argintăria unchiului Ray, și cu flacoanele de medicamente, și cu toți servitorii care încearcă să fie amabili, și cu Ruth Treneglos drept companie într-o zi de vânătoare, și... și cu indulgența ta din care transpare durerea... simt că nu pot face nimic pentru a-mi reveni.

Dwight se ridică, închise mașinal cartea, se uită în treacăt la manșeta pe care era o mică pată de cerneală și își ridică privirea spre ochii frumoși ai soției lui.

– Ce dorești să faci?

– Nu știu. Poate o să mă duc la Londra, să stau o lună sau două la mătușa mea. Nu știu.

– Vrei să vin cu tine sau preferi să te duci singură?

– Cum ai putea să pleci de-aici? Sunt vreo cincizeci... o sută... două sute de bolnavi care depind de tine. Cum ai putea să-i părăsești? Eu sunt deja... eu mă simt deja suficient de egoistă spunând că vreau să plec. Dar tu n-ai nici o posibilitate să evadezi. Și au trecut abia trei ani de când ai fost salvat ca un schelet viu dintr-o închisoare franceză, a trecut abia un an de când ai început să-ți revii după chinul îndurat. Acum ai prins rădăcini aici, ești copleșit de greaua pierdere a lui Sarah, iar inutila ta nevastă sensibilă vrea să te abandoneze pentru a-și găsi ea liniștea într-un soi de evadare. Nu-ți pot cere

să vii cu mine, Dwight. Nu vreau să fac asta. Nu ți-aș putea cere să fii atât de egoist. Numai eu am dreptul să fiu atât de egoistă.

– Toate astea ar putea fi interpretate cu mult mai multă blândețe, spuse Dwight.

– Nu te osteni să încerci, fiindcă nu te-aș crede.

Dwight își coborî privirea spre titlul cărții. Spre deosebire de a lui Ross, abia fusese publicată și se numea *An Inquiry into the Causes and Effect of the Variolae Vaccinae*[1], fiind scrisă de doctorul Edward Jenner. Una dintre lumânări avea un defect; ceara picura pe ea și se întărea precum gușa unui pitic pipernicit, părul acestuia fiind format de fumul ce se ridica din fitil. Peste câteva clipe spuse:

– Dacă ar fi fost cu o lună în urmă, aș fi căutat un *locum tenens*[2]. Apar mereu anunțuri în *The British Critic*.

Ea clătină din cap.

– Cred că va dura mai mult, dragul meu. Și cred că ar fi bine să ne despărțim... o vreme. Timp de trei ani te-am îngrijit încercând să-ți redau sănătatea și, fără să mă laud, aproape am reușit. Așteptă până când Dwight încuviință din cap, apoi continuă: Dar trebuie să recunoști că, uneori, insistența mea asupra unor anumite subiecte și refuzul meu de a discuta altele te-au iritat. În același mod, însă cu mai puțină delicatețe, mi-am înfrânat anumite... impulsuri sociale, știind că te-ar implica în activități pe care nu le agreezi. Noi doi am ajuns la un compromis. Iar Sarah a cimentat acel compromis... Acum, ea nu mai este, iar eu cred... cred asta din cauză că ea a existat, iar acum nu mai există... cred că ne e tot mai greu să respectăm acest compromis. Ceea ce ar putea duce la fricțiuni sau chiar la certuri... și indiferent ce spun anumiți proști, căsniciile nu sunt deloc mai bune dacă există certuri. Așa încât sunt de părere că amândoi avem nevoie de puțin spațiu pentru a respira. Și ție îți va fi mai bine, sunt sigură.

– Dă-mi voie să decid singur ce este mai bine pentru mine, replică Dwight.

– Dragul meu, exact asta n-am reușit eu să fac și nu pot s-o fac nici acum. Peste trei sau patru luni, după ce zilele cele mai întunecate vor trece, vom putea hotărî încotro s-o apucăm. Sper că vom fi amândoi de acord.

---

[1] O cercetare privind cauzele și efectele vaccinului împotriva variolei (în limba engleză, în original) (n.tr.)

[2] Locțiitor (în limba latină, în original) (n.tr.)

– Și vrei să pleci chiar acum?
– Cât mai curând... Iartă-mă! Cât mai curând.

III

Marea victorie obținută în bătălia de pe Nil a înviorat și însuflețit Anglia ca nici un alt eveniment din cursul războiului, iar după sărbătorile populare cu artificii, tras de clopote și dansat pe străzi, au venit alte vești care prevesteau o cotitură în acel conflict epuizant. Generalul Buonaparte și armata lui erau blocați în Egipt de către forțele navale britanice, iar dominația franceză asupra Mediteranei slăbise brusc. Nemulțumită de ceva vreme de modul în care Franța ocupase provincia sa egipteană, Turcia hotărî să-i declare război. India era în siguranță, iar țările mai mici nu se mai temeau prea tare de impetuosul cuceritor. Pe plan personal, se părea că soția generalului Buonaparte îl înșelase în absența sa, iar el, aflând într-un târziu de perfidia ei, îi scrisese o scrisoare furioasă fratelui ei, aflat în prizonierat la britanici, textul fiind publicat integral în ziarul londonez *Morning Chronicle*. Numai despre asta se vorbea în oraș, dar nici idila scandaloasă a amiralului Nelson cu soția ambasadorului britanic din Napoli nu fu dată uitării.

Ross vorbise de curând cu doi emigranți care fugiseră recent din Franța, după ultima dintre revoltele eșuate ale loialiștilor. Ei îi spuseră că Parisul era un oraș anarhic, murdar și decrepit, în care gunoaiele sufocau străzile și toată lumea se îmbrăca în haine ponosite și informe, cu toate că în saloane și teatre se manifestau o veselie și un desfrâu ca înainte de sfârșitul lumii. Dar dincolo de tabloul sumbru pe care era evident că doreau să-l picteze, Ross detectase o recunoaștere ezitantă a faptului că situația oamenilor de rând se îmbunătățise întru câtva. Fuseseră introduse monede de metal, ceea ce ajutase la reducerea inflației, recoltele fuseseră bune și exista destulă mâncare – pâine, carne, unt, vin. Iar sub conducerea Directoratului, oamenii se temeau mai puțin să spună ce gândeau. Războiul încă nu se sfârșise.

Dwight își petrecu Crăciunul la Nampara. Cu o fire mai curând delicată, avea o tărie interioară care îi permitea să reziste necazurilor pe care viața i le așternuse în cale. Caroline nu venise să-și ia rămas-bun de la soții Poldark, așa că soțul ei trebuise să le dea vestea. Nu existase nici urmă de critică în vocea lui când îi înștiințase, și nici

în vocile lor când îi răspunseseră. Totuși, Ross își aminti de momentul în care între cei doi se mai produsese o ruptură, iar el plecase la Londra ca s-o aducă pe Caroline înapoi. Poate că avea să se ajungă din nou la asta. Apoi se gândi că, la rândul lor, el și Demelza erau mai mult despărțiți în ultima vreme. Oare era un lucru bun? În orice caz, de data asta nu mai putea interveni în viețile altora cu aceeași convingere.

De Crăciun, Demelza dădu o petrecere care îi ocupă timpul câteva zile. Familia Blamey veni din Falmouth – sau Flushing, unde se mutaseră. Andrew, foarte cenușiu la față, dar părând zdravăn și sănătos, încă făcea călătorii periculoase la Lisabona, dar deocamdată era acasă pentru o lună fiindcă corabia lui de pasageri și mărfuri avea nevoie de reparații. Verity era mai dolofană, dar mai drăguță decât fusese până la treizeci de ani, de parcă viața și dragostea pe care le găsise mai târziu o făcuseră să înflorească. Cei doi veniseră însoțiți de Andrew, fiul lor de cinci ani, și de James Blamey, fiul vitreg al lui Verity, care își pierduse două degete într-o încăierare de lângă Brest și o ureche la St Vincent și care, cu felul lui de a fi gălăgios, vesel și dornic de aventură, era hotărât să se bucure din plin de scurta vizită. Demelza le poruncise și lui Sam și lui Drake să fie prezenți la cina de Crăciun, iar fiindcă ea rar li se adresa pe un asemenea ton, o ascultară surprinși.

Rareori izbutise să strângă un grup atât de numeros de invitați în acea perioadă a anului. Uneori, ea și Ross stăteau singuri acasă, primul Crăciun împreună îl petrecuseră la Trenwith, o dată fuseseră la soții Blamey, în Falmouth, o dată cu Caroline, care venise singură fiindcă Dwight era prizonier în Franța. Acum însă avea la masă trei copii și opt adulți – toți fiind oameni pe care îi iubea, cu care putea vorbi și pe care îi putea înțelege, oameni între care nu existau bariere, oameni cărora le puteai zâmbi și care puteau zâmbi, și alături de care te simțeai perfect în largul tău. Sam și Drake fură rezervați la început, dar curând descoperiră că acea companie era prea plăcută ca să-i reziste. Ba chiar băură câte un pahar cu vin și participară cu interes la conversație.

James Blamey fu eroul serii. Cât mai era lumină afară se jucă de-a leii și vânătorul cu cei mici, iar după lăsarea întunericului le spuse povești despre furtuni pe mare și despre bătălii navale, care îi făcură să-l privească fascinați. Relația lui cu Verity era extraordinară; se purta mai degrabă ca un iubit decât ca un fiu vitreg, dar exagerat,

făcând o glumă din asta. Demelza spera că Jeremy să-i semene la maturitate, cu excepția plecatului pe mare.

A doua zi după Crăciun dădură o petrecere pentru copii, la care fură invitați prietenii lui Jeremy. În afară de cei trei frați Treneglose de la Mingoose, erau odraslele minerilor și țăranilor din apropiere. O consecință neplăcută a prosperității era aceea că soții Poldark nu mai puteau lăsa vreo douăzeci de copii în biblioteca recent renovată și redecorată, așa că vechiul salon fu golit de mobilă și transformat în spațiu de joacă. Din nou, James dovedi că valora cât greutatea lui în aur, dar nici Demelza, nici Verity nu se lăsară mai prejos. Desigur, cei doi frați Carne veniseră în vizită doar pentru o zi, iar Dwight se întorsese acasă după micul dejun, așa că Ross și Andrew Blamey se duseră să facă o lungă plimbare pe faleză în timpul căreia vorbiră despre război și pace, corăbii, vreme și situația mondială.

Blamey auzise că generalul Suvorov fusese recent numit din nou în fruntea armatei ruse, el fiind singurul care avea dinamismul necesar pentru a le ține piept francezilor. Desigur, nu se desfășura nici un război între Rusia și Franța, dar, dacă nu exista nici o intenție, ce căuta o armată rusă în Bavaria, atât de departe spre vest? Congresul de la Rastatt trena, însă chiar credea cineva că avea să se încheie cu o concluzie fermă? Armatele franceze din Europa își iroseau forțele. Foarte curând, vechea coaliție împotriva Franței, care se dezintegrase complet cu doi ani în urmă, avea să prindă iarăși contur.

Și toate astea ca urmare a victoriei lui Nelson, după cum spusese Blamey. Puteau să-l facă foarte bine lord Nelson de Nil și duce de Bronte. Era vorba de importanța forței navale, care fusese perfect demonstrată. Era mai bine ca armatele britanice să nu fie duse în Europa, insistându-se în schimb pe consolidarea marinei militare.

În plimbarea lor, ajunseră pe domeniul Trenwith – care devenise domeniul Warleggan. Un gard fusese înălțat de jur împrejur, fără să blocheze complet poteca de pe faleză, ci lăsând o trecere de vreun metru și jumătate la marginea stâncii. După cum îi era firea lui George, probabil că în scurt timp urma să ridice acolo un zid. Se opriră, iar Ross puse mâna pe gard.

– Teritoriu inamic.

– În continuare? E păcat, Ross!

– Demelza a vrut să-l invite pe Geoffrey Charles la petrecerea de ieri, dar eu am știut că ne-ar fi refuzat.

Blamey cercetă orizontul cu o privire profesionistă. Se vedeau doar două vele, care se îndreptau spre St Ann's.

– Ar trebui să ne întoarcem spre casă, Ross. Verity vrea să-și vadă nepotul și, desigur, pe Elizabeth și s-a gândit să le facem o vizită după ce plecăm de la voi.

– Foarte normal. Așa și trebuie.

Gardul fusese instalat cu patru ani în urmă, iar unii dintre stâlpii de lemn se dovediseră prea firavi pentru rostul lor. În locul acela, atât de aproape de țărm, ploaia și vântul încărcat cu sare făcuseră lemnul să putrezească la bază. Ross constată că stâlpul pe care își ținea mâna se clătina. Îl hâțână înainte și înapoi de câteva ori, apoi trase cu putere. Stâlpul se fisură. Ross îl trase din nou spre el, rupând cele două stinghii laterale, astfel că în gard apăru o gaură de vreo doi metri. Cu sprâncenele ridicate, Andrew Blamey își urmări prietenul trecând la alt stâlp și încercând să repete figura. Acela era mai rezistent, dar, trăgându-l cu toată forța, izbuti să-l rupă. În câteva minute, șase stâlpi fură la pământ, și gaura din gard deveni enormă. Transpirat de efort, Ross culese stâlpii și stinghiile rupte și le aruncă de pe faleză. Câțiva pescărușii se înălțară țipând. Îi zâmbi cu amărăciune lui Blamey.

– Mă întreb de ce n-a făcut nimeni asta înaintea mea?

– Există paznici?

– O, da!

– Atunci, cred că ar trebui să plecăm.

– Poate că ar fi greșit să provocăm o dispută. Ross aruncă ultima bucată de lemn de pe stâncă. Având în vedere că este o sărbătoare a înțelegerii.

Blamey se uită la el și își dădu seama cu exactitate unde începea și unde se sfârșea înțelegerea lui Ross. Uneori, nu era o persoană comodă, iar în clipa aceea, spiritul de frondă mai avea doar foarte puțin până să se manifeste. Se apropia, dar niciodată nu depășea cu adevărat limita rațiunii.

Când se întoarseră la Nampara, copiii tocmai plecau. Doar în cămașă, James Blamey făcuse rost de niște elastic și își folosea degetele ca praștie. Demelza și Verity erau ciufulite și epuizate. Clowance, care sugea o bomboană, avea fața plină de zahăr lipicios. Jeremy era prea agitat, așa că Jane Gimlett îl ducea la culcare. Ross se simți rușinat. Oare era prea bătrân ca să-și joace rolul? Blamey avea cincizeci de ani, deci avea o scuză. Se duse la Demelza.

– Ai supraviețuit, iubito?

Ea îl privi surprinsă.

– Desigur, Ross. Totul a fost minunat. Să ai copii, să-i crești face parte din viață.

– Știu că ar fi trebuit să te ajut mai mult.

– Tu ți-ai făcut treaba. Asta-i tot ce contează.

– Chiar mi-am făcut-o? Nu întotdeauna. Nu întotdeauna.

Clowance se agăță de picioarele lui și ceru să fie ridicată. El o luă în brațe – încă era dolofană –, iar fața ei enormă, pătată cu dulciuri și încadrată de păr încâlcit, ajunse foarte aproape de a lui. Îl sărută, lăsându-i o mare urmă lipicioasă pe obraz.

– *Papa*, n-ai fost aici.

– Nu, draga mea, am fost leneș. Mâine o să vă duc la plimbare pe amândoi.

– Unde, *papa*, unde?

– Nu știu. Undeva.

– Chiar dacă plouă?

– Dacă îi spun eu, n-o să plouă!

– Asta-i o născocire, zise Clowance privindu-l cu ochii măriți.

– E destul de adevărat. Ești exact ca mama ta, vezi de-a dreptul prin mine.

– Ross, nici asta nu-i adevărat, interveni Demelza.

– Ei bine, e pe jumătate.

– Eu sunt de acord, spuse Verity, vede prin partea întunecată partea frumoasă.

IV

Înainte de plecare, Verity se duse la Ross, care se afla singur în bibliotecă.

– Dragul meu, a fost minunat. Mulțumim pentru invitație. A fost atât de plăcut să fim iarăși cu voi doi!

– Și pentru noi a fost plăcut.

– Ross, ești fericit cu noua ta viață?

– *Noua* mea viață? A, te referi la parlament... Nu sunt sigur. Sunt suficient de mulțumit ca să mai rămân un an sau doi. Dacă aș simți că pot fi util cu ceva țării sau comitatului nostru, cred că aș fi fericit.

– Dar cu viața ta personală... cu Demelza?

El se uită în ochii lui Verity, apoi își coborî privirea spre cărțile pe care le aranjase.

– Ce te face să mă întrebi asta?

– Dragul meu, te întreb din motivul obișnuit – pentru că vreau să știu.

– Te-ai gândit că ar exista un motiv special pentru care să-mi pui această întrebare?

– Tu să-mi spui. Dar în trecut, noi ne-am împărtășit adesea necazurile și dilemele.

– Deci crezi că există necazuri și dileme? Ți-a zis Demelza asta?

– Firește că nu. Nu mi-ar spune niciodată. Însă am detectat – sau mi s-a părut că detectez – o oarecare înstrăinare. Cred... Îl bătu ușurel pe braț și întoarse vreo două cărți de pe masă. De pildă, tu, Ross. Ești... zbuciumat cum nu te-am văzut de mulți ani. Este ca și cum vechea sălbăticie... ca și cum o parte din vechea sălbăticie cu care te purtai a revenit. Sălbăticia de dinainte de a te însura cu Demelza.

El râse.

– Poate că-i vechea poveste cu lupul care nu-și poate schimba năravul. N-ai decât să-l îmbraci într-o haină de satin și cu pantaloni până la genunchi, iar el va respecta întocmai regulile bunei-cuviințe. Dar nu se poate comporta astfel la infinit. Din când în când, firea lui se împotrivește, stârnindu-i nevoia să omoare miei. Asta este în firea lui. Înțelegi ce vreau să spun?

– Da... o, da! Înțeleg. Dacă asta-i tot, atunci înțeleg. Dar chiar numai despre asta-i vorba în relația ta cu Demelza? N-aș fi crezut că e întru totul în contradicție cu firea ei.

– Sapi prea adânc, o mustră el.

– Poate că numai eu am acest drept.

– Acest drept?

Ea îi zâmbi.

– Ei bine, atunci poate că numai eu îndrăznesc.

– Ar trebui să ne vedem mai des, Verity. Este groaznic că o distanță de numai treizeci de kilometri ne desparte în asemenea măsură. Mai vino pe la noi, și adu-l și pe micul Andrew. Este un băiețel tare reușit.

– Ross, să cauți perfecțiunea în viață este primejdios, căci în felul ăsta orice nu e perfect ți se pare insuficient. Viața nu este nesfârșită. Anul acesta am împlinit patruzeci de ani...

Ross puse câteva cărți pe un raft. Așezate pe raftul nou, vechile tomuri păreau ponosite.

– Tu știi când m-am născut eu, Verity?

– Tu? Serios? Știu aproximativ. Ce, nu știi?

– Nu, nu găsesc înregistrarea. Am fost botezat în ianuarie 1760, dar nu știu dacă m-am născut în acea lună sau în decembrie 1759.

– Am crezut întotdeauna că sunt cu optsprezece luni mai mare decât tine.

– Tu încă arăți ca la vreo douăzeci și patru de ani.

– Ei bine, mulțumesc. Mărturisesc că uneori așa mă simt, iar alteori, ca la vârsta reală. Dar încerc să mă bucur cât mai mult de toate lucrurile bune care mi se întâmplă. Cu doi bărbați mereu în primejdie...

– Draga mea, îmi dau seama cât de greu trebuie să-ți fie.

– Nu vorbesc despre mine Ross, ci despre tine. Despre faptul că mulți din neamul Poldark nu sunt capabili să accepte compromisul. Asta a dus de fapt la pieirea lui Francis.

– Și ar fi putut să fie pieirea mea?

Ea zâmbi din nou.

– Știi bine că nu asta vreau să zic. Știi foarte bine ce vreau să spun.

– Știu foarte bine ce vrei să spui. Dar s-au întâmplat niște lucruri, Verity. Ah, știu că sunt lucruri minore – minore comparativ cu cele grave – și că ideal ar fi să fie uitate de ambele părți, și chiar sunt uitate de multe ori. Dar din când în când, nu poți controla ce simți, iar atunci gândurile și sentimentele năvălesc ca un val furios. Și uneori este greu să controlezi valurile.

Capitolul 13

I

La mijlocul lunii ianuarie, Demelza primi o scrisoare de la Caroline.

Draga mea,

Îi scriu săptămânal prietenului meu, doctorul Enys, și presupun că vă transmite amândurora cele mai calde urări din partea mea. Nu prea știu ce am realizat venind la Londra și izolându-mă de majoritatea oamenilor la care țin, dar este un fel de rupere

de viața pe care o duceam și care, fie că mi-a plăcut, fie că nu, era legată de Sarah. Să știi că, după ce te măriți cu un bărbat serios și trăiești printre oameni cu dimensiuni, forme și volume remarcabile, viața frivolă a unei lady din înalta societate londoneză pare să fie desprinsă de realitate. Trezitul la unsprezece, luarea micului dejun la amiază, zăcutul și bârfitul într-o rochie lejeră sau în déshabillé până la șase, când se servește cina, apoi pregătirea pentru o noapte la teatru sau într-un tripou par să indice o existență de o lungime considerabilă, o amploare limitată și complet lipsită de profunzime!

Da, dar există și o altă latură a Londrei. Este locul unde poți găsi tot ce este mai bun din diverse și numeroase domenii. Artă, literatură, știință, medicină, intelect pur – toate sunt aici. Iar dacă exponenții lor nu s-au născut aici, aici vin ca să trăiască și să muncească. Sunt încredințată că acesta este Centrul Lumii. Așa că, deși viața mea actuală tinde mai mult către prima variantă decât spre a doua, din când în când există compensații care nu pot fi ignorate.

Draga mea, când va veni Ross la Londra? Presupun că încă nu a venit, altminteri m-ar fi căutat. Sper că mina voastră a ieșit din convalescență și că acum se bucură de o sănătate deplină, astfel încât să poată fi jefuită de minereul său de muritori mai puțin însemnați.

Demelza, tu de ce nu vii la Londra? Parcă ziceai că n-ai fost niciodată, iar eu m-aș bucura tare mult să ne întâlnim aici și să-ți arăt câteva dintre lucrurile care merită văzute. Spune-i lui Ross să te aducă. Dacă ai fi venit cu el înainte, probabil că te-ai fi plictisit cât el ar fi fost la Westminster. Dar acum nu mai e așa. Aș fi încântată să te distrez. Uneori, chiar cred că am nevoie de cineva ca tine care să-mi servească drept piatră de încercare pentru fi sigură că percep clar proporțiile lucrurilor.

Horace se simte excelent în casa mătușii mele și s-a împrietenit cu cei doi spanieli King Charles pe care îi are ea. Dar cred că, în ciuda geloziei anterioare, acum îi este dor de prietenul meu, doctorul Enys...

După cum îmi este și mie.

Dar încă nu m-am vindecat.

Vă sărut cu drag pe toți,

Caroline

După ce Ross o citi, spuse:

– Ei bine, chiar așa, de ce n-ai face-o?

– Ce să fac?

– Să vii la Londra, desigur. Caroline are un talent aparte de a atrage atenția asupra lucrurilor evidente atunci când toți ceilalți le ignoră.

Demelza culese o bucățică din ceara sigiliului căzută pe masă.

– Când te-ai gândit să pleci?

– Ar fi trebuit să plec acum o lună, dar n-am avut nici un chef. Asta-i casa mea. Totuși... dacă nu mă duc curând...

– Te întorci de Paște sau rămâi acolo?

– Rămân acolo. Fiindcă n-am fost deloc la sesiunea de toamnă, nu se cade să mă duc doar pentru câteva săptămâni, iar apoi să dau repede fuga înapoi în Cornwall.

Demelza analiză situația. Sprâncenele ei formau o singură linie.

– Nu pot sta atât de mult, Ross. Trebuie să mă gândesc la copii.

– Ai putea să pleci cu mine și să te întorci de Paște.

Ea se gândi din nou. Sugestia venise de fapt din partea lui Caroline, nu de la el. Dacă el ar fi făcut-o, ar fi fost altceva.

– Jeremy încă tușește. Știi că probabil nu-i nimic important, dar aș vrea să-l supraveghez.

– Mă expui riscului de a trebui să dau afară alte prostituate din camera mea? zise Ross.

– Și de a fi insultat cum ai mai fost.

– Da... chiar vrei să mă expui acestui risc?

– N-aș putea veni la sfârșitul verii? Tare mi-ar plăcea să văd Londra. Dar în septembrie sau în octombrie, după ce se termină treaba în grădină și pe câmp. Aș putea să stau până la Crăciun.

– Caroline s-ar putea să nu mai fie acolo atunci.

– Am sentimentul că va fi, spuse Demelza.

II

Ross plecă spre Londra în ziua de 28 ianuarie. Călători pe aceeași rută pe care venise acasă în mai, cu o trăsură până la St Blazey, iar apoi cu o corabie de la Fowey la Tilbury. Având în vedere că în Canalul Mânecii continua războiul, traseul era mai primejdios, însă dura mai puțin dacă vântul era prielnic, iar lui îi plăcea mai mult legănatul mării decât hurducăielile ridicole ale trăsurilor.

Ca de obicei după plecarea lui, casa părea pustie ca un mormânt. În ultimii ani lipsise mult, fiind ocupat cu organizarea corpului de voluntari. În vara și toamna precedente stătuse mai mult acasă, ocupat cu problemele minei. Demelza își regretă nu o dată decizia de a rămâne în Cornwall, dar, fiind atât de nesigură de sentimentele ei, se gândi că era mai bine așa. De la moartea lui Hugh Armitage, nu se mai simțiseră niciodată pe deplin în largul lor împreună. După cum descoperise înainte de asta, iubirea și râsul puteau exista pe un plan care nu era deloc superficial, dar care nici nu ajungea până în adâncul unei ființe. Așa fusese cu cinci ani în urmă, așa era din nou. Își dorea mai mult decât orice contopirea afectivă totală pe care o avuseseră. Abia atunci când asta dispărea, observai golul imens care exista între cele două stadii.

După plecarea lui își făcu de lucru cu problemele locale, iar fiindcă Dwight era și el nefericit în dragoste, se vedeau adesea. Într-o zi, ducându-se cu Jeremy la biserica din Sawle ca să pună flori pe mormântul părinților lui Ross și să inspecteze piatra funerară care abia fusese instalată pe mormântul mătușii Agatha, evită turul pantalonilor lui Jud Paynter, care strălucea în soarele după-amiezii ca o planetă moartă, și se îndreptă spre Atelierul lui Pally pentru a lua ceaiul cu Drake.

Jeremy nu se arătă interesat de forjă, care îi fascina pe majoritatea copiilor, dar fu curând atras de gâștele pe care Drake le ținea în curtea din spate.

– Are de gând să se facă fermier? întrebă Drake.

– Noi nu avem gâște, așa că sunt o noutate pentru el. Nu se teme de nici o vietuitoare. Și le desenează mereu. Blocul lui de desen este plin de vaci, porci, pui și cai.

– Poate că se va face pictor. Opie[1] a locuit pe-aici.

– Și tu obișnuiai să desenezi când erai mic, Drake. Îți amintești? Pe pereții casei, cu un creion pe care l-ai găsit.

– Motiv pentru care am încasat o chelfăneală zdravănă. *Asta* îmi amintesc. Se întoarce căpitanul Ross de Paște?

– Nu știu. Nu cred.

Demelza începu să vorbească despre ceilalți frați, despre familia din Illuggan, văduva Carne, mama lor vitregă, Luke, care se însurase și lucra în Saltash, John, care se însurase și avea doi copii, dar

[1] John Opie (1761–1807) – pictor de scene istorice și portrete, originar din Cornwall (n.tr.)

nu avea de lucru, Bobbie, ale cărui răni se vindecaseră și care era de așteptat să se căsătorească în curând.

– Și de iubirea lui Sam s-a ales praful, la fel ca de a mea, spuse Drake.

– Deci ți-a zis.

– Da, mi-a zis.

În onoarea musafirei, stăteau în salonaș. Demelza privi precaută în jur în timp ce sorbea din ceai. Era o cameră minusculă, nu mai mare decât o cămară, și era clar că Drake n-o folosea. Încăperea era curată, însă draperiile pe care i le dăduse ea erau prea lungi și aveau nevoie de un tiv, din brațul fotoliului adus de la Nampara încă ieșea păr de cal, lumânările erau strâmbe ca niște paznici beți, iar fața de masă care acoperea blatul rustic era pusă pe dos.

– Așa că noi doi suntem la fel, conchise Drake.

– Da...

– Cu toate astea, din când în când, consideră potrivit să susțină în fața mea cauza căsătoriei.

– Cu cine?

– Deci n-ai vorbit cu el?

– Despre tine? Nu, Drake.

– Cu Rosina Hoblyn. Cu cine altcineva?

– Te-ai mai întâlnit cu ea? întrebă Demelza.

– De două ori, atât. O dată am condus-o acasă de la biserică, iar a doua oară, mă duceam la familia Guernsey și i-am bătut la ușă.

– Este o fată bună. Ți-ar prii.

– Poate... O, da, sunt sigur. Adică n-am nimic împotriva ei.

Jeremy începu să strige afară, iar Demelza se duse la geam ca să se uite în curtea din spate. Însă băiețelul doar făcea schimb de informații cu unul dintre gemenii Trewinnard, care încerca să bage în curte o capră încăpățânată.

– Tatăl ei nu știe ce părere să aibă despre mine. Ba îmi zâmbește de parcă i-aș fi un vechi prieten, ba se încruntă de parcă ar crede că aș avea de gând să-i fur fata fără să trecem pe la preot.

– Nu trebuie să-l bagi în seamă pe Jacka. El a avut mereu o fire ciudată. Ross știe cum să-l ia, dar eu sunt convinsă că este un tiran. În orice caz, sigur le terorizează pe femeile din casa lui.

Drake îi umplu din nou cana, după care o umplu pe a lui. Demelza, căreia nu-i plăcea laptele de capră, acceptă din politețe.

– Așadar, crezi că ar trebui să mă însor cu ea?

– Nu-ți pot spune ce să faci, Drake.

– Dar la asta te gândești din luna mai a anului trecut, nu?

Ea zâmbi.

– Ross m-a avertizat să nu mă mai amestec în viețile altora. A zis că e primejdios.

– Dar dacă mă însor cu Rosina, nu-i așa că ți-ar face plăcere?

– Cât de mult îți place de ea?

– Îmi place foarte mult.

– Ei îi place de tine?

– Cred că da.

– Dar nu este iubire.

– Nu, din partea mea nu e iubire. Sau cel puțin nu e ceea ce îmi amintesc eu că este iubirea.

Demelza îl privi fix.

– Știu cum este, Drake. Știu cum este... Dar asta s-a pierdut. Nimeni n-o mai poate aduce înapoi așa cum a fost... Eu vreau doar să fii *fericit*... nu să stai aici însingurat. Ți-a plăcut cina de Crăciun?

– Da, a fost foarte frumos.

– Ei bine, pentru scurt timp, mai ales după cină, cât ai stat cu copiii, ai fost fericit. Așa cum îmi amintesc că ai fost în primii doi ani după ce ai venit aici. Mi-ar plăcea să fii așa mai des, iar asta este improbabil să se întâmple atâta vreme cât o ai doar pe mătușa Nelly Trevail care să aibă grijă de tine. Văzând că el era pe cale să spună ceva, vorbi mai repede: Recunosc, îmi place Rosina. Este diferită de alte fete, de fetele minerilor și ale țăranilor – gândește mai mult, e mai deșteaptă. Este drăguță, e liniștită, te-ar ajuta cu afacerea pe care ți-o clădești aici. Mi-ar fi drag să o am de cumnată.

– Da, îmi dau seama de toate astea.

– Bine, acum nu vreau să te mai gândești la asta. Zâmbi când el își ridică mirat privirea. Nici un bărbat n-ar trebui să se însoare cu o fată doar pentru că ea este potrivită și cu atât mai puțin pentru că ar fi o cumnată bună. Este viața ta! Iar căsniciile, odată încheiate, nu mai pot fi desfăcute. Doar că... vreau să fii fericit. Ar fi bine să ai pe cineva cu care să muncești și pentru care să muncești. Nu vreau să te cufunzi în singurătate. Iar câteodată, dragostea apare cu timpul.

El se ridică, se duse la ferestruică și privi afară.

– Așa a fost în cazul tău, Demelza? M-am gândit la asta adesea, dar niciodată n-am avut curajul să te întreb.

Vorbele lui o făcură să simtă o strângere în piept.

– Nu. Pentru mine nu a fost așa. Dar pentru Ross a fost. Pentru Ross, a apărut și s-a intensificat de-a lungul anilor. Nu m-a iubit când s-a însurat cu mine, însă de-a lungul anilor a ajuns să mă iubească.

III

Frigul se instală curând după plecarea lui Ross. În timp ce viscolele măturau Anglia, Demelza aștepta îngrijorată o scrisoare din care să afle că el ajunsese cu bine. În Cornwall ninse puțin, dar gerul amarnic făcu să înghețe totul pe uscat, iar uneori, și apa de la țărm. Vremea uscată fu de ajutor pentru pompa de la Wheal Grace. Abia în 19 februarie primi vești de la Ross. Corabia lui ajunsese la destinație chiar înainte să înceapă viscolul, însă multe drumuri erau blocate de zăpadă și impracticabile, iar Londra arăta ca un oraș din basme: Tamisa înghețase, toate clădirile erau acoperite cu zăpadă, iar de streșini atârnau țurțuri.

Pe la începutul lunii, domnul Odgers se îmbolnăvise de o răceală severă și își pierduse cunoștința de două ori, așa că în primele trei duminici din postul Paștelui nu se ținură slujbe la biserica din Sawle. În a treia, care pică în 24 februarie, vremea se îmblânzi brusc, iar ziua senină și plăcută adună o mulțime de enoriași, care intrară în biserică sau rămaseră afară, sporovăind o vreme sub soarele neașteptat, precum supraviețuitorii unui dezastru, așteptând să vadă dacă preotul avea să apară.

Preotul nu apăru. Și nici Ossie, care fusese informat despre boala ajutorului său, așa că, după vreo douăzeci de minute, oamenii începură să plece.

Printre ei se aflau și Drake Carne și Rosina Hoblyn, care venise cu sora ei mai mică și măritată, Parthesia, din nou gravidă cu tâmpul ei soț Art Mullet. Drake se apropie de Rosina și merseră spre casă împreună.

Se opriră lângă zidurile prăbușite ale vechii mine Grambler. În cei nouă ani de când marea exploatare își încetase existența, intemperiile își luaseră birul de la clădirile auxiliare, barăcile obișnuite care apar în jurul intrării într-o mină, însă cele două case ale pompelor își înălțau coșurile spre cerul albastru cu mai multă aroganță decât turla bisericii din Sawle, care se afla peste deal. Încă era teren sterp acolo: în ultima jumătate de secol fusese adus la suprafață atât de mult steril, încât doar câteva firicele de iarbă răsăriseră printre pietre.

– Rosina, aș vrea să-ți spun ceva, zise el. Ai timp – vreo cinci sau zece minute – să-ți explic despre ce-i vorba?

– Da, Drake.

Răspunsul fusese simplu, fără echivoc. Chiar dacă își dăduse seama ce avea să urmeze, nu lăsa impresia că n-ar fi vrut să audă. Drake stătea în fața ei, înalt și palid. Expresia poznașă îi dispăruse de mult de pe chip, deși o anumită arcuire a buzelor și o licărire a ochilor sugerau că tristețea nu era în firea lui. Micuță de statură, Rosina purta hainele cele mai bune, rochia galbenă de muselină și botinele negre, dar, iarnă fiind, își pusese pe deasupra o pelerină cafenie și o bonetă de un maro mai închis, cu panglici galbene.

– Dacă îți cer să mă asculți, Rosina, trebuie să știi de ce, stărui el.

– Da, Drake, repetă ea.

– E pentru că vreau să-ți explic ce este în mintea și în inima mea...

Și îi povesti de Morwenna, despre perioada când îi fusese guvernantă lui Geoffrey Charles, despre cum o întâlnise prima oară, când ea și Geoffrey Charles îi surprinseseră pe el și pe Sam cărând trunchiul unui stejar prin pădurea de pe domeniul Warleggan. Despre curtea ciudată pe care i-o făcuse, mereu în prezența băiatului, fără ca acesta să-și dea seama, iar pentru o vreme, aproape fără ca ei doi să-și dea seama, relația lor dezvoltându-se lent și în etape secrete în decursul verii și în toamna întunecată și tăcută din urmă cu patru ani și jumătate, despre cumplitele prime luni ale anului 1795, când planurile domnului și ale doamnei Warleggan interveniseră între ei, și despre distrugerea oricărei speranțe, mai întâi din cauza arestării sub falsa acuzație că ar fi furat Biblia lui Geoffrey Charles, iar apoi din cauza căsătoriei aranjate dintre Morwenna și tânărul vicar de la St Margaret, Truro.

– Poate că de la început a fost o relație sortită pieirii, isprăvi el. Ea era fată de vicar, era educată, știa să citească și să scrie mai bine decât voi și eu vreodată. Poate că nu era de nasul meu, dar la vremea aia, asta n-a contat. Am iubit-o... și o voi iubi întotdeauna. Este un lucru neplăcut pe care a trebuit să-l auzi, știu asta bine, dar nu puteam să-ți spun ceea ce va urma fără să-ți fi mărturisit tot adevărul înainte, așa cum îl simt în sufletul meu...

– Da, Drake, spuse Rosina pentru a treia oară.

Își aplecase capul, astfel că boneta îi ascundea expresia de pe chip, însă vocea ei îi spunea lui Drake că știa ce urma să audă și că avea să-i răspundă.

– Pe Morwenna am pierdut-o pentru totdeauna. Nu am mai vorbit de trei ani și jumătate, iar de văzut, am văzut-o doar o dată. S-a sfârșit definitiv. În timpul ăsta, eu am o viață de trăit și oamenii îmi spun – și eu am ajuns să-i cred – că am nevoie de o soție. Acum, că știi toate astea, acum, că știi ce simt și ce nu simt – și poate că nu voi simți niciodată –, dar totuși te plac și îți doresc compania... ca prietenă, ca o tovarășă care să mă ajute la treabă, ca soție și, la vremea cuvenită, poate ca mamă... Am o casă, am o afacere... la asta vreau să te gândești... iar după ce vei cumpăni, vreau să-mi dai un răspuns.

Zidul fusese spart în locul acela, pietrele fiind luate pentru a fi folosite la construirea caselor. Rosina își puse mâna pe zid – o mână mică, fermă, capabilă.

– Drake, îți voi da răspunsul acum, dacă tu nu crezi că e nepotrivit din partea mea să mă hotărăsc atât de repede. Mă voi mărita cu tine și voi încerca să te fac fericit din nou. O parte din ce mi-ai spus știam din bârfe, dar mă bucur că am auzit-o de pe buzele tale. Ești un om brav și onest, Drake, iar eu te respect și te iubesc, și am încredere în tine, și cred că... viața noastră împreună va fi bună și plină de sinceritate și sper... Sper... O, nu-mi găsesc cuvintele...

El îi luă mâna și i-o ținu câteva momente. Un bărbat mâna niște vaci pe câmp, iar câțiva bătrâni stăteau de vorbă la o oarecare distanță, așa că nu făcu nici un gest mai explicit. Spuseseră amândoi tot ce era nevoie – într-adevăr, după standardele vieții la țară, unde cererile în căsătorie și acceptările nu depășeau în general zece cuvinte, ei vorbiseră prea mult. Dar în acea logodnă existau lucruri care nu era bine să rămână nespuse. Era ceva formal, puțin cam rigid deocamdată, iar amândoi erau calmi în aparență.

– Drake, ar trebui să vii cu mine acasă și să mă ceri de la părinții mei, zise Rosina în cele din urmă.

– Da, spuse Drake. Bănuiesc că așa e cel mai bine.

Abia atunci, când porniră amândoi spre Sawle, Rosina țopăi puțin în mod inadecvat, trădând entuziasmul și plăcerea pe care le simțea în sinea ei.

IV

– Ha! Deci așa stau lucrurile, zise Jacka uitându-se urât la Drake, de parcă îl surprinsese într-o situație dezonorantă.

– Ei, haide, haide! interveni doamna Hoblyn. Felicitări, Rosie! Felicitări, Drake! Mă bucur pentru voi!

– Bună treabă! Bună treabă! spuse Art Mullet.

– Când faceți nunta? întrebă Parthesia. O, nu prea curând. Nu până nu scap de asta, zise ea bătându-se ușurel pe burtă.

– Fiindcă postul Paștelui nu a trecut nici pe jumătate, mă gândeam la duminica Paștelui, spuse Drake. Va fi destul timp ca să se facă strigările. Dar nu m-am gândit prea temeinic. Poate că Rosina...

– Nu, zise Rosina. E foarte bine așa. Este minunat.

– Cât mai e până la duminica Paștelui? întrebă Jacka suspicios, temându-se de o capcană.

– Este în 24 martie, spuse Drake. De astăzi în cinci săptămâni.

– Ei, haide, haide! zise doamna Hoblyn. Ce drăguț din partea ta! Vom avea suficient timp pentru pregătiri. Rosie are niște mâini atât de pricepute, Drake, că nu ți-ar veni a crede. Haide, Jacka, chiar n-ai nici o vorbă bună de spus?

– Atâta vreme cât nu-i nici un *motiv* de grabă, e bine, mormăi Jacka.

– Ei, haide, haide, cum poți să zici una ca asta?

– Păi, știind cum a fost cu soră-sa...

– Hei! se amestecă Art. N-are nici un rost să te legi de asta. Oricum ar fi, nu poți să vorbești așa!

Rosina îi zâmbi lui Drake.

– Hai să te conduc, Drake! Doar până pe culmea dealului.

V

Foarte curând, vremea se strică din nou. De obicei timpurie în Cornwall, primăvara nu dădea nici un semn, iar lumea vegetală era încremenită. Demelza se silea să-și scoată copiii la plimbare în fiecare zi, indiferent cum era afară – Dwight susținea că aerul curat era sănătos pentru oameni, nu dăunător –, însă primăvara urâtă părea să se confirme. Scarlatina făcea ravagii în orașe, și câteva cazuri apărură și în Sawle.

De îndată ce auzi vestea, Demelza se duse să-l vadă pe Drake, luându-l cu ea pe Jeremy, în ciuda protestelor sale – casa lui Drake era încă prea departe pentru piciorușele dolofane ale lui Clowance. Îl sărută pe Drake și îi ură tot binele. Mulțumit că bariera ce stătea în calea prieteniei cu o altă femeie fusese înlăturată, el îi vorbi liber despre planurile lui. Îi spuse că și Sam era fericit și că prevedea

o reîntoarcere deplină a fratelui său în rândul societății, împreună cu o soție care deja era mântuită pe jumătate. Amândoi râseră de această glumă pentru că, în limbajul celor din Cornwall, „mântuit pe jumătate" însemna „cu mintea dusă".

Alte două scrisori veniră de la Ross; în ultima o înștiința că acceptase să instruiască în august o trupă de voluntari undeva în Kent. Din acest motiv, se înțelesese cu lordul să nu rămână la Londra până la încheierea sesiunii parlamentare, așa că spera că avea să ajungă acasă în aprilie. Se întâlnise cu Caroline, după cum, fără îndoială, Dwight îi zisese, iar Caroline părea să se simtă bine, însă era hotărâtă să nu revină acasă până nu-și „alunga demonii", după cum se exprimase. Acasă la Caroline, Ross îl întâlnise pe Monk Adderley, individul cu care făcuse cunoștință în grădina de la Trenwith cu o vară în urmă. „Mi-a spus că George speră să revină în politică până la următoarea sesiune. Din fericire, Camera Comunelor este genul de loc unde evitarea prietenilor cuiva nu e dificilă."

Ross nu era cel mai bun scriitor de epistole din lume. Căldura lui, pe care Demelza o cunoștea atât de bine, se simțea doar în cazul unui contact direct. Când era prezent, putea spune soiul de lucruri care topeau inima oricărei femei – sau o făceau să înghețe, în alte ocazii. Scrisorile, în schimb, erau informative și detașate. Distanța fizică dintre ei era măsurabilă.

Nu făcu nici o referire la sugestia anterioară ca ea să-l însoțească la Londra în septembrie.

Capitolul 14

I

Femeia care veni în ziua de 12 februarie ca să se ocupe de John Conan Osborne Whitworth prezentase cele mai bune recomandări. Era adevărat că nu avea experiență cu copiii, dar îl îngrijise pe domnul Gerald Van Hefflin de la Hefflin's Court, lângă Salcombe, iar domnul Van Hefflin, cu doi ani înainte de a muri, fusese chinuit de impulsuri criminale. Cu excepția unei ocazii când un servitor fusese înjunghiat, ea reușise de fiecare dată să împiedice rănirea gravă a cuiva.

Nu era o femeie cu chip sumbru ca predecesoarele sale. Era destul de micuță, foarte îngrijită, cu o voce fragilă și slugarnică, afișând o bunătate studiată. Doar în ținuta ei se deslușea ceva dur și agresiv – stătea cu picioarele depărtate, iar umerii largi îi erau încordați. Avea în jur de patruzeci și cinci de ani. Era foarte curată. Domnișoara Cane. Ossie se declară mulțumit la sfârșitul întrevederii. Îl impresionă faptul că părea întru totul stăpână pe situație. Dacă doamna Whitworth manifesta impulsuri ucigașe doar față de fiul ei, sarcina era simplă. John Conan trebuia păzit. John Conan *putea* fi păzit. A proteja pe toată lumea însemna s-o supravegheze pe doamna Whitworth așa cum îl supraveghease pe domnul Van Hefflin. A-l proteja pe John Conan însemna că era necesar doar să stea în permanență cu el.

După două săptămâni, Ossie se simțea foarte satisfăcut. Considera că era firesc pentru un bărbat ca el – aflat cu un cap deasupra turmei, viguros, tânăr, intelectual, atât un om de lume, cât și un om al lui Dumnezeu – să aibă ceea ce el numea „vigoare trupească", iar pentru asta, biserica introdusese sfânta cununie, în cadrul căreia nevoile naturale puteau fi satisfăcute fără adulter și alte păcate perverse. Acest debușeu, această modalitate util rânduită pentru cei care nu posedau darul abținerii de la plăcerile carnale – recomandată de Pavel și sfințită de două milenii de experiență – îi fusese refuzată de nerecunoscătoarea lui soție, ceea ce îl făcuse să cadă în păcatul de a o vizita pe stricata ei soră în fiecare joi.

Însă faptul că o făcea doar o dată pe săptămână, numai joia, îi solicita considerabil stăpânirea de sine psihică și fizică. Măcar dacă ar fi putut reveni la soția lui, eventual în zilele de luni și vineri – era dispus să-și limiteze pretențiile –, atunci existența lui ar fi căpătat un curs mai puțin turbulent. Dacă se întâmpla asta și dacă Morwenna ajungea să-l accepte cu bunăvoință, iar el începea să se simtă tot mai convins că așa avea să fie până la urmă, după ce lucrurile reveneau la normalitate se putea chiar gândi să curme cu totul relația cu Rowella.

Vizitele pe care i le făcea reprezentau un risc permanent. În fiecare zi de joi, timp de două ore, își lăsa calul în curtea grajdului de lângă casa domnului Pearce. La sosirea verii avea să fie imposibil, ținând seama că se întuneca târziu. În plus, pretențiile Rowellei sporiseră în ultimele săptămâni. Avusese nevoie de un covor nou, de niște sfeșnice noi, de pantofi noi, de o rochie de catifea. Desigur, nu i le ceruse de-a dreptul, într-un mod vulgar, cum ar fi fost cazul dacă ar fi avut

de-a face cu prostituatele de lângă râu. Însă oricât de discret o făcuse, banii tot zburaseră, iar dacă i-ar fi trecut prin cap să și-i țină în buzunar, nu se îndoia deloc că micuța Rowella și-ar fi retras excitantele favoruri.

Așa că domnișoara Cane îi plăcu, și după trei săptămâni se simți suficient de încurajat ca să-și asume cumplitul risc. Invocând o durere de cap, Morwenna se retrăsese devreme, iar el stătuse în biroul lui, străduindu-se, dar nereușind să citească o carte de rugăciuni scrisă de reverendul Anton Wylde. Nu-l impresionau deloc. Erau banale și repetitive. Numele lui Dumnezeu apărea prea des și se punea accent pe credință, nu pe lucrare, pe spiritualitate, nu pe rutina practică a bisericii. Ossie era un om practic și știa că, pe pământ cel puțin, „eternul farmec" al religiei organizate era ceea ce conta cel mai mult.

Puse cartea pe birou. Era posibil ca în acea seară nici cele mai bune rugăciuni să nu-i poată reține atenția. Asta deoarece era conștient de faptul că la etaj se afla o femeie tânără pe care o dorea, deși ea îl respingea, de care era legat prin taina sfântă a cununiei și care nu-l mai satisfăcuse de doi ani. Și-o imagină dulce și cedându-i sau dură și respingându-l, îmbrăcată în cămașa ei de noapte din lână albă și pregătindu-se să se culce. Dar încă nu avea să adoarmă. Încă nu trebuia să adoarmă.

Trebuia s-o aibă fiindcă era dreptul lui. Cu forța dacă era necesar, în ciuda oricărei opoziții, pentru că și acesta era dreptul lui. Nici după lege, nici după rânduiala bisericească nu-l socotea violator pe soțul care-și poseda soția luată cu cununie. Iar a doua zi, dacă ea chiar intenționa să se răzbune pe el atentând la viața fiului lui – fiului *lor* –, doamna Cane, puternică, atentă, răbdătoare și imposibil de înfrânt, avea să-i zădărnicească planul. Apoi, dacă Morwenna chiar încerca asta, problema internării ei într-un azil de nebuni avea să fie pusă din nou.

Se ridică, își aranjă vesta, bău ultima înghițitură de porto și se duse la etaj. Bătu încetișor în ușă și intră în dormitorul soției lui. După cum se așteptase, Morwenna era în pat, citind una dintre acele oribile cărți de la bibliotecă. Își ridică privirea, mai întâi întrebătoare, apoi surprinsă și groaznic de înspăimântată când văzu expresia din ochii lui.

El închise ușa și se sprijini cu spatele de ea, privind-o pe Morwenna, studiind-o cu atenție, simțindu-și toată pielea înfiorată la vederea trupului ei cu forme minunate, care stătea întins în pat. Apoi își scoase haina și vesta și începu să-și descheie pantalonii.

– Ossie! Ce cauți aici? De ce ai venit în seara asta? Știi ce am *spus!* Știi cu ce te-am amenințat!

– Da, spuse Ossie cu o blândețe neobișnuită pentru el. Însă ești soția mea, iar această pedeapsă *cumplită,* această privațiune *îngrozitoare* pe care mi le-ai impus fără milă – împotriva tuturor jurămintelor cununiei pe care le-ai făcut când ne-am căsătorit – trebuie... trebuie să se sfârșească. A trecut prea mult timp, Wenna. A venit vremea, Wenna, continuă el de parcă i-ar fi mărturisit un secret pe care nimeni altcineva nu trebuia să-l știe. Ai jurat în fața lui Dumnezeu să-mi fii soție. Este datoria ta sfântă. De data asta, trebuie... *trebuie,* te rog, să mă lași. Dar mai întâi... mai întâi, hai să spunem o mică rugăciune...

II

Domnul Arthur Solway, responsabilul bibliotecii publice de pe Prince's Street, care acum oferea aproape cinci sute de cărți spre împrumut sau pentru a fi citite acolo, era un tânăr înalt, slab, cu aspect fragil, cu o fire pașnică și anxioasă. Când se îndrăgostise de Rowella Chynoweth și descoperise, spre bucuria, dar și aproape spre consternarea lui, că i se răspundea la iubire, nopți în șir fusese incapabil să doarmă gândindu-se la minunatul lui noroc. Faptul că Rowella îi mărturisise că o brută profitase de ea – fără a specifica numele bărbatului și când se întâmplase – stricase oarecum glazura de pe turta dulce, dar el reușì curând să uite asta. Provenind din groaznica mahala în care se afla Water Street, unde familia lui încă locuia, învățase singur să citească și să scrie, în fiecare seară după ce se întorcea de la muncă, la lumina unui felinar de corabie, iar apoi, la douăzeci și patru de ani, i se oferise slujba de la noua bibliotecă, datorită recomandării onorabilei Maria Agar, căreia mama lui îi fusese cândva servitoare. Astfel, reușise încet să iasă din sărăcia lucie și să ajungă măcar să-și permită un costum decent, să mănânce alimente hrănitoare, deși nu pe săturate, să aibă de-a face cu crema societății literare a orașului, să-și ajute puțin familia și să se plimbe pe străzile din Truro având sentimentul că era un cetățean responsabil – acelea erau realizările pentru care nu înceta nicicând a-i mulțumi lui Dumnezeu. Era sărac, era muncitor, era miop, dar era fantastic de norocos.

Căsătoria cu Rowella îl ridicase brusc mai sus decât se gândise vreodată să ajungă. Era atât de rafinată, de frumoasă – într-un

ciudat mod evaziv –, știa să citească în greacă și latină, mintea îi era mai ascuțită și mai profundă decât a lui; pe deasupra, în urma lungilor discuții pe care le purtaseră despre cărți, se simțise obligat să-i recunoască superioritatea intelectuală.

În unele privințe totuși, Rowella era mai puțin mândră decât el – îl acuza chiar de falsă mândrie –, iar amintirea întâlnirilor cu cumnatul ei, vicarul din St Margaret, în timpul cărora se certaseră, ajungând aproape până la agresiune fizică, în legătură cu zestrea oferită de reverendul Whitworth, acea amintire încă îl făcea să asude când se gândea la ea. Rowella îi fusese permanent alături, susținându-l, ajutându-l să-și depășească slăbiciunea, alungându-i stânjeneala, spunându-i că trebuia să se lupte pentru a obține o sumă suficientă care să le permită să se instaleze în oraș și trăiască într-un oarecare confort.

Așa că el se luptase, un războinic căruia îi repugna să facă asta, și până la urmă reușiseră să-l convingă pe domnul Whitworth să le dea 500 de lire. Cu o parte din bani își cumpăraseră și mobilaseră o căsuță cu patru camere, iar restul îi investiseră în obligațiuni de stat care le aduceau un venit de 30 de lire pe an. După cum spusese Rowella, asta le schimbase viețile. Trăiau modest, dar aveau tot ce le trebuia.

Și în altă privință, căsătoria lui produsese un miracol – Rowella era verișoara primară a doamnei George Warleggan, una dintre cele mai influente persoane din Cornwall datorită soțului ei. Astfel, se însurase cu cineva care aparținea, pe de-o parte, vechii nobilimi sărăcite, iar pe de altă parte, noii negustorimi bogate. Dintr-un om lipsit de orice valoare, devenise un mic cineva.

Totuși, soacra lui încă nu-l vizitase niciodată, iar soții Whitworth, după ce le dăduseră zestrea și fuseseră prezenți la nuntă, păreau să fi rupt total legăturile cu ei. Însă doamna Elizabeth Warleggan le oferise câteva mici atenții și era deosebit de amabilă cu el când trecea pe la bibliotecă. Oricum, abia se căsătoriseră. Nu era indicat să grăbească lucrurile. Până să împlinească treizeci de ani avea să-și cizeleze manierele și, cu ajutorul Rowellei, avea să-și îmbunătățească dicția. Astfel, treptat – era sigur de asta –, familia avea să-l accepte.

Știa că Rowella avea niște bani ai ei, de care nu-i spusese. Cu un an în urmă cheltuise o sumă mică, dar nu neglijabilă, pe lucruri pentru casă. Noul covor din dormitor probabil costase destul de mult, dar merita fiecare bănuț fiindcă, iarna, împiedica trecerea curenților reci printre scândurile dușumelei. Uneori avea și câte zece șilingi

în punguță, iar el nu avea cum să creadă că îi economisise din cheltuielile casei – nemaivorbind de faptul că monedele erau de argint. Dar toate astea făceau parte din minunata viață nouă pe care o ducea acum.

În majoritatea serilor lucra acasă, până la ora nouă, dar seara de joi și-o petrecea în mod regulat cu familia. Rowella era foarte cumsecade în privința asta, insistând mereu ca el să se ducă, indiferent dacă afară era frumos sau urât, pentru a nu-și dezamăgi părinții. Nu dorea să-l însoțească – de obicei spunea că trecuse pe la ei în timpul zilei –, dar aproape întotdeauna le trimitea un mic dar, un borcan cu gem, câteva ouă, puțin tutun sau bomboane pentru copii, fiind foarte atentă cu toți.

În a doua joi din luna martie, Arthur Solway sosi acasă de la bibliotecă în jur de șase și jumătate, exact când soarele la apus arunca pe cer dâre purpurii și verzi ca jadul. Încă era foarte frig, atât de frig, încât Rowella făcuse focul în dormitor, dar vântul bătea prea tare ca să se teamă de un ger de durată. Luă o gustare rapidă cu ea și plecă la ora șapte. Culorile păliseră, însă mai era o geană de lumină. Rowella îi dădu o jumătate de livră[1] de unt pentru ai lui.

Water Street, care era un fel de drumeag îngust cu magazii și case ce ducea spre mai respectabila Quay Street, era la nici zece minute de casa lor, dar scurtătura trecea prin zona și mai mizeră de lângă dane, unde locuiau oamenii cei mai săraci și cei care încălcau legea. Arthur își încovoie umerii când o femeie strigă în urma lui, invitându-l la ea. Având în vedere că două corăbii erau ancorate în port, hotărî ca, la întoarcere, s-o ia pe drumul mai lung.

Casa părinților săi era una dintr-un șir care aparținea municipalității, iar chiria costa două guinee pe an. Avea o sufragerie, o spălătorie, o bucătărioară pe care domnul Solway o transformase în atelier de tâmplărie și, la mansardă, o cameră de vreo douăzeci și cinci de metri pătrați în care dormeau cu toții. Vizitele lui Arthur erau prilej de sărbătoare, deoarece reușise în viață mai bine decât ar fi îndrăznit să spere oricare dintre ei și le achitase restanțele la chirie, așa încât municipalitatea returnase uneltele tatălui, permițându-i acestuia să câștige o pâine. Din păcate, deși foarte muncitor, nu era deosebit de priceput; prin urmare, nu primea decât comenzi simple. Totuși, avea demnitatea lui, și în vremurile proaste din urmă cu câțiva ani refuzase cu încăpățânare să se lase evacuat din casă și să fie trimis

[1] 1 livră = 0,453 kg (n.red.)

împreună cu familia la azilul săracilor. În prezent, datorită lui Arthur, acea primejdie trecuse.

Ca de obicei, îl primiră cu brațele deschise, iar el fu fericit să-i revadă. În mod surprinzător, toți copiii născuți de doamna Solway supraviețuiseră, cu toate că unul sau doi aveau o sănătate și o inteligență precare. Nouă oameni locuiau în acea casă, cel mai mare dintre copii, după Arthur, având douăzeci și doi de ani, iar cel mai mic, nici trei.

Deși mâncase deja, Arthur trebui să ia cina cu ei, o masă spartană în timpul căreia vorbiră despre vreme, prețuri și scarlatină, despre cum fiul lui Penrose își pierduse un picior pe Nil și fusese trimis acasă, despre faptul că drumul devenise prea lat pentru a fi traversat în siguranță după desființarea pieței Middle Row, despre domnul Pearce, notarul de pe St Clement's Street, care era bolnav de atâta vreme și mai făcuse un infarct și despre cum George Tabb se îmbătase atât de tare, încât căzuse în șanț și rămăsese acolo, în ger, jumătate de noapte, până când nevastă-sa îl găsise. Chiar la sfârșitul cinei, Tabbie Solway, fata cea mai mare, spuse brusc:

– Mă apucă! Țineți-mă! Țineți-mă!

Dar fu prea târziu. Domnul Royal, spițerul la care se duseseră, îi sfătuise să-i lege strâns fiecare braț cu o batistă de îndată ce ea simțea apropierea crizei, iar uneori asta părea să oprească sau să atenueze atacul. De data aceea însă, criza se declanșă prea brusc pentru ca vreunul dintre ei să poată reacționa; peste câteva clipe, fata se prăbuși pe podea, zvârcolindu-se cu spume la gură.

Era o priveliște oribilă, însă toată lumea era deja atât de obișnuită, încât nici măcar copilașul cel mic nu începu să plângă. Mama și cealaltă fiică mare se ocupară de Tabbie atât cât putură, punându-i o cârpă udă pe frunte și un băț în gură ca să nu-și muște limba. Cei mici duseră farfuriile și cănile în spălătorie. Arthur și tatăl lui se retraseră lângă cămin, iar domnul Solway își aprinse pipa. Uitându-se la fata care se zvârcolea pe podea, vorbiră cu voce joasă. Treptat, convulsiile i se domoliră și începu să respire mai ușor, de parcă s-ar fi cufundat în somn. Dacă adormea, trebuiau s-o care în camera de sus pe scara șubredă. Însă chiar când răsuflau ușurați se iscă o altă criză, mai gravă decât prima.

Al doilea atac dură aproape la fel de mult ca primul și fu urmat de un al treilea.

– Ar trebui să mă duc după domnul Royal, spuse Arthur.

– Da. I-a dat ceva să ia între crize și a părut s-o liniștească pe sărmana fată.

– De fapt, aș vrea să-l chemați pe doctorul Behenna, zise Arthur. Este mai învățat, și toată lumea îl vorbește de bine.

– Poate, altă dată. Mă îndoiesc că ar veni la o oră atât de târzie la unii ca noi. Plus că stă mai departe. Domnul Royal stă la poalele dealului, chiar lângă tine.

– Mă duc să-l aduc, spuse Arthur luându-și pelerina și pălăria.

Fără să le bage în seamă pe prostituate, se grăbi să ajungă la spițeria domnului Royal. În realitate, doctorul Behenna nu stătea mult mai departe, dar Arthur înțelegea reținerea tatălui său de a chema o persoană atât de importantă.

Cât stătuse la ai lui, vântul de nord-vest adusese o ploaie cu grindină care tocmai se terminase, dar pântecul negru al norului încă ascundea luna abia răsărită. Deasupra spițeriei se vedea o lumină, iar domnul Royal, un bărbat bondoc și cu fața ciupită de vărsat, fu de acord să se aventureze afară pentru a-și vizita pacienta. Totuși, trebuia să prepare licoarea pe loc, pentru că era o substanță volatilă, care nu putea fi pregătită din timp. Dorea domnul Solway să aștepte, sau prefera să se întoarcă pentru a-și liniști familia? Domnul Solway spuse că prefera să se întoarcă.

Porni spre casa părinților săi, dar la un moment dat se gândi s-o anunțe pe Rowella că avea să întârzie. Criza lui Tabbie fusese cea mai gravă la care asistase și probabil cea mai gravă pe care ea o avusese vreodată. Își adora sora, o fată simplă, dar nemaipomenit de dulce, incapabilă să nutrească vreun gând urât. Consideră firesc să rămână acolo măcar până se potolea, măcar până trecea furtuna și o vedea dormind liniștită în pat. Și voia să schimbe câteva cuvinte în particular cu domnul Royal.

Se opri câteva clipe în capătul străzii sale, apoi o luă spre casă. Fu mirat să nu vadă nici o lumină la parter. Dormitorul lor era în spate, cu vedere spre câmp. Probabil că ea era în dormitor. Încercă ușa. Era încuiată.

Asta era normal. Rowella îi spusese că singura ei obiecție în privința serilor de joi era că se temea să stea singură, așa că încuia ușa. Însă ea îl aștepta mereu să se întoarcă, la ora zece, iar uneori Arthur glumea despre cum ar fi fost dacă ea ar fi adormit, iar el ar fi rămas încuiat pe dinafară toată noaptea. Totuși, sigur nu se dusese la culcare atât de devreme. Abia dacă era ora nouă.

Ezită dacă să bată sau nu la ușă. Ar fi putut s-o sperie, fiindcă Rowella n-ar fi știut cine era. Poate că nu trebuia s-o deranjeze. Dacă întârzia foarte mult, iar ea adormea, putea foarte ușor să arunce câteva pietricele în geamul dormitorului și s-o trezească.

Totuși, dacă ea nu adormea, iar el nu se întorcea până la zece, avea să fie îngrijorată. Probabil că lăsase focul să se stingă la parter și se dusese la etaj ca să stea la căldură.

Cât își făcu aceste socoteli, norii se îndepărtară de pe chipul lunii, îngăduindu-i să lumineze strada sărăcăcioasă. Arthur privea în jos, și dintr-odată pașii lui se văzură clar în cei doi centimetri de grindină căzută. Mai erau niște urme de pași, mai mari decât ale lui, mai adânci decât ale lui, parțial ascunse de grindină, parțial evidențiindu-se în stratul albicios, așa încât era clar că persoana care trecuse pe-acolo o făcuse în toiul furtunii. Urmele acelea păreau să se îndrepte spre ușă, dar nu se întorceau de la ea.

III

O cumplită senzație lichidă îi încleștă măruntaiele; partea mai rațională a minții lui reuși să se întrebe dacă nu cumva se îmbolnăvise brusc de scarlatina care bântuia prin oraș. Însă inima lui zvâcnea și bubuia ca și cum ar fi dat să se oprească, deși nu suferea de vreo boală de inimă. Iar gura îi era atât de uscată, încât era incapabil să-și miște limba. Niciodată, absolut niciodată până în acel moment nu avusese suspiciuni, dar, în oribila claritate a acelei clipe, se gândi că, dincolo de iubire și de încredere, în el existase totuși un instinct primar, un instinct animalic care îi spusese că era ceva în neregulă.

Cu toate astea, nu-l ascultase. Nu-l ascultase nici măcar o secundă. Crezuse. Avusese încredere. Nu se gândise nici măcar o clipă la trădare.

Partea rațională a minții lui argumentă că nu era neapărat așa. Puteau exista o sumedenie de explicații. O sumedenie de explicații diferite, toate inocente. Dar un lucru era sigur – nu putea face altceva, nu se putea gândi la altceva, categoric nu putea simți altceva până nu afla adevărul.

Privi fix ușa încuiată. Apoi se îndepărtă spre capătul străzii, urcă peste balustradele rupte, se împiedică de mărăcini și tufe de grozamă până ajunse în spatele casei. Se vedea lumină în dormitor.

Era o clădire scundă, iar dâra de lumină ce răzbătea dintre draperiile ieftine se afla la nici un metru și jumătate deasupra ochilor lui. Se uită în jur ca un nebun până când, la câțiva metri mai încolo, văzu o roabă improvizată pe care copiii vecinilor o foloseau la joacă. Era de fapt o ladă veche pe două roți, mai mult lungă decât lată. O trase prin iarba strălucitoare și prin mărăcinii din care picura apă și o sprijini de perete, apoi se urcă pe pervazul ferestrei de la parter și păși pe capătul șubred al roabei cu o nepăsare care nu îl caracteriza în mod normal, fără a se teme că putea să cadă și să-și luxeze o gleznă. Când ochii lui ajunseră la nivelul dungii de lumină, privi în dormitor.

Scena pe care o văzu îi paraliză și mintea, și trupul preț de câteva secunde. Rowella stătea întinsă pe pat – goală, complet și cu desăvârșire goală, într-o poziție obscenă în care el, soțul ei, nu o văzuse niciodată. Și, oroarea ororilor, scârba scârbelor, un bărbat mare, și el complet gol, era îngenuncheat deasupra ei și îi răsucea labele picioarelor în toate părțile. Judecând după expresia de pe chipul soției lui, asta nu-i displăcea deloc.

Nu avea să-și amintească niciodată cum se dăduse jos de-acolo, dar se părea că nu căzuse, fiindcă a doua zi descoperi că nu avea nici o rană, și avusese cumva prezența de spirit să pună roaba acolo unde o găsise. Nu-și amintea nimic din toate astea. Tot ce își amintea era că se lăsase pe vine lângă gardul viu și că vomase la nesfârșit, până nu mai rămase nimic de eliminat, în afară de fiere.

Iar după ce greața îi trecu în cele din urmă, începu să tremure. Se ridică în picioare și, gârbovit și ferindu-se ca un câine bătut cu sălbăticie pentru ceva ce nu făcuse, porni spre casa părinților săi.

Capitolul 15

I

În aceeași săptămână, Cary Warleggan se duse să-l vadă pe St John Peter. Fu o apariție extraordinară, încât tânărul abia dacă își putu crede ochilor. La cincizeci și nouă de ani, Cary Warleggan rar ieșea din biroul băncii din Truro, făcând-o doar pentru a urca în micul său apartament de la etaj. Mânca și dormea acolo, iar câte o plimbare de o sută de metri într-o duminică frumoasă reprezenta

distanța maximă pe care se aventura în mod normal. Probabil că asta avea mai degrabă legătură cu preferințele lui decât cu vârsta, pentru că, exceptând digestia lentă, nu era bolnăvicios.

Domeniul lui St John Peter se afla la unsprezece kilometri de Truro și, cu toate că era o zi frumoasă, drumurile erau proaste. Bătrâna sperietoare sfrijită sosi pe o bătrână iapă murgă, însoțită de un servitor care avu dificultăți în a-și da stăpânul jos de pe cal. St John își petrecuse dimineața cu doi băieți de la grajduri și cu cele treizeci de perechi de ogari de vânătoare. Joan, soția lui, fiica lui Harris Pascoe, îl întâmpină pe bătrân și trimise după soțul ei.

– Pe toți dumnezeii, Cary! Ce te aduce aici când nici n-a trecut bine iarna? E un incendiu în Truro? Joan, oferă-i un brandy și niște melasă. Asta alungă frigul.

– Ah! exclamă Cary. Ah, băiete! Mă bucur să văd că arăți bine. Doamnă Peter... Abia dacă ne-am cunoscut. Mulțumesc, nu. Puțin rom și apă îmi sunt de ajuns.

Făcură conversație timp de câteva minute. St John își derulă mânecile cămășii, scoțând la vedere dantela de la manșete, își încrucișă picioarele încălțate cu cizme și privi bucățelele de noroi care căzură pe parchetul de stejar lustruit. Joan Peter se uită la servitoarea care adusese băuturile, expresia ei calmă și atitudinea netulburată nelăsând să se vadă îngrijorarea și aversiunea produse de apariția bătrânului. Desigur, știa și știuse cu mulți ani înainte de a se căsători de ostilitatea care exista între tatăl ei și Warleggani, precum și de rivalitatea dintre bănci, iar după nuntă încercase să-și convingă soțul să treacă la banca tatălui ei. Însă St John, din motive numai de el știute, refuzase să „schimbe caii".

Joan nu știa foarte sigur ce făcea St John cu banii ei, dar știa că cea mai mare parte a lor era păstrată sub formă de capital lichid la banca Pascoe, iar soțul ei părea să-și ducă viața extravagantă fără a se atinge de acel cont. Știa că se decisese să folosească banca Warleggan pentru cheltuielile curente și se temea că făcuse datorii, garantând cu zestrea ei. Dar asta era tot ce știa. În orice caz, presimțea că sosirea acelui bătrân scheletic îmbrăcat în negru nu aducea nimic bun.

Și avea dreptate. Văzând că nu voiau să discute în prezența ei, își ceru scuze și îi părăsi, iar Cary, care avea prea puțină finețe și care nu prea știa să vorbească despre altceva în afara banilor, ajunse iute în miezul problemei. Spuse că, deoarece anumite investiții finanțate recent de banca Warleggan picaseră – o societate pe acțiuni, un proiect de drenare a unui teren, abandonarea temporară a construcției

căii ferate Portreath pentru că banca lui Basset își retrăsese sprijinul –, la toate astea adăugându-se lipsa de lichidități care afecta întreaga țară, se vedeau nevoiți să solicite achitarea unor împrumuturi pe termen scurt. Situația tuturor clienților băncii cu astfel de restanțe la împrumuturi fusese atent examinată, iar aproape treizeci de nume fuseseră selectate pentru scurtarea perioadei de creditare. Cary mai zise că St John trebuia să țină cont de faptul că, deși el, Cary, era partener cu drepturi depline, Nicholas, fratele lui, era partener-senior, iar în afară de el mai era și George, nepotul lui. Cei doi deciseseră fără drept de apel ca perioada de împrumut să nu-i mai fie prelungită dincolo de data scadenței. Cary îl asigură pe St John că el, personal, făcuse tot posibilul pentru a le schimba hotărârea în favoarea lui, subliniind îndelungata relație pe care familia Peter o avusese cu banca lor și încercând să-i determine să aleagă altă persoană în locul lui. Dar ei îi atrăseseră atenția – și pe bună dreptate, trebuia să admită – că domnul St John Peter avea cel mai mare împrumut personal negarantat și că era o chestiune de bun-simț să solicite achitarea lui, având în vedere urgența situației.

– Pentru Dumnezeu, cum să fie negarantat? își manifestă indignarea St John, care, de-a lungul explicației, simțise cum i se ridica părul de la ceafă. Este garantat cu capitalul pe care îl am la Pascoe's Bank. Pentru Dumnezeu, sunt bani disponibili oricând, băgați în cele mai sigure obligațiuni, și n-ați putea avea o garanție mai bună nici dacă ați scotoci toată Londra! Pe Dumnezeu și toți arhanghelii!

– Noi apreciem asta, domnule Peter, replică bancherul pe un ton protocolar. Eu apreciez asta. Dincolo de prietenia noastră, de prietenia noastră îndelungată – care contează, fii sigur că contează –, dincolo de asta, tocmai *natura* garanției a fost cea care m-a încurajat, care mi-a permis să-ți achit atât de multe polițe și să-ți ofer un credit tot mai mare. Dar trebuie să înțelegi, băiatul meu, că tocmai astfel de lichidități cerem noi acum. Dacă ne-ai fi oferit drept garanție terenuri, ți-am fi cerut să le vinzi pentru a ne restitui banii, iar pământul nu este ceva ușor de vândut în momentul acesta – pământul e ciudat, pământul este capricios. Nu te poți baza pe el. Ți-ar putea aduce banii pe care i-ai împrumutat sau s-ar putea să nu ți-i aducă, dar în ambele cazuri vânzarea durează câteva luni – cu licitații, avocați și altele asemenea. Banii pe care ți i-a încredințat soția dumitale – după cum mi-ai spus adesea – sunt fie lichizi, fie în obligațiuni ușor vandabile. Exact de asta are *nevoie* Warleggan's Bank pentru a trece peste următoarele trei luni. Sau măcar peste luna viitoare.

– Vrei să spui că îmi ceri restituirea...

– Numai a părților scadente din împrumut, domnule Peter. Nimic mai mult...

– Dar toate au scadența în luna asta și următoarea! Sigur știi asta. Doar ai scurtat perioada de fiecare dată când am cerut un nou împrumut. Pentru Dumnezeu, nu-mi poți cere să-ți dau acum întreaga sumă datorată!

Cary își strânse haina în jurul trupului ca un corb care își strânge aripile. Privi prin încăperea sumar mobilată, dar frumoasă, în care se aflau.

– Ca o favoare, îți cer să nu pomenești de asta nimănui, fiindcă ar înrăutăți situația tuturor, înțelegi? Nu vrem să pierdem clienți. Nu vrem să pierdem încrederea oamenilor. Warleggan's Bank este solidă ca o stâncă. Dar... *dumneata* știi acum. *Eu* știu că trebuie să ne mai restrângem...

St John Peter începu să umble cu pași mari prin încăpere, mușcându-și buza de jos.

– Fir-ar să fie, nu voi putea să-mi păstrez haita!

– Sezonul de vânătoare se va încheia curând, spuse Cary. Cine știe ce va aduce toamna următoare?

– Ce vrei să zici? La ce te referi?

– E ceva temporar, înțelegi? Suntem mult prea mari, avem prea multe afaceri ca să suferim un timp îndelungat. Warleggan's Bank? E cea mai mare și cea mai sigură din țară! Avem uzine metalurgice, mine de cositor, mori de cereale, schoonere, laminoare, prese. O să ne revenim curând, pricepi?

St John Peter își băgă mâinile în buzunare și îl privi suspicios pe bătrân. Îi veniseră pe limbă cuvinte aspre, fusese pe cale să spună lucruri pe care nu le-ar fi iertat nici unul dintre Warleggani. Între prieteni, îl numise întotdeauna cu dispreț pe George Warleggan „Oțelarul George". Pentru Cary găsise niște porecle mult mai ofensatoare, și fusese cât pe ce să le folosească. Să vină așa, pe nepusă masă, să intre în casa unui gentleman nu ca un bancher, ci ca un cămătar ordinar, *pretinzându-i* din scurt returnarea unei vaste sume de bani, adică un lucru de care îl asigurase adesea pe St John că nu avea să se întâmple niciodată, sau, în cel mai rău caz, că o va putea face în rate cât mai mici posibil! Acel gest revoltător necesita o replică pe care numai un gentleman o putea da: „Foarte bine, îți voi da banii, dar niciodată să nu te mai prind că te târăști în casa mea lăsându-ți

balele în urmă! Ieși, ieși pe ușa din dos, iar altă dată să folosești intrarea servitorilor, fiindcă printre ei ți-e locul!"

St John Peter, care avea mai multă mândrie decât minte și o idee foarte precisă despre ce putea și ce nu putea face un gentleman, care se însurase pentru bani și care, la nunta lui, îi spusese unui prieten „Eu vin cu sângele albastru, ea vine cu mălaiul", care avea toate pretențiile unui aristocrat, dar nu și mijloacele de a și le satisface, simțea în clipa aceea nevoia amarnică de a-și exprima disprețul total față de creatura îmbrăcată în negru care stătea în fața lui, dar mai presus de toate trebuia să-și păstreze respectul de sine și să rămână cu amorul propriu neatins. Însă ultimele cuvinte ale lui Cary îl domoliră. Ceva temporar? Cât de temporar? Era o pilulă amară pe care o putea înghiți, după ce își dăduse seama că acel om aproape că-l putea ruina.

– Cât de temporar? întrebă el în cele din urmă.

– Șase luni, zise Cary sprijinindu-se de spătar. Cel mult șase luni. Îți garantez, băiatul meu, îți vom avansa aceeași sumă *și* cu aceeași dobândă foarte mică la 1 septembrie. Exact la vreme pentru deschiderea sezonului de vânătoare. Cum ți se pare?

St John Peter își luă haina de pe spătarul unui scaun și o îmbrăcă. Cary o privi atent. Era din catifea verde, cu o croială frumoasă și nasturi cu model. El nu avusese o asemenea haină niciodată în viața lui. Nu că și-ar fi dorit. Îi făcea mult mai multă plăcere să-i controleze pe oamenii care purtau astfel de ținute elegante.

II

Ossie se gândi că Săptămâna Mare era un moment nepotrivit pentru a muri. Nu că el sau mulți alți preoți și-ar fi dat mare osteneală pentru a pregăti venirea Paștelui, dar în general activitatea parohiei se intensifica, mai ales cu istovitorul potop de nunți care începea duminica următoare. În plus, deși domnul Odgers își revenise suficient pentru a relua slujbele în Sawle, vicarul lui plănuise o vizită inopinată, eventual în Vinerea Mare, urmând să-și petreacă noaptea la Trenwith, și asta doar pentru a-l stimula puțin pe omuleț și pentru a comenta că biserica din Sawle era neglijată.

Însă câțiva oameni era evident că nu aveau să supraviețuiască acelei săptămâni, iar asta însemna și niște înmormântări obositoare. Printre ei și de departe cel mai important era domnul Nathaniel Pearce. După ce-l „înjunghiase în spate" o gripă, inima lui părea

că se hotărâse în sfârșit să renunțe la luptă. Zăcea ca un munte inert, respirând cu gâfâieli scurte și dureroase, care cu siguranță nu puteau susține prea mult timp acel trup uriaș. În această stare fusese joia trecută, la ultima lui vizită, și clericul se aștepta din zi în zi să primească vestea morții sale. Totuși, mesajul final nu venea, cu toate că fiica bătrânului îi trimisese marți un bilet în care îi spunea că era o chestiune de ore.

În dimineața din Joia Mare, Ossie dezbătu cu sine însuși dacă să respecte rutina obișnuită a zilelor de joi. Cu toate că nu era un om de mare angajament spiritual, își dădu seama că nu-și refuzase prea multe în postul Paștelui. O dată sau de două ori se abținuse când fusese pe cale să deschidă încă o sticlă de vin. Anulase comanda vinului de Porto, din care Morwenna, amintindu-și sfatul doctorului Enys, mai bea câteodată. În fiecare duminică, avea grijă să predice zece minute în plus. Spunea o rugăciune în fiecare dimineață, când se trezea, și una în fiecare seară. Și venea acasă mai devreme în serile în care juca whist.

Cu toate astea, continuase s-o viziteze pe Rowella, deși reușise să reia relațiile sexuale cu soția lui, de două ori pe săptămână. Încă o dorea pe Rowella, dar știa că dorința carnală nu era ceva de apreciat. Săptămâna aceea era foarte potrivită pentru a o mai înfrâna. Chiar dacă renunța la vizite doar preț de câteva săptămâni, asta avea s-o facă pe Rowella mai nesigură în privința lui, deci cererea de cadouri avea să scadă. Iar fiindcă soția lui era din nou disponibilă, căutarea plăcerii extraconjugale nu se mai justifica prin faptul că ar fi fost ceva necesar pentru sănătate.

Se gândi că, după ce o violase prima dată, Morwenna cedase mai bine decât se așteptase el. Era adevărat însă că nu mai vorbea cu nimeni ore în șir, nici măcar cu servitorii, mai ales în diminețile de marți și sâmbătă. Și își abandonase brusc o mare parte din treaba pe care o făcea pentru parohie. Dar îl accepta când se ducea la ea și nu mai opunea nici un fel de rezistență. Nu-i răspundea fizic deloc, ceea ce reprezenta un contrast trist față de lasciva ei soră, însă măcar îi oferea o anume satisfacție. În prima noapte, înainte de a o părăsi, îi spusese ce rol avea domnișoara Cane, așa că Morwenna nu făcuse nici o încercare de a-și pune în practică amenințarea. Până la urmă, fusese doar o amenințare necugetată din partea unei femei isterice, pe care n-ar fi trebuit s-o ia în serios. Abia dacă îi venea să creadă că se lăsase intimidat în tot acest timp. Se speriase de o umbră.

După moartea domnului Pearce, întâlnirile de joi cu Rowella aveau să fie mult mai dificil de aranjat. Prin urmare, dacă domnul Pearce supraviețuia până seara, Ossie intenționa să alunge frământările sinelui său mai bun pentru o ultimă vizită la tânăra femeie. Sinele lui mai bun îi spuse că avusese parte de un post al Paștelui extrem de plăcut.

Plecă la ora obișnuită, după ce îi zisese domnișoarei Cane să nu-l lase nici o clipă pe băiețel nepăzit – pentru că, oricât de goală se dovedise amenințarea, era mai bine să nu lase garda jos –, și se duse la domnul Pearce. Își lăsă calul la grajd și fu poftit înăuntru de domnișoara Pearce, care, cu ochii roșii și fața umflată, îl conduse la etaj, unde zăcea avocatul, gâfâind ca un pește care fusese pus pe o lespede și lăsat să moară. În afară de asta și de faptul că avea ochii pe jumătate deschiși, nu mai dădea nici un semn de viață. Ossie se întrebă cum avea să-și petreacă o jumătate de oră în camera aceea închisă și neplăcută.

– Este... conștient? Sau nu mai știe de el?

– Cred că ne recunoaște, zise domnișoara Pearce înghițind un nod. Nu-și poate mișca nici mâinile, nici picioarele, dar încă înțelege. Arată că înțelege clipind. Asta-i tot ce i-a rămas. *Papa,* dragul meu? Mă auzi?

Pe enorma față de pe pernă, un ochi se închise încet.

– Dragul meu *papa,* gemu domnișoara Pearce cu lacrimile șiroindu-i pe obraji. A venit vicarul să te vadă. Mă auzi?

Ochiul se închise din nou.

– A, bine, spuse Ossie cu voce sonoră. Mă bucur să te văd din nou, prietene, dacă *este* pentru ultima oară. Dă-mi voie să încerc să te alin. Dă-mi voie să-ți citesc ceva. Își îndepărtă batista de la nas și se așeză pe un scaun aflat puțin mai departe de pat. Când deschise Biblia, domnișoara Pearce se retrase discret. Dă-mi voie să-ți citesc ceva din Psalmul 72. „Apucatu-m-ai de mâna mea cea dreaptă. Cu sfatul Tău, m-ai povățuit și cu slavă m-ai primit. Că pe cine am eu în cer afară de Tine? Și afară de Tine, ce am dorit pe pământ? Stinsu-s-au inima mea și trupul meu..."

Continuă preț de douăzeci de minute, apoi își scoase ceasul. Încă mai era o geană de lumină pe cer. Era puțin cam devreme să urce dealul, dar putea să se plimbe prin oraș sau chiar să intre în biserica St Mary ca să-și mai treacă timpul.

– Trebuie să te părăsesc, spuse el închizând cartea. Sunt convins că Dumnezeu te va primi în Ceruri, unde te vei afla într-o măreață companie. Trebuie să plec pentru că am treburi de făcut.

Înainte de a apuca să se întoarcă și să plece, domnul Pearce clipi din nou și un zâmbet vag îi apăru pe chipul tras. Avea culoarea dudelor aproape date în pârg.

Fără îndoială, zâmbetul era modul lui de a-și exprima recunoștința pentru atenția pe care i-o acordase Ossie în acel an cumplit. Însemna: „Adio, băiatul meu, adio!" Dar când apăru pe acea față, păru să fie însoțit de o privire cinică, aproape sinistră, ca și cum Nat Pearce, aflat în pragul morții – unde știi totul sau uiți totul –, își dăduse seama de substratul atențiilor lui Ossie și știa totul despre întâlnirile lui din casa de pe deal.

III

Ossie stătu cu Rowella mai puțin decât de obicei. Îl întâmpinase spunându-i că *aproape* trebuise să-i trimită vorbă să nu vină. Arthur se purtase ciudat și se simțise rău toată săptămâna – probabil din cauza unei gripe sau a unei răceli –, așa că zăcuse în pat timp de cinci zile, tremurând și câteodată plângând, dar își revenise brusc și complet cu o zi în urmă, când se dusese la bibliotecă așa cum făcea de obicei. În seara aceea, simțindu-se excelent, plecase la părinții lui la ora obișnuită.

Lui Osborne nu prea îi plăcu asta, ideea de a se băga în patul unui om care abia îl părăsise după ce tremurase în el de răceală sau de gripă nu era atrăgătoare, dar Rowella, cu discretul ei zâmbet sfios, cu buza tremurând și cu ochii plecați, îi sesiză ezitarea și îi spuse că schimbase așternuturile în dimineața aceea. Deși iritarea nu i se risipise, urcă scările șubrede până la etaj, iar Rowella avu nevoie de toate farmecele ei pentru a-l face să se piardă în frivolitatea pasiunii.

Apoi, pentru o vreme, totul fu uitat: soția lui (cu ușurință), preoția (fără prea mare greutate), postul Paștelui (abia dacă puțin mai greu), precauția ca nu cumva ea să-i ceară alți bani (cheltuise destui cu ea, dar merita), dar nu și grija să nu ia boala mizerabilului ei soț (asta preocupându-l cel mai mult). Așa că, într-o pauză de reflecție și de semiepuizare, în timp ce amândoi stăteau întinși pe spate și priveau tavanul pătat de ploaie, strănutul Rowellei îl alarmă imediat, făcându-l să inventeze o scuză ca să plece. Spuse că Săptămâna Sfântă era

o perioadă de presiune enormă, după cum ea bine știa, stresându-i și solicitându-i din plin pe preoți, consumându-le timpul și energia ca în nici o altă perioadă a anului. Avea o slujbă de pregătit, notițe de făcut în legătură cu o întâlnire a clericilor și toate celelalte lucruri obișnuite, nemaivorbind de problemele create în Sawle de boala lui Odgers. Astfel că trebuia să plece puțin mai devreme. Se ridică și începu să se îmbrace. Ea se ghemui pe pat și îl privi cu ochii mijiți.

– Domnule vicar...

– Nu acum, zise el, presimțind că urma o expunere despre furtunile din ultima săptămână și despre faptul că apa începuse să se prelingă prin acoperiș. Nu acum, Rowella. N-am timp. Săptămâna viitoare...

– Săptămâna viitoare...

– Da.

Se aplecă s-o sărute. Era un gest de afecțiune neobișnuit, atât de departe de manifestările pasionale, încât ea deschise ochii mai larg.

De fapt, era sărutul trădării, fiindcă el știa că nu avea să mai vină săptămâna următoare. Intenționase să-i vorbească în seara aceea despre incertitudinile sale în privința viitorului, dar, într-un moment de inspirație, își dăduse seama că era mai bine să nu zică nimic. Cu puțin noroc, avea să plece fără să-i dea nimic în afară de promisiunea revederii: N-avea decât să-l aștepte. Îi va prinde bine și va învăța să nu se lăcomească. În plus, dorul avea să înceapă s-o macine. (Se fiata spunându-și că ea ajunsese să fie atrasă aproape la fel de mult ca el de întâlnirile lor pasionale.) Asta avea s-o facă să-l primească și mai bine dacă și când o vizita din nou.

Își puse vesta și se aplecă să-și încheie nasturii ghetelor. Apoi, cam roșu la față, își îmbrăcă haina, își puse pelerina și își prinse gulerul înalt. O privi cum stătea ghemuită acolo, în lumina lumânării, goală, voluptuoasă, iar dorința se furișă din nou în el. Se stăpâni și se întoarse ca să n-o mai vadă.

– La revedere, domnule vicar! zise ea, după care strănută din nou. N-ai de ce să te temi că am guturai. Dar dacă aș avea, n-ar fi de mirare, având în vedere toată apa care curge prin acoperișul nostru. Cât a fost Arthur bolnav, a trebuit să acopăr patul cu o prelată când ploua, ca să nu se ude. Mai cu seamă când a fost furtuna de sâmbătă, sunt sigură că au căzut niște plăcuțe de ardezie de pe casă.

– Săptămâna viitoare, spuse Ossie. O să discutăm despre asta săptămâna viitoare. Voi asculta tot ce ai de zis săptămâna viitoare și îți promit că te voi ajuta.

– Mulțumesc, Osborne. Cred că ar fi bine să vii puțin mai târziu, dacă poți, fiindcă ziua se lungește, și riști să fii văzut.

– O să vin mai târziu. Să mă aștepți. La revedere!

Coborî la parter, își luă pălăria și cravașa, descuie ușa casei și se uită afară. Luna urma să răsară în vreo jumătate de oră, așa că procedase bine plecând mai devreme. Înfășurându-se în pelerină, ieși, închise ușa și porni pe întunecata stradă pietruită. Nu era nimeni în preajmă.

Chiar și străzile mai mari ale orașului erau pustii. Poticnindu-se din când în când din cauza câte unei pietre desprinse, călcând într-o băltoacă plină de noroi și ignorând mâinile întinse ale cerșetorilor și ale bețivilor ocazionali ghemuiți în pragul unor uși, ajunse într-un final în curtea grajdului. Un băiat care căsca, cu toate că încă nu era târziu, îi aduse murgul și primi șase penny. Reverendul Osborne Whitworth se sui pe piatra de încălecat, își săltă trupul voluminos în șa și porni spre ieșirea din oraș.

Pe drum se gândi la reconcilierea pe care i-o impusese soției sale și la faptul că ea nu reacționase cu violență. Îl satisfăcea într-un mod în care puține alte lucruri ar fi făcut-o. Spera că, după ce spărsese astfel gheața – ca să zicem așa – Morwenna avea să priceapă că fusese nesăbuită și să aprecieze poziția, eminența, forța, virilitatea și bărbăția soțului ei. Indiferent ce nemulțumiri nevrotice îi bântuiau mintea, era totuși mama fiului său și era mult, mult mai sănătos pentru ea – nu doar pentru el – ca între ei să existe o relație omenească și fizică normală. Considera că majoritatea femeilor îl admirau, iar stima lui de sine era grav afectată de faptul că femeia care avea onoarea de a fi doamna Osborne Whitworth îl respingea cu hotărâre. Având în vedere că el era stăpânul casei, căpitanul corăbiei sale, era nefiresc să existe o persoană rebelă, cineva permanent răzvrătit, chiar dacă în tăcere. Însă revolta fusese curmată, spre mulțumirea lui.

Într-adevăr, totul îi mergea bine. Deși nu reușise să obțină parohia Luxulyan și nici Manaccan nu ajunsese să fie a lui – episcopul preferase un individ total nepotrivit, din Totnes, ceea ce clar fusese o numire politică –, în prezent încerca să obțină ajutorul lui George pentru a deveni vicar districtual. Ar fi fost o avansare utilă, și, cu toate că George nu se arăta foarte cooperant deocamdată, era sigur că, dacă îl presa puțin, avea să reușească. Aranjase de curând ca predicile lui să fie tipărite, iar de îndată ce erau gata, intenționa să le trimită tuturor capilor bisericii.

Singura lui mică neliniște – totuși, nimic mai grav decât un viermișor într-un boboc, nimic mai grav decât frământarea unui viermișor embrionar – era legată de boala lui Arthur Solway. Ce anume fusese? Omul se ducea săptămânal în mahalaua în care locuia familia lui mizerabilă, iar mahalalele dădeau naștere molimelor. Răceala era neplăcută, însă era o boală temporară. Gripa era mai rea. Dar dacă era tifos? Apărea adesea în familiile sărace... Sau chiar ciumă, care, în Cornwall, nu mai căpătase proporții epidemice de vreo cincizeci de ani. Dar un caz sau două, pe ici, pe colo – desigur, nu întotdeauna identificate, sau trecute sub tăcere pentru a nu se crea panică –, tot apăreau, după cum el știa prea bine. De obicei se încheiau cu moartea bolnavului, o moarte foarte urâtă. Rowella strănutase de două ori. Oare nu era strănutul primul semn al apariției ciumei?

Pielea începuse să-l furnice, așa că se strădui să-și alunge acel gând din minte. Drumul din Truro până în St Margaret – în sus pe versantul abrupt și apoi la vale pe partea cealaltă – făcea parte din traseul străbătut de diligențele care mergeau de la St Austell la Truro, cel pe care Ross Poldark se dusese mai departe după ce *el* coborâse, în mai anul trecut. Înainte de ultimul kilometru era o curbă strânsă la dreapta, apoi drumul cobora lin printre copaci înainte de a ajunge la biserică și la vicariat.

Bătrâna lună deja se ridicase sus pe cer, așa că, la o răscruce unde pădurea făcuse loc unei poieni, îl observă imediat pe bărbatul înalt și slab care îi apăruse brusc în cale. Calul lui se sperie și se dădu într-o parte, iar Ossie simți un fior de teamă, deoarece nu puteai fi niciodată sigur că vreun hoț la drumul mare nu era în căutare de pradă.

– Domnul Whitworth? rosti o voce. Ești domnul Whitworth?

Ossie își recăpătă stăpânirea de sine.

– Da, eu sunt. Cine ești și ce dorești?

Nu-i vedea fața, pentru că purta un soi de glugă pe cap. În mână avea o bâtă.

– Asta doresc! spuse bărbatul ridicând bâta și repezind-o spre capul clericului.

Arthur Solway nu-și atinse însă ținta pentru că ținea prea crispat bâta, iar surescitarea nervoasă îl împiedica să-și controleze foarte bine mișcările. Lovitura îl nimeri pe Ossie în piept, destabilizându-l parțial, dar își recăpătă repede echilibrul și ridică cravașa. Având avantajul poziției înalte pe calul speriat, își șfichiui atacatorul iarăși și iarăși, în cap și pe umeri, în vreme ce Solway nu izbuti să-și mai repeadă bâta decât o dată, lovitură care îl rată pe Ossie, dar nimeri

iapa, care se dădu îndărăt. Ossie se agăță de șa și, cu piciorul ieșit dintr-o scară, decise rapid că, oricât de mult merita acel individ o bătaie soră cu moartea, el ar fi fost mai în siguranță dacă pleca de-acolo. În timp ce-și calma calul, îl recunoscu pe agresor și își dădu seama ce-l îndemnase să-l atace.

Apucă frâiele și își îmboldi calul. Solway, atins la cap și văzând stele verzi din cauza unei lovituri care îl nimerise întâmplător între ochi, dar conștient că răzbunarea pe care o plănuise vreme de șapte zile dăduse greș în totalitate, se repezi disperat și se agăță de pelerina lui Ossie în timp ce acesta dădea să pornească în forță.

Se ținu bine, iar Ossie, al cărui picior nu reușea să găsească scara pierdută, se dezechilibră când calul țâșni înainte. Se prăbuși ca un stejar tăiat, însă celălalt picior îi rămase în scară. În vreme ce se rostogolea pe jos cu o bucată din pelerină încă strânsă în pumn, Arthur Solway îl văzu pe domnul Whitworth târât vreo cincizeci de metri, cu un picior agățat de cal. Apoi iapa bine antrenată încetini, se opri și se uită la capul stăpânului său, care zăcea pe drum.

Solway, gâfâind în încercarea de a-și recăpăta respirația, se ridică încet în genunchi, apoi în picioare. Avea o tăietură la cap și părul îi era năclăit de sânge. Umerii îl dureau din pricina loviturilor primite. Poiana era tăcută, la fel și pădurea. Singurul zgomot, dar undeva departe, era țipătul unei bufnițe albe care comenta întâmplările nopții.

Arthur Solway era atât de neobișnuit cu violența, încât bilanțul atacului său îl sufocă, dându-i impresia că urma să moară. I se păru că trecuseră minute bune până când capul încetă să-i zvâcnească și reuși să vadă ceva, să respire din nou. Apoi și mai mult timp trecu până când izbuti să-și convingă picioarele să se miște, să-l ducă lent și șchiopătând către adversarul său.

Cu grijă să nu sperie iapa, o ocoli până ajunse lângă domnul Whitworth. Piciorul încă îi era în scară, însă îndoit într-un unghi foarte ciudat. Lumina lunii îi permise să vadă chipul lui Ossie. Gura îi era deschisă, iar limba i se ițea umflată. Și ochii îi erau deschiși. Dar nu vedeau cerul.

Arthur Solway izbuti să găsească suficientă forță pentru a rezista senzației de leșin care îl cuprinse. Se răsuci și, clătinându-se, fugi de pe câmpul de luptă.

Capitolul 16

I

Vicarul din St Margaret fu găsit imediat după miezul nopții, de către credinciosul Harry și de un alt servitor, care, obligați să-l aștepte până se întorcea, în cele din urmă se duseseră să-l caute. Domnul Whitworth încă avea piciorul prins în scară. Calul, conștient că stăpânul lui avea o problemă, abia dacă se mișcase un metru. Iarba la care putuse să ajungă era temeinic păscută, însă cea de mai departe rămăsese neatinsă.

Moartea domnului Whitworth în împrejurări atât de dramatice deveni senzația zilei. Vicarul era cunoscut ca fiind un călăreț excelent – oare nu participa la vânătorile cu ogari? –, iar calul lui era cel mai docil și mai de încredere animal, așa că de îndată fu suspectată o mână criminală. Se știa că în pădurea aceea și în landa din apropiere trăiau bandiți la drumul mare, însă nu exista nici o dovadă concretă care să indice că ar fi fost o crimă. Cadavrul avea câteva tăieturi și vânătăi, absolut firești în cazul unui asemenea accident. O bucată din pelerina lui fusese smulsă, dar era posibil să se fi agățat de vreun copac. În plus, punga ce conținea cinci sovereigni[1] încă se afla la brâul mortului. Dacă nu fusese jefuit, ce motiv să fi existat pentru uciderea lui?

Pe de altă parte, deși preoții beau în general la fel de mult ca mirenii, despre Osborne Whitworth se știa că fusese moderat în această privință. Poate că o vulpe traversase în fugă drumul sau poate că iapa, călcând pe o năpârcă, intrase în panică. Lui Osborne probabil că îi scăpase piciorul din scară, iar apoi fusese lovit de o creangă care atârna prea jos. Lady Whitworth, mama lui, porunci imediat ca iapa să fie ucisă.

Singurul lucru suspect era prezența în poiană a unei bâte zdravene, care ar fi putut constitui o armă redutabilă. Era lucrată cu pricepere dintr-un lemn de castan atât de bun, încât era de necrezut ca proprietarul ei s-o fi aruncat. Dar nu apăru nimeni care s-o revendice sau să spună că o văzuse la cineva. De îndată ce se lumină, două grupuri porniră să scotocească pădurea; în cele din urmă găsiră

[1] Monede britanice de aur în valoare de 20 de șilingi (n.tr.)

un bătrân care trăia la adăpostul unui copac căzut, dar avea mințile atât de duse și era într-o stare fizică atât de proastă, încât ar fi fost greu să-l suspectezi chiar și de uciderea unui iepure. La Tresillian se afla o șatră de țigani, însă aceștia jurară că erau nevinovați, iar cele cinci monede de aur din punga mortului îi convinseră mai mult pe polițiști decât alibiurile furnizate cu indignare de nomazi.

Exista posibilitatea ca vreun bandit aflat în trecere să fi dat din întâmplare peste tânărul cleric, să-l fi lovit făcându-l să cadă de pe cal, iar apoi să fi fugit fără să-l scotocească. Era însă o ipoteză neconvingătoare. După ce coronerul își prezentă concluziile anchetei, tuturor li se păru limpede că verdictul avea să fie „moarte accidentală".

Dispariția lui Osborne fu deplânsă de enoriași, căci, deși nu fusese cucernic, își îndeplinise sarcinile încredințate și făcuse multe lucruri bune pentru biserică. Toată lumea fusese de părere că era destinat unor lucruri măreție.

Mama lui, care fusese convinsă de asta, se mută în mare grabă la vicariat și preluă conducerea gospodăriei pe cale să se dezintegreze. Văduva reverendului era complet împietrită și incapabilă să se ocupe de problemele și deciziile care o copleșeau. Cu toate că Lady Whitworth încerca s-o trezească la realitate și îi amintea de diversele ei îndatoriri, Morwenna rămase într-o amorțeală impenetrabilă. Frumoșii ei ochi care, atunci când nu purta ochelarii, avuseseră adesea o privire confuză păreau acum niște ferestre peste care fuseseră trase draperiile. „Din pricina șocului", le explică Lady Whitworth numeroșilor vizitatori, dar în sinea ei niciodată nu avusese o părere prea bună despre nora ei. Considera că era leneșă și că, prin atitudinea ei din acele momente, încerca să scape de responsabilități. Din fericire, servitorii lui Ossie erau toți foarte capabili, iar domnișoara Cane se ocupă nu numai de John Conan, ci și de cele două fete.

Trupul se afla în casă, la etaj. Părea uriaș, umflat din cauza morții, o formă întunecată în spatele draperiilor trase, cu câte o lumânare la cap și la picioare, permanent vegheat de cineva. Fusese comandat un sicriu special, căptușit cu mătase. Înmormântarea urma să aibă loc în lunea de după Paște și era de așteptat să vină mulți oameni. Lady Whitworth, ca un amiral avântându-se în luptă cu toate pânzele ridicate, trimise scrisori urgente în tot ținutul, nu doar numeroșilor ei prieteni, ci și tuturor clericilor pe care îi cunoștea, spunându-le că îi aștepta la funeralii.

Elizabeth, care se prezentă vineri la prima oră, vorbi cu Morwenna și cu Lady Whitworth, oferindu-le condoleanțe amândurora.

Fiind printre puținii care puteau deslușI sentimentele clocotitoare din spatele exteriorului năucit al Morwennei, își zise că fata era în pragul unei căderi nervoase. Încercă să discute cu ea în particular, dar mereu apărea vreun vizitator sau Lady Whitworth intra și ieșea grăbită din cameră.

În dimineața următoare, Elizabeth trecu pe la bibliotecă pentru a schimba niște cărți și fu șocată de înfățișarea lui Arthur Solway. El îi spuse că avusese o febră urâtă cu o săptămână în urmă și că abia se ridicase din pat, dar se părea că gripa îi revenise. Își ștergea permanent sudoarea de pe frunte, ochelarii i se abureau de parcă ar fi stat deasupra unui oale în clocot, iar mâinile îi tremurau pe cărți. Și era prima dată când îl vedea purtând perucă.

– Ce mai face Rowella? întrebă Elizabeth.

– O... bine, mulțumesc de întrebare, doamnă. Ea nu a luat gripa. De fapt, mă... mă... mă îndoiesc că e genul care se îmbolnăvește ușor. Ea... ea... ea se simte bine.

– Tragedia asta cu soțul Morwennei... știu că ele două s-au înstrăinat în ultimul timp, dar te rog să-i spui Rowellei din partea mea că ar trebui să-i facă o vizită surorii sale. Ar fi momentul potrivit să se împace.

Arthur scăpă pe jos cele trei cărți pe care le avea în mână și dură foarte mult până le ridică. După ce le puse pe birou, trebui să-și dea jos ochelarii și să-și șteargă lentilele din nou.

– O, nu poate face asta, doamnă! Nu... nu... nu poate.

Elizabeth păru surprinsă.

– Vrei să spui că nu vrea? Poate că, dacă trec pe la ea, aș putea s-o conving.

– Nu... nu puteți face asta, doamnă. Rowella este... plecată.

Mâna lui se smuci convulsiv și aproape că trânti din nou cărțile de pe birou.

– Este plecată? Rowella? Nu mi-a zis nimic. Unde s-a dus?

– La... la... la... Se opri și înghiți un nod. La... verișoara ei... de fapt, la verișoara mea, în... în Penryn. Când mi-a fost mai bine, când mi s-a părut că-mi revenisem, ea a simțit nevoia unei schimbări. Așa că a plecat și va sta acolo o săptămână sau mai mult. Până după Paște. Toată săptămâna de după Paște. M-am gândit că i-ar prinde bine schimbarea. Verișoara mea are o fermă frumoasă, cu vedere spre estuar. M-am gândit că ar fi... o schimbare.

– Da, într-adevăr. Mă bucur. Dar ea nu mi-a zis nimic. Te rog, spune-i să-mi comunice când se întoarce. Și îți doresc să te însănătoșești cât mai repede.

Arthur își șterse fruntea cu palma și încercă să zâmbească.

– Mulțumesc, doamnă. Da, doamnă. Deja mă simt ceva mai bine. Mâine stau acasă și mă odihnesc, așa că o să-mi revin cu siguranță.

– Vii la înmormântare? Cred că va avea loc luni.

Zâmbetul lui Arthur deveni și mai palid.

– Cu siguranță, voi... voi încerca.

Când Elizabeth, frumoasă, zveltă și îmbrăcată în alb, dispăru din vedere, Arthur se duse rapid într-un colț și trase o dușcă zdravănă de brandy. Trebuia să reziste până la sfârșitul zilei. Trebuia să păstreze aparențele în caz că îl suspecta cineva. Era imposibil ca altcineva în afară de Rowella să-l suspecteze, iar Rowella deja știa. Nu-și putea imagina ce-l apucase în noaptea de joi – când se întorsese într-o stare cumplită după confruntarea cu Ossie, furia îi învinsese slăbiciunea. Drept urmare, Rowella zăcea în pat cu buzele crăpate, cu un ochi vânăt și o falcă umflată, iar corpul îi era negru și albastru în locurile unde o lovise.

Făcuse un lucru cumplit. Știa că era un om groaznic, iar în clipa aceea era oripilat de sine și de posibilele consecințe. Nervii îi vibrau întruna, și limba părea gata să-l trădeze în fiecare clipă. Dar cândva, foarte departe în viitor, dacă scăpa neprins, într-o zi când avea să-și poată pune capul pe pernă fără a se mai teme de consecințele faptei sale, avea să simtă o mică și secretă satisfacție masculină datorită comiterii acelei crime.

Semințele deja erau sădite. În fiecare dimineață și în fiecare seară îi ducea mâncare Rowellei și, cu toate că nu vorbea cu el, avea grijă de ea, punându-i unguent pe vânătăi și balsam pe buze. Și în fiecare seară când se întorcea acasă, îi aducea un buchețel de flori pe care i-l punea într-o vază, pe noptieră.

II

Vestea ajunse în Sawle vineri seară, iar un căldărar care făcea drumuri regulate între St Ann's și St Michael i-o dădu nepăsător lui Drake când trecu prin dreptul casei lui sâmbătă dimineață. Alb ca varul la față, Drake se așeză și își sprijini capul în mâini. Cu o zi în urmă, Rosina fusese pe la el cu Parthesia și copiii acesteia, unul

de doi ani și un bebeluș de două săptămâni. Aranjaseră niște perne, schimbaseră draperiile, Rosina mai adusese niște perne și făcuse curat în casă, iar la final, roșind, îi spusese că Art Mullet avea să-i aducă lada duminică seară. În ea se aflau micile comori ale vieții Rosinei. Desigur, haine, plus un ceainic de lut, trei linguri bune, două halbe cu capac, o casetă drăguță, decorată cu scoici, un șirag de mărgele, o carte despre cusut, un val de mătase dăruit de Jacka, care îl luase de pe corabia eșuată în 1798, o pereche de pantofi brodați, două bonete, o carte de rugăciuni și un talisman.

Toate astea aveau să vină duminică seară, după nuntă. Oaspeții aveau să facă glume grosolane, să râdă, să se comporte necuviincios, iar apoi tinerii însurăței aveau să rămână singuri. După nuntă.

Drake se duse la fierărie. Încă era devreme, așa că gemenii Trewinnard nu veniseră. Doar întâmplarea făcuse ca el să fie treaz și în apropierea porții când trecuse căldărarul. Își încleștă mâinile și urlă la Dumnezeu. Dar El nu păru să-l audă. Nimic nu se schimbă. Se duse la intrarea în Atelierul lui Pally – pe care oamenii îl numeau deja Atelierul lui Drake – și se uită către locul unde drumul începea să urce abrupt spre St Ann's. În depărtare, pe coșul unei mine ieșea fum. Un coș al lui Warleggan. Pescărușii țipau pe cer. Vântul sufla peste iarba aspră și îi ciufulea părul. Iar el era logodit și urma să se însoare cu o fată dulce și inteligentă, pe care n-o iubea, dar pe care putea ajunge s-o iubească.

Asta când la cincisprezece kilometri distanță se afla obiectul iubirii sale adevărate, iubire care îl consumase toată viața lui de adult, o tânără înaltă, îmbrăcată în negru, o mamă, o soție de vicar, o femeie cu relații, din lumea bună, care nu era de nasul lui, care, de când se măritase, căpătase o personalitate cu totul nouă și care, brusc și accidental, devenise văduvă. Oare ce însemna asta? Ce însemna pentru fiecare dintre ei? Cum putea acest fapt indisolubil, dar dement, să se răsfrângă asupra lumii mai mult sau mai puțin zdravene?

În primul rând, trebuia să se asigure că era adevărat. În Cornwall, zvonurile zburau mai repede decât ciorile, iar uneori erau la fel de umflate. Drake porni în fugă pe câmp, spre locul unde păștea calul lui. Animalul nu dorea să fie prins, dar dorința lui Drake era și mai mare, așa că, după câteva minute, călărea la deal, către casa prost întreținută ce găzduia vicariatul.

Îl găsi pe domnul Odgers în halat și acoperit cu o pătură, stând ghemuit lângă un mic șemineu în care ardeau cărbuni și încercând să scrie o scrisoare printre accese de tuse. Domnul Odgers nu-l plăcea

pe Drake pentru că era fratele liderului renegaților metodiști care căpătau – sau recăpătau – o influență tot mai mare în satele din jur. De asemenea, cu toate că Drake nu știa asta, domnul Odgers fusese prima persoană care îi spusese lui George Warleggan despre atașamentul nepotrivit al Morwennei, grăbind astfel tot ce urmase. Totuși, tânărul părea atât de tulburat, încât îi răspunse la întrebări.

– Poftim? Da? O, da, sigur a murit. Am fost chemat să oficiez slujba de înmormântare. Ceea ce ar fi foarte bine pentru un tânăr în putere, doar că eu nu mai sunt tânăr și departe de a fi în putere – bronșita asta mă ține treaz în *fiecare* noapte, în fiecare noapte fără excepție –, iar dacă mă apuc să străbat cincisprezece kilometri cu o gloabă închiriată, în toiul acestei ierni oribile, sunt toate șansele să mă duc după el până la finele lunii! Și cui i-ar folosi asta? În nici un caz domnului Osborne Whitworth, care deja s-a dus să fie binecuvântat în ceruri. Fără îndoială, mama și văduva lui și ceilalți clerici din vecinătate ar profita de prezența mea... Se opri să tușească îndelung și aproape drăgăstos în batistă, apoi spuse:.Vântul șuieră pe sub ușa aia de două luni. Și n-avem *deloc* căldură în dormitor. Noaptea ne învelim cu un maldăr de țoale, însă toată greutatea aia mă face să tușesc, așa că le dau deoparte, iar frigul cumplit mi se strecoară în oase și ziua, și noaptea, ziua și noaptea.

Ceasul de marmură de pe polița căminului bătu ora opt. Domnul Odgers se înfășură mai bine în pătură.

– Tocmai îi scriam episcopului pentru a-i explica situația mea, starea proastă în care mă aflu... Cum? Ei bine, în mesajul pe care l-am primit nu se sugerează nimic despre o mână criminală. Zice doar că a căzut de pe cal. A căzut de pe cal. Și-a rupt gâtul.

O vagă nuanță de încântare necreștinească se strecurase în vocea micului preot. Cât fusese vicar domnul Webb, domnul Odgers fusese lăsat netulburat în sărăcia lui. După venirea lui Ossie își trăise viața ca pe un pat cu cuie.

– Nu, adăugă domnul Odgers, nu știu nimic mai mult. Dintr-odată, părând să-și uite necazurile proprii, îl privi bănuitor pe Drake. Dar ce-ți pasă ție, băiete? Ce te interesează? Mâine te cunun cu o fată din sat, nu-i așa? Cu Mary Coade? Ba nu, cu Rosina Hoblyn! Am de cununat șase cupluri. Sper să fiu în stare să rezist până la sfârșitul ceremoniilor.

– Mulțumesc, zise Drake. Mulțumesc, părinte!

– Dar de ce m-ai întrebat? De ce m-ai întrebat? strigă Odgers după ce ușa se închise.

Însă Drake plecase deja, lăsând în urmă un curent de aer rece.

Se duse călare până în vârful dealului, lângă Maiden Meeting House, de unde zări atât acoperișul casei fratelui său, cât și coșurile de la Nampara. Dar n-avea nici un rost să discute cu Sam despre asta, deoarece deja știa ce-i va spune. Demelza era o alegere mult mai bună, fiindcă putea să înțeleagă dilema chinuitoare în care se găsea. Dar căsătoria cu Rosina fusese parțial pusă la cale de ea – nu se îndoia de asta. Avea să-l asculte și să-l compătimească sincer – când făcuse Demelza altceva? –, însă nu-i putea da alt sfat decât cel pe care i l-ar fi dat Sam. Nu avea pe nimeni, pe nimeni care să-l ajute în această privință. Nu se putea încrede decât în el însuși.

Porni spre Nampara și traversă porțiunea de teren denivelat până la pârleazul dincolo de care se afla plaja Hendrawna. Acolo, legă frâiele calului de un stâlp și se duse să se plimbe singur pe plajă.

Nu era o zi potrivită pentru o plimbare pe plajă, însă vremea era în ton cu starea lui de spirit. Vântul transforma norii în fâșii de fum care pluteau până dispăreau în înaltul cerului, apoi se adunau din nou în mase compacte, cu viteza unui peisaj în mișcare. Fluxul era la jumătate, iar valurile care se spărgeau la mal acopereau zgomotul vântului cu șuieratul și mugetul lor. Aisberguri de spumă pluteau pe crestele de apă, răsucindu-se și schimbându-și mereu forma.

Se plimbă preț de o oră, timp în care vântul îl lovi, îl zgâlțâi și-l făcu să se încovoaie. Trecu pe lângă Holy Well, unde – cu mulți, mulți ani în urmă, după cum i se părea – el, Geoffrey Charles și Morwenna trasaseră trei cruci pe suprafața apei, își băgaseră mâinile în mare, rostiseră o rugăciune și își puseseră o dorință. Se gândi că el, că ei n-ar fi putut avea o soartă mai rea nici dacă s-ar fi rugat diavolului.

Ajunse la baza falezei Dark Cliffs, unde scheletul descărnat al bricului era ieșit din mare în clipa aceea, înconjurat de un lac de apă neagră și plină de nisip. Se răsuci și porni înapoi. Nisipul era foarte moale, iar pe alocuri picioarele i se afundau atât de adânc, de parcă mergea prin nămeți. Fluxul înainta rapid. Limbi de apă se repezeau după el pe nisip, bolborosind și alunecând, retrăgându-se din nou, lăsând în urmă franjuri de spumă, în timp ce nisipul proaspăt udat se umfla și se scufunda. Spuma era luată de vânt și rostogolită pe plajă până la stânci, unde se dezintegra. Dacă se grăbea, putea să ajungă la faleza Wheal Leisure, însă ar fi fost sinucidere curată să plece de acolo spre plaja următoare. Poate că asta ar fi rezolvat toate problemele. Totuși, i-ar fi rezolvat doar problemele lui, iar asta era o modalitate lașă de a scăpa.

– O, Dumnezeule, o, Doamne, murmură el rămânând în loc. Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic. El mă paște pe pășuni verzi și mă duce la ape de odihnă...

Privi marea furioasă și se întrebă ce fel de „odihnă" îi adusese acea plimbare. Oare îi funcționase mintea cât de puțin în timpul acelei hoinăreli epuizante?

Poate. Anumite gânduri, anumite decizii începeau să prindă contur, cu toate că izvorau mai degrabă din sentimente decât din rațiune. Era ca și cum vestea primită în acea dimineață îi zguduise sufletul cu o asemenea violență, încât nu se mai recunoscuse pe sine. Șocul se disipase însă, iar mintea lui își recăpăta treptat echilibrul. Își continuă drumul pe faleză, trecând pe lângă magaziile și clădirile abandonate ale minei Wheal Leisure.

Știa ce avea de făcut mai întâi. Trebuia să vorbească cu Rosina.

III

Vestea că Drake plecase de la fierărie ajunse la Demelza foarte devreme în duminica Paștelui, adusă de Sam. Se holbă la fratele ei.

– Dar... trebuie să se însoare astăzi! Trebuie să ne ducem cu toții la nuntă... Cum adică a plecat? Unde a plecat? Își acoperi gura cu palma. O, Doamne, Dumnezeule!

Sam încuviință din cap.

– Mă tem că așa este. Cu toate că m-am rugat să fie altfel.

– A *aflat* de moartea domnului Whitworth? Da, bănuiesc că da. Dar ce...? Ești *sigur?* Nu putea face una ca asta, Sam! Și-a luat un angajament față de Rosina! Nu se poate s-o părăsească așa în ziua nunții! Ar fi prea crud!

Sam își trecu greutatea de pe un picior pe celălalt.

– Drake are sentimente foarte puternice, surioară. O... loialitate imensă, deși este greșit direcționată. De-aici a pornit necazul în vremea când îl căuta pe Dumnezeu. Când muncea întruna și nu izbutea să pună capăt înstrăinării de...

– Dar acum, îl întrerupse Demelza, acum nu e vorba de *religie!* Iartă-mă, Sam, nu vreau să te jignesc, dar nu toți gândim la fel în privința a ce anume este cu adevărat important în această chestiune, iar mie – și presupun că majorității oamenilor – în clipa asta mi se pare că totuși comportamentul lumesc are importanța cea mai mare. Rosina... a aflat?

– I-a spus el, aseară. Au vorbit preț de zece minute, după care el a plecat. Știu asta de la ea.

– A plecat?

– A plecat pur și simplu. Se pare că, înainte de a o cere în căsătorie, i-a mărturisit Rosinei totul despre necazul lui. I-a spus că o iubește în continuare pe nevasta vicarului, că ea e iubirea vieții lui, și nimeni altcineva, dar, cum totul s-a terminat între el și Morwenna, i-a propus Rosinei să-i fie tovarășă de viață. Fata a acceptat. Dar aseară a apărut la ușa ei palid și rătăcit – slavă Domnului că Jacka era la cârciumă – și i-a zis că a primit vestea că tânăra pe care o iubea tocmai rămăsese văduvă și că suferea îngrozitor, și că trebuia să se ducă la ea, trebuia să se ducă la ea indiferent de consecințe, ca s-o vadă, ca să-i ofere ajutorul, ca să-i fie alături în momentele grele. Iar Rosina...

– Da?

– Nu l-a putut opri. Încearcă să înțeleagă.

– Ah, Doamne! gemu Demelza. Deci n-o să mai fie nici o nuntă astăzi...

– Se pare că nu. Nu poate avea loc fără Drake.

Demelza făcu câțiva pași înainte și înapoi prin încăpere, mușcându-și degetul mare.

– N-ar fi trebuit să mă amestec.

– Poftim?

– Sam, *știi* la fel de bine ca mine că, pe jumătate, noi l-am convins să încheie această căsătorie, gândindu-ne că era pentru binele lui.

– Era, chiar era. Rosina ar fi fost o soțioară bună pentru el. Ar fi ajuns să fie fericiți și l-ar fi slujit pe Hristos împreună.

– Poate. Sau poate că nu. Doar dacă...

– Doar dacă ce?

Ea făcu un gest deznădăjduit.

– Presupun că acum nu mai e nici o speranță. Cum a reacționat Rosina?

– Cu noblețe.

– Sărmana fată! Dar ceilalți nu vor reacționa cu aceeași noblețe, Sam.

– Nu... Jacka abia dacă mi-a îngăduit să intru în casă. Era vânăt la față. Mă socotește la fel de vinovat, fiindcă sunt fratele lui.

Demelza își duse la frunte pumnul strâns.

– O, Dumnezeule, Sam, nici că se putea încurcătură mai mare! Îmi doresc atât de mult ca Ross să fi fost aici! Îmi doresc atât de mult să nu fie plecat *mereu!* Ce putem face?

– Nimic. Doar să așteptăm, presupun.

– Și n-o să fie numai Jacka. Toți oamenii din sate... Nu este bine să promiți că te însori cu o fată, iar apoi s-o părăsești! Voi doi încă sunteți niște străini pentru mulți dintre localnici. Illuggan este departe. *Tu* ești apreciat. Și el a fost. Dar nu e îngăduit ca un străin să promită așa cum a promis el, iar apoi s-o părăsească pe fată cu o zi înainte de nuntă, când totul este aranjat, când totul e stabilit, când totul este pregătit până la ultimul detaliu. Și mai e și Art Mullet. Parthesia sigur e furioasă și o să-l asmută. S-ar putea ca Drake să nu fie în siguranță când se va întoarce... dacă se va întoarce.

– Nu, spuse Sam. E ușor să vezi primejdiile. Dacă se va întoarce. Și mai ales dacă o va aduce pe acea tânără cu el.

– Sunt slabe șanse să se întâmple asta, oftă Demelza.

Capitolul 17

I

Înmormântarea reverendului Osborne Whitworth, BA[1], vicar de St Margaret, Truro și St Sawle-with-Grambler, avu loc la ora unsprezece în lunea de după Paște. Înmormântarea domnului Nathaniel Pearce, care murise abia sâmbătă, fu amânată până miercuri. (Era posibil ca în clipitul și în privirea cinică ale bătrânului domn Pearce din clipa despărțirii să fi existat o cunoaștere premonitorie. La urma urmelor, Ossie avea să ajungă acolo înaintea lui.)

Fu o înmormântare grandioasă, la care participară toate persoanele importante din oraș, sub conducerea bătrânului doctor Halse. Văduva și soacra ei erau îmbrăcate în rochii negre și purtau voaluri grele, după cum dicta obiceiul, pentru a le ascunde expresiile de privirile celorlalți, cu toate că, la un moment dat, Lady Whitworth își dădu vălul la o parte și, cu ochii ei pătrunzători, sub care avea pungi mari, studie mulțimea prezentă, parcă pentru a vedea mai bine dacă

[1] Bachelor of Arts – licențiat în științe umaniste (n.tr.)

veniseră toți cei care trebuiau să fie acolo. (Domnul Odgers era o absență notabilă, iar acest fapt avea să-i fie imputat.) Domnul Arthur Solway venise, dar fără doamna Solway, ceea ce era ciudat, pentru că doamna Chynoweth venise de la Bodmin, fiind însoțită de Garlanda, o altă fiică a ei. Mai târziu se află că doamna Solway era plecată.

Erau și niște străini, deși nu existau prea mulți într-un oraș și într-un district în care aproape toți oamenii de seamă îi cunoșteau pe cei care meritau să fie cunoscuți. Însă un tânăr înalt, brunet, îmbrăcat în haine simple stătuse în spatele bisericii și rămăsese apoi la o oarecare distanță de mormânt. Morwenna nu-l observase, pentru că era atât de aproape de a ceda nervos, încât nu-și putea ridica privirea din pământ, însă Elizabeth, la brațul lui George, îl recunoscu. Nu-i spune nimic soțului ei, dar se gândi să stea de vorbă cu acel tânăr dacă se ivea ocazia. Totuși, când se uită în jur după îngropăciune, constată că dispăruse.

După funeralii se servi discret un ceai cu prăjituri, chifle, gemuri, jeleuri și tarte. În ultimii zece ani, persoanele de vază din Cornwall începuseră să se opună petrecerilor fastuoase de după înmormântări, din cauza cărora se ajunsese ca o familie să se ia la întrecere cu alta; unii bogătași lăsau instrucțiuni în testament cum că doreau să fie îngropați noaptea, pentru a împiedica asemenea extravaganțe. Lady Whitworth, controlând absolut totul și jelind pierderea fiului ei – dacă o jelise, o făcuse atât de discret că nimeni nu băgase de seamă –, decretase că înmormântarea avea să aibă loc dimineața, urmată de o gustare copioasă, dar fără pretenții.

Totul dură până la două, oră la care aproape toată lumea plecase deja, iar rudele se strânseră una câte una în salon ca să discute despre viitor. Se aflau acolo domnul Pardow, avocatul din St Austell al familiei; Morwenna cu hotărâta Garlanda alături, gata să-i ofere surorii ei orice fel de ajutor fizic sau moral putea; Lady Whitworth, cu bărbia pătrată, umeri pătrați și voce tăioasă; doamna Amelia Chynoweth, mama Morwennei, drăguță ca întotdeauna, în stilul ei fragil – era de mirare că nu se recăsătorise; Elizabeth Warleggan, verișoara Morwennei, și domnul George Warleggan, care fusese convins să rămână împotriva dorinței lui.

Conversația se axă pe analizarea problemelor care trebuiau rezolvate. Câți bani lăsase domnul Whitworth, cât de mult li se mai permitea Morwennei și celor trei copii să locuiască la vicariat, era dispusă Lady Whitworth să le acorde alocația în continuare – era prima dată când Morwenna auzea de asta –, putea Morwenna,

dacă era presată de timp, să locuiască cu Lady Whitworth sau cu doamna Chynoweth până se găsea o casă potrivită? Lady Whitworth recunoscu ezitând că, pe domeniul ei de lângă Goran, exista o casă în care locuia un ticălos de cioban care o lăsase să cadă în paragină. Putea să fie renovată cu o liră sterlină sau două și să devină o căsuță confortabilă. Din păcate nu era nici o fântână în apropiere, ci doar cea de lângă conac, și nimeni nu se aștepta ca John Conan să-și potolească setea din butoiul în care se strângea apa de ploaie. În cursul discuției deveni foarte clar că Lady W. avea prioritățile ferm stabilite. Pe primul loc era John Conan, pe al doilea, dar la distanță, cele două fiice ale lui Ossie făcute cu prima soție, iar pe locul al treilea, dar la o depărtare atât de mare, încât abia dacă mai conta, era Morwenna.

Ori de câte ori Amelia Chynoweth spunea ceva, Lady Whitworth îi reteza cuvintele. Excelența Sa avea o părere foarte proastă despre toată familia Chynoweth, dar mai cu seamă despre Amelia, considerând că avea un glas de moliciunea unei caramele și opinii cu aceeași consistență. Oricum, se mai întâlniseră doar o dată, la Trenwith, cu ocazia nunții. Tânăra cu care fiul ei se însurase era o nulitate neglijabilă, care nu fusese de nici un folos nimănui, exceptând faptul că, printr-o întâmplare norocoasă, reușise să dea naștere unui fiu frumos și viguros, care să ducă numele mai departe.

Iar acea nulitate neglijabilă, acea tânără deprimată, cu ochi sălbatici, în jurul căreia se învârtea și se învolbura toată conversația, se gândea: „Cât de mult i-ar fi plăcut lui Ossie această reuniune și ce păcat că nu poate să participe la ea! Dar el este mort. De ce *eu* trăiesc, de ce mă aflu aici? Care *este* rostul meu? Mi-ar fi mult mai bine dacă aș fi moartă și îngropată cum este el – doar că într-un colț îndepărtat al cimitirului, cât mai departe posibil de locul lui de odihnă. A încercat să mă declare nebună, a sperat să mă închidă undeva. Pe vremea aceea, eram la fel de zdravănă ca el. Dar acum nu mai sunt. În orice clipă, capul meu poate să explodeze, iar eu mi-aș rupe părul și hainele și aș începe să *țip* la Dumnezeu și la Ceruri. Ei vorbesc despre mine de parcă aș fi un obiect, de parcă n-aș exista. Și au dreptate. Eu *nu* mai exist. Nimic din mine nu mai există, totul a pierit – mintea, trupul, până și sufletul. Sunt ca un burduf gol, un inutil sac de haine din care s-au stors toată simțirea, toată rațiunea, toate sentimentele, toată bunătatea, toată credința. Nu e nevoie să fiu îngropată, pentru că sunt moartă și risipită deja, nu a mai rămas *nimic*. Cenușă, țărână, nisip, sânge, spermă, urină, puroi, excremente, mizerie..."

– Scuză-mă, mamă, spuse Garlanda, dar Morwenna nu se simte bine. Cred că ar trebui s-o duc în camera ei...

– Desigur!

Șchiopătând și împleticindu-se, tânăra văduvă fu condusă afară din cameră, iar tăcerea se instală când o auziră vomând în hol.

– Dar *dumneata* ce părere ai, domnule Warleggan? întrebă Lady Whitworth.

Era singura persoană aflată acolo de a cărei părere era dispusă să țină cont. George o privi neimpresionat, remarcând pielea aspră, pudrată din belșug, ochii mici și gușile care îi atârnau sub bărbie.

– Lady Whitworth, interesul meu este pur conex, derivând, după cum știți, din faptul că Morwenna este verișoara soției mele. Evident, trebuie să aflăm mai multe detalii despre datoriile fiului dumitale pentru a ne da seama ce le-a rămas văduvei și copiilor săi pentru a-și duce traiul.

– Datorii? se zbârli Lady Whitworth. Mă îndoiesc că Osborne era genul de om care să facă datorii.

– Când a fost aranjată căsătoria cu Morwenna, avea datorii mari.

O mică dispută izbucni între domnul Pardow și Amelia Chynoweth.

George se gândi: „Elizabeth pare îmbătrânită anul acesta. Părul ei și-a pierdut din luciu, totuși cele câteva riduri care i-au apărut la colțurile ochilor au o anumită atracție, dau chipului ei mai multă forță și personalitate. Va fi frumoasă cel puțin zece ani de-acum încolo. Pentru ea stau în acest salon neîngrijit și neaerisit, ascultând-o pe scroafa asta răutăcioasă grohăind despre purcelul ei mort. De parcă mi-ar păsa de oricare dintre ei. Ce mă interesează este că, în sfârșit, James Scawen s-a lăsat convins să-mi vândă destule dintre proprietățile sale din St Michael, iar în câteva luni o să am destule ca să controlez afacerile orașului. Două locuri în parlament. Voi scăpa de Howell imediat, iar la toamnă îi voi lua locul. Îl voi da afară și pe Wilbraham și îl voi instala pe unul care să facă ce vreau eu. Pe cine? Pe cineva care să-mi fie de folos și aici, și la Londra, cineva ca Monk Adderley, căruia nu-i pasă ce și cum votează atâta vreme cât are un loc în parlament și se poate bucura de privilegiile aferente. Păcat că în familia Warleggan n-au fost mai mulți copii. Sanson este mort, ia fiul lui este un bețiv. Cary n-a fost însurat niciodată. Cary nu se va însura decât cu un titlu de credit pe termen scurt".

Garlanda se întoarse și îi anunță că Morwenna se întinsese, iar bona copiilor era cu ea. După câteva minute avea să se ducă și ea sus.

George își zări servitorul în pragul ușii și pocni din degete pentru a-i atrage atenția.

– E timpul să plecăm, draga mea, îi spuse el lui Elizabeth. Am o afacere de care trebuie să mă ocup.

Amelia Chynoweth se alarmă din pricina iminentei plecări a Warlegganilor, gândindu-se cu groază că din acel moment urma să fie dominată și aproape copleșită de Lady Whitworth. Numai prezența lui George menținuse un oarecare echilibru.

Dar nu avu cum să-i oprească, așa că soții Warleggan plecară urmați de lacheul lor. Copitele cailor frumoși și bine îngrijiți răsunau pe caldarâm în vreme ce urcau dealul spre drumul principal.

La mica răscruce din poiană, Elizabeth se opri să arunce o privire în jur.

– Cred că aici s-a întâmplat. Sunt crengi care atârnă jos, însă e bizar că un cal atât de temperat a putut să se sperie în așa hal. Nu-mi pot înăbuși senzația că lucrurile s-au petrecut altfel.

– Poate că, măcar o dată în viață, s-a îmbătat, mormăi George.

– Unde se dusese? Să-l vadă pe bătrânul domn Pearce?

– Domnișoara Pearce a spus că n-a stat decât vreo douăzeci de minute, și nimeni de la hanurile și de la cârciumile din jur nu l-a văzut. Dar mai contează? Tu n-ai ținut niciodată la el. Iar în ultima vreme, nici eu.

– Totuși, este... foarte ciudat, zise Elizabeth. M-am gândit mult la asta. Cu siguranță, a fost o căsnicie nefericită...

– Pe care eu am pus-o la cale, completă George.

– Ei bine... nu aveai de unde să știi.

După ce porniră mai departe, George se gândi că una dintre marile calități ale lui Elizabeth era că niciodată nu-i făcea reproșuri. Era mereu de partea lui, chiar dacă în particular îi atrăgea atenția că nu era înțelept să facă un lucru sau altul. Ajunsese să se convingă tot mai mult că suspiciunile lui despre legătura ei cu Ross Poldark erau nefondate. Otrava pe care mătușa Agatha i-o turnase în suflet de pe patul de moarte era în sfârșit eliminată. Aproape. Cu siguranță, avea o căsnicie mai fericită decât crezuse că ar fi fost posibil cu doi ani în urmă. Încă nu-i spusese de toate ambițiile lui, dar știa că ea avea să fie mulțumită de întoarcerea la Londra, știa că, de data asta, ambițiile lui aveau să-i fie pe plac. Putea fi un soi de cadou – dacă și când avea să se concretizeze – de oferit unei femei la aniversare...

Când trecură pe lângă St Clement Street din Truro, Elizabeth făcu o remarcă despre „sărmanul domn Pearce". George nu zise nimic. Acum, că Nat Pearce murise în sfârșit, Cary avea să intre în acțiune. Cary în acțiune nu era o priveliște frumoasă. Elizabeth nu se înțelesese niciodată cu unchiul lui George. Fiecare gândea că celălalt avea o „influență proastă" asupra fostului parlamentar. Știind că Elizabeth ar fi dezaprobat manevrele lui Cary, George se întrebă dacă nu cumva era mai bine să le pună capăt înainte de a fi prea târziu. *Dacă* reușea, lucru de care se îndoia. Cary își investise mare parte din averea proprie în bancă și ar fi fost greu de deviat de la traiectoria lui. George și tatăl lui puteau izbuti *împreună*, dar chiar merita să-l împiedice pe Cary să facă un lucru pe care toți trei și-l doreau cu ardoare în sinea lor, și anume să-l falimenteze pe Pascoe și să-i taie aripile lui Ross Poldark în același timp.

Manevrele lui și ale lui Cary aproape că duseseră la atingerea primului obiectiv cu ocazia crizei naționale din urmă cu doi ani. Atunci eșuaseră din cauza sprijinului pe care Pascoe's Bank îl primise în ultima clipă de la Basset, Rogers & Co., cealaltă bancă din Truro. Cooperarea înfloritoare dintre băncile lui Basset și Warleggan încetase brusc, iar relația dintre George Warleggan și lordul de Dunstanville se deteriorase, ceea ce stârnise evenimentele în urma cărora George își pierduse locul în parlament în favoarea lui Ross Poldark.

Un lanț lung și sinuos de cauze și efecte. Dar acea situație demonstrase că, până la urmă, comportamentul lui Cary putea fi dăunător bunului renume al familiei și ambițiilor lui Warleggan. Ce se întâmpla, în cazul de față, dacă manipulările lui Cary ieșeau la iveală? Foarte probabil, ar fi adus o nouă pată pe numele Warleggan. Dar oare nu se putea evita asta? Nu se putea ca toată vina să fie pusă pe seama domnului Pearce și a delapidărilor sale? Era o idee care merita luată în considerare. George se hotărî să aibă o întâlnire cu unchiul lui în seara aceea. Un om cu poziția și de valoarea lui nu putea îngădui să se facă vreo legătură între el și exercitarea unor presiuni financiare dubioase asupra unei bănci rivale.

Când ajunseră la Great House, câțiva servitori în livrele veniră în fugă să-i întâmpine și-i ajutară să descalece. În timp ce o urma pe Elizabeth în casă, George îi privi pantofii din piele fină ce se iteau de sub fusta din catifea cenușie, ocazional zărindu-se și albul juponului. Înainte de a intra, se răsuci să se uite la casele cu pereți înclinați și acoperișuri strâmbe din orășelul în care își începuse o carieră și în care pusese bazele averii. Viața era frumoasă.

II

Jacka Hoblyn băuse necontenit timp de două zile. Duminică dimineață, după ce aflase vestea, în casa lui se petrecuse o scenă cumplită. Își bătuse soția și o lovise pe Rosina în cap de parcă ele ar fi fost vinovate, apoi plecase furios să-l găsească pe Drake și să-l bată până la sânge cu cureaua. Însă Drake nu era de găsit nicăieri: fierăria era goală, focul din forjă licărea pe cale să se stingă, iar singura ființă de acolo, un puști de doisprezece ani, îi răspunsese speriat la răcnete. Fierarul Carne plecase. Nu știa când avea să se întoarcă. Nimeni nu știa. Acasă la el nu era nimeni. Și fratele lui îl căutase. Plecase cu o seară în urmă, și de-atunci nu mai fusese văzut.

Frustrat, Jacka lovi cu piciorul două găleți și porni spre casă. La jumătatea drumului se întâlni cu Art Mullet, care și el îl căuta pe Drake. Se duseră la cârciuma lui Sally Tregothnan și își petrecură toată ziua bând acolo. La fel ca Jacka, Art voia să-l pedepsească pe ticălosul care o părăsise pe Rosina, dar cum să-l pedepsească dacă el nu era acolo? Adevărat, fratele lui cel cucernic era în preajmă, dar nici măcar spiritul lor justițiar scăldat în gin nu găsi rațiunea de a bate un om pentru păcatele altuia pe motiv că erau de același sânge.

De asemenea, se enervară să descopere că reacțiile la aflarea veștii erau împărțite la Sally Chill-Off. Toată lumea era de acord că Drake se purtase urât și vreo doi comentară că se dusese să-i dea târcoale muierii din Truro care tocmai rămăsese văduvă, însă cei mai mulți erau de părere că se răzgândise în ultima clipă în privința însurătorii cu Rosina și plecase pentru câteva zile, până se liniștea lucrurile. Mare păcat că era vorba de Rosina, care, cu câțiva ani în urmă, fusese părăsită și de Charlie Kempthorne. Nici că existase vreodată o fată mai drăguță și mai cumsecade decât Rosina. Merita o viață mai bună decât să-i fie inima frântă de două ori, sărmana de ea – nu că ea l-ar fi regretat vreodată la Charlie Kempthorne, după cum era de așteptat –, dar... dar, cu toate că fusese părăsită la altar – de fapt, atât de aproape, că nu era nici o diferență –, nimeni nu zise că Drake *profitase* de ea, ceea ce era mare lucru în acele vremuri. „În regulă, Jacka, înțelegem ce vrei să spui, dar profitatul e de mai multe feluri și, cu toate că el și-a încălcat cuvântul, nimeni nu-l acuză că a stricat marfa înainte s-o cumpere, nimeni nu-l acuză că și-a băgat degetul în plăcintă înainte de a o pune pe masă." Trebuia să recunoști meritul fraților Carne de a fi mai presus de ceilalți în tot ce făceau.

– Mai presus de ceilalți? răbufni Jacka. O să-l spintec ca pe un pește dacă pun mâna pe el!

Desigur, unii îi luară partea fățiș, dar nu toată lumea fu de acord cu el. Teama Demelzei că frații ei erau considerați străini se dovedi corectă, și așa aveau să fie până la moarte – zece kilometri fiind distanța maximă de la care putea proveni cineva pentru a fi considerat de-al lor –, însă erau frații ei și, implicit, cumnații lui Ross, ceea ce avea mare greutate. Dacă ar fi fost niște oameni antipatici, hrăpăreți și certăreți, lucrurile ar fi stat altfel – indiferent de relația lor cu Poldark, ar fi fost respinși. Însă nimeni în toate mințile nu-i putea acuza că ar fi avut vreunul dintre aceste defecte. Pe de altă parte, unul dintre ei tocmai părăsise o fată cumsecade. Tendința majorității era să murmure și să spună: „Vai, vai, mare, mare păcat!"

Până luni, furia lui Art Mullet se mai domolise. Trebuia să se îngrijească de caprele lui și să se ocupe de năvoade. Nu-și putea petrece toată ziua și fiecare zi rostind amenințări la un pahar cu gin. Însă resentimentele lui Jacka erau alimentate de băutură, ceea ce-l făcea să bea în continuare ca să și le potolească. La lăsarea serii intră într-o cârciumă de la Sawle Combe, cunoscută ca Doctor's, unde îi găsi pe Tom Harry și Dick Kent, care erau paznici pe domeniul Trenwith. Oamenii lui Warleggan erau în general nepopulari, dar Tom Harry și Dick Kent erau antipatizați în mod deosebit, așa că nu se aventurau niciodată la Sally Chill-Off, unde n-ar fi fost primiți bine. La Doctor's, care aparținea unui om cu față de șoarece pe nume Warne, situația nu era chiar atât de gravă, așa că, în ultimii ani, devenise locul unde beau oamenii de la Trenwith atunci când aveau liber.

Jacka Hoblyn depășise deja stadiul unei beții obișnuite; șovăitor, încruntat și îmbibat cu alcool, băgă de seamă cine se afla acolo, așa că își luă băutura și se retrase pe un scaun dintr-un colț. Tom Harry îl înghionti pe Dick Kent și, ducându-se la Jacka, se așeză pe banca de lângă el și începu să-i vorbească. La un moment dat, îi făcu semn lui Kent să vină și el.

Compasiunea lor îl unse pe Jacka pe suflet. În mod normal, nu-i plăcea pe acei oameni mai mult decât pe tovarășii lui, dar se gândi că îi judecase greșit. Aveau despre Drake aceeași părere pe care o avea și el, socotindu-l un laș, un mincinos, un escroc și un distrugător de inimi inocente. Un om care nu dădea doi bani pe promisiunile făcute, un guzgan împuțit, o jigodie nenorocită, un vierme care nu merita lăsat să se târască pe fața pământului, o rușine pentru Sawle. O rușine pentru numele Hoblyn.

– Dacă ar fi după mine, rosti Jacka ștergându-și gura cu dosul palmei, l-aș bate până l-aș lăsa mort. Cu biciul. Cu o cravașă de cai. Vă spun, asta i-aș face, cu siguranță!

– S-a întors, spuse Tom Harry.

– S-a întors? Când? Unde? Eu nu l-am văzut! Unde este?

– Am auzit că s-a întors la fierărie. Nu că eu l-aș fi văzut. Vorbește lumea. Nu-i așa, Dick?

– Păi... nu știu, spuse Kent. Ai auzit tu asta, Tom? Ah... Păi, poate... Da, parcă.

Cei trei bărbați ieșiră din cârciumă și se îndreptară pe drumul lung și abrupt spre Atelierul lui Pally. Câteva lumini se zăreau în St Ann's, pe celălalt deal, însă la Drake era întuneric. Tom Harry se duse la ușă și bătu cu pumnul în ea, însă nu primi nici un răspuns.

Jacka scuipă.

– Cuptorul e stins. Nu-i nimeni aici.

– Am auzit că s-ar fi întors. Poate că se ascunde înăuntru, temându-se să-și arate fața. Ce zici, Jacka? Intrăm să vedem?

Ușa casei era încuiată, dar era o încuietoare firavă, care cedă la a treia lovitură. Se îngrămădiră înăuntru cu Jacka în frunte; bătrânul se împiedică de un scaun, ceea ce îl făcu să înjure.

– Fir-ar al dracului, e întuneric ca-n sacul unui căldărar. Dacă era după mine...

– Ești aici? strigă Tom Harry. Ieși afară, Drake Carne! Vrem să schimbăm o vorbă cu tine! Ieși afară!

Bâjbâiră din nou prin întuneric până când Dick Kent scăpără un amnar și aprinse o lumânare. Văzură bucătăria simplă, o bucată de pâine pe masă, un picior de iepure care începuse să se strice. Un urcior cu apă, o cană de cositor plină cu ceai. Harry lovi masa cu piciorul, făcând-o să se răstoarne cu un zdrăngănit puternic.

– Hei, ai grijă! spuse Kent neliniștit. Lumea ar putea crede că-i un război aici.

– Chiar este! Jacka se uita în jur furios ca un taur atâțat din toate părțile și neștiind încotro să atace. Dar jigodia asta afurisită nu-i aici ca să lupte.

– Ei bine, îi putem distruge cuibușorul de nebunii, strigă Tom Harry din salonașul aflat alături. Dă-mi lumânarea aia, Dick!

– Hei, ai grijă ce faci! E primejdios cu focul!

– Eu aș face scrum totul, șuieră Jacka printre dinții sparți, clătinându-se. Pe Dumnezeu, aș face totul scrum, asta aș face!

– Hai s-o facem, zise Tom Harry. Nu-i deloc greu. Hai s-o facem! Haide, Jacka, tu trebuie să faci asta. Să vedem dacă știi să muști la fel de bine cum latri.

Puse lumânarea în mâna lui Jacka, iar acesta înjură când grăsimea fierbinte îi căzu pe degete. O apropie de una dintre draperiile ieftine; pânza se aprinse repede, se stinse, apoi flacăra apăru din nou.

– Hei, eu nu vreau să am nimic de-a face cu asta! mormăi Kent. Pe mine să nu mă amestecați în asta. N-am nici o legătură cu asta!

Ieși grăbit din casă.

Jacka se uita pe jumătate speriat, pe jumătate sfidător la focul care se întindea.

– Haide! îl îndemnă Tom Harry. Fă treaba până la capăt! Termină-l! Plătește-i pentru ticăloșie, înșelăciune și minciună! Hai, Jacka!

Îi întinse o cârpă, iar când lumânarea aproape se răsturnă, o ținu cu cealaltă mână până ce cârpa se aprinse. Apoi duse cârpa în salonaș și o puse într-un loc de unde să se poată aprinde ușor scândurile de sub acoperiș.

Mai rămaseră acolo câteva minute ca să se asigure că focul nu se stingea. Dick Kent plecase deja. În cele din urmă, ieșiră după el și urcară dealul spre Sawle. Ajunși pe culme, se așezară gâfâind. Privind îndărăt, văzură că Atelierul lui Pally nu mai era cufundat în beznă. O strălucire galbenă creștea și scădea la una dintre ferestre. Se gândiră că era mai bine să nu mai zăbovească acolo ca să se uite la foc.

III

Morwenna se întâlni prima dată cu Drake marți după-amiază. Îi fusese rău toată noaptea, având întruna coșmaruri monstruoase din care încerca să scape. Ossie era permanent lângă ea, învelit în lințoliu. „Mai întâi, hai să spunem o mică rugăciune, îi tot cerea el. Să ne cufundăm în depravare, să fim ca fiarele din Efes, să avem o legătură diavolească. Primul om, Adam, a fost făcut un suflet viu, al doilea Adam a fost făcut un duh dătător de viață, dar *noi* hai să dăm viață cărnii *bucurându-ne* de carne! Haide, Morwenna, hai să spunem o mică rugăciune, iar apoi să-mi arăți picioarele..." De două ori se trezise și descoperise că se dăduse jos din pat și încerca să găsească o ușă care nu exista într-un perete în care era zidită alături de cadavrul viu al lui Ossie. De două ori i se făcu rău de spaimă. La ivirea zorilor, Garlanda se furișase din camera ei și o luase în brațe. Garlanda

fusese cea care, până la urmă, o convinsese să se scoale și să înfrunte insuportabila zi.

Ud leoarcă din cauza ploii, Drake intră pe ușile de sticlă de la terasă.

– Drake! rosti ea, iar glasul i se frânse.

– Morwenna!

Îl privi fix, cu ochii mari, cu ochii sălbatici, speriată de el, speriată de ce însemna el. După câteva clipe, când el făcu un pas, se retrase înfricoșată.

– Nu...

– Morwenna, sunt aici... am fost tot timpul prin preajmă. Am încercat să vin, dar mereu era cineva pe lângă tine...

– Drake, nu...

– Nu, ce? întrebă el ferindu-și părul ud de pe frunte.

– Nu mă atinge. Nu te apropia de mine. Nu... n-aș putea suporta!

– Iubita mea, îmi dau seama cum te simți...

– Chiar îți dai seama? Râse cu asprime. Nu, nu știi! Nimeni nu știe. Absolut nimeni nu știe. Iar tot ce știu eu este că ceea ce mi s-a întâmplat m-a... îmbolnăvit. Nu mai pot fi a ta. Nu mai pot fi a nimănui. Niciodată!

– Iubita mea...

– Nu te *apropia!* Se retrase din nou când el făcu o jumătate de pas. Te rog, pleacă!

Îl privea cu o dușmănie incredibilă, se gândi el, de parcă ar fi fost doi străini.

– Am venit... Se poticni în cuvinte, cu inima înghețată după ce, cu doar câteva minute în urmă, fusese plină de speranță. Am venit de îndată ce am aflat. Mi-a zis cineva sâmbătă dimineață. M-am dus la domnul Odgers ca să văd dacă era adevărat. Îmi pare rău... mi-a părut rău că s-a întâmplat asta, dar, știind că ai rămas singură, am lăsat totul baltă și am venit. Își trecu o mână prin păr, încercând să-l îndrepte. Am... am dormit prost, Morwenna, așa că te rog să mă ierți pentru felul cum arăt. În fiecare zi am vrut să te caut, dar mereu erau mulți oameni pe lângă tine... M-am gândit că... îți pot fi de ajutor. Poate că... dacă acum ești prea supărată... aș putea să mă întorc mai târziu.

Ea trase aer în piept pentru a-și alunga senzația de vomă din gât.

– Nu, Drake, să nu te mai întorci *niciodată!* Să nu te întorci *niciodată*... dacă ceea ce vrei este... Drake, s-a isprăvit de ani în șir. Nu mai poate începe din nou! M-am săturat. M-am săturat! S-a terminat.

S-a *terminat*, s-a isprăvit, gata! Pleacă și uită-mă! Pleacă, pleacă, lasă-mă în pace!

Mâinile lui începură să tremure, iar pentru a le controla, și le încleștă. Porni spre ușile din sticlă, dar se opri la jumătatea drumului.

– Morwenna, nu ne putem despărți așa...

Ușa se deschise, iar în cameră intră o femeie urâtă, solidă, cu pungi sub ochi și buze subțiri.

– Cine ești dumneata? Cine ești? Morwenna, cine este această persoană?

Morwenna își acoperi ochii cu o mână.

– Cineva... cineva din trecut. Tocmai... pleca. Te rog... te rog, cheamă pe cineva care să-l conducă *afară*.

Capitolul 18

I

Incendierea fierăriei Atelierul lui Pally creă un scandal mai mare decât dispariția lui Drake. Încălcarea unei promisiuni era un lucru rău, dar incendierea era o infracțiune. Deși nimeni nu știa cu certitudine dacă focul fusese pus intenționat, toată lumea credea asta. Focul din forjă fusese lăsat să se stingă sâmbătă. Nu existase nimic din care să sară o scânteie patruzeci și opt de ore mai târziu.

Marți dimineață, Sam se duse să-i dea vestea Demelzei, iar ea ceru să-i fie înșeuată Judith și să fie pregătit un alt cal pentru Sam. O mică mulțime se adunase în jurul ruinelor fumegânde. Pereții din lut amestecat cu paie supraviețuiseră, dar acoperișul și cea mai mare parte a mobilei dispăruseră. Intrară croindu-și drum printre resturi.

– Devine din ce în ce mai rău, suspină Demelza, una duce la alta. O, Doamne, chiar nu știu *ce* să fac!

– Nu prea ai ce face, surioară, spuse Sam. Doar să te rogi pentru iertarea păcatelor și a păcătoșilor.

– Păcătuim căutând fericirea, dorind fericirea altora? Am senzația că soarta conspiră împotriva noastră. Chiar merită oamenii și mai puțin decât le este dat?

– Nu păcătuim dorind fericirea altora, zise Sam încetișor. Poate că, în ignoranța noastră, doar presupunem că știm ce este mai bine pentru alții sau pentru noi. Ce e cu adevărat bine numai Dumnezeu știe.

– Uneori mi se pare...

– Ce anume?

– O, n-are importanță!

– Totuși, spune.

– Uneori, mi se pare că pe Dumnezeu nu-l interesează deloc fericirea oamenilor.

– Poate că nu este întotdeauna interesat de fericirea pământească, rosti Sam gândindu-se la suferința propriei inimi. Dar dacă I te dăruiești, vei găsi o fericire mai mare privind către... culmile eternității.

Tăcură o vreme. Demelza dezgropă o farfurie de cositor cu piciorul.

– Sam, crezi că se va întoarce?

– Drake? Cu siguranță... la un moment dat.

– Nu se poate să se întoarcă cu... cu doamna Whitworth, care abia a rămas văduvă. Dacă... dacă încă vor să fie împreună, poate că ar fi mai bine să plece din district.

Sam pipăia pereții, care încă erau calzi.

– N-ar costa prea mult să fie reconstruită. E nevoie doar de lemn și de stuf. Funii și cuie, și niște mobilă. Drake are bani în bancă. Iar asta este o afacere bună. Dacă așa vrea Dumnezeu, o va repune pe picioare.

– Împreună cu ea?

– Ah... despre asta n-am nici o idee. N-am cunoscut-o. Tu o știi?

– Ne-am întâlnit de vreo două, trei ori, dar n-am vorbit pre mult. Habar n-am...

O siluetă micuță veni șchiopătând în spatele lor.

– Rosina...

– A trebuit să vin să văd, doamnă. Ce cumplit! Ce lucru teribil!

– Într-adevăr, teribil, spuse Demelza. Nu cred că e posibil să fi fost un accident.

Rosina se îmbujoră.

– Nu, doamnă, nici eu nu cred. Dar nu cred, nu-mi pot imagina că a avut vreo legătură cu mine. Sincer, nu cred asta.

– M-am întâlnit cu Vage, polițaiul, spuse Sam, și i-am zis că justiția ar trebui să facă ceva. Dar unde să caute? Ar fi inutil să scotocească

prin sate, pentru că acela care a fost atât de mârșav încât să dea foc casei n-o să mărturisească acuma, chinuit de remușcări.

Rosina se uita la Demelza.

– Doamnă, sincer nu cred că-s de vină tata sau vreunul dintre prietenii lui. Tata a fost groaznic de mânios și a jurat să-l bată pe Drake până-l învinețește, dar este o mare diferență între asta și a-i da foc la casă.

– Ți-a spus Drake ceva despre intențiile lui? o întrebă Demelza.

– Nu cred că are vreun plan. Când a venit să-mi spună era atât de disperat, că mi-a venit să plâng de mila lui. Mi-a spus că trebuie să plece din cauza a ceea ce el a numit „iubirea dintâi".

– Rosina, îmi pare *atât* de rău... îmi pare cumplit de rău pentru tine!

– Este ciudat, doamnă. Am ținut tare mult la Drake și am avut tot soiul de visuri despre viața noastră împreună. E ciudat cum totul a fost distrus într-o singură zi. Dacă nu s-ar fi întâmplat asta, am fi fost deja căsătoriți. Și dacă s-ar fi întâmplat, dar cu o săptămână mai târziu, tot am fi fost căsătoriți. Iar Drake nu m-ar fi părăsit niciodată, știu asta.

II

Când Demelza ajunse acasă, ceea ce se întâmplă mult mai târziu, căci trecuse și pe la mină, constată că Sir Hugh Bodrugan tocmai venise în vizită. Nu era un moment potrivit, fiindcă era îngrijorată și foarte supărată, iar gândul de a afișa o față zâmbitoare pentru acel bătrân desfrânat și libidinos n-o atrăgea defel. Pe de altă parte, sfârșise prin a-i purta o oarecare afecțiune lui Sir Hugh, așa cum se întâmplă în general cu oricare om enervant dacă insistă suficient de mult. Se cunoșteau de peste zece ani, iar el continuase să tânjească după ea în ciuda tuturor respingerilor și cu toate că nu reușise să se aleagă decât cu câte un mic sărut furat sau cu o scurtă pipăială când reușise s-o prindă în vreun colț fără scăpare. O dată sau de două ori îi fusese de folos, făcându-i niște servicii, iar ea refuzase de fiecare dată să-l plătească în moneda dorită de el. Pe deasupra, dorința lui nu era încrâncenată – dacă mâna pusă pe genunchiul ei sau degetele care încercau să-i tragă bluza jos de pe umăr erau evitate sau îndepărtate, el părea să nu se supere, ci pur și simplu se pregătea de următoarea încercare.

Demelza îl găsi tolănit în cel mai bun fotoliu; îi adusese un cadou sub forma unui mare buchet de crengi de grozamă care înfloriseră mai devreme în sera lui. Îi mulțumi recunoscătoare – după cum știa oaspetele, nimic nu-i făcea o plăcere mai mare Demelzei decât florile primite iarna – și se așeză pe un fotoliu aflat la o distanță apreciabilă de el, dar Sir Hugh nu reveni la cel în care stătuse, ci își alese unul mai apropiat de al ei.

O vreme, vorbiră pe un ton prietenos despre diverse lucruri. Fără să pară foarte interesat de ele, Sir Hugh comentă ultimele evenimente ale războiului. Că tipul ăla, Buonaparte, invadase Siria și se bătea cu turcii acolo – cu cruzimi îngrozitoare din partea ambelor părți –, că încerca să cucerească Acra, unde garnizoana turcă era sprijinită de o trupă engleză. Părea să fie de neoprit[1]. Un tip pe nume Wesley[2] – fără legătură cu metodistul – făcea treabă bună în India, bătându-se cu aliații francezilor la Mysore. Demelza îi răspunse monosilabic, apoi, când deveni necesar să-l țină la o distanță respectabilă, își făcu de lucru cu aranjarea crengilor în două vaze; puține floricele galbene mai rămăseseră, deoarece buchetul fusese scuturat bine pe șaua lui Sir Hugh și în vântul puternic.

Sir Hugh îi spuse că doamna Fitzherbert trăia din nou pe față cu prințul de Wales și că papa, din câte se zicea, avea să le recunoască până la urmă căsătoria...

Dintr-odată, Sir Hugh făcu o mișcare îndrăzneață și o cuprinse în brațe.

– Te-am prins! rosti el cu satisfacție, pe un ton ca un sunet de trâmbiță.

Când Demelza încercă să-și elibereze un braț pentru a-și îndepărta părul de pe ochi, el o sărută pe gât.

– Nu, Sir Hugh. Nu e bine pentru digestie înainte de amiază.

---

[1] În 1799, Napoleon a încercat să oprească în Siria ofensiva turcilor asupra Egiptului. Gaza și Jaffa au căzut în mâinile francezilor destul de ușor, în Gaza fiind masacrați aproximativ 2000 de turci. Francezii s-au lovit de greutăți la Saint-Jean-d'Acre, apărat de pașa Djizzar. Orașul era aprovizionat de flota engleză, sub comanda lui Sidney Smith, iar până la urmă, nu a fost cucerit, aceasta fiind una dintre puținele înfrângeri suferite de Napoleon. (n.tr.)

[2] Richard Colley Wellesley (1760–1842), pe numele inițial Wesley, a fost guvernator al Madrasului (acum, Chennai) și guvernator general al Bengalului în perioada 1797–1805. (n.tr.)

– Pentru dumneata nu e bine niciodată, micuță doamnă. Parcă n-aș ști că mă atâți și mă tachinezi, nu? Ai un chip și un trup la fel de picante ca ale unei curtezane, dar te porți de parcă ar fi primejdios să ai parte de puțină pasiune din când în când. Jumătatea dumitale mai bună e plecată, doamnă, și n-ai mai văzut-o sau auzit-o de săptămâni întregi. Nu-i nevoie să ții atât de mult la jurămintele cununiei cum ține ceara unui sigiliu de o scrisoare!

– Vai, dar ăsta-i un compliment, spuse Demelza. Un compliment deosebit. Dacă mă încing la un capăt, mă lipesc de o bucată de hârtie. Ești prea amabil.

– Firește că sunt prea amabil.

– Te avertizez că, din clipă în clipă, poate intra vreun servitor.

– N-are decât! Și ei o fac.

– Noi ar trebui să le oferim un exemplu de comportament. Așa am fost învățată.

– Ai fost învățată greșit. Dându-și seama că, dintr-un moment în altul, ea avea să-și folosească forța deloc neînsemnată pentru a se elibera din strânsoarea lui, Sir Hugh propuse: Hai să facem o învoială, draga mea! Dacă-mi dai un sărut – unul adevărat, nu ca un ciugulit de pui care încercă să apuce o boabă de grâu –, o să-ți dezvălui un secret.

– În legătură cu ce, Sir Hugh?

– „În legătură cu ce, Sir Hugh?" Ce drăguț sună de pe buzele dumitale. Ei bine... e ceva ce am venit să-ți zic, un avertisment pe care voiam să ți-l dau, dar să mă ia naiba dacă n-o să plec cu buzele ferecate dacă nu accepți să mi le desfereci.

– Poate, după aceea. După ce-mi spui. Dacă voi considera că e ceva important.

– A, nu... m-ai păcălit prea adesea în felul acesta, vulpe șireată ce ești. Astăzi vreau plata înainte.

Îl privi. Fața lui mare și necioplită era mult prea aproape de a ei. Părul din nări și sprâncenele stufoase încă îi erau negre, în ciuda vârstei.

– E ceva legat de soțul dumitale, de căpitanul Poldark, adăugă el peste câteva clipe.

– În ce fel?

– Un indiciu. O avertizare. Ceva ce-am auzit.

– El nu-i aici.

– Nu contează. Îi poți transmite prin scris. Sau poate că ar trebui să acționezi în numele lui.

– De ce să acționez în numele lui?

– Pentru că s-ar putea să fie necesar.

Demelza șovăi. Sir Hugh „auzea" deseori tot felul de lucruri, având capacitatea de a afla informații înaintea altora.

– Ei bine... murmură ea într-un târziu.

Oaspetele socoti că era o invitație suficientă, așa că își apăsă gura lui mare pe a ei. Ea îl suportă câteva momente, apoi, când îi fu clar că intențiile lui erau pe cale să devină mai agresive, se eliberă și se întoarse cu spatele la el pentru a-și ascunde un fior de dezgust.

– Naiba să mă ia! exclamă el lingându-și buzele. Naiba să mă ia! De mult timp, n-am mai gustat ceva atât de bun! Vai, ce plăcut! Naiba să mă ia! N-a fost deloc neplăcut, domniță, îți jur că n-a fost! Spune-mi că n-a fost!

Ea îi zâmbi slab și se duse să se uite pe fereastră.

– Naiba să mă ia! repetă el.

– După ce te vei fi blestemat de suficiente ori, poate îmi vei spune ce-am cumpărat, Sir Hugh.

– A! Se așeză din nou în fotoliul cel mare și își întinse picioarele. A, da, desigur, presupun că trebuie să te informez acum...

– Da, cred că trebuie.

– Ei bine, atunci... ei bine, ieri am fost în Truro, că aveam treabă la judecătorie. Nici nu știu de ce mă mai ostenesc cu asta sau de ce o face cineva. Spânzuri vreo șase bandiți solizi la Bargus, în fiecare săptămână, și nu mai ai nevoie de justiție și de toată vorbăria aia inutilă. Faptul că îi văd atârnând în streang are un efect salutar asupra celorlalți!

– Asupra mea nu are un efect salutar, Sir Hugh.

– Vulpe șireată! Pe Dumnezeu, că tare gust bun ai!

– Nu de ceară de sigilat?

– N-ai decât să glumești. Ei bine, ieri eram în Truro și multe se șopteau acolo. Printre altele, și secrete, după cum s-ar zice. Îți amintești de bătrânul Nat Pearce?

– Notarul? Avocatul lui Ross? Da?

– Știai că tocmai a dat ortul popii? Că a murit? Ei bine, a murit. Și se vorbește mult despre faptul că și-a lăsat afacerile într-o stare foarte proastă. Că a *delapidat* bani. Ăsta-i cuvântul. Mulți oameni din Truro sunt afectați de asta. Poldark a făcut recent afaceri cu el?

– Din câte știu, nu.

– Mare noroc a avut. Mulți o să fie ruinați. Oamenii spun tot felul de lucruri. Cică – asta am venit de fapt să-ți zic – Pascoe's Bank este implicată în asta.

Demelza se întoarse de la fereastră.

– Cum? De ce?

– Nu mă întreba pe mine, dragă. Eu nu sunt finanțist. Știu prea puține despre astfel de lucruri. Dar ieri se șoptea mult – și o făceau oameni care cunosc domeniul – că banca lui Pascoe s-ar putea să nu mai fie un loc singur în care să-ți ții banii și că nici certificatele emise de el nu mai au valoare. Poldark își ține banii la Pascoe?

– Da.

– Ei bine, eu sunt un vecin bun, pe lângă faptul că sunt bătrânul dumitale curtezan. M-am gândit că e corect să te avertizez.

Demelza simțea un nod rece în stomac.

– Nu pot face nimic fără Ross.

– Ba da, poți. Îți poți retrage banii. Este cel mai sigur așa. Adu-ți banii acasă sau împarte-i pe la alte bănci. N-ai nimic de pierdut dacă faci asta. Paza bună trece primejdia rea.

III

Drake rămase în preajma vicariatului de la St Margaret tot restul zilei de marți și toată miercurea, stând pe unde apuca, dormind sub un gard viu pe un frig amarnic, cumpărându-și câte ceva de mâncare de la o bătrână care locuia într-o casă de lângă râu. Nu se putea hotărî să plece. Se plimba pe lângă cimitir, pe lângă casă, sperând să o întrezărească pe Morwenna din nou. Pur și simplu, nu-i venea să creadă că se isprăvise, că se schimbase atât de total față de fata pe care el o cunoscuse și o iubise. Își imagina că sosirea lui atât de curând după moartea lui Osborne și tensiunea nervoasă pricinuită de funeralii o copleșiseră, așa că poate ar fi trebuit să aștepte ceva mai mult sau poate să-i scrie mai întâi, pentru a îndulci șocul. Faptul că apăruse pe nepusă masă, în timp ce ea încă era înconjurată de rude sau poate – cine știe? – încă jelea într-un mod pervers pierderea confortului oferit de soțul ei mort... poate că nu l-ar fi respins cu atâta impulsivitate dacă ar fi avut răgaz să reflecteze o oră sau două, sau chiar o zi, schimbându-și astfel sentimentele.

Ea văzuse însă o teamă cumplită, în privirea ei fusese o ostilitate fățișă. Cum de se ajunsese aici? Ce scuză sau ce explicație puteai găsi

pentru asta, sau pentru dezgustul rece, tremurător din vocea ei? Se purtase de parcă el ar fi fost un om care îi făcuse cândva un rău cumplit, nu unul pe care ea îl iubise.

Totuși, rămase acolo, neputând să se împace cu gândul că *totul* era pierdut. De două ori vru să se ducă iarăși la ea acasă, dar simți că nu putea risca să fie alungat din nou. Așa trecu ziua de miercuri.

În dimineața de joi, o zi fără ploaie și mai puțin friguroasă, o văzu ieșind din casă împreună cu două fetițe – probabil, fiicele ei vitrege – și îndreptându-se agale către râu. Purta voalul negru, dar era dat pe spate. Mergea încet, de parcă ar fi fost bolnavă.

Drake, hotărând că nu trebuia s-o ia prin surprindere, ocoli grădina, coborî spre râu și, mergând prin noroiul de pe mal, reuși să apară dintre copaci în vreme ce ea se apropia. Rămase locului, la vedere.

Una dintre fetițe îl zări prima și îi spuse ceva Morwennei. Apoi și ea îl văzu și încremeni. Rămase nemișcată vreo cinci secunde, apoi se răsuci pe călcâie și porni repede spre casă.

După acel episod, el își dădu seama că se sfârșise. Se îndepărtă fără să vadă pe unde călca, ieși din grădină, traversă curtea bisericii și începu să urce dealul.

Merse toată ziua fără a ști precis ce făcea. Avea stomacul gol, dar nu putea mânca, gura îi era uscată, dar nu putea înghiți apa luată în căușul palmelor.

La un moment dat își dădu seama că se rătăcise și că mersese în cerc. Se așeză o vreme, întrebându-se ce să facă, după care porni din nou. În cele din urmă, epuizat, se culcă printre niște brazi. Era întuneric și foarte frig când se trezi, dar mintea îi era limpede. Dându-și brusc seama unde greșise calea, porni din nou la drum.

Noaptea era senină și rece, fără lună, dar luminată de stele. Vântul contenise și se depunea puțină brumă înainte de venirea dimineții. Pe unele pante se adunase o ceață atât de deasă, încât i se părea că plutește prin ea, abia văzându-și picioarele, dar cu capul deasupra ei. În alte părți se întindea pe câmp ca un fum alb. Caprele și oile se mișcau prin ea precum propriile fantome.

Într-un târziu ajunse la St Ann's și străbătu orășelul. Mica biserică dormea, o lumină licărea în camera unui bolnav, o pisică solitară clipea către stele, cu ochii ca niște fante. Apoi coborî dealul spre fierăria lui. Avu nevoie de ceva timp pentru a-și da seama că era ceva în neregulă. Era suficientă lumină ca să vadă pereții goi, un cadru al acoperișului ajuns la verticală, dar inițial nu pricepu. Se sprijini

de poartă, sub clopot, trase aer în piept și se uită din nou, după care intră în curte pășind pe resturi.

Ușa din față a casei era larg deschisă, atârnând într-o balama. Încercă să intre, însă un căprior prăbușit îi bara calea. Vru să-l împingă, dar i se păru că nu avea deloc forță în brațe. Disperat, își sprijini capul de ușa strâmbă.

Cineva îi atinse brațul. Era Sam, care, în fiecare noapte, dormise în magazie tocmai în eventualitatea că fratele lui avea să se întoarcă.

– Vai, Drake, Drake! Cum te simți? Ai venit acasă, în sfârșit!

Drake înghiți un nod și își linse buzele.

– Ce-i... asta? Acest...

– A fost un accident, spuse Sam. S-a întâmplat cât ai fost plecat. N-ai de ce să-ți faci griji. Vom repara totul cât ai clipi.

– Sam. Ea nu vrea... S-a schimbat...

Simți că îl lăsau genunchii.

– Haide, dragul meu, zise Sam susținându-l. O să mergem la Reath Cottage. Vei sta cu mine o vreme, până se îndreaptă lucrurile. Avem doi cai în spate – Demelza mi i-a împrumutat –, așa că o să ajungem imediat acasă. Haide, dragule! O să-ți dau o mână de ajutor.

IV

În după-amiaza următoare, un polițist și ajutorul lui veniră la Reath Cottage. De îndată ce Drake plecase de la vicariat, Lady Whitworth trimisese un servitor să reclame că o persoană suspectă intrase prin efracție în casă și încercase să aibă o conversație nepotrivită cu nora ei. Nora ei refuzase să-i spună numele individului, dar, în urma unei investigații rapide, Lady Whitworth reușise să-l identifice, iar polițistul fusese trimis să descopere dacă nu cumva fusese implicat în moartea fiului ei.

Sam era acasă din fericire, pentru că Drake părea incapabil să răspundă la întrebări, iar dacă fratele lui nu s-ar fi aflat acolo, foarte probabil Drake ar fi fost dus la Truro, fără să protesteze, pentru a compărea în fața magistraților. Sam insistă că fratele lui *sigur* era nevinovat în toate privințele, deoarece se aflase în fierăria lui în ziua și în seara în care domnul Whitworth își găsise moartea. La asta, polițistul îl întrebă ce dovezi avea. Sam își chestionă răbdător fratele, în fața celor doi, și reuși să smulgă de la el informația că Arthur

și Parthesia Mullet fuseseră cu Drake până la ora opt în acea seară, iar la nouă el se dusese la domnul Maule, croitorul, ca să-și probeze noua haină, și nu plecase de-acolo până la zece.

Explicația nu-l satisfăcu pe deplin pe polițist; în definitiv, Drake nu avea nici o dovadă că, după aceea, nu se dusese călare la Truro. Sam întrebă la ce oră fusese găsit preotul. Ei bine, dacă n-ar fi zburat, ar fi fost greu să plece de la croitorul din St Ann's la ora zece și să ajungă în Truro la timp pentru a ataca un om care fusese găsit mort la scurtă vreme după miezul nopții. Nu-i așa?

Cei doi bărbați plecară destul de nemulțumiți, dar, după ce trecură pe la domnul Maule pentru a afla ce avea el de spus, se întoarseră la Truro și nu se mai auzi nimic de ei.

Capitolul 19

I

Ross scrisese că se aștepta să vină acasă în săptămâna de după Paște, dar nu sosi până vineri, așa că Demelza trebui să ia o decizie în locul lui. Vineri era 29, așa că sâmbătă era zi de plată la mină.

Obiceiul era ca Zacky sau Henshawe să meargă la Truro, împreună cu Paul Daniel sau cu Will Nanfan, să retragă bani de la Pascoe's Bank și să se întoarcă în aceeași zi. Însoțitorul avea la el un pistol cu două țevi. Nimeni nu știa foarte sigur dacă din el ieșeau gloanțe atunci când apăsai trăgaciul, dar prezența lui reprezenta o descurajare utilă dacă apărea vreun bandit care își dorea sacii cu bani. În plus, și Daniel, și Nanfan erau bărbați foarte solizi.

În mod normal plecau la opt. Demelza se duse la mină înainte de șapte și jumătate și îi găsi acolo pe Zacky Martin și pe Will Nanfan. Din fericire, căpitanul Henshawe veni imediat, așa că le putu prezenta tuturor situația.

După ce isprăvi de vorbit se lăsă tăcerea preț de câteva secunde, fiecare așteptând ca altul să vorbească.

– Poate că-i doar un zvon, zise Zacky neliniștit.

– Ce se spune despre domnul Pearce nu-i doar un zvon, replică Henshawe. Am auzit asta miercuri. Fondul pe care doamna

Jacqueline Aukett l-a înființat pentru nepoții ei și pe care Pascoe's Bank îl garanta...

– Chiar și dacă e mai mult decât un zvon, este puțin probabil să nu ne luăm banii, insistă Zacky. Îl cunosc pe domnul Pascoe de când era copil, chiar dacă de la distanță, el fiind bancher, iar eu, doar miner. N-ar face niciodată ceva necinstit.

– Nu banii mă îngrijorează, spuse Demelza, ci retragerea lor. Dacă sunt mulți care gândesc la fel, va da rău să scoatem banii, chiar dacă asta facem în fiecare lună la această dată. Zi-mi, Will, câți bani avem aici?

– Aici? Henshawe păru surprins. Adică la mină? Vreo 20 de guinee, poate 25. Doar banii pe care îi păstrăm pentru diverse cumpărături pe care trebuie să le facem din când în când. La sfârșitul lunii, întotdeauna sunt mai puțini.

– De câți bani avem nevoie? Cu câți crezi că vă veți întoarce?

– Ne-am gândit să retragem 470. Avem nevoie de cel puțin 420 pentru lefuri.

Nesigură, Demelza se încruntă la ziua urâtă care se vedea prin geamul murdar, căci straturi peste straturi de nori întunecați se adunau deasupra mării.

– Cred că avem în casă cam o sută. Lui Ross îi place să țină bani la îndemână pentru urgențe. Dar nu sunt de ajuns, nu-i așa?

– Scuzați-mă, doamnă, spuse Will Nanfan. Știu că nu se cade că mă bag, având în vedere că nu lucrez cu normă întreagă aici, ci doar ajut pe ici, pe colo, dar n-ar fi bine să veniți cu noi astăzi? Să vorbiți chiar dumneavoastră cu domnul Pascoe? Să vedeți dacă sunt probleme sau nu? Asta ar face căpitanul Poldark.

– Căpitanul Poldark știe totul despre bani, oftă Demelza. Eu nu știu.

– Cu toate astea, zise Will Nanfan, socotesc că aveți un instinct bun în privința lor. Socotesc că aveți un instinct bun în multe privințe.

II

Plecară la opt și un sfert. Henshawe merse cu ei la cererea Demelzei, astfel că formau un cvartet. Poate că trebuiau luate decizii de o importanță vitală, iar ea considera că patru capete erau mai bune

decât trei, în ciuda faptului că ei aveau o încredere oarecum impresionantă în priceperea sa.

Ajunseră în Truro înainte de zece și jumătate și făcură un ocol pentru a ajunge la Pascoe's Bank. Curând, constatară că zvonul nu fusese exagerat. Nu exista dezordine, nici înghesuială, nici panică, încă, dar se vedeau câțiva cai în stradă, o șaretă cu roți roșii, căruța unui fermier, câțiva măgari de povară și grupuri de oameni care stăteau de vorbă, așa încât cei patru călăreți reușiră cu greutate să-și croiască drum.

– Eu o să descalec aici, spuse Demelza când ajunseră la colț. N-ar fi bine să intrăm toți. Duceți-vă la Red Lion, dar tu, Zacky, întoarce-te după ce băgați caii în grajd și așteaptă-mă în locul ăsta.

– Da, coniță. Așa voi face.

Demelza porni spre intrarea în bancă încet, fără să se înghesuie prin mulțime. Oamenii n-o cunoșteau, dar hainele de calitate, silueta zveltă, picioarele lungi și superbii ei ochi negri atrăgeau atenția, așa că îi făcură loc respectuoși. Nu se punea deloc problema înfumurării, dar cei doisprezece ani de când era doamna Ross Poldark își puseseră amprenta asupra ei.

Își aminti că puțin mai departe, pe o alee de lângă bancă, era o ușă laterală prin care intraseră în seara zilei în care Caroline se căsătorise, așa că hotărî să intre pe-acolo. O servitoare care părea speriată îi deschise. Da, domnul Pascoe era acolo, dar era ocupat. Îi putea spune cine îl căuta. O, doamna Poldark, desigur, ar fi trebuit să-și amintească, mii de scuze. Dacă doamna Poldark binevoia să aștepte, ea avea să-i transmită domnului Pascoe vestea despre sosirea domniei sale.

Doamna Poldark binevoia să aștepte, așa că fu condusă într-o cămăruță de lângă sala mare a băncii. Se așeză într-un fotoliu de pluș albastru și își umezi buzele, întrebându-se ce anume trebuia să-i spună directorului băncii; chiar atunci însă, își dădu seama că putea auzi conversația din camera alăturată, a cărei ușă fusese întredeschisă de curentul creat la intrarea ei.

– Este o sumă mare, rosti o voce. Știu asta, dar vezi dumneata, domnule Pascoe, nu toți acești bani îmi aparțin. Nu-mi pot permite nici cel mai mic risc...

– Ce te face să crezi că ar exista vreun risc? se auzi glasul domnului Pascoe.

– Ei bine, vuiește tot orașul. Oamenii zic că bătrânul Nat Pearce a delapidat fonduri, iar unele dintre acele fonduri erau garantate de banca dumitale. Dacă este așa...

– Domnule Lukey, d-din păcate, vechiul meu prieten Nathaniel Pearce a folosit fonduri care nu-i aparțineau pentru a face speculații prostești în India și prin alte părți. Pentru asta, a scris, emis și semnat declarații din cauza cărora, fără îndoială, ar fi ajuns la închisoare dacă n-ar fi murit. Unele dintre fondurile pe care le-a d-deturnat sunt garantate de noi, într-adevăr. Cu toate că modul în care a luat acești bani ne oferă posibilitatea de a repudia garanțiile, am intenția să le onorez în totalitate. Asta nu înseamnă că s-stabilitatea băncii este amenințată. Decât dacă...

– Decât dacă ce?

– Decât dacă toți clienții mei procedează la fel ca dumneata și îmi cer brusc returnarea întregului depozit care se află la noi de ani întregi.

– Ah, da... Da, bine. Se poate să fie așa. Se auzi clinchetul unui pahar. Dar mi-ai putea onora acest cec acum, dacă ți-l dau?

– Desigur.

– Atunci, cred că trebuie să ți-l d-dau, domnule Pascoe, cred că trebuie să ți-l dau. Vezi dumneata, după cum am zis și mai devreme, nu toți sunt banii mei. De-a lungul anilor s-a produs o creștere constantă a investițiilor în mica mea afacere, și dacă n-aș putea să r-restitui complet...

– Foarte bine...

Se auzi sunetul unui clopoțel.

– Vă rog să nu-mi purtați pică, domnule Pascoe. Nu o fac cu rea intenție.

– Nu vă port pică, zise Harris Pascoe. Doar că în momente de d-dificultăți temporare, ajungi să afli cine îți sunt cu adevărat prieteni.

– Ei bine, domnule...

– Kingsley, ia cecul ăsta și plătește-i domnului Lukey suma trecută pe el. Presupun, domnule Lukey, că nu o dorești în aur, nu?

– Păi...

– Bancnotele de la Basset's Bank nu cred că și-au pierdut valoarea, nu?

– Vai, nu, desigur. Regret că luați lucrurile așa.

– Îmi pare rău că trebuie să le iau așa. Jumătate în monede, Kingsley, jumătate în bancnote.

Se auzi ușa închizându-se, apoi o vreme tăcerea fu întreruptă doar de foșnetul unor hârtii. Demelza se gândi că poate fusese uitată, dar ușa se mai deschise câțiva centimetri, și Harris Pascoe apăru de după ea.

– Doamnă Poldark, bună ziua! Alice mi-a spus... Mă bucur să te văd. Era tras la față și palid, iar ridurile îi marcau chipul ca niște brazde întunecate. Ross n-a venit?

– Nu... Îl așteptăm dintr-o zi în alta. Eu... sper să se întoarcă în curând. Demelza se trase pe marginea fotoliului. Am venit pentru că m-am gândit că el ar vrea să vin. Am auzit că sunt... niște probleme.

– Așa este. Poate că ai auzit c-conversația de mai devreme. Ah, da, ai auzit-o. Ei bine, Lukey este unul dintre cei mai mari și mai vechi deponenți ai mei, dar s-a lăsat cuprins de teama generală, și teama, odată ce apare, se răspândește ca un incendiu de pădure. Nu ține cont de nimeni. Aș fi crezut că el își va păstra mintea limpede. Dar banii dictează totul... Ca b-bancher, poate că n-ar trebui să mă mire că banii dictează totul, dar mărturisesc că uneori simt o oarecare dezamăgire din pricina asta.

– Domnule Pascoe, îmi doresc tare mult ca Ross să fi fost aici. Eu... nu mă prea pricep la chestiunile financiare. Mi-ai putea explica într-un mod puțin mai simplu?

– Cu siguranță. Probabil că, în ultimii ani, domnul Pearce a suferit de o oarecare degradare a simțului moralității de care eu n-am avut habar. S-a lăsat atras de diverse speculații care l-au amăgit că va face avere rapid – și de toate s-a ales praful. Estimez că și-a jefuit clienții de aproximativ 15 000 de lire. Jumătate din acești bani sunt garantați de noi. Am avut încredere în el, iar asta este vina mea, așa că voi s-suporta pierderea. Circa 7 000 de lire nu vor falimenta această bancă și nici pe mine. Dar dacă oamenii needucați care formează populația acestui oraș și a ținutului își p-pierd încrederea în Pascoe's Bank, nu știu dacă vom reuși să rămânem pe linia de plutire. Cred că este și mâna cuiva care ne vrea răul.

– Cum așa?

– Ei bine, a apărut asta. Pascoe îi dădu o scrisoare. Domnul Henry Prynne Andrew, care este cel mai vechi și unul dintre cei mai importanți clienți ai noștri, a primit-o azi-dimineață, i-a fost băgată pe sub ușă.

Ochii Demelzei o parcurseră rapid. „Onorate domn, Un binevoitor a aflat că aveți în continuare economiile depuse la Banca Pascoe din Truro. Trebuie să vă informez că știu din sursă sigură – și anume de la un angajat al băncii – că aceasta este în pragul insolvenței. Banii alocați ca zestre fiicei domnului Pascoe cu ocazia căsătoriei încheiate acum câțiva ani au fost folosiți pentru acoperirea unor împrumuturi mai mari decât ar aproba orice bancher înțelept. Sumele

respective au fost retrase, iar acest eveniment coincide cu dezvăluirea activităților infracționale ale domnului Nathaniel Pearce, bunul prieten și confident al dlui Pascoe. Astfel, incapacitatea acestei bănci de a garanta valoarea certificatelor sale este în mod dureros dezvăluită..." Continua în același stil pe încă o jumătate de pagină și era semnată „Un binevoitor".

– Cum de a fost posibil... cine a scris asta?

Domnul Pascoe ridică din umeri.

– Contează că a fost scrisă. Iar dacă, după cum bănuiesc, mulți oameni au primit scrisori similare, unii dintre ei vor c-crede ce spune și chiar și cei care nu vor crede întru totul se vor întreba dacă banii lor sunt în *deplină* siguranță...

– Câtă răutate! E monstruos! Dar poți... acoperi cererile?

El ridică din nou din umeri.

– Baza unei afaceri bancare o constituie tocmai creditele. Dacă o mie de lire sunt depuse la o bancă, un bancher prudent va păstra două sute în seiful său, iar pe celelalte opt sute le va da cu împrumut – cu o garanție temeinică, desigur – la o dobândă mai mare decât cea pe care o primește deponentul. Astfel, creditele se înmulțesc, iar bancherul, în loc să păstreze rezerve enorme în bancă, investește în mine, în fabrici, în India Stock, în acțiuni, în orice îi aduce un profit mai mare decât dobânda, dar în condiții de siguranță. Dacă un deponent cere pe neașteptate să-i fie returnate imediat o mie de lire, nu e nici o problemă, este ceva la ordinea zilei pentru un bancher. Dacă are zece astfel de cereri, tot le poate onora. Dar dacă mai m-mulți clienți vor să-și retragă banii în același timp, bancherul trebuie mai întâi să-și vândă din obligațiuni și acțiuni pentru a-i putea plăti, iar pentru că se grăbește, adesea le vinde cu o pierdere substanțială. După aceea, se pune problema cui să ceară să-și achite împrumuturile pe termen scurt. Dacă nu sunt scadente la două luni, la patru luni, la șase luni, nu se poate atinge de ele. Poate restitui banii, dar nu azi și nici mâine. Dar dacă retragerile continuă, nu va mai putea face față obligațiilor și va trebui să tragă obloanele.

Se auzea un murmur de voci din sala mare a băncii. Funcționarul își vârî capul pe ușă.

– Domnul Buller dorește să vă vadă, domnule Pascoe.

– Spune-i că îl voi primi în cinci minute.

Capul se retrase. Pascoe zise:

– În afară de asta, mai este chestiunea certificatelor de valoare. În ultimii ani, toate băncile din Truro au emis asemenea bancnote.

Noi am fost cei mai rezervați, dar odată ce lumea începe să-și piardă încrederea... Ieri, am aflat că oamenii care au bancnote de la Pascoe sunt sfătuiți să scape de ele cât mai valorează ceva. Iar unele magazine deja refuză să le schimbe sub pretextul că nu au argint.

– De când durează asta?

– De miercuri. Ieri am plătit aproape nouă mii de lire. Astăzi, din cauza domnului Lukey, deja am dat șase mii. Dar preocupat de problemele mele, mi-am uitat manierele. Dorești un pahar de porto, draga mea?

– Nu, mulțumesc. După cum știi, domnule Pascoe, este sfârșitul lunii și obișnuim... de obicei, obișnuim...

– Să retrageți bani, o ajută el zâmbind. Desigur. Pentru salarii. Care este suma obișnuită? Vreo cinci sute? Nu-i nici o problemă. Îi voi da instrucțiuni funcționarului.

– Mă gândesc că, dacă ai asemenea probleme...

Pascoe se uită la paharul lui de porto.

– Dorești să fii în siguranță, așa că ai vrea să retragi mai mulți? Este firesc. Soțul dumitale are, în acest moment, un depozit de puțin peste două mii de lire. Sunt mai puțini bani decât de obicei, din cauza accidentului din mină. D-dar aș considera-o o favoare dacă nu i-ai retrage pe toți, cel puțin nu în următoarele două săptămâni. Până atunci, sper că vom ieși din furtună.

Urmă o altă perioadă de tăcere. Într-un final, Demelza spuse:

– Domnule Pascoe, nu trebuie să crezi că toți prietenii dumitale sunt ca domnul Lukey.

III

În conacul cu portic care avea vedere la râul Fal, domnul Ralph-Allen Daniell tocmai scria scrisori când un servitor veni să-i spună că avea o vizitatoare. Ieși din birou și o găsi pe doamna respectivă, îmbrăcată într-un costum de călărie din catifea, stând lângă una dintre ferestrele mari pe care se vedeau un pâlc de castani tineri și niște mânji de Devon.

– Doamnă Poldark! Ce plăcere! Căpitanul Poldark nu este cu dumneata? Ia loc, te rog!

Era a doua oară în dimineața aceea când un bărbat grav și mai în vârstă se apleca asupra mâinii ei înmănușate, rostind aproape aceleași cuvinte. Nu exista nici o diferență între ei în privința

sobrietății, însă acesta era mai robust și cu câțiva ani mai tânăr, iar stilul său vestimentar aducea cu al quakerilor.

– Domnule Daniell, mă bucur tare mult că m-ai putut primi. Doamna Daniell ce mai face? Am venit... Ross încă este la Westminster, iar eu am venit să-ți cer sfatul... și ajutorul.

El insistă să-i ofere un vin de Canare, iar până să-i fie adus, ea se gândi dacă n-ar fi fost mai bine să treacă râul în speranța că lordul Falmouth se întorsese în Cornwall.

– Domnule Daniell, bănuiesc că ai auzit de problemele din Truro și de presiunea exercitată asupra Băncii Pascoe, nu-i așa?

– N-am fost acolo săptămâna asta, dar vechilul meu mi-a spus. Păcat. Dar va ieși cu bine din asta.

– Depinde de sprijinul pe care îl va primi din partea prietenilor, zise Demelza.

– Ei bine, da. Dar a făcut față crizei Băncii Naționale din 1797. De data asta, cu siguranță este doar o criză temporară pricinuită de neîncredere, iar celelalte bănci o duc bine, așa că îi vor da o mână de ajutor.

– Warleggan nu-i va da.

– Ei bine, Basset, unde îmi țin eu banii...

– Domnule Daniell, iartă-mă, te rog, dar nu înțeleg aceste lucruri și tare aș vrea ca Ross să fie aici și să facă așa cum crede că e cel mai bine. Cum însă el nu este aici, trebuie... trebuie să încerc să gândesc ca el. Este sfârșitul lunii și trebuie să-i plătim pe angajații minei. M-am dus să retrag banii pentru a da mâine salariile, dar am constatat că nu pot...

– Vrei să zici – sprâncenele lui Daniell se împreunară – că Pascoe nu-ți poate da banii? Vai, dar aș fi crezut...

– Vreau să spun că eu nu pot să-i retrag.

– Mă tem că nu pricep.

– În toți anii în care Ross s-a zbătut să iasă la liman, uneori ajungând atât de aproape de închisoarea datornicilor, încât și acum mă trezesc uneori noaptea de groază, domnul Pascoe ne-a ajutat de nenumărate ori. A fost prietenul apropiat al lui Ross – cu siguranță, cel mai apropiat din Truro – timp de douăzeci de ani. Iar acum este momentul să depunem bani la banca lui, nu să retragem!

El o privise cu interes.

– Sentimentul te onorează, doamnă. Cu toate că, uneori, sentimentul este un prost sfătuitor în afaceri. Aveți un depozit considerabil la bancă, mai mult decât vă trebuie?

– O, da, mult mai mult!

– Atunci, nu înțeleg de ce eziți să iei suma care îți trebuie... A, îți înțeleg dilema și îți apreciez sentimentele. Lumea ar fi tristă dacă toți am fi precum Warlegganii. Dar... Se ridică pentru a-i umple din nou paharul, iar ea acceptă cu un zâmbet. Dacă ai venit ca să-mi ceri sfatul, atunci...

– Mai mult decât sfatul, domnule Daniell. Îți cer ajutorul.

Mai văzuse acea expresie precaută care apărea în ochii bărbaților. Cu câtă căldură te priveau până le pomeneai de bani! Dar domnul Daniell era cunoscut pentru mărinimia lui, pentru etica generoasă în afaceri.

– Cu ce te pot ajuta?

– Ross are acțiuni la topitoria dumitale. Nu știu cât de multe, dar mi-a spus că sunt profitabile.

– Da, este o investiție sigură. Cu toții suntem mulțumiți de modul cum evoluează afacerea. Și are un viitor sigur.

Ea trase aer în piept.

– Atunci, n-ai vrea să-i cumperi acțiunile și să-mi dai bani pe ele?

Paharul lui scoase un clinchet când îl lăsă jos, iar el scoase o batistă pentru a șterge o pată de pe masă.

– Dragă doamnă Poldark...

Era o scenă foarte pașnică. În acea vale adăpostită, vântul nu se auzea, singurul sunet fiind trosnetul lemnelor în foc.

– ... nici nu se pune problema.

– Poftim?

– Nu ești împuternicită să le vinzi. Iar eu sub nici o formă n-aș putea să consider că este decizia lui atent cumpănită, în absența semnăturii sale.

– În prezent, probabil că este pe mare, în drum spre casă. Semnătura lui nu-l va ajuta pe domnul Pascoe peste o săptămână.

El râse, mai degrabă jenat decât amuzat.

– Ei bine, este exclus. Îmi pare teribil de rău.

O privi. Cu toate că era ultimul bărbat care s-ar fi lăsat influențat de un chip frumos, putea aprecia înfățișarea tinerei femei. Și felul cum gândea. Fără ocolișuri și cu candoare...

– De câți bani ai nevoie pentru plata salariilor?

– De două mii de lire.

Daniell clipi.

– Doamnă, cu o clipă în urmă, îți admiram candoarea. Din păcate, răspunsul dumitale mă dezamăgește.

– Ei bine... cel puțin o mie.

Răspunsul ei îl făcu să zâmbească.

– Câți oameni sunt angajați la mină?

– Nu-mi amintesc.

– Aș crede că șapte sute de lire sunt mai mult decât suficiente pentru a acoperi toate nevoile posibile.

– Am o sută de lire acasă, spuse Demelza. Pe lângă acestea, cred că alte opt sute mi-ar ajunge.

El se ridică și se duse până în celălalt capăt al încăperii, apoi se întoarse. Demelza îi urmări cu coada ochiului plimbarea lentă. În cele din urmă, Daniell spuse:

– Ce aș putea face – singurul lucru pe care l-aș putea face – ar fi să-ți avansez șapte sute cincizeci de lire. Acestea ar urma să fie scăzute din profitul viitor al acțiunilor căpitanului Poldark – și te avertizez că asta-i cam tot ce poate spera să obțină de pe urma lor în următoarele douăsprezece luni. Și nici măcar asta nu pot să fac fără a încălca obligațiile legale pe care le am față de el. Dacă îmi reproșează că am făcut asta, nu voi avea nici o scuză.

– N-o va face, domnule Daniell.

– Asta spui dumneata. Și asta cred și eu, altminteri n-aș face-o. Dar îi cunosc firea donquijotească, și se pare că și-a ales o soție care să-i semene. Pascoe are noroc la prieteni.

– Doar în privința unora, domnule Daniell.

– Da... În ultimii ani a fost multă răutate în Truro. Prea multă pentru un oraș atât de mic. Din fericire, eu am evitat-o.

– Nu cred că domnul Pascoe a vrut să aibă de-a face cu ea.

– Nu... Mai e doar vreo oră până la prânz. Nu vrei să rămâi? Soției mele i-ar face mare plăcere.

– Mă tem că nu pot. Dacă... dacă îmi dai un cec... trebuie să mă duc să-l încasez.

– Desigur. Înțeleg. Așteaptă aici, te rog!

Lipsi cinci minute. Ea admiră tabloul de Reynolds al lui Ralph Allen, strămoșul lui Ralph-Allen Daniell, fiul de hangiu care revoluționase sistemul poștal din Anglia și câștigase astfel o jumătate de milion de lire sterline, iar ulterior devenise unul dintre cei mai mari filantropi ai vremurilor sale. Se uită la tavanul cu caneluri al încăperii, la polița Adam a șemineului, la tablourile de Zoffany. Erau lucruri aduse de bani, după cum lor le aduseseră frumoasa bibliotecă de la Nampara. Banii puteau aduce frumusețe, eleganță și rafinament, însă lipsa lor sau teama pierderii lor puteau provoca scene urâte,

precum cea desfășurată cu puțin timp înainte la Truro. Chiar atunci, Daniell se întoarse cu o bucată de hârtie.

– Poftim un cec pentru opt sute de lire plătibil de către Banca Basset. Asta-i tot ce pot face pentru dumneata.

– Îți sunt extrem de recunoscătoare, domnule Daniell. Și Ross îți va fi.

– Da, da. După ce îi dădu cecul, privi neliniștit, parcă gata să se răzgândească, cum ea îl puse în pungă. Draga mea... Îți pot spune astfel? Ești atât de tânără...

– Desigur.

– Un ultim sfat. Banii aceștia sunt pentru voi și pentru mina voastră. Nu sunt pentru a încerca să susții o bancă șubredă din Truro. Și dacă ai gânduri donquijotești în acest sens, dă-mi voie să-ți atrag atenția că opt sute de lire nu-i vor ține nici de cald, nici de frig. Dacă e să falimenteze – lucru de care mă îndoiesc –, nici opt sute de lire, nici cele două mii pe care mi le-ai cerut inițial nu vor reprezenta un colac de salvare suficient de solid ca s-o scoată la liman. Iar dacă supraviețuiește – după cum cred că se va întâmpla –, să știi că o poate face și fără ca minerii tăi să fie lipsiți de leafa cuvenită. Retrage banii ăștia, du-i acasă și păstrează-i în siguranță. Este un surplus care să-ți acopere nevoile imediate – nu m-am lăsat păcălit – și care să vă fie de folos amândurora dacă cumva banii de la Banca Pascoe vor fi pierduți sau inaccesibili temporar. Îți admir loialitatea, doamnă Poldark. Și generozitatea. Dar nu cred că îți lipsește rațiunea, și ți-aș aminti să nu îngădui sentimentelor să te orbească.

Demelza îi zâmbi, apoi își coborî privirea.

– Mulțumesc, domnule Daniell. Îți sunt recunoscătoare pentru bunătatea și considerația pe care mi le-ai arătat.

El o conduse la ușă.

– Ai venit neînsoțită? Este înțelept?

– Nu. Directorul minei mă așteaptă la poartă.

– Mă simt ușurat, zise domnul Daniell, iar ea se gândi că vorbele lui avuseseră și un al doilea înțeles.

IV

Nu doar directorul minei, ci și ceilalți doi companioni o aștep-tau, unul fumând, celălalt stând pe iarbă și mestecând o frunză

de păducel pe care o rupsese din gardul viu. În acea zonă ferită, efectul distructiv al primăverii friguroase nu era atât de pregnant.

De îndată ce o văzură, încălecară. În timp ce o priveau întrebători, Demelza spuse:

– Am un cec pentru opt sute de lire. Nu este atât de mult cum am sperat, dar e mai bine decât m-am temut.

– Mie mi se pare că-s o grămadă de bani, zise Zacky Martin.

Caii fornăiau și încercau să-și apropie capetele, așa încât le era ușor să se audă.

– Și acum ce facem? întrebă Henshawe scrutând-o cu mare atenție.

– Acum, spuse ea, noi doi, domnule căpitan Henshawe, ne vom duce la Banca Basset și vom schimba acest cec cu cât mai puține bancnote și cât mai multe monede. Bine ar fi să fie toți în monede. Nu cred că ne pot refuza dacă vom cere să primim toată suma în aur și argint.

Henshawe își plesni dojenitor calul.

– Și apoi?

– Apoi ne ducem într-o cameră din spate de la Red Lion și împărțim banii în trei părți relativ egale. O parte o iei tu, Will Nanfan, una o iei tu, Zacky, iar alta, tu, Will Henshawe. După aceea, la un interval de timp potrivit, vă duceți pe rând la Banca Pascoe, vă faceți loc cu coatele prin mulțimea aceea de oameni zgomotoși și asudați, îi călcați pe picioare până ajungeți la tejghea, iar acolo vărsați pungile la vedere și depuneți banii în contul Poldark. Și faceți cât mai multă gălăgie cu putință. Zornăiți monedele. Să vadă și să știe toată lumea că *depuneți* bani.

Nu se auzi nici un alt sunet în afară de fornăitul cailor.

– *Toți* banii? întrebă Zacky.

– Toți! replică Demelza.

Capitolul 20

Mai trecură două săptămâni până când Ross ajunse acasă. Era furios. Plecaseră de la Londra pe Tamisa în lunea de după Paște, fără vreun incident sau vreo întârziere, navigând la flux maxim. Dar se opriseră la Chatham și rămăseseră acolo opt zile, din cauză că vântul

nu sufla absolut deloc. Când în cele din urmă putuseră pleca, avuseseră parte de cea mai dificilă călătorie din toată considerabila lui experiență. Pierduseră un catarg la Goodwins și aproape că eșuaseră. Cu un catarg improvizat, navigaseră anevoie pe Canalul Mânecii și se opriseră la Solent pentru reparații. După ce ieșiseră din nou pe mare, dăduseră de valuri uriașe și de vânt din sens opus, iar când în sfârșit intraseră cu chiu, cu vai în portul Fowey erau atât de dărâmați și de epuizați, de parcă ar fi încercat să ajungă la Capul Horn.

Așa că aprilie era deja în toi, iar primăvara se impunea și în acea zonă rurală, în ciuda tuturor amânărilor. Nerăbdător să ajungă acasă și neagreând ideea unei alte întâlniri întâmplătoare cu Osborne Whitworth sau cu vreun alt cetățean de seamă în poștalionul infestat cu purici, Ross își cumpără o iapă tânără din Fowey și se duse direct acasă. Era târziu, soarele tocmai apunea când ajunse pe domeniul lui. Legă frâiele de bătrânul liliac și deschise ușa din față. În salon era lumină, dar încăperea era goală.

Jane Gimlett apăru în spatele lui și scoase un mic țipăt.

– Domnule căpitan! O, *domnule!* În sfârșit! Vă așteptam cu toții, credeam că o să sosiți săptămâna trecută. Vai, domnule! Mă duc să-l chem pe John!

– Nu-i nici o grabă. Dar când îl vezi, spune-i că am o iapă nouă, care a început să șchiopăteze. Cred că e doar din cauza potcoavei. (Dumnezeule, oare viața nu se sătura niciodată să se repete? Și Darkie pățise asta cu cincisprezece ani în urmă.) Unde-i stăpâna ta?

– Cred că s-a dus în vizită.

– La cine?

– La frații ei, domnule căpitan. Acolo cred că-i.

– La care frate? Din câte știu, nu stau împreună.

– Nu, domnule. Doar acu', domnule. Amândoi sunt la Reath Cottage.

– Ah, făcu Ross. Aștepta o explicație, dar nu primi nici una. Ce mai fac copiii?

– Sunt bine, sănătoși. Dorm amândoi. Micuții soli ai lui Dumnezeu. Să-i trezesc?

– Nu, nu. Lasă-i să doarmă. Aș vrea să mănânc ceva, Jane. Ce-mi poți oferi?

– Avem o jumate de picior de porc, proaspăt...

– Doar nu l-ați tăiat deja pe Ebb sau pe Flow?

– Nu, domnule. Și mai este și o bucată de clapon și... Da' toate-s reci...

– Nu contează. Doar adu-mi ceva ce crezi c-o să-mi placă.

Focul era pe cale să se stingă, iar mâinile lui erau reci. Își scoase mănușile de călărie, le lăsă pe un scaun, puse niște cărbuni pe foc, apoi se chinui să-și dea jos cizmele.

– Dați-mi voie să vă ajut, domnule, zise Jane când se întoarse.

– Nu, am izbutit. Mulțumesc.

– Mâncați aici sau în salon? Cred că focul s-a stins acolo...

– Atunci, mănânc aici. Totul e bine cu stăpâna ta?

– O, da, e bine, sănătoasă.

– Dar voi?

– Da, toată lumea e bine. Betsy Maria a avut un buboi, da' acu' i s-a retras și aproape i-a trecut. Ce vin să vă aduc?

– Ce bea stăpâna ta?

– Doar bere la masă. Și porto după aia.

– Ah, porto! Da, porto... Ei bine, berea îmi convine de minune.

În vreme ce i se pregătea cina, se plimbă prin cameră, amintindu-și de lucrurile vechi, remarcându-le pe cele noi. Erau câteva scrisori pentru el, însă nu deschise decât trei; în primele două i se cerea câte ceva, a doua fiind de la Clarence Odgers, care îl ruga să-și folosească influența pentru a-i obține în sfârșit postul de vicar la Sawle. Oare ce naiba voia să spună cu asta? A treia era o invitație la o ceremonie din Truro în cadrul căreia baronul de Dunstanville de Tehidy avea să inaugureze Spitalul General din Cornwall, construit la marginea orașului. Tăierea panglicii avea să fie urmată de o slujbă la biserica St Mary și de o masă la hanul Red Lion la care erau invitați conducătorii instituției și sponsorii principali. Data evenimentului era peste două săptămâni.

Aproape că terminase de mâncat când Demelza își făcu apariția. Gulerul pelerinei era ridicat, iar părul, ciufulit de vânt. Părea foarte tânără și neîncrezătoare, și uimită, și aproape *îmbufnată* – un cuvânt pe care nicicând altcândva nu l-ar fi ales pentru a o descrie.

– Ross!

– Iubito! Se ridică și o sărută pe obrazul rece și frumos mirositor. (Oare chiar își ferise puțin gura?) Se spune că de o pacoste nu scapi niciodată.

– Dar nu vine niciodată mai devreme decât ar trebui, replică ea îmbrățișându-l. Am fost foarte *îngrijorați!*

– Din pricina mea? Ți-am scris din Chatham.

– Dar asta a fost cu două săptămâni în urmă. M-am temut că ai fost capturat de francezi!

– Ah, pe vreme rea, riscul ăsta e mic.

– Corabia putea fi dusă de vânt în unul dintre porturile lor! Te-ai fi putut *îneca!*

– Dar n-am pățit nimic. După cum vezi. Doar mă bucur că am ajuns acasă. Însă, de-acum înainte, o să mă gândesc de două ori înainte de a alege traseul pe mare.

Demelza îl studie cu atenție.

– Miroși altfel. Ești mai slab.

El râse.

– Poate că „arăți altfel" ar fi o exprimare mai amabilă. De îndată ce m-am dat jos de pe bric, am venit acasă. Dacă miros ca o prelată veche, acest aspect poate fi corectat. Iar în privința faptului că am slăbit, tocmai m-ai întrerupt din prima etapă a procesului de redresare.

– Te rog, mănâncă mai departe! Ce ți-a adus Jane? Of, ți-am fi putut găti ceva rapid!

Continuă în același fel câteva secunde, până când el o întrerupse:

– Nu. A fost o glumă. De fapt, terminasem de mâncat, serios. Foamea mi-a trecut, iar restul poate aștepta până mâine. Lasă-mă să te privesc! Stai jos! Cărbunii nu ard bine. Stai jos și povestește-mi tot ce s-a întâmplat pe-aici!

Se instalară lângă foc ca să vorbească despre mărunțișuri, să schimbe informații superficiale care țineau tăcerea la distanță. Ea își dădu jos pelerina, își aranjă bluza îndreptându-și dantela de la gât și de pe piept, aduse papuci pentru amândoi, glumind că ai lui nu prinseseră mucegai, își trecu degetele prin păr, astfel că, în mod surprinzător, coama deasă de buclișoare se aranjă pe jumătate, așa cum îi plăcea lui cel mai mult, scormoni focul cu o energie plină de pricepere, care lui îi lipsea, și aduse un pahar cu porto pentru ea și unul cu brandy pentru el. În tot acest timp, gura ei revenise la forma pe care el o cunoștea mai bine, iar în ochi îi apăruse o lumină ce aprinse o lumină în el.

Ross îi povesti despre Londra, despre treaba făcută acolo, despre vizitele la Caroline, întâlnirile cu Geoffrey Charles, frecventele frustrări și ocazionalele plăceri pe care le avusese în Cameră, despre întoarcerea lui Caroline în Cornwall, luna următoare, pentru a sta cu Dwight în perioada verii, despre acceptul lui de a instrui trupa de voluntari în Kent, în luna august, despre faptul că proprietăreasa lui se aștepta ca, la începutul sesiunii din toamnă, să-și aducă soția cu el și despre progresele, succesele și eșecurile campaniilor militare.

Demelza ascultă toate astea cu interes neobosit și puse numeroase întrebări, dar, după ce vorbi vreun sfert de oră, Ross o întrebă:

– Și pe-aici, ce-a fost în neregulă?

– De ce presupui că a fost ceva în neregulă?

– Pentru că niciodată nu te-am văzut arătând așa cum arătai când ai intrat. Cred că s-a întâmplat ceva grav și că mă socotești responsabil de asta într-o oarecare măsură.

– Chiar așa arătam? Ai înțeles greșit. Este ceva în neregulă, multe lucruri rele s-au întâmplat în ultimele săptămâni, dar nu învinovățesc pe nimeni. Cum aș putea? Însă mi-am dorit... mi-am dorit nespus de mult ca tu să fi fost aici. Dar asta nu-i același lucru cu ce ai zis tu.

– Povestește-mi!

– De la început? O să dureze ceva vreme.

– De la început.

Așa că îi spuse mai întâi despre moartea ciudată a lui Osborne Whitworth, despre faptul că Rosina nu se mai măritase, despre dispariția și întoarcerea lui Drake, despre incendierea fierăriei Atelierul lui Pally.

– Dumnezeule! rosti el. Este total distrusă?

– Pereții sunt înnegriți de fum, dar sunt suficient de zdraveni. Acoperișul a ars, la fel și podelele și mobila.

– Și nimeni nu-i de vină, nu? Nimeni n-a văzut pe nimeni.

– Nimeni n-a văzut pe nimeni. Sau nu vrea să spună.

– Trebuie să vorbesc cu Jacka. Este genul de faptă pe care ar săvârși-o. Și totuși... și totuși... Drake stă la Sam acum?

– Da. Nu-l putem convinge să se întoarcă și să se apuce de reparații.

– Dar ce-a zis el despre Morwenna Whitworth?

– Nimic. Nici măcar un cuvânt. Dar e limpede că ea nu-l vrea.

– Ce situație urâtă, mormăi el. Nici că ar fi putut să fie mai rău. Și Rosina cum a reacționat la toate astea?

– Extraordinar. E atât de puternică în felul ei tăcut! Și este a doua oară când e părăsită.

– Crezi că acum s-ar mai mărita cu el?

– Cu Drake? O, Ross, nu știu, și nu știu dacă el s-ar însura cu ea. Nu mai pot interveni. Deja mă simt parțial vinovată.

– Îmi dau seama cât de tare te-ai supărat. Mâine-dimineață o să mă duc să văd ce se poate face cu casa. L-am putea ajuta cu cheltuielile necesare reparației.

– Poate.

Ross își luă pipa de pe raft, apoi se răzgândi și o puse la loc.

– Mai e și altceva? S-a întâmplat ceva la mină?

– Nu... Nu la mină. N-ai venit prin Truro, Ross?

– Nu. Am venit direct. Prin Saint Stephen's și Saint Michael. De ce?

– Banca Pascoe s-a închis.

– *Poftim?*

Demelza clipi auzindu-i tonul.

– A dat faliment și n-a reușit să-și plătească creditorii. Așa că am pierdut toți banii pe care îi aveam acolo. Și Drake și-a pierdut banii. Așa că poate nu vom avea cu ce să-i construim un nou acoperiș.

Ross se holba la ea de parcă nu reușea deloc să înțeleagă ce auzise.

– Vrei să spui că... că... Banca Pascoe... Este... imposibil! De când mi-ai scris ultima oară... În... în trei săptămâni? *Pascoe?*

– Stai să-ți zic cum s-a întâmplat.

Demelza începu capitolul cel mai dificil al povestirii ei – cum se dusese la Truro, decizia de a merge la Ralph-Allen Daniell, întoarcerea la Truro, depunerea banilor.

– A fost oribil, spuse ea. Nu... m-am întors imediat la bancă, dar când am ajuns, oamenii se înghesuiau cerându-și banii. Desigur, cei doi funcționari nu se grăbeau deloc, făcând plățile cât mai încet posibil. Dar unii erau foarte gălăgioși, începând să devină agitați. Am crezut că o să se urce pe tejghea. Cei trei oameni ai noștri au intrat la diverse intervale, au făcut un mare spectacol din depunerea banilor – de fiecare dată a fost un mare morman pe tejghea și de fiecare dată mulțimea s-a potolit. Unii dintre ei au râs când au văzut că se depuneau bani, dar asta i-a calmat, s-au așezat în ordine la rând, fiind mai dispuși să aștepte. La urma urmelor, unii nu aveau de retras decât vreo treizeci sau patruzeci de lire ori de schimbat câteva bancnote. Când au văzut banii, și-au recăpătat încrederea.

– Dar nu destul.

– Nu destul. În orice caz, marii deponenți le-au distrus-o. Câțiva au rămas fermi pe poziție – noi, Henry Prynne Andrew, domnul Buller, domnul Hitchens. Dar alții... n-au făcut-o.

– Dar ai zis că Pearce, bătrânul Nat Pearce, a delapidat bani... Asta-i greu de crezut! Probabil că sărmanul se senilizase. Pentru Dumnezeu! Dar asta n-ar fi trebuit să-l distrugă pe Pascoe. Ross se ridică din fotoliu. E clar că a intervenit vechea răutate.

– Așa e. Demelza se ridică și ea, scoase dintr-un sertar scrisoarea anonimă și i-o dădu. Din câte mi-a spus Joan Peter, vreo cincizeci de asemenea scrisori au fost băgate pe sub ușile celor mai importanți oameni din oraș, în special ale clienților lui Pascoe.

El lăsă scrisoarea să cadă pe masă, unde se răsuci ca un șarpe lângă bucata de brânză din care mâncase.

– Joan Peter. Te-ai întâlnit cu ea? Unde-i Harris acum?

– Am fost lunea trecută, ca să văd dacă pot fi de ajutor cu ceva. Banca avea obloanele trase, ușa era bătută în cuie, iar pe un bilet scria că, din cauza incapacității de a-și plăti creditorii, Banca Pascoe s-a închis definitiv. Tocmai mă întorsesem să plec, dar Joan m-a văzut și m-a strigat din ușa laterală. Harris nu era, s-a dus la sora lui, în Calenick.

– Și Joan ce naiba căuta acolo? În scrisoarea asta zice că banii *ei* au fost retrași. A fost o altă prostie a afurisitului meu de văr?

– Da, Ross. El a avut datorii și a fost somat să le achite...

– La Warleggani, presupun.

– Cred că da.

Ross luă din nou scrisoarea. O desfăcu scârbit între degete și se uită la ea de parcă ar fi fost ceva necurat.

– Deci e mâna lui George. Dacă așa stau lucrurile...

– George și Elizabeth au plecat din Truro a doua zi după înmormântarea lui Whitworth, spuse Demelza. S-au dus la niște veri de-ai ei din Salcombe. Asta a fost înainte de începerea crizei.

– A vrut să scoată castanele din foc cu mâna altuia. Nu putea fi Nicholas – cred că măcar atâta etică are. Îl bănuiesc pe Cary.

– Unchiul? Cred că da, având în vedere aluzia pe care a făcut-o Joan. Ross...

– Da?

– Cary Warleggan i-a cerut lui Saint John să-și achite împrumuturile. Asta-i tot ce știm. Putem bănui, dar asta-i tot ce *știm*. Nu el este de vină pentru ce a făcut domnul Pearce și pentru alte lucruri. Poate că doar s-a folosit de ocazie. Dar nu vreau ca tu... să te războiești din nou cu George.

– Trebuie să suport să fiu lovit zi și noapte în față, iar în schimb, să zâmbesc? Draga mea, nu ți-ar face plăcere să fii măritată cu un vierme. Trebuie să-mi permiți să ripostez din când în când.

– Vreau să ripostezi, Ross, dar nu cu violență. Dacă ai încălca legea, dacă ai face ceva distructiv, cum ar fi să-l bați pe George sau să-i rupi falca, ceea ce m-ar bucura enorm, asta le-ar conveni de minune

Warlegganilor. Ar fi tare satisfăcut să-și îngrijească falca dacă te-ar putea da în judecată pentru asta. Mai ales că ești un fost renegat, cu un lung cazier de fapte violente. Nimic nu i-ar plăcea mai mult decât să fii silit să te retragi din parlament.

– Draga mea, cred că ai o părere exagerată despre delicatețea celor care stau pe băncile din Saint Stephen's Hall. Din când în când, am văzut altercații destul de brutale acolo. Își umplu din nou paharul și aduse carafa de porto fără s-o întrebe, apoi, cu un suspin, se trânti la loc în fotoliu. Dumnezeu știe că încă nu-mi vine să cred! Pascoe avea *prieteni!* Și trei *parteneri!*

– Oameni de paie, după cum îi numea Harris.

– Și Basset ce-a făcut? Știu că nu putea apela la banca Warlegganilor, dar Basset, Rogers & Co. l-a ajutat acum doi ani.

– Joan mi-a spus că Pascoe a plătit peste nouă mii de lire joi, nouă mii vineri și unsprezece mii sâmbătă. Le mai rămăseseră două mii, dar aveau nevoie de alte opt mii pentru a supraviețui. Duminică după-amiază, Harris s-a dus la domnul King de la Banca Basset, dar domnul King i-a zis că lordul de Dunstanville era la Londra și domnul Rogers, în Scoția, iar el nu putea să ia nici o hotărâre fără acceptul lor.

Se auzi o bătaie în ușă. În clipa următoare, Jane Gimlett își îți capul rotund.

– Pot să strâng masa, doamnă?

– Da, te rog.

Demelza se gândise că le-ar fi priit un moment de respiro, dându-le răgaz să reflecteze puțin. Ross începu să-și umple furios pipa. Atât de furios, încât bolul se rupse de corp.

Demelza se ridică repede.

– Mai este o pipă în bufet.

Scotoci iute prin dulap, îi dădu pipa lui Ross și o luă pe cea ruptă. El făcu un efort să zâmbească.

– Mulțumesc.

Până să-și termine Jane treaba, cealaltă pipă fu aprinsă. După ce ușa se închise, Demelza spuse:

– Am făcut bine ce-am făcut, Ross? Că m-am dus la domnul Daniell și am împrumutat bani de la el?

Fără să-i răspundă, Ross privi încruntat focul.

– M-am gândit să mă duc la lordul Falmouth, dar m-am temut că s-ar putea să fie la Londra.

– Chiar era la Londra. De ce nu ai apelat la Dwight?

– La Dwight? Cum ar fi putut el...? A, vrei să zici...

– Acum, deține controlul banilor lui Caroline.

– Dar știi că nu s-ar atinge de ei.

– Știu. Dar poate că ar fi riscat în această situație. Ca o bancă să se închidă pentru câteva mii de lire...

– Nu, nu mi-a trecut prin cap. Îmi pare rău!

Se instală tăcerea. Pipa nu avea un tiraj bun. Ross o scoase din gură și se uită la ea, apoi o azvârli cu violență în foc. Cu o voce încordată, întrebă:

– Dar dacă ai depus la Pascoe's Bank toți banii împrumutați de la Ralph-Allen Daniell, cum ai plătit salariile în dimineața următoare?

– Nu le-am plătit.

– Nu...

– Aveam o sută zece lire în casă, spuse ea. Știi că întotdeauna avem o rezervă. În dimineața următoare, m-am dus la mină și le-am vorbit. Le-am zis că Banca Pascoe avea necazuri și că trebuia s-o ajutăm. Le-am spus că, dacă n-ar fi fost Banca Pascoe, mina n-ar fi existat. Așa este, nu?

– Se poate zice și așa.

– Așa că le-am spus că nu le putem da toți banii, dar că le vom da un sfert din leafă, iar restul îl vor primi când te vei întoarce.

– Ah! făcu Ross. Observând că, după ce-l aruncase, corpul pipei căzuse lângă vatră, îl luă cu cleștele și îl puse înapoi în flăcări. De fapt, astăzi am dat zece guinee în Fowey pentru o iapă de doi ani. Astfel că, în clipa asta, am în pungă o guinee, o monedă de aur de șapte șilingi și cinci penny. Asta-i toată averea mea. Speram să mi-o refac la întoarcerea acasă.

Se lăsă din nou tăcerea.

– Presupun că n-au fost plătite nici facturile pentru lemnul, cărbunele și celelalte lucruri livrate la mină în februarie și martie, nu-i așa? întrebă el.

– Nu, Ross.

– Le suntem în continuare datori lui Jonas pentru făină, lui Renfrew pentru scripete și negustorilor din Truro pentru ce-am cumpărat de la ei?

– Da, Ross.

– Cred că mai e o pipă într-un sertar al biroului, zise el ridicându-se. Poate că o să le sparg pe toate.

– Am făcut bine sau am greșit, Ross? întrebă Demelza. Trebuie să știu. A trebuit să... să decid.

Când trecu pe lângă ea, își puse fugar mâna pe umărul ei.
– Prețuiești cât tot Westminsterul, iubito.

Capitolul 21

I

– Dragul meu Ross, spuse Harris Pascoe, a fost un mare necaz și sunt de acord că, dacă mai mulți dintre prietenii mei m-ar fi ajutat, am fi răzbit prin furtună. Dar, în anumite situații, nu există nuanțe între succes și eșec. Ori e albă, ori e neagră. Dacă aș fi fost căpitanul unei corăbii eșuate, s-ar fi putut spune că, de ar mai fi existat două faruri la intrarea în port, aș fi reușit să evit stâncile. Însă corabia rămâne pierdută, iar căpitanul poartă întreaga responsabilitate.

– Pentru trădarea altora? Pentru luminile false aprinse pe mal? Pentru dezertarea echipajului?

– Duci analogia prea departe. De fapt, îmbătrânesc, așa că diminuarea responsabilităților nu va fi întru totul neplăcută. Banii? Da, i-am pierdut pe toți, dar sora mea este nemăritată și are o stare materială bună. Cel mai mult regret pierderea reputației. Nimănui nu i-ar plăcea să plece dintr-un oraș după ce a stat treizeci de ani fără a avea nici cea mai mică pată pe n-numele lui.

Ross bătu ușurel din picior.

– Pari mult prea calm și resemnat. Nu ți se potrivește. Dacă nu te gândești la tine, de clienții tăi nu-ți pasă? De toți cei care s-au bazat pe judecata și sfaturile tale? Ei nu dispar peste noapte.

– Basset, Rogers & Co. va prelua afacerea și toate conturile vor fi transferate automat, asta în cazul în care un client nu-și exprimă altă dorință. De asemenea, vor prelua și datoriile – deși cred că acestea, exceptând pierderile mele, vor fi neglijabile. Este prea devreme pentru a ști sigur, însă multe acțiuni bune au fost vândute în pierdere, iar creditele a trebuit să le dăm cu un rabat de cincisprezece procente. Desigur, lichidările sunt costisitoare în multe privințe, dar aș crede că toate datoriile vor putea fi achitate până la urmă. Până la urmă. Așa încât nu cred că banii tăi – inclusiv ultimele opt sute de lire, pe care soția ta le-a depus cu atâta generozitate vineri – sunt pierduți definitiv. Totuși, s-ar putea să dureze câteva luni...

– Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce banca nu se redeschide? Harris, trebuie să fie posibil!

Pascoe își îngustă ochii.

– Cu ce capital? Nu mai am nici un capital. O bancă – și partenerii ei – trebuie să posede o sumă considerabilă înainte să-și asume răspunderea de a lua și de a da bani cu împrumut oamenilor. *Trebuie* să existe un nucleu liber de orice sarcini. Din acel nucleu se dezvoltă întregul sistem de credite. S-ar putea să fie o idee greșită. După cum ai observat, în cazul meu s-a dovedit dezastruoasă. Dar așa s-a dezvoltat totul. Îndrăznesc să cred că nu există nici o bancă în țară care să poată returna simultan toți banii. Dar nici nu este nevoie s-o facă, fiindcă creditorii lor au încredere în ele.

Ross se uită urât la pisica roșcată a domnișoarei Pascoe, care se freca în jurul piciorului mesei, solicitându-i atenția.

– În orice caz, continuă Pascoe, experiența mea în domeniul bancar – atâta cât am – s-ar putea să nu se piardă cu totul, deoarece domnul King mi-a oferit postul de ș-șef al funcționarilor de la Basset, Rogers & Co.

Ross încercă să spună ceva, dar nu reuși decât să împroaște câțiva stropi de salivă, așa cum face un actor prost când declamă. Pascoe zâmbi strâmb.

– Nu m-am hotărât dacă să accept.

– Atunci, îl voi refuza eu în numele tău, spuse Ross.

Pascoe ridică din umeri.

– Salariul nu este de neglijat.

– Nu, este de scuipat, la fel ca și oferta! Dacă nu reușesc să obțin ceva mai bun pentru tine decât asta, poți să mă arunci în noroiul râului!

– Nu te strădui prea mult, pentru că vei fi dezamăgit. În momentul ăsta nu sunt prea mulți bani disponibili în ținut. Poate că vei întâlni mulți doritori de bine, dar nu vei găsi mulți făcători de bine. Iar mai presus de orice, se vor gândi că n-nu este o idee bună să se lupte cu Warlegganii. Desigur, numele lor va fi înfierat și mai abitir ca urmare a acestei manevre – fiindcă, deși nimic nu poate fi dovedit, mulți vor bănui. Dar succesul, cu toate că probabil le va umbri reputația, le-o va și întări. Puține voci se vor ridica împotriva unei familii care are puterea să facă ce au făcut ei.

– Nu m-am temut de ei pe vremuri, așa că nu văd de ce m-aș teme de ei acum.

– Nu e vorba să te temi de ei, nu. Dar nici să te lași stăpânit de furie. Prudența e totul!

Ross zâmbi cu asprime.

– Vrei să-mi neg firea?

– Ei bine, dacă te certi cu ei, aș prefera să n-o faci din pricina mea. Și mai e ceva, spuse Harris Pascoe când Ross se ridică să plece. Nu te certa nici cu *prietenii* tăi din pricina mea. Oh, s-ar putea întâmpla cu ușurință. Să nu le ceri mai mult decât sunt dispuși să facă. Nerăbdarea se poate transforma repede în furie.

– Și dacă îmi sunt prieteni adevărați?

– Ei bine... am spus ce am avut de spus. Și nu uita că, în acest moment, situația ta financiară este foarte departe de a fi sigură.

II

De la Calenick, Ross se duse la domnul Henry Prynne Andrew. Acesta nu-i era un prieten personal, dar îl sprijinise pe Pascoe și probabil că era supărat. Următoarea vizită i-o făcu domnului Hector Spry, partenerul quaker al lui Pascoe. În timpul crizei, domnul Spry nu apăruse pe la bancă; după cum îi explică, preferase să se roage în fiecare clipă, simțind că acela era cel mai eficient ajutor pe care i-l putea oferi. Apoi Ross trecu pe la lordul Devoran, care era plecat. Așa încât coborî dealul și se duse la Ralph-Allen Daniell. O oră mai târziu, întors la Truro, mâncă ceva la hanul Fighting Cocks, care, fiind zi de târg, era aglomerat. Strada din fața hanului era plină de miei care behăiau, de vite apatice, de oameni cu șorțuri și de mirosul balegii proaspete.

După acea gustare, traversă râul pentru a se duce la Tregothnan, dar, după cum se așteptase, lordul Falmouth încă era la Londra. Doamna Gower îl invită la ceai, ceea ce el refuză politicos, dar, înainte de a pleca, stătu de vorbă cu domnul Curgenven, care deborda de satisfacție că datorită lui aristocratul nu pierduse nimic din cauza speculațiilor lui Pearce. De asemenea, domnul Curgenven se străduia din răsputeri să sublinieze că vicontele Falmouth nu era implicat în nici o afacere bancară din Cornwall și, în consecință, nici nu și-ar fi dorit să se implice. Asta Ross știa deja.

O luă spre nord ca să treacă pe la domnul Alfred Barbary, unul dintre vechii lui parteneri de la Carnmore Copper, iar ultima vizită a zilei i-o făcu lui Sir John Trevaunance. În privința lui nu avea mari

speranțe. Sir John era un om cumsecade și își ținuse „mărunțișul", cum îl numea, la Banca Pascoe, dar pierduse bani ori de câte ori investise în Cornwall, așa că opacitatea lui când se menționau probleme financiare devenea și mai accentuată când era vorba de investiții pe plan local. Așa se întâmplă și de data aceea. Băură un brandy, discutară chestiuni legate de parlament, apoi Ross plecă.

Prima zi acasă fusese istovitoare, departe de așteptările pe care le avusese. Încă nu-și văzuse copiii și nici mina, de care până la urmă depindea prosperitatea lui viitoare. Avea în coburii șeii patru kilograme de monede din aur, cinci kilograme de monede din argint și jumătate de kilogram de monede din cupru, bani pe care îi primise de la Ralph-Allen Daniell după ce îi mărturisise ce făcuse soția lui cu suma obținută anterior. Ca să-i poată plăti pe mineri îi ceruse un împrumut simplu, nu un avans din profiturile topitoriei.

Îl enerva modul cum îi plătiseră cecul cei de la Basset, Rogers & Co., dar i se spusese că nu se putea altfel. Mărunțișul era sperietoarea întregului comitat, și trocul era răspândit pe scară largă. Pascoe avea mereu grijă să-i pună deoparte monede de cupru pentru lefuri. Dacă minerii erau plătiți în monede de valoare mare, se duceau cu câte o piesă de patru șilingi sau chiar de o jumătate de sovereign la crâșmă, iar cârciumarul, fie neavând rest, fie nedorind să-l dea, lua moneda și trecea creditul omului pe un răboj. Așa că acesta era încurajat să bea banii, în loc să-i dea nevestei.

La asta se gândea când trecu prin dreptul cârciumii Doctor's, și chiar atunci ușa se deschise, iar trei bărbați ieșiră – nu erau beți, ci amețiți zdravăn. Nu se întunecase de-a binelea, era acel moment când noaptea se lăsa pe pământ, însă cerul reflecta marea strălucitoare. Le aruncă o privire și își văzu de drum. După o sută de metri, luă o hotărâre și îl mână pe Sheridan pe strada abruptă, denumită local Stippy Stappy, care ducea spre ieșirea din Sawle.

Calului său nu-i plăcu coborârea, așa că Ross descălecă și îl duse de frâie. Le legă de un stâlp aflat la zece metri de casa care îl interesa, luă coburii cu el și se duse la ușă. Rosina o deschise.

– O, domnule căpitan Poldark! Intrați! Noi... nu vă așteptam...

– Tatăl tău este acasă? întrebă el, știind că nu era.

– Nu, domnule. Am crezut că el era la ușă. Mamă, este căpitanul Poldark!

– Nu, nu, zise Ross aplecându-se pentru a intra în mica încăpere. Cu tine vreau să vorbesc. Dar poate că ar trebui să fie și Jacka de față.

Ea se așează nervoasă, apoi se așează și el, refuzând băutura oferită. Dacă ar fi băut tot ce i se dăduse în ziua aceea, n-ar mai fi fost în stare să călărească până acasă.

– Rosina, poate că nu vrei să vorbești despre ce s-a întâmplat după plecarea mea. Poate că e mai bine să nu vorbim despre asta. Dar aș vrea să-ți spun că-mi pare foarte rău.

– De ce să vă pară rău, domnule? N-ați avut nici o legătură cu asta. Și nici doamna Poldark. A fost doar între mine și Drake Carne, iar faptul că s-a terminat prost nu este vina nimănui.

Ross se uită la ea – arăta atât de respectabilă în magherniță aceea, cu o bonetă de muselină, cu o rochie din rips, cu un chip drăguț, îngrijită și curată, încât chiar merita un bărbat bun.

– Cumnatul meu nu și-a făcut datoria, lucru pe care i-l voi spune când îl voi întâlni. M-am întors acasă de nici douăzeci și patru de ore, și abia dacă am reușit să mă văd cu cineva.

Ea își înălță capul.

– Dacă-mi iertați îndrăzneala, domnule, n-aș dori ca Drake Carne sau oricare alt bărbat să se însoare cu mine din datorie. Nu din acest motiv ar trebui să se căsătorească doi oameni.

– Sunt de acord. Dar dacă o promisiune a fost făcută din inimă, nu trebuie încălcată dintr-un capriciu.

– Nu a fost un capriciu, protestă Rosina. O iubea de dinainte de a mă fi cunoscut pe mine, iar când ea a rămas văduvă, Drake a simțit că trebuia s-o caute. Îl respect pentru asta. Pe *ea* n-o respect!

– A fost silită să se mărite. O, te referi la faptul că... l-a respins acum?

– Așa umblă vorba.

– Nu l-ai mai văzut de-atunci?

– Nu!

Ochii ei se umpleau cu lacrimi. Chiar atunci, pași grei se auziră pe lângă fereastră, anunțând sosirea lui Jacka.

Ușa se cutremură când el intră roșu la față, încruntat, pus pe harță. Deoarece calul fusese lăsat mai departe, nu se așteptase să găsească vreun vizitator în casă, iar pe chip i se citi șocul.

– Domnule căpitan...

– Vreau să schimb două cuvinte cu tine, Jacka. Între patru ochi.

– Ce-i? Ce s-a-ntâmplat? N-am știut că v-ați întors. Ce-i în neregulă, Rosina?

– N-are nici o legătură cu ea, spuse Ross. Vreau să stăm de vorbă în liniște.

Rosina își luă ghergheful și murmură:

– Mă duc să văd unde-i mama.

În timp ce ea ieșea, Ross îl privi fix pe Jacka, drept răspuns la căutătura lui grea, pe jumătate tulburată de alcool, până când minerul clipi și se uită în altă parte.

– Urâtă treabă, Jacka. Faptul că Drake Carne a părăsit-o pe Rosina în felul acesta. O treabă foarte urâtă!

Jacka mârâi ceva.

– L-ai văzut pe Drake Carne de când s-a întors?

– Dacă l-am văzut? I-aș fi rupt toate oasele dacă l-aș fi văzut!

– Întotdeauna, predispus la violență, nu? Ei bine, într-o zi va trebui să-l vezi, dacă amândoi veți continua să locuiți aici.

– N-ar îndrăzni să se întoarcă la fierărie!

– N-am apucat să mă întâlnesc cu el. Este posibil să nu vrea să se întoarcă, dar, dacă o face, tu nu-l vei opri.

Jacka își șterse gura cu o mână.

– Asta nu înseamnă că îmi place ce a făcut. Și nici că-mi va plăcea vreodată. Dar nu-mi place nici ce s-a întâmplat după aceea.

– Ce? Ce s-a-ntâmplat?

– Atelierul lui Pally a fost distrus. Reparațiile vor costa o grămadă de bani. Tu i-ai dat foc?

Jacka înghiți un nod.

– Eu...? O, *nu!* Eu? Nu *eu*, domnu' căpitan!

– Atunci, au fost prietenii tăi?

– Care prieteni?

– Cei doi oameni ai lui Warleggan cu care te-am văzut acum o jumătate de oră. Unul era Tom Harry. Numele celuilalt nu-l cunosc.

– Ăăă... îngăimă Jacka nădușind. A, Harry și celălalt? Nu, doar au ieșit odată cu mine. S-a nimerit să ieșim împreună din cârciumă, după cum s-ar zice.

– Nu te pricepi să minți, Jacka.

– Eu? Stați așa! N-aveți nici un motiv și nici o scuză să mă faceți mincinos. Om fi noi vechi prieteni, dar...

– Vechi prieteni și camarazi de luptă în echipajul corăbiei cu care am participat la aventura din Franța. Dar nu conta prea mult pe asta. Știai că pentru incendiere ești spânzurat?

– Incendiere?

– Când dai foc unei case. Asta înseamnă incendiere. Pentru asta, ești spânzurat. Lângă închisoarea Bodmin. Pe dealul de alături.

Te urcă într-o roabă, îți pun funia în jurul gâtului și îți trag roaba de sub picioare. Durează puțin până mori.

Flacăra unicei lumânări din încăpere pâlpâi din cauza răsuflării grele a lui Jacka.

– Deci au fost cei doi prieteni ai tăi? insistă Ross.

– *Cum?* Prietenii mei? Nu mi-s prieteni! Nu știu ce fac și ce nu fac ei! Nu-i treaba mea.

– Dar *a fost* treaba ta în noaptea în care Atelierul lui Pally a ars din temelii, nu-i așa? Ai fost acolo? Ai văzut? Ai fost de acord să-i ajuți?

Jacka se ridică, apoi se așeză din nou, ștergându-și de pe buze berea acră care îi venise înapoi pe gât.

– Jur pe Biblie că nu știu nimic de asta! N-am fost eu și n-am avut nimic de-a face cu asta, și nu se face să mă acuzați pe mine! Ju-jur pe Biblie, domnu' căpitan! Pe D-Dumnezeu că zic adevărul!

Ross se uită la el vreme îndelungată. Se întrebă dacă, insistând cu întrebările, nu-l putea face să se contrazică și să-i scape ceva. Era posibil. Dar dacă o făcea în seara aceea, Jacka avea să nege totul în dimineața următoare. Și cum să-i prindă pe ticăloșii ăia nenorociți cu care îl văzuse mai devreme? Dovezi, dovezi, dovezi – însă nu avea nici una. Iar pista era veche de o lună. Puteai acționa pe baza suspiciunii, te puteai *răzbuna* pe baza suspiciunii, asta era tot ce puteai face. Sau puteai să nu faci nimic. Doar să stârnești o frică zdravănă. Se ridică.

– Ne vedem mâine. Vreau să aflu mult mai multe lucruri. Deocamdată, îți spun doar atât: Ai o companie foarte proastă. Scapă de ea. Dacă ei au dat foc casei, iar tu i-ai ajutat, te vor da în vileag în caz că sunt puși sub acuzare. Poți fi convins că o să fii judecat alături de ei. Iar dacă fratele soției mele se întoarce să locuiască aici, dacă va dori să reconstruiască fierăria și casa, *nu va fi atacat!* Ai priceput?

Jacka mormăi ceva și râgâi. Ross se îndreptă spre ușă.

– Tocmai te-am acuzat că ești un om violent. Ei bine, e un fel de râde ciob de oală spartă. Așa că hai să punem capăt acestei prime întâlniri... și asta este doar prima întâlnire, Jacka, fiindcă îți promit că, dacă îi faci rău în orice fel lui Drake Carne sau dacă participi la atacarea lui, n-o să aștept să ajungi la Bodmin, ci voi avea grijă să fii spânzurat la Bargus, ca să aibă ciorile ce să mănânce. Este o amenințare urâtă pentru un vechi camarad, dar sunt sigur că-ți dai seama că vorbesc serios. Transmite-le noapte bună Rosinei și doamnei Hoblyn din partea mea.

III

Îi plăcea să călărească pe întuneric. Satul Grambler aproape că adormise, cu toate că era abia ora nouă. Surprinzător, o lumină licărea în casa lui Jud. Se întrebă dacă oamenii se săturaseră să-l numească pe bătrân Jud Pilchard. Într-o bună zi trebuia să pună să se taie un drum prin tufele de grozamă, prin iarba-neagră și prin micile ravene ca să nu mai fie nevoit să ocolească atât de mult până la Nampara.

În timp ce urca panta spre Wheal Maiden, un bursuc traversă drumul, iar Sheridan păși alarmat într-o parte. Coburii scoaseră un clinchet. Ochii lui Jacka îi tot priviseră cât stătuseră între ei pe masă, asta până când acuzațiile lui Ross îi alungaseră orice altceva din minte. Era riscant să care atâția bani pe întuneric – ar fi reprezentat o pradă grozavă pentru un bandit dacă ar fi avut habar de existența lor.

Auzi pași lângă el, iar Sheridan se feri din nou într-o parte. Ross strânse biciul în mână, însă nu erau decât doi tineri care stătuseră întinși pe iarbă și pe care el îi deranjase – se grăbeau să se îndepărteze pentru a nu fi recunoscuți.

Cum ar fi putut calul lui Ossie să-l azvârle cât colo? Reverendul se simțea mai în largul lui în șa decât în amvon, trebuia să-i recunoască acest merit. Un bărbat mort pe drum, cu piciorul prins în scara calului. O casă incendiată. O bancă închisă și un om onorabil distrus. Toate astea se întâmplaseră cât el străbătea Canalul Mânecii, îndreptându-se spre casă. Acum, trebuia să încerce a repara ireparabilul. Toți caii regelui și toți oamenii regelui[1]...

Trecu pe lângă mina care o distrusese temporar pe a lui și care încă nu dădea semne că avea să se revanșeze pentru asta. Viața era ca un joc de noroc, și chiar și oamenii cei mai rezistenți și care păreau a fi în deplină siguranță evoluau de fapt pe o funie aflată la mare înălțime, formată din circumstanțe imprevizibile, astfel că până și cea mai slabă vibrație îi putea face să se prăbușească. Trăim, aparținem cuiva și de cineva, simțim că avem o bază solidă, că suntem importanți în lume... apoi, într-o clipită, nu mai însemnăm nimic.

[1] Referire la cântecelul pentru copii *Humpty Dumpty* (Hopa-mitică). „Humpty Dumpty a căzut de pe un zid și toți caii regelui, și toți oamenii regelui nu l-au putut repara." (n.tr.)

Luminile de la Nampara apărură în noapte. Demelza îl aștepta în ușa salonului. Ross îi zâmbi și își dădu jos pălăria și pelerina. Ea îl ajută să-și scoată cizmele, dar nu-l întrebă nimic.

– Te-am așteptat cu cina, îi spuse. Mâncarea e fierbinte, așa că în cinci minute va fi pe masă.

– Desigur.

– Nu ți-e foame? întrebă ea peste un timp, observând că nu prea mâncase.

– Sunt obosit. Am obosit de atâta vorbit, de atâta argumentat, am obosit de atâtea întrebări, de atâta călărie.

– Mai mănâncă puțin.

– Nu, spuse el. Cred că doar pe tine te vreau.

IV

Joia următoare, ca să le arate că le aprecia strădaniile, Ross le dădu zi liberă minerilor. Un steag – unul vechi, hărtănit, care îi aparținuse cândva lui Joshua Poldark – fu înălțat deasupra troliului, iar la amiază, minerii care erau în subteran urcară la suprafață, fără ca schimbul următor să mai coboare. Se așezară la coada formată în fața biroului unde căpitanul Henshawe făcea socotelile. Ross, așezat lângă Henshawe, îi vorbea fiecărui om care-și lua plata și îi dădea doi șilingi în plus „pentru răbdare". Le spunea că Banca Pascoe se închisese, dar că era posibil să se redeschidă și că, în orice caz, mina nu era în pericol din cauza asta. Trebuiau să se limiteze la „strictul necesar" în următoarele câteva luni, însă nu exista nici un motiv de îngrijorare. Atâta vreme cât toți trăgeau împreună.

Ziua liberă îi luă prin surprindere pe mineri, dar își reveniră repede. Fiecare dădu câte șase penny, și doi oameni se duseră cu o roabă să cumpere un butoi de bere de la Sally Tregothnan. Fiindcă ziua era frumoasă, era mai bine să chefuiască împreună la Nampara decât să se răspândească pe la diverse cârciumi. Câțiva oameni rupseră niște stâlpi de susținere vechi – din care aveau destui după accident fiindcă se udaseră prea tare ca să mai poată fi folosiți, dar se uscaseră în timpul iernii – și făcură un foc uriaș, care inițial trosni și azvârli câteva scântei jalnice, dar apoi căpătă putere și se înălță spre cer. Alții se apucară să facă artificii cu praf de pușcă și aruncară în aer butoiașe și lăzi vechi. Era o distracție riscantă, însă Ross nu interveni – cu toții erau artificieri pricepuți, care știau să mânuiască explozibilii, iar

dacă li se puteau încredința viețile oamenilor sub pământ, același lucru era valabil și afară. Femeile și copiii se amuzau foarte tare, țipând îngroziți și râzând când așchiile de lemn cădeau sub formă de fulgi sau de panglici în jurul lor. Mai târziu, fripseră un porc, coapseră cartofi în tăciuni și se ospătară.

La un moment dat, soarele ieși din nori și dădu culoare peisajului, punctând cu albastru, verde și maro panta văii de pe care se înălțau flăcările și fumul. Oameni cu chipuri aspre, muncite, tineri cu fețe încă netede, toți cu mâinile pline de grăsime, ridicau căni pentru a da noroc, glumeau și râdeau, tinerii flirtau, cei în vârstă bombăneau privindu-i – toată lumea se simțea bine.

– Versantul nostru este grav afectat, spuse Ross. E plin de steril și de resturi, de gropi și de magazii. În fiecare lună dispare tot mai multă vegetație.

– Nici unul dintre noi n-ar avea din ce trăi dacă n-ar fi mina, zise Demelza.

– Nici unul dintre frații tăi nu este aici.

– Nu. Sam s-a dus acasă să-l ia pe Drake, dar încă nu au venit.

– Înțeleg de ce Drake nu vrea să scoată capul în lume.

– Poate că ar trebui să mă duc să-l conving.

– Nu. Lasă-l în pace! Sam este cel care se ocupă de el. Însă cred că Drake va trebui să iasă singur din starea asta. Și va dura ceva vreme.

– Mâine pleci din nou?

– Da. Mai sunt șase oameni cu care trebuie să stau de vorbă. Apoi va trebui să aștept întoarcerea lui Basset.

– Știi când se va întoarce?

– Este așteptat sâmbătă.

– Ce speranțe ai, Ross?

– Nu prea am.

Capitolul 22

În lunea următoare, când intră pe porțile de la Tehidy, Ross gândea: „De câteva ori, am încercat să-mi folosesc tactul și diverse metode de convingere, însă n-am avut succes în prea multe rânduri. O dată, în fața magistraților, străduindu-mă să salvez un tânăr miner de la pușcărie și, după cum s-a dovedit, de la moarte. A fost un eșec

total, pentru că mi-au lipsit deopotrivă tactica și tactul. Altă dată, am pledat pentru viața mea – deși n-am dorit asta, dar avocatul meu, domnul Clymer, m-a convins s-o fac – și se pare că am reușit. În altă ocazie, m-am dus să-l văd pe dragul meu prieten George Warleggan ca să discutăm despre același Drake Carne, care mereu dă de necaz, iar printr-o combinație corectă de argumente și amenințări – în principal amenințări –, l-am convins să renunțe la acuzația de furt. Altă dată, nu cu mult timp în urmă, m-am dus să-l văd pe cel spre care mă îndrept acum, Francis Basset, baron de Dunstanville de Tehidy, pentru a-i sugera că ar trebui să comute în deportare sentința la moarte a unui miner, însă am dat greș în mod lamentabil".

De atunci, relațiile lui cu Basset fuseseră remarcabil de reci. Și nu fuseseră deloc îmbunătățite de faptul că respinsese invitația lui Basset de a fi candidatul său pentru parlament, pentru ca, un an mai târziu, să accepte nominalizarea vicontelui Falmouth pentru exact același loc. Gestul lui sugerase, în mod greșit, că Ross nu-l dorea ca patron pe recent înnobilatul lord de Dunstanville, ci îl prefera pe lordul Falmouth, membru senior al Camerei Lorzilor. Probabil că sugera chiar și o antipatie personală. Ceea ce de asemenea nu era adevărat. Însă Ross detesta ideea de a-i lămuri cuiva motivele sale infinit mai complicate, mai ales unuia pentru care asemenea explicații ar fi putut părea o cerere voalată de iertare.

În orice caz, cum să spui că unul dintre principalele motive a fost simplul fapt că erai fericit alături de soția ta și că îți plăcea traiul în Cornwall, dar că apoi situația s-a schimbat?

Când marele conac în stil palladian îi apăru în fața ochilor, cu nobila sa fațadă cu portic și cele patru pavilioane-santinelă, Ross hotărî că, dacă Basset avea altă treabă sau părea preocupat de alte lucruri, își va prezenta omagiile, va stabili o întâlnire și va pleca. Ce avea de discutat cu el era mult prea important ca s-o facă într-un moment nepotrivit. Însă lordul era acasă, lordul dorea să-l vadă, lordul căpătase o ușoară răceală în timpul călătoriei și părea dispus să primească un vizitator cu care să-și petreacă o oră în mod agreabil.

Discutară despre vremea prea rece pentru acel anotimp, despre faptul că legumele și cerealele nu se dezvoltaseră cum ar fi trebuit, despre bucuria produsă de încălzirea aerului în acele prime zile de mai. Vorbiră despre asediul de la Acra și se întrebară dacă Sydney Smith avea să-i ajute pe turci să reziste. Discutară dacă, ținând seama că balanța puterii din Europa începea în sfârșit să se încline în defavoarea Franței, Buonaparte avea să se resemneze cu menținerea

pe poziții în Egipt, sau dacă, în caz că nu reușea să cucerească Acra, avea să încerce să străpungă blocada și să se întoarcă în Franța.

Basset nu dădu semne de răceală sau dezacord. Poate că era un om suficient de nobil ca să ignore micile manifestări ale lipsei de respect. Pe un ton prietenos, îi povesti lui Ross despre un proces pe care îl avea cu onorabilul C.B. Agar în privința drepturilor de deschidere a unei exploatări miniere și despre un alt proces pe care urma să-l aibă cu lordul Devoran pe seama drepturilor asupra unui curs de apă. Tot timpul era implicat în diverse litigii minore. Mai spuse că existau bani pentru redeschiderea marii mine Dolcoath, ceea ce nu numai că avea să-l transforme într-un magnat în acest domeniu, dar avea să ofere locuri de muncă pentru vreo opt sau nouă sute de mineri. Proiectul aproape că fusese anulat în martie, când prețul cuprului amenințase să coboare sub o sută de lire pe tonă, dar acum, că își revenise, ziua cea mare nu putea fi prea departe. Apropo, nu voia căpitanul Poldark să participe la ceremonia de deschidere a noului Spital General din Cornwall?

Ross spuse că avea să vină cu plăcere, adăugând că era o schimbare plăcută să poată discuta cu un oarecare optimism despre evenimentele din lume, atât cele care se petreceau în apropiere, cât și cele îndepărtate. Despre război. Despre situația din țară. Despre faptul că vara era pe drum. Totuși, fusese profund tulburat când, la întoarcerea în Cornwall, descoperise că Banca Pascoe din Truro dăduse faliment.

Lordul de Dunstanville strănută.

– Din păcate, da. Deci nici dumneata n-ai fost aici? Păcat! Dar am aflat din sursă sigură că, până la urmă, deponenții vor pierde foarte puțini bani. Presupun că ești implicat substanțial, nu, Poldark?

– Da. Însă nu acesta este motivul îngrijorării mele, ci faptul că Harris Pascoe este ruinat și, dacă nu se va putea repune pe picioare, Truro își va pierde unul dintre cei mai proeminenți și mai onești cetățeni, precum și una dintre influențele majore pentru binele orașului.

– Să se pună din nou pe picioare? Ar fi posibil? Mă tem că nu prea mai sunt la curent cu afacerile locale, dar Tresidder King a trecut ieri pe la mine și mi-a explicat că banca noastră preia toate activele și pasivele băncii lui Pascoe, așa că orice încercare de a redeschide banca este inutilă.

– Din câte știu, nu s-a făcut nici o încercare.

– Atunci, nu văd ce posibilități ar fi să se redeschidă acum, după ce au trecut câteva săptămâni.

– Mai mulți dintre vechii săi clienți ar aprecia foarte mult acest lucru, milord.

– Suficient de mult pentru a oferi finanțare?

– Asta nu știu deocamdată.

Basset își șterse nasul.

– Mă îndoiesc foarte tare că, în acest moment, se pot găsi bani. În orice caz, zilele băncilor mici, ale băncilor personale, sunt pe cale să se sfârșească. Îl apreciez pe Pascoe ca fiind un om de o mare integritate, dar de ani întregi – știi că de ani întregi – banca lui a fost insuficient finanțată. S-a clătinat în mai multe rânduri. Dacă nu ar fi fost ajutorul primit de la noi cu doi ani în urmă, s-ar fi prăbușit atunci.

– Și de ce nu s-a prăbușit atunci?

– De ce?

– Sigur știi, milord.

Pentru prima dată de la începutul întrevederii, Basset păru puțin iritat. „Trebuie să fiu atent", se gândi Ross, după care spuse:

– Acum doi ani, întregul sistem bancar din Anglia a fost în primejdie, iar banca lui Pascoe a fost doar una dintre numeroasele care au avut probleme. Și ar fi trecut ușor peste criză dacă nu ar fi fost presiunea exercitată de Banca Warleggan, care a scos pe piață toate biletele de bancă ale lui Pascoe, curmând cooperarea normală în privința creditării, nemaiacceptând să schimbe bancnotele emise de Pascoe și așa mai departe. Milord, atunci te-ai întors de la Londra tocmai la vreme pentru a salva situația.

Bărbatul scund încuviință din cap.

– Da, așa este.

– Cu acea ocazie, un credit de șase mii de lire a salvat banca lui Pascoe. De data aceasta, cam aceeași sumă ar salva-o din nou.

– Tocmai asta gândesc, Poldark. Nu se poate sau n-ar trebui ca o bancă să tot susțină o altă bancă în felul acesta. Ar trebui...

– Nici măcar în condițiile în care presiunea exercitată asupra ei a fost falsă?

– Falsă? Ei bine, nu știu asta! Individul acela, Pearce, pe care îl cunoșteam doar din vedere, s-a băgat adânc în necazuri și l-a implicat și pe Pascoe. Asta nu mi se pare...

– Pearce a fost un om cinstit în cea mai mare parte a vieții sale, dar la bătrânețe a intrat în datorii din cauza unor speculații nechibzuite. Ce l-a apucat, nu vom ști niciodată... A luat bani din fonduri care-i

fuseseră încredințate – în unele cazuri, el era singurul administrator al acelor bani, iar în alte cazuri, Pascoe, un foarte vechi prieten de-al lui, a avut prea mare încredere în el. Însă Pascoe putea acoperi toate lipsurile și era dispus s-o facă. Totalul era mai mic de opt mii de lire. Nu era cazul ca publicul să se alarmeze. Și cred că nici n-ar fi făcut-o dacă n-ar fi apărut așa ceva.

Scoase din buzunar scrisoarea anonimă și i-o dădu. Basset își puse o pereche de ochelari minusculi, cu lentile mai mici decât ochii lui. Afară, mierle și sturzi cântau. Încă nu prea aveau motive s-o facă, dar era mare lucru că trilurile lor se auzeau în miezul zilei.

– Absolut monstruos, spuse Basset în cele din urmă. Cât de multe...?

– Vreo cincizeci, replică Ross, gândindu-se imediat după aceea că nu trebuia să-l mai întrerupă.

– Hm... Basset își scărpină capul prin părul care încărunțea. Și care-i treaba cu fiica lui?

– Warleggan i-a cerut brusc soțului ei să returneze împrumutul făcut la banca lui. Spre rușinea mea, soțul respectiv îmi este rudă, și ar trebui dus în șuturi de-aici până la Plymouth.

– Da, bine... da, bine.

– Milord, mi s-a spus că nu-i privești cu ochi buni pe Warleggani de când, cu doi ani în urmă, te-ai întors de la Londra și ai aflat că erau pe punctul de a-l scoate pe Pascoe din afaceri.

– Cine ți-a spus asta?

– Nu-mi amintesc.

– Sau nu vrei. Ei bine, da, e ceva adevăr în asta. Cu toții avem o etică în afaceri, iar mie nu-mi place deloc lipsa de scrupule.

– Sper că acum îți displace încă și mai mult.

Urmă o tăcere îndelungată. Basset își trase nasul și și-l șterse.

– Joia trecută am dormit într-un loc unde era un curent îngrozitor. Este foarte dificil uneori. Când stai la un han, poți foarte bine să te plângi de proasta calitate a draperiilor baldachinului. Dar când îți petreci noaptea la un prieten...

– Da, milord, este dificil. Dat tot e mai bine decât o călătorie pe mare.

– Povestește-mi cum a fost.

Ross îi povesti. Basset îl invită la masă. Ross acceptă. Gazda părea să evite subiectul Băncii Pascoe. Era clar că dorea un răgaz pentru a chibzui. Ross fu cât pe ce să sugereze că putea reveni altă dată, dar decise să n-o facă. Dacă îl lăsa pe Basset să se gândească prea mult,

era posibil ca domnul Tresidder King să treacă din nou pe acolo, iar Ross, cu toate că nu-l cunoștea pe acel gentleman, nu avea încredere în el. Desigur, risca să primească un răspuns vag, o eschivă de genul: „Trebuie să mă consult cu partenerii mei". Totuși, merita să aștepte.

Prânzul fu luat în compania mai multor doamne – soția lordului, fiica lui, cele două surori ale lui și nimeni altcineva. Ross se simți recunoscător că avea un băiat. Conversația de la masă fu superficială, deloc solicitantă, dar lordul Dunstanville nu participă la ea. Deși se purtase cu el mult mai prietenos decât se așteptase, Ross nu-și îngădui mari speranțe. Pe lângă multe altele, Francis Basset era și om de afaceri. Era cel mai bogat om din Cornwall – cel puțin în privința banilor efectiv – și niciodată nu rata cu bună știință vreo ocazie de a deveni și mai bogat. Iar banca lui din Truro tocmai înghițise un rival. Oare avea s-o facă să-și regurgiteze masa de dragul principiilor? Avea să creeze din nou o situație în care eventualii clienți nemulțumiți de felul cum erau tratați la banca lui să se răsucească și să spună: „Foarte bine, atunci mă duc la Pascoe"? Era de bun-simț să se aștepte la așa ceva? Lui Basset nu-i plăceau Warlegganii, iar ceea ce tocmai se întâmplase avea să-l facă să-i deteste și mai mult și să nu mai aibă deloc încredere în ei. Totuși, nu le purta dușmănia profundă și îndelungată pe care le-o purta Ross. Nu avea nici un motiv personal să-i urască.

Pe de altă parte, după numeroasele vizite făcute prietenilor și vechilor clienți ai lui Pascoe în ultimele câteva zile, Ross era conștient că totul depindea de Basset. Toți îi doreau numai bine lui Pascoe, așa cum prezisese Harris, dar de unde bani ca să-l pună pe picioare? Humpty Dumpty căzuse rău. Dacă Basset, Rogers & Co. avea să-l susțină, existau mulți clienți dispuși să se întoarcă. Însă banii lui Pascoe pierduți rămâneau. „Nucleul", după cum îl numise Harris. Fundamentul pe care se construia totul.

Doamnele se ridicară repede de la masă – ziua era atât de plăcută, încât voiau să culeagă clopoței și orhidee sălbatice din pădure. Cei doi bărbați rămaseră la locurile lor, iar de Dunstanville spuse:

– Vechilul meu a primit niște brânză de Somerset. Are vreo nouă kilograme, n-ar ține până ar apuca el s-o mănânce pe toată, așa că ne-a trimis și nouă. Te rog, servește-te!

– Mulțumesc.

– Nu vrei și niște porto? Ce mai face doamna Poldark? Îmi amintesc că îi plăcea vinul de porto.

– Face bine, mulțumesc. Și da, ai o memorie bună, milord.

– Este o femeie tare seducătoare, cu o inteligență ascuțită ca briciul și cu un simț al umorului deosebit de plăcut.

– Mulțumesc. Sper că ne vei vizita din nou.

– Nu, mai întâi trebuie să veniți voi – dacă reușim să rezolvăm problema asta bancară fără să ne certăm.

– Aș fi extrem de recunoscător dacă am putea.

– Vrei să spui că ai fi extrem de recunoscător dacă ar ieși cum vrei dumneata. Ei bine... asta-i dificil. Întâi și-ntâi, spune-mi cu cine te-ai văzut și ce ajutor ți s-a promis.

Ross se temuse de acea întrebare. Trebuia totuși să răspundă fără a fi prea evaziv. Îi înșiră toate numele: lordul Devoran, Ralph-Allen Daniell, Henry Prynne Andrew, Henry Trefusis, Alfred Barbary, Sir John Trevaunance, Hector Spry și așa mai departe.

– Nu și patronul dumitale?

Din tonul aristocratului răzbătea o vagă maliției.

– Nu, încă e la Londra.

– Oricum n-o să obții nici un ajutor de la el. Ei bine, și care a fost rezultatul întâlnirilor?

– Toți și-au exprimat o mare, foarte mare nemulțumire față de închiderea băncii lui Pascoe, zise Ross.

– Da, da, fără îndoială că și-au exprimat nemulțumirea, dar ce ajutor concret pot oferi?

– Ajutorul lor ar consta în manifestarea unei încrederi depline în Harris Pascoe, în acceptul de a-i lăsa banii lor pentru a se folosi de ei ca să se redreseze, în dorința de a-l vedea revenit în afaceri și în garantarea faptului că își vor depune în continuare banii la el.

Lordul de Dunstanville mestecă încet. Era cumpătat în tot ce făcea, așa că își îngăduise doar patru pahare cu vin.

– Totul este minunat, domnule căpitan. Apreciez dorințele dumitale și ale prietenilor dumitale. Ceea ce spun ei de fapt este: „Puneți banca la locul ei, deschideți-i porțile, iar noi vom fi încântați să lucrăm cu ea ca înainte". Exact asta zic. Doresc o restaurare *statu quo ante bellum*. Vor să fie ceasul dat înapoi. Dar cine va plăti darea înapoi a ceasului, cine va finanța această redresare? Că ei n-o fac.

– Am și câteva promisiuni de bani. Nu sunt mulți, dar cu cooperarea dumitale...

– Cu *banii* noștri, și ar costa enorm de mult. Ouăle au fost făcute omletă. Fără îndoială, i-am putea oferi un împrumut mare, iar Pascoe probabil că ni l-ar returna peste un număr de ani. A fost mereu o mică bancă serioasă. Însă Pascoe nu mai este un om tânăr și nici

nu are un fiu care să-i ia locul. I-am putea oferi un împrumut mare – douăzeci de mii de lire –, dar la fel de bine am putea folosi acești bani în moduri mult mai profitabile. Nu... Îmi pare rău, Poldark, îmi dau seama ce simți, dar consider că fuziunea care este în curs de derulare e singura soluție de bun-simț, singura soluție practică. Totuși, lucrurile nu stau chiar așa de rău. Am înțeles că Tresidder King deja i-a oferit un post domnului Pascoe la banca noastră...

– Un post de funcționar!

– De șef al funcționarilor. Îmi dau seama că nu este tocmai stilul cu care a fost obișnuit domnul Pascoe, dar tot e ceva. În scurt timp are șansa să primească ceva mai bun. King este tânăr, dar s-ar putea să apară alt post disponibil.

Ross suspină. Se părea că fusese înfrânt în încercarea de a-și atinge obiectivul principal. Să mai insiste sau să renunțe și să se îndrepte spre cel secundar? Era o decizie dificilă. Deocamdată, discuția fusese surprinzător de echilibrată. Dacă insista, era posibil să nu mai rămână astfel. Și cum să-l presezi pe un om care nu dorea să facă ceva? Dacă făcea apel la onoarea lui, Basset putea să se simtă jignit și să-l refuze complet, iar atunci totul ar fi fost pierdut. Nu-i putea *pretinde* acelui om grațierea lui Harris Pascoe, după cum greșise atunci când pretinsese grațierea lui Wildcat Hoskin. Numai negocierea și diplomația mai rămăseseră.

– Ai vorbit de fuzionare, milord.

– Da. Fuzionare și absorbție.

– Mai devreme ai folosit doar primul cuvânt. Iar dacă ești dispus s-o numești astfel, atunci, cu siguranță, proprietarului băncii mai mici ar trebui să i se ofere parteneriatul în noua companie, nu?

Basset își ridică sprâncenele.

– Nu mai dorești brânză? Dacă ar fi să facem asta, domnul Pascoe ar aduce cu el umbra judecății greșite și a eșecului, pe care mulți oameni și le-ar aminti.

– Majoritatea oamenilor – toți oamenii de bună-credință – își vor aminti că singura eroare de judecată pe care a făcut-o a fost să-și încrucișeze sabia cu a Warlegganilor.

– Nu vrei să ne retragem în salon? Dă spre vest, iar soarele ne-a vizitat atât de rar în ultima vreme...

Ross își urmă gazda, care se opri la un moment dat ca să strănute și să-și șteargă nasul. Trei spanieli care dormiseră până atunci se ridicară pentru a-l întâmpina, apoi se întinseră la picioarele lui după ce se așeză.

– Nu mulți oameni de bună-credință și interesați de soarta comunității ar privi cu ochi buni faptul că Warlegganii vor ajunge să domine complet afacerile din acest comitat.

– Mai e mult până acolo.

– Ei bine... din nou, detest să insist asupra unei chestiuni de principiu, dar fiecare victorie pe care o obțin Warlegganii asupra unui om mai puțin însemnat îl face pe următorul om mai puțin însemnat să ezite să se lupte cu ei. E în firea lor să mănânce cât pot și să distrugă ce nu pot. Firește, începând cu dușmanii lor. Dar merg mai departe. Și își fac permanent noi dușmani pe măsură ce înaintează.

– Vrei să prizezi niște tutun? Nu... O să mă gândesc la ce-mi spui. Dar este cinstit să-ți atrag atenția, domnule căpitan, că, deși sunt partenerul principal al băncii, am trei asociați. Și anume pe cumnatul meu, domnul John Rogers, pe domnul Mackworth Praed și pe domnul Edward Eliot. Când este vorba despre decizii importante, trebuie să mă consult cu toți. Nu pot lua decizii importante fără consimțământul lor.

– Milord, am înțeles că domnul Tresidder King, care nu este partener, a putut lua asemenea decizii fără consimțământul dumitale.

Se gândi că mersese prea departe. Basset se îmbujoră, iar în ochi îi apăru un licăr de furie.

– King are autoritatea de a proceda cum crede că este mai bine atunci când nu sunt prezent. Îți pot da o sugestie, Poldark? Este o greșeală să presezi prea tare dintr-o poziție slabă.

– Exact la asta mă gândeam și eu, milord.

Basset se uită la el, apoi râse.

– Cel puțin ești sincer.

– Doar atât pot fi. Dar, dacă îmi permiți să continui în același registru, cu toate că poziția mea este slabă, asta nu înseamnă că e nerealistă. Dacă domnul Pascoe devine partener cu drepturi depline la banca dumitale, își va aduce toți clienții cu el. Dacă nu, mulți dintre ei vor fi tentați să se îndrepte către alte bănci.

– Alte bănci? A Warlegganilor? chicoti Basset.

– Nu... dar există Carne & Co. în Falmouth. Pentru mulți dintre cei cu care am vorbit, Falmouth este doar o idee mai puțin convenabil decât Truro. De pildă, pentru lordul Devoran, domnul Daniell, domnul Trefusis. Până și eu m-aș duce acolo dacă, într-o zi, Carne & Co. ar deveni Carne & Pascoe.

– Ah... ai examinat cu grijă problema.

– Este doar o opinie. Dar, dacă îmi îngădui s-o spun, în caz că Basset & Rogers devine Basset, Rogers & Pascoe, popularitatea și prestigiul celor care au făcut posibil acest lucru ar crește foarte mult.

– Ei bine, este exclus – la nume mă refer. Și nu-mi place să fiu șantajat, domnule căpitan.

– Departe de mine acest gând. Nu pot decât să fac apel la dumneata și la generozitatea dumitale.

Urmă o tăcere îndelungată.

– Cei de la Carne l-au invitat pe Pascoe să li se alăture?

– O s-o facă dacă-i informez ce clienți le pot aduce.

– Și spui că ăsta nu-i șantaj?

– Nu, milord. Sunt afaceri. Și eu sunt un începător în ale afacerilor. Doar încerc să ajut un vechi prieten.

– Ai categoric aptitudini pentru noul dumitale rol. Sper că nu consideri asta o insultă.

– Dimpotrivă, mă simt foarte flatat.

Lordul de Dunstanville se aplecă spre unul dintre spanieli.

– Sărmana Trix are o infecție în ureche. Trebuie să mă consult cu soția dumitale. Are reputația că se pricepe la animale. Uite ce este, Poldark, nu pot face nimic, nu-ți pot promite nimic, absolut nimic. O să mă gândesc la asta, o să mă gândesc cu seriozitate. O să mă consult cu John, cumnatul meu. O să mă consult și cu ceilalți. Pot păstra această... această scrisoare? O să avem o întâlnire săptămâna viitoare. Dacă va avea loc înainte de inaugurarea spitalului și dacă o să am ceva util să-ți comunic, o s-o fac la acel eveniment.

– Îți sunt foarte îndatorat, milord.

– N-ai de ce să-mi fii foarte îndatorat. Nu ți-am promis nimic.

Capitolul 23

I

În ziua inaugurării spitalului, Elizabeth Warleggan își dădu seama că era din nou însărcinată. Avusese dubii cu o zi în urmă, dar deja se convinsese. Pe lângă faptul că nu-i venise ciclul, se simțea brusc slăbită și amețită. Pentru o femeie cu o sănătate delicată, avea o constituție puternică și se simțise așa doar de două ori

în viață – la începutul anului 1784 și în toiul verii din 1793. După nașterea primului copil fusese chinuită de leșinuri o vreme, iar leșinurile, cu toate că par la fel, sunt total diferite în funcție de persoana care suferă din pricina lor.

La început fu uimită, puțin șocată, neliniștită, dar apoi se bucură. Deci, dacă totul decurgea bine, urma să aibă trei copii. La nașterea celui de-al treilea, Geoffrey Charles avea să fie aproape adult, iar Valentine urma să aibă aproape șase ani. Un alt băiat? Tare și-ar fi dorit o fată. Un alt copil când ea deja mergea pe treizeci și șase de ani? Foarte probabil, ziua lui avea să fie în aceeași lună ca a lui Valentine.

Cu siguranță, George avea să fie încântat. Știa cât de mult o prețuia, iar în ultimul timp se purtase cum trebuia să se poarte un soț, nu de parcă ea ar fi fost un obiect câștigat pe neașteptate. Îi împărtășea planurile lui – nu pe toate –, fiind conștient că ea era prietena lui. Elizabeth simțea că merita asta. Fuseseră cinci ani dificili.

Așa că acel copil avea să pecetluiască definitiv căsnicia lor, așa cum nimic altceva n-ar fi putut s-o facă. Avea să-i spună în seara aceea. Sau poate că era de preferat să mai aștepte puțin, până devenea și mai sigură.

Dar cât să mai aștepte? Și ce rost avea? Dacă era tot băiat...?

În acea perioadă cumplită de după moartea mătușii Agatha, când suspiciunile lui George că Valentine nu se născuse la șapte sau opt luni fuseseră pe punctul de a declanșa o explozie, faptul că ea jurase pe Biblie îl convinsese – sau pe-aproape. Însă chiar și atunci, chiar și după aceea, gelozia lui avusese nevoie de multe luni ca să se stingă. Dacă acel copil era tot băiat? Acela *sigur* era al lui. Oare ceva din vechea suspiciune avea să învie, diminuându-i treptat afecțiunea față de Valentine și orientând-o tot mai mult spre noul său fiu? Exista posibilitatea unei înstrăinări între cei doi dacă apărea un copil care să-i acapareze lui George întreaga dragoste?

Elizabeth era o femeie cu un instinct matern foarte puternic – dragostea ei obsesivă pentru Geoffrey Charles produsese prima breșă între ea și Francis, cu multă vreme în urmă, și cu toate că Valentine, din diverse motive, ajunsese mai greu la inima ei, până la urmă îl iubea și era profund preocupată de viitorul lui. Mai mult de dragul lui decât de al ei se străduise din răsputeri să-l convingă pe George, eforturi încununate de succes în cele din urmă.

Se gândi la asta toată dimineața, în timp ce se îmbrăca pentru „eveniment". Atâta vreme cât George era convins că Valentine era un copil născut prematur, primejdia era ținută sub control. Cu trei ani

în urmă, când avusese o întâlnire tensionată și sentimentală cu Ross, lângă Trenwith, el îi dăduse un sfat de a cărui înțelepciune își dădea seama abia acum. Îi zisese: „Dacă pentru tine are vreo importanță căsnicia cu George – și chiar dacă nu are, dar de dragul fiului tău –, în caz că îi vei mai dărui lui George un copil, încearcă să-l induci în eroare cu privire la momentul concepției. N-ar trebui să fie greu. Un alt copil prematur l-ar convinge pe George ca nimic altceva".

Era dificil? În acel moment, deloc. Nu avea nimic de pierdut dacă îi dădea vestea luna următoare sau chiar peste două luni. Starea de slăbiciune îi trecea destul de repede de obicei, iar dimineața, abia dacă avea grețuri. La sarcinile precedente nu i se văzuse prea tare burta, cu toate că era slabă. Își purtase copiii cu ușurință și își păstrase agilitatea până în ultimul moment. Îi era lesne să-l înșele pe George. Avea să-i spună că aștepta un copil în aprilie. Iar dacă îl năștea în februarie, ca înainte...

Nici doctorul nu era de așteptat să reprezinte o dificultate insurmontabilă. Avea să-l cheme în iulie, pentru o boală neînsemnată, iar în cursul vizitei avea să-i spună că bănuia că era însărcinată. Că ultimul ciclu îi venise în iunie. Medicul n-ar fi avut nici un motiv să n-o creadă; în definitiv, ce-ar fi avut ea de câștigat? George i-ar accepta afirmațiile din același motiv. Iar când copilul apărea în februarie cu aspectul unuia născut la termen – așa cum se întâmplase cu Valentine –, amândoi aveau să tragă concluzia că se repeta ciudățenia de data trecută. Și era exclus să manifeste suspiciuni.

Evenimentul de la spital urma să aibă loc la ora zece. Pentru a-i face pe plac lui Elizabeth, George contribuise cu o sută de guinee în numele ei, așa că ea avea să fie una dintre puținele femei prezente. La zece fără un sfert, trăsura Warlegganilor începetini în fața casei, huruind pe caldarâm. Cei patru cai suri zvârleau din capetele lor mici, iar cei doi lachei arătau foarte falnici și ferchezuiți în hainele lor galbene. Aveau de parcurs o distanță foarte scurtă, însă George insistase să meargă cu trăsura. Elizabeth purta o fustă din satin alb cu o întăritură la spate pentru a-i face talia să pară mai îngustă, un corsaj din satin azuriu și o tocă bleu-pal. George, elegant în noua lui haină neagră mult scurtată în față, cu revere late atât la haină, cât și la vestă și cu două rânduri de nasturi din argint, o ajută să urce, apoi echipajul urcă dealul spre locul unde se adunaseră multe alte trăsuri.

Spitalul General din Cornwall era o clădire prelungă, din piatră cenușie. Pe măsură ce oaspeții soseau, erau poftiți s-o viziteze. Avea două saloane lungi, unul deasupra celuilalt, în fiecare aflându-se zece

paturi amplasate paralel cu pereții, cel de jos fiind pentru femei, iar cel de sus, pentru bărbați. Pe lângă micile camere laterale destinate asistentelor, mai existau un depozit de medicamente, morga, bucătăria și apartamentul medicului și al soției sale. Invitații se salutară afabil, căci veniseră multe dintre persoanele de vază ale comitatului – contele de Mount Edgcumbe, Lord și Lady de Dunstanville, domnul Ralph-Allen Daniell, domnul și doamna George Warleggan, domnul Trefusis, domnul Andrew, domnul Mackworth Praed, domnul Rogers, căpitanul Poldark, domnul Molesworth, domnul Stackhouse. Doctorul Enys se afla și el acolo, reprezentându-și fără nici un chef soția, care era unul dintre sponsorii principali, dar care din păcate era absentă. Doctorul Bull, medicul principal al spitalului, era un tânăr de douăzeci și nouă de ani care fusese adus de la Londra pentru a ocupa acel post. Doctorul Behenna fusese numit medic secundar. Și reverendul dr. Halse se afla acolo. Erau opt doamne la circa treizeci de bărbați.

Nu era o mulțime suficient de mare pentru a-i evita pe cei pe care doreai să-i eviți, iar în două rânduri, inima lui Elizabeth bătu mai repede când se pomeni suficient de aproape de Ross Poldark ca să-i poată vorbi. Firește că n-o făcu și firește că nici el n-o făcu, deoarece George era prin preajmă. Fericită de descoperirea că era însărcinată, Elizabeth nu avea absolut nici o dorință să-și strice ziua. George, cu toate că nu aflase vestea cea mare, era și el încântat de modul cum decurgeau lucrurile – mai ales de succesul desăvârșit al planului unchiului Cary, fiindcă se părea că obiectivul fusese atins fără ca ei să-și piardă reputația – și nu voia să se dueleze cu rivalul său în public. În ceea ce-l privea pe Ross, sentimentele lui erau atât de explozive, încât nu știa cum s-ar fi terminat discuția dacă ar fi început. Plus că el încă urmărea o miză mare, iar o altercație sau chiar un schimb dur de cuvinte la inaugurarea spitalului lui Francis Basset nu l-ar fi ajutat în fața acestuia.

Prin urmare, ceremonia se desfășură fără vreun incident, contele de Mount Edgcumbe, lordul de Dunstanville și doctorul Hector Bull își ținură discursurile, iar spitalul fu declarat deschis. După aceea, ieșiră cu toții sub razele calde ale soarelui, se urcară în trăsurile lor și coborâră dealul pentru a participa la slujba de la biserica din St Mary. Formau un grup colorat și strălucitor, iar localnicii îi priviră cu gurile căscate.

Dwight îi spuse vesel lui Ross:

– Ei bine, e un început. Ne-ar fi trebuit o sută de paturi, dar și douăzeci sunt mai bune decât nici unul. Doctorul Bull pare un om simpatic. Sper că bolnavii vor fi primiți în spital în funcție de gravitatea bolii, nu de relații...

Ross se gândi că Dwight părea îmbătrânit. De fapt, suferise două pierderi, a copilului și a soției, și a doua, cu toate că promitea să fie doar temporară, îl afectase aproape la fel de tare. Era un bărbat care nu-și exterioriza sentimentele, însă compasiunea pentru suferințele altora nu-i suprima durerea proprie. Ross se întrebă dacă impetuoasa Caroline își dădea seama cât rău îi făcea stând atât de mult timp departe de el.

Până să lase caii în grajd, biserica din St Mary se umpluse deja, căci oamenilor de rând li se permisese să stea în spate, însă cei doi prieteni reușiră să găsească două locuri unul lângă altul și îngenunchează pentru a se ruga. Ross se gândi că Dwight era probabil mai credincios decât el, dar nici unul dintre ei nu prea era deschis față de linia ultradogmatică a bisericii, mai cu seamă când era reprezentată de reverendul dr. Halse, cel care urma să țină slujba. Ross cunoștea mulți clerici care erau oameni admirabili, dar față de cei doi care răspundeau de parohiile din Truro avea o aversiune puternică. Totuși, acest bărbat sever și foarte ambițios era de preferat răposatului vicar de la St Margaret. Ross se întrebă dacă se practica în Ceruri cumulul de funcții, fiindcă în acest caz Ossie deja depusese o cerere.

Reverendul Halse își alesese un text din Iov, capitolul 7, versetul 13:

– „Patul mă va ușura, culcușul îmi va alina durerile", apoi începu să-și sensibilizeze publicul descriind bolile care aveau să fie tratate în noul spital. Continuă pe un ton solemn: Este dincolo de puterea cuvintelor să descrie dureroasa scenă a mizeriei omenești care apare adesea când nefericitele creaturi lipsite de orice mijloace zac pe patul chinuitor al bolii și își duc anevoie viața, fie chinuite de o febră intermitentă, fie zvârcolindu-se din cauza durerilor atroce pricinuite de răni purulente – lipsite de orice fel de asistență medicală, tânjind după lucrurile elementare necesare vieții și mai ales după tămăduire. Sunt făpturi lipsite de prieteni, de orice fel de ajutor, de care nimănui nu-i este milă, care simt încleștarea dureroasă a sărăciei în cea mai înspăimântătoare formă, și în cele din urmă oamenii aceștia mor sfâșiați de gândul că soțiile și copiii lor vor rămâne fără orice fel de sprijin, vor avea parte de o mizerie și mai mare și vor cădea pradă aceleiași sorți. Ne-ar permite oare dreptatea, bunătatea și oricare

alte însușiri pe care ar trebui să le aibă orice membru al societății să asistăm nepăsători la astfel de suferințe cumplite?

Era un discurs superb, plin de forță, iar Ross, care nu-l plăcea pe bătrân pentru asprimea lui, trebui să recunoască faptul că, de data asta, spusese ce trebuia spus. Era genul de discurs care s-ar fi potrivit foarte bine în parlament.

Totuși, se întrebă dacă *chiar* asta trebuia spus. Să fii bun cu săracii, să-i ajuți pe săraci, să fii generos cu săracii, să le construiești un spital grozav unde să fie tratați gratis și în cele mai moderne condiții – toate astea erau obiective admirabile ce meritau toate laudele. Era vorba de credință, speranță și milostenie, și dintre ele cea mai mare era milostenia. Însă cum rămânea cu speranța? Toți cei adunați acolo în ziua aceea erau oameni buni, dornici să aline suferința. Dar câți dintre ei se gândiseră s-o *prevină?* Nu dându-le bani săracilor, ci creând condiții pentru ca săracii să poată câștiga bani. Era asta ceva chiar atât de diferit?

La slujbă asistau și trei membre ale familiei Chynoweth, care ajunseseră să poarte alte nume și care, din motive personale, stăteau departe una de alta. Elizabeth Warleggan se afla în primul rând, împreună cu soțul ei. În stânga culoarului principal și mai în spate, Rowella Solway ședea lângă Arthur. Fața și trupul pline de răni și vânătăi nu se vindecaseră complet, dar, exceptând dintele lipsă, care se vedea doar când zâmbea – lucru pe care îl făcea foarte rar –, arăta bine. Expresia de pe chipul ei fusese întotdeauna greu de descifrat, și în ultima vreme devenise de-a dreptul impenetrabilă, dar se părea că reacția extrem de violentă a lui Arthur la descoperirea perfidiei sale o speriase și o făcuse să înțeleagă că săvârșise o mare greșeală. După ce, într-un târziu, hotărâse să vorbească din nou cu el, după ce îl iertase pentru cumplitul atac asupra trupului ei neatins vreodată cu agresivitate, își asumase iarăși supremația intelectuală – fără a o pretinde deocamdată și pe cea morală. Într-o seară, la două săptămâni după acea cumplită noapte, după ce făcuseră primul pas spre reconciliere, ea îi explicase modul diabolic în care domnul Whitworth o sedusese prima oară, pe vremea când locuia la vicariat, și îi povestise în detaliu cum o convinsese ulterior, aproape șantajând-o, să reia relația. Cu toate astea, declarase Rowella cu înflăcărare, numai faptul că Arthur o neglija, că o neglija *fizic,* eșecul lui de a-i fi soț în sensul absolut, o determinaseră să cedeze în cele din urmă. Arthur fusese consternat, apoi se înfuriase din nou și îi declarase la fel de înflăcărat că, departe de a fi lipsit de virtuți fizice și senzuale, de multe ori

se stăpânise din considerație pentru ea. Trebuia să admită că orele lungi petrecute la bibliotecă i se păreau obositoare, însă descoperise recent un medicament care se numea fortifiant balsamic sau restauratorul dispoziției, de pe urma căruia beneficiase din plin.

După acea seară, nici unul dintre ei nu mai făcuse vreo referire la Osborne Whitworth sau la moartea lui prematură. Rowella se gândi că bâta sculptată găsită lângă cadavrul clericului părea asemănătoare cu cea care dispăruse din bucătăria ei, dar nu ceru s-o vadă și nici nu se duse să stea de vorbă cu polițiștii care se ocupau de anchetă. Deși brutalitatea cu care o pedepsise soțul ei era revoltătoare, își dădea seama că fusese provocat, iar din când în când, pe măsură ce incidentul se îndepărta în timp, își îngăduia să-l aprecieze pentru neașteptata violență de care se dovedise capabil. La urma urmelor, era un bărbat pasional, lucru pe care în general îl ascundea cu grijă.

A treia membră a familiei Chynoweth, care rămăsese văduvă din cauza acelei bâte sculptate, stătea în partea cealaltă a bisericii, alături de soacra ei care arăta ca un pachiderm. Și expresia de pe chipul ei era la fel de indescifrabilă, dar, pe când a Rowellei fusese astfel din momentul când devenise suficient de mare pentru a gândi, în adolescență Morwenna fusese ca o carte deschisă, caldă, ingenuă și impulsivă, doar viața de după cununie schimbându-i felul de a fi. Ochii ei nu mai erau oglinda sufletului, ci erau opaci, goi, neinteresați. Argintul viu dispăruse din oglindă. De la moartea domnului Whitworth, fusese complet dominată de soacra ei. Însă doar un singur lucru conta. Revenirea domnului Whitworth în camera ei, cu o lună în urmă, nu rămăsese fără rezultat. Era însărcinată din nou. Un alt mic Ossie era pe drum.

II

După terminarea slujbei, mulțimea se dispersă, dar conducerea spitalului și sponsorii erau invitați la masa oferită la hanul Red Lion, care urma să înceapă la trei și jumătate. Dwight spuse că nu putea să rămână, și Ross era și el tentat să plece, dar Basset încă nu-i spusese ce decizie luase, așa încât consideră că trebuia să stea. Din solidaritate, Dwight se răzgândi și rămase cu prietenul lui, ceea ce se dovedi a fi un mare noroc, pentru că fu așezat lângă Elizabeth. Ross se afla în fața ei, dar cu un loc mai departe, iar George stătea în dreapta soției sale, la o distanță care aproape că le permitea

să discute. Ross o avea într-o parte pe domnișoara Cathleen Basset, sora lordului de Dunstanville, iar în cealaltă parte, pe un bărbat numit Robert Gwatkin. În timp ce savurau numeroasele feluri de mâncare și făceau conversație pe deasupra vacarmului făcut de celelalte voci, nu avură cum să-și manifeste dușmănia sau disprețul, așa că lucrurile decurseră destul de bine. Dificultatea apăru la cinci și jumătate, când doamnele – puține câte erau – se retraseră, lăsând locuri goale la masă, locuri unde bărbații se grăbiră să se mute pentru a sta lângă cine doreau. La un moment dat, după ce se serviseră vinul de Porto și brandy-ul, Gwatkin spuse:

– Domnule Warleggan, am auzit că reveniți în politică.

Având în vedere persoanele prezente, era dificil de zis dacă acea remarcă fusese răuvoitoare sau inocentă. George își răsuci foarte puțin capul.

– Când parlamentul se va reuni, voi reprezenta Saint Michael.

– A demisionat Wilbraham?

– Nu, Howell.

– Nu știam.

– Încă nu s-a întâmplat.

Gwatkin își legănă brandy-ul în pahar.

– E bine să ne reprezinte personalități locale. Prea adesea se întâmplă ca locurile noastre să fie ocupate de oameni care nu știu nimic despre nevoile celor din Cornwall.

– Cred că aceste burguri mici sunt foarte dificil de păstrat, rosti bărbatul care stătea de cealaltă parte a lui Gwatkin. Nu este doar costul cumpărării lor, ci și faptul că votanții cer ba una, ba alta înainte de a-l alege pe cel pe care îl dorești. Apoi, dacă nu ești atent, te pomenești cu un apel la Camera Comunelor și constați că rezultatul alegerilor a fost invalidat pe motiv de mită!

– Burke a spus, interveni o voce din capătul mesei, că republicanismul din Franța va fi ucis de sabia unui general apreciat de mase! Și s-ar putea să nu mai dureze mult până se va întâmpla asta. Acum, că Buonaparte a dat greș la Acra, n-o să mai stea mult în Egipt. În Franța se petrec lucruri la care probabil dorește să participe!

– Nemaivorbind de faptul că vrea să participe la anumite activități cu Josephine, se auzi o replică.

Toată lumea izbucni în râs.

– Toți prezbiterienii s-au adunat la Belfast, zise cineva. Și absolut toți sunt republicani. Iar motivul pentru care au grijă să-i țină

pe catolici în planul doi nu este că aceștia din urmă sunt eretici, ci pentru că sprijină despotismul!

– Cei din Ulster nu sunt republicani așa cum sunt francezii...

– Nici n-am spus asta, n-am spus asta! Dar nu le place să fie sub călcâiul Angliei și nu le place nici corupția în politică. Sloganul lor este: „Nici o taxare fără reprezentare!" Și știm cu toții cum s-a ajuns la asta.

– Dar dumitale, căpitane Poldark, cum ți-a plăcut primul an la Westminster? întrebă Gwatkin.

– Dacă mi-a *plăcut?* spuse Ross lent. Nu este un cuvânt potrivit. Cred că am învățat puțin. Am căscat puțin. M-am gândit că sunt de folos acolo, apoi mi-am schimbat părerea.

– Socotești că acolo domnește corupția?

– Unde nu domnește?

– O, Dumnezeule! Ăsta-i cinism curat!

– Politica este necurată prin natura sa, zise un comesean.

Ross își goli paharul și își tamponă buzele.

– Nu știu dacă e de ales între politică și alte forme de putere. Westminster are de toate, de la idealuri înalte la cele mai meschine. Orașul ăsta are aceleași lucruri. Într-o cantitate mai mică, dar nu într-un grad mai mic.

– Ei bine, domnule, dacă te referi la politica de-aici...

– Politică sau afaceri. Eu mă gândeam la afaceri.

– ... trei milioane, se auzi o voce. Îți spun, domnule, în Irlanda sunt trei milioane de catolici, nici mai mulți, nici mai puțini, iar cu excepția unei minorități favorizate, toți sunt mai săraci decât rozătoarele de pe câmp!

– Absolut toți sunt eretici!

– O, da, de acord, dar vă spun că nu există un negru în Indiile de Vest care să nu aibă mai multă mâncare într-o zi decât au unii dintre acești oameni într-o săptămână.

– Același lucru se poate spune și despre muncitorii englezi. Nu e nevoie să ne uităm peste mări și țări, spuse Ralph-Allen Daniell. Războiul a adus o sărăcie extremă, așa că mulți trebuie să aleagă între a comite infracțiuni și a muri de foame.

– O, Dumnezeule! exclamă primul bărbat. Nu mai știu dacă vorbim despre răzvrătire sau patriotism.

Gwatkin i se adresă lui Ross:

– Vorbeai despre afacerile din oraș, domnule căpitan. Consideri că sunt corupte? Dacă da, în ce mod?

Ross ezită, luă carafa de vin care făcea ocolul mesei, își turnă și i-o dădu lui Dwight.

– Mă refeream la falimentul recent al Băncii Pascoe. Nu a fost pricinuit de nechibzuința administratorilor, ci a fost indus prin fraudă de o putere exterioară coruptă. Niște creaturi care în mod obișnuit se ascund sub pietre au ieșit pentru a face asta. Ne temem de șerpii veninoși, dar veninul omenesc, când este produs astfel, face ca viperele să pară la fel de inofensive ca o râmă.

Ross simți piciorul lui Dwight apăsându-l pe al lui în semn de avertisment când medicul întinse carafa peste locul gol de lângă George. Gwatkin părea surprins.

– Nu prea stau în oraș, așa că sunt puțin pe dinafară. Dar nu înțeleg. La cine te referi?

– ... dar a fost ucis! se auzi o voce. În opinia mea, este evident. Un tânăr cleric liniștit și sobru ca Whitworth! N-ar fi căzut niciodată de pe cal fără să i se fi dat o mână de ajutor! Plus bâta aia găsită în poiană și pelerina ruptă... Cu toate astea, nu sunt de acord cu dumneata, Daniell, în privința cauzelor care au determinat creșterea infracționalității. Cred că lucrurile s-ar rezolva în mare măsură dacă mai mulți bandiți ar fi spânzurați!

– Îmi pare rău pentru tânăra văduvă. Este destul de drăguță, dar mă îndoiesc că-și va găsi un alt soț, având trei copii atârnați de fustele ei și foarte puțini bani.

– Familia are bani, familia *lui*, deși îmi imaginez că sunt bine ferecați.

Ross făcu un efort să-i răspundă interlocutorului său:

– Mă refer la aceia dintre noi care se fac vinovați. Dacă nu le cunoști numele, domnule Gwatkin, îți sugerez să-i întrebi pe comercianții din acest oraș, iar ei îți vor zice – asta dacă nu se tem prea tare să nu se răspândească scrisori anonime și despre *ei*.

– Pe legea mea, mie chestia asta mi se pare o furtună într-un pahar cu apă, zise George Warleggan. Încercarea de a găsi țapi ispășitori pentru un eșec în afaceri perfect normal e pierdere de vreme. Ross, îți apreciez loialitatea față de prietenul tău, dar, după cum ți se întâmplă adesea, asta te împiedică să vezi faptele. Căscă și își duse o mână la gură, apoi adăugă: Iar faptele sunt că Harris Pascoe e un bătrân neghiob care nu trebuia să garanteze sume atât de mari ce aparțineau altora. Dacă o fi fost cândva capabil de ceva, asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, fiindcă altminteri nu i-ar fi permis lui Nat Pearce să delapideze sume atât de mari din fonduri care...

– Minți! spuse Ross.

Urmă o pauză de câteva momente. Din fericire, puțini auziseră, fiindcă erau în desfășurare alte conversații. Dar înainte ca George să replice sau ca Ross să adauge ceva, un servitor tuși repetat în spatele lor.

– Îmi cer scuze, domnilor. Domnule doctor Enys. Îmi cer scuze, domnule Warleggan.

George se răsuci și se uită la el.

– Ce este?

– Îmi cer scuze, domnule. E doamna Warleggan. A leșinat.

III

Trecu o lună. Lumina verii inunda cerul, iar fânul fusese strâns în sfârșit. Pe ici, pe colo, câteva câmpuri erau cosite doar la margini, nu până în centru, așa că semănau cu niște batiste brodate. Pescărușii țipau cocoțați pe stâlpii porților sau se plimbau printre brazde ca niște oficiali dizgrațioși, vântul ciufulindu-le penele. Norii cenușii arătau ca niște vânătăi pe cer.

Francezii dădeau înapoi pretutindeni. Austriecii, care își refăcuseră armata, îi învinseseră la Magnano, iar mai nou se zvonea că rușii, conduși de strălucitul și excentricul Suvorov, îi măturaseră pe francezi din calea lor și intraseră în Milano. Populația de-acolo îl întâmpinase cu urale – un cotropitor care o salva de alt cotropitor. O flotă ruso-turcă cucerise Corfu. Francezii abandonaseră orașul Napoli și începuseră să se retragă încet spre nord. Toate marile cuceriri ale lui Buonaparte erau în primejdie.

Gândurile oamenilor viraseră în sens opus – de la perspectiva invadării Angliei de către Franța la perspectiva ca Anglia să invadeze Franța ori vreo țară subjugată de aceasta. Puține trupe – sau chiar nici una – aveau să mai fie trimise în Indiile de Vest, unde soldații să moară cu miile din pricina bolilor tropicale – regimente formate din negri aveau să fie pregătite pentru asta, promisiunea eliberării din sclavie urmând să fie recompensa supremă pentru recruți, asta în ciuda opoziției înverșunate a proprietarilor de plantații. Tânăra armată britanică urma să rămână acasă și să se instruiască, pregătindu-se pentru aventuri mai importante în apropiere.

Leșinul îi stricase planul lui Elizabeth. Dar ce era mai rău abia avea să urmeze, căci grețurile matinale deveniseră regulate. Deși

îl mințise pe Dwight când acesta îi pusese întrebarea firească, nu-și putu ascunde starea față de George, care îl chemă pe Behenna zilnic până când, ca să scape de alte consulturi și întrebări, ea mărturisi că era însărcinată. Desigur, George fu încântat, după cum ea își imaginase că va fi. Și el își dorea o fată, ceea ce o liniști, fiindcă asta însemna că, în sfârșit, îl acceptase pe Valentine. Mai mult decât oricând, o trata ca pe un bun de mare preț, care trebuia îngrijit și ferit pentru că purta sămânța sacră.

Dezamăgirea pricinuită de faptul că nu reușise să-l înșele în privința datei nu dură mult, pentru că George era atât de relaxat în privința asta, încât Elizabeth își uită îndoielile și temerile. În ochii lui, sarcina soției sale era o consecință firească a situației generale bune în care se afla. David Howell solicitase să preia postul de administrator de la Chiltern Hundreds, așa că trebuia găsit altcineva pentru unul din locurile pe care St Michael le avea în parlament. Domnul George Warleggan îl solicită pentru sine, iar anunțul pentru alegerea unui nou membru avea să fie făcut curând. Însă era aproape sigur că avea să fie acceptat fără a fi necesare alegeri. George deja cumpărase o casă pe King Street, în Mayfair, unde să locuiască în lunile de iarnă. Așa că era posibil ca Elizabeth să nască la Londra.

Un singur nor apăru la orizont, spre sfârșitul lunii iunie.

IV

Fusese o decizie luată după mult timp și doar în urma unor negocieri delicate și a unei cumpăniri aproape nesfârșite a avantajelor și a dezavantajelor. Ross fusese chemat de două ori la Tehidy, ultima dată fiind prezenți toți partenerii băncii. De două ori îl vizitase pe Basset neinvitat. Între aceste vizite, călărise mult prin tot comitatul, adunându-și propria trupă, evaluând forța acesteia – sau lipsa ei –, având grijă să nu blufeze niciodată, înghițind ocazionala dovadă de neîncredere sau respingere într-o manieră străină firii lui, refuzând cu tenacitate să accepte înfrângerea când aceasta părea evidentă, analizând temeinic fiecare obstacol pe măsură ce apărea și depășindu-l până la urmă. Demelza nu-l văzuse niciodată atât de hotărât.

În ultima vineri a lunii iunie, în ziarul *Mercury* apăru un anunț care ulterior fu preluat de o serie de foi volante care circulară în comunitatea oamenilor de afaceri din centrul Cornwallului. Începând de la 1 iulie 1799, banca Basset Rogers & Co., din Truro, care

fuzionase cu Banca Pascoe din același oraș, avea să-și schimbe numele în Cornish Bank, urmând să funcționeze ca și până atunci. Partenerii aflați la conducerea noii societăți erau baronul de Dunstanville de Tehidy, domnul John Rogers, domnul H. Mackworth Praed, domnul Henry Stackhouse, domnul Harris Pascoe și căpitanul R. Poldark.

Ultimul nume fusese adăugat practic în ultima clipă, dar, fiindcă sugestia venise de la lordul de Dunstanville, nimeni nu se opuse. Nici măcar Ross, care fusese la fel de surprins ca și ceilalți și care avea anumite îndoieli, nu le dădu glas. După cum îi spuse John Rogers domnului Stackhouse, care nu fusese la ultima întrunire:

– Firește că nu va veni cu *bani*. Niciodată nu o va face. Nu este genul care să acumuleze. Dar este un nume care ne prinde bine. Devine o adevărată personalitate în comitat. Nu se știe niciodată cum de se întâmplă asta, nu? Și nici ce anume face cineva pentru asta. E mai mult o chestiune de caracter.

Cartea a treia

Capitolul 24

I

Caroline se întoarse în Cornwall la începutul lunii iulie, și în cinstea acestui eveniment cei doi soți dădură o petrecere. Avea o stare de spirit mai bună și era mai puțin vorbăreață decât de obicei, dar spuse că trebuia să se întoarcă la Londra în octombrie, deoarece mătușa ei plănuia o mare petrecere cu ocazia noii sesiuni parlamentare, iar ea îi promisese că o va ajuta. Și Dwight promisese că avea să fie prezent, adăugă ea. Putea conta pe Ross și pe Demelza? Ross acceptă fără nici o ezitare. Demelza își ridică sprâncenele fără să comenteze.

– Dar mătușa ta ține cu Fox, nu-i așa? întrebă Ross.

– Dacă te referi la faptul că, în clipa de față, este foarte interesată de reprezentantul Bedfordshire-ului, atunci da. Dar nu cred că îngăduie politicii să-i influențeze preferințele sociale. Mătușa mea, îi spuse Caroline Demelzei cu o voce îndurerată, este văduvă și nu prea în vârstă. Încă mai are prieteni. Cel din prezent e un oponent înverșunat al guvernului. Ross este rău.

– Asta nu-i ceva neobișnuit, râse Demelza.

– Recepția, balul sau ce-o fi, zise Caroline, nu va avea loc acasă la mătușa mea, ci la o foarte bună prietenă, o altă văduvă bogată, doamna Tracey, care locuiește în Portland Place și al cărei prieten actual este lordul Onslow, așa încât nu cred că invitații ar putea fi considerați un lobby al opoziției.

– Vei angaja pe cineva care să-ți țină locul? îl întrebă Ross pe Dwight.

– O să vorbesc cu Clotworthy, spițerul. Știe câte ceva, dar nu este obsedat de teorie și își folosește bunul-simț. O să lipsesc doar o lună, sper c-o să se descurce.

Caroline își măsură soțul din priviri.

– După ce se va întoarce, sper că Dwight îl va angaja pe Clotworthy ca asistent permanent.

Dwight îi zâmbi Demelzei.

– Dar *tu* pe cine vei angaja să-ți țină locul cât vei fi plecată?

– Te referi la...? Ei bine, nu m-am gândit...

– Doamna Kemp poate avea grijă de copii, spuse Ross. Va fi încântată să stea la noi în lunile de iarnă.

– O, dar nu pot lipsi toată iarna, Ross!

– Vom vedea. Poate, până la Crăciun.

În timp ce se îndreptau spre casă, Demelza întrebă:

– *Chiar* vrei să vin cu tine? Nu ești doar... amabil?

– Amabil? făcu Ross. Sunt eu vreodată amabil?

– Ei bine, poate că nu în felul acesta. Am vrut doar să fiu sigură.

– Ei bine, poți fi sigură. Asta dacă dorești să vii.

– Îmi doresc foarte mult să vin. Îmi doresc să fiu cu tine oriunde. Dar gândul la Londra mă neliniștește puțin.

– De ce?

– Nu știu. Pur și simplu, mă neliniștește.

– Te gândești la copii?

– Nu, nu. Mă gândesc la tot ce înseamnă Londra. La cum o să fac față acolo.

– N-ai de ce să-ți faci griji. Ai depășit toate celelalte obstacole în stilul tău. Ai reușit chiar să-i faci pe soții de Dunstanville să se simtă foarte bine la cina dată de tine.

– Asta-i altceva.

– Fiecare obstacol e altceva. Acesta va fi mult mai ușor. Nu e ceva foarte personal. Londra înghite totul.

– Sper că n-o să mă scuipe.

– N-o să te scuipe dacă îi place gustul, spuse el râzând.

– Când pleci la Canterbury?

– În jurul datei de 21. Vor să ajung acolo până la sfârșitul lunii. Dar o să stau doar patru săptămâni. Sper să-mi petrec toată luna septembrie acasă.

– Dacă e să-i las pe copii acasă, am de făcut multe pregătiri.

– Ei bine, fă-le!

Înainte de a pleca spre Canterbury, Ross se duse să-l vadă pe Drake. Se mai întâlniseră în treacăt o dată sau de două ori, dar nu stătuseră de vorbă.

Îl găsi săpând în grădina de la Reath Cottage. Înfigea hârletul în pământul deja afânat, efectiv răscolindu-l, de parcă n-ar fi avut altceva mai bun de făcut. Sam era în mină.

Drake își ridică privirea și își îndepărtă de pe frunte șuvița de păr negru care mereu îl deconcerta pe Ross, la fel ca a Demelzei. Își urară bună dimineața și vorbiră puțin despre captura de sardele din ziua precedentă. Ross spuse:

– Mâine plec, o să mă întorc abia la mijlocul lunii septembrie. Tu când te întorci la fierăria ta?

– Păi, în clipa asta, nu știu sigur când, domnule căpitan.

– Îți amintești că odată ți-am cerut să-mi spui Ross, iar tu ai zis că o să-mi spui așa după ce împlinești douăzeci și cinci de ani? Ei bine, i-ai împlinit de mult.

– Atunci... căpitane Ross.

Ross lovi cu piciorul un bulgăre de pământ nisipos.

– Știu că, după ce ai venit aici, ai avut parte numai de ghinioane, unul mai urât decât altul. Să nu crezi că nu-mi pare rău. Toate au pornit de la acea relație nefericită, dar asta nu face ca lucrurile să fie mai ușor de acceptat sau de tolerat. Îmi pare foarte... foarte rău.

– Mulțumesc, domnule... căpitane Ross. Dar nu trebuie să-ți pară rău pentru mine. Este numai vina mea.

– Să știi că nu sunt de acord cu asta. Însă cred că e vremea să te întorci la fierărie. Au trecut aproape trei luni. Îți pierzi clienții. Oamenii se obișnuiesc să se ducă în altă parte.

– Da... știu asta.

– Cadrul acoperișului a fost reparat, iar o parte din stuf a fost așezat deja.

– Mi-a spus Sam. Este foarte frumos ce-ai făcut, dar nu ți-aș putea da banii înapoi niciodată.

– Ba da, poți. Ai bani la bancă.

– I-am pierdut pe toți.

– Sunt toți acolo. Depozitul pe care l-ai avut la Pascoe's Bank va fi curând disponibil la Cornish Bank. Probabil că nu va acoperi toate cheltuielile, dar îmi poți restitui banii în timp.

– Ah, n-am știut asta.

– Mai este multă treabă de făcut la Atelierul lui Pally. Îți va lua toată iarna. Pereții au nevoie de reparații la interior. Și trebuie văruiți. Va trebui să încropești niște mobilier până vei avea bani să-ți cumperi sau timp liber ca să-ți faci ceva așa cum trebuie. Dar deja se poate locui acolo. Și asta cât vremea încă este uscată...

Drake își îndreptă trupul și scutură niște pământ de pe lopată.

– Ca să-ți spun adevărul, căpitane Ross, nu cred că mă trage inima să încerc.

– În cazul ăsta, nu ești demn de sora ta.

Drake clipi.

– Ce vrei să zici cu asta?

– Crezi că ea ar renunța? Sau fratele tău crezi că ar renunța?

Drake se înroși.

– Nu știu. Dar este ca și cum miezul inimii mele... e distrus.

Ross se uită la el.

– Vrei să vinzi fierăria? E a ta, poți s-o vinzi.

– Nu știu. Poate că așa ar fi cel mai bine.

– Sam ce zice?

– El vrea să mă întorc acolo.

– Toți vrem asta.

Ross privi coșul de la Wheal Grace, care se vedea dincolo de culmea dealului. Tocmai se băgase din nou cărbune, iar din structura înaltă se ridicau vălătuci de fum pe cerul senin.

– Și Sam a primit o lovitură dură, spuse el.

– Da, știu.

– Dar el n-a renunțat.

– Sam are religia... Dar poate că asta nu schimbă prea mult lucrurile. Dacă stau să mă gândesc cu ce l-a ajutat religia...

– Exact. Nimeni nu știe ce este în sufletul altuia.

– Uneori, cred că se bucură că sunt aici, cu el.

– Însă vrea să pleci.

– O, da! Vrea să plec. Dar Sam întotdeauna se gândește la ce ar fi mai bine pentru altcineva.

– Îți spun eu ce este *întotdeauna* cel mai bine pentru oricine, zise Ross. Munca! Munca e o provocare. Ți-am zis că am încercat cândva să scap de nefericire cu ajutorul băuturii. N-am reușit. Numai prin muncă am reușit. Este leacul pentru multe lucruri. Construiește singur un perete chiar dacă simți tot iadul în inima ta, iar când va fi gata, ba chiar și la sfârșitul primei zile, te vei simți mai bine. Acesta este motivul pentru care trebuie să te întorci la fierărie. Chiar dacă nu prea știi pentru ce muncești.

– Asta este! se văită Drake. Exact asta este! *Pentru ce* muncesc?

– Pentru propria salvare. Nu salvarea de care vorbește Sam, cu toate că și asta s-ar putea să apară după aceea – despre salvarea asta nu știu nimic, dar știu despre salvarea *fizică*, pe lumea asta. Ai mai muncit cândva ca s-o uiți pe Morwenna. Și te-a ajutat. Ai muncit zi și noapte. Fă-o din nou!

Drake își lăsă capul în jos. Arăta ca un om bolnav.

– Poate că ai dreptate...

– Atunci, te întorci?

– O să... o să mă gândesc la asta... Ross.

– A trecut vremea gânditului. Trei luni reprezintă un timp de gândire prea lung. Te duci mâine?

– Nu știu.

– De ce nu?

– Eu... pur și simplu, nu știu.

– Ba da, știi. Atunci, te duci săptămâna viitoare?

Drake suspină din rărunchi.

– Bine. O să încerc.

– Îmi promiți?

– Da.

– Atunci, bate palma.

Își strânseră mâinile.

– Îmi pare rău, spuse Drake. Probabil, mă crezi un prost că jelesc atât pentru ceva pierdut pe vecie.

– Nu cred asta, zise Ross. Mă gândesc doar că și eu, și Demelza, și Sam o să fim bucuroși. Și sper că și tu o să fii, în cele din urmă. Ești un om mult prea capabil ca să-ți irosești viața. N-ar trebui să fie posibil... nimic n-ar trebui să-te poată distruge în felul acesta.

II

Spre sfârșitul lunii, Demelza se duse să stea câteva zile la Verity, care era singură, cu excepția micului Andrew. Verity văzuse anunțul despre Cornish Bank în *Sherborne Mercury* și ardea de nerăbdare să afle amănunte.

– Pe Ross l-a obosit foarte tare toată povestea asta și se preface că nu știe, că nu înseamnă mare lucru, spuse Demelza. După cum îl cunoști, e cert că n-a fost ideea lui. Se pare că lordul de Dunstanville l-a propus în ultima clipă, după ce Harris Pascoe a fost acceptat, așa încât eu bănuiesc că a fost o apreciere tacită a tenacității cu care a lucrat Ross.

– Și cu Wheal Grace ce se întâmplă?

– Produce din nou, dar Ross și ceilalți sunt de părere că zăcământul este pe cale să se epuizeze. După tot dezastrul provocat de Wheal Maiden, nu s-a putut extrage nimic din ea. Se pare că e o mină moartă. Dar cine știe? În orice caz, pentru o vreme, toată lumea va avea

un venit și un loc de muncă. Și nu poți să-mi spui... Sau poate că poți. Ești mai înțeleaptă decât mine, Verity.

– Ce-ai vrut să zici?

– Am vrut să zic că, dacă ai un soț care deschide o mină pe domeniul lui și, după multe eșecuri, la un moment dat începe să aibă profit, asta este una, nu? Dar dacă ai asta, iar soțul tău ajunge să aibă acțiuni la un șantier naval și la o topitorie, iar apoi devine membru al parlamentului și după aceea bancher, e cu totul altceva, nu-i așa? Chiar dacă patru cincimi din venitul lui este adus de mină, sentimentul e altul, Verity. *Eu* simt altceva.

– Ai perfectă dreptate, draga mea. Și cred că există și alte avantaje. Văzând că Demelza o aștepta să continue, Verity își aranjă boneta și spuse: Desigur că un om în poziția lui trebuie să aibă avantaje financiare. Cunoscându-l pe Ross, știu că va respinge orice astfel de avantaje care i-ar putea fi oferite direct ca urmare a poziției lui. Dar i se vor oferi în continuare, iar din când în când, s-ar putea să accepte câte unul pe motiv că și alții ar avea de profitat. Așa că, dacă totul merge bine, ar trebui să prospere, fie că vrea, fie că nu vrea. Dar inițial am crezut că te gândeai la avantaje imediate, personale, și anume la cele de anul acesta.

– Ce vrei să spui?

– Data trecută când s-a întors, Andrew mi-a zis că avea loc o mare concentrare de trupe între Deal și Canterbury – locul unde s-a dus Ross. Se vorbește despre invadarea Franței. Sunt patru ani de când nici un soldat britanic n-a mai pus piciorul în Europa. Toată lumea e foarte entuziasmată. Probabil că și Ross este. Cu cât are mai multe responsabilități care să-l țină în Anglia, cu atât mai bine va fi pentru noi toți.

– Da, murmură Demelza. Nu mă gândisem la asta.

Iar Verity își dori să nu-i fi spus.

Cât stătu acolo, Demelza se gândi nu o dată să aducă vorba despre relația cu Ross. Când îi vizitase ultima dată, Verity văzuse că nu era totul în regulă, dar întrebările ei fuseseră prea pline de tact și prea vagi pentru a duce la o discuție sinceră. Iar Demelza își dorea mai mult decât orice o discuție sinceră, mai ales că Verity era atât de cumsecade și de înțelegătoare. Uneori, Demelza lua poemele lui Hugh Armitage și le citea. Oare chiar inspirase o asemenea pasiune? Un tânăr educat, un locotenent de marină care susținea că, în decursul scurtei sale vieți, cunoscuse multe femei, însă iubise doar una... Ei bine, povestea aceea se încheiase pentru totdeauna, și ea nu-și

dorea să revină pentru a-i pune din nou inima la încercare și a o face să simtă iarăși agonia loialității împărțite. Dar faptul că murise atât de tânăr era o pierdere enormă. Îi auzise pe unii spunând că nu-și doreau o viață viitoare, că nu doreau să trăiască din nou. Asta nu putea înțelege. La vârsta ei, încă făcuse atât de puține, văzuse atât de puține! Ea își dorea o viață cât mai lungă, cât un eon de lungă, pentru a descoperi totul, pentru a o savura până la ultima picătură.

Constată însă că nu-i putea spune nimic din toate astea lui Verity. Verity nu știa nimic despre Hugh Armitage, nu-l cunoscuse, așa că ar fi fost incapabilă să înțeleagă sau măcar să bănuiască în ce măsură o fascinase. Indiferent cât de cumsecade și de înțelegătoare era, mintea ei n-ar fi putut să accepte asta. Demelza se gândi că numai Caroline știa, și nici ea nu înțelesese prea bine ce se întâmplase.

Capitolul 25

I

Spre finele lunii august, armata engleză debarcă la Helder, în capătul golfului Zuyiderzee, iar curând după aceea, flota Albionului captură – fără a se trage nici măcar un foc – întreaga flotă daneză, ancorată acolo: șapte corăbii de linie și optsprezece vase mai mici. Cei șase mii de marinari dădură imediat jos steagul republican și se oferiră să lupte pentru Casa de Orania. Speranța obținerii victoriei creștea în toate inimile.

Contrar temerilor Demelzei, Ross se întoarse teafăr de la Barham Downs, la 6 septembrie, în formă și bronzat, dar cu vestea că, drept urmare a victoriilor repurtate și pentru a grăbi emiterea de către parlament a unei ordonanțe legate de corpul de voluntari, Camera Comunelor avea să se reunească în data de 24 a acelei luni, așa că trebuiau să plece peste vreo nouă sau zece zile.

Totul se făcu în mare zor și cu multă agitație. Caroline urma să plece aproape imediat, iar Dwight, la o zi sau două după soții Poldark. Demelza era neliniștită din pricină că absența ei din Cornwall avea să coincidă cu a lui și că, dacă se îmbolnăveau, cei doi copii ai ei aveau să ajungă pe mâinile stângace ale lui John Zebedee Clotworthy. Dacă n-ar fi fost pierderea Juliei, Ross i-ar fi luat temerile în glumă.

Dwight îl aduse pe Clotworthy la ei cu o zi înainte de plecare. Acesta era un bărbat cumsecade la vreo patruzeci de ani, pistruiat și șleampăt, care venise din St Erth și începuse să-i facă concurență domnului Irby, spițerul din St Ann's, iar Dwight, care avusese diverse conflicte cu domnul Irby pentru că îi vânduse medicamente contrafăcute, începuse de-atunci să lucreze cu omul cel nou și avusese parte de servicii oneste, chiar dacă neinspirate. Oneste și neinspirate aveau să fie și tratamentele oferite pacienților lui, dar măcar orice încercare avea să fie rodul observațiilor sale, nu al vreunor teorii jalnice. Dwight era categoric împotriva teoriilor. Adepții lui William Cullen[1] fuseseră în vogă prea mult timp. Marele Boerhaave[2], care susținuse că tratamentul empiric era totul și că omul trebuia să-și ajute organismul să-și înfrângă dușmanii, fusese disprețuit pretutindeni, iar pacienților li se dăduseră diuretice și mai puternice, li se luase și mai mult sânge, li se provocaseră transpirații și mai intense și, în general, li se administraseră medicamente tot mai tari. Dwight, care se întreba uneori dacă nu cumva nu prescria și el prea multe medicamente – adesea pentru a-i face pe plac pacientului –, se gândi că nu avea să fie nici surprins, nici ofensat dacă, la întoarcere, constata că starea unora dintre pacienții săi se îmbunătățise în urma tratamentului oferit de cineva care nu auzise nici de Boerhaave, nici de William Cullen și probabil nici chiar de Hipocrate.

Ross și Demelza plecară în data de 14. Diligența lor porni din Falmouth la șase dimineața, iar ei aveau s-o ia din Truro la opt și jumătate. Asta însemnă trezirea înainte de a se lumina de ziuă, aranjamente și rearanjamente în grabă, un mic dejun la care vorbiră mult, fiecare gândindu-se la altceva, și săruturi de rămas-bun pentru copii – lui Clowance nu-i păsă, pentru că nu-și dădea seama cât însemna o lună, dar lui Jeremy îi tremurară puțin buzele, deși afișă o expresie vitează. Apoi micuții dădură fuga sus pe deal, împreună cu Jane Gimlett, astfel că, atunci când Ross și Demelza ajunseră la Wheal Maiden, ei erau acolo pentru a le face cu mâna. Rămaseră pe loc în lumina zorilor, fluturându-și în continuare mânuțele, devenind din ce în ce mai mici, până când se contopiră cu brazii din fundal.

[1] William Cullen (1710–1790) a fost un medic, chimist și agricultor scoțian, unul dintre cei mai importanți profesori de la Edinburgh Medical School, în perioada când era cea mai prestigioasă facultate de medicină din spațiul anglofon. (n.tr.)

[2] Herman Boerhaave (1668–1738) a fost un medic, botanist și umanist olandez. Este considerat fondatorul învățământului medical clinic. (n.tr.)

– O, Doamne, murmură Demelza, cred că m-au tulburat prea tare.

– Încearcă să uiți de ei, o sfătui Ross. Amintește-ți că, peste douăzeci de ani, ei vor pleca și vor uita de tine.

– Nu ești deloc o companie plăcută, îl mustră ea.

– De ce?

– Cum ai putut să zici așa ceva?

El râse.

– A fost pe jumătate în glumă, pe jumătate serios. N-a fost nimic peiorativ.

– Ce cuvânt mare pentru un gând rău!

Ross râse din nou.

– Atunci, îmi retrag cuvintele.

– Mulțumesc.

Călăriră în tăcere câteva minute. Apoi el spuse:

– Dar este parțial adevărat. Trebuie să ne vedem de propriile vieți. Trebuie să le acordăm libertate celor pe care îi iubim.

Gimlett îi ajungea din urmă. Avea sarcina să le ducă înapoi caii după ce se urcau în diligență.

– Asta e valabil și între doi soți? întrebă Demelza.

– Depinde de *genul* de libertate, zise Ross.

II

Plecară din Truro cu o întârziere de zece minute din cauză că vizitiul avu dificultăți cu încărcarea și prinderea marii cantități de bagaje pe care le luaseră, dar ajunseră în St Austell la vreme pentru a lua prânzul la King's Arms; luară ceaiul la London Inn, în Lostwithiel, după care cinară și înnoptară la White Horse, în Liskeard. Cu tot cu drumul făcut călare, parcurseseră primii șaptezeci de kilometri din lunga lor călătorie. La cină, Demelza spuse:

– Ross, m-am gândit la ce ai zis în legătură cu copiii. Presupun că ai dreptate într-un fel, dar chiar contează? În definitiv, ei sunt ceea ce dai mai important în această lume, nu ceea ce primești.

– Sunt sigur că ai dreptate.

– Nu, nu accepta atât de ușor. Adică, chiar dacă privești lucrurile în cel mai egoist mod, nu ai mai multă *plăcere* dacă dai decât dacă primești?

– În regulă, zise el. Da. Însă aș vrea doar să păstrezi simțul măsurii. Atâta vreme cât îți cont de asta, că a da e totul. Este ușor de spus, dar greu de făcut.

– Poate.

– M-am gândit că, dacă îți amintesc cum este firea omenească, durerea despărțirii ți s-ar diminua.

– Nu, oftă ea, nu s-a diminuat.

– Ei bine, îmi pare rău că am spus asta.

– Nu-i nimic. Deja nu mă mai doare, încep să mă entuziasmez. După numai o zi. Și nu cred că e frumos din partea firii omenești.

Mâncară devreme în dimineața următoare, apoi traversară Tamarul cu feribotul, ajunseră la Torpoint și luară prânzul la Plymouth. Își băură ceaiul la Ivybridge și dormiră la Ashburton, parcurgând aproape aceeași distanță ca în ziua precedentă, însă doar cu trăsura. Toți erau foarte obosiți, iar Demelza abia reuși să rămână trează în timpul cinei.

– Acum, înțelegi de ce uneori prefer să călătoresc pe mare? spuse Ross. Dar de-aici încolo, o să fie puțin mai bine. Drumurile sunt mai largi, iar dealurile, mai puține.

Diligența avea opt locuri. Uneori era inconfortabil de aglomerată, alteori, pe jumătate goală, diverși călători urcând și coborând. Singurii care mai făceau tot drumul până la Londra erau domnul și doamna Carne din Falmouth, el fiind bancherul la care Ross îl amenințase pe Basset că avea să se ducă cu prietenii lui dacă nu-l făcea partener pe Harris Pascoe. Domnul Carne aflase că și Ross devenise partener, așa că vorbi mult timp despre domeniul bancar, spre plictisul general. Ca să schimbe subiectul, Ross îi spuse că pe soția lui o chemase Carne înainte de a se mărita, dar nu reușiră să găsească vreo legătură de rudenie.

În a treia noapte dormiră la Bridgwater, după ce prânziseră la Cullompton și luaseră ceaiul la Taunton. Demelza își dădu seama ce dorise Caroline să spună când afirmase că pământul era neroditor în Cornwall. Peste tot erau păduri întinse cu copaci falnici, în comparație cu care pădurile din sudul Cornwallului păreau rare și pipernicite. Câmpiile erau foarte mănoase, și coloritul solului se schimba mereu, dar vegetația era foarte bogată. Erau mai multe păsări, mai mulți fluturi, mai multe albine. Și, din păcate, mai multe muște și mai multe viespi. Nu mai văzuse niciodată atât de multe. Era un septembrie călduros, ceea ce crea o atmosferă neplăcută în interiorul diligenței, pentru că, dacă un geam era deschis, cineva se văita întotdeauna că se făcea curent. Pentru ca situația să devină și mai rea, unul dintre cai începu să șchiopăteze în a patra zi, așa că ajunseră foarte târziu la Marlborough.

Cu toate astea, în ziua a cincea trebuiră să plece în zori, pentru că era planificat să ajungă la Londra în acea seară. Drumul era mult mai bun decât înainte, ziua era mai răcoroasă, dar strălucitoare și însorită și, după o călătorie în goana cailor, ajunseră la Maidenhead pentru a lua prânzul. Mâncarea fu bună – un gât de vițel fiert, o pasăre friptă și un vin greu, dar plăcut. Demelza picoti toată după-amiaza, trecând prin temutul Hounslow Heath fără să-l observe. Ross îi spusese că singurii tâlhari la drumul mare care mai puteau fi văzuți pe-acolo erau cei spânzurați ca avertisment pentru confrații lor.

În Hounslow – burgul din sud-vestul Londrei pe unde se ieșea din oraș – era mare aglomerație. Hangiul le spuse că cinci sute de trăsuri treceau pe-acolo zilnic și opt sute de cai erau ținuți pregătiți. Ross nu știuse asta. Ca de obicei, când călătorea cu Demelza afla mult mai multe decât când era singur.

Deci mai aveau de străbătut ultimii cincisprezece kilometri până în orașul de care auzise atât de multe și la care se gândise atât de mult în ultima vreme. În după-amiaza de dinaintea plecării mersese la familia Paynter ca să-i dea lui Prudie niște bani, iar Prudie se îngrozise la gândul unei asemenea călătorii și a ceea ce se afla la capătul ei. „Se zice că-i mult mai mare decât Truro", murmurase ea.

Primul lucru care se vedea din orașul mai mare decât Truro era fumul. Plutea jos, la nivelul orizontului, ca o ceață murdară.

– Nu-ți face griji, spuse Ross. Sunt doar cuptoarele de var și fabricile de cărămizi. Dincolo de ele e mai bine.

Trăsura intră într-o zonă la fel de dezolantă precum oricare district minier din Cornwall. Printre cărămidăriile fumegânde, niște oi slabe și porci încercau să găsească ceva rămas verde din vegetația otrăvită. Enorme maldăre de gunoaie mărgineau drumul, unele fumegând și ele, ca niște vulcani pe jumătate stinși, altele răsfirate ca niște coline miniaturale, prin toate scormonind cerșetori și copii zdrențăroși, cu fețe tuberculoase.

Casele îi întâmpinară și îi înconjurară, întinzându-se, amestecându-se, sprijinindu-se una de alta de parcă ar fi fost pe cale să se prăbușească. Unele chiar se prăbușiseră, iar oamenii munceau la reconstruirea lor. Alte câmpuri, apoi o zonă mai largă, mai curată, cu câteva clădiri bune, care lăsară loc unora mai vechi, pe străzi mai neîngrijit pietruite, cu cârciumi și alei laterale, pe care mișunau copii, femei șleampete și pisici jigărite. Amurgul se lăsa deja, dar seara era

caldă. Pe o stradă, femeile stăteau pe scăunele la uși, în jupoane din țesături aspre, cu ciorapi peticiți, cu corsetele din piele parțial tivite cu dantelă și negre de murdărie. Unele peticeau haine vechi, dar multe pur și simplu căscau gura. Strigară cuvinte obscene la trecerea diligenței și aruncară portocale stricate spre vizitiu. Niște siluete vag umane zăceau bete sau moarte, iar copiii alergau țipând în urma trăsurii. În cele din urmă ajunseră într-o zonă bine pavată, dar acolo se aflau porțiuni înălțate pe care pietonii puteau traversa, așa că trăsura se hurducă și mai tare când trecu peste ele.

Apoi ajunseră la Tamisa. Geamurile trăsurii, care fuseseră bine închise pentru a împiedica pătrunderea mirosurilor, fură deschise ca să lase înăuntru aerul mai curat. Pe fluviu păreau să se afle o mie de bărci transportând oameni în diverse locuri și numeroase barje cu zece vâsle. Corăbiile cu pânze navigau în vânt și își schimbau direcția într-un mod uimitor, fiind de mirare că nu se ciocneau. Puțin mai departe se zăreau o pădure de catarge și o cupolă imensă.

– Catedrala Saint Paul, spuse Ross.

Când ajunseră să traverseze un pod, tocmai se aprindeau luminile. Băieți cu torțe se zoreau să aprindă felinarele cu trei sau patru brațe care atârnau de stâlpii aflați pe trotuare. Brusc, totul deveni un tărâm de basm. Mizeria și duhoarea fură înghițite de întunericul serii, rămânând doar lumina opacă a globurilor de cristal. Străzile erau tot mai bune, însă diligența abia reușea să înainteze din cauza traficului. Pentru scurt timp, merseră între un sicriu aflat pe o platformă trasă de cai și o trăsură bogat ornamentată în care se afla o femeie ce purta o pălărie cu pene de struț. Plină cu butoaie mari care se legănau, căruța unui berar, de care erau atârnați șase băieți zdrențuiți, mergea pe urmele unei trupe de soldați în marș, în vreme ce niște călăreți îmbrăcați extravagant încercau să-și ducă bidiviii prin mulțime.

Trăsura se opri vreme îndelungată pentru ca domnul și doamna Carne să poată coborî. Fură schimbate cuvinte politicoase, care exprimară plăcerea de a fi călătorit timp de cinci zile în compania celorlalți, bagajele soților Carne fură descărcate, iar în cele din urmă diligența își continuă drumul pe o stradă numită Strand. Se opriră din nou.

– Am ajuns, spuse Ross. În sfârșit! E puțin mai departe pe aleea asta, dacă te simți în stare să umbli după ce ai șezut atâta vreme. Vizitiul ne va aduce bagajele.

III

Camera era drăguță și spațioasă, mai confortabilă decât se așteptase Demelza după hanurile înghesuite în care dormiseră, iar doamna Parkins, o femeie frumoasă, care purta ochelari, se străduia din răsputeri să le facă pe plac. Parcurseseră o sută douăzeci de kilometri în ultima etapă și, în ciuda sănătății înfloritoare a amândurora, nu-și doreau altceva decât să se ducă la culcare. Dormiră până târziu în dimineața următoare. Obișnuită cu sosirea furtunoasă a copiilor imediat după mijirea zorilor, Demelza fu uimită și îngrozită să ridice capul de pe pernă și să vadă ceasul de pe polița căminului arătând aproape ora zece. Ross era îmbrăcat parțial și se spăla.

– Doamne! De ce nu m-ai trezit, Ross?

El zâmbi.

– Nu te alarma! Doamna Parkins este obișnuită să servească micul dejun la zece. Când sunt la Londra, rar mă trezesc devreme.

– Nu-i de mirare că arăți obosit când te întorci acasă.

– Obosit pentru că dorm până târziu?

– Bănuiesc că te și culci târziu. Orele astea nu sunt odihnitoare.

– Îți vrei cămașa de noapte?

– Da, te rog.

– Atunci, vino și ia-o!

– Nu.

Începu să se bărbierească.

– Ce-i aia, Ross?

– Ce anume? A, asta. Este un lavoar îmbunătățit. N-ai văzut așa ceva la Tehidy? Dar ăsta are compartimente pentru săpunuri și brice. O să-l poți admira după ce te ridici din pat.

– Doamna Parkins aduce apă?

– Nu, o servitoare. În casă există un robinet.

– Un robinet? Ca la butoaie.

– Da. Dar apa circulă prin conducte de lemn de la niște cisterne aflate în partea de sus a orașului, așa că îți poți lua câtă vrei.

– Se poate bea?

– Eu am băut și n-am pățit nimic. Fără îndoială, ai văzut aseară că există o găleată cu apă puțin mai departe pe alee. Este mereu acolo, alături de o găleată cu nisip. În orice caz, ăsta e cel mai bun sistem interior de alimentare cu apă pe care l-am întâlnit.

– Aseară eram prea obosită ca să remarc ceva.

– Când te-am dezbrăcat, spuse el, parcă erai o pisicuță neobrăzată, cu picioare lungi și puțin umedă de transpirație.

– Sună înfiorător.

– Ei bine, n-a fost, dacă ții minte.

– Țin minte. Urmă o pauză cât Demelza căscă și își trecu degetele prin păr, apoi spuse: Un gentleman mi-ar aduce cămașa de noapte.

– Depinde de gentleman.

– Ți-am mai spus. Nu ai avut o companie adecvată la Londra.

– Nu până noaptea trecută.

Se bărbieri în tăcere și vărsă apa într-o altă găleată. Demelza se ridicase în șezut, cu cearșaful prins sub brațe.

– Nu este frumos dimineața, Ross.

– Ce nu este frumos?

– Să fii gol.

– Opiniile diferă.

– Nu, nu arăți bine în lumina zilei...

– Nu arăt bine?

– Nu, adică *eu* nu arăt bine. Noi nu arătăm bine. *Nimeni* nu arată bine.

– Păi, hotărăște-te, zise el punându-și cămașa.

– *Nimeni* nu arată bine în lumina zilei, zise Demelza. Sau cel puțin nu atât de bine cum speră că arată seara, la lumina lumânării.

– Până la urmă, fiecare arată așa cum este.

Afară, un tocilar își striga oferta și își scutura clopoțelul, iar cineva scutura un clopoțel concurent, oferindu-se să repare scaune stricate.

– Credeam că este o stradă liniștită, spuse ea.

– Așa și este, comparativ cu majoritatea. O să întârzii la micul dejun dacă nu te grăbești. Nu că ai avea prea multe de pierdut. Ceai cu lapte și felii groase de pâine cu unt. Am intenționat să aduc niște gem.

Demelza se dădu cu grijă jos din pat, trăgând cearșaful după ea. Văzând-o cu coada ochiului, Ross se apropie cu gânduri rele când o parte a spinării și picioarele îi ieșiră la iveală. Ea se feri repede, dar nu reuși să smulgă un colț al cearșafului și se împiedică în el, căzând pe dușumea cu o bufnitură. El îngenunche s-o ajute, însă Demelza, sfidătoare, se înfășură ca într-un cocon în cearșaf până îl rupse. Ross o prinse și o strânse în brațe râzând.

– Nu, Ross! Nu!

– Sunt în-înșurat cu o m-mumie, îngăimă el printre hohotele de râs. Cu o mumie e-egipteană. Arată... arată exact ca tine, doar că n-au atât de mult p-p-păr...

Demelza se încruntă prin părul bogat. Era atât de strâns înfășurată, încât nu reuși nici măcar să-și elibereze o mână pentru a-l lovi. Părul îi atârna încâlcit pe față. Apoi, dându-și seama de partea nostimă a scenei, începu să râdă și ea. Râse din toată inima împreună cu el. El se urcă pe ea și râseră, și râseră, și râseră. Trupurile lor făcură podeaua să se zguduie.

Până la urmă isprăviră și rămaseră epuizați pe jos. El ridică o mână slăbită pentru a-i îndepărta părul de pe față, apoi o sărută. Simțind că forța îi revenise în mâini, începu s-o desfășoare din cearșaf.

În momentul acela se auzi o bătaie în ușă. Ross se ridică și o deschise.

– Bună dimineața, domnule. Era una dintre servitoare. Dacă binevoiți, doamna Parkins a zis să vă anunț că micul dejun e gata și vă așteaptă.

– Spune-i doamnei Parkins că vom coborî peste o oră.

Capitolul 26

I

Primele cinci zile în Londra însemnară o fericire pură. Orașul era o comoară de lucruri încântătoare de care Demelza se bucura necontenit, fără a se lăsa dezgustată de aspectele sordide, deși adesea o întristau. La capătul George Street se afla unul dintre numeroasele debarcadere marcate cu doi stâlpi în dungi unde îi puteai cere unui barcagiu cu șapcă roșie și pantaloni roșii cu albastru să te ducă oriunde doreai. Un drum până la Westminster costa șase penny, la fel și până la Saint Paul, catedrala ce părea a fi mai monstruoasă ca dimensiuni și mai impresionantă chiar și decât Westminster Abbey, cu toate că era desfigurată de o aglomerare de case dărăpănate, de măcelării care aruncau măruntaiele urât mirositoare în stradă și de omniprezenta duhoare a canalelor ce se vărsau în Tamisa.

Vremea încă era călduroasă și însorită. Într-o zi stătură o vreme pe o terasă din Paddington, apoi se plimbară spre est, către Islington, de unde dealurile se întindeau spre nord, iar orașul, către sud. Se duseră în Vauxhall Gardens și la Ranelagh, și o vizitară pe Caroline la casa din Hatton Garden a mătușii ei. Dwight era așteptat

a doua zi, iar Caroline era ocupată până peste cap cu recepția care avea să se țină la doamna Tracey în seara zilei de 24. Văzând-o atât de implicată, Ross se întrebă dacă statutul de soție a unui medic dintr-o zonă rurală îndepărtată o putea mulțumi. Dar își aduse aminte cum fusese în acea casă cu mulți ani în urmă, când Caroline și Dwight păreau să se fi despărțit pentru totdeauna, și cât de palidă și de apatică o găsise. Iar în perioada cât Dwight fusese la închisoare, păruse a trăi doar de la o zi la alta. Cu toate astea, avea nevoie de un stimulent în viața ei, de o activitate socială sau de o misiune oarecare.

Pentru ieșirile de seară, Demelza își adusese rochia pe care și-o făcuse la începutul căsătoriei lor și rochia pe care o cumpărase pentru nunta lui Caroline, cu trei ani în urmă, și pe care abia dacă o purtase. Caroline clătinase cu blândețe din cap. O mai fi fost ele perfecte pentru Cornwall, dar nu se potriveau pentru sezonul londonez al anului 1799. Moda se schimbase. Totul era mai simplu, mai elegant, mai sumar. („Am remarcat", spusese Demelza.) Taliile erau înalte, aproape de subsuoară, atât la rochiile de zi, cât și la cele de seară. Gâtul și pieptul erau foarte mult expuse, dar puteau fi ascunse complet sau parțial cu un voal din șifon. În păr se purtau pene de struț sau câteva perle. Demelza spuse că era foarte interesant, dar de ce atât de mulți oameni din Londra purtau ochelari? Caroline zise că poate din pricină că stăteau mai mult la lumină artificială, dar, desigur, mai degrabă moda impunea asta. Demelza spuse că londonezii ar fi mers și în cârje dacă cineva decreta că era la modă. Caroline zise că, fără îndoială, avea dreptate. Demelza spuse că, în orice caz, nu era vreme să-i facă cineva altă rochie până în seara următoare; în plus, pe lângă faptul că nu și-ar fi permis prețurile din Londra, nici nu dorea să și le permită.

– O să te duc la magazinul meu, Phillips & Ffossick. Doamna Phillips are mai multe rochii pe jumătate făcute, care pot fi modificate și terminate în douăzeci și patru de ore. În ceea ce privește plata, o să fie trecută în contul meu. Eu achit anual, iar tu îmi poți returna banii dacă și când dorești.

– Se pare că la Londra costă și să respiri, comentă Demelza.

– Ei bine, rostul banilor este să fie cheltuiți, nu? O să-i spunem lui Ross, dar numai după ce i-am cheltuit.

– Sper să pot înțelege ce zice doamna Phillips, zise Demelza înmuindu-se. Adesea, nu sunt în stare să urmăresc ce spun oamenii obișnuiți. E aproape ca și cum ar fi o limbă străină.

– O, nu-ți face griji. O să constați că doamna Phillips este extrem de rafinată.

– Nici asta nu-mi place din cale-afară.

Totuși se duse, ca o molie atrasă de flacără. Își aminti cum, cu mult timp în urmă, Verity o dusese la doamna Trelask... Modestul atelier de cusut din Truro, cu un clopoțel care răsuna când intrai, după care aproape că te prăbușeai pe două trepte întunecate. Cel din Londra era un „salon" nu foarte mare, însă elegant și discret. Luai loc într-o cameră de primire ca o sufragerie, cu draperii de mătase, perdele din batist și fotolii aurite, iar o femeie care arăta ca o contesă ce dăduse de vremuri grele îți aducea o succesiune de rochii, fiecare prezentată și examinată separat înainte de a fi luată de-acolo pentru ca încăperea să nu fie în neorânduială.

După ce refuză trei pe motiv că erau indecente, alese una din satin de culoarea piersicii, care nu doar că era dintr-un material mai opac, dar avea și un model mai discret. Înainte de a discuta prețul, se stabili ca rochia să fie terminată și trimisă în George Street nr. 6, „mâine la ora asta", iar factura să-i fie prezentată doamnei Enys.

– Mă simt ca o curtezană, zise Demelza când ieșiră în strada zgomotoasă.

– Exact așa trebuie să încerci să arăți, spuse Caroline. Asta este ambiția tuturor femeilor respectabile.

– Iar curtezanele încearcă să pară respectabile?

– Ei bine, nu întotdeauna. Acum trebuie să fug, pentru că încă am multe de făcut, iar Dwight trebuie să sosească diseară. Ia lectica asta... Aștept până urci, apoi ne vedem mâine-dimineață.

Ziua de 24 cădea într-o marți, iar dimineața debută cu o ploaie ușoară. Când se uită pe geam, Demelza văzu umbrele trecând în sus și în jos pe stradă și pe femeia în saboți cu talpă înaltă care aducea pantofii pe care îi curățase peste noapte. Pe la ora unsprezece, norii se rărira și un soare neclar apăru printre ei, parțial ascuns de fumul care se înălța spre cer. Caldarâmul se uscă în curând. Caroline, Dwight și Demelza urmăriră de pe strada Whitehall procesiunea regală, trăsurile aurite, fanfara, regimentele, garda călare. Ca urmare a succeselor obținute atât de armată, cât și de marina militară, un nou val de patriotism străbătea țara, iar bătrânul rege fu îndelung ovaționat.

Recepția din Portland Place urma să înceapă la ora nouă și se zvonea că era posibil ca însuși prințul de Wales să vină. Ross comandase o trăsură pentru nouă și un sfert, ceea ce, în opinia Demelzei, era

mult prea târziu. Ea începu să se pregătească la ora opt, iar în cele din urmă își puse noua rochie la nouă fără un sfert. Când Ross se răsuci și o văzu, zise:

– E foarte frumoasă. Dar unde-i rochia?

– Asta este! Asta am cumpărat.

– Ăsta-i un furou.

– O, Ross, nu mă necăji! Știi foarte bine că nu-i furou.

– Ai vrea ca eu să merg în izmene și în cămașă?

– Nu, nu mă mai tachina. Vreau să am încredere în mine, nu să...

– Niște vin de Porto ți-o va oferi.

Demelza se strâmbă la el.

– Iar asta-i de pus în păr, spuse ea arătându-i pana.

– Ei bine, nu știu ce-ar zice tatăl tău dacă te-ar vedea astfel.

– Asta-i moda, Ross. Caroline a insistat.

– Știu cum insistă femeile. Iar tu, sunt sigur, ai protestat cu vehemență și ai tot zis nu și nu!

– Ei bine, chiar am protestat. Iar asta a fost cea mai respectabilă dintre rochiile care mi-au fost arătate. Caroline spune că unele femei își umezesc rochiile după ce le îmbracă, ca să li se muleze mai bine pe corp.

– Iubito, dacă umezești ceva, o încasezi.

Ea nu spuse nimic cât timp el își legă cravata, dar apoi nu se mai putu abține:

– Dar, Ross, îți place, nu-i așa? Fiindcă încă mai am timp să mă schimb.

– Ai purta o rochie veche ca să-mi faci pe plac?

– Desigur!

– Și să fii nefericită toată seara?

– N-aș fi nefericită. Sunt foarte bucuroasă!

– Da... aș zice că se vede. De ce ești bucuroasă?

– Pentru tine. Pentru *noi*. E nevoie să spun de ce?

– Nu, poate că nu-i nevoie... Undeva, un ceas bătu ora nouă. Ross continuă: Chestia deranjantă este că femeile frumoase sunt frumoase orice ar îmbrăca. Mai trebuie să spun ceva? Ei bine... La o examinare mai atentă, constat că-mi place rochia. Cred că are o notă de eleganță. Doar că mă cam deranjează faptul că atât de mulți bărbați vor vedea atât de mult din tine.

– Vor avea multe alte femei la care să se uite. Femei care și-au petrecut toată viața străduindu-se să fie frumoase.

– Același lucru e valabil și pentru bărbați. Butonii ăștia afurisiți sunt greu de prins.

– Lasă-mă pe mine!

Demelza se apropie și se ocupă de manșetele lui.

– Cred, spuse el privind părul ei pieptănat și bine strâns, cred că o să mă duc în cămașa de noapte. Poate voi lansa o nouă modă.

II

Portland Place era una dintre cele mai largi și mai bine luminate străzi din Londra. Un șir de trăsuri și de lectici așteptau să le vină rândul la ușa cu portic în fața căreia fusese întins un covor albastru regal sub o marchiză stacojie. Femei elegante și frumoase urcau treptele, urmate de bărbați nu mai puțin fermecători. Când le veni rândul, doi valeți cu peruci albe deschiseră ușa trăsurii și o ajutară pe Demelza să coboare. Pentru o clipă, i se păru că se aflau în centrul unui cerc de lumină puternică de la marginea căruia sute de curioși se uitau cu lăcomie la ei, studiindu-i și evaluându-i. Intrară și își dădură pelerinele altor valeți, după care urcară câteva trepte în timp ce un bărbat cu voce de tenor strigă:

– Căpitanul și doamna Poldark!

Caroline îi întâmpină strălucitoare într-o rochie verde pal, purtând pe piept bijuterii pe care nu le purtase niciodată în Cornwall, apoi îi prezentă celor două gazde: doamna Pelham, mătușa ei, care era însoțită de un bărbat înalt, onorabilul Andrew St John (probabil parlamentarul de Bedfordshire), și doamna Tracey, care era însoțită de lordul Onslow. Și era și Dwight, îmbrăcat într-un costum nou din catifea neagră. Primiră pahare de vin, după care ajunseră în enorma sală de recepție, deja pe jumătate plină cu oameni care vorbeau, ședeau, beau și se salutau.

Înainte de a intra, Dwight îl trăsese pe Ross deoparte și îi șoptise:

– Trebuie să te avertizez. Este posibil ca Warlegganii să fie aici. Doamna Tracey i-a invitat. Dar ar trebui să-i poți evita fără probleme.

– Nici o grijă, îi replicase Ross cu un rânjet. O să-i evităm.

George și Elizabeth sosiră curând după ei, în compania lui Monk Adderley și a unei fete pe nume Andromeda Page, o frumusețe de șaptesprezece ani pe jumătate goală, care căsca mult și pe care Monk o însoțea temporar prin oraș. De îndată ce-i zăriră pe soții Poldark

se îndreptară spre partea cealaltă a încăperii, eliminând orice eventualitate jenantă.

Warlegganii, care ajunseseră la Londra cu doar două zile înainte, locuiau în casa de pe King Street nr. 14, chiar lângă Grosvenor Gate. Îl aduseseră pe Valentine cu ei deoarece în Truro bântuia scarlatina, iar în Londra era puțin probabil să fie expus unui risc mai mare, mai ales că la ușa lor începea vastul și aerisitul Hyde Park. Călătoria lor din Cornwall semănase oarecum cu o procesiune regală, întrucât veniseră cu trăsura lor și făcuseră douăsprezece zile pe drum. În anul în care fusese membru al parlamentului, George își făcuse cu asiduitate prieteni utili, ceea ce îi prinsese bine, căci în vederea acestei deplasări le scrisese din timp mai multor persoane, anunțându-și sosirea în zonă. Cum prea puțini dintre membrii nobilimii rurale voiau să ofenseze un om atât de bogat și care avea o soție drăguță și cu relații, își petrecuseră doar două nopți la hanurile de pe traseu.

În seara aceea George era într-o stare de spirit foarte bună, pentru că Monk tocmai îi spusese că fusese acceptat la White's, unul dintre cele mai exclusiviste cluburi din Londra. În plus, de dimineață avusese o conversație cu Roger Wilbraham. Spre deosebire de căpitanul Howell, Wilbraham nici nu era din Cornwall, nici nu avea nevoie de bani, așa că prima lui reacție la sugestia de a renunța la locul de parlamentar al circumscripției St Michael nu fusese mulțumitoare. Râzând zgomotos, spusese că accepta cu plăcere banii dacă George îi oferea un alt loc. Altminteri, nu, deoarece l-ar fi costat la fel de mult să obțină un loc în altă parte pe cât ar fi primit de la George, așa încât nu-l avantaja cu nimic. Totuși, impasul fusese evitat, pentru că Wilbraham adăugase: „Dar uite ce e, bătrâne, până acum am susținut interesele lui Scawen. Eu n-am convingeri puternice. Aș putea fi la fel de bine omul tău. Poți conta pe mine". Părea a fi o modalitate ușoară de rezolvare a problemei, iar George se învoise. Dacă Wilbraham îi făcea necazuri, existau căi de a-l convinge să demisioneze ulterior. Important era că George avea două locuri în parlament cu care să negocieze.

Elizabeth, deși puțin mai bucălată la față, încă nu se îngrășase, păstrându-și statura maiestuoasă. În seara aceea arăta splendid, după ce își petrecuse cea mai mare parte a zilei în grija unui coafor care îi făcuse părul nisipiu să strălucească precum o coroană. Ca de obicei, era înveșmântată în alb, de data asta în stil grecesc, cu un voal larg, frumos drapat peste o tunică strâmtă și decorat cu lănțișoare de aur. Purta sandale și ciorapi de culoarea piciorului, iar de centura

aurie erau prinse un evantai și o punguță în care se aflau o sticluță de parfum și o batistă.

– Draga mea, spuse Monk Adderley, arăți precum Elena din Troia.

Ea îi zâmbi cu căldură, apoi își roti privirea peste mulțimea tot mai numeroasă.

– Într-o zi, după ce războiul se va încheia, sper să călătoresc, dacă voi reuși să-l conving pe George. Mi-ar plăcea să văd Grecia și toate insulele. Mi-ar plăcea să văd Roma...

– Ai grijă, zise Adderley, nu suport să te aud spunând că vrei să admiri peisaje.

– De ce nu? Elizabeth surâse. Cine este bărbatul de-acolo?

– Cel gras? Ăla mare și vulgar? Nu-l cunoști? E doctorul Franz Anselm, care, draga mea, face *mai mulți bani* de pe urma doamnelor decât oricare medic din Londra. Vrei să concepi? El va avea grijă s-o faci. Vrei să *nu* concepi sau să *scapi* de ce ai conceput? El va avea grijă și de asta. Vrei să rămâi tânără și să-ți fascinezi bărbatul – sau pe bărbatul alteia? Îți va prescrie un leac. Ai negi dezagreabili? Te va scăpa de ei. N-ai auzit de Balsamul intim al doctorului Anselm pentru doamnele în declin?

– Deci este un șarlatan?

– Dumnezeule, dar cine dintre cei care profesează medicina nu este? Cu toții au leacuri atotvindecătoare. Dar presupun că al lui este mai eficient decât ale altora.

– Păcat că nu-și poate prescrie ceva care să-l facă o idee mai drăguț. De ce ai spus că n-ar trebui să mă uit la peisaje?

– Ei bine, de uitat poți să te uiți, dar n-ai de ce să le *admiri*. Unii dintre poeții din zilele noastre chiar mă deranjează, draga mea. Au o concepție atât de *romantică* despre viață! Este ceva atât de caracteristic clasei de jos, atât de mediocru! De ce ar trebui să te uiți la munți și lacuri de parcă ar prezenta vreun *interes*? Eu, personal, când mă duc prin Alpi, trag jaluzelele la geamurile trăsurii.

– Și cine este cel care intră acum? întrebă Elizabeth. Cel care seamănă cu doctorul Anselm, dar e mai mic.

– Acela, draga mea, este un alt om de o oarecare importanță în lume, un membru al Partidului Conservator pe care, fără îndoială, nu-l dezaprobi atât de mult ca mine. Îmi vine să-l pun la frigare în vârful sabiei pentru intervențiile greșite legate de război. Onorabilul Charles James Fox. Iar aceea este soția lui, fosta doamnă Armistead, cu care s-a însurat în urmă cu patru ani.

Marele doctor Anselm trecu pe lângă ei. Avea sprâncenele ca niște limacși negri, un păr negru împestrițat, pe care nu se osteni-se să-l acopere cu o perucă, și un pântec care îi pornea de la piept și care îl preceda când mergea. Domnul și doamna Fox porniră în cealaltă direcție.

– Ah! făcu Monk. Tipul acela înalt este lordul Walsingham, președintele comitetelor din Camera Lorzilor. Iar tânărul din spatele lui este George Canning, secretarul pentru afaceri externe. Mă bucur să văd că apar și câțiva membri ai guvernului, altminteri am fi copleșiți de disidenți. Spune-mi, te rog, de unde și-a luat George pantofii?

– George al meu? Nu știu.

– Ei bine, nu i-a luat de unde trebuia. Zi-i să se ducă la Rymer's. E fantastic, draga mea. Și la Wagner's pentru pălării. Nu ne putem permite decât ce-i mai bun.

– Sunt sigură că George va fi întru totul de acord, spuse Elizabeth cu o vagă ironie, apoi, pentru a fi politicoasă, i se adresă domnișoarei Page.

Așa încât grupul se formă din nou.

Ross și Demelza vorbeau cu domnul și doamna John Bullock. Bullock era reprezentant al Essexului, un om mai în vârstă și opozant fățiș al lui Pitt, dar el și Ross se plăceau și se respectau. Li se alăturară baronul Duff de Fife și fiica lui, care purta un colier fascinant, ce arăta ca un foc la gâtul ei. După plecarea lor, Demelza spuse:

– Este atât de multă bogăție în Londra! Ai văzut acel... acele diamante? Și totuși, e atât de puțină.

– Ce e puțină?

– Bogăția. Chipurile acelea care ne priveau când am intrat! S-ar bate pentru șase penny. Uneori, mă gândesc – după puținul pe care l-am văzut, Ross – că e ca și cum Londra ar fi în război cu ea însăși.

– Explică, iubito!

– Păi, nu e limpede? Atâtea infracțiuni! Parcă este un... vulcan. Pe străzi... acele bande care stau la colțuri în așteptarea victimelor. Atâta beție și atâtea certuri! Hoți și prostituate, și cerșetori. Oameni care aruncă cu pietre. Oameni care se bat cu bâte. Foamete. Și apoi, asta! Tot acest lux! Așa era și în Franța?

– Da. Dar mai rău.

– Îmi dau seama cum trebuie să te simți uneori.

– Mă bucur că și tu simți la fel. Dar nu lăsa asta să-ți strice seara.

– O, nu! O, nu!

Ross o privi.

– Uneori, mă gândesc că avem tot atât control asupra evenimentelor precum au niște paie purtate de un râu.

Câteva momente mai târziu, îi observară pe Warleggani în cealaltă parte a încăperii.

– Elizabeth e însărcinată? întrebă Demelza.

– Poftim? Ross se holbă la ea. De unde știi?

– Nu știu. Doar că are o expresie anume.

– S-ar putea să ai dreptate, zise el după câteva clipe. I s-a făcut rău în ziua inaugurării spitalului. Leșinul ei mi-a prins bine, pentru că altminteri aș fi avut o ceartă violentă cu George, dacă nu chiar mai rău, și sunt sigur că Francis Basset nu m-ar mai fi considerat un partener potrivit pentru banca lui.

– Paie purtate de râu, spuse Demelza. Ce noroc am avut!

În cealaltă parte a încăperii, Adderley îl întrebă pe George:

– Chiar *te-ai dus și ai ascultat* discursul regelui, dragul meu?

– Da.

– Toată prostia aia despre corpul de voluntari? Eu n-am suportat. Mi-am petrecut timpul la Boodles. Ești avut în vedere, să știi. Alegerile sunt în noiembrie. Îți pot obține sprijinul necesar.

– Îți rămân îndatorat, Monk. Văd că Poldark e aici.

– Nobilul căpitan! Da. Nu-mi place de el, ție îți place?

– Nu.

– Voi, cei din Cornwall, vă luați atât de în serios. Ce rost are să te dușmănești cu cineva? Cine-i cu el?

– Nevastă-sa. S-a însurat cu servitoarea de la bucătărie.

– Ei bine, e frumoasă.

– Unii bărbați așa au gândit.

– Cu succes?

– Probabil, spuse George cu obișnuita-i maliție.

Adderley își ridică binoclul ca să se uite în partea opusă a sălii.

– Coafura e provincială. Păcat! Restul e așa cum trebuie.

– O, fără îndoială că s-a îmbrăcat la Londra.

– Așa că ar putea fi dezbrăcată la Londra! Nu suport țărăncuțele virtuoase.

– Sunt mai puține decât crezi.

– O, da, știu, dragul meu! De fapt, chiar există vreuna? Doar știi vorba mea.

– Care anume?

– Că niciodată n-am lăsat o femeie să plece cu mâna goală.

– Ar trebui să-ți încerci norocul.
– Așa o să fac. Drommie!
– Da? zise fata.
– Hai cu mine! Vreau să cunoști pe cineva.

III

– Cel care vine spre noi este Adderley, spuse Ross cu voce joasă.
– Cine-i Adderley?
– Un prieten de-al lui George. A fost la Trenwith vara trecută. Este membru al parlamentului. Fost căpitan de infanterie. Un om care se stăpânește cu greu.
– Așa ca tine?
– În alt mod.
– Cea care îl însoțește este soția lui?
– Mă îndoiesc.

Demelza îl privi pe bărbatul care se apropia de ei – drept, slab ca un băț, cu chipul palid. Era îmbrăcat într-un costum măsliniu-închis, cu o broderie argintie pe haină.

– Dragul meu Poldark, nu te-am văzut la ceremonia de deschidere de astăzi! Dați-mi voie să v-o prezint pe domnișoara Drommie Page. Căpitanul Poldark. Și *doamna* Poldark, nu-i așa? *Enchanté!* Bănuiesc că nu regele a *citit* discursul, nu?
– Nu, altcineva l-a citit. Dumneata n-ai fost acolo?
– Nu, dragul meu, de aia nu te-am văzut. Ce prostie să fii chemat atât de devreme la Londra doar pentru a aproba o prețioasă ordonanță legată de corpul de voluntari! Duhoarea din oraș încă nu s-a diminuat. Locuiești departe, doamnă Poldark?
– În Cornwall.
– O, da, desigur! Soțul dumitale nu doar că ocupă unul dintre locurile lui Boscawen, dar chiar *locuiește* în burgul pe care îl reprezintă. Nimeni nu iubește mai mult un oraș decât cineva care stă acolo!

În timpul conversației, ochii cenușii ca de șarpe ai lui Adderley evaluară chipul și trupul Demelzei. Ea îi zâmbi din când în când și apoi se uită în altă parte, admirând culorile și luminile, oamenii care străbăteau sala ori stăteau de vorbă, palmierii și orchestra care interpreta o muzică discretă.

– Naiba să mă ia, zise Monk tamponându-și nasul cu o batistă de dantelă, dar sunt flămând ca un canibal. Mergem să cinăm, doamnă Poldark?

– Și mie mi-e foame, spuse Demelza plimbându-și privirea prin încăpere.

– Ei bine, mergem?

– Regret, domnule, dar mă voi duce cu altcineva.

– Cu cine?

– Cu soțul meu.

– Cu soțul dumitale! Draga mea, dar asta pur și simplu nu se face! Nu este permis ca oamenii căsătoriți să mănânce împreună. Nu în societatea londoneză.

– Îmi pare rău. Credeam că este... Dar dacă ești flămând ca un canibal, nu s-ar putea să confunzi ce mănânci?

Colțurile ochilor lui Adderley se încrețiră.

– Foarte posibil, doamnă. Pe dumneata, de pildă. Am gusturi foarte largi. Dar uite... Poldark e ocupat cu Drommie. O poate conduce pe ea. Îți promit că vom sta la aceeași masă.

Demelza gândi rapid: „Omul ăsta e prietenul lui George. Ross nu-l place. Dar suntem la un dineu, cum să-l refuz? Ar fi o ofensă inutilă".

– Atunci, să mergem toți patru împreună, zise ea. Ross, căpitanul Adderley are o foame feroce. Mergem să mâncăm?

Văzu licărul vag din ochii lui Ross, dar cineva care nu-l cunoștea atât de bine nu avea cum să-l remarce.

– Desigur, spuse el, dar pe un ton lipsit de entuziasm.

Demelza intră la brațul lui Adderley în salonul unde se lua masa, cei doi fiind urmați de Ross și Andromeda.

– Deci mă consideri feroce? întrebă Monk. Nu te-aș fi crezut o femeie ușor de intimidat, doamnă Poldark.

– O, sunt foarte ușor de intimidat, domnule căpitan.

– Reputația mea este cea care te înspăimântă?

– Nu-ți cunosc reputația.

– Două lucruri îmi plac în mod deosebit – să mă lupt și să fac dragoste.

– Cu aceeași persoană?

– Nu, dar în aceeași zi. Una stârnește pofta de cealaltă, doamnă.

În salonul alăturat, o masă lungă era ticsită cu mâncare preparată în cele mai extravagante și artistice moduri. În funcție de gusturile pe care le aveai, o servitoare cu bonetă albă îți oferea o bucată din Windsor Castle, Buckingham House, catedrala St Paul sau

Westminster Abbey, dintr-o balenă, un pârș uriaș, un cal sau un crocodil. Fiindcă veniseră devreme, multe dintre acele minunății erau neatinse, iar toți cei care dădeau cu ochii de bufet icneau impresionați de mostra de ingeniozitate artistică pe cale de a fi distrusă.

– Se pare că ne-am pierdut prietenii, spuse George.

– Da, zise Elizabeth. Totuși, sunt oarecum surprinsă de gusturile lui Monk.

– O, eu l-am asmuțit asupra lor. Nimic nu acceptă Monk mai repede decât o provocare.

– Nu mă referem la soții Poldark, replică Elizabeth cu o oarecare aciditate. Mă referem la tânăra cu care a ales să vină.

– A, domnișoara Page! Se spune că este fiica naturală a lordului Keppel. Frumușică, dar săracă și desfrânată – povestea banală. A, milord...

– Domnule?

– Warleggan. Ne-am cunoscut la Ranelagh. Dă-mi voie să ți-o prezint pe soția mea. Vicontele Calthorp, Elizabeth.

Aproape toți oaspeții sosiseră. Prințul de Wales trimisese un mesaj prin care își exprima regretul că nu putea să vină.

– Ei bine, îi spuse Caroline soțului ei, partea cea mai rea aproape a trecut. Presupun că încă nu-ți dorești să te întorci la pacienții tăi.

– Nu, zâmbi Dwight.

De fapt, tocmai se gândise că doamna Coad, ultima pacientă pe care o vizitase înainte de plecare, nu avea să supraviețuiască până la sfârșitul lunii. Și mai era și Char Nanfan, care fusese lovit de o boală inexplicabilă. Și cei trei copii ai lui Ed Bartle, care căpătaseră o infecție pulmonară după scarlatină...

– Hai să mergem la masă, zise Caroline luându-l de braț cu ambele mâini. Multe dintre bătrânele bârfitoare se îndoiau că *am* cu adevărat un soț. Trebuie să te arăt peste tot pe unde pot!

– Unde sunt Ross și Demelza?

– Nu știu. I-am văzut adineauri... A, sunt cu Monk Adderley și cu fata aia drăguță cu care a venit. Asta *este* o surpriză! Ei bine, va trebui să stăm la masă cu altcineva.

– Îmi imaginez că au fost invitați, fiindcă nu cred că ei ar fi ales vreodată o asemenea companie, spuse Dwight. Cel care a intrat adineauri a fost lordul Falmouth? Cel însoțit de o doamnă în vârstă.

– Da. E mama lui. Suntem onorate că a venit, fiindcă la Londra abia dacă este puțin mai sociabil decât în Cornwall.

Intrară în salonul de recepție, unde servitorii rearanjau discret scaunele pentru ca mai târziu să se poată dansa.

Monk Adderley o condusese pe Demelza la o masă dintr-un colț, în vreme ce Ross și fata încă își alegeau mâncarea.

– Butonii sunt foarte frumoși, spuse Demelza arătând spre mânșetele lui Monk.

– Da? Ai remarcat șuvița de păr din fiecare?

– Da, mi s-a părut că sunt șuvițe de păr. Sunt foarte frumos lucrați. Sunt...? Părul îi aparține domnișoarei Page?

– Nu, unui anume locotenent Framfield. El a fost ultimul om pe care l-am omorât.

Demelza remarcă pentru prima dată cicatricea pe care o avea într-o parte a capului, pe jumătate ascunsă de părul aspru și buclat.

– Ultimul?

– Ei bine, au fost doar doi. Iar pe altul l-am schilodit.

– Nu ajungi la închisoare pentru crimă? Sau nu te spânzură chiar?

– O luptă dreaptă nu e crimă. Desigur, uneori are loc un proces. Prima dată, am invocat beneficiul clerului[1].

– Ești cleric[2]?

Colțurile ochilor lui Adderley se încrețiră din nou. Se părea că acela era modul lui de a râde.

– Nu, draga mea, dar știu să scriu. Așa că din acest motiv am fost iertat și condamnat doar la înfierare.

– Înfierare?

– Da... Cu un fier rece. Să-ți arăt.

Întinse o mână lungă și subțire, pe sub a cărei piele se vedeau oasele și venele. Ea își reprimă un fior.

– Nu se vede nici un stigmat... A, *înțeleg!*

– A doua oară, am fost găsit vinovat de omor prin imprudență și am stat zece zile la închisoare.

– Iar a treia oară vei fi spânzurat? întrebă Demelza pe un ton politicos.

– Cine știe? Cui îi pasă? A, uite-l pe Poldark cu fetița mea! Îmi pare rău pentru Drommie.

– De ce îți pare rău? Ross este o companie plăcută – dacă îi place în compania cui se află.

---

[1] Iertarea de pedeapsă a celor care aparțineau clerului era o practică a Evului Mediu. (n.tr.)

[2] În engleză, *monk* înseamnă „călugăr". (n.tr.)

– Ceea ce se pare că nu prea este cazul în clipa asta. Nu, draga mea, mă refeream la alte motive. Drommie are un corp frumos. Știu bine asta. L-am studiat amănunțit. Aș putea-o recomanda oricărui sculptor. Dar în ceea ce privește mintea ei, nu cred că în zona aia se va afla vreodată ceva mai important decât o agrafă.

Chiar în acel moment, persoana în chestiune îi spunea lui Ross:

– Ești *puternic?* Pari *foarte* puternic!

Vocea și ochii îi erau plini de insinuare plictisită.

– Foarte, replică el.

– Ce interesant, spuse ea căscând. Cât de enorm de interesant!

– Dar trebuie să-ți mărturisesc că am un picior mai slab.

Ea își coborî privirea.

– Care?

– Fac cu schimbul.

După un moment apreciabil de lung, ea îl lovi pe umăr cu evantaiul.

– Căpitane Poldark, îți râzi de mine.

– Nu mi-aș îngădui, având în vedere că ne cunoaștem de atât de puțin timp. Căpitanul Adderley nu ți-a spus niciodată gluma infanteriștilor?

– Care anume?

– Un picior al unui elefant îi zice altuia: „Al naibii să fii, mișcă-te puțin mai repede!"

– Ce nostim!

Căscă din nou.

– Ți-a trecut ora de culcare, domnișoară Page?

– Nu... Abia m-am trezit.

– Fiica mea face la fel.

– Câți ani are?

– Aproape cinci.

– Îți râzi din nou de mine!

– Îți jur că este adevărat!

– *Nu...* mă refeream la faptul că o compari cu mine! Monk îți este prieten?

– Așa s-ar zice.

– Cu soția dumitale este prieten?

– Asta rămâne de văzut.

– Desigur. E fantastic de atrăgătoare!

– Și eu cred asta.

– Dar eu?

Ross o privi lung.

– Dumneata?

– Da. Ce crezi despre mine?

– Cred că ți-a trecut ora de culcare, spuse el după o clipă de gândire.

– Asta ar putea fi considerată o insultă, domnule căpitan.

– O, *nu!*

– Sau... un compliment...

– O, da! zise Ross cu un zâmbet larg.

Oamenii se așezară la mese de diferite mărimi, și servitorii le aduseră imediat vin, pâine, cuțite și furculițe. Adderley alesese o masă de patru persoane, ceea ce îi izola oarecum de ceilalți. Ross suportă cu mult umor compania pe care n-o dorea, stăpânindu-și sarcasmul în cea mai mare parte a timpului. La un moment dat, Adderley începu să vorbească despre cheltuielile ultimelor alegeri. Pe lordul Mandeville și pe Thomas Fellowes îi costase 13 000 de lire să obțină câte un loc, bani din care, potrivit bârfelor, aproape 7 000 se duseseră pe facturile hangiilor. Ce noroc aveau el și Ross că erau cățelușii docili ai unui membru indulgent al Camerei Lorzilor!

– Cred că lordul *nostru* indulgent se află aici în seara asta, spuse Demelza văzând că Ross era pe cale să-i dea o replică. Nu l-am mai văzut de doi ani, Ross, și aș vrea să-l întreb ce mai face doamna Gower.

Apoi Adderley începu să povestească despre bătrânul Reynolds, care era cunoscut drept Dinner Gong pentru că, ori de câte ori se ridica să vorbească, o sută patruzeci de parlamentari ieșeau din sală. După aceea istorisi cum, cu doi ani în urmă, o distinsă doamnă care ședea în galeria vizitatorilor se implicase atât de mult într-o lungă dezbatere, încât nu se mai putuse abține și vărsase în capul bătrânului John Luttrell, distrugându-i și pălăria, și haina.

– Și pentru Dumnezeu, a avut mare noroc că nu l-a orbit!

Domnișoara Page începu să chicotească în surdină.

– Ce delicios de vulgar din partea ta, Monk! E foarte amuzant!

– Nu-mi spuneți că nu apreciați anecdota! li se adresă Monk celorlalți.Walpole[1] încuraja mereu conversațiile vulgare pe motiv că erau singurele care îi făceau plăcere.

– Deloc, spuse Ross. În fond, nu suntem cu toții vulgari?

Nimeni nu zise nimic câteva clipe.

– În ce sens?

[1] Robert Walpole (1676–1745) a fost un politician britanic, prim-ministru al Marii Britanii între 1721 și 1742. (n.tr.)

– În sensul normal. Doar nu-ți imaginezi că unele ființe omenești au ceva unic care le situează mai presus de restul! Totul este comun, obișnuit, familiar. Cu toții avem aceleași nevoi și funcții ale organismului – tinerii și bătrânii, bogații și săracii. Numai cei denaturați nu râd și nu plâng din aceleași motive. Avem totul în comun. Un comun vulgar.

Cina stânjenitoare se isprăvi, lumea se ridică de la mese, doamnele se retraseră, la fel și domnii, iar dansul începu. Monk dansă doar o singură dată cu Demelza pentru că apoi o luă Dwight, iar după aceea, Ross și alți bărbați. Ea nu prea cunoștea dansurile la modă, dar ce știa părea să fie suficient.

Abia în timpul unei scurte pauze de la ora unu, Monk, observând că era singură, se apropie de ea.

– Când aș putea să te revăd, doamnă Poldark?

– Dar mă vezi chiar acum, domnule căpitan.

– Chiar este prima dumitale vizită la Londra?

– Știi bine că da.

– Ei bine, dacă îmi este îngăduit să spun asta, te consider o persoană cu un mare potențial, dar nedezvoltat încă. Draga mea, abia dacă ai trăit până acum, crede-mă!

– Am trăit foarte bine, domnule căpitan, mulțumesc frumos.

– Încă nu ai gustat plăcerile sofisticate.

– Am considerat mereu că sunt pentru oamenii care s-au plictisit de cele simple.

– Îți voi face o vizită. Când este plecat soțul dumitale?

– Când sunt și eu.

– Atunci, te voi vizita când va fi și el acasă.

– Ești foarte amabil.

– Sper că și dumneata vei fi.

Ochii lui urcară urmărind liniile rochiei mulate de culoarea piersicii, zăboviră asupra brațelor și umerilor goi, asupra decolteului adânc și rotunjimii sânilor, iar în cele din urmă se opriră pe chipul ei, expresia lui dezvăluind cu exactitate ce i-ar fi plăcut să-i facă.

Demelza își dădu seama că se îmbujorase, lucru neobișnuit pentru ea. Apoi simți o mână apucându-i mâna înmănușată. Era Ross, care venise în spatele ei.

– Adderley, trebuie să te întorci la domnișoara Page. Suferă foarte tare din cauza lipsei dumitale de atenție.

– Să știi, Poldark, zise Monk pe un ton amabil, că există o singură persoană pe care o ascult când îmi spune ce să fac, și aceea sunt eu.

Demelza strânse mâna soțului ei pentru a-l împiedica să-i răspundă.

– Ross, căpitanul Adderley ne-a făcut onoarea de a spune că ne va vizita. Cu toate că asta ar fi... foarte plăcut, aș sugera ca, în schimb, să mergem la spectacolul de joi. Mi-ai zis că ar trebui să mergem, domnule căpitan.

Demelza simți ezitarea ambilor bărbați. Fiindcă Adderley nu-i spusese așa ceva, privi cuvintele ei ca pe o tentativă de a-și minți bărbatul, ceea ce însemna un pas pe drumul dorit de el. Ross zisese că voia să meargă la teatru, așa că un refuz tranșant ar fi echivalat cu un afront.

– Ar fi amuzant, draga mea, spuse Adderley. Am văzut piesa de două ori, deși este plictisitoare. Dar femeile sunt interesante.

Așa că rămase stabilit.

Capitolul 27

I

La ora trei dimineața, oamenii începură să plece. Caroline văzuse ce i se întâmpla Demelzei și se grăbi să-l ia pe Monk Adderley de pe capul ei, scoțându-l din zona primejdioasă. Mai târziu îi spuse prietenei sale:

– Câteodată, cred că e puțin nebun. *Nu* pentru că te-a plăcut! Ci fiindcă uneori are un comportament... necontrolat. Nu-ți bate capul cu asta, ia-o ca pe o glumă.

– Foarte bine, dar...

– Știu. Este dificil să-i explici lui Ross. Îi voi sugera lui Dwight să mergem și noi la teatru. Iar între timp, eu o să văd ce tinere interesante există, pentru a fi fluturate pe la nasul lui Monk ca să-i distragă atenția.

În timp ce își așteptau trăsurile, George spuse:

– Deci ți-ai ars degetele, Monk.

– Deloc, dragul meu, *Rome n'a pas été bâtie tout en un jour*[1]. Mai întâi trebuie pregătit terenul.

[1] Roma n-a fost construită într-o zi. (în limba franceză, în original) (n.tr.)

– Și tu asta ai făcut? Nu te cred. Este o femeie virtuoasă!

– Mi-ai zis că nu e.

– Ei bine, cine să știe cum e în realitate un om? Ți-am spus că probabil nu este. Poate că, mai târziu, vei putea să-mi zici cum este de fapt.

– Desigur. Îți pot spune acum. Peste o lună n-o să mai fie o femeie virtuoasă – dacă prin „virtute" înțelegi fidelitatea față de soțul ei. Eu o voi considera virtuoasă dacă îmi va rămâne fidelă cât timp o voi dori.

– Este o afirmație foarte îndrăzneață. Mă simt tentat să pariez.

– Dragul meu, sigur că da. Nimic nu mi-ar oferi o satisfacție mai mare. Pe cât pariezi?

George își linse buzele și se uită spre Elizabeth ca să se asigure că nu-i putea auzi.

– O sută de guinee la zece. Nu sunt dispus să pariez mai mult pentru că, la urma urmelor, dacă vei câștiga, oricum te alegi și cu distracția.

– Ba nu, replică Monk privindu-și prietenul cu răceală. Am impresia că, dacă voi câștiga, vei avea o satisfacție mai mare decât mine.

Trăsura soților Poldark fu chemată în scurt timp. Demelza fu ajutată să urce, iar apoi roțile se urniră cu un scârțâit. O vreme păstrară tăcerea, după care Ross spuse:

– Monk Adderley este un individ anormal.

– Anormal... da. Sunt puțin speriată de el.

– Nu mi s-a părut că ai fi. Tu l-ai invitat să luăm cina împreună și tot tu l-ai invitat la teatru.

Demelza se gândi câteva clipe cum să-i explice mai bine.

– În privința cinei, Adderley m-a invitat să iau masa *singură* cu el. Nu mi-e foarte limpede cum este politicos să te porți la Londra, și m-am temut să nu-l insult dacă îl refuzam. Prin urmare, am sugerat să mergem cu toții.

– Și cu teatrul cum a fost?

– Mi-a fost frică că o să vă scuipați unul pe altul ca doi motani, așa că am zis primul lucru care mi-a trecut prin minte ca să vă opresc.

Tocmai parcurgeau Oxford Road, care, chiar și la acel ceas târziu, era plină de oameni – bețivi care dormeau la adăpostul streșinilor, căruțele berarilor și măcelarilor care huruiau pe caldarâm, terminându-și treburile noaptea târziu sau începându-și-le dimineața devreme, cerșetori care scormoneau prin gunoaie. Ross spuse:

– Este ciudat că oamenii cărora viața li se pare nesfârșit de plictisitoare sunt ei înșiși plictisitori. Ei bine, presupun că va trebui să-l suportăm joi.

– Ross. Demelza întoarse capul, iar lumina torței unui băiat care aprindea felinarele îi dezvălui expresia îngrijorată. Caroline mi-a spus ceva legat de el în seara asta. A zis să nu-l luăm în serios. Nici eu. Nici tu. Mai ales tu. A spus că trebuie să-l iei în glumă.

Ross își țuguie buzele.

– Adderley? Da. Individul este o glumă. Dar cred că trebuie să avem grijă cu el pentru ca gluma să nu se transforme în dramă.

II

Ocupară o lojă cu patru locuri la teatrul Drury Lane, care îl costase pe Ross douăzeci de șilingi. Îi văzură pe domnul John Kemble, domnul William Barrymore și doamna Powell în *Răzbunarea*, o tragedie în cinci acte de Edward Young. Demelza mai văzuse o singură piesă, cea jucată în biblioteca lor, cu zece ani în urmă, dar aceea fusese doar un soi de șaradă comparativ cu reprezentația de la vestitul teatru londonez. Uită de bărbatul palid și deșirat care stătea pe scaunul de lângă ea și care profita de orice ocazie pentru a-și apropia fața de a ei în timp ce îi șoptea diverse comentarii și îi atingea antebrațul gol cu degetele lui subțiri și reci. Mult mai mult o enervau zgomotul din stal, agitația de-acolo, portocalele aruncate, țipetele adresate actorilor dacă făceau ceva ce nu era pe placul publicului. Cele trei sute de lumânări de seu erau amplasate cu atâta pricepere, încât scena era luminată clar, dar subtil. Frumusețea costumelor și a decorurilor, rezonanța și dramatismul vocilor actoricești, totul o fascina. Între acte, spectatorii avură parte de muzică, iar după ce *Răzbunarea* se termină într-o baie de sânge, urmară două scenete pe atât de comice pe cât fusese piesa de tragică. O seară minunată!

Dwight și Caroline se aflau în loja alăturată. Într-o pauză, Dwight îi spuse lui Ross:

– Astăzi, m-am întâlnit cu doctorul Jenner.

Ross îl privi nedumerit. Fusese preocupat de supărările care clocoteau în el, dispersându-se apoi în valuri de autoironie.

– Jenner? A! Cartea aia pe care o citeai...

– Cred că este una dintre cele mai mari descoperiri ale vremurilor noastre. Desigur, vaccinul contra variolei există deja de câțiva ani,

dar asta-i altceva. După părerea mea, încă nu s-a experimentat suficient. Totuși, sper să mă mai văd cu el înainte de a pleca.

– Te întorci acasă?

Dwight zâmbi.

– Încă nu.

Pe jumătate glumind, Ross spuse:

– S-ar putea să trebuiască s-o duc pe Demelza acasă curând. Nu este în siguranță aici.

– Ba cred că este în siguranță, Ross. Își poate purta de grijă.

Ultima scenetă fu un pamflet muzical, o satiră la adresa noii mode, totul fiind exagerat de o manieră grotescă. Publicul își manifestă zgomotos aprecierea pentru cântecul interpretat de domnișoara Fanny Thompson.

Păstorule, mi-am pierdut mijlocul,
Nu mi-ai văzut trupul?
Sacrificându-mă gustului modern,
M-am purtat ca o proastă.
Mi-a dispărut și nu mai e loc
Pentru plăcinte și tarte deloc,
Fiindcă din cauza modei, am pierdut
Locul unde înțelepții au pântecul!

Entuziasmați, spectatorii intonară refrenul alături de artistă într-un vuiet general.

În timp ce două mii de oameni se îndreptau spre ieșirea din teatru, Monk Adderley spuse:

– Ai vrea să mergi cu mine în vizită la Vauxhall, lunea viitoare, doamnă Poldark? S-ar putea să aibă loc o ședință de seară a Camerei.

– Atunci, n-ar trebui să participi la ea?

– Doamne ferește! Dar soțul dumitale va participa.

– Spune-mi, te rog, de ce ți se zice Monk? întrebă ea. Nu pare... potrivit.

Colțurile ochilor lui se încrețiră. Pe un chip mai puțin sinistru, ar fi fost o expresie atrăgătoare.

– Nu e potrivit, după cum bine ai observat, draga mea. Pe tata îl cheamă așa și îi place atât de mult numele, încât l-a dat tuturor băieților săi ca să fie sigur că se va perpetua.

Ea își ridică sprâncenele.

– Dumnezeule mare! Vrei să spui că sunt câțiva Monk Adderley care se plimbă pe străzile Londrei?

– Nu, doamnă. Doi au murit când erau mici. Altuia i s-a tăiat gâtul în India. Unul este la Bristol, încă stă cu părinții, dar e un provincial anost care va deveni moșier... Mai bine spune-mi de numele *dumitale*. Ce înseamnă în limba asta celtică bizară pe care o vorbiți acolo?

– Nu știu, minți Demelza[1].

– Ei bine, este un nume destul de provocator. Pe legea mea că este... Demelza... Demelza... pare că trebuie descojit – ca o pelerină, ca hainele, ca o piele...

– Ca o banană? sugeră ea.

– Ascultă, brațe-de-satin, gata, m-ai tachinat destul! Ai o limbă ascuțită care mi se va părea deosebit de plăcută la momentul potrivit. Voi și eu ce să fac cu ea. Atunci, rămâne pe luni. La ora nouă.

Înainte ca Demelza să deschidă gura, Caroline interveni:

– Mai avem loc pentru două persoane în trăsură. Vă ducem noi acasă. Îți găsești o lectică, Monk?

– O să mă duc la White's pentru un ceas sau două. Ai chef să mă însoțești, Poldark? Poți intra ca oaspete al meu.

Ross ezită, apoi spuse cu amabilitate:

– Mulțumesc, nu, cred că nu. Nu sunt suficient de bogat pentru a-mi permite să pierd bani și nici atât de sărac, încât să-mi doresc să câștig.

– Ce idee plictisitoare! pufni Adderley. Banii sunt importanți tocmai prin faptul că trebuie socotiți întotdeauna ca fiind neimportanți.

III

Mai târziu în seara aceea, în timp ce Demelza era pe cale să adoarmă, Ross spuse:

– Să știi că măcar o dată Adderley a avut dreptate.

– Cum? Despre ce? La ce te referi?

– Banii ar trebui considerați întotdeauna ca fiind neimportanți. Acum, că am o mină și acțiuni la topitorii și toate celelalte, devin prea atașat de bani.

– Eu am fost toată viața atașată de bani. Poate pentru că sunt fiică de miner. Poate pentru că n-am avut niciodată foarte mulți.

[1] Conform autorului, ar însemna „*thy sweetness*", adică „dulceața ta". (n.tr.)

Tot ce știu este că sunt fericită când am câteva monede în pungă și că sunt tristă când n-am. Nu-mi dau seama cum ar putea fi altfel.

– Totuși, Adderley s-ar putea să aibă dreptate în privința asta, dar în toate celelalte greșește. Greșește mai ales dacă își imaginează că voi sta să mă uit cum încearcă să-mi seducă nevasta.

– Și chiar crezi că are cea mai mică șansă? Cum soțul ei tăcea, Demelza se ridică în capul oaselor, complet trează. Ross, ce-ți trece prin minte? Doar nu te gândești serios că... Din cauză... din cauză că s-a întâmplat odată, din cauză că, odată, am ținut profund la alt bărbat, crezi, presupui că aș putea s-o fac din nou... cu primul care îmi apare în cale? Din cauza... din cauza lui Hugh Armitage voi fi suspectată ori de câte ori un bărbat îmi acordă o atenție specială? *Ross*, răspunde-mi!

– Nu! rosti el cu fermitate.

– Nu s-ar putea repeta – și în nici un caz cu un bărbat precum căpitanul Adderley.

– Atunci, ar trebui să-mi arăți mai clar că nu se poate repeta.

– Cum?

– Nu-l mai încuraja.

– *Nu-l* încurajez! Însă trebuie să fiu politicoasă!

– De ce?

Ea făcu un gest de disperare.

– Uneori, Ross, tare mă chinuiești. Chiar mă chinuiești! Sunt... sunt la Londra pentru prima dată. Este o societate nouă. Sunt soția ta... cu adevărat, dincolo de faptul că-ți port numele, dincolo de hârtia care ne leagă, și asta după atât de mult timp. Sunt *fericită*, entuziasmată, trăiesc altfel. Iar un bărbat vine la mine și începe să-mi adreseze complimente. Este... este educat, de familie bună, membru al parlamentului. Să-i întorc spatele pentru a-ți face pe plac? Să-i dau o palmă pentru a te mulțumi? Să mă retrag într-un colț și să refuz să-i răspund? Mai bine n-aș fi venit!

– Mai bine n-ai fi venit decât să-l lași să te pipăie! Cred că-ți cunoaște fiecare os din brațul stâng, de la încheietură până la umăr.

Se lăsă tăcerea.

– Atunci, spune-mi ce trebuie să fac, oftă Demelza. Vrei să mă întorc acasă?

– Firește că nu!

– Atunci, spune-mi cum să mă port.

– Știi foarte bine cum să te porți.

– Nu-i cinstit! În orice caz, n-o să accepte un refuz. A zis că vine să mă ducă Vauxhall lunea viitoare, când vei fi la Cameră.

– Și te duci?

– Firește că nu! O să fiu plecată... sau n-o să mă simt bine. O febră ar fi numai bună ca să-i răcorească ardoarea. O să-mi pictez niște pete pe față și o să mă uit pe fereastră la el... Ross, nu lăsa ca asta să strice sejurul nostru la Londra!

– Nu, spuse el, nu. Îi cuprinse umerii cu un braț. Dar nu poți întotdeauna să-ți alungi sau să-ți domolești sentimentele, iar când te văd în compania altui bărbat – atinsă și pipăită de el –, mi se trezesc vechile emoții, vechile gânduri, vechile suferințe. Care nu sunt chiar atât de vechi.

Demelza se lipi de el și nu spuse nimic multă vreme, dar somnul îi zburase.

IV

Un coș cu flori sosi în dimineața următoare. Ross vru să-l arunce, însă Demelza nu-l lăsă. Florile o interesau și îi plăceau indiferent de proveniență, iar în acel buchet erau unele cum nu mai văzuse.

Își petrecură duminica împreună cu Dwight și Caroline, călărind până dincolo de Hampstead și luând prânzul și cina cu ei. În dimineața zilei de luni primi alte flori. La cinci și jumătate, Caroline veni s-o ia și se duseră la celălalt teatru regal, Covent Garden. Era trecut de ora nouă, iar Demelza, simțind că mânca prea mult, refuză invitația de se întoarce la Hatton Garden pentru supeu, spunând că avea să mănânce ceva ușor acasă. Odată ajunsă, constată că luminile erau aprinse în salon. Dădu buzna în cameră presupunând că Ross se întorsese, dar îl găsi pe Monk Adderley tolănit într-un fotoliu.

Purta un costum din cea mai fină mătase, într-o nuanță albăstruie, iar manșetele cămășii erau decorate cu butoni de chihlimbar.

– O, bine ai venit! zise el ridicându-se încet. M-ai făcut să te aștept, dar nu contează. Plăcerea este cu atât mai mare.

– Cum ai intrat?

– Pe ușa din față, iar apoi am urcat scările, doamnă. Nu a fost dificil.

Făcu o plecăciune asupra mâinii ei, îngăduindu-i să-i vadă cicatricea printre firele de păr.

– Ți-a deschis doamna Parkins?

– Da. I-am spus că sunt fratele dumitale. Un șiretlic simplu. Îi rulă mănușa în jos și își lipi buzele de dosul încheieturii ei. Întotdeauna aleg soluțiile cele mai simple. De pildă, anul trecut, am dorit să intru în apartamentul unei tinere lady, dar maică-sa era la parter și îi verifica pe toți cei care urcau. Așa că am împrumutat hainele unei croitorese și am urcat fără ca bătrânul cerber să se uite de două ori la mine. Pot fi o fată acceptabil de drăguță.

– Îmi pare rău, dar trebuie să-ți cer să pleci, domnule căpitan.

– Să *plec*? Te-am jignit cu ceva? Ce frumos ai aranjat florile de la mine!

– A fost drăguț din partea dumitale să mi le trimiți. Demelza îngenunche, ațâță focul și adăugă doi cărbuni, oferindu-și un răgaz pentru a se gândi. Dar asta nu te îndreptățește să... să...

– Să intru în camera dumitale printr-o stratagemă? O, haide! Nu aveam altă modalitate de a te găsi singură.

– De ce ai vrea să fii singur cu mine?

– Uită-te în oglindă, draga mea.

– Sunt măritată, domnule căpitan.

– O, da! Știu asta, spuse el cu o nuanță de amuzament în voce.

– Iar soțului meu nu-i va plăcea să te găsească aici.

– Și nici nu mă va găsi. Am afară un om care îl va reține suficient de mult în stradă pentru ca eu să pot ieși pe ușa din spate. Dar asta-i puțin probabil să se întâmple în următoarele două ore. Stau toți acolo și bat câmpii despre corpul de voluntari.

– Te rog, pleacă. Nu vreau s-o chem pe doamna Parkins.

– Nici eu nu vreau. Dar n-am putea măcar să stăm de vorbă puțin?

– Despre ce?

– Orice subiect preferi. Viață. Dragoste. Literatură. Dă-mi voie să-ți povestesc despre bărbații pe care i-am omorât.

– Data viitoare când ne vom întâlni.

El se apropie de o vază.

– Uită-te la astea! Le vezi? Știi cum se numesc aceste flori?

– Nu.

– Se numesc dalii. Au fost importate în Anglia pentru ca bulbii lor să fie mâncați de săraci, în loc de cartofi. Dar nerușinaților nu le-a plăcut gustul, așa că acum nu se mai vinde rădăcina, ci floarea.

În timp ce vorbea se apropie din nou de ea, dar Demelza se îndepărtă.

– Vei remarca faptul că n-au nici un miros.

– Am remarcat.

– Dă-mi voie să te ajut să-ți dai jos pelerina.

– O să mi-o dau jos după ce pleci.

Ochii lui se îngustară foarte tare.

– Te temi de mine?

– Absolut deloc.

– Îți displac?

– N-nu...

– Pari cam nesigură. Te temi de ce ți-aș putea face? N-ai avut niciodată alt bărbat, în afară de soțul dumitale? Nu vrei să înțelegi complexitățile mai subtile ale iubirii?

– Chiar despre iubire e vorba, domnule căpitan?

El ridică din umeri.

– Numește-o cum vrei. Te pot instrui cu cea mai mare delicatețe.

Monk își puse blând degetele pe pieptul ei și le lăsă acolo câteva clipe, apoi ea se îndepărtă tăcută.

– Vezi? spuse el.

– Ce să văd?

– Cât de repede reacționezi.

– Te flatezi singur.

– Serios? Lasă-mă să-ți dovedesc!

Demelza clătină din cap.

– Sunt... profund înamorat, continuă el. Și să nu crezi că e ceva trivial. Ești o femeie extrem de fermecătoare.

– Sunt profund flatată, dar...

– Hai să stăm jos, și îți voi spune despre farmecele dumitale.

– Regret, nu!

– De ce ești atât de aspră?

– Aspră? Nu sunt deloc aspră! Doar că nu simt ce ai vrea dumneata să simt.

– Asta se poate schimba, te asigur. Am un leac suprem, pe care ți-l voi explica...

– Nu acum. Altă dată, domnule.

Se priviră unul pe altul.

– Pe legea mea, ai o voce ciudată, zise el. Presupun că e accentul din West Country[1].

– Sunt din West Country.

– Ei bine, îmi place. Țipi când te posedă un bărbat?

Demelza trase adânc aer în piept.

[1] Partea de sud-vest a Angliei (n.tr.)

– Cred că, peste o clipă, o să... o să zici că sunt mironosiță, așa că poate ar fi mai bine să-ți spun acum, ca să te scutesc de osteneală...

– Doamnă, îmi pui în gură cuvinte pe care eu...

– Ești gentleman?

El se înroși.

– Așa presupun.

Era prima dată când apărea o culoare pe chipul lui.

– Atunci, iartă-mă că, după cum pe bună dreptate ai zis, sunt de departe din vest și nu înțeleg manierele londoneze, dar nu este de datoria unui gentleman să se retragă atunci când o doamnă i-o cere?

Colțurile ochilor lui se încrețiră.

– Numai dacă gentlemanul a intrat deja.

Asta lămuri lucrurile. Demelza se duse la funia clopoțelului.

– Consider că remarca dumitale a fost puțin... ofensatoare. Te rog să pleci!

El o mai studie câteva clipe, calculându-și șansele. Își scoase batista și își tamponă pe rând fiecare nară.

– Promite-mi că te-aș putea vizita altă dată.

– Te rog!

El chicoti încetișor.

– Pe legea mea! Știu despre ce-i vorba. Nu de mine ești îngrozită, ci de soțul dumitale. Te bate?

– Da, adesea.

– Când o să-i obosească brațele, spune-i să trimită după mine. Noapte bună, doamnă Poldark!

V

A doua săptămână la Londra a soților Poldark nu fu la fel de plăcută ca prima. Demelza îi spusese lui Ross de vizita lui Adderley, cu toate că trecuse peste niște detalii. Era mai bine să afle de la ea decât din alte surse și să suspecteze că îl înșela. El o dojeni pe doamna Parkins – pe viitor, nimeni nu mai avea voie să intre în camera lor dacă ei nu erau acolo, indiferent de pretext. Însă relația lor nu mai fu la fel de bună ca înainte. Norul creat de bănuieli și de explicațiile insuficiente putea da naștere la fulgere în orice clipă.

Vizitară Royal Academy și British Museum, iar la începutul celei de-a treia săptămâni luară cina acasă la familia Boscawen, în Audley

Street. Nu fu un chin atât de mare cum se temuse Demelza, pentru că mama vicontelui, văduva marelui amiral, era o bătrână vivace care compensă absența doamnei Gower.

După ce doamnele se retraseră, cei doi bărbați discutară despre invadarea Olandei, care, după primele succese, se împotmolise din cauza problemelor legate de aprovizionare și a generalilor și amiralilor care ezitau să-și asume alte riscuri. Lordul Falmouth observă sec că, din câte auzise, Poldark devenise un soi de bancher, iar Ross îi explică ce se întâmplase.

– Sper că nu te gândești că asta interferează în vreun mod cu obligațiile pe care le am față de dumneata ca membru al parlamentului.

– Nu. Dar nici nu cred că, dacă aș spune da, ai ține prea mult cont de asta.

– Mă nedreptățești, milord. Aș ține cont de orice ai spune. Cu toate că, evident...

– Da, exact.

– Dar sper că, în prezent, există mai puține aspecte în privința cărora dumneata și lordul de Dunstanville nu sunteți de acord.

Lordul Falmouth pufni.

– Basset este un om insistent și întotdeauna a fost așa. Este prea *activ* în privința comitatului. În unele cazuri, face lucruri bune, dar în general își vede doar propriile interese. Totuși, cred că, de când a fost înnobilat, s-a mai domolit puțin... În sfârșit, am înțeles că acum *Hawkins* e prieten cu Warlegganii. Din câte îl cunosc pe Sir Christopher, cred că a existat un preț.

– Iar George Warleggan a fost dispus să-l plătească.

– Este interesant, zise Falmouth îndepărtându-și firicelele de tutun de pe buze. Dacă tot ce spui despre Warleggani e adevărat, încercând să falimenteze banca lui Pascoe, n-au reușit decât să-i asigure acestuia o poziție mai solidă și să-l facă pe dușmanul lor – adică pe tine – partenerul lui!

– Cred că Harris Pascoe ar fi preferat mult mai mult să rămână cu propria bancă în locul acestui aranjament, spuse Ross. Pot să confirm totuși că succesul lor a fost limitat. În ceea ce mă privește, nu consider că este o numire serioasă, dar, da, e interesant modul cum am ajuns să fiu bancher.

– Te-aș susține, zise lordul Falmouth, chiar și dacă ăsta ar fi singurul motiv.

În lunea următoare urma să se discute în Cameră despre noul tratat de alianță cu Rusia. Nu era ceva în care Ross să se simtă foarte implicat, dar era probabil să participe unii dintre cei mai faimoși vorbitori – lordul Holland avea să propună un amendament, iar Pitt și Fox era de așteptat să vină și ei. Așa că se duse la ora trei ca să ocupe un loc bun de unde să urmărească dezbaterea programată la patru.

După cum se întâmpla în mod obișnuit în Cameră, înainte se dezbăteau sau se amendau proiecte de legi de importanță mai mică, iar unul dintre acestea, legat de sprijinirea mutilaților de război, trebui votat formal, nu prin simpla ridicare a mâinilor, ceea ce îi stârni lui Ross interesul. Pentru un astfel de vot, uneia dintre tabere i se cerea să iasă, iar la intrare, reprezentanții erau numărați. Cealaltă parte rămânea în sală. Era responsabilitatea președintelui Camerei să decidă cine avea să iasă, dar în mod normal ieșeau cei care propuneau și susțineau noua lege. La fel se întâmplă și atunci, și poate că Ross ar fi trebuit să-și dea seama că nu era bine să iasă.

Într-o sală în care abia dacă existau 300 de fotolii pentru 558 de parlamentari era de așteptat să fie o problemă cu scaunele înainte de o dezbatere importantă, iar dacă ieșeai ca să votezi era probabil să-ți pierzi locul. Din acest motiv, adesea reprezentanții nu votau o lege cu care erau de acord doar ca să nu-și piardă locurile, iar uneori solicitarea unui vot formal era o tactică, știindu-se că mai puțini aveau să iasă pentru a o vota decât ar fi fost cei care ar fi ridicat mâinile ca s-o aprobe.

În acel caz, legea era la prima citire și avu o majoritate de treisprezece voturi, dar când Ross se întoarse își găsi locul ocupat de căpitanul Monk Adderley.

– Ah... făcu Ross.

Adderley își ridică privirea și se uită la el printre pleoapele pe jumătate închise.

– Ai pierdut ceva, Poldark?

– Da... locul meu.

– Pe ăsta nu-l poți avea, dragul meu. În Cameră nu există „locul meu", după cum bine știi. Va trebui să stai în picioare, în spatele sălii, nu-i așa?

Un individ mic și gras care stătea lângă Monk chicoti fără să ridice privirea.

– Dar „mănușile mele" există? întrebă Ross.

– Mănușile dumitale? Dumneata ar trebui să știi, Poldark. Eu de ce aș ști?

– Pentru că le-am lăsat pe acest scaun. Mi se pare că stai pe ele.

– Eu? spuse Adderley căscând. Deloc, dragul meu. Nu m-aș atinge de ele. Vezi dumneata, nu mă mai interesează nici unul dintre... bunurile dumitale folosite de alții.

Mulți oameni încă mergeau prin sală, unii dintre cei care se întorseseră încercau să se strecoare până la niște scaune, un bărbat stătea în picioare și vorbea, sau încerca să vorbească, despre o altă lege, așa că numai vreo zece văzură mișcarea bruscă – încăierarea – care se produse în rândurile din spate. Mâna lui Ross țâșnise să-l înșface pe Adderley de lavalieră, săltându-l în picioare. Cu cealaltă mână, Ross își luă mănușile. Adderley fu trântit cu o bufnitură pe scaun.

– Liniște! Liniște! strigară câțiva oameni.

– Îmi cer scuze, Adderley, zise Ross întinzându-i pălăria care îi căzuse. Eram sigur că mănușile mele sunt acolo. Îmi cer scuze, domnule, rosti el înclinându-se spre președinte, după care părăsi Camera.

VI

După vreo două ore, un anume domn John Craven se prezentă în George Street și aduse o scrisoare care spunea:

Dragă Poldark,

Insulta pe care mi-ai adresat-o în Cameră nu este de natură a fi compensată cu niște simple scuze. Consider că ești un fanfaron infam și că tot curajul pe care îl afișezi este o mască pentru a-ți ascunde lașitatea. Astfel, doresc să-ți ofer ocazia de a-mi dovedi dacă meriți acest epitet sau nu.

Doresc să ne întâlnim în Hyde Park, miercuri la ora 6 dimineața, fiecare cu o pereche de pistoale, ca să ne lămurim neînțelegerile. Secundul meu, John Craven, ți-a adus această scrisoare și vreau să-i comunici cine te va reprezenta.

De asemenea, din motive care probabil că îți sunt clare, doresc ca această întâlnire să rămână strict secretă.

Umilul dumitale servitor,

Monk Adderley

Capitolul 28

I

Demelza era plecată când sosise scrisoarea. El nu-i spuse nimic când se întoarse. În seara aceea, stătu de vorbă cu Drake.

– Dar este monstruos! se revoltă medicul. Pentru un mic incident în Cameră? Așa ceva se întâmplă mereu! Omul e *nebun!* Din cauza rănii pe care a avut-o la cap. Ar trebui să ignori toată povestea.

– I-am scris deja că accept.

Dwight se holbă la prietenul său de parcă nu i-ar fi venit a crede ce auzise.

– Ce-ai făcut?

– Am acceptat.

– Ross, n-ar fi trebuit să faci asta! Toată povestea asta trebuie să se termine imediat!

– Nu se poate.

– Dar... dar nu există nici o *miză!* E doar o furtună într-un pahar cu apă. În orice caz, individul este un duelist remarcabil. A omorât doi sau trei oameni!

– Și eu am omorât.

– În dueluri?

– Ei bine, nu. Dar știu să folosesc o armă. După cum s-au lămurit ciorile care îmi atacă recoltele.

– Nu tragi în ciori cu pistolul, Ross! De când n-ai mai folosit un pistol?

– O să exersez puțin mâine. Știi de ce am venit? Ca să te rog să-mi fii secund. Având în vedere prietenia noastră, deja i-am comunicat numele tău.

Dwight își mușcă mănușa. Se plimbau prin fața casei Carolinei și începea să plouă.

– Ei bine? stărui Ross.

– Da, îți voi fi secund, spuse răstit Drake, pentru că astfel am dreptul să intervin și să văd ce se poate face pentru a anula această prostie scandaloasă.

– Slabe șanse să reușești. De asemenea, mai există și avantajul că, dacă vreunul dintre noi va fi rănit, nu va trebui să căutăm un doctor.

Dwight se încruntă citind scrisoarea la lumina galbenă a felinarului de pe stradă.

– De ce a subliniat că vrea ca întâlnirea să fie secretă? Desigur, știu...

– John Craven mi-a explicat. Dacă Adderley va... reușI să tragă cu precizie, este esențial să nu se știe că el a fost responsabil. Dacă ajunge a *treia* oară la proces, va fi întemnițat pentru mulți ani.

– După cum merită! Dar, Dumnezeule, el este cel care te-a provocat la duel! Chiar vom accepta condițiile lui? N-am auzit niciodată ceva mai revoltător!

– Mie îmi convine, spuse Ross. Dacă îl omor pe Adderley, nici eu nu vreau să ajung la proces. O dată a fost suficient.

Dwight privi chipul întunecat al prietenului său.

– Se va afla. Astfel de lucruri nu pot fi ascunse cu totul.

– Ei bine, este un risc pe care trebuie să ni-l asumăm amândoi.

Se opriră lângă chepengul deschis al unei pivnițe unde doi oameni care arătau ca niște pitici negri descărcau butoaie de bere dintr-o căruță. Alături, cineva descărcase un morman de cărămizi, ceea ce făcea aproape imposibilă trecerea pe trotuarul inegal.

– Demelza știe?

– Nu, și nu trebuie să afle. Și nici Caroline. Din fericire, mai este doar o zi de așteptat. Nu uita, Dwight, ai jurat să păstrezi secretul. *Nimeni* nu trebuie să afle.

– Sugerezi să mergem mâine la Strawberry Hill, așa cum am stabilit?

– Desigur. Altminteri, vor bănui că se petrece ceva.

Dwight clătină disperat din cap.

– Și când vei exersa tragerea cu pistolul?

– La prima oră. Fiindcă vom pleca abia la zece.

– Așa că și eu trebuie să-mi încep devreme eforturile în vederea unei reconcilieri. Ross, în ce condiții ai accepta să-ți retragi cuvintele?

– Eu n-am nici un cuvânt de retras, Dwight. Doar am acceptat provocarea.

Dwight făcu un gest de iritare.

– Spunând asta, susții că nu l-ai insultat în Cameră?

– I-am cerut scuze la momentul respectiv.

– El le-a auzit?

– Așa ar fi trebuit.

– Ți-ai cerut sincer scuze?

– Nu.

O luară pe Hatton Garden Street, locuită de oameni mai înstăriți.

– Offf... nu m-am gândit o clipă că, venind la Londra, voi fi implicat într-o poveste atât de infantilă și de prostească precum asta. Pentru că *așa* este, Ross. Având în vedere că deja există atât de multă suferință și durere în lume. Având în vedere că suntem în război. Ucidem destui oameni și fără să ne mai omorâm între noi.

– Spune-i asta lui Adderley. Dacă dorește să-și retragă provocarea din acest motiv, eu sunt dispus să las lucrurile baltă.

– Vorbești de parcă nu ai fi dispus *cu adevărat*, remarcă Dwight.

După câteva clipe, Ross spuse:

– Mă cunoști prea bine, Dwight. În orice caz, o să las totul în seama ta.

II

La ora zece în dimineața următoare, porniră toți patru spre Strawberry Hill. Construit de marele Sir Horace Walpole, castelul era unul dintre monumentele pe care Caroline considera că era obligatoriu să le viziteze. După ploaia rece din ajun, vremea se îmbunătățise, iar norii albi se adunaseră la apus ca o pavăză. Era o zi frumoasă pentru a scăpa de mirosurile Londrei, o zi frumoasă pentru a călări, iar distanța până acolo era de numai vreo zece kilometri.

În cele câteva minute pe care le petrecură singuri înaintea plecării, Dwight îi spuse prietenului său:

– Nu credeam că este posibil, dar Adderley e și mai intransigent decât tine. Însă el are o scuză pentru faptul că este instabil, în vreme ce tu nu ai nici una.

– Ce-ai fi vrut să fac? întrebă Ross. Să mă duc la el acasă, să bat la ușă, iar când mi-ar fi deschis, să îngenunchez și să mă umilesc cerându-mi scuze? Să-mi cer scuze că m-am enervat fiindcă mi-a insultat soția?

– Ești sigur că asta a fost intenția lui?

– Desigur. Exact asta a vrut.

– În orice caz, o astfel de provocare venită din partea unuia ca el nu are importanță. Ți-aș sugera să te duci la el diseară și să-i spui că nu te interesează eroismul lui fals. Că ești un veteran al războiului american. Iar dacă va susține că ești laș, oamenii nu vor face altceva decât să râdă de el.

Ross zâmbi, dar nu-i răspunse.

Ajunseră la Twickenham în jurul prânzului. Walpole murise cu doi ani în urmă, însă onorabila doamnă Darner, fata celui mai bun prieten al lui Walpole, generalul Conway, locuia acolo și menținea tradiția de a permite zilnic câte unui grup de patru persoane să viziteze palatul.

Demelzei îi plăcu în mod deosebit grădina. În ea se aflau flori cum nu mai văzuse niciodată, copaci și tufe cum nu-și imaginase vreodată.

– Și, Ross, ce bine ar fi dacă am putea avea la Nampara o asemenea *peluză* – sau măcar una care să-i semene puțin. Este atât de netedă, atât de *verde*.

Mai indulgent cu ea decât fusese în ultima vreme, Ross îi explică faptul că iarba n-ar fi putut fi nicicând atât de bogată pe solul nisipos al coastei nordice și că, pe acea peluză, era cosită la trei centimetri înălțime de către ucenici care învățau să devină grădinari. Demelza spuse că foarte bine, la întoarcerea acasă avea de gând să facă *ceva*. Voia să aibă un *soi* de peluză, nu doar smocuri de iarbă, vizuini de iepuri și gropile săpate de Garrick[1]. Ce frumos ar fi arătat nalbele ei pe o pajiște verde bine îngrijită! Și văzu și un arbore cu flori cum îi dăduse Hugh Armitage cândva – magnolii. Își aminti numele de îndată ce văzu copăcelul.

Și în excentricul castel construit în stiluri diferite erau multe lucruri interesante, interiorul fiind o adevărată comoară – o cameră plină cu camee italiene, o alta cu miniaturi și tabachere. Erau tablouri în acuarelă și ulei, rozarii și statuete din bronz, sticlărie franțuzească, dantele de Bruxelles, figurine din porțelan de Dresda, măști chinezești, săbii turcești, figurine din fildeș, evantaie și ceasuri, iar în bibliotecă erau atât de multe cărți, încât ar fi fost imposibil să le ghicești numărul.

După cină, în drum spre casă, Demelza comentă că uneori era posibil să fii *prea* bogat și să aduni prea mult din toate. În opinia ei, nimic nu putea fi mai plăcut decât să ai o pasiune pentru ceva, fie că era vorba de evantaie, fildeș sau sticlă, iar dacă îți permiteai, îți puteai face o colecție, adăugând câte o piesă prețioasă după alta, după care îți aranjai colecția pe rafturi și te bucurai de ea ori de câte ori o vedeai. Dar Sir Horatio, care trăise până la adânci bătrânețe, își făcuse un mare număr de colecții, dintre care unele aveau foarte multe piese. Dacă sunt atât de multe, cum să-ți mai facă plăcere?

[1] Câinele Demelzei (n.tr.)

Șase lucruri minunate vor fi mereu șase lucruri minunate. Dar șase mii nu mai pot fi apreciate fiecare în parte.

– Așa e și cu nevestele, zise Ross. Totul are o limită.

– Asta e valabil și în sens invers, spuse Caroline. Totuși, am auzit că în India există un maharajah care, în palatul său, este singurul bărbat printre o mie de femei.

– Din câte știu, femeile sunt una dintre puținele comori pe care Walpole nu le-a colecționat, zise Dwight. Dar sunt de acord cu Demelza, chiar și un om cu un gust deosebit poate fi lipsit de gust dacă și-l manifestă prea exagerat.

– La fel și în cazul unui bărbat curajos? întrebă Ross.

– Exact!

Când ajunseră în apropiere de Londra, Caroline spuse:

– Ce-ar fi să cinați cu noi? Mătușa mea are întotdeauna pe masă mai multe decât ar putea mânca vreodată.

– Eu mă gândisem să mergem iarăși la teatru, zise Ross. Am auzit că se joacă altceva. O comedie de Goldsmith.

Toți îl priviră surprinși.

– Abia dacă o să ne întoarcem la timp, îi atrase atenția Caroline. Și n-am avea vreme să ne schimbăm.

– Atunci, mergem îmbrăcați așa cum suntem, hotărî Ross. Sau pierdem primul act. Cât e ceasul? A, da, am putea s-o facem! Și poate că o să luăm o cină ușoară după aceea.

Așa făcură. Lăsară caii într-un grajd de pe Stanhope Street și intrară într-o lojă la numai cinci minute după ridicarea cortinei.

În următoarele două ore se distrară copios. Uneori, Dwight își privea prietenul. Știa că și amuzamentul acestuia, și al lui nu puteau fi decât prefăcute. Ross făcea eforturi remarcabile de a se controla, iar Dwight se întrebă dacă nu cumva, cuprins de un fatalism sumbru, nu acceptase aproape total ce avea să-i aducă viitorul.

Nu rămaseră la scenetele de după piesă, dar zăboviră suficient cât să audă începutul cântecului: „Păstorule, mi-am pierdut mijlocul, nu mi-ai văzut trupul? Sacrificându-mă gustului modern, m-am purtat ca o proastă". Demelza îl fredonă încet, cu vocea ei ușor răgușită, până ajunseră în Hatton Garden, când ceasul arăta ora nouă.

Doamna Pelham ieșise, așa că luară singuri supeul. Tocmai se anunțase că ambele Camere ale parlamentului aveau să-și încheie mai devreme sesiunile și că nu era probabil să se reunească înainte de a treia săptămână din ianuarie, ceea ce o făcu pe Demelza – deja binedispusă de piesă – să vorbească entuziasmată despre Crăciun.

Petrecerea ei din anul precedent fusese atât de reușită, încât dorea s-o repete exact la fel. Caroline spuse că întotdeauna era o greșeală să încerci a repeta ceva, iar Demelza oricum nu putea face asta pentru că ea intenționa să-și petreacă Crăciunul în Cornwall, ceea ce ar fi stricat tiparul. Demelza zise că asta nu ar face decât să îmbunătățească tiparul, la care Caroline răspunse că nici vorbă de așa ceva și că intenționa să-i invite la Killewarren pe *toți* membrii familiei Poldark pe care îi putea găsi, dar și pe cei din familia Blamey care nu erau pe mare la momentul respectiv. Auzise ce tânăr fermecător era James Blamey și spera să-l vadă cu ochii ei. Cât despre copii, ei bine, Killewarren era o casă mai mare decât Nampara și i-ar fi plăcut să audă ropot de picioruțe prin ea, chiar dacă nu erau ale lui Sarah.

Cina continuă într-o ciondăneală pe jumătate înverșunată, pe jumătate veselă, până când doamna Pelham se întoarse însoțită de trei oaspeți, primul fiind bărbatul de patruzeci de ani înalt și brunet care în acel moment era „prietenul ei special", onorabilul St Andrew St John. Susținător devotat al lui Fox, era burlac, moșier și avocat pledant, iar la doar douăzeci și patru de ani fusese subsecretar de stat, Fox fiind atunci secretar. Ulterior, se retrăsese din politică odată cu protectorul său, dar îi plăcea viața la Londra și mai ales, din câte se părea, doamna Pelham. Al doilea era domnul Edward Coke din Longford, Derbyshire,un bărbat cam de aceeași vârstă, care nu se remarcase cu nimic în Cameră, dar care avea multe de spus în afara ei, un alt partizan al lui Fox. Al treilea era un burlac în vârstă bogat și ciufut, pe nume Jeremiah Crutchley, reprezentant al burgului St Mawes, care fusese prieten cu Samuel Johnson.

Se mai aduseră scaune în jurul mesei, servitoarele veniră repede cu șervete, pahare, vin și farfurii cu mâncare, iar conversația generală începu. La un moment dat, Ross îl auzi pe St Andrew St John murmurându-i ceva lui Dwight și îi ceru:

– Domnule, vrei, te rog, să repeți?

– Cred că un supeu reprezintă o ocazie potrivită pentru flecăreală, nu pentru o conversație serioasă, zise St John. Totuși, i-am zis prietenului dumitale că generalul Buonaparte a reușit să treacă de blocadă și a ajuns în Franța.

– Când?

– La începutul acestei luni, interveni Coke. Se spune că marele om a stat pe mare șase săptămâni și abia a scăpat neprins! A ajuns la Fréjus cu doar patru corăbii și a fost întâmpinat ca un rege. Fox se gândea să-i trimită un mesaj de felicitare.

Se lăsă tăcerea. După câteva clipe, Ross spuse:

– De la moartea lui Hoche, Buonaparte a rămas singur. Fără îndoială, armatele franceze îl consideră salvatorul lor.

– Ceea ce nu cred că poate fi, zise Crutchley, care, ca și Ross, îl susținea pe Pitt și era de acord cu efortul de război. Când a fost imobilizat în Egipt, toate cuceririle lui din Europa au fost pierdute. Acum avem un cap de pod ferm în Olanda, iar cât de curând Rusia ni se va alătura acolo. Aproape toate coloniile franceze sunt în mâinile noastre – Ceylonul, toată India de Sud, Capul Bunei Speranțe, Minorca, Trinidad. Cel mai bun lucru pe care îl poate face „salvatorul" lor este să aducă acasă armatele înfrânte și să ceară pace.

– Ne-am irosit forțele la Helder, mormăi Coke cu o oarecare satisfacție. Dacă am fi fost mai hotărâți, am fi avut toată Olanda deja.

– Asta dacă Abercrombie n-ar fi fost silit, săptămâna trecută, să se folosească de miliția aia slab pregătită...

– Domnilor, interveni Caroline, domnul St John are dreptate. Un supeu este o ocazie pentru o conversație ușoară, indiferent cât de grele sunt platourile pe care le punem pe masă. A fost interesantă serata la care ați participat?

III

Stătură până târziu, bând, râzând și vorbind. Fusese o zi lungă în aer liber, iar ochii Demelzei începură să se închidă de somn cu mult înainte de a spune noapte bună și de a lua două lectici spre casă. Ross întârziase plecarea cât de mult putuse, vrând s-o obosească astfel încât să doarmă târziu în dimineața următoare.

Când în sfârșit ajunse în pat, vorbi câteva clipe despre grădina de la Strawberry Hill și toate lucrurile fascinante care se aflau în ea. Din câte știa ea, nimeni din Cornwall nu încercase să facă o asemenea grădină. Existau un mic parc la Tregothnan și amenajări splendide pe domenii precum Tehidy și Trelissick, dar Strawberry Hill reprezenta un exemplu de arhitectură peisagistică pe o suprafață mică, de numai câțiva acri – copaci de toate formele, dimensiunile și culorile superb aranjați, tufe aurii, piramide albastre, coloane cenușii, abundența de plante înflorite dintre ele scoțându-le în evidență. De unde luai asemenea copaci și arbuști? De unde îi *cumpărai*? Trebuia să-i comanzi din Indii, Australia și America? Ross îi răspunse că nu prea știa, dar avea să se intereseze. Știa că ar fi trebuit s-o prevină

că nici măcar un sfert din plantele la care râvnea n-ar fi rezistat în solul nisipos și la vânturile încărcate cu sare de pe coasta nordică a Cornwallului, dar nu se îndura s-o dezamăgească în momentele acelea. O aștepta să adoarmă, apoi se dezbrăca fără zgomot, se strecură în pat lângă ea și zăcu vreme îndelungată cu mâinile încrucișate sub ceafă, privind tavanul.

Aranjase să fie trezit la ora cinci. Se sculă și, la lumina ferită a unei lumânări, se spălă, se bărbieri și se pieptănă. Afară încă era întuneric beznă și probabil că așa avea să fie și la șase. Își spuse că, până se încheiau formalitățile preliminare, avea să se crape de ziuă. La urma urmelor, adversarii trebuiau să se *vadă* unul pe altul.

Nu se mai bătuse niciodată în duel, dar îi fusese secund unui coleg ofițer la New York, după ce acesta se certase cu un locotenent din alt regiment. Se duelaseră pe câmpul din spatele taberei. Amândoi fuseseră grav răniți. Chiar și atunci, la doar douăzeci și doi de ani și mult mai înclinat spre romantism, se gândise că toată procedura era o modalitate exagerată și demodată de soluționare a divergențelor. În perioada aceea, media duelurilor din tabără era de unul pe săptămână, adesea murind oameni buni, iar el știa că, deși atât autoritățile civile, cât și cele militare interziseseră duelurile, numărul lor abia dacă scăzuse.

Adesea, disputa se isca de la o glumă banală care fusese prost înțeleasă. Dwight greșea presupunând că disputa lui Adderley era prea neînsemnată pentru o asemenea rezolvare. Când fusese la Londra în martie trecut avusese loc o ceartă la Stephenson's Hotel, pe Bond Street. Vicontele Falkland băuse acolo cu niște prieteni, printre care și un anume domn Powell, și remarcase în treacăt: „Iarăși ești beat, Pogey?" Powell îi dăduse o replică dură, iar Falkland îl lovise cu un baston. În duelul care urmase, Falkland, un om de patruzeci și unu de ani, fusese împușcat mortal. Așa că duelurile continuau și aveau să continue. Însă el nu-și imaginase vreodată că avea să fie implicat în așa ceva.

Cu mulți ani în urmă își făcuse un testament pe care i-l încredințase domnului Pearce – acum, probabil că ajunsese, împreună cu toate celelalte cutii cu documente legale, la cel care preluase afacerea pe butuci a bătrânului. Asta se întâmpla înainte de nașterea copiilor, când urma să aibă loc procesul de la Bodmin care s-ar fi putut încheia cu condamnarea lui la moarte. Se gândi că ar fi trebuit ca, la un moment dat, să-și pună afacerile în ordine. Știa că unii oameni

din Cornwall își făceau un testament nou ori de câte ori trebuiau să plece la Londra.

Ei bine, era prea târziu. În mai puțin de o oră, lucrurile aveau să fie decise. La șase fără un sfert auzi zgomot de copite pe caldarâm. Majoritatea felinarelor de pe aleea îngustă se stinseseră din lipsă de ulei de pește, dar la lumina celor câteva rămase aprinse văzu că Dwight, în ciuda protestelor sale furioase, nu întârzia la întâlnire.

Ross privi trupul adormit al soției lui. Chipul ei era pe jumătate ascuns, și hotărî să n-o atingă, pentru că se trezea foarte ușor. Își puse pelerina și pălăria, se apropie fără zgomot de ușă, care scârțâi înnebunitor, apoi, cu lumânarea licărind în mână, coborî scările. Când ajunse la ușa casei, stinse lumânarea, o puse pe o poliță și ieși în stradă.

Aerul era rece și cădea o burniță ușoară. Ross încălecă pe calul adus de Dwight și se uită la prietenul lui.

– Ai avut dificultăți?

– Doar dificultatea de a crede că un om atât de rațional ca tine, cel mai bun și mai vechi prieten al meu, este capabil să se dedea la o asemenea nebunie și să meargă până la capăt.

– Dacă nu se luminează curând, va fi mai primejdios pentru păsările din copaci, spuse Ross. Sau vom ține o torță în cealaltă mână?

– Chiar și după standardele absurde de astăzi, duelul ăsta încalcă toate regulile. Adderley fiind cel care te-a provocat, ar fi trebuit să-ți permită să alegi armele. Totuși, înainte de a te consulta cu mine, i-ai acceptat toate condițiile.

– Pentru că mi-au convenit. N-am folosit o sabie decât atunci când am exersat la regiment, cu șaptesprezece ani în urmă. Măcar în privința pistolului, am o idee foarte clară despre ce se întâmplă când apeși pe trăgaci.

– Ai exersat puțin ieri-dimineață?

– Da, cu un sergent, la Savoy. Sfatul lui principal a părut să fie: „Aveți grijă cum încărcați pistolul, domnule – prea mult praf de pușcă distruge echilibrul, o viteză prea mare afectează precizia glonțului. Dacă nu e cât trebuie, este mai bine să fie mai puțin". Din moment ce tu te vei ocupa de pistoale, nu eu, nu pot decât să-ți transmit această perlă de înțelepciune.

Se întoarseră și începură să urce dealul. Merseră pe Strand, pe Cockspur Street și prin Hay Market spre Piccadilly, iar de acolo, către Hyde Park Corner. Câteva siluete întunecate încă stăteau la pândă

în așteptarea unei victime pe care s-o jefuiască. Atunci când intrară pe Tyburn Lane auziră clopotul ceasului și strigătul paznicului:

– A trecut de ora șase și totul e bine!

Era ultima strigare înainte ca omul să plece acasă. În Hyde Park, cu toate că nu bătea vântul, frunzele cădeau întruna ca într-un decor convențional de pe o scenă. Ploaia tocmai se oprise. Când ajunseră la locul stabilit, nu văzură pe nimeni în lumina slabă a zorilor și, preț de cinci minute, așteptară acolo, în timp ce pe nările cailor ieșeau aburi în aerul rece. Dwight spera că Adderley se răzgândise. Curând însă auziră zgomot de copite și fornăitul unui cal neliniștit, iar două siluete apărură din semiîntuneric.

– Dumnezeu mi-e martor, rosti Monk țeapăn ca o lance, că am crezut c-ai fugit acasă, în Cornwall.

– Dumnezeu mi-e martor, spuse Ross, că am crezut că vei invoca beneficiul clerului.

Nu era un bun început pentru stabilirea premiselor unei reconcilieri, dar, în vreme ce înaintau printre copaci, Dwight îl trase deoparte pe Craven și îl invită să descalece și să stea de vorbă. Între timp, Ross străbătu încet poiana pe care o aleseseră, cu mâinile la spate, inhalând adânc aerul rece al dimineții, ascultând ciripelile somnoroase ale păsărilor care se trezeau. Adderley rămase nemișcat precum una dintre acele plante-creion pe care Demelza le admirase atât de mult cu o zi în urmă.

Dinspre oraș începu să se zărească o lumină slabă. Aerul era proaspăt acolo, nepoluat de mirosurile orașului. Frunzele foșneau sub picioarele lui Ross. Dwight se apropie de el. Era tras la față.

– Am convenit cu Craven că lumina va fi suficient de bună peste douăzeci de minute. Avem acest răgaz pentru a ajunge la o împăcare.

– Nu vreau nici o împăcare, replică Ross.

– Pe toți Dumnezeii! rosti Dwight, deși pentru el era ceva rar să blesteme. Chiar n-are *nici unul* dintre voi puțin bun-simț? Vărsarea de sânge nu va rezolva nimic!

– Hai să ne plimbăm puțin, zise Ross. Aerul dimineții este rece, iar sângele încălzit te ajută să ai mâna fermă.

Se plimbară printre copaci, o sută de metri într-o direcție, o sută de metri înapoi.

– Hai să nu dramatizăm situația, Dwight, dar, dacă se întâmplă ca el să țintească mai bine decât mine, fiindcă tu și Caroline sunteți prietenii noștri cei mai buni, veți avea responsabilitatea celor de la Nampara.

– Desigur.

– Nu am lăsat nimic scris. Va trebui să fie o înțelegere verbală.

– Ne-am înțeles!

Timpul trecu încet. Ross își aminti o poveste pe care o auzise undeva, despre doi oameni care se provocaseră la duel, iar apoi se nimeriseră să ia masa împreună la un club pe care îl frecventau amândoi, într-o companie selectă. După ce luaseră prânzul, își petrecuseră seara și cinaseră împreună, se duseseră, fiecare cu trăsura lui, la locul întâlnirii și stătuseră pe întuneric până la ora șase dimineața, când ieșiseră și se împușcaseră mortal.

În cele din urmă, copacii se profilară cu claritate, iar în depărtare se putură vedea contururile clădirilor. Din fericire, după încheierea ploii se produsese o spărtură în nori, așa că se făcu brusc lumină atunci când răsări soarele.

– Haide, a venit vremea! spuse Dwight.

Capitolul 29

I

Se apropiară și, în timp ce pistoalele erau examinate și încărcate, Dwight făcu un ultim efort.

– Domnule căpitan Adderley, cred că până și dumneata recunoști că, după producerea incidentului din Cameră, căpitanul Poldark și-a cerut scuze pentru mica sa izbucnire. A fost o comportare de gentleman, iar dumneata te-ai purta tot ca un gentleman dacă i-ai accepta scuzele. Ce-ar fi să vă strângeți mâinile și să vă duceți acasă, la un mic dejun copios? Nimeni în afară de voi nu știe despre această întâlnire. La cererea dumitale, a fost păstrat secretul. Așa încât nu este vorba de salvarea onoarei. Nu ai nimic de pierdut, ci numai de câștigat dacă vei considera asta o dispută superficială, care nu merită să se încheie cu vărsare de sânge.

Chipul macabru al lui Adderley arăta de parcă își petrecuse toată viața numai pe întuneric.

– Dacă Poldark își cere din nou scuze acum și dacă se angajează să-mi trimită în scris scuze formulate în termeni potriviți, s-ar

putea să accept. Cu toate că aș avea o părere proastă despre el dacă aș accepta.

Dwight se uită la Ross.

– Singurul meu regret este că i-am cerut scuze atunci, spuse acesta.

Medicul făcu un gest de disperare. Craven interveni:

– Haideți, domnilor, că pierdem vremea. Ar trebui ca totul să se termine înainte de răsăritul soarelui.

– Încă ceva, spuse Adderley. Am înțeles că secundul dumitale i-a dat secundului meu scrisoarea de provocare pe care ți-am trimis-o.

– Da. Așa cum ai cerut.

– Iar al meu i-a dat scrisoarea prin care mi-ai răspuns. Așa că nu există nici o dovadă a punerii la cale a acestui duel, cu excepția acestor doi domni care au jurat să păstreze secretul. Zgomotul făcut de pistoale s-ar putea să atragă atenția chiar și la această oră matinală, așa că, dacă te ucid sau te rănesc, n-o să pierd timpul interesându-mă de starea dumitale, ci o să încalec și o să plec cât de repede pot. Dacă, din întâmplare, mă vei răni dumneata, ai permisiunea mea totală să faci același lucru. Iar cine va fi rănit va spune că a fost atacat de un tâlhar.

– De acord, zise Ross.

– Aș detesta să ajung să lâncezesc în temniță pentru că am vărsat sângele *dumitale,* dragul meu, spuse Adderley.

Se postară spate în spate. Amândoi erau înalți, dar Ross era mai masiv. Țineau câte un pistol încărcat și armat în fiecare mână. „Prea mult praf de pușcă distruge echilibrul. Dacă nu e cât trebuie, este mai bine să fie mai puțin. O viteză prea mare afectează precizia glonțului." De asta se temea cineva? Nu prea. O dorință de violență, de distrugere, care se afla pe jumătate într-un om, pe jumătate în celălalt om. De a trage. A trage. Rătăcirile imaginației încetară. La fel și neliniștea. Carnea și fragilitatea ei nu erau la fel de importante ca voința și integritatea ei. Oamenii își riscau tot viitorul la o aruncare de zaruri. Cu inima bubuind, dar cu mâinile ferme, cu ochii limpezi, cu toate simțurile treze, simți un miros de fum de lemn ars, auzi dangătul unui clopot îndepărtat.

– Veți face paisprezece pași, rosti Craven. Voi număra. Acum! Unu, doi, trei...

Făcură pașii lent, în ritmul numărătorii.

– ... treisprezece, paisprezece. Stânga-mprejur! Coborâți armele! Foc!

Amândoi traseră simultan și se păru că amândoi ratară. Lumina încă nu era prea bună. Ross auzise glonțul șuierând pe lângă el.

– Este suficient! spuse Dwight apropiindu-se.

Adderley lăsă pistolul descărcat să-i cadă din mână și îl ridică pe celălalt. Văzând asta, Ross făcu la fel. Exact când trase, pistolul îi fu smuls din mână și simți o durere mistuitoare în antebraț. Spre surprinderea lui, forța glonțului îl răsucise. Se aplecă strângându-și brațul, iar prin fum, îl zări pe Adderley pe jos.

Sângele îi șiroia printre degete în jeturi groase. Dwight ajunsese lângă el și încerca să rupă restul mânecii sfâșiate.

– Mai bine te-ai duce să-l vezi pe Adderley, îl îndemnă Ross.

– Imediat. Trebuie să-ți...

– Doctore Enys! spuse Craven trăgându-l de haină. Căpitanul Adderley este grav rănit.

– Du-te, zise Ross văzând că prietenul său ezita.

– Leagă-ți strâns și cât mai repede partea de sus a brațului, altminteri vei sângera de moarte.

Ross se așeză pe o piatră și încercă să rupă o fâșie din cămașă. Nu voia să cedeze, dar în cele din urmă o bucată de dantelă se rupse și cu toate că era subțire, era rezistentă. Și-o petrecu pe sub biceps cu mâna teafără, iar apoi, fiindcă nu reuși s-o lege, o răsuci și o tot răsuci până se strânse foarte tare. Antebrațul era plin de sânge. Nu putu vedea dacă glonțul îi distrusese osul, dar nu reușea să-și miște degetele. Copacii se mișcau într-un mod ciudat, și tot ce putea face era să nu se prăbușească pe frunzele veștede și umede.

Cei trei bărbați formau un grup la... nu puteau fi peste treizeci de pași. Oare îl nimerise cu primul, sau cu al doilea glonț? Și dacă îl lovise, cât de bine (sau rău) îl țintise? Strânse din dinți și se ridică. Brațul încă îi sângera, dar sângele nu mai țâșnea. Deja pierduse mai mult sânge decât cu ocazia celor două răni pe care le căpătase în America. Începu să meargă.

La fel de încet ca la începutul duelului, numai că distanța era de două ori mai mare. Era cale lungă. Douăzeci și opt de pași. Adderley mișca. Ăsta era un lucru bun. Însemna că nu era mort. Nu era mort. În timp ce Ross se apropia, John Craven se desprinse brusc din grup și o luă la fugă printre copaci, către poarta parcului.

Dwight avea geanta lângă el, îi tăiase lui Adderley haina, vesta și cămașa și ținea în mână niște tifon. Se părea că rana era la baza stomacului sau în partea de sus a piciorului drept. Ross se apropie clătinându-se.

Pleoapele lui Adderley fluturară.

– Ale naibii pistoale, murmură el. Nu sunt... precise. Aproape că te-am ratat cu totul... dragul meu.

– Unde s-a dus Craven? întrebă Ross.

– Să aducă o lectică, răspunse Dwight.

– Nu s-a... dus călare...

– S-a gândit că e mai repede așa. De obicei sunt lectici lângă barieră. Ross, stai jos aici! Apoi ține tifonul ăsta pe coapsa lui Adderley, cu mâna stângă. Iar eu o să-ți leg brațul.

– Pot să țin și singur tifonul, îngăimă Adderley. Tu pleacă, Poldark. Până nu vine cineva. Așa... ne-am înțeles.

– O să stau până vine lectica, zise Ross.

– Prostul naibii! spuse Adderley. Știam eu! Aș vrea să te fi omorât. N-ai loc de-atâția proști!

Ross se așeză pe iarbă și apăsă tifonul pe stomacul lui Monk, în vreme ce Dwight îi legă brațul. Făcu asta cu rapiditate și eficiență, iar după câteva minute, scoase garoul pe care și-l pusese Ross.

– Poți ajunge călare acasă? întrebă el.

– Cred că da.

– Atunci, pleacă. Adderley are dreptate. Craven s-ar putea întoarce cu doi gardieni.

– Împușcă-l dacă face asta, zise Adderley.

– S-ar putea să nu aibă de ales.

– O să stau până vine lectica, rosti Ross cu încăpățânare.

Primele raze de soare mângâiau vârfurile copacilor. Încă umede, frunzele îngălbenite erau luminate de sulițe arămii. Monk era deja doar pe jumătate conștient. Ross îl privi întrebător pe Dwight. Acesta făcu un gest evaziv.

Așteptară.

Frunzele continuară să cadă, aterizând ciudat pe cei trei bărbați tăcuți. Se auzi zgomot de picioare care alergau, și Craven apăru urmat de o lectică. Gâfâind, purtătorii ei o lăsară jos, iar Monk Adderley fu pus cu mare dificultate în ea. Părea să fi leșinat de-a binelea.

– Domnule Craven, voi însoți eu lectica. Dumneata ajută-l pe căpitanul Poldark să încalece și ia ambii cai, spuse Dwight.

– Cred că voi merge cu voi, zise Ross.

– Nu, rosti Craven. Este corect să pleci, iar condițiile au fost stabilite clar. Așa că respectă-le. Te sfătuiesc să te duci acasă și să chemi alt medic.

În timp ce lectica se îndepărta, Craven îl împinse cumva pe Ross în șaua calului său. Cu brațul susținut de lavalieră, Ross luă frâiele, întoarse calul și porni pe ceea ce avea să fie interminabilul drum până în George Street.

II

La ora nouă, Dwight îl găsi pe Ross în pat, dar neîngrijit de alt doctor deoarece refuzase să fie văzut de altcineva. Demelza făcea tot ce putea pentru el. Părea mai bolnavă decât atunci când avusese difterie.

– Ei bine, zise Ross. Ce-i cu Adderley? întrebă el strângând din dinți când Dwight îi desprinse bandajul.

– I-am extras glonțul care i se înfipsese chiar lângă vintre. Plumbul este steril, și am luat toate măsurile de precauție posibile.

Se lăsă tăcerea cât examină rana.

– Cum e?

– Se putea și mai rău. Glonțul a smuls o așchie din radius. Ulna este intactă.

– Al naibii să fiu de știu dacă l-am nimerit cu primul sau cu al doilea glonț.

– Cu al doilea. Lovitura pe care ai primit-o în braț te-a făcut să ții puțin mai jos. Demelza, ai un castron?

– Poftim.

– Unul mai mare. Și niște brandy. Ross, o să fie mai dureros decât ar fi trebuit pentru că, dacă o făceam imediat, șocul ar fi făcut ca brațul să fie parțial insensibil.

– Nu vreau brandy, spuse Ross. Fă ce ai de făcut.

Așa că Dwight făcu ce avea de făcut și curse mult sânge, iar la un moment dat, trebui să taie marginea rămasă pe os în locul unde se desprinsese așchia. Sudoarea se prelinse pe chipul lui Ross în timp ce, cu mâna teafără, strânse balustrada patului până o îndoi, pe chipul Demelzei curseră sudoare și lacrimi, bandajul fu pus, Demelza, preocupată ca totul să rămână secret, duse singură afară vasele însângerate, iar Dwight își închise geanta. Apoi șezură cu toții și băură brandy. Și o tăcere îndelungată se lăsă între ei. Cele câteva cuvinte rostite când și când tulburară tăcerea, dar nu o alungară. Fiecare se retrăsese în propriile gânduri – confuze, amare, neliniștite, amestecate cu amintiri. Afară, Londra se trezise de-a binelea, iar

zgomotelor obișnuite ale străzii li se alătură pentru scurt timp mugetul unei vaci. La etaj, două servitoare aveau treabă – li se auzeau pașii pe dușumele.

În cele din urmă, Dwight încercă să alunge urâta vrajă.

– Ați auzit vreodată de un om pe nume Davy?

Ross își ridică privirea.

– Cine?

– Davy. Humphrey Davy[1] – cred că așa îl cheamă.

– Nu. Cine este?

– Un tânăr din Cornwall care lucrează într-un laborator din Bristol. Pretinde că a descoperit sau inventat un gaz nou, numit oxid de azot, care, atunci când este inhalat, anesteziază simțurile. Omul n-are nici douăzeci și unu de ani, dar deja și-a publicat descoperirile. Susține că, deoarece gazul este capabil să anihileze durerea, e probabil să poată fi folosit la operațiile chirurgicale. Mi-aș fi dorit să fi avut azi așa ceva.

– Și eu, oftă Ross.

Dwight se ridică.

– Fără îndoială, chiar dacă afirmațiile lui sunt adevărate, vor trece ani până când medicii îi vor testa descoperirea. Avem o gândire foarte conservatoare.

Se lăsă din nou o tăcere grea.

– Ți-a mai trecut durerea? întrebă Demelza.

– Puțin, spuse Ross. Știți, mă gândeam... Oricât de mult a dorit Adderley ca povestea asta să rămână secretă, având în vedere că amândoi am ajuns în starea în care am ajuns, este foarte probabil să se afle.

Demelza se uită la Ross, care era tras la față și al cărui bandaj deja începea să se îmbibe cu sânge. Și gândi: „N-o să-l iert niciodată pentru asta!"

III

În zilele următoare, Demelza se gândi la tot ce se întâmplase. Considera că era o blasfemie să riști atât de mult pentru atât

[1] Humphry Davy (1778–1829) a fost un inventator și chimist englez, fondatorul electrochimiei. A inventat o lampă pentru mineri și o formă foarte timpurie a becului incandescent. (n.tr.)

de puțin. I se relevase o latură nouă, mai întunecată a lui Ross, cum nu-și imaginase că ar fi avut. Dar, de asemenea, soțul ei i se dezvăluise ca o persoană capabilă să se supună unei tradiții prostești a clasei din care făcea parte, tradiție pe care el, dintre toți oamenii, ar fi trebuit să aibă atâta rațiune încât s-o dezavueze.

Însă Ross se simți atât de rău vreme de câteva zile, încât ea nu avu inima să-i spună nimic. Singura persoană căreia îi putu mărturisi ce avea pe suflet era Caroline.

– Și eu am fost surprinsă, zise aceasta, dar, dacă mă gândesc mai bine, nu mă miră chiar atât de tare. Era de așteptat.

– Nu înțeleg ce vrei să spui.

Caroline evită să-i explice.

– Monk Adderley este un luptător. Așa va fi câte zile va avea. A fost pur și simplu un ghinion că l-a ales pe Ross.

Sprâncenele negre ale Demelzei se arcuiră și se contractară dureros.

– Nu asta ai vrut să zici, Caroline. Și nici eu nu m-am referit la asta. Ei vorbesc despre onoare. Onoarea care trebuie să primească satisfacție. Ce este onoarea?

– Un cod de conduită. O tradiție îndelungată. Ross ar fi pierdut respectul celorlalți dacă nu s-ar fi luptat.

– Respectul cui? În nici un caz al meu. Însă precis ar fi pierdut lucruri puțin mai importante. Viața! Sănătatea! Fiindcă încă nu știm cu certitudine dacă se va înzdrăveni. Plus soția, copiii, casa, cariera! Chiar se compară toate astea cu respectul?

– Așa sunt bărbații.

– Pe mine nu mă interesează bărbații care sunt așa! Caroline, cu patru ani în urmă Ross a mai riscat toate astea – pentru a-l scoate pe Dwight din închisoarea franceză Quimper. *Asta* consider eu onoare! Ce a făcut acum e dezonoare!

Caroline se uită la prietena ei.

– Fii blândă cu el, Demelza! Îl cunoști mai bine decât mine, dar cred că o să-și pună cenușă în cap pentru toată situația asta.

– Așa ar și trebui! Cu toate astea, am impresia că, în mare parte, este vina mea.

– Vina ta?

– Ei bine, responsabilitatea mea. Eu am fost motivul. Eu am fost *în realitate* motivul pentru care s-au certat. Știi asta, nu-i așa?

– Știu că ai fost motivul *parțial*. Dar nu cred că s-ar fi ajuns atât de departe doar din cauza asta. Ross și Monk s-au detestat din clipa în care s-au văzut, iar asta ține de instinct, nu de comportament.

Demelza se ridică.

– Comportamentul meu a fost de vină?

– Din câte am văzut eu, nu.

– Vezi tu, eram... fericită. Eu și Ross eram cu adevărat fericiți pentru prima oară... de dinainte de Hugh, iar eu eram entuziasmată, mă simțeam bine în noua societate. Poate că am avut un comportament prea neîngrădit cu Monk Adderley. Poate că am un comportament prea neîngrădit pentru societatea londoneză. Poate că bărbații de peste tot se simt prea încurajați de comportamentul meu, chiar și cei din Cornwall. Dar așa m-am *născut*. Desigur, în toți acești ani am învățat multe, dar poate că nu destule. Ross n-ar fi trebuit să mă aducă aici!

– Draga mea, nu poți generaliza după o singură întâmplare nefericită. Puteai să vii la Londra și de douăzeci de ori fără ca așa ceva să se întâmple. Fii mulțumită că nu-i mai rău. Oricare dintre ei sau amândoi ar fi putut muri.

– Exact la asta mă gândesc în fiecare clipă, suspină Demelza.

Iar apoi Monk Adderley muri.

IV

Febra lui Ross începu să scadă în a treia zi și tocmai își făcea planuri să se ridice din pat – împotriva voinței Demelzei –, pentru a-i face o vizită adversarului său, când John Craven aduse vestea.

Ross îl privi într-o tăcere sumbră, întinzându-se din nou pe pernele de pe care abia se ridicase parțial. Aflată la fereastră, Demelza își mușcă pumnul. Craven spuse:

– Medicul său l-a îngrijit tot timpul, și doctorul Enys l-a vizitat aseară, dar nu s-a mai putut face nimic. Din câte a zis doctorul Enys, se pare că s-a produs un blocaj al unui vas de sânge.

– Când...?

– În dimineața asta. John Craven își trecu o palmă peste mâneca hainei, se uită la Demelza, apoi își îndepărtă privirea. Am venit să-ți spun pentru că asta a dorit el. Și să te avertizez.

– Da. Înțeleg.

– El le-a zis tuturor că exersa cu pistoalele în Hyde Park și că unul i s-a descărcat accidental în stomac. Iar eu voi confirma asta.

– Mulțumesc, domnule Craven.

– Nu-mi mulțumi mie, căpitane Poldark. Mi se pare dezgustător să tolerez o minciună. Făcând asta, îmi pun propria onoare în joc.

– Atunci, n-o face.

– Înainte de începerea duelului, eu și doctorul Enys am jurat că asta vom face. Având în vedere întorsătura pe care au luat-o lucrurile, s-ar putea să fie necesar să mergem cu minciuna mai departe decât ne-am fi așteptat. Însă asta nu e vina dumitale, ci așa a fost să fie.

– Atunci, te eliberez de acel jurământ.

– Ross...

Domnul Craven se uită din nou la Demelza.

– Nu te teme, doamnă. Nu cred că ne poate elibera de jurământ nici dacă vrea s-o facă. Cel care ar fi putut s-o facă e mort.

Nimeni nu spuse nimic. După o vreme, Craven rupse tăcerea:

– Căpitanul Adderley mi-a mai zis să-ți spun – și nu fac decât să transmit mesajul lui – că te-ai dovedit un mare neghiob rămânând în parc până la venirea celor cu lectica. Din acest motiv, acum există doi martori care au văzut că acolo mai era un bărbat rănit. Iar dumneata, domnule, este evident că nu-ți poți ascunde rana. Totuși, căpitanul Adderley mi-a dat instrucțiuni să-i plătesc pe cei doi purtători ai lecticii cu câte cinci guinee, pentru a le închide gura, și cred că asta va fi îndeajuns.

Ross înghiți un nod și își linse buzele.

– Tocmai mă pregăteam să mă duc să-l văd. Am vrut să mă duc ieri, dar doctorul Enys mi-a spus că trebuie să stau în pat încă o zi. Acum...

Craven își drese glasul.

– Căpitanul mi-a zis să-ți atrag atenția că acum îi datorezi zece guinee.

Ross se holbă la el.

– A, desigur. Vrei să...?

– A spus că te roagă să i le plătești domnului George Warleggan în contul unui pariu.

Demelza se răsuci brusc de la fereastră, dar hotărî să nu spună nimic.

– Un pariu legat de mine? întrebă Ross.

– Nu neapărat, domnule. Nu cunosc motivul acelui pariu.

Două femei țipau una la alta pe stradă, iar undeva mai departe, diverși negustori ambulanți își făceau clopoțeii să răsune.

– Să înțeleg că Adderley nu avea pe nimeni în întreținere, domnule Craven?

– Pe nimeni. A lăsat un testament care conține o singură propoziție, prin care îi lasă totul domnișoarei Andromeda Page.

Ross se strâmbă când își mișcă brațul rănit.

– Îți sunt foarte îndatorat, domnule Craven. Îți pot oferi un brandy? Nu prea am altceva.

– Mulțumesc, nu. Trebuie să plec. Am de discutat cu doctorul Enys. Mâine se va face o anchetă.

– Voi fi acolo, desigur.

– Desigur, nu vei fi acolo! Asta ar încălca toate condițiile duelului impuse de la început de căpitanul Adderley. După cum am spus, nu-mi place nimic din toată afacerea asta, cu atât mai puțin implicarea mea.

– Faptul că nu l-am văzut înainte de a muri este ceva ce voi regreta tot restul vieții mele.

Craven ridică din umeri.

– Ei bine, domnule căpitan, a fost o luptă dreaptă, care s-a desfășurat corect. Asta pot garanta. Nu ai ce să-ți reproșezi. Monk Adderley a fost un om ciudat, înclinat spre excese. Trebuie să-ți spun că, deși nu ți-a purtat nici urmă de pică pentru rana mortală pe care i-ai pricinuit-o, una dintre ultimele remarci pe care le-a făcut a fost: „Aș vrea să-l fi omorât pe omul acela!"

V

Ancheta coronerului avu loc în sala de la etaj a hanului Star and Garter de pe Pall Mall. Demelza ar fi vrut să asiste, dar Dwight nu o lăsase. Cu cât existau mai puține legături cu căpitanul Adderley, cu atât mai bine. Așa că rămase cu Ross acasă și așteptă să afle ce se întâmplase.

Dură aproximativ o oră. Primul martor fu doamna Osmonde, proprietăreasa lui Adderley, care declară că acesta sosise acasă la șapte și jumătate într-o dimineață, cu o rană gravă în vintre. Fusese adus de o lectică purtată de doi oameni și fusese însoțit de domnul Craven și de doctorul Enys. Căpitanul Adderley se retrăsese în dormitor după ce îi spusese că se împușcase accidental în timp ce exersa tragerea

cu pistolul în Hyde Park. De asemenea, lăsase o declarație scrisă care susținea acest fapt, iar ea fusese unul dintre martorii care îi confirmaseră semnătura. După aceea fu chemat domnul Craven în boxa martorilor, iar acesta spuse că ieșise să călărească dimineață devreme și auzise o împușcătură. Se dusese în direcția sunetului și îl găsise pe căpitanul Adderley, prietenul lui, zăcând pe jos și sângerând din pricina unei răni. Plecase imediat să caute o lectică, iar pe drum se întâlnise cu doctorul Enys, pe care îl rugase să se ocupe de rănit; acesta îi oferise un tratament temporar, până era dus acasă. Confirmă mărturia doamnei, el fiind celălalt martor al declarației lui Adderley. Răspunzându-i coronerului, fu de acord că Adderley era un duelist cunoscut, dar spuse că, din câte știa el, în dimineața cu pricina nu avusese loc nici un duel. La următoarea întrebare declară că, în afară de Adderley, nimeni nu se aflase acolo la sosirea lui.

Doctorul Enys, următorul martor, declară că fusese condus în Hyde Park de către domnul Craven și că îl îngrijise pe rănit acolo unde îl găsise, apoi la el acasă, până în momentul morții.

– Nu mai era nimeni acolo când ați sosit pentru a-i da primele îngrijiri rănitului? întrebă coronerului.

Doctorul Enys ezită o fracțiune de secundă, își linse buzele, apoi rosti:

– Nu, domnule.

Doctorul Corcoran îl urmă în boxa martorilor și confirmă declarația doctorului Enys cum că Monk Adderley murise ca urmare a rănii pricinuite de un glonț care îi intrase în vintre, iar ulterior cauzase blocarea unui vas de sânge și insuficiența cardiacă.

– Este posibil ca rana să fi fost autoprovocată? puse coronerul întrebarea pe care uitase să i-o adreseze lui Dwight.

Doctorul Corcoran spuse că, în opinia lui, era improbabil, dar nu imposibil. Doctorul Enys fu chemat din nou și i se puse aceeași întrebare. Răspunse că, în opinia lui, era posibil.

Coronerul întrebă apoi dacă cei doi purtători ai lecticii fuseseră găsiți, dar se părea că dispăruseră, iar nimeni nu le cunoștea numele. Juriul se retrase și reveni după zece minute cu verdictul de „moarte accidentală".

Însă aproape în același timp în care avea loc ancheta, în cercurile parlamentare și aristocratice se răspândi zvonul despre ceea ce se întâmplase în realitate. Nimeni nu știa cine dezvăluise adevărul. Desigur, se știa despre scurta dispută din Cameră. Poate

că Adderley îi spusese ceva Andromedei Page. Apoi se discută dacă autoritățile aveau să ia măsuri împotriva supraviețuitorului în condițiile în care nu existau alte dovezi cu excepția faptului că „se știa". Ross era hotărât să se ducă la înmormântarea lui Adderley, iar Dwight trebui să-și folosească forța fizică pentru a-l împiedica. Risca să-și atragă vreo insultă sau vreo izbucnire furioasă din partea unuia dintre prietenii lui Monk și cu siguranță ar fi provocat comentarii.

Din fericire sub acest aspect, încă se simțea foarte rău și reușea să stea dor o oră sau două pe zi în șezut. Cu toate că într-un fel fuseseră mai grave, rănile căpătate în America nu-l deranjaseră atât de tare. Spre îngrijorarea lui Dwight, rana de la braț refuza să se vindece. Demelza încercă să-l convingă pe Ross să adopte o anumită atitudine în caz că aveau să fie vizitați de vreun polițist sau de un alt reprezentant al legii. La început, el spusese că nu putea decât să răspundă la întrebări. Când ea voise să știe dacă avea să răspundă cinstit sau necinstit, el replicase că depindea de ce anume avea să fie întrebat. Asta n-o satisfăcu, așa că îi puse întrebare după întrebare ca să vadă ce intenționa să spună. Nu primi răspunsuri foarte satisfăcătoare până când nu-l întrebă ce rost avusese ca doi bărbați onorabili să mintă sub jurământ de dragul lui dacă el le disprețuia ajutorul.

Așa că zilele se scurseră lent una după alta în timp ce ei stăteau în casă, așteptând bătaia la ușă a unei oficialități.

Capitolul 30

I

În stilul lui pervers, Adderley își jucase jocul cu adversarul lui până la capăt, așa că George Warleggan aflase de rana lui abia miercuri. Joi dimineață se dusese acasă la Adderley, dar găsise draperiile deja trase și pe proprietăreasă văzându-și de treabă în timp ce aștepta băiatul să vină cu vestea că doctorul Corcoran pronunțase decesul. Chiar și atunci, avusese nevoie de ceva vreme ca să descopere ce se întâmplase. Rezultatul anchetei nu-l convinsese defel, iar bârfele

șoptite îi confirmaseră bănuielile. Îl înfuria gândul că adversarul lui Adderley era posibil să scape de pedeapsa justiției.

În lunea următoare îi făcu o vizită domnului Henry Bull, KC[1], la biroul său de la Westminster. Îl cunoscuse cu nouă ani în urmă, când domnul Bull se ocupase de procesul unui om acuzat de revoltă, de incitare la revoltă și distrugere, precum și de atacarea unui ofițer vamal, fapte pasibile cu condamnarea la moarte. De atunci, George păstrase legătura cu el văzând cum accedea spre o poziție de influență. În prezent era avocat al regelui, ceea ce însemna că era principalul reprezentant al Coroanei în instanțele amiralității și cele ecleziastice.

George consideră că era cea mai potrivită persoană pe care o putea aborda – adică, cea mai potrivită dintre cele pe care le cunoștea –, iar domnul Bull, cunoscând puterea și influența tot mai mari ale domnului Warleggan, avu grijă să-l întâmpine cu politețea și atenția cuvenite. Cu politețe și atenție, îl ascultă pe domnul Warleggan în timp ce acesta își exprimă nemulțumirea.

– Ei bine, da, spuse el. Desigur că mi-l amintesc bine pe Poldark. Un om tare încăpățânat. Ar fi trebuit să fie spânzurat atunci, dacă ar fi fost să se facă dreptate, însă juriile voastre din Cornwall sunt prea sentimentale în privința localnicilor. Dar în acest caz, domnule, în acest caz... chiar dacă tot ce se zvonește este adevărat, unde sunt dovezile? Ai? Ancheta a avut loc, verdictul e moarte accidentală. Pentru a redeschide ancheta, am avea nevoie de niște dovezi care să coroboreze aceste speculații.

– Poldark a fost rănit și zace în camera lui. Asta știe toată lumea.

– Da. Adevărat. Dar cum demonstrați că există o legătură? Poate că oamenii se grăbesc să tragă concluzii.

– Cel puțin, ar trebui să fie interogat.

– Ar putea fi, dar nu sunt sigur în ce temei. Nimeni nu l-a *acuzat* de nimic. Adderley e mort. Nimeni nu l-a văzut pe Poldark în Hyde Park în acea dimineață. Sau, dacă l-au văzut, au mințit pentru a-i salva pielea. Am impresia că a existat un fel de pact. Foarte neobișnuit, dar știi că Adderley a avut mai multe necazuri decât Poldark – cel puțin în privința duelurilor –, așa că aș presupune că s-au înțeles să se lupte fără secunzi, fără vreun martor, și naiba să-l ia pe cel învins. Foarte neobișnuit, aș spune, căci nu așa ar trebui să se comporte niște

[1] *King's Counsel*, avocat al Coroanei britanice (n.tr.)

gentlemeni. Dar amândoi au fost militari, infanteriști mai precis, amândoi, nebuni ca Aiax[1], așa că la ce să te aștepți?

– Mie mi se pare că este revoltător să presupui că bunul lui prieten Craven trecea „întâmplător" pe-acolo în momentul împușcăturii. Și că doctorul Enys era în zonă la acea oră matinală. Nu s-a făcut nici o încercare, efectiv nu s-a făcut nici o încercare de a-i găsi pe cei doi purtători ai lecticii cu care a fost dus Adderley acasă. După cum nu s-a făcut nici o încercare de a găsi vreun alt martor de la fața locului. Toată povestea miroase a născocire, domnule!

– Poate. Poate. Domnul Bull își ţuguie buzele groase și privi hârtiile din fața lui. Ei bine, domnule Warleggan, oricât m-aș bucura să-ți fiu de ajutor – cu toate că nu prea este teritoriul meu –, nu există nici o acțiune *oficială* pe care ți-aș putea-o sugera în această etapă. Însă dacă o anchetă neoficială ar duce la descoperirea unor informații promițătoare, aș fi încântat să le aud și să le transmit celor în măsură să le folosească.

George trebui să se mulțumească cu atât dèocamdată. Cu ocazia vizitelor sale regulate la White's, unde avusese grijă să se ducă de trei ori pe săptămână după ce fusese ales, constatase că Sir John Mitford, procurorul general, era și el membru al clubului. George îl știa doar din vedere, dar deja reperase un membru care cunoștea pe toată lumea și care nu prea avea bani, așa că era bucuros să se împrietenească cu oricine avea mulți, motiv pentru care, într-o seară, îl aşteptă și, când îl văzu pe Sir John intrând în fumoar după cină, îi ceru noului său prieten să-l prezinte.

Zis și făcut. Mitford îl salută cu amabilitate, iar după câteva momente de conversație superficială, al treilea bărbat se retrase.

Așa că George putu să îndrume cu tact discuția în direcția dorită și comentă cât de mult regreta clubul pierderea unuia dintre cei mai populari membri ai săi. Mitford întrebă despre cine era vorba și sprâncenele lui se apropiară – a, da, tânărul Adderley, mare păcat, cu toate că omul nu putuse niciodată să joace o mână cinstită la whist fără s-o transforme într-un pariu cu mize revoltătoare. George spuse că el regreta în mod deosebit pierderea, pentru că Monk Adderley fusese cel care îi susținuse candidatura la club, plus că îi fusese

[1] După moartea lui Ahile, atât Aiax, cât și Ulise pretind armura lui ca răsplată pentru eforturile lor în Războiul Troian. În cele din urmă, după lungi dezbateri, armura îi revine lui Ulise. Înnebunit de furie, Aiax măcelărește un grup de oi, crezând că sunt niște ostași ahei. (n.tr.)

un prieten vechi și prețuit. După alte câteva remarci de acest gen, cuvântul „crimă" fu introdus în conversație. Sir John se miră – de unde până unde crimă, că doar verdictul fusese moarte accidentală? George zâmbi.

– Da, domnule, dar nimeni nu crede asta.

– A, zise Mitford, te referi la povestea cu duelul? Da, știu, toată lumea vorbește. Cum îl cheamă pe cel care ar fi fost implicat în asta? Pol-cumva. Nu cred că l-am cunoscut sau că știu ceva despre el.

George îi făcu o descriere sumară, dar cuprinzătoare a carierei lui Ross și îi oferi și niște detalii despre acuzațiile care i se aduseseră la Bodmin, spunându-i că, în opinia generală, se făcuse vinovat de infracțiunile pentru care fusese pus sub acuzare, dar că fusese eliberat de către un juriu corupt.

– Ah! Pare un tip care nu pune prea mare preț pe lege. Dar așa era și Adderley. Aș zice că nu e mare diferență între ei. Păcat că nu s-au omorât unul pe altul.

– Ei bine, Sir John, nu s-au omorât, spuse George. Dar îndrăznesc să afirm că, dacă Poldark scapă nepedepsit, dacă nici măcar nu e *acuzat*, s-ar comite o mare eroare judiciară.

Mitford îl privi pe sub sprâncene.

– Dragă domnule Warlesson, după cum îți poți da seama, eu nu am cum să fiu la curent cu toate întâmplările nefericite din această metropolă. Și nimeni altcineva nu poate. După cum probabil știi, orașul duce o mare lipsă de polițiști. De pildă, în districtul Kensington există doar trei polițiști și trei ajutoare de polițiști care se ocupă de un teritoriu cu o suprafață de patruzeci de kilometri pătrați. La ce te poți aștepta? Sir John își drese zgomotos glasul. Dar în fond, dacă privești lucrurile din altă perspectivă, cine poate spune că Adderley nu s-a sinucis? Știm cât de ahtiat era după bani. În acest club sunt oameni care n-o să mai vadă niciodată culoarea aurului lor. Și chiar dacă a fost cum zici dumneata...

– Da...?

– Adderley nu a fost împușcat în spate, nu-i așa? Nimeni nu pretinde că acest Pol-cumva nu l-a împușcat în luptă dreaptă, nu?

– Duelul este ilegal, Sir John. Toate marile autorități – Coke, Bacon și restul – au afirmat că nu diferă cu nimic de o crimă obișnuită. Iar în acest caz, este cu atât mai rău cu cât a avut loc în secret.

Sir John se ridică.

– Am o întâlnire de afaceri, așa că te rog să mă scuzi. Cât despre legile noastre, se întâmplă să le cunosc. Dacă un om este ucis într-un

duel, adversarul său e acuzat de crimă. Totuși, îți amintesc că aceleași legi solicită dovezi că o faptă a fost comisă. Bârfele și suspiciunile nu sunt martori de încredere când ajung în fața unui judecător. Când o să ai mai multe decât o simplă flecăreală de salon, te rog să-mi dai de veste.

În drum spre salonul de jocuri, Sir John se uită la lista noilor membri afișată în hol pentru a se lămuri dacă domnul Warlesson era trecut pe ea.

Așa că George plăti doi oameni pentru a face investigații, iar Ross continuă să-și îngrijească rana în vreme ce Demelza aștepta.

II

Avură destui vizitatori. Întreținură cu grijă basmul că se rănise în timp ce își curăța pistolul și vorbiră despre eșec după marile speranțe legate de campania din Olanda, despre tensiunile și suspiciunile dintre ruși și englezi ca urmare a faptului că rușii care debarcaseră la Yarmouth beau uleiul din felinarele de pe străzi, despre uralele cu care generalul Buonaparte fusese primit în Franța, despre speranțele că avea să se încheie pacea și despre sila provocată de războiul care dura de opt ani. Sau vorbiră despre ultima piesă, ultimul scandal și ultimele zvonuri legate de sănătatea regelui. Nimic personal.

În tot acest timp, într-un colțișor al minții Demelzei zumzăia cu o răutate ciudată cântecelul a cărui melodie nu o putea uita:

Păstorule, mi-am pierdut mijlocul,
Nu mi-ai văzut trupul?
Sacrificându-mă gustului modern,
M-am purtat ca o proastă...

Apăru și un musafir surprinzător. Când doamna Parkins îi rosti numele, Demelza se duse la ușă ca să se asigure că auzise bine. Era Geoffrey Charles Poldark.

– Ia te uită! Mătușică Demelza, pari atât de speriată! Crezi că sunt o fantomă? Îmi permiți să-l văd pe stimatul meu unchi?

Palid și slab, intră în cameră. Ross ședea într-un fotoliu, îmbrăcat în cămașa de noapte, cu brațul încă zvâcnindu-i, dar simțindu-se mai bine. Îi zâmbi tânărului și îi întinse mâna stângă, dar Geoffrey Charles se aplecă și îl sărută pe obraz. Apoi o sărută pe Demelza.

Purta o haină și pantaloni trei sferturi din mătase în dungi albastre și maro și o vestă din mătase albă.

– Pe toți dracii! rosti el. Unchiule Ross, ce-i cu povestea asta cum că te-ai împușcat în mână? Martor mi-e Dumnezeu că n-aș fi crezut niciodată că poți fi atât de neatent! Și cum este? Pe jumătate vindecată, sper. Aproape ca nouă? Data viitoare, ai de gând să încerci să-ți nimerești piciorul? Că te-aș sfătui să n-o faci. Rănile la picior sunt mult mai dureroase.

– Te avertizez că este primejdios să râzi de un invalid. Îmi sare țandăra foarte repede. Dar tu ce cauți aici? Tragi chiulul de la studii pentru a deveni un filfizon?

– Ce caut aici? Câtă recunoștință! Îmi vizitez o rudă bolnavă, asta fac. E o scuză suficient de bună pentru a lipsi de la orice curs, nu-i așa?

– O să trecem cu vederea de data asta, spuse Ross. Demelza, vrei să tragi, te rog, clopoțelul? Băiatului i-o fi foame.

– Mi se pare foarte amuzant că, la vârsta mea, toată lumea presupune, de fapt e convinsă, că îmi este mereu foame, zise Geoffrey Charles.

– Și nu-ți este?

– Ba da.

Râseră cu toții.

– Serios, totuși, spuse Ross după ce Demelza ceru să li se aducă ceai, *crumpets*[1] și *scones*[2] cu unt.

– Serios. Acum, că mama și unchiul George locuiesc în King Street, nu mi-e deloc greu să vin aici, așa că îmi iau adesea o după-amiază liberă și mi-o petrec cu ei – de fapt, cu mama și cu Valentine, fiindcă unchiul George este adesea plecat cu afacerile lui. Astfel că, aflând ce ai pățit, m-am gândit să te vizitez pe tine în schimb.

Sporovăiră o vreme, într-o atmosferă plăcută pentru prima dată după duel. Ross spuse:

– Intenționasem s-o aduc pe mătușa ta în vizită la tine sau să te invit la noi, dar, după cum îți dai seama, având în vedere că eu și unchiul George... Ei bine, am ezitat să fac ceva ce ar fi putut s-o supere pe mama ta.

---

[1] Un fel de turtă englezească pufoasă și moale, care seamănă cu clătitele americane (n.tr.)

[2] Pâinici tradiționale scoțiene care pot avea diverse umpluturi (n.tr.)

– Ah! exclamă Geoffrey Charles. *Dicenda tacenda locutus*[1]. Știi, mătușă Demelza, unii își petrec ceasuri întregi pentru a învăța limbi stupide doar ca să pară superiori în fața celor care n-au avut timp de pierdut. Aș prefera de o mie de ori să stau cu Drake și să învăț cum se face o roată.

Demelza îi adresă unul dintre zâmbetele ei radioase.

– Deci ei nu știu că ești aici? întrebă Ross.

– Nu. Și nici nu vor afla. Cu toate că, peste scurtă vreme, n-o să mai dau doi bani pe ce crede unchiul George. În mai puțin de doi ani o să fiu la Magdalen College de la Universitatea Oxford, iar atunci o să mă simt propriul stăpân.

Ross își mișcă brațul pentru a-i domoli zvâcnirile dureroase.

– Geoffrey, n-o să poți prelua domeniul Trenwith decât peste trei ani. Și vei avea doar proprietatea, nu și bani lichizi. Fără unchiul George care să te finanțeze, casa aceea va deveni o ruină – așa cum era înainte ca mama ta să se mărite cu el. Având în vedere toate astea, te-aș sfătui să fii mai discret – nu doar de dragul mamei tale, ci și de al tău. Dacă, odată ajuns la o vârstă mai matură, să zicem peste cinci ani, vei considera că e bine pentru tine să rupi legăturile cu domnul Warleggan și să-ți revendici pe deplin moștenirea, sper că, până atunci, voi avea destui bani proveniți din mină și din alte surse ca să te ajut să-ți întreții domeniul care îți aparține de drept. Dar asta se va întâmpla în viitor. În prezent...

Geoffrey Charles se sprijini încruntat de spătarul fotoliului.

– Îți mulțumesc, unchiule. Este foarte frumos ce ai spus. Sper însă că nu voi avea nevoie de ajutorul tău. Cu toate că, Dumnezeu știe, gusturile mele deja depășesc alocația. Cât de degradant este subiectul banilor! Și cât de dezagreabil este că tatăl meu vitreg are atât de mulți! N-ai vrea să găsim un subiect de conversație mai interesant? Dacă nu e prea delicat, n-ai putea să-mi spui mai multe despre cum ai ajuns să fii împușcat în mână?

– Nu, zise Ross.

– Ah! Deci nici ăsta nu-i un subiect interesant... Mătușică, ești atât de dulce, că-mi vine să te mănânc. Fetele din Londra sunt mai drăguțe decât cele din Cornwall. Dar din când în când, vezi câte una de la noi care le întrece pe toate.

– Cred că un subiect mai interesant ar fi mâncarea, spuse Demelza zâmbindu-i din nou. Mi se pare că vine ceaiul.

[1] Lucruri care nu trebuie spuse (n.tr.)

III

Plecă pe la ora șapte, stârnind temerile Demelzei în privința siguranței lui pe străzile Londrei. Primise permisiunea să-și petreacă noaptea la Grosvenor Gate, așa că nu era nici o grabă. Merse pe jos până la Strand, croindu-și drum printr-un grup de prostituate care se agățară de hainele și de trupul lui când trecu printre ele, și în scurt timp găsi o lectică.

Când ajunse acasă, găsi o plăcută atmosferă de familie. George era acolo și răsfoia o carte – de fapt, părea un registru contabil – în fața focului. Elizabeth ședea în celălalt fotoliu, frumoasă ca întotdeauna, cu toate că Geoffrey Charles avu impresia că se îngrășa. Încă nu-i spuseseră. Într-un colț al camerei, Valentine Warleggan, care nu împlinise șase ani, cu părul negru și chipul ascuțit, dar frumușel, se legăna pe căluțul său. Elizabeth îl întrebă cum se distrase la grădina zoologică și comentă că stătuse prea mult. El răspunse că reptilele se trezeau abia la căderea nopții și că își petrecuse ultima oră în terariu. Constatase că, de când studia la Harrow, îi era ușor să mintă.

George îl întâmpină cu amabilitate. Lui George trebuia să i se recunoască meritul că întotdeauna își tratase fiul vitreg cu considerație. Fiul lui vitreg fusese cel care refuzase să-l accepte. Fiul lui vitreg fusese cel care refuzase să dea uitării trecutul. Relația lor era așa cum fusese întotdeauna – se tolerau politicos, ceea ce era cam tot ce îndrăznea să spere Elizabeth.

Deși pariul făcut cu Monk Adderley se încheiase atât de prost, George era într-o stare de spirit rezonabilă în acea seară. Oamenii lui găsiseră în ajun doi purtători de litieră care susțineau că îl duseseră pe Adderley acasă, dar, în urma întrebărilor mai precise, se dovedise că minteau și că făcuseră acea afirmație doar pentru a primi recompensa oferită de George, așa că orice avocat i-ar fi desființat în cinci minute la tribunal. În consecință, fuseseră trimiși să-și vadă de treabă, la fel și oamenii lui George, cu instrucțiunea de a fi mai atenți în privința peștelui pe care-l prindeau în năvod.

George privi lucrurile filosofic. Odată cu moartea lui Monk, pierduse una dintre cele mai prețioase modalități de a-și face legături sociale; pe de altă parte, Adderley reprezentase în timpul vieții o cheltuială împovărătoare. Nu îi păsa deloc de bani, iar de când devenise prieten cu George, ajunsese să-l considere o sursă inepuizabilă. Făcuse împrumuturi unul după altul. Uneori îi restituia o mică

sumă, numai ca să ceară una și mai mare. Așa că, deși pierderea lui era tristă, nu era întru totul o pierdere. George se gândi că se putea descurca foarte bine și de unul singur.

Și chiar dacă Ross Poldark nu avea să fie acuzat oficial pentru uciderea lui, soarta fusese totuși dreaptă. Ross suferise o rană gravă, care, potrivit zvonurilor, era posibil să ducă la pierderea brațului, iar scandalul ar fi putut să-i afecteze considerabil cariera. Dacă George îi evaluase corect, Boscawenii erau foarte stricți în privința respectării legii și nu doreau să fie reprezentați în parlament de un instigator care ucisese un alt deputat într-un duel clandestin, neglijând formalitățile cuvenite. Cât despre banca recent înființată, veștile despre scandal aveau să ajungă rapid în Cornwall, iar bancherii, care urmau îndeaproape litera legii, nu aveau să fie nici ei încântați.

Pe de altă parte, afacerile lui George prosperau. Cu o zi în urmă, domnul Tankard, avocatul și agentul lui personal, venise la Londra cu numeroase documente și informații. Acum, că practic deținea burgul St Michael, George căuta modalități de a-și reduce costurile cu proprietățile. Existau acolo circa patruzeci de chiriași care plăteau foarte puțin. Însă faptul că acele case erau într-o stare atât de proastă, încât mai aveau puțin și se prăbușeau peste ocupanții lor nu-i împiedica pe titularii contractelor de închiriere să aibă drept de vot și să se folosească de el. Astfel de oameni votau pentru cine li se spunea dacă aveau destule stimulente din partea proprietarului. Iar George era proprietarul. Și constatase că votanții, deși servili într-o anumită măsură, nu erau ușor de satisfăcut. Desigur, îi plăteai ca să te aleagă, dar asta nu însemna că era singura ocazie când se așteptau la beneficii.

Planul lui era să dărâme pur și simplu casele cele mai vechi și mai dărăpănate. Avea să dureze câtva timp și poate era necesară o oarecare fermitate, dar se putea face. De pildă, dispariția a zece case îi reducea cheltuielile viitoare cu un sfert. Firește, ocupanții lor aveau să protesteze cu vehemență, însă el deja cumpărase niște cocioabe aflate lângă o mină moartă, la vreo trei kilometri distanță, și pusese să fie reparate. Nimeni nu l-ar fi putut acuza că era inuman. Creaturile pe care intenționa să le mute acolo erau atât de sărace, și casele din care le scotea erau atât de șubrede, încât chiar se putea lăuda că le făcea un bine. Singura diferență era că, nemaifiind plătitori de chirii în burgul parlamentar St Michael, principalul lor mijloc de trai avea să dispară. George se gândi că era chiar posibil ca ei să fie obligați să *muncească*.

Tocmai examina registrul adus de Tankard, în care erau descrise în detaliu casele ce urmau să fie dărâmate, ocupanții lor, vârstele acestora și datele la care ei și familiile lor urmau să fie evacuați.

– Valentine, e timpul să iei cina, spuse Elizabeth. Cred că doamna Wantage a uitat de tine.

– Da, ma-ma. Peste două sau trei minute, ma-ma.

Cu o cravașă în mână și cu o șuviță de păr negru legănându-i-se pe frunte, Valentine își călărea căluțul-balansoar. Era clar implicat într-o misiune primejdioasă, care nu putea fi întreruptă.

Geoffrey Charles îl privi amuzat.

– Pe legea mea, cred că Valentine urmează să se bată într-un duel.

„Thomas Trevethan, pantofar, citi George. 57 de ani, locuiește cu sora lui, Susan Hicks, văduvă, 59 de ani." Trevethan deja îi trimisese o scrisoare prin care îl ruga să-i sprijine afacerea cu cizme și pantofi. Bine că scăpa de el. „Tom Oliver. Lăptar, 40 de ani, soție și patru copii." Pe cine aproviziona cu lapte? Fără îndoială, avea o singură vacă costelivă. „Arthur Pearson, producător de malț." Ce profesii aveau parazitii ăia!

Geoffrey Charles râdea zgomotos cu râsul lui strident, pe jumătate spart, așa că Elizabeth, zâmbind, își puse broderia în poală, iar George, registrul. Până și Valentine își pierdu concentrarea, iar căluțul lui începu să se legene mai puțin violent.

– Ce este? întrebă Elizabeth. Ce-i, Geoffrey Charles? Ce te amuză atât de tare?

– Va-Valentine! Geoffrey Charles se sufoca de râs. Uitați-vă la el! Pe legea mea, este imaginea vie a unchiului Ross!

Capitolul 31

I

Pe 9 noiembrie, Dwight desfăcu din nou cu grijă bandajele, adulmecându-le pe măsură ce le îndepărta. Acestea dezvăluiră că brațul încă era inflamat, însă doar în jurul rănii. Umflătura dispăruse.

– Ross, nici nu-ți imaginezi ce noroc ai, spuse el.

– Cum așa?

– Acum trei zile credeam că va trebui să-ți amputez brațul deasupra cotului. După cum sunt sigur că știi, există o etapă când otrava din sânge se răspândește rapid. Atunci se pune problema pierderii unui membru pentru salvarea vieții.

– Să nu-i zici Demelzei.

– Știe deja. Nu puteam să risc fără permisiunea ei.

– Și acum, cum este? întrebă Ross privindu-și brațul.

Dwight rula bandajul.

– Probabil că vopseaua din mânecă a intrat în rană... Acum? Cred că, în vreo patru săptămâni, te vei putea folosi de mână. Dar Demelza va mai trebui să-ți mai curețe rana o vreme.

– Abia îmi pot mișca degetele.

– Nu te strădui prea tare. Fă niște exerciții ușoare în fiecare dimineață. Ross, săptămâna viitoare mă întorc în Cornwall. Am rămas atât de mult doar pentru tine.

– Caroline te însoțește?

– Nu... Spre sfârșitul lunii mai sunt câteva evenimente la care vrea să participe. Se va întoarce la începutul lui decembrie.

– Sper că, de data asta, va sta mai mult.

Dwight puse bandajul în geantă și o închise. În lumina dimineții, chipul lui părea neașteptat de tânăr sub părul ce încărunțea.

– Așa cred. Asta a spus.

– Indiferent ce a însemnat vizita ta pentru Caroline, mie aproape că mi-a salvat viața.

– Propriul corp ți-a salvat viața, Ross, fiind destul de puternic încât să respingă infecția.

– În orice caz, mai puternic decât mintea, care n-a fost capabilă să reziste infecției reprezentate de Monk Adderley.

– Toată povestea asta s-a isprăvit. Trebuie să te gândești la viitor, nu la trecut.

– Nu sunt sigur că s-a terminat. O astfel de faptă are consecințe.

Dwight își făcea de lucru cu încuietoarea genții.

– Ce-ar fi să vii cu mine acasă?

– Nu. Încă nu. Mai sunt niște lucruri pe care trebuie să le rezolv.

– Nu poți desface ce s-a făcut, Ross. Este o chestiune de adaptare la o nouă situație.

– Ei bine, vom vedea...

A doua zi, ceața se ridica deasupra fluviului când Ross își vizită patronul. Îl găsi pe lordul Falmouth acasă și dispus să-l primească.

Stătură de vorbă într-un salonaș retras, deoarece doamna Boscawen lua ceaiul cu câteva doamne în salonul mare.

Lordul Falmouth îi strânsese lui Ross mâna stângă și sugerase cu răceală să bea amândoi un vin de Canare. Purta o tichie, o haină de culoarea prunei, lucioasă la coate, o pereche de pantaloni trei sferturi din mătase neagră și ciorapi.

– Sper că... rana autoprovocată ți se vindecă.

– Mulțumesc, milord, da, se vindecă. Cu toate că i-a luat destul de mult. Doctorul Enys spune că va mai dura o vreme până când mă voi putea iscăli.

– Asta îți va fi de folos când te vei întoarce la prietenii tăi bancheri.

– Asta în speranța că mai vor să aibă de-a face cu mine.

Falmouth îi dădu paharul oaspetelui său.

– Ai avut noroc că ți-ai putut aduce propriul medic. Ăsta este un lux pe care nici chiar eu n-am fost sigur că mi-l permit.

Ross zâmbi.

– Se întoarce la începutul săptămânii viitoare. După aceea, va trebui să mă descurc singur sau să apelez la cineva din Londra. Sorbi din vin și făcu o pauză. Multe s-au întâmplat de când am luat masa împreună ultima oară, lord Falmouth.

– Am remarcat.

Expresia vicontelui era indescifrabilă. Niciodată genul de om care să dezvăluie ce simțea, în clipa aceea părea să evite cu grijă acest lucru. Cu excepția unei vagi nuanțe de sarcasm, vocea îi era neutră, de parcă aștepta ca vizitatorul său să spună ce gândea înaintea lui.

– Bănuiesc că se știe deja cum au stat lucrurile de fapt, spuse Ross. Totuși, cred că nu se știe cu exactitate, și m-am gândit că este bine să afli de la mine de îndată ce am putut să ies din casă.

– Dacă ești sigur că vrei să-mi spui.

– De ce n-aș fi?

– Pentru că un zvon este una, iar o mărturisire e alta. Este mai bine ca unele lucruri să rămână nespuse, domnule căpitan.

– Milord, te asigur că, exceptând acest caz, vor rămâne nespuse. Dar eu reprezint orașul Truro din partea dumitale și, cu toate că uneori nu acord prea multă atenție acestui lucru, consider că este normal să afli adevărul.

– Foarte bine. Falmouth se duse la ușile de sticlă, care dădeau spre o seră, și le închise. Spune ce ai de spus.

Ross îi relată povestea duelului. După ce termină, lordul umplu din nou paharele, atent să nu dea pe dinafară.

– Și ce anume dorești de la mine?

– Eventual, un sfat.

– Ce fel de sfat?

– În Cornwall sunt cunoscut drept un om care se înfurie relativ ușor. La Londra nu am această faimă. Desigur, duelul a fost o luptă dreaptă, dar simplul fapt că s-a desfășurat clandestin și că justiția nu a putut lua măsuri împotriva mea – sau cel puțin *se pare* că nu poate – sugerează că, dacă aș fi fost judecat, aș fi fost pedepsit. Iar dumneata vrei să te reprezinte la Westminster un parlamentar, nu un scandalagiu violent, stigmat pe care-l voi purta o vreme. Așa că m-am gândit că ar fi corect să demisionez, iar în locul meu să numești pe cineva mai potrivit. La urma urmelor, acum nu sunt nici un fel de probleme cu Truro, care îți aparține în întregime. Nu va fi nevoie de alegeri. Chestiunea s-ar putea rezolva în două luni.

Lordul Falmouth se ridică și trase de șnurul clopoțelului. Un servitor veni repede.

– Adu-mi o sticlă de vin de Canare mai vechi.

– Da, milord.

– Și ia sticla goală.

– Da, milord.

Tăcerea se menținu până la sosirea celeilalte sticle de vin.

– Ăsta-i mai bun, zise Falmouth. Îți rămâne pe limbă un vag gust de fum. Din păcate, mai am puțin. Mama l-a cumpărat anul trecut.

– Într-adevăr, spuse Ross. Are mai multă consistență.

– În ceea ce privește problema dumitale, Poldark, îmi spui de fapt că te-ai săturat de Westminster și că vrei să pleci oricum?

– Nu asta am zis. Dar este posibil ca, după anul în care am fost în parlament, dumneata să te fi săturat de mine.

Vicontele aprobă din cap.

– Nu-i exclus. Destul de frecvent, am avut opinii diferite. Însă doar una sau două chestiuni au fost importante – de pildă, Legea emancipării catolice. Diferențele noastre de opinii nu apar *de fapt* în privința problemelor, ci a principiilor.

– Nu sunt sigur că înțeleg ce vrei să spui.

– Ei bine, hai să vorbim concret despre un lucru. Îți displace modul în care a evoluat Revoluția Franceză și ești gata să i te opui cu tot ce-ți stă în putere. Dar în sinea ta, crezi în principiile libertății, egalității și fraternității, cu toate că nu vezi lucrurile la fel și nu folosești aceste cuvinte. Umanitatea, sentimentele dumitale sunt

de acord cu ele și nu sunt atât de îngrădite de rațiune, care îți spune că sunt țeluri imposibil de atins.

Ross rămase tăcut o vreme.

– Dar dacă elimini sentimentalismul, republicanismul, violența revoluției, dumneata nu ești atras de aceste idealuri?

Falmouth zâmbi cu buzele strânse.

– Poate că eu am învățat să mă stăpânesc mai bine, să-mi impun să mă las condus doar de rațiune. Să zicem că cred mult în fraternitate, oarecum în libertate și deloc în egalitate.

– Adică exact invers față de ce fac francezii acum, zise Ross. Au insistat atât de mult asupra egalității, încât nu mai este loc pentru libertate și prea puțin pentru fraternitate. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

– Atunci, o să-ți răspund acum. Vicontele se plimbă prin încăpere timp de câteva momente, își scoase tichia și își scărpină capul. Când o să vreau să demisionezi, îți voi comunica. Iar când vei dori să demisionezi, te rog să-mi spui. Îmi place ca un membru al parlamentului să aibă *ceva* caracter. Dar o prostească, nefericită și fatală chestiune legată de onoare, oricât de neplăcută ar fi, nu poate constitui un temei pentru o asemenea decizie. Cu toții învățăm din greșelile noastre. Eu asta încerc să fac. Și sper că și dumneata, domnule căpitan.

Ross puse paharul pe masă.

– Mulțumesc. Asta doream să știu.

– Dar du-te acasă, spuse Falmouth. Du-te acasă imediat! N-ai nimic important de făcut aici. Știi cum se spune: Ochii care nu se văd se uită. Asta e valabil și în cazul legii. Dacă le trece prin minte să-ți pună întrebări, s-ar putea să vină în George Street, dar cu siguranță nu vor face un drum de aproape cinci sute de kilometri ca să te interogheze pe domeniul dumitale din Cornwall.

– Înțeleg.

– Atunci, pleacă chiar mâine sau cât de curând îți poți rezolva afacerile de-aici.

Ross se gândi câteva clipe îndelungate.

– Milord, apreciez gândurile pe care le ai pentru bunăstarea mea. Este foarte amabil din partea dumitale... Dar n-aș putea pleca în aceste momente. Nu pot *fugi*.

Vicontele Falmouth ridică din umeri.

– Poftim, Poldark! Iarăși nu suntem de acord. Și iarăși, în privința unei chestiuni de principiu. În viață trebuie să fii rațional, nu sentimental.

II

Așa că veni vremea să apară din nou în public, în Camera Comunelor și în societate. Într-un fel, era un test. Adderley avea puțini prieteni, dar multe cunoștințe. Fusese un „personaj" care se aflase pretutindeni și care nu mai era nicăieri. În locul lui se afla acum un înalt bărbat din Cornwall cu brațul susținut de o eșarfă și uneori, atunci când era de așteptat, însoțit de drăguța lui soție. Nou-veniți, străini. Desigur, doamna Pelham îi luase sub aripa ei, dar... Se simțea lipsa lui Adderley. Existau priviri piezișe, șoapte în fundal, conversații curmate când anumiți oameni se apropiau.

Spre surprinderea lui Ross, în Camera Comunelor fu mai ușor. parlamentarii păreau să considere că era firesc ca un duelist inveterat să sfârșească mai devreme sau mai târziu din cauza obiceiului său. Principala reacție fu sporirea respectului față de cel care îl ucisese. După cum se exprimase deputatul de Bridgnorth, Poldark fie era un pistolar al naibii de bun, fie avusese un noroc chior.

În timpul acelei săptămâni foarte tensionate și foarte dezagreabile, în mintea Demelzei răsună neîncetat acel cântecel: „Păstorule, mi-am pierdut mijlocul, nu mi-ai văzut trupul?" De neuitat, în ciuda irelevanței complete pentru toate gândurile și temerile ei.

La un moment dat îi zăriră pe George și pe Elizabeth la o serată, iar Ross își aminti de ciudata cerere a lui Adderley. Era ceva ce trebuia să facă, indiferent cât de dificil și de jenant avea să fie. Totuși, era nepotrivit să-i dea lui George zece guinee într-o încăpere plină de oameni, căci s-ar fi putut simți insultat. În plus, atât Ross, care nu avea un spirit prea grozav de observație când era însoțit, cât și Demelza remarcară cât de mohorâți păreau amândoi. Asta nu putea să aibă vreo legătură cu prezența lui Poldark, pentru că nu-l văzuseră. Demelza avu impresia că nu-și vorbiră deloc toată seara, lucru confirmat ulterior de Caroline, care îi spuse că, din cât se zvonea, soții Warleggan erau pe punctul de a se despărți.

– Să se *despartă?* exclamă Demelza. Dar ea este însărcinată!

Caroline ridică din umeri.

– Ceva s-a întâmplat în ultima săptămână, dar nu știu ce. La recepția dată de mătușa mea erau destul de fericiți, i-am văzut râzând împreună.

– De la cine ai auzit asta?

– Doamna Tracey i-a vizitat marți și a zis că Elizabeth arăta foarte rău și că atmosfera din casă era foarte neplăcută.

– Este posibil să fi fost din cauza morții lui Monk Adderley?

– Mă îndoiesc. Aș crede că a fost ceva mult mai personal.

În toiul seratei, un bărbat frumos, de vreo patruzeci de ani, pe nume Harry Winthrop, care era rudă cu marchizul de Bute, se apropie curtenitor de Demelza, însă ea îl tratează cu o răceală care friza impolitețea. În seara aceea, luă o decizie.

III

Două zile mai târziu, Ross îl văzu pe George în pasajul care ducea la St Stephen's Chapel. Era însoțit de un alt parlamentar, iar în jur erau alți câțiva oameni. Avea să fie atunci sau niciodată. N-ar fi putut găsi un moment mai puțin nepotrivit pentru a scăpa de neplăcuta sarcină.

Îl strigă și grăbi pasul pentru a-l ajunge din urmă, zicându-și: „Ar fi trebuit să-i trimit banii, ar fi trebuit să-i trimit".

George Warleggan se răsuci, iar Ross fu surprins de expresia de pe chipul lui când văzu cine îl strigase. Îl privea cu o asemenea ură, încât Ross se opri. Nu mai văzuse niciodată un venin atât de pur. Ținuse oare chiar atât de mult la Monk Adderley?

– Scuză-mă, te rog, îi spuse George însoțitorului său. Se pare că sunt solicitat. Ne vedem peste câteva clipe.

– Desigur.

Celălalt bărbat se uită rapid la expresia cumplită de pe chipul lui George, la brațul lui Ross susținut de eșarfă și la cicatricea de pe fața lui. Apoi se îndepărtă.

– Ce-i?

– După cum știi, am avut o întâlnire cu prietenul tău, căpitanul Adderley, zise Ross. Ce s-a întâmplat cu acea ocazie nu-ți pot spune, dar, înainte să moară, mi-a transmis un mesaj prin intermediul prietenului său John Craven. Nu este un mesaj pe care să-l transmit cu plăcere mai departe deoarece nu vreau să discut cu tine despre acest subiect, dar ultima dorință a unui om care a murit nu e ceva ce pot ignora.

– Ce?

George abia putea să-și descleștezе maxilarele ca să vorbească.

– Mi-a cerut să-ți dau zece guinee.

Ross scotoci cu mâna stângă și scoase zece monede din buzunar.

– Pentru... ce?

– Am înțeles că a făcut un pariu cu tine și a pierdut. Habar n-am ce legătură are asta cu mine și nici nu mă interesează să aflu. Aș presupune că are o legătură, din moment ce mi-a cerut să fac asta. S-ar potrivi cu ideile lui cavalerești.

Îi întinse banii. George se uită la ei, apoi la Ross. Privirea înveninată din ochii lui nu se schimbase. În cele din urmă, îi luă și-i numără, apoi azvârli cele zece monede în fața lui Ross și se îndepărtă.

Din fericire pentru toți, John Bullock, reprezentantul Essexului, tocmai venise să vorbească cu Ross, așa că văzu incidentul și izbuti să-l apuce de braț.

– Ușurel, băiete, ușurel! O singură ceartă este de-ajuns pentru o sesiune. Hai să nu avem parte de încă una chiar acum!

Cu toate că se apropia de șaptezeci de ani, Bullock era un bătrân foarte puternic, iar forța cu care strângea brațul lui Ross nu se diminuă.

– Dumneata... ai văzut ce s-a întâmplat, icni Ross strâmbându-se de durere când își mișcă brațul rănit pentru a-și șterge câteva picături de sânge de pe față. Ai văzut ce s-a întâmplat!

– Da, am văzut. Și e mare păcat să se irosească atât aur bun. Dacă îmi permiți, te voi ajuta să culegi monedele.

– Aș putea să-l...

Ross se opri. Dorise să spună „să-l provoc la duel pentru asta", dar își dăduse seama că Bullock înțelesese instantaneu. Oricât de insuportabilă ar fi fost provocarea, un al doilea duel l-ar fi terminat.

Un alt membru al Camerei se apropiase și culegea aurul care se împrăștiase în toate direcțiile. Amândoi îi dădură monedele lui Ross, care încremenise năucit și privea fix coridorul în timp ce își tampona fața, însă el refuză să le ia.

– Banii îi aparțin lui Warleggan. Nu-i pot lua. Vă rog să-i dați lui. Nu cred că mă pot stăpâni dacă mă apropii de el acum.

– Eu cred, spuse Bullock împăciuitor, că ar fi cel mai bine să-i punem în cutia săracilor. Nu mă încântă sarcina de a-i da nici unuia dintre voi.

IV

Când ajunse acasă, Ross nu-i spuse nimic Demelzei. Când ea îl întrebă cum se alesese cu zgârieturile de pe față, el îi zise că trecuse

prin rău famatul district Petty France tocmai când se băteau niște ucenici și că niște pietre îl loviseră.

Fiecare rămase cufundat în propriile gânduri pe care nu dorea să le împărtășească. Intimitatea splendidă și fericirea din prima săptămână petrecută la Londra parcă nici nu existaseră.

Pe când se pregătea de culcare, Demelza îl întrebă:

– Ross, te simți în siguranță acum?

– Cum adică?

– Adică, crezi că ai scăpat de poliție? Au trecut trei săptămâni. Dacă ar fi vrut să te pună sub acuzare, n-ar fi făcut-o deja?

– Presupun că da.

– Asta spunea Caroline astăzi.

– Îi sunt recunoscător că te-a liniștit.

– Ross, nu-i nevoie să fii sarcastic cu mine.

– Îmi cer scuze. N-ar trebui.

– Ei bine, și eu i-am fost recunoscătoare că m-a liniștit, iar asta a spus-o nu doar Caroline, ci și St Andrew St John, care este avocat și ar trebui să știe câte ceva despre asta. A zis că, în opinia lui, primejdia cea mai mare a trecut.

– Mă bucur.

– *Eu* mă bucur. Iar brațul ți se vindecă.

– Adevărat.

Ross nu păru să bage de seamă nevoia ei de alinare.

Cu toate că se culcară devreme, Ross adormi târziu. Avu vise oribile despre Monk Adderley – că era un șarpe uriaș care se unduia pe podeaua Camerei și scuipa venin. Auzi pe cineva țipând și văzu că era Elizabeth. Apoi văzu că ea și Demelza urmau să se dueleze și că el trebuia să stea între ele ca să le împiedice. Totuși, ele își descărcară armele, și o ploaie de monede îl lovi în față și în cap. Apoi George rosti pe un ton batjocoritor: „Treizeci de arginți. Treizeci de arginți".

Se trezi dintr-un somn greu când afară deja se luminase de mult. Draperiile încă acopereau geamurile, dar huruitul căruțelor și strigătele de pe stradă îi spuseră că era târziu. Demelza se sculase, locul ei era gol.

Își înălță capul și se uită la ceas. Era nouă și zece.

Afară era o asemenea hărmălaie, încât trase draperia ca să vadă ce se petrecea. Se încinsese o bătaie între doi vânzători de iepuri și câțiva muncitori irlandezi zdrențăroși care încercaseră să dea, în schimbul iepurilor, niște pești nu tocmai proaspeți și probabil furați.

Nereușind, încercaseră să-i ia pur și simplu. O mulțime de spectatori – negustori ambulanți, femei care vindeau diverse lucruri, servitori și ucenici – se adunase în jurul oamenilor care se băteau și înjurau. Indiferent de rezultat, nici peștii, nici iepurii nu aveau să fie vandabili după aceea.

Ross trase draperia la loc întrebându-se unde era Demelza. Abia atunci văzu scrisoarea.

În ea scria:

Ross,

Mă duc acasă. Dwight pleacă în dimineața asta, la ora 7, de la Crown and Anchor, și l-am întrebat dacă pot să merg cu el.

Ross, simt că nu mai pot sta la Londra. Nu știu dacă e bine sau rău, dar știu că eu am fost cauza duelului dintre tine și Monk Adderley. Și mă tem să nu se întâmple din nou. Și din nou.

N-ar fi trebuit să vin, pentru că am ajuns din simplitatea vieții mele în societatea londoneză, iar dorința mea de a fi prietenoasă și politicoasă cu toată lumea a fost interpretată ca mai mult de-atât. Până și tu ai considerat că este altceva.

Ross, mă duc acasă – acasă la tine, la ferma ta și la copiii tăi. Când te vei întoarce, voi fi acolo, iar atunci vom vedea cum e mai bine să facem.

Cu drag,

Demelza

Capitolul 32

Unul dintre purtătorii lecticii întrebă:

– La ce număr ați spus, milady?

– La 14, zise Elizabeth.

– Aha. Asta trebuie să fie în celălalt capăt al străzii, milady. Fără îndoială. Vă ducem acolo.

O luară la pas pe caldarâmul denivelat, strigând pentru a-și croi drum printre pietoni:

– La o parte, domnule! La o parte!

Pool Lane era o stradă îngustă și șerpuită care se îndrepta către nord dinspre Oxford Road și devenea tot mai îngustă pe măsură ce se îndepărta de aceasta. Când ajunseră la numărul 14, o ușă verde, proaspăt vopsită, Elizabeth fu cât pe ce să le spună oamenilor să o ducă acasă. Numai amintirea celor petrecute în ultimele zile o făcu să nu renunțe.

De când Geoffrey Charles făcuse acea remarcă inocentă, George fusese insuportabil. Cumplit la acea observație era că, deși nu întru totul adevărată – Valentine era un băiețel a cărui înfățișare se schimba precum a unui cameleon, în funcție de starea de spirit –, odată făcută, plutea incontestabil în atmosferă. Fusese mai degrabă un blestem decât un comentariu. Era ca și cum cuvintele rostite de fiul lui Francis semnalaseră recunoașterea de către un Poldark a unui alt Poldark. Ceva de dincolo de mormânt. Firește că era total neadevărat – și așa ar fi înțeles oricine într-o situație rațională.

Era cu atât mai îndurerată cu cât vedea că, dincolo de furia lui, și George era îndurerat. Până în clipa în care Geoffrey Charles făcuse acea declarație, ei doi fuseseră mai fericiți ca oricând. Elizabeth era o femeie care înflorea în societate – cu toate că avusese prea puțin parte de evenimente mondene de-a lungul vieții, se simțea în elementul ei. Cu ani în urmă, pe vremea când Francis încă trăia, iar ea ducea o existență izolată și săracă la Trenwith fiindcă Francis pierdea la jocuri de noroc puținii bani pe care îi producea domeniul, George o vizitase într-o zi și îi spusese pe tonul lui respectuos cât de mult îl întrista s-o vadă irosindu-și frumusețea în preajma câtorva rude și în camerele pustii ale unei case care cădea în paragină, deși ea merita, și avea să primească, aprecierile înaltei societăți dacă acesteia i se permitea vreodată s-o zărească. Ba chiar se aventurase să sugereze că frumusețea nu ținea o veșnicie.

Ei bine, mulți ani mai târziu, George se ținuse de cuvânt. Când fusese parlamentar de Truro, Elizabeth îl însoțise la Londra și, pentru o scurtă perioadă, îi făcuse plăcere, dar apoi el devenise nesigur de sine, defensiv în societate și gelos – sau cel puțin invidios – din pricina modului în care ea se purta, de parcă se afla acolo unde i se cuvenea. De data asta, fusese altfel. Nu doar că el era sigur că avea să ocupe acel loc atâta vreme cât poftea, dar îi aparținea exclusiv și nu era obligat să se alieze cu nimeni. Ba chiar decisese cine avea să fie al doilea reprezentant al burgului în Cameră. Cam cu o lună în urmă, renunțând la prudență, îi vorbise lui Elizabeth despre

planurile sale și despre scrisoarea pe care, la îndrumarea domnului Robinson, i-o scrisese Primului Lord al Trezoreriei, domnul William Pitt. Ba chiar îi arătase o copie a scrisorii, și propozițiile sale încă răsunau în mintea ei: „... că am rezolvat acele chestiuni în comitatul Cornwall, și i-am explicat domnului John Robinson că pot fi folosite pentru susținerea guvernului și administrației dumneavoastră. Și la fel voi face și de-acum înainte, după cum se va putea vedea. Iar interesele mele vor fi cele pe care veți dori să le susțin. Din acest motiv, aș dori ca, înainte de întrunirea parlamentului, să-mi acordați onoarea unei audiențe de îndată ce veți fi disponibil, pentru a stabili aranjamente mai detaliate..."

„Audiența" încă nu avusese loc, dar Robinson îl asigurase pe George că îi va fi acordată. George îi spusese lui Elizabeth că, deși nu se putea pune direct problema unui *quid pro quo*, totuși lui Pitt urma să i se dea de înțeles că un titlu de cavaler acordat domnului Warleggan avea să garanteze alianța așa cum nici o altă formă de răsplată nu ar putea s-o facă.

Amândoi fuseseră entuziasmați de acea perspectivă. Pentru George ar fi fost o distincție atât la propriu, cât și psihologică. Să devină Sir George ar fi fost apogeul realizărilor sale. Poate că peste un an sau doi avea să devină și baronet, pentru ca titlul să poată fi lăsat moștenire. Pe Elizabeth o încânta gândul de a deveni Lady Warleggan. Desigur, obârșia sa îi garanta poziția cu mai multă fermitate decât ar fi făcut-o un titlu oarecare. De fapt, în familia Chynoweth exista tradiția – tradiție cu care se mândreau – că, timp de o mie de ani, membrii ei fuseseră proprietari de pământ și distinși gentlemeni, neexistând nici un titlu nobiliar. Dar Elizabeth, încă de când se măritase cu George, fusese conștientă că scăzuse în ochii localnicilor, așa că astfel lucrurile s-ar fi îndreptat.

Fusese convinsă că primirea acelui titlu și nașterea copilului aveau să consolideze căsnicia lor așa cum nu fusese niciodată înainte. Iar ea încă era frumoasă – mai ales cu părul coafat așa cum fusese în seara deschiderii parlamentului. Poate că nu-i mai rămăsese atât de mult timp ca atunci când George îi vorbise în salonul de iarnă de la Trenwith, dar încă mai avea câțiva ani buni în care să-și exercite farmecul.

În acea atmosferă optimistă, unul dintre ei se trezea dimineața cu perspectiva unei zile bune, pe când celălalt ajungea în pat abia înaintea zorilor, făcând planuri de viitor complicate și agreabile.

Într-o clipită, totul dispăruse. Un comentariu nechibzuit al fiului ei le otrăvise viețile. Reveniseră la situația din urmă cu trei ani, când toate suspiciunile și neîncrederea dăduseră pe dinafară și provocaseră o mare ceartă între ei. Acum era mai rău, având mai multe de pierdut și multe deja pierdute. Fiecare suflare de-a lor era încărcată de otravă.

Acela era motivul vizitei ei din ziua aceea. Preț de un minut se gândea că era nebună de-i trecea așa ceva prin minte, iar în minutul următor i se părea singura cale de ieșire.

Îi plăti pe purtătorii lecticii și, cu voalul acoperindu-i fața, bătu la ușă. Fu întâmpinată de un băiețel evreu slăbuț, îmbrăcat într-o haină de mătase neagră și pantaloni trei sferturi. Își spuse numele – doamna Tabb – iar el o pofti înăuntru. După trei minute petrecute într-o cameră de așteptare, fu condusă într-o cameră din spate, iar doctorul Anselm se ridică la intrarea ei.

Născut în ghetourile Vienei, Franz Anselm venise în Anglia în 1770, la douăzeci și doi de ani, sărac, având doar câteva guinee cusute în cămașă și o trusă medicală care îi fusese confiscată de vameși la Dover. Se dusese pe jos la Londra – după ce străbătuse toată Europa pe jos – și, după un an în care aproape că murise de foame, găsise de lucru ca îngrijitor la Westminster Lying-in Hospital, ce se deschisese de curând. După cinci ani petrecuți acolo, devenise asistentul unui mamoș pe nume Lazarus, și care lucra în Cloth Lane, lângă Golden Square, iar când Lazarus își tăiase din greșeală degetul disecând o femeie care murise de febra lăuziei, Anselm începuse să facă practică. Fără să aibă nici o calificare, dar înarmat cu o enormă încredere în sine, cinci ani de observație pragmatică, un instinct pentru natura omenească pe care îl moștenise de la mama lui și un exemplar *Set of Anatomical Tables*[1] al lui William Smellie, își crease o reputație.

Se mutase la adresa actuală cincisprezece ani mai târziu, iar după alți cinci ani cumpărase casa. De la femeile sărace ale orașului, trecuse la cele bogate. Cu toate că nu avea înaintea numelui litere care să-i ateste studiile, tot mai multe femei apelau la serviciile lui. Îl plăceau, erau impresionate de el, adesea doar pentru că nu era ca alți doctori. Avea o abordare diferită, o conștiință flexibilă, o înțelegere intimă și o toleranță în privința modului cum funcționa lumea, precum și ample cunoștințe de medicină europeană. Dar cel mai prețios dintre toate era instinctul mamei lui față de suferinzi.

[1] Set de planșe anatomice (în limba engleză, în original) (n.tr.)

De aproape, era chiar și mai urât și mai intimidant decât păruse la recepția doamnei Tracey. Avea ochii ca niște tăciuni negri acoperiți de rouă, care priveau pe sub o pereche de sprâncene imense și neîngrijite. Buza de sus și fălcile mari n-ar fi părut deplasate la o maimuță. Dacă s-ar fi aflat pe capul unei păpuși, părul lui ar fi fost considerat prea lânos, prea artificial.

– Doamnă... ăăă... Tabb, rosti doctorul Anselm cu o voce foarte blândă, surprinzătoare din partea unui bărbat atât de masiv. Ne-am mai întâlnit?

– Nu, spuse Elizabeth. Mi-ați fost recomandat.

– Pot întreba de către cine?

– Aș prefera... ar prefera să nu vă spun.

– Foarte bine. Cu ce vă pot fi de folos?

Elizabeth își linse buzele. Descoperi că nu putea vorbi. El așteptă câteva momente, apoi își ridică sprâncenele.

– V-aș putea oferi ceva de băut, doamnă... ăăă... Tabb? Un întăritor, niște suc de portocale? Nu am nimic alcoolic.

– Nu... mulțumesc. Domnule doctor, ceea ce doresc să vă spun este extrem de confidențial... vă veți da seama...

– Dragă doamnă, multe persoane cu titluri de noblețe, inclusiv două ducese și două prințese, mi-au încredințat secretele lor. Dacă n-aș fi în stare să păstrez secrete, n-aș putea păstra nici cabinetul și nici nu mi-aș dori.

Era o încăpere bizară, prea luxos mobilată pentru a fi de bun-gust. Era ca și cum doctorul Anselm compensase nu numai trupește anii de lipsuri, ci și senzorial. Covorul era arăbesc, cu un model strident în roșu și galben. Draperiile erau franțuzești, și anume din Lyon, făcute din mătase cu un desen luxuriant. Tapiseriile de pe pereți erau și ele franțuzești, înfățișând scene din Vechiul Testament. Fotoliul în care se așezase Elizabeth era de o bogăție rar întâlnită la mobilierul modern. Candelabrul era venețian. Singura dovadă a modului în care era câteodată folosită acea încăpere era o canapea lungă și plată, cu o cuvertură din mătase de un galben-deschis. Își reprimă un fior la gândul că i s-ar fi putut cere să se întindă acolo.

– Am treizeci și cinci de ani, spuse ea brusc. Când m-am măritat, eram destul de tânără. Apoi soțul meu a murit. M-am recăsătorit. Iar acum sunt însărcinată.

Buzele groase ale doctorului Anselm se despărțiră într-un zâmbet blând.

– Așa deci.

– Dați-mi voie să vă spun că nu e ilegitim.

– Aha...

– Și nici nu vreau să scap de copil.

– Mă bucur să aud asta. În orice caz, doamnă... ăăă... Tabb, dacă apreciez corect, sunteți însărcinată în cinci luni?

– Șase.

– Bine. Bine.

Doctorul încuviință din cap și așteptă.

– Mi s-a zis că aveți multe talente, domnule Anselm, spuse ea pe un ton șovăielnic.

– Într-adevăr.

– Ei bine, din motive pe care nu vi le pot explica... pe care nu doresc să vi le explic, aș vrea ca acest copil să se nască la șapte sau opt luni.

El o privi surprins, apoi se uită în altă parte. Un ceas franțuzesc de bronz aurit bătu o jumătate de oră.

– Vreți să ziceți că doriți să nașteți înainte de a vă veni sorocul?

– Da.

– Dar doriți ca pruncul să se nască viu?

– Da, da! Desigur.

Anselm își împreună vârfurile degetelor păroase și privi covorul.

– Este posibil? întrebă Elizabeth în cele din urmă.

– Este posibil. Dar nu-i ușor. Și există un risc.

– Pentru mine sau pentru copil?

– Pentru amândoi.

– Și cât de mare ar fi?

– Depinde. Va trebui să vă examinez.

„O, Doamne!" se gândi ea.

– Mai aveți copii?

– Da, doi.

– Câți ani aveați când i-ați născut?

– Pe primul la douăzeci de ani, iar pe al doilea la douăzeci și nouă.

– Un interval considerabil. Sunt ai aceluiași bărbat?

– Nu.

– Iar acum este un alt interval mare – cinci ani și jumătate, șase?

– Vor fi exact șase ani în luna în care aș dori să se nască acest copil.

– Înțeleg. Au existat complicații la nașterea celorlalți?

– Nu.

– Și s-au născut amândoi la termen?

Ea ezită.

– Da.

– Care a fost prima lună în care nu v-a venit ciclul?

– Acum? În mai.

– Puteți fi mai precisă?

– Trebuia să-mi vină în data de paisprezece. Îmi amintesc foarte bine. Sau poate în treisprezece.

– Erau regulate sau veneau la intervale diferite și variau ca durată?

– Erau regulate. Uneori, variau ca durată.

Fotoliul scârțâi când doctorul Anselm își extrase din el trupul masiv, ducându-și apoi pântecul până la un bufet chinezesc. Îl deschise, scoase un calendar și îl puse pe biroul Ludovic al XV-lea. Cufundă tocul într-o călimară și notă niște cifre pe o foaie de hârtie.

– Asta înseamnă că ar trebui să nașteți la termen în februarie, cel mai probabil în prima parte a lunii. Ceea ce doriți de la mine este să vă sfătuiesc ce să faceți pentru a naște copilul viu și sănătos în decembrie sau ianuarie. Am dreptate?

– Da.

– Locuiți la Londra? Ați dori să am grijă de dumneavoastră?

– Intenționasem să stau la Londra, dar acum cred că mă voi întoarce la... ei bine, la casa de la țară.

Franz Anselm își mângâie cu pana tocului obrajii, care, deși fuseseră bărbieriți cu doar trei ore în urmă, deja se umbriseră.

– Doamnă Tabb. Înainte de a merge mai departe, v-aș ruga să vă gândiți mai bine la ce doriți să faceți. Natura are legi imuabile, și orice intervenție asupra lor este periculoasă. Dacă ați fi venit la mine cu o sarcină de două luni, aș fi putut să-i pun capăt mult mai simplu și în mai mare siguranță decât este cazul acum. Deși e foarte posibil să fac ce doriți și cu toate că păreți a fi sănătoasă, v-aș aminti că aveți treizeci și cinci de ani, ceea ce reprezintă un dezavantaj. În al doilea rând, dar mai important, îmi cereți să vă prescriu un medicament ale cărui efecte nu le voi putea urmări ca să intervin într-un sens sau altul.

Elizabeth încuviință din cap abătută. Anselm continuă:

– Cred că am dreptate presupunând că doriți să pară o naștere prematură *naturală* și că prezența unui doctor care ar urmări în mod evident să producă acest rezultat ar fi contrară dorințelor dumneavoastră.

Ea aprobă din nou.

Tăcerea se așternu în încăpere, făcând să se audă mai tare clopoțeii vânzătorilor ambulanți din stradă.

– Uneori, nici noaptea nu e liniște, zise doctorul Anselm. Cel care duce corespondența pentru un penny vine la miezul nopții și face mare hărmălaie cu clopoțelul lui. Iar adesea, anunțurile sunt strigate târziu pentru a atrage mai mult atenția. Plus că unii dintre oamenii străzii par să nu doarmă niciodată.

Elizabeth se ridică și spuse:

– Doctore Anselm, cred că am greșit venind la dumneavoastră. N-aș fi făcut asta dacă n-aș fi avut un mare necaz.

– Vă rog, luați loc! Trebuie să mai discutăm puțin despre asta, la rece, fără a ne pierde cu firea, iar apoi s-ar putea să ne fie mai ușor să luăm o hotărâre.

Nefericită, îi urmă sfatul și se așeză din nou.

Anselm străbătu camera și se întoarse cu un pahar cu suc de fructe îndulcit, pe care ea îl bău. Dădu mulțumit din cap.

– O rețetă proprie. Este foarte liniștitor pentru nervi. Doamnă Tabb...

– Da?

– Ceea ce sugerez... ce vă voi sugera, dacă în urma examinării se dovedește că aveți o sănătate bună și că sarcina este normală în acest stadiu, va fi să vă prepar un medicament pe care îl puteți lua cu dumneavoastră chiar astăzi. E un preparat simplu, pe bază de plante, rezultat din distilarea mai multor ierburi prețioase și a unei ciuperci care crește pe secară. Dacă îl veți lua așa cum vi-l prescriu – nici mai mult, nici mai puțin, vă voi scrie exact cantitatea – și la data la care vă spun, este foarte posibil să nașteți un copil viu, la termenul pe care vi-l doriți. Vă voi indica două date, una în decembrie, alta în ianuarie. Va fi la alegerea dumneavoastră, dar eu categoric v-o recomand pe cea din decembrie.

– De ce?

– La șapte luni, deși mai puțin dezvoltat, copilul este bine poziționat pentru naștere. Către luna a opta, se răsucește și nu mai are o poziție atât de bună. La șapte luni se nasc mai mulți copii vii decât la opt luni.

– Înțeleg.

– Vă sugerez să păstrați medicamentul asupra dumneavoastră. La urma urmelor, s-ar putea să vă decideți să nu-l luați, iar atunci veți naște la termen, așa cum a stabilit natura. Dar dacă nu vă răzgândiți,

îl veți avea la dispoziție. Presupun că veți avea un medic care să vă supravegheze la vremea aceea, nu-i așa?

– O, da!

– Bine. Deci... Ei bine, dacă apar complicații – de pildă, dacă spasmele uterine continuă mult timp după nașterea copilului –, nu ezitați să-i mărturisiți doctorului ce ați făcut. S-ar putea să vă simțiți rău, iar în acest caz va fi necesar ca el să știe ce ați luat. Cu siguranță, nu sunt singurul medic din lumea asta care poate să păstreze un secret.

Elizabeth îi zâmbi vag.

– Totuși, nu e obligatoriu să se întâmple asta și n-ar trebui să se întâmple. Modul deosebit în care sunt combinate aceste ierburi ar trebui să prevină asemenea complicații.

– Mulțumesc.

– Foarte bine atunci, zise doctorul Anselm. Vă rog să vă întindeți pe canapea. Îmi voi limita examinarea la strictul necesar pentru a nu vă produce decât cel mai mic disconfort posibil.

Capitolul 33

I

În lunga călătorie spre casă alături de Dwight, Demelza se simți sfâșiată între gândul că îl părăsise pe Ross și convingerea că nu mai putea sta cu el la Londra. Se ajunsese la o situație imposibilă, iar singura soluție era să se despartă deocamdată. Indiferent ce efect ar fi avut asta asupra viitorului lor împreună, nu putea fi mai rău decât riscul asumat altminteri.

Încercă să dea deoparte necazurile și durerea produse de vizita la Londra, care păruse atât de promițătoare și începuse atât de bine. Orice avea să simtă Ross la întoarcerea acasă, orice avea să se întâmple cu căsnicia lor, peste o zi, peste câteva ore, peste câteva minute ea avea să-și revadă copiii, casa, prietenii, servitorii și tot – cu excepția lui Ross – ce o interesa cel mai mult pe lume. Trebuia să se concentreze asupra acestor lucruri.

I se păru ciudat să se întoarcă în Cornwall după prima ei plecare. Remarcă din nou pustietatea ținutului, dar se bucură să-și

umple plămânii cu aerul plăcut, asemenea unui tonic. Remarcă din nou sărăcia comitatului în comparație cu zonele rurale bogate și bine îngrijite prin care trecuse. Pe de altă parte, diferența dintre bogați și săraci nu era atât de strigătoare la cer. Cu una sau două excepții, reședințele familiilor de vază erau mult mai mici și mai puține decât cele din restul țării și, din câte își dădea seama, săracii din Cornwall nu erau mai săraci, iar nobilimea locală se înțelegea mai bine cu cei care munceau pentru ea.

Din Truro, singura modalitate de a merge mai departe era să închirieze cai, ceea ce și făcură. Îl îndemnă pe Dwight să se ducă direct la Killewarren, dar el insistă s-o conducă acasă. Atunci când își făcu apariția, însoțită de el, izbucniră brusc o mare agitație și țipete de încântare, pălăria îi fu dată jos din greșeală, iar o pereche de brațe durdulii și una de brațe slăbuțe o cuprinseră, Jane și John Gimlett se grăbiră să-i ureze bun venit, la fel și Betsy Maria Martin, și Ena Daniel, și toți ceilalți. La un moment dat, Clowance izbucni în lacrimi, iar când fu întrebată de ce, răspunse că plângea pentru că și mama plângea. Demelza zise că e o aiureală, ea nu plângea niciodată, era doar ceapa pe care o avea în buzunar, dar, când ei îi cerură să le-o arate, nu putu scoate decât o portocală. Când Dwight dădu să plece, ea îl rugă să rămână peste noapte, știind că nu avea nici un copil care să-l întâmpine, însă el clătină din cap și spuse că abia aștepta să-l vadă pe Clotworthy.

A doua zi, discuțiile nu conteniră o clipă la Nampara. Copiii erau sănătoși, cu toate că Jeremy ajunsese în pragul morții din cauza unui furuncul de pe braț. Sau cel puțin asta spuse Jeremy, doar că întâmplător aceea era propoziția favorită a momentului. O auzise pe doamna Zacky Martin folosind-o și îi plăcuse atât de mult, încât o repeta ori de câte ori avea ocazia.

Clowance chiar crescuse, deși fără a da vreun semn că ar scăpa de rotunjimile de cățeluș. Demelza se gândi că nici unul dintre copii nu era atât de curat cum ar fi trebuit. Cu toate că probabil li se acordase mai multă atenție decât atunci când ea era acasă, păreau cam neîngrijiți. Era foarte ciudat. Parcă le lipsea linsul unei pisici-mamă.

În plus, cât fusese plecată, relațiile dintre servitori nu fuseseră foarte bune. În prezența ei domnea o pace absolută, dar, imediat ce rămaseseră singuri, se părea că doamna Kemp presupusese prea multe (sau nu făcuse destule), că Jane Gimlett considerase că Betsy Maria Martin nu fusese ascultătoare (sau ea fusese prea aspră) și că John Gimlett nu-i spusese lui Jack Cobbledick ceva ce trebuia făcut

cu porcii (sau că Cobbledick neglijase să facă). Şi tot aşa, cu cuvinte respectuoase sau mai puţin respectuoase, până când Demelza îi zise fiecăruia în parte că nu mai dorea să audă nimic şi că totul trebuia să revină la armonia de dinainte.

Toate astea ar fi trebuit s-o ajute să uite de evenimentele de la Londra sau cel puţin s-o împiedice să se mai gândească prea mult la ele. Însă contactul cu toate lucrurile bine cunoscute şi toate preocupările legate de intensa viaţă de familie accentuară amintirea fiecărui detaliu al şederii la Londra, aşa cum o lumină strălucitoare accentuează umbrele din jur. După cum le scrisese Zacky, producţia din octombrie fusese bună, şi veni să raporteze că şi cea din noiembrie era la fel. Vânduseră bine minereul în Truro, iar preţurile crescuseră în general. Wheal Maiden încă se dovedea săracă în cositor, dar extrăseseră o cantitate modestă de cupru roşu, similară cu cea scoasă din recent epuizata mină Wheal Leisure, plus mici cantităţi de argint şi plumb. Acestea din urmă nu erau de aşteptat să se găsească în cantităţi care să justifice investiţia în deschiderea unei mine pentru exploatarea lor, dar ca produse adiacente reprezentau o mică suplimentare a profitului.

A doua zi, Sam veni în vizită şi o sărută pe Demelza cu obişnuitul amestec atent dozat de respect şi fervoare religioasă, căci era sora lui mai mare şi soţie de moşier, dar era şi fiica lui întru Hristos. Ea îl întrebă imediat de Drake.

– S-a întors la Atelierul lui Pally, după cum i-a cerut Ross, şi munceşte acolo. Acoperişul a fost reparat, pereţii au fost zugrăviţi, ceva mobilă a fost cumpărată sau făcută, iar draperiile, covoarele şi saltelele pe care ai fost atât de bună să le trimiţi au fost puse la locul lor. Urmează să-şi reia afacerea, iar terenul va fi arat în curând. Dar încă n-a ieşit din întunericul tristeţii în care i-au căzut spiritul şi sufletul. Mă tem că l-au cuprins chinurile iadului şi că s-a înstrăinat de Dumnezeu.

– Sam, după cum ţi-am mai spus, îngrijorarea mea în privinţa lui Drake nu este la fel ca a ta. Firește că vreau să fie fericit şi pe lumea cealaltă. Dar acum mă preocupă fericirea lui pe lumea asta. Te-am întrebat cum stă cu *moralul,* nu cu spiritul.

– Surioară, Drake este posomorât şi tăcut, iar asta nu-i stă în fire, după cum bine ştii.

– Se mai vede cu Rosina?

– Nu ştiu. Dar cred că nu.

Demelza se ridică şi îşi dădu la o parte de pe faţă o şuviţă de păr. Era îmbrăcată într-o rochie din muselină crem, cu un mănunchi

de chei atârnând la brâu, iar Sam se gândi cât de tânără părea încă. Dar palidă. Și mai puțin drăguță. De parcă spiritul i-ar fi fost apăsat de ceva. O întrebă:

– Este ceva în neregulă cu viața *ta*, surioară? Ai necazuri cu trupul sau cu sufletul?

Ea zâmbi.

– Poate că puțin din amândouă, Sam. Dar nu pot vorbi despre asta acum.

– E bine pentru suflet să se despovăreze în fața lui Hristos.

– Nici asta nu pot face. Deși poate că e păcat... Dar spune-mi despre Drake. Ți-a zis vreodată ce s-a întâmplat când s-a dus la Truro?

– Doamna Whitworth n-a vrut să-l vadă. L-a gonit de parcă ar fi fost un străin. Drake spune că s-a schimbat atât de mult, încât n-ai recunoaște-o. Și, desigur, acum îl consideră pe Drake mult inferior. Asta este... Oricum n-ar fi fost o căsnicie reușită, însă Drake nu și-a dat seama de asta decât când a fost prea târziu... Ți-am zis că ne-au vizitat doi polițiști?

– Când? Au venit la tine acasă? De ce?

În timp ce asculta povestea lui Sam, Demelza simți în suflet o răceală tot mai intensă la gândul monstruoasei suspiciuni pe care o presupunea acea vizită; pe de altă parte, se gândi la Ross, întrebându-se dacă nu cumva nu fusese și *el* vizitat de poliție. Dacă veneau niște polițiști, și ea nu era acolo, poate că aveau să-l încolțească și să-l facă să recunoască. Stomacul i se strânse. Dacă autoritățile din Cornwall se deranjaseră să-l caute pe Drake, atunci cele din Londra, care se presupunea că erau mult mai eficiente și mult mai severe, nu puteau să nu ia măsuri împotriva lui Ross până la urmă...

– Așa că m-am întrebat adesea dacă Lady Whitworth a crezut una ca asta...

Cu mare dificultate, Demelza reuși să fie din nou atentă la Sam.

– Ce vrei să spui?

– Ei bine, doamna Whitworth – Morwenna – a susținut cândva că îl iubește pe Drake. Dar dacă l-a respins așa – atât de tăios, cu atâta dușmănie –, m-am gândit că, dacă Lady Whitworth crede că Drake ar putea fi implicat în moartea domnului Whitworth, s-ar putea ca și Morwenna să gândească la fel.

– Vrei să zici că acesta ar fi motivul pentru care l-a alungat?

– Poate.

Demelza se gândi câteva clipe, apoi scutură cu hotărâre din cap.

– Dacă Morwenna a ținut cât de puțin la Drake, probabil că a ajuns să-l cunoască bine. Nimeni care ajunge să-l cunoască pe Drake nu l-ar putea suspecta vreodată de așa ceva.

Făcură câțiva pași. Oare cât avea să mai treacă până când Ross părăsea Londra? Poate doar câteva zile. Sau poate că plecase deja... dacă i se permisese. Se întrebă ce reacție îi stârnise biletul ei. În momentul acela, relația lor părea să se fi blocat iremediabil. Tot ce făceau, spuneau și gândeau se întâmpla dincolo de nesfârșita barieră a mândriei rănite și a neînțelegerii.

– Scuză-mă, Sam, ce-ai zis?

– Te întrebam dacă... atunci când ai fost la Tehidy... ai văzut-o.

– N-am mai fost la Tehidy de când ea s-a dus acolo. Ross a fost de două sau de trei ori, dar abia dacă o cunoaște. Vrei să întreb de ea?

Sam își strânse pumnii.

– Nu. S-a măritat și mă rog să aibă o căsnicie fericită. E mai bine să las lucrurile așa cum sunt.

– La Londra există vorba că iadul e pavat cu intenții bune, oftă Demelza. Asta pare să se întâmple cu toate intenții mele bune – și pentru frații mei, și pentru mine.

Sam îi puse o mână pe braț.

– Surioară, să nu mai spui asta niciodată. Să nu regreți niciodată ceva ce ai făcut din bunătatea inimii.

II

Două zile mai târziu, Demelza merse pe jos opt kilometri pentru a-l vedea pe Drake. După viața sedentară din Londra, spera că puțină mișcare avea să-i domolească tulburările inimii.

În plus, aflase că Jud Paynter era foarte bolnav, așa că, în drum, putea să-i facă o vizită.

Urcă prin pitoreasca vale pe lângă râul roșiatic, care bolborosea, pe lângă Wheal Grace, care fumega, pe lângă șteampuri, care zăngăneau, pe lângă niște măgari care răgeau și niște căruțe care huruiau (la urma urmelor, chiar era Londra mult mai zgomotoasă?), pe lângă Wheal Maiden, apoi coborî spre biserica din Sawle și trecu de răscrucea cu drumeagul care ducea către Sawle Combe.

Caprele pășteau în landă, mulțumite de vegetația rară cu care nici un alt animal domestic n-ar fi putut trăi. (Trebuia să treacă și pe la Nanfani, pentru că Char fusese bolnav.)

Când ajunse la familia Paynter, se simți ușurată să-l găsească pe Jud prea puțin schimbat. Cu siguranță, era mai slab – ca un buldog murat în alcool –, dar la fel de plin de nemulțumiri ca întotdeauna și mâncând tot ce i se punea în față. Prudie povesti că se simțise destul de rău, dar nu fuseseră decât gaze și probleme cu bila, iar toate astea se întâmplaseră fiindcă se îmbătase foarte tare miercurea trecută, la cârciuma lui Tweedy, iar apoi se abătuse din drumul spre casă și căzuse în iazul cu lemne al lui Parker, și era păcat că nu se înecase acolo, ca să se încheie tot bâlciul.

Iazurile cu lemne erau bazine sau locuri îndiguite dintr-un râu unde lemnul era lăsat să se înmoaie înainte de utilizare. Buștenii lăsați în apă erau foarte alunecoși, lucru care-l nemulțumise profund pe Jud.

– Mă simțeam rău și înainte de asta! Nu, coniță, n-a avut nici o legătură cu băutura. Eram *treaz* și mergeam spre casă încet ca melcul, cu căciula pe cap, cu fularul pe nas și pe gură, mă îndreptam spre casă încet ca melcul, simțindu-mă istovit după munca pe care o făcusem în ziua aia, c-a trebuit s-o bag în groapă pe văduva Treamble. Uriașă femeie era, și tare ne-am mai spetit ca să-i vârâm coșciugul în groapă! Ziceau că n-au putut s-o bage așa cum trebuie în sicriu și au trebuit s-o îndese invers. Și așa o să stea, cu fundu-n sus, până în ziua judecății de apoi! Și cine știe ce-o să zică bunul Dumnezeu când o să vadă o femeie ieșind din coșciug cu fundu-n sus? Socot c-o să fie uimit și rușinat de o asemenea privelițe... Prudie, nu m-aș mira ca și tu să pățești asta când o să-ți vină rândul.

– Asta n-o să se întâmple înainte să te văd pe tine în groapă! replică Prudie.

– Așa că mergeam, coniță, mergeam treaz ca un jude, sau chiar mai treaz, și am ajuns la puntea aia – nu are mai mult de zece pași –, și am dat s-o trec, și, pe toți dracii, de îndată ce-am pus piciorul pe ea scândurile au început să alunece! Și alunecau, și alunecau, și alunecau ca un drum înghețat plin cu găinați de gâște. Am făcut un pas, apoi încă unul și tot așa, și alunecam tot mai tare, până când picioarele mi-au fugit de sub mine și, *pleosc*, am căzut în apă. M-am scufundat tot mai adânc și am înghițit apă, care avea gust de rahat. Mare minune c-am găsit după aia drumul spre casă! Iar de-atunci, nu-s zdravăn, coniță.

– N-ai fost niciodată zdravăn, spuse Prudie. Și nici nu vei fi vreodată. Nici la paștele cailor. Nici după aia. Nici mult după aia.

Jud Paynter n-o să fie zdravăn nici când soarele se va răci. Pentru că nu te-ai *născut* zdravăn!

Demelza rămase un sfert de oră, ascultă bârfele din ținut, apoi evadă în aerul curat de-afară. Când Prudie o urmă, îi dădu o jumătate de guinee, așa cum făcea de obicei, alegându-se în schimb cu lacrimi de recunoștință. Nu apucă să se îndepărteze, că hărmălaia certei izbucni din nou în căsuța lor.

Trecu prin Grambler și pe lângă porțile domeniului Trenwith, apoi făcu ocolul pe care îl făcea toată lumea pentru a evita să intre pe pământul lui Warleggan. Se îndreptă spre Trevaunance Cove și Place House, de unde nu se mai vedea promontoriul. Acolo, niște boi trăgeau un plug, iar niște băieței îi mânau cu strigăte ritmice de încurajare.

– *Ho,* Fallow, *ho,* Chestnut! *Haide,* Tartar, *haide,* County! *Ho,* Fallow, *ho,* Chestnut! *Haide,* Tartar, *haide,* County!

Și cuvintele se repetau tot așa. Stătu o vreme să-i privească. O întindere de nori care semăna cu o pătură de lână atârna deasupra mării.

În cele din urmă, coborî dealul spre Atelierul lui Pally.

Drake potcovea un cal, în vreme ce fermierul aștepta. Îi adresă un zâmbet rapid, iar fermierul își duse mâna la pălărie.

– Nu mai durează mult.

– Nu te grăbi, spuse ea intrând în casă.

III

În timp ce beau un ceai, stătură de vorbă pe îndelete. Drake îi spusese mai multe decât oricui până atunci – parțial pentru că era sora lui dragă, pe care n-o mai văzuse de două luni și jumătate, parțial pentru că deja trecuseră șapte luni de la ultima lui tragedie. Cu inima îndurerată de necazurile proprii, îl ascultă cu mai multă înțelegere.

– N-o să mă însor niciodată, spuse el, și cred că nici Sam n-o va face. S-a terminat. Nu mai simt mare lucru sau chiar nimic. Ca și data trecută, am muncit. Am muncit întruna. Într-o bună zi o să fiu bogat! Râse. Poate că este bine să suferi din dragoste dacă vrei să faci bani. Nu prea mai ai la ce altceva să te gândești.

– *Tu* nu te gândești să faci bani.

– Nu. Nu mă *gândesc* la asta. Pur și simplu muncesc, iar banii vin.

– Drake, îți amintești petrecerea de Crăciun de anul trecut? Ei bine, anul acesta, Caroline vrea s-o dea – așa că va fi la Killewarren, nu la Nampara. Dar altfel, va fi la fel. Dacă vom merge, vreau să-mi promiți că o să vii și tu.

– Dacă *veți* merge?

– Ei bine... depinde. Având în vedere ce s-a întâmplat la Londra, depinde. Nu știu dacă Ross se va simți în stare să meargă la o petrecere de Crăciun...

Drake studie expresia de pe chipul surorii lui și își dădu seama de profunzimea problemelor care așteptau întoarcerea lui Ross. Demelza adăugă:

– Dar chiar dacă eu și Ross nu vom merge, sau unul din noi nu va merge, îmi doresc ca tu să te duci. Caroline vă va invita pe tine și pe Sam. Nu trebuie să crezi că există vreo barieră între voi pentru că ei sunt bogați. Îmi sunt cei mai dragi prieteni.

– Ea a fost foarte bună cu mine. Ori de câte ori a fost vreo treabă de făcut, mi-a încredințat-o mie. Iar pe vremea când locuia aici permanent, venea și stăteam de vorbă de parcă eram egali.

– Foarte bine atunci.

– Hai să așteptăm să vină Crăciunul, surioară!

Demelza privi afară. Pătura de nori se întinsese deja deasupra pământului, trimițând cerul la culcare.

– Trebuie să plec. Le-am spus să nu mă aștepte cu masa.

– Se pare că va ploua. Rămâi să mănânci cu mine.

– Nu astăzi, Drake. Dar îți mulțumesc.

– O să te conduc o bucată de drum.

– Nu, o să pierzi clienți...

– Clienții pot să aștepte.

Merse cu ea până pe culme, la Sawle Combe. O privi îndepărtându-se în după-amiaza cețoasă, cu gluga pelerinei pe cap, într-o fustă lungă și cenușie, și cu pantofi solizi, până o pierdu din vedere printre brazii de la Wheal Maiden. Apoi se întoarse și porni spre casă, aplecându-și capul sub ploaia slabă.

Când ajunse, fermierul Hancock îl aștepta nerăbdător. Adusese doi boi care trebuiau potcoviți, iar în dimineața aceea trimisese un băiat care să-l prevină pe Drake, însă Drake uitase. Așa că în următoarea oră fu ocupat. După ce Hancock plecă, Drake își tăie câteva felii din șunca pe care o cumpărase de la Trevethani cu o zi în urmă, când îșiaseră porcul. Se sătură cu șunca, niște pâine, ceai și două mere, iar apoi o altă treabă îl ținu ocupat până la ora patru.

Așa treceau toate zilele. Deja nu mai era mult până la lăsarea întunericului când cei doi băieți Trewinnard veniră după munca de la câmp, uzi până la piele și dornici să plece acasă. Îi lăsă să se ducă și se apropie de poartă pentru a-i urmări urcând dealul spre St Ann's.

Iarna era mai puțină treabă, mai puțini clienți veneau după apusul soarelui, iar în lungile seri pe care le petrecuse înainte făcând, la lumina lumânării, cazmale, scări și alte obiecte pe care să le vândă proprietarilor de mine, acum făcea mobilier pentru a-l înlocui pe cel distrus în incendiu. Asta i se părea o muncă mai solicitantă, dar, odată isprăvită, era unul dintre puținele lucruri care îi ofereau o satisfacție. Inițial, folosise lemn de calitate inferioară, dar recent cumpărase niște stejar și nuc de calitate și era hotărât să facă alte piese în locul celor încropite la repezeală.

Nu mai avea rost să stea la nesfârșit la poartă, cu ploaia picurându-i pe față. Nimeni nu mai venea la ora aceea. Avea pui de hrănit și niște gâște de îngrășat pentru Crăciun.

Dădu să se îndepărteze de poartă, dar privirea lui ascuțită zări un om în haină lungă ce cobora dealul dinspre St Ann's, având în mână o geantă. Părea să ezite și până la urmă se opri la casa familiei Roberts, probabil ca să întrebe încotro s-o ia. Doamna Roberts îi arătă în josul dealului. Omul își continuă drumul. Nu era îmbrăcat foarte elegant, dar părea respectabil, nu un vagabond sau un cerșetor.

Drake intră în magazie ca să ia niște grăunțe pentru păsări. Privi puii cum se apropiară de el pe picioarele lor lungi și subțiri și cum se repeziră apoi ca niște pumnale azvârlite spre grăunțele împrăștiate prin poiată. Când auzi poarta deschizându-se, ieși din nou în curte.

– Dacă sunteți amabil, mi-ați putea spune... Oh! Apoi, cu voce stinsă: Drake!

Drake scăpă vasul cu grăunțe, care se rostogoli pe muchie până într-un colț, risipind boabele peste tot.

– O, iubita mea... Ai venit acasă?

IV

Ea se așeză în fața lui în micul salonaș, cu părul încă jilav din pricina ploii, cu lacrimi atârnând de genele ochilor care nu vedeau bine. Își dăduse jos pelerina și rămăsese în rochia de lână maro, arătând ca o pasăre înaltă și udă care venise să se adăpostească și care, odată uscată și odihnită, avea să-și ia zborul din nou. Drake îngenunchease

pentru a-i descheia pantofii negri, cu bot drept, care erau uzi, dar ea se crispase la atingerea lui. Își încălzea mâinile ținând în ele o ceașcă de ceai și se străduia să nu tremure.

– Am plecat azi-dimineață... spuse ea vorbind rapid, fără pauze. Devreme în această dimineață. Inițial, m-am gândit... m-am gândit să-i las un bilet, dar mi s-a părut că ar fi o lașitate. Am simțit că, dacă uneori în trecut am fost lașă, e timpul să încetez. Așa că m-am dus în dormitorul ei înainte să se scoale și i-am zis ce am de gând să fac. La început, a râs de mine fiindcă nu m-a crezut, apoi, când și-a dat seama că vorbeam serios, a devenit... a început să se umfle de furie. Asta e ceva ce și so... ce și Osborne putea să facă... să se umfle de furie, de enervare, de frustrare.

El o privi fără să spună nimic, abia venindu-i să creadă că era acolo.

– A zis că o să mă împiedice, a zis că o să-i cheme pe servitori și o să-i pună să mă încuie... iar apoi, o să mă închidă într-un spital de nebuni. Așa cum încercase și Osborne să mă închidă într-un spital de nebuni. Dar eu i-am zis că n-are nici un drept, că nimeni nu are nici un drept și că, oricum, ce-i pasă, că sunt văduvă acum, am întrebat-o de ce-i pasă ce fac. Ce-i pasă? Că reprezint doar o cheltuială în plus și un motiv de supărare. Și că o să i-l las pe fiul meu... fiul meu.

– Morwenna, nu mai vorbi despre asta dacă te supără.

– *Vreau* să vorbesc, Drake. Trebuie să *vorbesc*. Trebuie să-ți spun tot ce *pot*...

În momentul acela, se sufocă și rămase tăcută o vreme. Ceaiul fierbinte îi aprindea bujori în obraji.

– Așa că, după ce a țipat la mine timp îndelungat, a zis că bine, pot să plec, dar că, dacă plec, n-o să iau decât ce pot duce într-o geantă și că, dacă plec, să nu mă întorc târându-mă. I-am spus că plec și că n-o să mă întorc niciodată... nici târându-mă, nici altminteri. Apoi am plecat și m-am dus la o fermă din apropiere, iar fermierul m-a dus cu căruța până la Grampound, iar de-acolo, după ce am așteptat ore în șir, am luat diligența până la Truro, după care iarăși am așteptat până a apărut o căruță care venea încoace. Am mers cu ea până la Goonbell, iar de-acolo am venit pe jos. A trebuit să întreb adesea, pentru că habar n-aveam unde stai.

Drake nu se mai sătura s-o privească. Ultima dată când vorbiseră astfel, între patru ochi, fusese cu peste patru ani în urmă.

O recunoștea din nou. Când, în cele din urmă, Morwenna își ridică privirea spre el, se uită stingher în altă parte.

– Ai mâncat?

– Azi-dimineață.

– Am niște șuncă. Și mai e puțină brânză. Și mere. Și pâine.

Ea clătină din cap ca și cum ar fi fost irelevant.

– Dă-mi voie să-ți aduc o pătură în care să te înveleşti, insistă el.

– Drake, trebuie să-ți zic ce s-a întâmplat în aprilie.

– Mai contează?

– Pentru mine, contează. Trebuie să-ți spun. Chiar dacă va fi dureros.

– Atunci, spune. Totuși, să știi că nu mai contează.

Ea își îndepărtă de pe frunte câteva șuvițe umede. Ochii îi erau ca două heleșteie în întuneric.

– Știi că niciodată n-am ținut la Osborne?

– L-ai urât.

Morwenna căzu pe gânduri.

– Știi că, pe vremea când eram tânără, nu știam ce e ura? Niciodată... niciodată, nu a făcut parte din mine. Abia după ce m-am măritat. Este ceva cumplit. Face să se zbârcească tot ce e bun în tine. E ca și cum un copil ar deveni bătrân în câteva luni. Se cutremură. Aș vrea să uit că am simțit asta pentru *el*... pentru oricine. Drake, n-am putea spune doar că *n-am ținut* niciodată la Osborne?

– Fie și-așa.

– După ce John, copilul meu, s-a născut, am fost bolnavă și am suferit și mai mult sufletește când am aflat că, în vreme ce eu zăceam, Osborne își luase altă femeie. Nu-ți pot spune cine. A fost extrem de degradant fizic, cumplit de degradant, dar nu pentru că l-am dorit vreo clipă *înapoi!* Of, nu-ți povestesc deloc bine!

El se ridică, îi luă ceașca, i-o umplu din nou și i-o oferi. În continuare, părea să se crispeze la atingerea lui.

– Apoi, după câteva luni – nu-mi amintesc câte luni –, această femeie a plecat, iar el a vrut să reia relația cu mine. Eu am refuzat, și ne-am certat cumplit. Am continuat să-l refuz și am făcut amenințări teribile. Vreme îndelungată, cred că au fost doi ani, nu m-a atins, nu l-am lăsat să mă atingă... Dar apoi, cu vreo șase luni înainte să moară, a venit la mine și... m-a siluit. După aceea a făcut-o din nou. Nu doar o dată. S-a repetat iarăși și iarăși...

El își încleștă pumnii.

– Chiar trebuie să-mi spui asta?

– Da! Fiindcă trebuie să înțelegi de ce, după ce a murit, m-am simțit *contaminată*... iar simplul gând la atingerea carnală – atingerea oricui – mă făcea să-mi fie greață și mă înnebunea. În perioada în care l-am respins, el spunea că sunt nebună, dar aproape că am înnebunit abia după moartea lui! Înțelegi *măcar puțin* asta, Drake? Tot ce a fost frumos între noi, tot ce a fost tandru, tot ce a fost adevărat, tot ce poate exista între un bărbat și o femeie – deși nu cred că mulți au simțit atât de profund cum am simțit noi –, totul, *totul* a fost transformat în urâțenie, bestialitate, josnicie...

Morwenna puse ceașca pe masă cu o mână nu prea sigură. Preț de câteva clipe, singurul zgomot din încăpere fu trosnetul lemnelor în focul pe care-l aprinsese Drake.

– Când aveam vreo cincisprezece ani, continuă ea, m-am dus cu tata la St Neots, unde avea de ținut predica. A doua zi, în drum spre casă, am întâlnit o ceată care vâna cerbi și am văzut cum a fost ucis un cerb tânăr... N-o să uit niciodată. Brusc, cu toată grația și frumusețea lui zveltă, zăcea pe o piatră, iar un cuțit i-a spintecat burta; toate măruntaiele, inima, ficatul și celelalte organe i-au fost smulse și le-am văzut aburinde și puțind în soare.

– Morwenna!

– Dar era *același* cerb, Drake, *același* cerb! Când tu ai venit, eu n-am văzut decât contactul fizic a două trupuri, și asta m-a făcut să simt cea mai cumplită repulsie, am simțit fiori reci, iar stomacul mi s-a dat peste cap. Așa că, după cum poți vedea, am fost puțin... încă mai sunt puțin nebună.

– Iubito...

– În plus, am descoperit... în săptămâna morții lui, am constatat că iarăși sunt însărcinată cu el.

– Asta înseamnă că...?

Se uită instinctiv la pântecul ei.

– L-am pierdut... cu două luni în urmă. O, nu deliberat! N-am făcut nimic. Dar sărmanul copilaș trebuie să fi simțit că... îl uram. Iarăși, cuvântul ăsta! Am zis că n-o să-l mai folosesc. Am pierdut copilul. Pur și simplu, s-a întâmplat.

Drake răsuflă lent.

– Așa că... ai venit acum.

– Acum, am simțit că măcar pot veni să te văd.

– Sper că nu doar pentru *asta*. Unde altundeva te-ai putea duce?

– La Trenwith.

El se apropie de foc și îl răscoli din nou, apoi coborî repede cele două trepte spre bucătărie, tăie o felie de pâine, puse deasupra niște feliuțe subțiri de șuncă și i-o aduse pe o farfurie.

– Mănâncă asta.

– Nu vreau.

– Ai *nevoie*. Trebuie să te hrănești după ce ai stat atât de mult nemâncată.

După o scurtă ezitare, mușcă dintr-un colț, mestecă, înghiți și mușcă din nou. După ce termină, îi zâmbi vag.

– De ce să te duci la Trenwith? o întrebă el.

– Este cel mai bun loc. Părinții verișoarei mele locuiesc acolo.

– Ții neapărat să-i vezi?

– Au fost întotdeauna cumsecade cu mine.

– Dar ai venit aici mai întâi.

– Trebuia să te văd... să-ți explic.

– Asta-i tot?

– Da... asta-i tot.

O tăcere îndelungată se lăsă între ei. În cele din urmă, Drake spuse:

– Când am venit la Truro, mă gândisem că o să te iau cu mine, că o să-ți cer să te măriți cu mine de îndată ce se încheia perioada de doliu. M-am grăbit atât de tare... am cedat unui impuls... Ar fi trebuit să mă stăpânesc.

– Nu aveai de unde să știi ceea ce tocmai ți-am zis.

– Dar acum... Nu vrei să te măriți cu mine, Morwenna?

Ea clătină din cap fără să-l privească.

– Nu pot, Drake.

– De ce nu?

– Pentru că simt ce simt.

– Ce vrei să zici?

– Că am prea puțin de oferit.

– Nu te vreau decât pe tine. Asta-i tot ce vreau.

– Dar tocmai asta nu pot să-ți dau.

– De ce nu, iubito?

– Drake, n-ai înțeles. Pentru că, în mintea mea, încă sunt contaminată. Nu pot să privesc iubirea... și ceea ce înseamnă căsătoria... fără *repulsie*. Dacă m-ai săruta acum, poate că nu m-aș cutremura, pentru că și alții m-au sărutat. Ar fi doar... o formă de salut. Dar dacă mi-ai atinge trupul, m-aș feri instantaneu, pentru că mi-aș aminti

de mâinile *lui*. Ai băgat de seamă cum am reacționat când ai vrut să-mi deschei pantofii?

– Da.

– Ei bine, nu e vorba că n-aș suporta să mi se atingă pantofii, ci orice parte a corpului. Pentru că *sunt* nebună. Puțin. În privința asta. Gândul de a... de a mă culca alături de un bărbat... contactul fizic... și ceea ce urmează... doar gândul...

Își ascunse chipul în mâini.

– Chiar și cu mine?

– Chiar și cu tine.

Își scoase ochelarii din geantă și îi șterse cu o batistă.

– A trebuit să-i dau jos pentru că, pe drum încoace, ploaia fină mă orbea. Acum, te pot vedea mai bine. Drake, rosti ea pe un ton neutru, trebuie să plec. Îți mulțumesc că m-ai primit. După felul cum m-am purtat cu tine în aprilie, ești atât de bun, atât de amabil.

Drake se ridică, dar nu se apropie de ea.

– Morwenna, trebuie să-ți spun că, exact înainte ca domnul Whitworth să moară, urma să mă însor cu o fată din Sawle pe nume Rosina Hoblyn. Crezusem că te-am pierdut pentru totdeauna. Cei care țin la mine îmi ziceau că-mi irosesc viața. Și așa era. Așa că m-am logodit cu Rosina. Dar când am aflat că *el* a murit, m-am dus la Rosina și am rugat-o să mă elibereze de legământ. Și am venit la Truro. Iar tu m-ai respins. Dar după ce m-ai respins, nu m-am întors la Rosina, chiar dacă ea poate că m-ar fi primit. Am decis să nu mă însor niciodată. I-am spus surorii mele – a trecut astăzi pe-aici – că n-o să mă însor niciodată. Și ăsta e adevărul adevărat, fără urmă de minciună! Prin urmare...

Își coborî privirea spre ea.

– Prin urmare, ce?

– Prin urmare, n-ar fi mai bine să te măriți cu mine decât să mă vezi singur... pentru tot restul vieții?

Morwenna își acoperi gura cu mâna.

– Drake, tu tot nu *înțelegi*.

– O, ba da, înțeleg. Dădu să îngenuncheze în fața ei, dar se controlă la timp și se lăsă la pământ ceva mai departe de ea. Fii soția mea cu numele... mărită-te cu mine în biserică, așa cum se cuvine... asta-i tot ce-ți cer. Iubirea... ceea ce numești tu iubire carnală... dacă va veni într-o zi, bine. Dacă nu, nu. Eu nu te voi presa. Tu vei decide.

Ea își îndepărtă mâna de la gură cât să spună:

– Nu ți-aș putea *cere* asta. N-ar fi corect față de tine. Tu mă *iubești!* Știu asta. Atunci, cum ai putea... cum ai putea să respecți o promisiune pe care n-ar fi cinstit ca eu să-ți cer s-o faci?

– Când fac o promisiune, o respect. Nu mă iubești îndeajuns ca să crezi asta?

Morwenna clătină din cap.

– Uite ce e, oftă el, de ce ai venit astăzi la mine?

Îl privi fără să răspundă. Drake spuse răbdător:

– Nu pentru că doreai să mă vezi?

Ea încuviință pe tăcute.

– Viața înseamnă mai mult decât iubire carnală, nu-i așa?

– Da... o, da, dar...

– Fii cinstită! Chiar nu vrei să fii cu mine? Nu vrei să fii cu mine mai mult decât cu oricine altcineva de pe lumea asta?

Morwenna ezită un moment îndelungat, apoi aprobă iarăși.

– Dar...

– Nu-i ăsta cel mai important lucru dintre toate? Să fim împreună. Să muncim împreună. Să stăm de vorbă. Să ne plimbăm. Sunt atât de *multe* de iubit... chiar dacă nu este iubirea la care te referi. Răsăritul soarelui, ploaia, vântul, norii, vuietul mării, cântecul păsărilor... mugetul vacilor, strălucirea porumbului, parfumul primăverii. Mâncarea și apa proaspătă. Ouăle abia luate din cuibar, laptele cald, cartofii abia dezgropați, gemurile de casă. Fumul lemnului, un pui de măcăleandru, clopoțeii, căldura focului... Și aș putea continua la nesfârșit. Dar dacă te bucuri de toate astea alături de cineva pe care îl iubești, plăcerea este *împătrită!* Crezi că n-aș da orice să te văd mereu zâmbind în acel fotoliu? Ce este viața dacă o trăiești singur?

– O, Drake! Lacrimile începură să-i șiroiască pe față și pe mâna cu care își acoperea gura, și pe cealaltă mână. Îi căzură pe rochie, care era deja udă de la ploaie. O, Doamne... m-am... m-am temut de asta...

– Nu te poți teme să ai ce-ți dorești mai mult în viață.

– Nu... Mă tem de propria slăbiciune. Mă tem că nu te voi convinge niciodată. Te iubesc, firește. Mi-am spus-o în fiecare noapte. Adesea, era ca o mantră... îmi dădea putere. Dar asta nu înseamnă că mai sunt o femeie întreagă. Drake, sunt... defectă... și invalidă... pe dinăuntru... în *mintea mea!*

– Haide, liniștește-te, spuse el. Uite, nici măcar nu mă apropii ca să-ți șterg lacrimile.

Capitolul 34

I

Parlamentul își încheie lucrările la 20 noiembrie, urmând să se reunească din nou la 21 ianuarie. Cei care urmau să revină la următoarea sesiune aveau s-o facă într-o nouă viață, într-un nou secol.

Având două luni de pierdut, Warlegganii se deciseră până la urmă să se întoarcă în Cornwall. Elizabeth se hotărâse, iar George nu obiectă. Părea să fie prea puțin interesat de ea și de copilul incert care călătorea cu ei. Și nu părea să-i pese prea mult nici de copilul pe care-l purta, de-acum vizibil, în pântece. Nu mai fu călătoria lejeră, triumfătoare de la dus. Dacă trăsura o zgâlțâia, asta era, dacă lungimea etapelor o obosea, asta era, dacă în camerele hanurilor trăgea curentul, asta era. Ajunseră la Truro duminică, 1 decembrie, dar în oraș era atâta boală, încât Elizabeth spuse că prefera să se ducă la Trenwith. George îi zise că n-avea decât să facă ce dorea, că el avea afaceri de care trebuia să se ocupe. (Și chiar avea, fiindcă unii dintre chiriașii din St Michael refuzau cu obstinație să se mute.)

Elizabeth plecă la Trenwith în data de 5, luându-l pe Valentine cu ea.

Ross o vizită pe Caroline în ziua de 21, iar ea îl întrebă dacă nu putea aștepta câteva zile, ca să se întoarcă împreună. Camerista ei urma să-i însoțească, după cum avu grijă să sublinieze, astfel că nu aveau să fie singuri, cum fuseseră soția *lui* și soțul *ei*. Ross îl ajuta pe John Craven să pună în ordine afacerile lui Monk Adderley și să achite cele câteva datorii pe care le lăsase, așa că fu de acord. Dacă era să fie vizitat și interogat de poliție, o zi sau două nu mai contau – devenise fatalist în privința asta. Dar zilele trecură una după alta, iar el nu fu convocat nicăieri și nici nu i se bătu la ușă. O vizită o dată pe Andromeda Page, însă ea deja se combinase cu un conte tânăr, recent venit de la Cambridge, și avea prea puțin timp de pierdut din cauza unui fost amant. Astfel trece gloria lumii...

Sâmbătă, 30 noiembrie, cu aceeași trăsură care pleca de la Crown and Anchor din Strand la ora șapte dimineața, Ross, Caroline și camerista ei porniră spre Cornwall. Deși susținuse contrariul chiar și față de sine, Ross se simți ușurat să părăsească Londra. Când avea

să se întoarcă, *dacă* avea să se întoarcă, toată povestea urma să fie de domeniul trecutului.

Pe 6 decembrie, Demelza primi un mesaj adus de unul dintre gemenii Trewinnard și imediat se duse călare la Atelierul lui Pally. Drake o întâmpină la poartă. Chipul lui îi spuse totul.

– A venit...?

– E înăuntru. I-am spus că te-am rugat să vii.

Când o ajută să descalece, îi ținu mâna puțin mai mult decât ar fi fost necesar.

– Surioară... fii blândă cu ea!

Demelza zâmbi.

– Crezi că nu sunt suficient de blândă?

– Ba da... De asta, te-am chemat. Dar cred...

– Ce crezi?

– Că, dacă ceva nu merge bine, o să-și ia zborul din nou. Du-te la ea...

Morwenna se afla în salonaș și curăța cartofi. Se ridică imediat și își scoase ochelarii. Demelza îi zâmbi, iar ea îi zâmbi pe jumătate și își netezi șorțul, părând înaltă și nesigură, și nelalocul ei.

– Doamnă Poldark...

– Doamnă Whitworth.

– Vă rog... luați loc!

– Cred că ar fi mai bine dacă ne-am spune pe numele mic, sugeră Demelza.

Se așezară, iar Morwenna își aranjă vasul, cuțitul și coșul în față, de parcă ar fi creat o linie de apărare.

Demelza privi prin mica încăpere sărăcăcioasă. După câteva clipe, spuse:

– Drake are mare nevoie de cineva care să-i poarte de grijă.

– Da...

– Mi-a zis că vrea ca tu să fii aceea.

– Da.

– Tu vrei asta, Morwenna?

– Cred că da... Doar că nu știu dacă pot.

– Ești bolnavă?

– O, nu! Sunt în putere. Fizic, sunt puternică.

– Atunci...?

Drake veni cu inevitabilul ceai, și preț de câteva minute băură în tăcere. Apoi, cu un tact considerabil, Drake o făcu pe Morwenna

să repete o parte din conversația pe care o avuseseră cu o seară în urmă. Când termină, Demelza spuse încet:

– De când ai plecat, Drake a fost foarte nefericit, Morwenna. A trăit doar pe jumătate. Acum, că te-ai întors la el, nu crezi că ar fi păcat să vă despărțiți din nou?

– Da... Dar...

– I-ai zis ce părere ai despre căsătorie, iar el acceptă pe deplin că, dacă te măriți cu el acum, căsnicia lui nu va fi completă... asta dacă nu te vei răzgândi la un moment dat. Jură că îți va respecta dorințele.

– Da, știu.

– Îl crezi?

Morwenna se uită la Drake.

– Da...

– Atunci, te măriți cu el?

Morwenna privi prin încăpere de parcă ochii ei ar fi căutat o cale de scăpare. În cele din urmă, își linse buzele și murmură:

– Știu doar că vreau să fiu cu el pentru tot restul vieții mele...

– Nu cred că poate exista un motiv mai bun pentru o căsătorie, spuse Demelza.

– Atâta vreme cât *înțelege* că nu mai sunt *normală*, adăugă disperată Morwenna. Nu mai sunt! Nu sunt!

– I-am explicat aseară, îi spuse Drake Demelzei. Pur și simplu, să fiu cu ea este mai bine decât orice altceva.

– Scuză-mă că zic asta, dar să fii soție de fierar este altceva decât să fii soție de vicar. Nu mai ai o poziție socială bună și va fi de muncit – muncă grea, cu mâinile și cu spinarea. Drake nu-și permite să aibă o servitoare. La asta te-ai gândit?

– Asta nu contează, rosti Morwenna cu dispreț. Am fost cea mai mare dintr-o familie care a avut numai fete. Iar mama nu a fost niciodată puternică. Eu eram cea puternică. Așa că am învățat să gătesc și să am grijă de casă. Desigur, am avut servitoare, dar ele nu făceau totul... În ultimii ani, am dus o viață de lady – altcineva gătea și servea, eram tratată ca o persoană importantă. Dar în mintea mea și în sufletul meu o invidiam pe servitoarea adolescentă, pe fiica grădinarului, pe cerșetoarea care venea la ușă – aș fi preferat să mătur străzile decât să fiu în situația în care eram! Crezi că acum n-aș munci?

– Ca să fii cu Drake?

Ea ezită din nou.

– Da.

– Ai putea să-i speli hainele și să freci podelele?

– Nu-i nevoie să facă asta, interveni Drake.

– *Desigur,* spuse Morwenna. Asta nu înseamnă nimic... nimic.

Demelza încuviință din cap.

– Și nu te va deranja dacă mama ta se va supăra?

– Am aproape douăzeci de ani, zise Morwenna cu asprime. Nimic din ce ar spune oricare rudă nu ar conta.

„Atât de tânără!" gândi Demelza uitându-se de la unul la altul. Morwenna părea mult mai în vârstă, mult mai bătrână decât Drake. Asta îi făcuse suferința. Dar cine știa ce putea face fericirea? Demelza fusese împotriva acestei relații aproape de la început. Nu din motive personale, ci pentru că Morwenna nu era potrivită pentru Drake, având în vedere că se născuse într-o familie bună și că era rudă cu Warlegganii. Însă expresia din ochii lui Drake... Ce diferență față de ziua precedentă!

– Atunci, te măriți cu el, Morwenna?

– Credeam că am răspuns.

– Nu ai zis „da".

– Atunci... da.

Morwenna avusese nevoie de ceva vreme ca să rostească acel cuvânt, de parcă ar fi trebuit să are un câmp de temeri și rețineri pentru a ajunge la el. Drake se foi și răsuflă încet.

– Mă bucur pentru amândoi, spuse Demelza.

– Cât de curând ne putem căsători? întrebă Drake.

– O să dureze un timp. Morwenna, nu vrei să vii să stai cu noi la Nampara? Am fi bucuroși să te primim.

– Aș prefera să stea aici, zise Drake.

Demelza zâmbi.

– Morwenna trebuie să decidă. Dacă vei locui în acest district, poate că ar trebui să iei în seamă ce ar putea spune lumea.

– Nu-mi pasă, replică Morwenna.

– Aș putea s-o rog pe doamna Trewinnard să vină să doarmă aici, spuse Drake. Dacă e nevoie, o să dorm la familia Trewinnard.

– Cum vrei tu, Drake, zise Morwenna.

– Ar *trebui* să fie decizia Morwennei, insistă Demelza.

Tânăra văduvă șovăi.

– Îmi cer scuze. Uneori, mi-e greu să mă concentrez... Voi rămâne aici, Demelza. Îți mulțumesc, dar voi rămâne aici.

Demelza o sărută.

– După ce te vei mărita, iar Drake va fi sigur că nu mai poți scăpa, sper că te va aduce la Nampara și că îl vei cunoaște pe Ross – să-l cunoști bine și așa cum trebuie – și să petrecem clipe frumoase împreună.

Ieși. După câteva clipe, Drake o urmă și își lipi obrazul de al ei.

– Fii binecuvântată, surioară! Fii binecuvântată! Ai putea să mai faci ceva pentru mine în dimineața asta?

– Ce anume?

– Să mă însoțești la preotul Odgers. Mi-e groază să mă gândesc că trebuie să așteptăm trei săptămâni! Nu s-ar putea face mai repede?

– De ce ar conta?

– Mi-e teamă să nu se răzgândească. Felul cum ai zis că trebuie să fiu sigur că nu mai poate scăpa... Nu sunt sigur că *nu* mai poate scăpa – nu până nu ne căsătorim. Mi-e teamă că s-ar putea întâmpla ceva. Mi-e teamă că ar putea să se răzgândească și să plece.

II

Domnul Odgers spuse:

– Ei bine, doamnă Poldark, aș fi bucuros să vă fac pe plac, dacă ar exista vreo portiță în legile bisericești, dar, după cum știți, nu există. Azi este vineri. Dacă ar fi să fie cum vreți dumneavoastră, ar trebui să fac primele strigări duminică, cu toate că de fapt e nevoie de un răgaz mai mare. Dar dincolo de asta...

Micul cleric fusese scos din bucătărie, unde își ajuta nevasta să săreze o bucată de porc. Atitudinea lui era lingușitoare, dar sentimentele erau amestecate. De fapt, era profund șocat. Fiind un om corect, dacă ar fi fost presat, ar fi fost dispus să admită că nu considera tocmai o blasfemie faptul că o fiică de protopop și văduva fostului său vicar, pe care se obișnuise s-o trateze cu deferența meritată de poziția ei, era pe cale să renunțe la acea poziție și să se mărite cu un fierar de rând care, pe deasupra, mai și respingea doctrinele bisericii anglicane, dar, în opinia lui, cam asta era.

Dacă ar fi fost singur, Drake ar fi fost primit cu mare răceală. Dar nu era. Venise împreună cu soția căpitanului Poldark, iar căpitanul Poldark era membru al parlamentului și un apropiat al vicontelui Falmouth; având în vedere că, pe neașteptate, ba chiar providențial, funcția de paroh devenise disponibilă, asta reprezenta o șansă,

o ultimă șansă care îi fusese oferită domnului Odgers. Așa că nu-și permitea s-o ofenseze sub nici o formă pe soția căpitanului Poldark.

Soția căpitanului Poldark își arcui sprâncenele și spuse:

– Domnule Odgers, parcă am auzit sau am citit că există ceva care se numește „autorizație specială".

– Ah, da, doamnă. Se poate obține numai de la arhiepiscopul de Canterbury. Dar o autorizație, doamnă, o autorizație care este altceva decât o autorizație specială, se poate obține de la arhidiaconul de Cornwall sau de la reprezentantul său în comitat.

– Și cine este acesta?

Domnul Odgers se scărpină pe sub peruca din păr de cal.

– În mod normal, arhidiaconul cred că locuiește în Exeter, mai puțin când face una dintre... ăăă... vizitele sale. Dar sediul său se află la Bodmin. Cred că dacă vă duceți acolo... dacă tânărul se duce acolo... Nu suporta să-i spună pe nume lui Drake. Da, și dacă cineva îl însoțește ca să jure pentru el, cred, doamnă, că autorizația i-ar fi acordată, iar eu aș putea oficia căsătoria de îndată ce o primesc.

Demelza se uită la Drake.

– Asta ar însemna vreo patruzeci de kilometri. Adică, optzeci dus-întors. Vrei să faci un drum atât de lung?

Drake încuviință din cap.

– Ce anume trebuie făcut? întrebă ea.

– Va trebui să dați o declarație sub jurământ că nu există impedimente legale. *El* va trebui s-o dea. Și să aibă un martor care să confirme că locuiește în această parohie. Locuiește în această parohie, nu? Da, desigur, admise el nemulțumit. Va avea nevoie de bani. Cred că va costa vreo două guinee, dar nu sunt sigur. Iar persoana care îl însoțește va trebui să fie pregătită să plătească și ea o sumă considerabilă.

– Poate fi o femeie acea persoană?

– O, da! Dar nu... viitoarea lui...

– Mă gândeam la mine.

– Vă atrag atenția că cel mai bine ar fi să așteptați până luni pentru a fi siguri că o să-l găsiți, zise domnul Odgers. Mă refer la clericul care îi ține locul arhidiaconului. Sfârșiturile de săptămână sunt perioade aglomerate, și s-ar putea să fie plecat.

Odată ieșiți din nou în dimineața vântoasă, Demelza spuse:

– Ei bine, asta-i tot ce putem face.

– Îmi împrumuți un cal.

– Desigur.

– Și vii cu mine?

– Cred că e mai bine să vin eu decât Sam. Faptul că sunt măritată cu Ross îmi conferă un soi de...

– Știu. O sărută. N-o să uit asta.

Avea să-i prindă bine să plece pentru o zi. Toată acea așteptare a lui Ross îi tocea insuportabil nervii.

– Apropo, zise ea, Sam știe?

– Încă nu. I-ai putea spune tu. Cred că o vei face mai bine decât mine.

III

O ploaie torențială de iarnă inundă drumul lângă Marlborough, iar trăsura cu care mergeau Ross și Caroline fu reținută pe loc o zi. Duminica de 8 decembrie o petrecură la Plymouth, știind că a doua zi aveau să ajungă acasă.

Mâncaseră împreună în fiecare zi, într-o atmosferă plăcută, și discutaseră numeroase subiecte, de la nebunia țarului până la taxa pe cai, dar se feriseră de cele personale. Ross o considera pe Caroline o companie agreabilă, plină de duh când vorbea pe o temă anume, dar rezervată altminteri. Spre deosebire de Demelza, nu știa să flecărească banalități.

Se cazară la hanul Fountain și cinară într-un separeu confortabil, cu scaune tapițate cu pluș roșu și masă din nuc. Ross fu cel care, pentru prima dată, dădu la o parte vălul politeții impersonale amintindu-i lui Caroline de întâlnirea ei cu Dwight pe care el o aranjase la acel han. Trecuseră doar vreo șase ani de-atunci.

– Parcă a trecut o jumătate de viață, spuse Caroline. Iar lui Dwight, probabil că i se pare și mai mult, această perioadă incluzând nu doar captivitatea din Franța, ci și patru ani de căsnicie cu mine.

– M-am gândit adesea cât de arogant am fost să vă pun să vă întâlniți aproape cu forța, imaginându-mi că știam mai bine decât voi ce viitor vi se potrivea.

– Ross, necazul e că tu ești un om arogant. Uneori, este o mare calitate, alteori, nu.

– Ei bine, cu acea ocazie cum a fost?

Caroline zâmbi. Se schimbase pentru masă într-o rochie de un verde rece, nuanța ei preferată, deoarece contrasta cu părul ei roșcat

și îi sublinia verdele ochilor, care, în combinație cu alte culori, puteau părea de un banal căprui sau cenușiu.

– O calitate, spuse ea. Dwight este singurul bărbat cu care am dorit vreodată să mă mărit... Dar poate că nu singurul cu care am vrut să mă culc.

Ross tăie o bucățică din friptura de oaie și îi adaugă puțin sos de capere.

– Nu cred că asta-i ceva neobișnuit, zise el.

– Nu... toți ne uităm în altă parte uneori. Dar apoi ne uităm unde trebuie.

– De obicei...

Caroline mai mănâncă puțin, tăie niște carne și o plimbă prin farfurie. Apoi spuse brusc:

– Eu și Dwight, tu și Demelza – îți dai seama cât de virtuoși suntem după standardele de astăzi?

– Fără îndoială.

– Absolut fără nici o îndoială. Atât de mulți dintre prietenii mei din Londra... Dar lasă Londra. Din comitatul în care trăim. Uită-te câte relații există printre prietenii noștri sau prietenii lor, unele secrete, altele fățișe. Și același lucru, dar probabil că după alt tipar, este valabil și în cazul săracilor.

Ross sorbi din vin.

– Așa a fost mereu.

– Da. Dar tot mereu au existat și câteva căsnicii adevărate printre celelalte, căsnicii în care iubirea, fidelitatea și adevărul și-au păstrat importanța. A ta este una dintre ele, iar a mea e alta. Nu-i așa?

– Ba da.

Caroline bău îndelung, o jumătate de pahar, spre deosebire de sorbitura lui Ross. Se sprijini de spătarul acoperit cu pluș roșu.

– Totuși, Ross, mi-ar face plăcere să mă culc cu tine în noaptea asta.

El se uită rapid în ochii ei.

– Ai putea să faci asta?

– Da. De fapt, mereu am vrut s-o fac... după cum poate știi.

– Crezi că știu?

Se uitară unul la altul.

– Cred că da. Cred că ai putea face dragoste cu mine cum puțini bărbați ar fi în stare – răspunzând aroganței mele cu aroganța ta.

Între ei se instală o scurtă tăcere.

– Dar... murmură ea peste câteva clipe.

– Dar?

– Dar ar fi imposibil. Chiar dacă tu ai fi dispus. Am instinctele unei curtezane, dar sentimentele unei soții. Îl iubesc prea mult pe Dwight. Și o iubesc prea mult pe Demelza. Și poate că și pe tine te iubesc prea mult.

Ross își ridică privirea și îi zâmbi.

– Ăsta-i cel mai frumos compliment dintre toate.

O ușoară îmbujorare se ivi pe chipul ei, apoi dispăru.

– Nu a fost intenția mea să-ți fac un compliment, Ross, ci doar... doar încerc să-ți spun niște lucruri pe care cred că ar trebui să le auzi. Dacă am scăpa de Ellen – ceea ce aș putea să fac cu ușurință – și am face dragoste *toată* noaptea, iar cu prima ocazie când aș ajunge la Nampara, i-aș spune Demelzei ce am făcut, crezi că ar fi îndurerată?

– Da.

– Și eu cred același lucru. Dar îi sunt prietenă bună. Suntem profund atașate una de alta. Poate, cu timpul, mă va ierta.

– Ce încerci să-mi spui?

– Încerc să-ți spun că, dacă aș înștiința-o despre ce s-ar petrece între noi, ar suferi. Dar nu mai mult decât ai făcut-o tu să sufere la Londra.

Ross își puse cuțitul pe farfurie.

– Nu înțeleg nimic.

– Ai ucis un om din cauza ei. O, știu că ai fost provocat. Și știu și că cearta a pornit de la un scaun din Cameră. Și știu că nu v-ați plăcut unul pe altul de la început. Însă motivul adevărat pentru care ai ajuns să-l ucizi a fost ea, nu-i așa?

– Parțial, da. Dar nu pricep...

– Ross, când te-ai duelat cu Monk Adderley, de fapt nu pe el voiai să-l ucizi, am dreptate?

– Nu pe el?

– Nu... ci pe Hugh Armitage.

El luă o înghițitură zdravănă de vin.

– La naiba, Caroline, a fost un duel pur și simplu...

– Nici vorbă să fie așa, iar tu știi asta! L-ai omorât pentru că nu-l puteai ucide pe Hugh Armitage, care era deja mort. Însă Hugh era un bărbat cumsecade, viril, sensibil – singurul gen de bărbat de care Demelza ar fi fost, de care s-ar fi putut simți vreodată atrasă. Probabil că ai știut din primul moment că ea nu s-ar fi gândit nici măcar o clipă la un crai de doi bani precum Monk Adderley.

– Uneori, nimeni nu analizează astfel de lucruri.

– *Firește* că nu le analizează – tocmai ăsta-i necazul! Tu te-ai lăsat complet dominat de sentimente. Și, în plus, te-ai duelat cu cine nu trebuia.

Ross își dădu farfuria deoparte și își puse degetele pe masă.

– Și să nu-ți treacă prin cap să te ridici și să mă lași singură, adăugă ea, fiindcă ăsta n-ar fi nicidecum un comportament demn de un gentleman.

– N-am nici o intenție să mă ridic și să te las singură. Dar îți pot asculta cu mai multă atenție predica dacă nu mănânc.

– Predica s-a terminat. Îți poți savura mâncarea în liniște.

– După toate astea, nu cred că mai pot să-mi savurez mâncarea, nici în liniște, nici purtând o conversație plăcută.

– Poate că n-ar fi trebuit să-ți spun toate astea.

– Dacă astea erau părerile tale, trebuia să mi le spui. Încerc să mă gândesc cu atenție la ce mi-ai zis – să fiu rațional, nu sentimental. Știi că ești a doua persoană care, în decurs de două săptămâni, mă acuză că iau decizii pe baza sentimentelor? N-ai bănui niciodată cine a fost prima. Dar asta este. Lasă-mă să mă gândesc...

Ea începu din nou să se joace cu friptura. După câteva momente rupse o bucățică de pâine cu degetele ei lungi, însă nu dădu nici un semn că ar fi intenționat s-o mănânce.

– S-ar putea să fie ceva adevăr în vorbele tale, continuă el. Cum aș putea fi sigur? Fără îndoială, am simțit multe, m-am gândit mult la Demelza și la Hugh în ultimii doi ani. Când am aflat de Demelza, a fost ca și cum aș fi pierdut o parte din credință... o parte din încrederea în caracterul oamenilor. Nu am învinuit-o atât de mult pe ea, cât ceva din umanitate. Să nu râzi de mine că vorbesc atât de prostește și de pompos.

– Nu râd. Dar dacă...

– A fost ca și cum aș fi descoperit o imperfecțiune absolută. Ceea ce m-a mânat în ultimul timp poate că a conținut și gelozie, dar nu a fost *numai* gelozie. Câteodată, descopeream un nou motiv de deprimare, o nouă nevoie de revoltă, de înlăturare a constrângerilor pe care viața civilizată încearcă să le impună. Se opri s-o studieze, apoi vorbi mai departe: Fiindcă ce înseamnă viața civilizată, dacă nu impunerea unor standarde nerealiste ființelor omenești imperfecte de către alte ființe omenești la fel de imperfecte? Mi se părea că există o putreziciune pe care doream permanent s-o îndepărtez. Se opri din nou și respiră lent, încercând să facă ordine în complexitatea propriilor sentimente.

– Și toate astea au apărut... au fost pricinuite de înstrăinarea de Demelza?

– O, nu în totalitate. Câte ceva. Doar o parte. Tocmai ai zis că sunt arogant, Caroline. Poate că unul dintre aspectele aroganței este incapacitatea de a accepta ceea ce uneori trebuie să accepți din partea vieții. Sentimentul geloziei este o ofensă la adresa spiritului, o senzație degradantă care trebuie călcată în picioare. Bătu darabana în masă. Dar în ceea ce-i privește pe Demelza și pe Monk Adderley, cred că mă nedreptățești. Demelza l-a încurajat într-o anumită măsură. Vorbea mereu deoparte cu el, stabileau întâlniri – sau le accepta pe cele propuse de el. Și îi permitea s-o pipăie...

– O, aiurea! îl întrerupse Caroline. Ăsta-i modul Demelzei de a fi politicoasă, flirtează puțin în glumă. Ori de câte ori iese în lume, un bărbat sau altul este mereu atras de vitalitatea ei deosebită și de farmecul ei. Când se simte bine, nu se poate abține să nu manifeste această... scânteie provocatoare. Bărbații sunt atrași de ea, și ei îi face plăcere. Dar totul este *inocent*, Ross, pentru numele lui Dumnezeu! După cum ar trebui să știi. O să-l provoci pe Sir Hugh Bodrugan la duel? A atentat de mai multe ori la pudoarea Demelzei decât oricare alți doi bărbați pe care îi cunosc. Îl vei provoca la un duel cu... bastoane?

Ross râse fără tragere de inimă.

– Trebuie să știi că gelozia apare numai când există un risc.

– Și tu chiar crezi că Monk Adderley a reprezentat un risc?

– Așa... am crezut. Nu a fost chiar atât de simplu. Dar în orice caz, el m-a provocat pe mine, nu eu pe el.

Caroline își schimbă poziția și se întinse.

– Of, trăsura aia m-a obosit tare mult! Încă o zi, și ajungem acasă.

Chelnerul veni și luă farfuriile, dar lăsă cuțitele și furculițele pentru următorul fel. Ross murmură:

– Da, aș putea să mă culc cu tine.

Ea îi zâmbi.

– Dar din aceleași motive, nu o voi face, adăugă el.

– Îți mulțumesc, domnule căpitan.

– Mi-ai fost *întotdeauna* o bună prietenă, de foarte mult timp. Aproape de dinainte să ne cunoaștem bine.

– Cred că te-am plăcut din prima clipă.

– Chiar și atunci, a fost ceva mai important de-atât.

Ea ridică din umeri, dar nu spuse nimic deoarece chelnerul se întoarse. După plecarea lui, rosti:

– Poate că am fost dură cu tine în seara asta, Ross... Vai, cum am putut să zic asta? Că am fost dură cu *tine!* Este ciudat să mă aflu într-o situație în care n-am îndrăznit niciodată să mă pun. Ei bine, înțeleg puțin ce ai simțit în legătură cu Hugh și Demelza. Ți-a ros sufletul vreme de doi ani. Și te va chinui și de-acum încolo, dacă îi îngădui. Nu neg că o singură deziluzie, dacă este profundă, poate duce la o deziluzie generală. Dar acum a fost vărsat sânge. Chiar dacă era sângele altcuiva. Hai să nu mai discutăm dacă cearta ta cu Monk Adderley a avut vreun rost sau nu. S-a isprăvit, și *nimic* nu mai poate schimba lucrurile. La fel stau lucrurile și în cazul certei cu Hugh Armitage. Și la fel ar trebui să fie și în cazul certei cu umanitatea. Și în cazul certei cu Demelza. Ea a fost cumplit de îndurerată de ce s-a petrecut la Londra. Ce a fost drept și ce a fost greșit în asta nu contează la fel de mult ca faptul că ai omorât un om din cauza ei *și* că ai riscat totul – viața ta și într-un fel și viața ei – pentru o ciorovăială fără sens, lucru care unei persoane de viță nobilă s-ar putea să-i pară modalitatea supremă și onorabilă de a rezolva o dispută, dar pe care fiica unui miner – mai ales când are un simț al valorilor atât de ferm și de sănătos – îl poate considera irascibilitatea unui om rău.

– Dumnezeule! gemu Ross. Ei bine, o să păstrez asta în suflet și o s-o las să se coacă o vreme.

– Tu mi-ai vorbit deschis cu șase ani în urmă, spuse Caroline. Așa că și eu îți vorbesc deschis acum.

– Din dragoste? întrebă el.

Ea încuviință din cap.

– Din dragoste.

Capitolul 35

I

La prima oră a zilei de luni, Demelza și Drake plecară la Bodmin. Morwenna rămase la Atelierul lui Pally. Doamna Trewinnard își petrecuse fiecare noapte la Drake acasă, iar în timpul zilei gemenii Trewinnard erau acolo pentru a răspunde la apelul clopoțelului.

Morwenna nu manifestase vreo dorință de a ieși, mulțumindu-se să șadă și să coasă, să ajute la gătit sau la treburile casei. Ea și Drake vorbiseră puțin; schimbau doar banalități, fiecare simțindu-se puțin intimidat în prezența celuilalt. Ea era ca o sălbăticiune rănită pe care el încerca s-o îmblânzească – nu făcea mișcări bruște și nu încerca s-o atingă de teamă să n-o sperie. La început crezuse că avea o suferință fizică pe care i-o ascunsese, dar nu era așa. Apoi decise că sufletul ei era rănit și că avea nevoie de timp ca să-și revină.

Nu trecuseră nici măcar de gardul care împrejmuia mica lui proprietate de cinci acri. Îi arătase pământul cu mândrie, iar ea îi pusese întrebări despre munca lui și îl urmărise cu interes la lucru. Uneori, se afla la parter când oamenii aduceau diverse obiecte la fierărie, dar nu ieșea niciodată. Nu fuseseră la biserică duminică, dar, la sugestia Demelzei, se făcuse prima strigare pentru cununie. Era mai sigur așa, în caz că apăreau probleme la Bodmin.

Sâmbătă, Sam venise în vizită și fusese foarte impresionat de aerul liniștit și modest al Morwennei, dar și de euforia evidentă a fratelui său. Drake știa că nu s-ar fi opus căsătoriei, dar se temuse de ceea ce ar fi putut sugera vocea și atitudinea lui. Din fericire, temerile lui se dovediseră neîntemeiate. Sam recunoscuse pe dată în acea fată tăcută și discretă, dar elegantă o posibilă membră a turmei lui. Desigur, legătura ei mult prea strânsă cu biserica o făcea deocamdată insensibilă la mesajul lui religios, dar, la cât suferise ca urmare a primei sale căsnicii, ar fi putut să se lase îndrumată pe calea cea dreaptă, atrăgându-l și pe Drake după ea.

Acestea erau însă planuri de viitor. În prezent, Sam se uită la chipul fratelui său și văzu că se simțea bine, așa că îi mulțumi lui Dumnezeu pentru acea bucurie deopotrivă trupească și spirituală. După ce plecă, își dădu seama că era egoist și nevrednic să simtă acea mică strângere de inimă gândindu-se cât de bine ar fi fost dacă și el ar fi putut s-o aibă pe Emma.

Ziua de luni se dovedi a fi frumoasă, dar cu un vânt puternic. John Gimlett, care se considera un profet în privința vremii, spuse că avea să plouă mai târziu, după ce soarele ajungea în spatele vântului. Probabil observase că, departe în zare, marea se zbuciuma, iar păsările veneau spre uscat.

Drake și Demelza plecară la ora opt, cam pe când Ross și Caroline treceau prin Liskeard. La unsprezece, Elizabeth veni s-o vadă pe Morwenna.

Era în salonaș, ocupându-se de draperiile pe care Dwight le tivise inelegant, când unul dintre neidentificabilii gemeni Trewinnard băgă capul pe ușă și spuse:

– Dacă sunteți bună, coniță, sosit-a o lady să vă vază.

Elizabeth urcă treptele. Roșie la față, Morwenna se ridică, uitându-se în jur în căutarea unei căi de scăpare, însă, nezărind nici una, acceptă să fie sărutată. Elizabeth era verișoara ei cea mai dragă, dar încuviințase căsătoria ei cu Ossie. Cu toate că George insistase cel mai mult, Elizabeth fusese de acord. Totuși, în ultimul an, ba chiar și mai înainte, Elizabeth îi arătase o înțelegere sinceră. Iar după nașterea lui John Conan, ea fusese cea care insistase că Morwenna nu era tratată bine de doctorul Behenna și că trebuia chemat doctorul Enys. De asemenea, o ajutase cu tot ce putuse după moartea lui Ossie.

În atmosfera ostilă de la vicariat, Morwenna ar fi întâmpinat-o ca pe o prietenă. În acest adăpost cald și liniștit în care Drake o ascundea ca într-un cocon, Elizabeth reprezenta dușmanul.

– Ieri s-a făcut o strigare, spuse Elizabeth. Cum de n-am știut? Drake nu-i aici?

– Nu, e plecat. Ia loc, te rog!

Se așezară și se uitară una la alta, însă ochii Morwennei nu vedeau mare lucru. După câteva momente, se adună și zise:

– Te pot servi cu ceva? Ceai sau lapte fierbinte? Mă tem că nu avem nimic mai tare.

– Nu, mulțumesc. Dar m-aș bucura să mă odihnesc câteva minute. Vântul este atât de puternic!

Morwenna privi silueta verișoarei sale.

– Sper că n-ai venit pe jos, având în vedere că ești...

– Ba da. Îmi face bine. Elizabeth descheie nasturii pelerinei de un cafeniu-închis și lăsă gluga să-i cadă. Nu e foarte departe de Trenwith, doar vreo trei kilometri. Probabil că n-ai venit niciodată încoace pe vremea când locuiai acolo.

– Ba am venit de câteva ori. Dar abia dacă îmi amintesc zona asta. Ne plimbam mai mult în cealaltă direcție. Geoffrey Charles dorea adesea...

– Știu, draga mea, știu. Asta s-a terminat. A fost o perioadă foarte tristă din relația noastră. Noi n-am știut. N-am înțeles.

Morwenna se gândi că Elizabeth părea brusc îmbătrânită. Dar poate că sarcina o storcea de puteri.

– Iar acum, continuă Elizabeth, te vei mărita cu Drake până la urmă. Veți locui aici? Se uită în jur. Soții Poldark sunt mulțumiți?

Morwenna se îmbujoră.

– Așa sper.

– Nu ți-au spus?

– Căpitanul Poldark încă e plecat. Sper că nu vor avea niciodată vreun motiv să se simtă rușinați din pricina mea.

– Aș zice că așa ceva e foarte improbabil. Dar Lady Whitworth?

– Ea nu a fost mulțumită.

Elizabeth își aranjă rochia pentru a-și ascunde pântecul.

– Cred că a fost foarte dificil să locuiești cu ea. Una dintre cele mai înspăimântătoare bătrâne... Pur și simplu i-ai spus că pleci și ai plecat?

– Da.

– Și... John Conan?

Morwenna clipi.

– A rămas acolo.

– Nu te-a durut să-ți părăsești *fiul?*

– Da... și nu. Te rog, nu-mi mai pune întrebări!

– Iartă-mă! N-am vrut să te supăr.

– Nu... Morwenna împături draperia și o lăsă jos. Vezi tu, Elizabeth, n-am simțit niciodată că era cu adevărat copilul meu. Era copilul lui *Ossie.* Fiul lui Ossie. Sunt convinsă că, după ce va crește, va fi exact ca tatăl lui!

Afară, clopoțelul anunță venirea cuiva. Vântul izbi casa și o făcu să scârțâie.

– Nu l-ai putut accepta pe Ossie niciodată, nu-i așa? Îmi... după ce l-am cunoscut mai bine, te-am înțeles. La vremea aceea, nu ți-am putut pune întrebări mai personale. Acum însă, dacă vei dori vreodată să vorbești despre asta...

– Nu.

– Dar trebuie că a fost un mare sacrificiu să-ți părăsești astfel copilul, spuse Elizabeth. Nu te-ai gândit să-l iei cu tine?

Morwenna se ridică.

– Elizabeth, pe cât am ținut la el când era bebeluș – și firește că am ținut la el –, în aceeași măsură nu-l vreau acum. Este un *Whitworth!*

Elizabeth se uită pe fereastră la copacii care se îndoiau. Fără vreun motiv anume, poate doar din cauza amărăciunii din vocea Morwennei, ceva păru să se reflecte în sticla imperfectă. Sticluța cu medicamentul maroniu și tulbure, pe care o adusese în trăsură tocmai de la Londra și care se hurducase în bagajul ei, dar nu se spărsese,

devenise un simbol, un simbol amar al dezintegrării propriei căsnicii. „El este un Whitworth! El este un Poldark!"

– Desigur, nu locuiești aici până te măriți, nu?

– O femeie vine în fiecare seară, așa că sunt supravegheată.

– Nu, nu, Morwenna, trebuie să stai la Trenwith! Așa se cuvine. Ai putea sta în vechea ta cameră.

– Nu, mulțumesc.

Elizabeth se încruntă, simțindu-se puțin ofensată.

– Data trecută, te-ai măritat de la Trenwith. De ce nu și acum?

– Și să mă conducă domnul Warleggan la altar?

Elizabeth își ridică privirea, surprinsă de sarcasmul acelei făpturi blânde.

– Domnul Warleggan e la Truro și vrea să rămână acolo. S-ar putea să vină de Crăciun. Vei reuși să te măriți înainte de Crăciun? Socotind repede în minte, spuse: Da, exact. În ce zi cade Crăciunul, într-o miercuri? Te-ai putea mărita în ajunul Crăciunului.

– Poate.

Morwenna nu se simți în stare să-i dezvăluie unde plecaseră Demelza și Drake în ziua aceea. Elizabeth ar fi zis că nu era nici o grabă, că amândoi încă erau tineri, că, după atâta așteptare, ce rost avea să se grăbească? Era posibil chiar să reușească s-o convingă. Aceasta era cea mai mare primejdie – că opinia ei avea să conteze cel mai mult.

– Sperasem să-l văd pe Drake, spuse Elizabeth peste câteva momente. Întârzie mult?

– Mă tem că destul de mult.

– Voiam să mă văd cu el pentru nu doresc să existe resentimente între noi.

– Nu cred că există, spuse Morwenna. Cred că te admiră. Pentru binele pe care i l-ai făcut cândva.

Elizabeth se îmbujoră.

– Uitasem de asta... N-a fost mare lucru. Se ridică. Rămâne să-l văd altă dată, fiindcă n-aș vrea să mă prindă furtuna pe drum. Morwenna...

– Da?

– Nu vrei să vii în vizită la Trenwith? Mama și tata sunt amândoi acolo, și amândoi țin la tine enorm. Sunt foarte fragili acum, dar sunt sigură că ar vrea să te vadă înainte de cununie ca să te felicite.

– Desigur.

Cele două femei se sărutară cu ceva mai multă căldură decât la venirea lui Elizabeth – cel puțin din partea Morwennei. Când

Morwenna deschise ușa, aceasta îi fu smulsă din mână și se clătină în balamale. Vântul se năpusti în bucătărie, dărâmând o sticlă și o balanță.

– Dumnezeule! exclamă Elizabeth. Și-a dublat forța de când am venit. Din fericire, nu-mi va bate direct în față pe drumul spre casă.

– Mai stai puțin. Poate că este doar o scurtă perioadă de violență care va trece.

– Am locuit prea mult timp pe coastă ca să cred asta! S-ar putea să bată așa și douăsprezece ore. Nu, o să mă descurc.

– S-ar putea să cazi, iar în starea ta...

– Și ce-ar conta?

Morwenna se retrase puțin ca să-și privească verișoara.

– Nu înțeleg ce vrei să spui.

Elizabeth încercă s-o dreagă.

– Am vrut să zic că nu cred că mi-ar face vreun rău.

– Dar data trecută n-ai căzut? Bunătatea naturală a Morwennei trecu prin vălul preocupărilor care îi întunecau mintea. Stai! O să te conduc o bucată de drum.

– Nu! Uite, doar lângă ușă e atât de rău. După ce ajung în curte...

– Împreună vom fi mai puternice. Mă duc să-mi iau pelerina.

În timp ce ieșeau anevoie din curte, Morwenna îi strigă unuia dintre băieții Trewinnard:

– Mă duc s-o conduc pe doamna Warleggan înapoi la Trenwith.

– Am priceput, coniță.

Fu o luptă îndelungată, căci vântul dinspre sud-vest tocmai își adunase forțele și le împingea parcă din toate părțile. Evident, Morwenna nu-i putu întoarce spatele verișoarei sale până nu o văzu în siguranță acasă, la conacul de pe domeniul Trenwith. Elizabeth spuse că, dacă Morwenna tot venise atât de departe, ce-ar fi să intre măcar o clipă pentru a-i saluta pe părinții ei? Cutremurându-se din pricina amintirilor, Morwenna intră în marele hol plin cu tablouri. Apoi, în timp ce vântul urla afară și zgâlțâia marea fereastră zăbrelită cu plumb de parcă ar fi vrut s-o smulgă, acceptă invitația de a rămâne la masă.

II

Furtuna din 9 decembrie 1799 fu doar puțin mai rea decât celelalte șase care se produceau în general în fiecare an, dar se remarcă prin

valurile uriașe care înaintaseră mult pe țărm. Se manifestase cel mai sever în largul Atlanticului, iar efectele se văzură pe coastă. Nouă corăbii de diverse dimensiuni eșuară în principal pe coasta sudică, în zona stâncilor Manacles, dar câteva ajunseră și pe coasta de nord. Pe plaja Hendrawna nu apăru nici una.

În acea zi, diverși oameni se îndreptau din direcții diferite spre Sawle-with-Grambler. Ross și Caroline prinseseră noua diligență expres care pleca de la Torpoint la șapte și jumătate și trebuia să ajungă la Truro curând după prânz. Furtuna îi întârzie câteva ceasuri, așa că trecuse de ora două când, după un prânz frugal luat la Royal, încălecară pe caii închiriați pentru a parcurge ultima etapă.

Demelza și Drake ajunseseră în Bodmin la o oră rezonabilă, dar reverendul John Pomeroy, paroh de Lesnewth, vicar de Bodmin și reprezentant al arhidiaconului, era plecat și se întoarse abia după prânz. Cu toate că nu le puse piedici în calea obținerii autorizației, trecu ceva vreme până când fură îndeplinite toate formalitățile, iar după aceea Drake trebui să mai facă o vizită înainte de a se întoarce acasă.

Cealaltă persoană notabilă care călărea spre coastă era domnul George Warleggan.

Primul care ajunse la destinație – după Caroline și camerista ei, pe care le lăsase la porțile domeniului Killewarren – fu Ross. La fel ca soția lui cu câteva săptămâni în urmă, sosi pe neanunțate. Prima persoană care îl văzu fu un băiețel de opt ani, slab și cu picioare lungi, care străbătea grădina ținând în mână un ghem de sfoară. Țipătul lui se pierdu în urletul furtunii, dar curând ajunse în brațele tatălui său; imediat după aceea se stârniră toată agitația și confuzia care se produseseră și la sosirea Demelzei. În toiul haosului, Ross întrebă unde era soția lui. Află că mami plecase cu unchiul Drake, dimineață devreme, și zisese că avea să se întoarcă până la cină.

– Tati! țipă Jeremy acoperind sporovăiala surorii lui și urările de bun venit ale servitorilor. Tati, vino și să te uiți la *mare!*

Așa că se duseră cu toții s-o privească, mergând doar până la gărduleț de la marginea plajei, deoarece mai departe era primejdios. Acolo unde se afla plaja când mareea nu era foarte înaltă parcă se dădea o bătălie între valuri gigantice. Marea distrugea dunele joase și smulgea din rădăcini vegetația de pe țărm. La un moment dat, un val se năpusti peste solul pietros și atinse baza gărduleț ului, lăsând în urmă o dâră de spumă care le pătă încălțările. În mod obișnuit,

valurile veneau dinspre apa adâncă spre apa mică, pierzându-și înălțimea pe măsură ce se apropiau de țărm. În ziua aceea, valurile loveau faleza de sub Wheal Leisure cu o asemenea forță, încât generau alte valuri, care se propagau în unghi drept față de cele firești, stârnind jerbe înalte de apă când se ciocneau. Un alt talaz se sparse de stâncile mai domoale de sub Long Field. Munții de spumă adunau tot ce absorbea marea, iar apoi expulzau totul ca pe niște proiectile spre uscat. Valurile erau atât de înalte, încât orizontul nu se mai vedea, iar norii erau atât de joși, încât atingeau marea.

Pe când își conducea înapoi în casă vorbăreața familie, Ross încercă să descopere de ce mama copiilor lipsea toată ziua, dar nimeni nu părea să știe. Apoi Jane Gimlett îl trase deoparte și îi șopti ceva la ureche. Ross dădu din cap și se uită spre cerul care se întuneca. Din nou, ceva important se petrecuse în absența lui. Ea ar fi trebuit să se întoarcă acasă înainte de izbucnirea furtunii, iar peste o oră avea să fie întuneric.

Gimlett îi dusese calul în grajd, iar după ce bău un pahar de bere, mângâie fețele entuziasmate ale copiilor și le spuse că o să iasă și că se va întoarce peste o jumătate de oră, dar că, din păcate, vântul bătea prea tare pentru ca ei să-l poată însoți. Urcă la mină și stătu de vorbă cu Zacky Martin și alți câțiva; în timp ce se îndrepta spre casă, îl văzu pe Drake călărind la deal. Dorind să evite o întâlnire în acel moment, rămase în spatele unei magazii până când fierarul trecu, apoi începu să coboare.

Demelza, care aflase de sosirea lui, se uita după el din prag. Atunci când îl zări, merse până la marginea grădinii ca să-l întâmpine, stăpânindu-și dorința de a o lua la fugă.

El se opri șovăitor și spuse:

– Ei bine, Demelza...

– Ești...? S-a întâmplat ceva?

– Când?

– După ce am plecat, desigur.

– Nu, povestea e moartă și îngropată.

– O!

– Cred că nu mi-am ales bine cuvintele.

– Ba da, zise ea. Povestea e moartă și îngropată.

– Cu toate că, în mintea mea, va supraviețui multă vreme.

Peste câteva clipe, se aplecă s-o sărute. Buzele ei erau reci și ademenitoare.

– Te-ai întors de mult?

– De mai puțin de-o oră. Am venit cu Caroline. Trăsura a întârziat.

– Ce zi...

Se uitară în jur bucuroși că aveau un subiect despre care să vorbească fără a le fi tulburate sentimentele. Spuma plutea ca niște baloane de săpun peste grădină și atârna în fâșii zdrențuite de tufe și crengi, precum semințele de clematite sălbatice. Ross spuse:

– Acesta este motivul pentru care unii dintre frumoșii copaci de la Strawberry Hill n-ar putea crește aici.

– Chiar și cei care cresc aici par jalnici.

– Când am ajuns acasă, Jeremy încerca să-i lege pe unii cu sfoară.

– Serios? Iubește plantele. Azi-dimineață, vântul bătea normal. Am fost la Bodmin cu Drake.

– Mi-a spus Jane.

– O să-ți povestesc mai târziu. Ai mâncat, Ross?

– Ceva frugal, la prânz. Dar pot aștepta până la cină.

În clipa aceea, amândoi erau mulțumiți de neutralitatea banalităților, de faptul că existau întâmplări obișnuite. Dacă avea să fie război sau pace între ei, iubire sau iubire pierdută, înțelegere sau neînțelegere, afinitate sau lipsă de afinitate, asta trebuia să mai aștepte. Până una alta, muchiile tăioase puteau fi estompate de rutina căminului.

Se întoarseră și intrară în casă împreună.

Între timp, cu autorizația la brâu, Drake se îndrepta spre Sawle. Demelza i-o împrumutase pe Judith până a doua zi, așa că ajunse acasă la preotul Odgers la vreme pentru a-i găsi pe el și pe fiul cel mare bătând în cuie o bucată de jgheab desprinsă de furtună. Drake se simțea atât de mărinimos față de lume în general, încât îi promise că, de îndată ce furtuna se potolea, avea să vină să-i înlocuiască toată partea de deasupra ușii cu una nouă. Spuse că bucata pe care o puneau ei deja se șubrezise și nu avea să reziste până la sfârșitul iernii.

Îi făcuse acea ofertă fără a intenționa să-l tămâieze, dar preotului Odgers îi trecu prin minte că poate tânărul era mai răsărit decât crezuse. Privi autorizația printr-o pereche de ochelari sparți, spuse că totul era în regulă și îl întrebă când doreau să se căsătorească, lunea următoare? Drake zise că prefera mai curând, nu se putea? Odgers spuse că, ei bine, nu se menționa nicăieri că nu se putea mai devreme; când sugera tânărul să fie? Tânărul sugeră că a doua zi. Odgers tresări de parcă l-ar fi călcat cineva pe picior și zise că era imposibil, că era ocupat a doua zi, avea alte angajamente, tot felul de treburi de făcut, nu avea cum. Poate că, dacă își modifica programările, găsea

o fereastră miercuri dimineață. Drake, care remarcase efectul propunerii de a-i înlocui o parte din jgheab, spuse că bine, dar, dacă domnul Odgers reușea să-i strecoare a doua zi la orice oră, nu conta cât de devreme sau de târziu, el îi putea înlocui toate jgheaburile casei până la sfârșitul iernii. Tocmai primise niște fier numai bun pentru asta, care putea fi prelucrat rapid, iar apoi vopsit înainte a fi instalat. O treabă solidă, care avea să reziste mulți ani. Domnul Odgers tuși în fularul de lână și zise:

– Atunci, la unsprezece și jumătate. Aveți grijă să nu întârziați, adăugă el când Drake dădu fericit să plece. Nu pot oficia slujba după prânz. E împotriva legilor.

– Mulțumesc, domnule Odgers. Vă asigur că n-o să întârziem. Socotesc că o să fim la biserică imediat după ora unsprezece.

– Am spus *unsprezece și jumătate!* Iar asta, desigur, depinde de furtună. Din cauza climei de aici, sărmana mea biserică are atât de multe de îndurat...

Când sări în șaua lui Judith, Drake rosti în gând o rugăciune, implorând ca turla înclinată a bisericii din Sawle să mai reziste măcar acelei furtuni. Vijelia parcă se mai domolise odată cu lăsarea amurgului, însă Judith tot înainta anevoie sub loviturile rafalelor, în vreme ce chiar și acolo, la șaizeci de metri deasupra mării, fuioare de spumă pluteau fantomatice, urcând și coborând în curenții de aer.

Pentru Drake fusese o zi lungă, care urmase altor zile lungi, dar în nici una dintre ele nu se simțise obosit. Abia dacă dormise trei ore în fiecare noapte de la sosirea Morwennei, însă nu simțea nici un fel de somnolență în timpul zilei, după cum nu simțea nici în clipa aceea și după cum nu avea să simtă nici când urma să pună capul pe pernă. Dacă ar fi fost nevoie, ar fi străbătut din nou călare cei optzeci de kilometri până la Bodmin și înapoi. Viața se manifesta în el ca o scânteie incandescentă, strălucitoare, fiecare clipă, fiecare gând dându-i un suflu nou, menținând-o aprinsă. Ross îi spusese cândva: „Nimic n-ar trebui să-ți poată distruge viața în felul acesta". Dar asta se întâmplase. Poate că tot nimic – nici o persoană – n-ar fi trebuit să-i poată *face* viața așa cum fusese în ultimele zile. „S-o refacă", cum s-ar fi exprimat Sam. Dar asta se întâmplase. Iar dacă adâncurile erau prea adânci, cu siguranță nici o înălțime nu putea fi prea înaltă. Poate că trebuia să existe o lege morală împotriva nefericirii – și, de asemenea, să nu fie nici una împotriva fericirii.

Nu avea îndoieli serioase în privința iubirii pe care i-o purta Morwenna. În clipa aceea nu se gândea la altceva decât că, prin căsătorie,

putea să fie sigur de ea, restul n-avea decât să vină când va veni. Era pregătit să fie răbdător, așa cum promisese, să aștepte luni sau ani. Ce conta dacă era o căsnicie pe jumătate? Potrivit zicalei, printre orbi, chiorul e împărat. În urmă cu câteva zile, fusese orb.

Pe creasta ultimului deal descălecă, pentru că Judith era foarte obosită, și o conduse la vale pe un drumeag îngust. Observă cu o oarecare surprindere că la Atelierul lui Pally nu era nici o lumină. Cu siguranță, înăuntru era deja beznă, iar Morwenna nu trebuia să-și încordeze ochii dacă cosea. Un firicel de spaimă se strecură în sufletul lui. Dar poate că era la poartă, așteptându-l. Ea era cea care avea motive să fie îngrijorată.

Însă nu era la poartă. Și casa, și atelierul păreau pustii. În mod normal, băieții Trewinnard munceau din zori până în amurg, dar, într-o asemenea zi, i-ar fi trimis acasă la ora trei. Plecaseră? Plecase Morwenna? Petrecu frâiele calului peste un stâlp și dădu fuga în casă.

– Morwenna! Morwenna!

Trecu prin bucătărie și intră în salonaș, apoi urcă pe jumătate scara spre dormitoare. Nu era nimeni. Focul era stins. Nu mai avea nimic. Revenise la starea din urmă cu o săptămână. Urcă restul scării și se uită în camera în care dormise ea. Geanta ei era acolo, la fel și cămașa de noapte, papucii, peria și pieptenul. Deci cel puțin nu...

– Domnule! Era unul dintre gemenii Trewinnard, nu știa care. Domnule, conița Whitworth a ieșit.

– *A ieșit?* Unde s-a dus? întrebă el, simțind un soi de ușurare.

– S-a dus la Trenwith.

– La Trenwith?

Ușurarea dispăru.

– Conița Warleggan a venit azi-dimineață. Conița Whitworth a zis c-o conduce acasă, că conița Warleggan e grea și vântu' bătea tare.

– Când s-a întâmplat asta, Jack?

– Jim, domnule! Jack a plecat. Am dat cu banu', să vedem care rămâne până vă întoarceți. Ăăă... nu știu. N-avem ceas. Da' cre' că a fost înainte de amiază.

– A zis... a mai zis ceva... cât o să stea?

– Nu, domnule, n-a mai zis nimic. A zis doar că se duce s-o conducă pe conița Warleggan. Cre' că tre' să se-ntoarcă.

– Mulțumesc, Jim. Du-te acasă!

– Da, domnule.

Abia oprindu-se să trântească ușa în urma lui, Drake alergă spre calul obosit, urcă în șa, își înfipse călcâiele în burta lui și porni să urce dealul în goană, îndreptându-se spre Trenwith.

Capitolul 36

I

De îndată ce se așeză la masă, Morwenna regretă decizia de a rămâne. Îi fusese foarte greu să refuze și nu dorise să-i supere pe cei doi bătrâni care o întâmpinaseră cu căldură. Și nu dorise s-o supere nici pe Elizabeth, care, indiferent cât îi greșise din neștiință, încercase după aceea s-o ajute cum putuse. Mai mult, se împrietenise cu Drake și îi oferise sprijin într-o chestiune de mare importanță pentru supraviețuirea atelierului său de fierărie. De asemenea, îi făcea plăcere să-l revadă pe drăgălașul băiețel brunet, Valentine Warleggan. Cu ocazia vizitelor pe care verișoara ei le făcuse cu familia la Truro, Morwenna îl văzuse adesea și se atașase de el. Acum, puștiul se așezase lângă ea la masă și o servea cu mai multă mâncare și băutură decât ar fi putut înghiți.

Toate astea erau în regulă, dar acea casă îi amintea în mod sumbru de nefericirea pe care o trăise acolo, de scenele urâte și de inima sfâșiată. Simplul fapt că se afla acolo îi aducea în memorie vremea când era guvernanta lui Geoffrey Charles, o adolescentă impresionabilă, ușor de dominat de către cei mai în vârstă decât ea. Iar asta îi submina convingerea din prezent. Aflându-se acolo, nimic nu mai părea bine definit, nimic nu mai părea decis. Își spuse că era doar slăbiciunea ei creată de tensiunile din ultimii ani. Nehotărârea nu-i era înrădăcinată în fire. Dar îi era înrădăcinată în minte.

Își dădu seama că se temuse degeaba să nu-i ofenseze pe bătrânii soți Chynoweth. Deși ei știau că era văduvă și că avea un copil, nu erau cu adevărat interesați de ea sau preocupați de treburile ei. Cei patru ani de când plecase de la Trenwith ca mireasă timidă o fi reprezentat o viață pentru Morwenna, dar pentru ei erau doar niște luni de existență repetitivă a cărei monotonie era întreruptă doar de diversele boli de care sufereau. Iar buna primire pe care i-o făcuseră nu se baza cu adevărat pe o afecțiune personală, ci pe recunoașterea

unei ființe omenești care, în trecut, fusese dispusă să le asculte cu înțelegere nemulțumirile.

Terminaseră felul principal, iar vasele grele tocmai erau luate de pe masă când George sosi. Mai întâi se auzi zgomot la ușă, voci îndepărtate și sunet de pași. Apoi vocile se apropiară, și pe pietrișul din dreptul geamului răsună un tropot de copite. Elizabeth se ridică îmbujorată și își puse o mână pe spătarul scaunului.

Cu cizme înalte și un costum de călărie tutuniu, George intră și îi dădu unui servitor pelerina și pălăria. Părul îi era răvășit de vânt, așa că ridică o mână să-l îndrepte. Fața îi era neobișnuit de roșie din cauza vântului.

– Ia te uită! Familia la masă. Am întârziat?

– Deloc, spuse Elizabeth. Totul poate fi adus înapoi imediat. Stevens, Morrison...

– Da, doamnă.

– Și Morwenna, zise George privind peste masă după ce o salută pe soacra lui. Nu mi-am imaginat că o să te găsesc aici.

– A venit doar în vizită, spuse Elizabeth. Ce zi! Ce te-a adus pe o astfel de vreme?

– Un impuls. Și am simțit că trebuie să mă ocup și de afacerile...

– *Papa! Papa!* Nu te-a luat vântul pe sus?

– Și Valentine, rosti George sarcastic. Ce familie fericită!

– *Papa!* Ai văzut marea? Este e-nor-mă! Tom și Bettina m-au dus s-o văd la Trevaunance Cove!

– Au trecut șase luni de când am fost ultima dată aici, și îmi dau seama că prezența stăpânului are un efect salutar asupra servitorilor. George se așează vizavi de Morwenna și se uită în jur. A... ei bine, nu, codul nu cred că-i de mine, Stevens. Și nici vita prăjită. Gâsca a fost bună?

– N-am mâncat, spuse Elizabeth. Tată...?

– Da? Ce-i? A, da, gâsca a fost destul de bună. Totuși, vom avea nevoie de una mai mare pentru Crăciun. Pe-aici sunt destule de puține gâște mari. Din cauza primăverii urâte, au ieșit din ouă târziu.

– *Papa!* Am auzit că acoperișul a fost smuls de pe casa lui Hoskin. A fost ca și cum ai smulge o perucă de pe capul unui chel. Așa a zis Bettina. Ca și cum ai smulge o perucă de pe capul unui chel!

– O să locuiești la Lady Whitworth? o întrebă George pe Morwenna, ignorându-l pe băiețel. Fără îndoială, o să ai o viață destul de plină de restricții.

– Ei bine, nu, spuse laconic Morwenna.

– *Papa...*

– Valentine, interveni Elizabeth, te rog, nu mai vorbi atât de mult la masă! Dă-i puțin pace tatălui tău!

– Pacea, spuse George tot fără să se uite la Valentine, este ceva ce apreciem numai după ce o pierdem. La fel ca și credința, la fel ca și încrederea, la fel ca și siguranța.

Începu să mănânce.

– Apropo de pace, zise domnul Chynoweth mângâindu-și barba subțire. Am înțeles că tipul ăla, George Washington, a murit. În orice caz, a fost ca un ghimpe. Iar reputația îi era exagerată. Ei bine, presupun că este sfârșitul unei epoci. Și al unui secol. Dumnezeu știe ce va aduce viitorul.

Scrută cu neîncredere viitorul care nu-i aparținea.

Elizabeth îi ceru majordomului să fie adus desertul pentru ceilalți comeseni. Acesta constă din tarte cu cireșe, tarte cu fructe uscate, plăcinte cu mere, budincă de prune cu frișcă, cremă de vanilie și jeleu. Mâncară fără să scoată o vorbă, doar șuieratul vântului tulburând tăcerea. Prezența lui George era amplă, străină și dominantă în salon, ca a unui rege care tocmai se alăturase unui grup de supuși. Toți se străduiau să se poarte normal, dar nimeni nu prea reușea.

Morwenna se uită la Elizabeth și, când îi prinse privirea, îi dădu de înțeles că voia să plece. Elizabeth clătină vag din cap în semn de avertizare.

– Din câte am putut să văd, spuse George, grădina e în stare proastă. Ce-au făcut oamenii?

– În această perioadă a anului e greu să menții o grădină îngrijită. Și pe un astfel de vânt. Am văzut că din bradul de la poartă atârnă o creangă.

– Tot copacul ar trebui tăiat. Au sosit ucenicii?

– Ieri-dimineață.

– M-au costat cincisprezece lire fiecare. M-am gândit că e prea mult, având în vedere că provin dintr-un azil de săraci, dar mi s-a spus că sunt tineri vrednici.

– Așa par. Dar, George, pe unul dintre ei, pe care îl cheamă Wilkins, nu-l primesc în casă pentru că are variolă. Va trebui să doarmă în sat.

– O, George! exclamă doamna Chynoweth scormonind în memoria imediată și făcând eforturi ca să articuleze corect cuvintele. Șt-știai că mica noastră Morwenna se va mărita din nou?

Morwenna o privi îngrozită pe bătrână – de-a lungul întregii sale vizite, acest lucru nu fusese pomenit deloc. Habar n-avusese că doamna Chynoweth era la curent.

– Nu știam, zise George, după care lăsă jos cuțitul pentru a sorbi din vin. Asta ar putea fi o modalitate de a scăpa de dificultățile pe care le ai. Cu cine te măriți?

– *Papa,* interveni Valentine, am făcut niște picturi în cartea de colorat pe care mi-ai cumpărat-o la Londra. Trebuie să ții cartea dreaptă, că altfel culorile curg. O să-ți arăt după ce mă ridic de la masă. Mama, pot să mă ridic?

– Nu, dragul meu, încă nu...

– Statele Unite, exclamă Chynoweth trezindu-se dintr-o scurtă picoteală. Așa își spun. Cică democrație. Ha! Dar ce spune președintele lor despre asta, ce spune? Ai? Vă zic eu! Spune: „Amintiți-vă că n-a existat niciodată o democrație care să nu se fi sinucis". Asta zice. Cum îl cheamă? Am uitat. Adamson sau Adams, sau așa ceva.

O rafală puternică izbi casa, părând s-o împingă din loc. Un lacheu intră și luă farfuriile. Elizabeth spuse:

– Cafetiera din argint pe care am cumpărat-o de la Londra are una dintre balamalele capacului defectă. Ar trebui s-o ducem înapoi.

– Am dat douăzeci și șase de lire pe ea, bombăni George.

– Bătrânul tău cal, Kinsman, a avut probleme cu stomacul. I-am dat o sticlă din elixirul lui Daffy și s-a simțit puțin mai bine, dar mă tem că e din cauza vârstei.

– Zi-le să-l eutanasieze, decretă George.

– *Papa,* zise Valentine, în ziua în care am sosit a fost atât de amuzant! Abia intrasem în casă când am văzut un șoim care urmărea o vrabie, și vrabia a intrat în holul mare pe ușa deschisă și s-a ascuns sub bufet, iar șoimul a urmărit-o până în casă. Ce agitație a fost! Toți servitorii încercau să alunge păsările afară. Și până la urmă, vrabia a zburat afară, cu șoimul după ea!

Se lăsă tăcerea, iar toți ascultară șuieratul vântului. În cele din urmă, Elizabeth spuse:

– Fermierul Hancock a trecut ieri pe-aici. Își făcea griji în legătură cu reînnoirea arendei celor treizeci de acri pe care i-ai dat. Zice că acum plătește treizeci și cinci de lire pe an.

– Hancock ar fi trebuit să știe că nu se cade să te deranjeze cu necazurile lui, replică George. Tankard o să vină săptămâna viitoare.

– N-am știut. Desigur, n-am știut nici de venirea ta.

Tăcerea se lăsă din nou.

– Cu cine te măriți? o întrebă George pe Morwenna.

Morwenna se uită la el cu o privire pierdută.

– Ieri, Lucy Pipe a v-venit cu vestea asta de la b-biserică, spuse doamna Chynoweth. Am uitat cum îl cheamă. Un tâmplar sau un fierar, sau așa ceva. Aș zice că nu e pe măsura ei. Nu știu ce părere are maică-sa.

– Despre Carne e vorba? întrebă George fără să-și ia ochii de la Morwenna.

– *Papa,* zise Valentine. După ce mâncăm, vii sus ca să-ți arăt...

– Stevens, mârâi George răsucindu-se spre majordom. Te rog, ia copilul de-aici.

Urmară câteva momente furtunoase, în care Valentine, cu ochii în lacrimi, dar care nu curgeau, fu scos din încăpere. După ce agitația se încheie, George repetă:

– Despre Carne e vorba?

Morwenna îi susținu privirea și rosti simplu:

– Da.

II

Lângă porțile domeniului Trenwith, o rafală de vânt aproape doborî și calul, și pe călăreț, așa că Drake sări din șa și alergă alături de Judith pe aleea cu pietriș. I se părea foarte lungă, dar îngrijorarea îi alungă teama de o întâlnire nedorită cu paznicii. Ajuns la ușa din față, o legă pe Judith de un stâlp și bătu cu pumnul în ușă. Nu era vremea de politeturi fine.

În cele din urmă, un bărbat o deschise doar câțiva centimetri, ținând-o zdravăn pentru că vântul încerca să se năpustească înăuntru.

– Da?

– Este Mor... e doamna...? Am venit s-o iau pe doamna Whitworth.

Lumina din casă dezvălui hainele fierarului.

– Du-te la ușa din spate.

Ușa dădu să se închidă, însă Drake puse piciorul în prag.

– Am venit s-o văd pe doamna Whitworth! Fosta domnișoară Chynoweth. A spus că vine încoace. Asta se întâmpla pe la prânz. Ezită. Doamna *Warleggan* e acasă?

– Omule, du-te la ușa din spate, unde ți-e locul, altminteri...

– Te rog, pot s-o văd pe doamna Warleggan?

Chiar când disputa amenința să degenereze, o ușă din casă se deschise, astfel că se făcu mai multă lumină.

– Ce se petrece, Morrison?

– A venit un om, domnule...

Ușa fu izbită de o rafală, iar vântul se năpusti urlând ca o liotă de copii supărați și dădu ocol holului.

– Îmi cer scuze, domnule Warleggan, zise Drake cu chipul crispat. Nu vreau să deranjez, dar am auzit că Morwenna se află aici, și am venit s-o iau.

– Carne, îmi încalci proprietatea! Încălcarea proprietății se pedepsește cu asprime, iar eu sunt magistrat. Ai trei minute să pleci de pe pământul meu. George își scoase ceasul. Apoi o să-mi trimit paznicii după tine.

Elizabeth ieși din camera aflată în spatele lui. Chipul îi era încordat din cauza eforturilor pe care le făcea să-și stăpânească sentimentele.

– O, Drake, nu-i așa? Probabil că...

– Doamnă, o caut pe Morwenna. Dacă...

– A plecat. Cu nici zece minute în urmă.

Un copil țipă la etaj, iar o ușă fu trântită cu violență.

– A plecat? Unde? Unde, doamnă?

– A plecat. Am crezut că se...

– A plecat singură?

– Da, n-a vrut să stea...

– Vin de la atelierul meu, spuse Drake. N-am întâlnit-o pe drum.

– Mai ai două minute, se răsti George. Iar dacă pui la îndoială cuvântul soției mele, îi chem pe paznici chiar acum, cățelandru insolent ce ești! Cât despre târfa chioară cu care ai de gând să te însori, o să am grijă să nu mai calce niciodată în casa asta! Și nici să mai aibă de-a face cu cineva de-aici! Ai *priceput?* Dacă mai pune vreodată piciorul pe acest domeniu, va fi acuzată de cerșetorie!

– Drake, zise Elizabeth, dacă ai venit pe alee... Este posibil ca ea s-o fi luat pe scurtătură.

– A plecat cu doar zece minute în urmă? Drake ezită o clipă, apoi spuse: Mulțumesc, doamnă! *Mulțumesc!*

Tremurând de furie și de îngrijorare, se răsuci și dădu să iasă, dar, înainte să treacă pragul, ușa fu trântită, împingându-l pe trepte. O dezlegă pe Judith, încălecă din nou și porni împotriva furtunii.

Probabil că Elizabeth spusese adevărul. Totuși, putea fi sigur că se dusese acasă? Poate că rătăcea pe undeva pe stânci. Dacă George

se purtase cu ea așa cum se purtase cu el, probabil că era cumplit de tulburată. Iar prin întuneric, cu acei nori joși și cu vântul sălbatic...

Lovind calul în coaste, trecu de porți și o luă spre casă.

Cum începuse refluxul, era mai puțină spumă în aer, dar crenguțe, praf și tot felul de resturi ușoare intrau în ochii lui Judith, făcând-o să fie și mai nervoasă. Doar câțiva oameni erau pe afară, cu toate că abia se înserase. Puțini se încumetau să iasă pe o asemenea vreme. La câte o casă adăpostită într-o scobitură din versant se zărea un licăr de lumină. Dincolo de Trevaunance, vântul se domoli puțin. Brusc, Judith sări îndărăt, aproape făcându-l să cadă din șa – era un bursuc care le tăiase calea ca un duh rău. Și dacă Morwenna căzuse, iar el n-o observase din cauza întunericului? Se temea să-i strige numele, căci ar fi putut s-o sperie. Poate că, nerecunoscându-i vocea, s-ar fi ascuns într-un șanț până trecea de ea. Sau, mai rău, era posibil ca, în urma vizitei la Trenwith, să-i fi revenit starea nevrotică ce o făcuse să-l respingă în aprilie, așa că ar fi refuzat să-i răspundă.

Trebuia ca el s-o *vadă* primul, să vadă ceva mișcându-se. Se rugă în tăcere.

Luna se înălța pe cer, slăbind puterea nopții, însă vântul urla aprig, dându-i impresia că străbătea un tunel îngust din care orice fel de viață dispăruse de mult. Cei câțiva copaci golași își înclinau capetele sub norii răzleți, iar pământul se ghemuise în movile urâte și umbre, parcă de nerecunoscut în semiîntuneric.

Când ajunse la ultima pantă, cea mai abruptă dintre toate, descălecă din nou înainte de a porni la vale alunecând prin noroi și împiedicându-se de pietre. La Atelierul lui Pally era întuneric. O singură lumină strălucea pe dealul de vizavi. Apoi o văzu.

Nu se îndoi nici o clipă că era ea, pentru că arăta exact ca atunci când venise joia trecută. Înaltă, masculină în pelerina ei lungă, abia ridicându-și picioarele în mers. Ajunsese la poarta fierăriei. Dădu drumul frâielor și porni în fugă spre ea, rostindu-i numele, dar vocea îi era prea slabă, așa că vântul i-l smulse de pe buze și îl luă cu el.

– Morwenna!

Ea îl auzi și se răsuci în direcția lui, dar gluga pelerinei și bezna din jur îl împiedicară pe Drake să-i zărească fața.

– Drake!

– Te-am *căutat*, te-am *căutat* pretutindeni! spuse el când ajunse lângă ea.

– Drake, șopti Morwenna; ezită puțin, apoi se aruncă în brațele lui.

– Am fost la Trenwith. Mi-au spus că tocmai plecaseși.

– M-am uitat după tine. Am crezut că nu te-ai întors acasă.

Tremura și respira anevoie, părând epuizată.

– Nu te-am văzut. Probabil că ai venit prin pădure.

– Am venit prin pădure.

– Nu te teme, iubito! Totul s-a terminat. Nu mai ai de ce să-ți faci griji.

Avu grijă să n-o sărute și să n-o țină în brațe împotriva voinței ei. Dar constată că, în clipa aceea, ea se agăța de el.

III

George o găsi pe Elizabeth în dormitorul ei, unde se dusese după ce îl liniștise pe Valentine, vorbise cu el și îi admirase picturile. Se plimbă prin încăpere preț de câteva momente, luând câte un obiect și studiindu-l, apoi punându-l la loc. În cele din urmă, spuse pe un ton firesc:

– Este plăcut să fiu din nou în această casă. Când lipsești atât de mult, îi uiți calitățile.

Fără să răspundă, Elizabeth își examină în oglindă o mică pată care-i apăruse pe față.

– A fost un drum dezagreabil și o primire dezagreabilă, continuă George. Mă tem că mi-am ieșit din fire mai devreme.

– Nu a fost nimic dezagreabil până când nu ai făcut tu ca totul să fie dezagreabil.

El întoarse încet capul și o studie cu ostilitate tăcută.

– Ești pe deplin mulțumită că verișoara ta se mărită cu acel metodist insolent și șleampăt?

– Nu, nu sunt deloc fericită. Dar înainte de asta, am încercat s-o îndrumăm și am îndrumat-o greșit. Acum, nu mai e nimic de făcut. Este femeie în toată firea, nu mai e o copilă, este văduvă și n-are alte obligații în afara celei pe care a acceptat-o soacra ei. Nu o putem controla, și e o prostie să nu recunoaștem acest fapt.

– O prostie? Înțeleg. Și din partea ta n-a fost o prostie că ai invitat-o aici?

– Nu mă așteptam să te întorci astăzi.

– Și asta îți scuză fapta?

– Nu consider că este necesară vreo scuză, replică ea.

– Aha, deci așa stau lucrurile!

– Da... așa stau.

George deslușì nuanța oțelită din vocea soției sale, ceea ce însemna că era pusă pe ceartă. Își dădu seama că, în clipa aceea, furia ei era mai mare decât a lui. A lui atinsese apogeul mai devreme, când o dăduse pe Morwenna afară, și începea să se transforme într-un amuzament sarcastic.

– Ți s-a părut normal ca fata... femeia aia să-mi răspundă așa cum mi-a răspuns?

– Dar ție ți s-a părut normal să-i spui ce i-ai spus? Cum ai putut să sugerezi că Drake Carne ar avea vreo legătură cu moartea lui Osborne?

– Nici vorbă să fi zis așa ceva. Dacă ea a preferat să interpreteze lucrurile în felul acesta...

– Știi că s-a făcut o investigație și s-a dovedit că el se afla departe la momentul respectiv.

– O, s-a dovedit... Nu se poate dovedi nimic! La urma urmelor, se pare că el are cel mai mult de câștigat.

– Uneori, nu te înțeleg, George. Parcă ai fi... mânat de ceva.

– O, da, sunt mânat de ceva! Uneori, sunt mânat de ceva.

Elizabeth începu să-și perie părul fin, aranjându-l cu grijă. El făcu un efort s-o împace.

– Sper că ai fost bine, sănătoasă.

Din glasul lui nu răzbătea însă nici o emoție.

– M-am simțit destul de bine. Dar scenele cum au fost cele de mai devreme nu-mi fac bine deloc.

– Îmi pare rău.

– *Chiar* îți pare?

El își analiză gândurile.

– Îmi pare rău că te-ai supărat din pricina vorbelor mele. Nu-mi pare rău că am dat-o afară din casă pe creatura aia nerușinată, chiar dacă este verișoara ta. Și nu-mi pare rău nici că l-am trimis la plimbare pe amorezul ei necinstit.

– Eu m-am simțit înjosită, replică Elizabeth.

George se înroși. Fusese lovit în punctul cel mai vulnerabil. Nici un Ahile n-ar fi putut avea un călcâi mai evident prin care să-și piardă mândria și încrederea în sine.

– N-ai nici un *drept* să spui asta.

– Crezi că n-am?

– *Spun* că n-ai!

George dădu draperia la o parte și privi afară, la peisajul luminat de lună. Camera lui Elizabeth dădea spre o curticică interioară unde

vântul nu avea suficientă putere pentru a crea un curent care să se strecoare printre geamurile zăbrelite cu plumb. Cu un ultim efort de a se arăta conciliant, râse sec și rosti:

– Am venit călare până aici special pentru a te vedea, și am ajuns să ne certăm din pricina unor oameni vulgari care n-au de fapt nici o legătură cu noi.

– Există cineva care are legătură cu noi.

– Cine?

– Valentine.

El lăsă draperia să cadă. Elizabeth ședea la măsuța de toaletă, îmbrăcată într-un capot lung și vaporos care îi ascundea sarcina, iar silueta ei cu umerii firavi și spinarea dreaptă părea aproape la fel de tinerească precum în urmă cu douăzeci de ani, când o văzuse prima dată. Obișnuitele sentimente amestecate se luptară în sufletul lui în vreme ce o privea. Ea era singura făptură umană capabilă să-l tulbure în felul acela.

– Am fost... ocupat... abia am avut timp să mănânc. Am venit aici să mă *odihnesc*. Flecăreala lui Valentine mă enervează.

– Este flecăreala normală a unui băiețel. A fost teribil de supărat din cauză că l-ai gonit. Cum George nu spuse nimic, Elizabeth îl întrebă: Ai trecut pe la el mai târziu?

– Nu.

– Atunci, ar trebui s-o faci.

Gâtul lui George se încleștă din nou. Alt reproș. Din clipa în care intrase în camera ei, fiecare vorbă a ei fusese un reproș. De parcă *ea* era stăpâna. De parcă ei îi aparținea totul – banii, minele, banca, proprietățile, locul din Cameră, relațiile de afaceri! Era *insuportabil!* Îi venea s-o lovească. Îi venea s-o strângă de gât și s-o reducă la tăcere într-o clipită.

Elizabeth se răsuci spre el și îi zâmbi vag.

– Ar trebui s-o faci, George.

Sentimentele lui explodară în clipa aceea, ca un val spărgându-se de stâncile imuabile. Imuabilă era și preocuparea lui față de acea femeie și față de gândurile ei în ceea ce-l privea.

– Elizabeth, spuse el cu asprime. Știi cât de chinuit sunt uneori!

– Din cauza cuvintelor nechibzuite ale *altui* copil?

Punea problema pe tapet.

– Posibil. Parțial. Știi cum se spune... Dacă vrei să afli adevărul, întreabă un copil...

– Deci tu crezi că Geoffrey Charles a zis pe negândite adevărul, iar ceea ce am jurat eu este o minciună?

George își înclină capul ca un taur întărâtat.

– Nu poți descrie *întotdeauna* o situație în termeni atât de precișii. Să spunem doar că, uneori, mă simt chinuit de acest gând, iar atunci vorbesc fără să-mi mai bat capul cu amabilitățile unei conversații politicoase. Ceea ce, fără îndoială, te face să te întrebi dacă ai făcut bine măritându-te cu un fiu de fierar.

– N-am zis asta.

– Ai spus ceva pe-aproape.

– Nu, nu-i adevărat. Și dacă tu ești chinuit, George, cum crezi că mă simt eu când intri în această casă și te iei de toată lumea și ești violent cu verișoara mea și crud cu fiul nostru? Fiul *nostru,* George! Al *nostru!* Nu, nu mă gândesc că m-am măritat cu un fiu de fierar, ci cred că m-am măritat cu un om care încă poartă o povară cumplită pe umeri, povara diabolică a geloziei, de care *nimic* și *nimeni* nu-l pot scăpa. Nimic din ce spun! Nimic din ce am jurat! Nimic din ce aș putea *face!* Vei purta la nesfârșit această povară sinistră și ne vei distruge căsnicia din cauza ei. Dacă vom rămâne împreună...

George privi în întunericul din sufletul lui și recunoscu că vorbele ei erau adevărate. Încercă să-și stăpânească furia, se luptă cu ea, se sili să și-o înăbușe.

– Da, bine, am mai vorbit despre asta.

– Am crezut că am lămurit-o.

– Nu este un subiect plăcut. Cred că bătrâna Agatha a aruncat un blestem asupra căsniciei noastre și...

– Agatha? Se răsuci repede spre el. *Mătușa* Agatha? Ce legătură are ea cu asta?

George meditâ câteva clipe.

– Nu intenționasem să-ți spun vreodată...

– Cred că este vremea să-mi spui, indiferent ce este de spus!

El mai ezită puțin, mușcându-și buza.

– Nu mai contează acum.

– Spune-mi!

– Ei bine, în noaptea în care a murit, când am urcat să-i zic că avea doar nouăzeci și opt de ani, și nu o sută, cum pretindea, s-a uitat la mine și, cred că pentru a-mi face rău, pentru a se răzbuna...

– *Ce* a spus?

– A spus că Valentine nu este copilul meu.

Elizabeth îl privi îndurerată.

– Deci de la *ea* a pornit totul...

– Da. În mare măsură. De fapt, totul.

– Și tu ai crezut-o? Ai crezut o bătrână pe jumătate dementă?

– A zis că nu erai măritată de suficient timp cu mine ca să naști un copil la termen.

– Valentine s-a născut *prematur*. Am căzut pe scări!

– Asta ai spus tu...

– Asta am *spus* eu! Deci, în ciuda a *tot* ce ți-am zis, tu îți închipui că eu trăiesc intenționat în minciună de când s-a născut Valentine? Crezi că n-am *căzut* pe scări, că am născocit totul pentru ca tu să crezi că Valentine e copilul tău, deși nu este? Și toate astea ți le-a zis mătușa Agatha?

– Nu. Dar a fost clar ce a vrut să spună. Și de ce ar fi zis așa ceva...?

– Pentru că te *ura*, George, de-aia! Te ura la fel de mult cum o urai tu! Și cum să nu te urască și mai tare când i-ai distrus prețioasa aniversare? Ar fi spus orice, absolut orice-i trecea prin cap ca să-ți facă rău înainte de a muri.

– Am crezut că tu țineai la ea.

– Firește că țineam!

– Atunci, de ce să spună ceva care te-ar fi afectat la fel de mult ca pe mine?

– Pentru că, în clipa aceea, să te rănească pe tine era mai important decât orice altceva. Probabil că așa a fost! A fost o mare răutate din partea ta să-i distrugi ultima bucurie...

– Nu a fost nici o răutate, a fost adevărul!

– Pe care nu era nevoie să-l știe nimeni, în afară de tine! Dacă mi-ai fi dezvăluit intențiile tale, te-aș fi convins să nu spui nimic despre asta. Petrecerea ar fi fost așa cum și-a dorit și toată lumea ar fi fost fericită, iar peste câteva luni, mătușa Agatha s-ar fi stins în pace, mulțumită de marele ei triumf. Dar nu! A trebuit să te duci la ea și să-i spui... a trebuit să ai parte de jalnica ta răzbunare meschină! Așa că ea a încercat să-ți dea o replică pe măsură, să te lovească cu orice armă avea la îndemână. Știa că te bucurași enorm la nașterea copilului tău, că erai teribil de mândru să ai un *fiu*, un fiu care să-ți calce pe urme și care să-ți ducă numele mai departe. Așa că a încercat să distrugă *asta*. Nu cred că s-a gândit o clipă la mine... sau la Valentine. Unicul ei țel era să se răzbune pe *tine!* Și a reușit, nu-i așa? Elizabeth râse cu amărăciune. A reușit mai bine decât și-ar fi imaginat! Din clipa aceea, veninul ți-a intrat în sânge și o să-ți tortureze mintea până

vei muri! Ce răzbunare, George, ce răzbunare cumplită doar pentru că ți-ai dorit un mărunt triumf meschin! Din clipa aceea, fiecare zi ți-a fost distrusă de mătușa Agatha!

Chipul lui era acoperit de sudoare.

– La naiba, cum îndrăznești să-mi spui așa ceva? Cum poți să mă faci jalnic, mărunt și meschin? N-am de gând să tolerez asemenea insulte! Se răsuci, părând că voia să iasă din cameră. Am vrut doar să lămuresc lucrurile în privința vârstei ei, asta a fost tot. Era de așteptat ca un Poldark să trișeze...

– N-a știut!

– Ba eu bănuiesc că a știut. Ajuns la ușă, se întoarse din nou și se apropie de masa de toaletă. Iar ceea ce mi-ai spus în seara asta, Elizabeth, dincolo de insultele impardonabile, este total neadevărat! Nu-i adevărat că Agatha mi-a otrăvit viața de când a murit. Elizabeth, nu mai râde!

Elizabeth își dusese pumnii la gură încercând să-și stăvilească râsul, isteria. Sughiță și tuși, după care râse din nou, apoi îi veni să vomite.

– Ți-e rău?

– Cred că o să leșin.

George observă că se clătina, așa că se duse repede în spatele ei și o cuprinse pe după umeri și pe după mijloc. Când dădu să cadă de pe scaun, el o ținu, o ridică în brațe și, privindu-i ochii împăienjeniți, o duse în pat. După ce Elizabeth se întinse, culoarea îi reveni încet în obraji. Frumosul ei păr blond, puțin ciufulit din pricina agitației recente, strălucea în lumina lumânării ca un heleșteu sub razele lunii.

– Ce este? Ce s-a întâmplat?

Acum, supărarea lui era pricinuită de îngrijorare, nu de furie.

– Nimic.

– Ceva trebuie să fie! Ce să-ți aduc? O chem pe Ellen.

– Nu... Dă-mi sărurile de mirosit... În sertar...

El i le aduse și așteptă. O vreme tăcură amândoi, iar acea pauză îngădui sentimentelor lor să se domolească. După un timp, George se apropie de șemineu și o privi de acolo.

Elizabeth mai inhală o dată, apoi expiră.

– Copilul s-a mișcat... și m-a durut.

– Ar fi bine să chemăm un doctor, spuse el. Deși Dumnezeu știe pe cine să chemi în acest ținut înapoiat! Choake s-a ramolit, iar Enys e prea cu nasul pe sus...

– O să-mi revin.

– Ne întoarcem la Truro imediat după Crăciun. Sau înainte. E mai sigur să-l avem pe Behenna prin preajmă.

– M-ai supărat extrem de tare, murmură ea. Mă simțeam bine.

– Se pare că am o influență proastă, spuse el vârându-și mâinile în buzunare.

– Chiar ai!

– Atunci, să plec?

– Nu vreau să pleci, dar n-aș mai suporta încă o scenă ca asta.

– Poate că ai prefera să mă port ca primul tău soț – să umblu cu femei ușoare, să beau până nu mai știu de mine, să-mi pierd banii la cărți...

– Știi bine că nu vreau asta!

– Deci faptul că țin la tine are și dezavantaje, nu? Faptul că pentru mine contează ce faci și ce ai făcut...

Ea nu răspunse. Conflictul din sufletul lui mocnea în continuare, dar George își dădea seama că nu mai putea spune nimic pe acea temă. Grija pentru sănătatea ei îi impunea să facă pace, însă nu știa cum.

– O să mă duc la Valentine, spuse morocănos în cele din urmă.

– Mulțumesc.

– Casa asta blestemată e cu *ghinion*. Parcă toate nenorocirile ni se întâmplă aici.

– Ce nenorociri ni s-au întâmplat?

– N-am ales bine cuvântul. Tot ce zic azi pare greșit... Făcu un efort pentru a-și reprima supărarea. Tu știi că... afecțiunea pe care ți-o port nu se diminuează niciodată.

– Mi-e greu să cred asta.

– Ei bine, ăsta-i adevărul! Înfuriat din nou, strigă: *Trebuie* să știi asta, Elizabeth! Tu ești singura persoană la care am ținut vreodată!

– Există un singur mod de a mi-o dovedi.

– Care?

– Iubește-l și pe Valentine.

IV

După plecarea lui, Elizabeth rămase în pat și moțăi o vreme.

Se simțise cu adevărat rău și se temuse că va leșina. Copilul fusese foarte agitat, iar cearta o epuizase. Totuși, după o oră se ridică, intră în camera alăturată și scoase o sticluță din valiză.

Știa că se apropia ora ceaiului, dar ceruse să nu fie deranjată și oricum nu-i era sete. Luă sticla în pat, împreună cu o lingură, deșurubă capacul și adulmecă lichidul roșcat-maroniu din interior. Avea un miros stătut, de ciuperci mucegăite. Puse o picătură pe limbă. Nu era deosebit de neplăcut.

După ce plecase de la doctorul Anselm, fusese cât pe ce să arunce sticla. Până la urmă hotărâse s-o păstreze, dar fusese sigură că nu avea să ia acel medicament. Pe măsură ce se apropia vremea să-l ia, acea convingere i se întărise. Fiind adesea bolnavă, dar nu grav, își păzea sănătatea ei cu mare grijă. Doctorul Anselm nu-i ascunsese faptul că exista un risc, deși nu specificase clar care anume. În primul rând, pentru copil. Și nu dorea să-i riște viața. Spera că va avea o fată. Uneori, i se părea că era înconjurată de bărbați. O fetiță ar fi fost o mare bucurie și i-ar fi adus multă alinare.

Dar atitudinea lui George din seara aceea îi arătase că, deși el încerca, nu-și putea alunga vechile suspiciuni. Oare un copil născut la șapte luni avea să le elimine definitiv? În mod cert, avea să fie impresionat. Nu avea de unde să știe că soția lui apelase la mijloace artificiale pentru a grăbi nașterea. *Trebuia* să-i distrugă suspiciunile definitiv. Chiar dacă, la maturitate, Valentine avea să fie brunet, înalt și cu oase mari. Un al doilea copil *prematur*. N-ar mai fi putut nutri vechea gelozie.

Așa că, dacă își asuma riscul și totul decurgea bine, căsnicia ei s-ar fi întremat și, ceea ce era foarte important, Valentine urma să aibă parte de o viață normală. Dacă se perpetua atmosfera de suspiciune din ultimii ani, avea să devină o epavă nervoasă. Însă dacă acel spectru era alungat o dată pentru totdeauna, putea moșteni tot ce Warlegganii construiseră pentru el. Și nimic nu-i făcea mai multă plăcere lui Elizabeth decât prietenia care se născuse între cei doi fii ai săi. Dacă primul – la care încă ținea enorm – era sărac, iar al doilea fiu era bogat, și ei doi se iubeau, era posibil ca Valentine să-l ajute pe Geoffrey Charles să trăiască la Trenwith în condițiile la care avea dreptul. Desigur, Valentine încă era foarte mic și toate astea aveau să se întâmple mult mai târziu, dar ea avea să privească altfel viitorul dacă poziția lui Valentine ca moștenitor al lui George era asigurată.

Oare aceasta era modalitatea de a i-o asigura? Așa se părea. Nu se întrevedea nici o altă soluție.

Scoase din nou capacul sticlei și puse o picătură de lichid în lingură. Era un recipient mic, fără etichetă. Instrucțiunile erau trecute pe o hârtie aflată în geanta ei, iar ea le știa pe dinafară. „Opt linguri

de lichid înainte de culcare, în a doua săptămână din decembrie. Dacă medicamentul nu are efect, nu repetați doza."

V

Mult mai târziu în acea seară, după ce copiii se duseseră la culcare, Ross o întrebă pe Jane unde era stăpâna ei.

– A ieșit undeva, domnule. Cre' că s-a dus să vadă ce fac porcii. Da' cre' c-a ieșit prin spate. Și parcă zicea că vrea să vadă marea.

Ross își puse pelerina și se duse s-o caute. Dacă în urmă cu două ore abia reușise să se țină pe picioare, în clipa aceea doar câte o rafală ocazională îl făcea să se clatine. Norii se spărseseră, iar luna strălucitoare, care mai avea două zile până să fie plină, se înălța pe cer.

O văzu stând lângă vechiul zid, la adăpostul unei stânci ieșite în afară. Acela era locul ei favorit, de unde se vedea toată plaja Hendrawna.

Călcă zgomotos ca să n-o sperie, dar ea tot tresări.

– M-ai făcut să-mi sară inima din piept!

– Am bănuit că ești aici.

– Da, voiam să stau doar pentru câteva minute. Când ești plecat, vin adesea aici.

– Aș fi zis că ai avut parte de suficient aer curat pe ziua de azi.

– De fapt, am venit să admir priveliștea. Uită-te și tu!

Marea se retrăsese pe jumătate, iar plaja părea sfâșiată în lumina lunii. Era plină de spumă, de parcă niște lapte dăduse în clocot și cursese din cratiță.

– Slavă Domnului că nu m-am întors acasă pe mare!

– Slavă Domnului că n-ai făcut-o!

Rămaseră tăcuți o vreme.

– Nu s-a mai întâmplat nimic la Londra? întrebă ea. Chiar nimic?

– Nimic.

– Mă... bucur să aflu.

– Doamna Parkins s-a supărat că ai plecat atât de neașteptat. Se temea că nu ți-a plăcut camera.

– Sper că i-ai spus că nu-i așa.

– I-am spus că nu-ți mai place de mine.

– Nu e tocmai adevărat...

Se lăsă tăcerea.

– Drake se însoară mâine? întrebă Ross după o vreme.

– Așa vrea. Dacă domnul Odgers va putea.

– Ar fi cazul să poată. Pentru noi.

– Sunt speranțe de data asta? Pentru domnul Odgers.

– Cred că am aranjat. Dar, desigur, asta trebuie să vină de la patron, așa că o să afle pe cale oficială.

– Mă bucur tare mult! În special pentru doamna Odgers și pentru copii. Asta înseamnă că va primi... cât?

– Două sute de lire pe an. Adică de aproape patru ori mai mult decât are acum.

– Mă bucur, repetă Demelza.

Timp de câteva minute, vântul năprasnic îi împiedică să vorbească.

– Dar cel mai mult mă bucur pentru Drake, zise ea când rafalele se mai potoliră. Mult, mult mai mult, desigur. Nu ți-ar veni a crede cât de mult s-a schimbat. E cu totul alt om. A cântat tot drumul spre casă.

– Crezi că o să țină?

– Nu știu. Am cunoscut-o mai bine. Dar în orice caz, Ross, cred că, dacă doi oameni se iubesc așa cum se iubesc ei, atunci cel mai bine este să se căsătorească, indiferent ce le va aduce viitorul. Chiar dacă se va alege praful peste câțiva ani, nimic nu le va lua perioada în care au fost fericiți. Să fii îndrăgostit este diferența dintre a trăi cu adevărat și a exista pur și simplu.

– Așa e.

După un minut, Demelza continuă:

– Drake este foarte... dornic să facă totul așa cum trebuie. Astăzi, fiindcă tot ne-am dus la Bodmin, în drum spre casă ne-am oprit pe la mama Morwennei pentru ca el să-i ceară permisiunea de a se însura cu ea. Am încercat să-l fac să renunțe, dar n-am reușit. Acesta este motivul pentru care ne-am întors atât de târziu.

– Și i-a dat permisiunea?

– Aș vrea să știu cuvântul potrivit pentru a o descrie. Snoabă?

– Cred că da.

– Firește, mai întâi a început să se vaite. „Micuța mea Morwenna, vai, cum să se irosească așa...?" Dar de dragul lui Drake, a trebuit să fac și eu pe snoaba. I-am spus că Drake, cu toate că nu se îmbracă foarte bine și nu are o vorbire aleasă, nu este un fierar oarecare. După ce i-am zis că are un cumnat care e proprietar de mină, membru al parlamentului și partener la noua Cornish Bank din Truro, s-a dat pe brazdă.

– „Snoabă" e cuvântul potrivit, mormăi el.

– Nu, Ross, nu chiar. Însă totul s-a terminat cu bine – ea și-a șters lacrimile și a zis că este prea năucită ca să ne conducă până la ușă, iar Drake a avut tupeul să o sărute, apoi le-a sărutat pe cele două surori ale Morwennei care erau de față, niște fete foarte drăguțe. Așa că poate a fost bine că ne-am dus acolo.

– Pe una dintre surorile ei cred că am văzut-o azi în Truro. O făptură foarte ciudată. Cu haine lălâi, cu un mers lălâu, dar... atrage privirile cumva.

– Și Morwenna atrage privirile, spuse Demelza. În fond, pe ale lui Ossie le-a atras.

– Spre nefericirea tuturor... Dar ea o face cu toată modestia, spre deosebire de acea soră. Ți-e frig?

– Nu.

– Demelza... Ți-am adus un mic cadou.

– O! Unde-i?

– O să ți-l dau mâine, sau când va avea loc nunta.

– De ce trebuie să aștept?

– Intenționasem să ți-l dau de Crăciun. Apoi m-am gândit să ți-l dau în seara asta. Însă mi-am amintit de ocaziile trecute când ți-am dat cadouri și mi s-a părut că este o modalitate prea ușoară de a-ți intra din nou în grații...

– Crezi că e nevoie s-o faci?

– Ei bine... ce s-a întâmplat la Londra nu a fost în regulă.

– Atunci, poate că mai întâi ar trebui să te ierți tu, sugeră ea.

– Poate. Sau poate că e același lucru. În orice caz, ar fi o modalitate prea ușoară de a îndrepta lucrurile. Un cadou, câțiva bani cheltuiți, și păcatul a dispărut ca prin farmec. Nu merge așa.

În acel moment, lumina lunii inundă brusc peisajul. Demelza își ridică privirea spre cerul pe care norii goneau.

– Te-am părăsit, zise ea. Te-am lăsat singur, deși n-ar fi trebuit s-o fac... primejdia încă nu trecuse.

– Poate că a fost singurul lucru pe care l-ai putut face.

– La vremea aceea, așa mi s-a părut. Dar mai târziu, după ce am ajuns acasă, m-am gândit că nu era așa. N-am procedat bine.

– Uneori, când noi doi am avut mari neînțelegeri, am discutat despre ele. Am vorbit și am întors problemele pe toate părțile și, până la urmă, cred că am ajuns la concluzii acceptabile. Dar alteori, nu am spus nimic. Doar câte un cuvânt sau două de regret ori de înțelegere. Și asta ne-a fost de folos. Acum, nu sunt sigur cum e mai bine

să facem. Câteodată, mă gândesc că vorbitul, explicatul pot duce la o înțelegere greșită în aceeași măsură în care lămuresc niște aspecte. Și totuși, nu putem să trecem cu vederea ce a fost, nu putem trece mai departe ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

– Nu, Ross, nu cred că putem.

– Ce aș putea spune ca să îndrept lucrurile?

– Poate că nu prea multe. Poate că așa e cel mai înțelept. Dar eu ce pot spune?

– Ei bine, nu știu. În viața noastră de dinainte de asta, ne-am rănit grav unul pe altul. Ce s-a întâmplat acum nu e mai rău, în anumite privințe ar trebui să fie mai puțin rău. Și totuși e o rană adâncă.

– Da, e o rană adâncă.

Ajunseseră la miezul problemei.

– De data asta, spuse Ross, eu sunt principalul vinovat, poate chiar singurul. Dar cel puțin nu-mi caut nici o scuză.

– O, Ross, nu...

– Poate că, până la urmă, iertarea cuiva este determinată de iubirea pe care i-o porți. Uneori, iubirea mea a lipsit. A ta lipsește acum?

– Nu! Și nici nu va lipsi vreodată. Nu iubirea lipsește, Ross, ci *înțelegerea.*

– Înțelegerea vine din cap, iubirea vine din inimă. Ție ce ți se pare mai important?

– Nu e chiar atât de simplu.

– Nu, știu că nu este, recunoscu el încet. Ar fi *trebuit* să știu.

Norii goneau atât de repede, încât părea că luna era azvârlită dintr-o parte în alta pe cer.

– Poate că amândurora ne pasă prea mult, spuse Demelza.

– Este ceva ce li se întâmplă multor cupluri care au fost căsătorite timp de paisprezece ani. Dar cred că, dacă putem recunoaște asta, ne îndreptăm spre înțelegere.

– Dar să-ți pese nu înseamnă să te gândești la celălalt? Poate că nu am făcut-o prea mult.

– Cu alte cuvinte, iubirea noastră a fost egoistă...

– Nu *chiar* așa. Dar uneori...

– Deci, trebuie să fim mai toleranți unul cu altul... Dar cum putem ajunge la toleranță fără indiferență? Nu e și mai rău așa?

După un minut, ea spuse:

– Ba da.

– Atunci, ăsta este răspunsul tău?

– Răspunsul meu?

– Soluția ta.

– Poate că trebuie doar să ne vedem de viață... și să învățăm, Ross.

– Și să iubim, adăugă el.

– Asta mai presus de orice!

Capitolul 37

I

Drake sosi la Nampara la șapte. După ce le spuse ora la care era programată cununia, porni spre casa lui Sam. Demelza luă un cal și se duse la Caroline ca s-o roage să-i împrumute o rochie pentru Morwenna, deoarece Caroline avea cam aceeași înălțime, apoi se îndreptă spre Atelierul lui Pally.

Acolo apărură probleme, pentru că Morwenna, cu toate că părea foarte suplă, semăna cu sora ei Rowella și avea rotunjimi acolo unde trebuia, deși nu s-ar fi zis, iar rochia Carolinei nu putea fi încheiată. Asta se mai întâmplase o dată, dar numai Morwenna știa. Cu patru ani în urmă, rochia de nuntă a lui Elizabeth trebuise modificată ca să i se potrivească. Acum avea loc o altă nuntă, în grabă și mai mare, în *aceeași* biserică, cu *același* preot – doar că mirele era altul. Trebui să facă mari eforturi pentru a-și ține în frâu nervii întinși la maximum. Însă cearta cu George Warleggan din seara precedentă – lucrurile cumplite pe care i le spusese, cumplitele insinuări împotriva lui Drake – cumva îi înlăturase blocajul psihic, ceea ce nu era efectul pe care și-l dorise domnul Warleggan. Ea îl *apărase* pe Drake – ar fi făcut-o chiar și cu prețul vieții –, iar făcând asta, lucrurile i se clarificaseră în suflet și în minte. Căsătoria cu Drake era un rai pe care și-l dorea, unde își putea găsi pacea în cele din urmă. Conflictul din ajun îi alungase toate îndoielile.

Drake, dând dovadă de mai multă subtilitate decât și-ar fi imaginat Demelza că era capabil, avu grijă să nu o sufoce și să nu se agite prea mult din cauza ei. Nu o întrebase ce se petrecuse la Trenwith. Își văzuse de treabă în dimineața următoare, la ora zece pregătise o masă ușoară pentru ei doi, după care, privind castelele de nori

cumulus de deasupra mării, apreciase că nu avea să plouă până la căderea nopții. Astfel trecu timpul; rochia din mătase crem cu câteva inserții roșii fu făcută cumva să se încheie, Drake își puse haina cea nouă, și puțin după ora unsprezece porniră cu toții călare spre biserică. Acolo îi așteptau Ross și cei doi copii, doamna Kemp, cu sarcina de a-i supraveghea, Sam și Peter Hoskin, un coleg de-al său, Jud și Prudie, care nu fuseseră invitați, Caroline, făcându-le o surpriză, precum și alte două sau trei persoane care auziseră de eveniment și doriseră să asiste.

Cu cinci minute înainte de unsprezece și jumătate veniră reverendul și doamna Odgers. Ceremonia începu și, parcă într-o clipită, se încheie, consfințind legătura indisolubilă dintre cei doi miri. După ce Drake și Morwenna semnară în registru, ieșiră cu toții din biserică, trecând prin cimitirul ticsit de morminte cu pietre funerare înclinate în toate direcțiile, ca niște dinți stricați; vremea aspră șterse numele înscrise pe ele, iar ocupanții gropilor fuseseră de mult transformați în țărână și dați uitării.

Demelza, care purta pe piept o camee splendidă, îi invită din nou pe Drake și pe Morwenna să vină la Nampara, la ceai și prăjituri, și din nou se alese cu un refuz. Ross o sărută pe Morwenna, Demelza o sărută și ea, apoi Caroline și apoi Sam. Drake o sărută pe Demelza, apoi pe fratele său. Și Caroline o sărută pe Demelza, lăsându-l pe Ross la sfârșit. Urmară multe strângeri de mâini, după care domnul și doamna Drake Carne încălecară și porniră pe scurtul drum spre casă.

– Gata, s-a făcut! rosti Demelza ținându-și pălăria, care amenința să-și ia zborul. S-a făcut, Sam! Asta și-au dorit cel mai mult pe lume de când au dat cu ochii unul de altul.

– Dumnezeu i-a menit să trăiască în frumusețe, unul lângă celălalt, spuse Sam.

Demelza privi cele două siluete micșorate care treceau pe lângă porțile de la Trenwith. Peste zece minute aveau să fie acasă, singuri, fericiți în noua găsita lor izolare, bând ceai, vorbind – sau poate tăcând –, dorindu-și doar să fie împreună, având încredere unul în celălalt. Se întoarse spre celălalt frate al ei, care își dusese mâna streașină la ochi ca să vadă mai bine cuplul care se îndepărta. Restul grupului începuse să se împrăștie. După ce, cu o atitudine slugarnică, își luaseră rămas-bun de la Ross, domnul și doamna Odgers se îndreptară spre casă. Caroline stătea de vorbă cu Ross. Jeremy rupea niște mușchi de pe o piatră de mormânt și încerca să citească literele de pe ea. Clowance sărea de pe o bordură pe alta. Doamna Kemp

discuta cu o cunoștință. Cerul era brăzdat de parcă cineva dăduse cu mătura pe el, iar norii se contopiseră cu marea, care mugea de parcă îi înghițise.

Clowance păși pe o bordură de lângă Jud și Prudie, care plecau și ei.

– Ai grijă unde calci, frumușico. Dacă pui piciorul unde nu trebe, un schelet uriaș o să sară din mormânt și să te muște de dește!

– Bou bătrân! răbufni Prudie. Nu-l băga în seamă, drăguțo! Calcă unde poftești, că nimeni n-o să te deranjeze.

Merseră mai departe ciorovăindu-se, iar Clowance rămase cu degetul mare în gură, privind în urma lor. După ce ajunseră la o oarecare distanță, coborî cu grijă pe marginea aleii și se grăbi să se întoarcă la mama ei.

Demelza o duse la Ross.

– Unde-i Dwight? o întrebă ea pe Caroline. Sperasem că o să veniți amândoi la ceai.

Caroline se încruntă.

– Tocmai îi spuneam lui Ross. Dwight urma să vină cu mine, dar, imediat după ora zece, a fost chemat la Trenwith, și de-atunci nu știu nimic de el.

– Probabil că unul dintre bătrâni nu se simte bine, opină Demelza. Doctorul Choake e atât de beteag din pricina gutei...

– Nu, spuse Caroline. L-au chemat pentru Elizabeth.

Urmă o scurtă tăcere.

– Au zis despre ce-i vorba?

– Nu...

Ross își scoase ceasul.

– Ei bine, au trecut două ore deja.

– S-ar putea să aibă legătură cu bebelușul, spuse Demelza.

– Și eu m-am gândit la asta, zise Caroline. Dar sper că nu, fiindcă ar fi prematur... deși am înțeles că și Valentine s-a născut prematur.

Urmă o altă tăcere.

– Da, spuse Ross într-un târziu.

II

George o găsise pe Elizabeth zăcând pe dușumeaua dormitorului ei, pe la ora opt în acea dimineață. Căzuse leșinată, dar nu se rănise. O culcase la loc în pat și propusese să cheme un doctor, dar

ea îl asigurase că nu pățise nimic. Numai boala lui Choake și antipatia sa față de Enys îl convinseseră pe George să accepte.

Peste o oră și jumătate însă, Elizabeth se plânse de dureri de spate, așa că George trimise imediat un om care să-l cheme pe Dwight. Dwight veni, o examină și spuse că se afla în prima fază a nașterii. George puse pe cineva să se ducă în galop până la Truro, pentru a-l aduce pe doctorul Behenna.

Prezența acestuia nu se mai dovedi necesară. Durerile erau constante, n-o lăsau aproape nici o clipă, iar contracțiile erau regulate și severe. La ora unu, Elizabeth dădu naștere unei fetițe care cântărea doar 2,3 kilograme, avea fața ridată și roșie și o guriță care se deschidea ca să țipe, însă nu părea capabilă să emită decât un mieunat slab ca al unui pisoi nou-născut. Păr nu avea, aproape că nu avea nici unghii, dar era cât se putea de vie. Dorința lui Elizabeth de a avea o fiică se îndeplinise.

Nu exista nici o asistentă calificată care s-o îngrijească, așa că Dwight trebui să facă apel la Ellen Prowse, Polly Odgers și șleampăta Lucy Pipe. Însă totul decurse bine, nu apărură complicații, iar după ce se spălă și își aranjă hainele, coborî la parter pentru a-l informa pe mândrul tată de norocul lui.

Încă de la începutul acelei dimineți, George fusese chinuit de îndoieli și temeri oribile, iar când Dwight îi spuse că avea o fiică, iar mama și copilul se simțeau bine, se duse și își turnă o altă porție de brandy tare, sticla lovindu-se de pahar din pricină că mâinile îi tremurau. Pentru prima dată în viața lui, băuse prea mult.

– Îți pot oferi ceva, doc... ăăă... doctore Enys?

– Nu, mulțumesc. Apoi, Dwight se răzgândi de dragul bunei înțelegeri între vecini. Ba totuși aș vrea, dar ceva slab.

Băură împreună.

– Soția mea a scăpat cu bine? întrebă George așezându-se pe un scaun.

– Da. Într-un fel, un copil prematur este mai puțin traumatizant pentru mamă, deoarece e mult mai mic. Spasmele au fost însă neobișnuit de violente, iar dacă acesta este rezultatul căzăturii, va trebui să fie îngrijită cu mare atenție în următoarele câteva săptămâni. V-aș sfătui să angajați o doică.

– Da, da. Dar copilul cum se simte?

– Și el va trebui îngrijit cu mare atenție o vreme. Nu există nici un motiv pentru care să nu se dezvolte foarte bine, dar un copil

prematur prezintă întotdeauna mai multe riscuri. Presupun că va veni medicul dumneavoastră curant...

– Am trimis după doctorul Behenna.

– Sunt sigur că îi va prescrie tratamentul corect.

– Când mă pot duce să le văd?

– I-am dat soției dumitale un somnifer care o va face să doarmă până diseară, și i-am mai lăsat unul doamnei Odgers, în caz că va avea nevoie la noapte. Te poți duce acum, dacă dorești, dar nu sta mult.

George ezită.

– Bătrânii tocmai se așază la masă. Dacă dorești să iei prânzul cu ei...

– E vremea să mă duc acasă. Am stat aici patru ore, iar soția mea probabil că se întreabă ce-i cu mine.

– Este în regulă să fie lăsate singure acum... adică fără nici un doctor?

– O, da! Dacă dorești, o să revin diseară, pe la ora nouă, dar cred că doctorul Behenna va fi aici deja.

– Dacă a plecat imediat ce a primit mesajul, ar trebui să ajungă cam într-o oră. Mulțumesc pentru promptitudine și eficiență!

După ce doctorul Enys plecă, George ezită dacă să intre și să le spună bătrânilor că erau bunici din nou. Se gândi că, deși știau că Elizabeth intrase în travaliu, nu se așteptau să nască atât de curând, iar Lucy Pipe putea fi trimisă mai târziu ca să le comunice vestea. Dorința lui cea mai mare era s-o vadă pe Elizabeth.

Puse paharul pe masă și se apropie de oglindă pentru a-și aranja ținuta și a-și netezi părul. Își șterse transpirația de pe față cu o batistă. Arăta acceptabil. Nu se mai simțise așa niciodată – fusese teribil de îngrijorat toată ziua, iar acum, ușurarea era imensă. Nu era drept ca un om să fie supus unui asemenea stres emoțional – îl făcea să se simtă vulnerabil și rușinat.

Urcă scările și bătu la ușă, iar Polly Odgers îi deschise.

Elizabeth era foarte palidă, dar părea mai puțin epuizată decât după lungul travaliu care precedase nașterea lui Valentine. Ca întotdeauna, frumusețea ei fragilă era amplificată de faptul că stătea întinsă. Părul ei se unduia pe pernă, încadrându-i chipul ca o ramă aurită, iar când îl văzu pe George, Elizabeth luă o batistă și își șterse buzele uscate. Într-un pătuț pentru copii aflat lângă vatră, un bebeluș foarte micuț se foia și dădea din picioruțe.

– Bună, George, spuse ea.

– Polly, lasă-ne singuri, zise el.

– Prea bine, domnule.

După plecarea servitoarei, se așeză greoi și se uită la Elizabeth gâtuit de emoție.

– Deci... totul e bine.

– Da. Totul e bine.

– Te doare?

– Acum, nu. Doctorul Enys a fost foarte bun.

– A fost a doua oară când s-a întâmplat. La fel ca înainte. Și atât de repede...

– Da. Însă data trecută, sarcina a fost de opt luni. Acum a fost de șapte.

– Ai *căzut*, rosti el pe un ton acuzator. Și data trecută ai căzut.

– Am leșinat. A fost bizar. Îți amintești că am leșinat și la începutul sarcinii?

– Elizabeth, eu...

Ea privi cum soțul ei făcea eforturi să-și găsească cuvintele, dar nu-l ajută.

– Elizabeth, veninul mătușii Agatha...

Elizabeth dădu obosită din mână.

– Hai să uităm asta!

– Veninul ei. Veninul ei mi-a... După cum ai spus ieri, de la moartea ei, mi-a afectat viața.

– Și pe a mea, fără să știu cauza.

– Eu sunt un om aspru. Independent. După cum știi. Îmi este foarte greu să... mă descarc în fața cuiva. În astfel de cazuri, suspiciunile înfloresc. M-am lăsat pradă suspiciunilor și geloziei.

– Iar eu nu am avut prea multe șanse să mă apăr.

– Da... știu. Dar trebuie să te gândești că și eu am suferit. Își încovoie umerii și o privi posomorât. Iar ce mi-ai spus în acea seară de acum doi ani... e adevărat. Iubirea și gelozia fac parte din același tot. Numai un sfânt se poate bucura de una fără să sufere de cealaltă. Iar eu am avut un motiv întemeiat pentru a fi bănuitor...

– Un motiv întemeiat?

– Așa am crezut. Mai ales din cauza blestemului acelei bătrâne, așa mi s-a părut. Acum îmi dau seama că am greșit. În mod clar, asta a afectat căsnicia noastră. Dar sper că lucrurile pot fi reparate.

Ea rămase tăcută, bucurându-se de câteva clipe fără durere, fără chin, căci laudanumul își făcea încet efectul și estompa muchiile tăioase ale existenței. George își trăsese scaunul mai aproape și o luase

de mână. Era un gest foarte neobișnuit din partea lui. De fapt, nu-l mai făcuse niciodată. Deci bărbatul cel dur se îmblânzise.

– Tu trebuie să te decizi, murmură ea, știind foarte bine care avea să fie rezultatul.

George spuse pe un ton care-și regăsise fermitatea:

– Avem o viață întreagă înainte. Acum, că... acum, că îmi pot scoate asta din cap. Oricât de mult regret că i-am permis să intre, s-a întâmplat. Nu pot... nimeni nu poate șterge trecutul. Elizabeth, trebuie să-ți spun că a fost greșeala mea. Poate că acum... de-acum înainte... îmi vei putea ierta o parte din nefericirea pe care ți-am produs-o... și mă vei putea ierta pentru perioada dezagreabilă.

– Du-te acum și te uită la fiica noastră, îl îndemnă ea strângându-i mâna.

El se ridică și se apropie de pătuț. În penumbră, chiar dincolo de lumina flăcărilor din șemineu, ochișorii albaștri fără gene clipiră, iar gurița se închise și se deschise. Îi întinse un deget, și o mânuță nu mai mare decât o nucă rozalie și moale se strânse în jurul lui. Remarcă faptul că era mult mai mică decât fusese Valentine. Dar Valentine se născuse la opt luni. Rămase o vreme acolo, legănându-se puțin pe picioare nu atât din cauza ușoarei amețeli provocate de alcool, cât de satisfacția pe care o simțea inundându-l. Era impresionat. Ceva primordial din firea lui respingea constrângerile sentimentale pe care i le impuneau căsnicia și paternitatea. O parte din el ar fi fost mult mai mulțumită să aibă de-a face toată ziua cu cifre și negocieri, la fel ca unchiul Cary, nu cu asemenea dispute aprige, cu asemenea bătălii ale sentimentelor care îi afectau existența la nivel personal.

Și totuși, datorită lor trăia mai intens, iar când rezultatul era mulțumitor, ca în clipele acelea... Se apropie din nou de pat.

– Ce nume îi dăm?

Elizabeth deschise ochii.

– Ursula, rosti ea fără să ezite.

– Ursula?

– Da. Tu i-ai dat băiatului numele Valentine, așa că acum e rândul meu. Pe nașa mea, care mi-a fost și străbunică, o chema Ursula. Soțul ei a murit când ea avea treizeci de ani, și a fost văduvă treizeci și opt de ani.

– Ursula, spuse George, vrând parcă să vadă ce senzație îi trezea pe limbă acel nume când îl rostea. Nu am nici o obiecție. Dar a avut ceva special nașa ta?

– Cred că ea a fost cea care a adus inteligența în familia Chynoweth. Admițând că tu crezi că avem așa ceva! S-a împrietenit și a încurajat-o pe Mary Wollstonecraft[1], și a tradus cărți din greacă.

– Ursula Warleggan. Da, nu-mi displace deloc. Valentine Warleggan. Ursula Warleggan. O să fie o pereche faimoasă.

Amețită de somn, Elizabeth remarcă totuși cu mare satisfacție alăturarea numelor și îl binecuvântă în gând pe doctorul Anselm pentru contribuția la obținerea unui asemenea rezultat.

George își dădu seama că era vremea să plece, dar mai avea un lucru de spus.

– Elizabeth.

– Da?

– Ieri, n-am venit fără motiv. Aveam ceva să-ți zic.

– Sper că ceva de bine.

– Da, de bine. Îți amintești că l-am vizitat pe domnul Pitt în ziua de dinaintea plecării din Londra?

– Știam că te duci la el, dar nu mi-ai spus ce s-a întâmplat.

George oftă și își frământă banii din buzunar.

– Nu. Ei bine, am avut un motiv. După cum știi. Sper să nu mai apară niciodată. E de datoria noastră să avem grijă să nu mai apară niciodată... Dar trebuie să-ți spun că discuția mea cu cancelarul a fost foarte agreabilă și foarte utilă. Eu i-am promis că îi voi acorda toată susținerea, iar el a fost suficient de amabil încât să-mi accepte dovezile de loialitate.

– Mă bucur.

– Ei bine, asta s-a întâmplat cu trei săptămâni în urmă. Ieri-dimineață am primit o scrisoare de la John Robinson prin care mă informa că Pitt a considerat că este posibil să-mi accepte cererea – unica mea cerință – și că va fi încântat să-i recomande Maiestății Sale să-mi acorde titlul de cavaler în prima zi a noului an.

Un zgomot slab, ca un mic suspin, se auzi dinspre leagănul bebelușului, acela fiind primul său comentariu legat de această lume ciudată, nouă pentru el.

Elizabeth deschise larg ochii, acei ochi superbi, de un albastru cenușiu, care îl fascinaseră întotdeauna.

– O, George, sunt *foarte* încântată!

George zâmbi larg – ceva rar pentru el.

---

[1] Mary Wollstonecraft (1759–1797) a fost o scriitoare britanică, prima teoreticiană a feminismului iluminist. (n.tr.)

– Bănuiam eu că vei fi... Lady Warleggan.

Se auzi o ușoară bătaie în ușă. Era Lucy Pipe.

– Mă scuzați, domnule, a venit doctorul Behenna. Să urce?

– Nu. Să nu urce. Mai întâi, stăpâna ta trebuie să doarmă.

Capul din ușă se retrase rapid.

– Trebuie să dormi, draga mea, spuse George cu o voce mai caldă decât o avusese vreodată.

Pleoapele lui Elizabeth coborâră.

– Da.

– Somn ușor, Lady Warleggan, murmură el aplecându-se și sărutând-o.

– Mulțumesc, Sir... Sir George.

III

După călătoria lungă și obositoare, doctorul Behenna se simți foarte iritat când i se spuse că bebelușul deja se născuse și că mama și pruncul se simțeau bine. Și se enervă și mai tare când George nu-i îngădui să-și vadă pacienta. În majoritatea caselor, firește că ar fi urcat scările fără a sta la discuții și ar fi intrat direct în dormitor, dar în cazul Warlegganilor – cu pretențiile lor de proaspăt îmbogățiți – trebuia să fie mai atent.

Când, în cele din urmă, catadicsi să coboare, domnul Warleggan fu categoric. Soția lui născuse cu bine copilul și trebuia să doarmă. Doamna Odgers era cu ea și avea să le dea de veste dacă apărea vreo problemă. George știa că Behenna era unul din acei oameni incapabili să intre fără zgomot într-un dormitor, așa că deocamdată trebuia să rămână la parter.

Pentru a-l domoli îl conduse în sufragerie, unde bătrânii soți Chynoweth picoteau cu paharele de brandy și de porto în față, iar celor de la bucătărie li se ceru să servească un prânz târziu pentru doi bărbați înfometați.

Doamna Chynoweth fu evident încântată să afle că avea o nepoată și, la fel ca doctorul Behenna, se supără că nu i se permise să se ducă imediat la ea. Domnul Chynoweth era mult prea adormit ca să se bucure, ba chiar își puse capul pe masă și sforăi tot restul prânzului. Noroc că era o masă mare, așa că medicul și stăpânul casei putură mânca la celălalt capăt.

George nu era niciodată din cale-afară de vorbăreț, iar doctorul Behenna încă era supărat, așa că vocea dominantă de la masă, adesea singura, fu cea aristocratică, dar poticnită a bunicii, doamna Joan Chynoweth – născută Le Grice, după cum avu grijă să sublinieze, una dintre cele mai vechi și mai distinse familii din Anglia.

– Prostii! bombăni în șoaptă Jonathan Chynoweth, care reușise să audă destule, în ciuda somnolenței pricinuite de alcool. O familie cât se poate de banală. A venit din Normandia cu numai două secole în urmă. Foarte banală.

Soția lui se lansă în lungi speculații pe seama numelui potrivit pentru copil. George își văzu de mâncare amintindu-și cum fusese data trecută, la nașterea lui Valentine, când avusese loc o conversație similară în privința numelui care trebuia ales. Numai că atunci și tatăl lui se aflase acolo, la fel și Agatha Poldark, ghemuită ca o zgripțuroaică diabolică într-un fotoliu. Din când în când lansa câte o sugestie, așa cum își scuipă o năpârcă veninul.

George nu era un om superstițios, dar își aminti că mama lui fusese îngrozită de bătrână – într-o epocă mai îndepărtată, Agatha ar fi fost înecată sau arsă pe rug fără prea multe discuții. Și-ar fi meritat din plin pedeapsa, pentru că nici măcar un spirit demonic nu i-ar fi putut face atâta rău. Până și bronșita tatălui său păruse să se agraveze după acea noapte în care focul fumegase de parcă fusese atâțat de forțe supranaturale. Cât de prost putuse fi ca să se ia după bătrâna aia blestemată? Până și la nașterea lui Valentine, avusese grijă să le atragă atenția că se născuse într-o zi cu eclipsă de lună, așa că urma să fie ghinionist toată viața.

Desigur, de la început îl urâse pe George, chiar înainte ca el să o remarce. Întruchiparea vie a patru generații Poldark cărora le supraviețuise, fusese ofensată la culme de apariția acelui ciocoi – tolerat inițial acolo pentru că era coleg de școală cu Francis. Îi urmărise cu oroare evoluția pe măsură ce George pusese mai întâi stăpânire pe Francis, apoi pe acea casă. Pe cât de intolerabil fusese pentru Agatha să vadă ce se întâmpla, pe atât de stimulator și de plăcut fusese pentru George să facă toate acele lucruri.

Cu toate că repetiția îi diminuase în timp plăcerea – așa cum se întâmplă cu toate plăcerile –, el încă simțea o satisfacție aparte când intra în eleganta casă în stil Tudor și, privind în jur, își amintea vizitele din copilărie și din tinerețe, din vremea când fusese lipsit de lustru, de sofisticare și de maniere frumoase. Pe-atunci, familia

Poldark i se păruse la un nivel de neatins, fantastic de stabilă ca poziție și avere. Charles William, tatăl lui Francis, gras și impresionant în lunga lui haină purpurie, cu izbucnirile lui, cu dispoziția schimbătoare, cu bunăvoința lui condescendentă. Sora văduvă a lui Charles William, doamna Johns. Fiul și nora ei, reverendul și doamna Alfred Johns. Sora mai mare a lui Francis, Verity. Ross, celălalt văr al lui Francis, brunet și tăcut, dificil, pe care George îl antipatiza încă din școală. Și tatăl lui Ross, ruda mereu absentă, pentru că intrase în atâtea încurcături dezonorante, încât numele lui nu mai era pomenit în acea casă. Deasupra tuturor tronase mătușa Agatha, bătrâna fecioară pe jumătate respectată, pe jumătate ignorată, dar având un spirit vigilent pe care familia îl aprecia.

Toți plecaseră. Verity la Falmouth, soții Alfred Johns la Plymouth, Ross la casa lui, restul în mormânt. Iar el, puștiul necioplit de-atunci, deținea totul. După cum deținea și multe alte proprietăți din Cornwall. Dintre toate însă, domeniul acela îl prețuia cel mai mult.

– Ursula, rosti el gândind cu voce tare.

– Cum? exclamă doamna Chynoweth. Cine? Ce spui?

– Așa o va chema.

– Pe copilă? Pe nepoata mea?

– Asta este dorința lui Elizabeth. Iar mie îmi place.

– Ursula, zise Jonathan pentru sine. Mica ursoaică. Foarte bine! Consider că-i foarte bine.

Își puse din nou capul pe masă și începu să picotească.

Doamna Chynoweth își tamponă ochiul teafăr.

– Ursula. Așa o c-chema pe bunica Morwennei. A fost n-nașa lui Elizabeth. A murit r-relativ recent.

George se crispă, dar nu spuse nimic.

– Nu că am ținut din cale-afară la ea, continuă doamna Chynoweth. Se g-gândea prea mult la drepturile f-femeilor. Tata mi-a s-spus cândva... Tata mi-a s-spus cândva: „Dacă o femeie are ciorapi albaștri, trebuie să aibă g-grijă ca juponul să-i ascundă". Ea nu avea grijă. Niciodată... niciodată nu avea g-grijă.

– Scuze, dar aș putea să capăt mustarul? interveni doctorul Behenna.

– De ce ai zis „mica ursoaică"? îl întrebă George pe Jonathan, dar socrul lui îi răspunse cu un sforăit.

– Cred că asta înseamnă numele, spuse doctorul Behenna. Domnule Warleggan, să înțeleg că-mi oferi găzduire în noaptea asta?

– Mica ursoaică, murmură George. N-am nici o obiecție. Iar numele Ursula Warleggan sună foarte bine. Se uită cu răceală la doctor. Ce-ai zis? Da, desigur. Firește că vei rămâne peste noapte. Nu este un drum pe care ai dori să-l faci pe întuneric, nu-i așa?

Behenna își înclină capul cu un aer la fel de glacial.

– Prea bine. Dar având în vedere că am fost împiedicat să-mi văd pacienta, mă întreb dacă, până la urmă, e nevoie de serviciile mele.

– Pentru Dumnezeu, omule! izbucni George. Copilul s-a născut cu nici trei ore în urmă. Doctorul Enys i-a dat soției mele un medicament, iar acum dorm amândoi. Firește că îi vei vedea după ce se vor trezi! Până atunci, aș fi zis că este o elementară chestiune medicală să-i lași să se odihnească.

– Într-adevăr, spuse Behenna supărat. Chiar așa!

– Nici măcar mie nu mi-a f-fost permis să-i văd, rosti doamna Chynoweth. Și, la urma urmelor, o b-bunică are anumite drepturi. Dar d-dragul domn Warleggan va decide... Tu decizi m-majoritatea lucrurilor, George, și, pe s-sufletul meu, așa e și n-normal să fie într-o casă c-condusă așa cum se cuvine.

George reflectă că nu așa stătuseră lucrurile în casa soacrei sale, ea fiind cea care ținuse întotdeauna frâiele, nu Jonathan. Cu toate astea, la Trenwith înțelegea foarte bine importanța ginerelui său. Dacă n-ar fi fost el, de amândoi s-ar fi ales praful în vechea lor casă, Cusgarne, pe când aici trăiau în confort și fără griji, la căldură, hrăniți, îngrijiți și trândăvind până aveau să moară. Doamna Chynoweth nu fusese nicicând o femeie care să ignore realitatea practică a unei situații.

Cu toate astea, George era conștient că doamna Chynoweth ar fi fost cândva îngrozită la gândul că frumoasa, tânăra și delicata ei fiică ar fi putut să accepte o căsătorie atât de degradantă, și anume cu vulgarul băiat Warleggan.

În sfârșit, timpul trecuse, și scara valorilor nu mai era aceeași.

Elizabeth dormi până după cină, când se trezi mult mai înviorată, iar toți cei care doriseră s-o vadă primiră permisiunea să urce. Ursula fu studiată și admirată. Doctorul Behenna își limită la minimum examinările și se declară satisfăcut. La miezul nopții, toți se duseră la culcare. La ora trei dimineața, doctorul Behenna fu trezit

de Ellen Prowse, care îi spuse că pe stăpâna ei o dureau rău brațele și picioarele.

Capitolul 38

I

George trimise după Dwight abia joi dimineață. În momentul acela, Caroline, simțind nevoia să fie o vecină bună, tocmai își punea pălăria pentru a o vizita pe Elizabeth și a-i admira bebelușul. Auzind despre ce era vorba, își dădu jos pălăria și îl lăsă pe Dwight să se ducă singur.

George era palid și nedormit.

– Doamna Warleggan are dureri mari de treizeci și șase de ore deja. M-aș bucura dacă te-ai duce să vezi ce poți face pentru a o ajuta.

Dwight se uită la Behenna, care spuse țeapăn:

– Travaliul prematur a dus la inflamarea viscerelor, ceea ce se manifestă prin spasme severe, asemănătoare crampelor, în extremitățile corpului. Tot ce se poate face s-a făcut, dar domnul Warleggan consideră că, fiindcă dumneata ai adus copilul pe lume, trebuie să o consulți în continuare.

Dwight încuviință din cap.

– Ce i-ai prescris?

– Puțină luare de sânge. Infuzie din frunze de mătrăgună. Săruri de pelin și amoniac. Un purgativ ușor pentru a elimina presiunea excesivă a fluidelor asupra terminațiilor nervoase.

Behenna părea enervat – de obicei, nici un medic nu-i dezvăluia unui rival detaliile tratamentului, iar Dwight fu surprins de francheța lui.

O bătrână ieși dintr-o cameră și traversă holul. Dwight o recunoscu pe doamna Chynoweth. I se adresă lui Behenna:

– M-ai putea conduce, colega?

Când ajunse în dormitor, Dwight o privi îngrozit pe Elizabeth. Parcă îmbătrânise cu zece ani, iar fața îi era trasă și crispată de durere. Adulmecă discret aerul, apoi se apropie de pat.

– Doamnă Warleggan! Ce schimbare tristă! Trebuie să te facem bine cât mai curând.

– Firește că o vom face bine cât mai curând! Behenna era chiar în spatele lui. Îi disprețuia pe doctorii care le dădeau de înțeles pacienților cât de rău arătau. Peste câteva zile, vei fi din nou pe picioare.

– Spune-mi ce simți. Unde te doare?

Lăuza își umezi buzele pentru a vorbi, dar nu fu în stare. Se uită la Dwight, iar acesta își înclină capul aproape de gura ei. Elizabeth îngăimă:

– Picioarele... Tot corpul... *mă doare*... Niciodată, nu m-am simțit atât de rău... nu am avut o asemenea *durere*.

Dwight văzu că limba ei era umflată și pătată cu sânge de un roșu întunecat.

– I-ai dat opiacee? îl întrebă pe Behenna.

– Da, i-am dat ceva. Dar în acest stadiu este mai important să mărești elasticitatea venelor și să elimini toxinele din circuitul sangvin.

– Mi-e atât de *frig*... șopti Elizabeth.

Dwight se uită la focul care dogorea în șemineu. Lucy Pipe ședea alături și legăna încetișor pătuțul copilului. Puse mâna pe fruntea bolnavei, apoi îi luă pulsul, care era foarte rapid. Degetele unei mâini erau albastre și umflate.

– Cred că ar trebui să te examinez, doamnă Warleggan. Mă voi strădui să nu te doară.

Dădu cu grijă pătura la o parte și îi palpă delicat abdomenul. Ea tresări și gemu. Trase pătura mai jos și se uită la picioarele ei. Cuprinse în palmă laba piciorului drept, se uită la cea stângă, după care își trecu palma peste fiecare picior până la genunchi.

O înveli la loc și își îndreptă trupul. Își dădea seama de ce doctorul Behenna fusese atât de sincer în privința tratamentului. Nu-i făcea nici un bine. Un țipăt slab se auzi dinspre pătuț. Se răsti:

– Scoateți copilul de-aici!

– O! exclamă Elizabeth, brusc mai însuflețită. O, nu! De ce?

– Pentru că trebuie să te odihnești și ai nevoie de o liniște perfectă, spuse Dwight cu blândețe. Nici cel mai mic zgomot nu trebuie să te deranjeze.

George, care tocmai intrase în cameră, își privea soția cu încruntarea concentrată a cuiva care se teme să nu fie învins la un joc ale cărui reguli nu le cunoaște.

– Cum e? întrebă el.

Dwight își mușcă buza.

– Mai întâi, îți voi da ceva puternic pentru a-ți alina durerea, doamnă Warleggan. Doctorul Behenna a avut dreptate să presupună că este o boală a sângelui. Va trebui să lucrăm împreună pentru a vindeca această boală.

– Care este leacul? vru George să știe.

– Va trebui s-o luăm din aproape în aproape, domnule Warleggan. Mai întâi, trebuie să identificăm exact boala. Apoi ne vom ocupa de restul. Îi voi da chiar acum un opiaceu puternic, iar după aceea va trebui să încercăm să-i încălzim membrele. Dar în modul cel mai delicat posibil. Ți-e sete, doamnă Warleggan?

– Mereu...

– Atunci, să i se aducă limonadă, cât de multă poate bea. Să i se pună cărămizi calde sub picioare, iar mâinile să-i fie masate ușor. Cărămizi calde, nu fierbinți, care să fie schimbate din oră în oră. Înainte de toate, trebuie să refacem căldura corpului. Asta este cel mai urgent. Vreau ca focul să fie mereu la maximum, iar geamul, întredeschis. Rămâi, doctore Behenna?

– Am pacienți în oraș, dar pot să aștepte.

Dwight îi zâmbi lui Elizabeth.

– Ai răbdare, doamnă, vom încerca să te ajutăm cât mai repede posibil. Se răsuci spre George: Trebuie să așteptăm, domnule Warleggan. Deocamdată, nu mai putem face nimic. Doctore Behenna, am putea schimba câteva cuvinte în particular?

Posomorât, Behenna aprobă din cap. Cei doi bărbați se duseră în dressingul lui Elizabeth, cu drăguțele sale cuiere roz și elegantele fețe de masă din dantelă. Behenna închise ușa.

– Ei bine?

– Să înțeleg că nu crezi că este o inflamare a viscerelor? întrebă Dwight.

Behenna se încruntă.

– Excesiva sensibilitate a terminațiilor nervoase sugerează o inflamație severă, care ar putea avea simptomele acestea.

– În mod clar, n-ai fost într-un lagăr cu prizonieri de război.

– Ce vrei să spui cu asta?

Dwight ezită din nou. Îi era groază chiar și numai să formuleze cuvintele.

– Ei bine, mie mi se pare clar. Nu simți nici un miros?

– Trebuie să recunosc că există un iz foarte slab pe care nu l-am remarcat până la prânz. Dar asta...

– Da, *asta*. Deși numai Dumnezeu din cer știe ce a făcut-o să ajungă într-un asemenea hal.

– Sugerezi, domnule, că tratamentul meu este răspunzător în vreun fel?

– Nu sugerez nimic...

– La fel de bine aș putea sugera eu că, dacă aș fi fost aici la naștere, această stare s-ar putea să nu fi apărut!

Dwight îl privi lung.

– Amândoi suntem medici, domnule doctor, și cred că amândoi suntem la fel de dedicați alinării și vindecării bolilor omenești. Tratamentele noastre s-ar putea să difere la fel de mult ca două limbi străine, dar scopul nostru este același, și integritatea noastră cred că nu poate fi pusă la îndoială. Așa încât ți-aș sugera că nimic din ce aș fi putut face eu la nașterea fără complicații a copilului și nimic din ce ai fi putut face dumneata la prescrierea tratamentului n-ar fi trebuit și n-ar fi putut să-i producă doamnei Warleggan simptomele de care suferă acum.

Behenna se plimba prin încăpere.

– De acord!

– O contracție a arterelor care restricționează, iar apoi inhibă afluxul de sânge, continuă Dwight. Asta pare să se întâmple. Foarte primejdioasă este restricționarea circulației spre membre. Și nu pare să existe nici un *motiv* pentru asta! După cum ți-am spus, nașterea a fost fără evenimente – prematură, dar altminteri nu s-a remarcat decât prin spasme uterine foarte rapide și excesiv de puternice. Am considerat că asta este o caracteristică a pacientei – la urma urmelor, săptămâna trecută o femeie a născut la nici o oră după ce s-a plâns de primele dureri. M-am gândit că fie e asta, fie o consecință a căzăturii pe care a suferit-o, nu că ar fi un indiciu de complicații patologice. Iar acum, această... Cauza este dubioasă, la fel și boala.

– Mergi prea departe și prea repede, îl dojeni Behenna.

– Sper că da. Sper din suflet să fie așa! În orice caz, vom afla curând.

– Sper că n-ai de gând să-i comunici suspiciunile dumitale domnului Warleggan.

– Nici nu mă gândesc. Între timp, deși s-ar putea să pui la îndoială diagnosticul meu, cred că nu te opui tratamentului meu, nu?

– Nu... Nu-i poate face nici un rău.

II

Ross își petrecu în Truro toată ziua de vineri 13, în calitate de partener și garant participând la a doua întrunire a conducerii de la Cornish Bank. Duelul nu fu menționat, deși probabil că toți știau de el, lucru dovedit de faptul că nimeni nu făcu vreun comentariu despre rigiditatea mâinii lui drepte. Începea să și-o poată mișca, dar încă îi era greu să se semneze.

Cea mai mare parte a conversației fu ca păsărească pentru el, dar se strădui să mențină o atenție politicoasă. În chestiuni de politică, constată că putea fi de un oarecare ajutor; cu toate că lordul de Dunstanville avea probabil multe urechi la Londra, Ross era singurul membru al parlamentului dintre cei prezenți, așa că putea interveni pe ici, pe colo.

Luă cina și dormi la Harris Pascoe, care încă mai locuia la sora lui, în Calenick. Vechea clădire a Băncii Pascoe avea să fie vândută sau dărâmată, iar Harris căuta o casă mai mică în Truro, aproape de centru, de unde să poate ajunge pe jos la bancă. Se adaptase bine la noua lui viață și, cu toate că îi lipsea satisfacția de a nu depinde de nimeni, scăpase de multe griji. După cum îi spuse lui Ross în obișnuitul stil autocritic, ăsta nu era un lucru rău pentru cineva de vârsta și cu sănătatea lui.

Ross plecă sâmbătă dimineață și ajunse acasă la amiază. Era cea mai întunecată zi a anului, a întregii ierni, pentru că, deși nu ploua, lumea era învăluită într-un nor imens, iar zorii și amurgul erau doar termeni care indicau o schimbare foarte vagă a vizibilității.

De îndată ce ajunse acasă, Demelza îl informă că Elizabeth era grav bolnavă. Aflase asta cu o zi în urmă, de la Caroline, și se dusese în dimineața aceea la Killewarren ca să afle mai multe.

– Doar acolo m-am putut duce, spuse ea. Dacă între noi ar fi fost relațiile normale dintre niște vecini...

– A spus dacă s-a produs vreo schimbare?

– Nu în bine. Dwight era la Trenwith.

– Copilul trăiește?

– O, da, și este sănătos, cred. Prematur, dar sănătos.

Se priviră în ochi, dar nu ziseră nimic.

Ca de obicei, luară prânzul cu copiii; cum doamna Kemp devenise un fel de locuitor permanent al casei, fu și ea prezentă, așa că nu lipsi

conversația. De unde înainte fusese taciturnă, Clowance se întrecea cu Jeremy la sporovăială, indiferent dacă asculta cineva sau nu.

Ross nu mâncă prea mult, iar pe la jumătatea mesei îi șopti Demelzei:

– Trebuie să plec.

– Așa e. Doar că mă tem pentru tine.

– Îmi pot purta de grijă.

– Dacă va fi să te întâlnești cu Tom Harry pe domeniu... cum ai brațul slăbit...

– Nu m-ar putea opri dacă sunt călare. Iar într-o astfel de ocazie, George cu siguranță mă va primi.

– Eu... nu m-aș baza pe asta, Ross.

– Nu. Ross își aminti de ultima lor întâlnire. Totuși, trebuie să încerc.

– Vrei să vin și eu?

– Nu... Pot să înghit niște insulte, nu și dacă-ți sunt adresate ție.

– Ia-l pe Gimlett.

– N-ar putea să sperie nici măcar un șoricel. Pe Tholly Tregirls l-aș fi luat, dar nu pot să-l scot din cârciuma lui și să-i cer să mă însoțească într-o vizită de curtoazie.

– O vizită pentru a te interesa de starea cuiva care este bolnav, îi atrase ea atenția.

– Cum spui tu... Cred că o să plec acum, cât mai e lumină afară – atâta câtă este.

– O să aprind lumânările, spuse Demelza.

Într-un cor de întrebări, Ross se ridică și se duse să-și pună pelerina și pălăria. Înainte de a pleca, o sărută pe Demelza, ceea ce era neobișnuit pentru el la acea oră a zilei.

– Nu sta prea mult, altminteri o să-mi fac griji, murmură ea. Pentru siguranța ta.

El zâmbi.

– Pentru siguranța mea.

Afară, aruncă o privire spre mare, care nu mai era deloc sălbatică. Parcă era o pânză uleiată care se îndrepta spre țărm, ridicată alene de un curent, doar marginea având un tiv zdrențuit, de un alb murdar. Pescărușii sărbătoreau întunecimea zilei.

Când intră pe porțile domeniului Trenwith, văzu că mai multe lumini deja licăreau în casă. Se gândi că puține case reflectau mai bine starea de spirit a proprietarilor. Cu optsprezece luni în urmă, când se dusese acolo în acea seară de vară, trepida de veselie. În clipa

aceea părea încremenită și rece, la fel de rece ca de Crăciunul când o vizitase pe mătușa Agatha.

Nu erau paznici pe domeniu. Descălecă și bătu la ușă. Fu deschisă aproape imediat de un servitor pe care nu-l cunoștea.

– Sunteți...?

– Am venit să întreb cum se simte doamna Warleggan, spuse Ross. Este acasă domnul Warleggan?

– Doamna Warleggan... Păi...

– Numele meu este Poldark.

– Oh!

Omul păru să înghețe.

– Ce este? se auzi o voce din spatele lui.

Era George. Chipul îi era în umbră, dar glasul îi fusese extrem de rece.

– Am venit cu gânduri pașnice, George, spuse Ross. Pur și simplu, vreau să întreb cum se simte Elizabeth. Sper că mai bine.

În casă erau zgomote, dar îi fu greu să le identifice.

– Dă-l afară pe acest om! se răsti George.

– Vreau să știu cum se simte, insistă Ross. Asta-i tot. Cred că, atunci când se îmbolnăvește cineva, orice veche dușmănie poate fi dată deoparte, indiferent cât de puternică este.

– Dă-l afară pe acest om!

Ușa dădu să se închidă. Ross puse piciorul în prag, își propti în ea umărul teafăr și împinse. Servitorul se împletici îndărăt și se lovi de o masă. Ross intră. O singură lumânare licărea în hol, semănând cu un ochi galben care juca în lumina cenușie a zilei.

Ross închise ușa în urma lui.

– Pentru numele lui *Dumnezeu*, George! Chiar trebuie să fim atât de ordinari, încât să ne certăm ca niște câini răpănoși în astfel de momente? Spune-mi că se simte mai bine. Spune-mi că se simte la fel. Spune-mi ce zic doctorii, și *voi pleca*. Și voi fi bucuros să plec! Singurul lucru care m-a făcut să vin a fost îndelungata relație pe care o am cu... această casă și cu cei care locuiesc aici. Sunt înrudit prin căsătorie cu Elizabeth și îi doresc tot binele...

– Dracu' să vă ia și pe tine, și pe familia ta, și sângele vostru, o dată pentru totdeauna! izbucni George.

Se sufocă și se opri, de parcă și el ar fi fost bolnav. Ross așteptă, dar George nu mai spuse nimic. Servitorul, care își recăpătase echilibrul, aranja la loc masa pe care o răsturnase.

– Nu plec până nu aflu cum se simte, declară Ross.

– Elizabeth? spuse George. O, Elizabeth! Elizabeth a murit.

III

În tăcerea care urmă, servitorul plecă pe neauzite.

Holul rece, plin de ecouri, semăna cu o biserică. Lumina bolnăvicioasă de-afară se strecura prin ferestrele cu ochiuri de sticlă și cădea pe masa cea mare, în șemineul gol, pe unica lumânare care ardea.

– Nu... se poate... Ross trase adânc aer în piept. Ea... nu se poate...

– Acum două ore, spuse George pe un ton detașat. A murit ținându-mă de mână. Îți face plăcere să afli asta?

Ross recunoscu sunetul pe care îl auzise puțin mai devreme. Cineva plângea, o femeie, era aproape ca un bocet, ca o jelanie celtică. Nimeni n-ar fi recunoscut-o pe doamna Chynoweth, a cărei voce fusese estompată și poticnită de ani întregi.

– Elizabeth a... Nu pot să cred... George, nu cumva este vreo...?

– O glumă? O, ba da, uneori glumesc, dar nu atât de josnic pe seama pierderii soției.

Ross rămase locului de parcă picioarele i-ar fi fost țintuite în podea. Își linse buzele și îl privi fix pe celălalt bărbat.

– Du-te, ticălosule! țipă George. Du-te s-o vezi! Du-te și vezi ce a făcut din cauza ta!

Un bărbat ieși din salonul de iarnă. În orice altă împrejurare, Ross l-ar fi recunoscut pe doctorul Behenna.

– Domnule Warleggan, te rog, nu-ți mai face singur rău. Nu s-a putut face nimic mai mult, iar acum, nimic nu se mai poate face...

George se răsuci spre el.

– Căpitanul Poldark se află aici. Căpitanul Poldark, membru al parlamentului. Nu mă crede că soția mea – la care a râvnit de mult timp – e moartă. Crede că glumesc. L-am poftit să se ducă să vadă.

– Domnule Warleggan, dacă ți-aș putea sugera...

– Unde este?

George se uită la Ross.

– În dormitorul roz, care dă spre curtea interioară. Presupun că știi drumul prin casă, din moment ce ai considerat mereu că îți aparține. Du-te și vezi cu ochii tăi. Nu e nimeni cu ea. Nimeni nu poate sta cu ea.

– Domnule căpitan... începu Behenna, dar Ross deja se îndrepta spre scări.

Le urcă poticnindu-se pe alocuri. Era întuneric în casă, o singură lumânare ardea la capătul culoarului lung. Trecu de fostul dormitor al lui Verity, de fostul dormitor al lui Francis, de fostul dormitor al mătușii Agatha. Diverse umbre îi barau calea. Se împiedică de un scrin înalt. Podeaua scârțâia sub picioarele lui. Trecu de încăperea în care el și Demelza dormiseră și făcuseră dragoste cândva. Urcă cinci trepte. Acele cinci trepte pe care Elizabeth căzuse înainte de nașterea lui Valentine.

Ajunse la ușă. Nu găsi puterea s-o deschidă. Era camera în care venise s-o vadă pe Elizabeth cu șapte ani în urmă – o întâlnire care declanșase atâtea necazuri! Deși necredincios și necatolic, simți brusc nevoia să-și facă cruce.

Deschise ușa, iar duhoarea îl izbi ca un zid. Patul era acolo, Elizabeth era pe el și două lumânări ardeau. Focul încă licărea în șemineu.

Draperiile erau trase, dar o fereastră era întredeschisă. Singura mișcare din încăpere era ușoara legănare a perdelei roz în vântul după-amiezii. Pe noptieră se aflau o clepsidră, un bol, un biberon pictat și două lămâi. Pe masa de toaletă erau colierul de granate al lui Elizabeth, un pahar cu trei lipitori, o foarfecă, o sticlă cu apă și o lingură. Papucii ei erau în fața șemineului, iar pe plita acestuia, un ceainic susura încetișor.

Se agăță de clanță, simțind cum i se întorcea stomacul pe dos. Ea nu se ridică să-l salute.

Năpădit de valuri de greață, își scoase batista și își acoperi nasul și gura. Își privi prima iubire. Lumânările pâlpâiau în curentul creat de ușa deschisă.

Se apropie încet de pat. Moartea îndepărtase urmele durerii, ale epuizării și ale febrei. Doar că pielea îi era galbenă. Nepieptănat, dar curios de îngrijit, părul îi încadra chipul aristocratic. Lipsit de expresie, chipul ei păstrase în moarte acea frumusețe dulce pe care atât de mulți bărbați o admiraseră. Te puteai gândi că, din clipă în clipă, pleoapele ei aveau să se ridice, iar buzele, să se arcuiască într-un zâmbet de bun venit. Doar că pielea îi era galbenă.

Iar sub pătură, abia ascunzându-le, se aflau ororile cangrenei și descompunerii. Se accentuau cu fiecare clipă în care ea zăcea acolo. Cât de departe ajunseseră deja? Începuse să putrezească de vie, așa că timpul înmormântării fusese deja depășit cu multe zile.

Își înghiți voma, apoi își luă batista de la gură și o sărută. Buzele ei erau ca un chit rece și moale.

Își puse din nou batista la gură, moment în care izbucni în hohote de plâns. Camera începuse să se legene, așa că simți nevoia să se sprijine de un scaun.

Dintr-odată, se răsuci și se năpusti afară din cameră. Ușa trântită în urma lui scoase un sunet lugubru – ușa unui cavou. Un cavou care trebuia izolat de tot ce încă era viu.

Străbătu coridorul și coborî scările clătinându-se, fără să se uite la George, care îl privea.

Ieși din casă, se duse la calul său și își sprijini capul de gâtul lui, incapabil să încalece.

IV

George spuse:

– Spune-mi cât îți datorez, și îți voi plăti.

– Îți voi spune la momentul potrivit. Nu e nici o grabă.

– Să mă anunți când dorești să-ți fie adus calul de la grajd.

– Fiindcă s-a lăsat din nou seara, rosti Behenna rigid, aș prefera să dorm aici. De asemenea, cred că ar fi recomandabil să mai examinez o dată copilul înainte de a pleca.

– Nu se simte bine?

– Ba da. Dar nu sunt sigur că doica știe ce are de făcut. Fetele astea de la țară...

– Este cea mai bună care a putut fi găsită într-un timp atât de scurt.

– Oh, desigur! I-am dat doamnei Chynoweth un opiaceu puternic, așa că ar trebui să doarmă deja. Femeile sunt la etaj?

– Femeile sunt la etaj.

– Cred că sicriul ar trebui închis cât mai repede posibil.

– Sunt sigur că și ele sunt de aceeași părere.

Undeva într-o cameră din apropiere, Valentine se certa cu dădaca lui. Încă nu știa nimic, ci doar că mama nu se simțea bine.

George porni să se plimbe prin casa tăcută, rece și plină de umbre. Ceea ce tocmai i se întâmplase era contrar tuturor experiențelor sale de viață. În patruzeci de ani avusese parte de puține eșecuri, și toate fuseseră pricinuite de mâna omului, ceea ce însemna că lucrurile puteau fi îndreptate. Majoritatea chiar fuseseră îndreptate în timp.

Puteai să accepți un refuz, o înfrângere, iar apoi, cu atenție, să evaluezi amploarea și natura înfrângerii și să-ți pui mintea la treabă pentru a aranja evenimentele viitoare așa încât să rezolvi problema sau să o ocolești. Desigur, din când în când el și părinții lui avuseseră câteva boli minore, iar faptul că toată lumea îmbătrânea și murea trebuia luat ca atare. Dar în patruzeci de ani nu *pierduse* pe nimeni – în orice caz, pe nimeni important.

Așa că acea înfrângere totală i se părea dificil – imposibil – de acceptat. De la vârsta de douăzeci de ani, Elizabeth reprezentase țelul lui – mult timp inaccesibilă, căci nu se întrezărea absolut nici o posibilitate de a pune mâna pe ea. Totuși, până la urmă, o dusese la altar. Acela fusese triumful lui cel mai mare. De atunci, cu toate că îngăduise suspiciunii și geloziei să urle în el și să-i afecteze viața casnică, furia fusese orientată contra unei ființe care-i aparținea, supărarea amară se înscrisese în zona posesiei personale. Așa că, în rarele ocazii când gelozia dusese la ceartă, fusese mereu gata să cedeze dacă ea amenința că avea să-l părăsească. Poate că fusese nefericit *cu ea* și se străduise cu îndârjire să-i facă și ei viața nefericită, dar în mintea lui nu se pusese niciodată problema că avea să rămână vreodată *fără ea.*

Pentru că Elizabeth era cea pentru care el muncise – ca să-i facă plăcere, ca s-o supere, ca s-o observe, ca s-o critice, ca să se consulte cu ea, ba chiar ca s-o jignească, ca să se laude cu ea în fața altora, ca să-i cumpere lucruri, iar mai presus de toate, ca s-o *impresioneze. Nu exista nimeni altcineva!* Iar acum, după ce cuvintele mătușii Agatha își pierduseră veninul, când otrava dispăruse în cele din urmă, și ei puteau avea o relație mai apropiată, când tocmai li se născuse o *fiică* pe lângă fiu, când puteau începe cu adevărat o nouă viață și *în special* când el era pe cale să obțină cea mai înaltă distincție – titlul de cavaler... El, George Warleggan, nepotul unui fierar... cavaler... Sir George... Sir George și Lady Warleggan... intrând la o recepție... toată lumea ridicându-și privirile... unul dintre cei mai bogați și mai influenți oameni din Cornwall, membru al parlamentului, deținătorul unui burg parlamentar și cavaler, iar la brațul lui, aristocratica, grațioasa și blonda Elizabeth... Lady Warleggan... Și exact atunci, totul îi fusese *răpit.*

Era de nesuportat. Privi prin încăperea în care se afla – o cameră de oaspeți unde nu știa cum ajunsese. Cum era alături de vechea cameră a Agathei, se duse repede acolo. Îl blestemase, ea *îl blestemase!* În tot timpul acela, blestemul ei îl chinuise, și tocmai când era

pe cale să scape de el, zgripțuroaica îl blestemase din nou, distrugându-i definitiv viața.

Mobilierul era practic neschimbat – acela era patul în care murise. Dădu un șut violent mesei de toaletă, rupându-i un picior. Apoi o răsturnă, și masa căzu cu un trosnet; oglinda se sparse, iar obiectele de toaletă se împrăștiară pe podea. Smulse ușa șifonierului și o hâțână. Aceasta se desprinse încet și căzu cu o bufnitură surdă, trăgând după ea un scaun și spărgând în cădere o masă de lemn. Lumânarea se clătină pe raftul unde o pusese și aproape căzu și ea.

Simțea nevoia să dea foc acelei case blestemate, să aprindă perdeaua și colțul cuverturii, că era destul lemn vechi care să ardă după aceea. Ar fi fost un rug potrivit pentru Elizabeth și pentru toți membrii nenorociți ai familiei Poldark care locuiseră vreodată acolo.

În ciuda furiei demente, nu era în firea lui să distrugă bunuri, mai ales o casă care, în clipa aceea mai mult decât niciodată, era de drept a lui. Cu mâinile încă tremurând de mânie, privi în jur, apoi smulse de pe pereți două tablouri care îi aparțineau Agathei și dădu cu ele de podea. În noaptea următoare, sau poate chiar în noaptea aceea, avea să se ducă la biserica din Sawle și să-i profaneze mormântul – avea să pună doi oameni să spargă piatra funerară, să-i scoată din pământ corpul putrezit și să-l *arunce* undeva, să-l *arunce* pentru a fi ciugulit de ciori. Orice, orice ca să se răzbune pentru această suferință de nerăzbunat care îi fusese pricinuită.

Luă lumânarea și ieși din cameră, fără să observe că seul topit i se prelingea pe degete și pe dușumea. Rămase în fața ușii incapabil să-și stăpânească furia, dar deocamdată nu găsea pe ce să și-o reverse. Ar fi intrat din nou s-o vadă pe Elizabeth, însă știa că era mai bine să aștepte până când terminau s-o pună în sicriu, iar camera era bine dezinfectată cu clorură de var. Oare atunci ar fi fost în stare s-o facă? Nu era sigur.

Ea îl părăsise. Ea îl *părăsise!* Nu-i venea să *creadă.*

Nu suporta gândul că trebuia să se întoarcă la parter, unde risca să-l întâlnească pe vraciul acela inept sau, mai rău, pe tatăl decrepit al lui Elizabeth. Dacă dădea cu ochii de el, ar fi țipat: „*Tu* de ce trăiești? *Tu* la ce-mi folosești? De ce nu muriți și tu, și mizerabila ta nevastă?"

O fată ieșise pe o ușă și se uita la el. Era Polly Odgers.

– Îmi cer scuze, domnule. Nu știam ce-i în neregulă... Adică *și mai* în neregulă. Am auzit zgomotele alea... trosnete și bufnituri... Nu mi-am dat seama de unde vin.

– Nu-i *nimic*, rosti el printre dinți. Nu s-a întâmplat nimic.

– Oh... Mulțumesc, domnule. Scuzați-mă!

Dădu să se retragă.

– A trezit zgomotul copilul?

– O, nu, domnule, doarme foarte bine! Și mănâncă foarte bine! Am impresia că a crescut mult în doar patru zile.

El o urmă în cameră. Doamna Simons, tânăra doică, îi făcu o plecăciune când intră.

George privi fetița. Ursula Warleggan. Elizabeth îl părăsise. Doar asta îi rămăsese. I-o lăsase pe Ursula.

Rămase nemișcat vreme îndelungată. Cele două tinere îl priviră în tăcere, având grijă să nu-i tulbure gândurile.

O ținuse de mână când murise. Când Behenna îi spusese că nu mai era nici o speranță, intrase în acea cameră dezgustătoare, se așezase lângă ea și o luase de mână. O mână îi era umflată rău, dar cealaltă îi era subțire și albă ca întotdeauna. Crezuse că era inconștientă, dar degetele ei se mișcaseră în mâna lui. Era mâna stângă, iar verigheta se afla pe deget, verigheta care proclama mândria capturii, verigheta pe care i-o pusese pe deget în biserica St Mary din Truro, cu mai puțin de șapte ani în urmă. Cu atâta mândrie și simțind un asemenea triumf!

Spre sfârșit, ea își revenise puțin și încercase să-i zâmbească cu buzele uscate și decolorate. Apoi zâmbetul dispăruse și o expresie îngrozită îi apăruse pe chip. „George, șoptise. Se face întuneric! Mi-e frică de întuneric." El îi strânsese mâna mai tare, de parcă forța lui ar fi putut s-o rețină în această lume, s-o smulgă din ghearele ororilor care o trăgeau spre mormânt.

Se gândi la toate astea privind copila care era tot ce îi lăsase Elizabeth. Nu era filosof și nici clarvăzător, dar, dacă ar fi fost, poate că s-ar fi mirat de faptul că frumoasa, fragila și blonda lui soție născuse trei copii dintre care nici unul nu semăna câtuși de puțin cu ea. Cu toate că Elizabeth avusese o constituție puternică, poate că vreo slăbiciune a străvechiului neam Chynoweth explica faptul că trăsăturile ei nu se regăseau pe chipurile copiilor, care erau leit tații lor. Geoffrey Charles amintea deja de Francis. Valentine, pe măsură ce creștea, urma să semene tot mai mult cu omul care tocmai părăsise casa. Iar mica Ursula avea să devină solidă, puternică, cu gâtul gros și hotărâtă ca un fierar.

Fetița se foi în somn – încă era atât de micuță, încă era atât de fragilă. „Ai grijă de copii", șoptise Elizabeth. Foarte bine, foarte bine,

asta avea să facă, dar ce rost avea? *Asta* era ce dorise *soția* lui – persoana pentru care făcuse totul, piatra de temelie. Toată munca lui, toate planurile, tot ce organizase, acumulase, negociase și obținuse... fără ea, totul era în *van*. Ar fi putut să dea de perete cu acel pătuț așa cum făcuse cu mobila din camera Agathei, să-l sfărâme cu tot cu conținutul lui fragil, așa cum viața lui fusese distrusă, pustiită de o lovitură a sorții nemiloase. Învinovățea soarta neștiind că pe el ar fi trebuit să se învinovățească.

Polly Odgers se aplecă și îndepărtă un colț al păturicii de pe gura fetiței.

– Draga de ea!

– Ursula, murmură George. Micuța ursoaică.

– Poftim?

– Nimic, spuse George.

Și, pentru prima dată, își scoase batista ca să-și șteargă ochii.

Capitolul 39

Ross se îndrepta spre casă ținându-și calul de dârlogi. Șocul și groaza îi înmuiaseră picioarele atât de tare, încât pășea agale, cu Sheridan alături, mai mult instinctiv decât conștient.

Trecu prin satul Grambler și pe lângă biserica din Sawle, apoi ajunse în landă. Vântul foșnea peste câmpie.

Pentru el era drumul cel mai familiar din lume. În copilărie și în adolescență alergase mereu de la o casă la alta, călărise și mersese pe acel drum de mai multe ori decât putea estima. Dar în seara aceea, Sheridan fu cel care-l conduse.

Câțiva oameni trecură pe lângă el și îi dădură bună seara. Era un obicei din Cornwall, nu întotdeauna din prietenie, ci adesea din curiozitatea de a-l identifica pe celălalt pe întuneric. În seara aceea, nu răspunse. Nu-și putea scoate din minte oroarea. Ca soldat, văzuse destule, dar de data asta era altceva. Faptul că ea putrezea, deși încă rămăsese atât de frumoasă era ceva ce nu avea să poată uita niciodată. Asta devenise iubirea lui. Asta devenise frumusețea. Un putregai. Dumnezeule mare!

Se cutremură și scuipă. Greața îi umplea stomacul precum cangrena din cauza căreia murise Elizabeth.

Ajunse lângă Meeting House, care se afla în apropiere de Wheal Maiden. Înăuntru se vedea lumină. Probabil că era Sam. Poate, câțiva membri credincioși se rugau sau îl ascultau citind. Poate că era bine să intre să îngenuncheze într-un colț, să ceară îndrumare și să se roage pentru umilință. Asta le lipsea tuturor oamenilor. Umilința și perspectiva. Dar ultima era primejdioasă. Dacă aveai imaginea de ansamblu, puteai desluși sfârșitul. Dintr-odată zări o mișcare în întuneric.

– Tu ești, Ross?

– Demelza! Ce cauți aici?

– M-am gândit să vin până aici, să te aștept. De ce mergi pe jos?

– Am... vrut să-mi ofer un răgaz.

– Știu ce s-a întâmplat, spuse ea. Caroline l-a trimis pe Myners să ne anunțe.

– Mă bucur că știi.

Porniră spre casă.

– Îmi pare atât de rău, oftă Demelza.

– Hai să nu vorbim despre asta!

Coborâră în vale. Imediat ce ajunseră acasă, ea îi scoase pe copii din salon, iar el se așeză în fața focului și bău din brandy-ul pe care i-l aduse. Pe când îl ajuta să-și scoată cizmele, îl întrebă:

– Vrei să rămâi singur?

– Nu, dacă vrei să rămâi.

Așa că Demelza le spuse copiilor să stea cuminți în bucătărie, apoi își luă lucrul de mână și se așeză în celălalt fotoliu aflat în fața șemineului. Ross bău brandy cam o oră. Ea bău două porții mici. În cele din urmă, el își ridică privirea și spuse:

– Îmi pare rău.

– Vrei să iei cina?

– *Nu!* Nu vreau *mâncare.* Dar tu mănâncă. Copiii sunt în sufragerie?

– Nu știu. Mie nu prea mi-e foame.

– A fost o zi tare întunecată, zise el. Mereu am fost de părere că, în zilele din decembrie, starea de spirit a oamenilor este la cel mai jos nivel. Astăzi este o astfel de zi.

– Dintr-un motiv întemeiat. Ea...?

– Aș prefera să nu vorbesc despre asta.

Mai șezură acolo o oră. Ross își sprijinise capul de spătarul înalt al fotoliului și moțăia. Demelza ieși, le spuse noapte bună copiilor și își tăie o felie de pâine și niște brânză. Când se întoarse, el zise:

– Cred că mă duc să mă plimb.
– La ora asta?
– Da... S-ar putea să mă ajute. Nu mă aștepta.
– Nu vrei să vin cu tine?
– Cred că o să mă duc prea departe.
– Nu uita să te întorci, spuse ea.

Când ieși, luna se înălța pe cer, invizibilă în spatele unui nor, dar luminând calea. Se duse pe plaja Hendrawna, unde marea era retrasă departe spre larg. Nisipul se sfărâma sub picioarele lui, casant precum gheața. Vagă ca o fantomă, umbra i se mișca pe lângă picioare.

Se duse pe drumul urmat de Drake în suferința lui, cu câteva luni în urmă, dar la Holy Well părăsi plaja și urcă pe treptele din stâncă până ajunse pe vechea potecă folosită de pelerini cu secole în urmă. Urcă și coborî, ocoli dunele de nisip, fără să audă cum marea murmura în apropiere, merse clătinându-se mai departe, trecu de Dark Cliffs și Ellenglaze, ocoli Hoblyn's Cove și intră în valea de dincolo. Cu excepția câte unui mic arendaș sau a câte unui țigan, acel teren era pustiu, bătut de vânt și nisipos, cu vegetație rară – doar iarbă aspră și tufe răzlețe de grozamă și iarbă-neagră. Nici măcar un copac. Nu-și amintea să mai fi venit vreodată acolo de când se întorsese din America, în urmă cu șaisprezece ani. Nu avea de ce să vină acolo. Doar atunci când încerca să scape de el însuși.

Se așeză o dată sau de două ori, nu atât pentru a se odihni, cât pentru a se gândi, dar, de îndată ce începea să se gândească, se ridica și pornea mai departe. Pe măsură ce noaptea trecea, cerul se lumina, iar până la urmă apăru și luna, neclară, strâmbă și îmbătrânită. Marginile stâncoase ale falezei deveniră mai aspre, precum chipurile bătrânilor de pe care carnea începe să se topească. În golfulețele întunecate, iarba de mare se adunase pe stânci și duhnea a descompunere.

Trecură ore bune până se întoarse și porni pe lungul drum către casă. Deja se punea problema ca trupul lui obosit să preia controlul de la mintea lui obosită. Sau ca gândirea conștientă să se concentreze doar asupra efortului muscular. Ajuns în cele din urmă pe plajă, mări pasul pentru a o lua înaintea fluxului. Când ocoli stâncile de la Wheal Leisure, apa îi ajungea deja la genunchi.

Lumina zilei începea să se furișeze pe cer când zări Nampara. Îi apăru încet, ca și cum cineva ar fi dat la o parte draperiile dintr-o cameră întunecată. O ploaie fină începuse să cadă. Trecu peste pârleazul familiar și pe lângă liliac și intră în casă. Înfrigurat din pricina

apei sărate pe care o simțea lipicioasă pe picioare, intră fără zgomot în salon, sperând că focul încă nu se stinsese de tot și că îi mai putea oferi puțină căldură.

Focul încă ardea, dar era mic. În clipa în care se lăsă pe vine în fața lui, cineva se mișcă în fotoliu. Tresări, apoi văzu cine era.

– Ți-am *spus* să te duci la culcare, zise el.

– De ce m-aș fi dus? replică ea.

Rămaseră tăcuți câtă vreme Ross puse niște cărbuni în șemineu și folosi foalele pentru a aținta focul.

– Ți-e frig? o întrebă.

– Da. Ție nu-ți este?

El încuviință din cap, apoi se duse și dădu draperiile la o parte. În lumina posomorâtă a zilei, văzu că ea nu se dezbrăcase, ci doar își acoperise genunchii cu o pătură și își pusese un șal pe umeri.

– Hai să-ți pregătesc micul dejun!

– Nu mi-e foame. Dar tu mănâncă ceva.

– Nu, nu. Nu mi-e foame nici mie. Schimbându-și poziția, Demelza spuse: Ești ud.

– Nu contează. O să mă schimb curând.

Își turnă un pahar cu brandy ca să-și alunge din gură gustul sălciu al celuilalt brandy. Îi oferi și ei unul, dar ea refuză.

– Te-ai plimbat toată noaptea?

– Da. Cred că cizmele astea sunt aproape terminate. Și le scoase, apoi se lăsă din nou pe vine în fața focului, astfel că pe chip îi dansa o lumină caldă. Brandy-ul îi ajunse în stomac, arzându-l și făcându-l să se strâmbe. Ai dormit?

– Puțin.

– M-ai așteptat.

– Te-am așteptat.

El se sprijini de spătarul celuilalt fotoliu.

– Este sfârșitul unui secol. Mi se pare... potrivit. Peste câteva săptămâni va fi anul 1800.

– Știu.

– Din câteva motive foarte bune, pentru mine pare că este mai mult decât sfârșitul unui secol. Mi se pare că este sfârșitul vieții așa cum o știam noi.

– Din cauza... morții lui Elizabeth?

El se crispă.

– Nu întru totul. Dar și de asta, desigur.

– Nu vrei să vorbești despre asta?

– Nu... dacă nu te superi.

Tăcerea se instală din nou. În cele din urmă, ea spuse:

– Ei bine, sfârșitul secolului nu înseamnă sfârșitul vieților noastre, Ross.

– Oh... pur și simplu mă chinuie acum o criză de depresie cumplită. Peste vreo lună sau două o să privesc lucrurile altfel. O să-mi revin treptat.

– Nu-i nici o grabă.

– Poate că mereu este o grabă.

Mai puse niște cărbuni în foc, și un firicel de fum intră în cameră.

– Du-te la culcare înainte de a se trezi copiii, spuse ea.

– Nu. Vreau să vorbesc cu tine, Demelza. Despre lucrurile la care m-am gândit. Nu cu mult timp în urmă, ai pierdut pe cineva pe care... l-ai iubit. Este... foarte dureros.

– Da, murmură ea. Este foarte dureros.

– Totuși... întinse mâna și luă paharul cu brandy, apoi îl lăsă jos fără să guste din el. Am iubit-o cândva pe Elizabeth, iar amintirea acelui iubiri a fost ceea ce m-a îndurerat cel mai mult. Cândva luna asta sau luna viitoare, voi împlini patruzeci de ani. Așa că e un motiv de grabă. Amintirea și teama de a nu pierde iubirea sunt lucrurile care dor cel mai mult.

– Nu prea înțeleg ce vrei să spui.

– Ei bine, într-un fel durerea mea este egoistă. Poate că despre asta predică Sam. Nu poți fi bun fără a-ți reprima sinele.

– Și chiar vrei să faci asta?

– Nu e ceva ce își dorește cineva, ci ceea ce ar trebui să facă.

– Sinele... spuse Demelza gânditoare. Chiar nu există nici o deosebire între a ține cont de sine și a fi egoist? Nu există nici o deosebire între a aprecia toate lucrurile bune ale vieții și a exploata aceste lucruri bune în avantajul propriu? Eu cred că există.

El îi privi părul negru care îi cădea neglijent pe umeri, rochia din mătase de un galben canar de sub șal, mâinile niciodată perfect liniștite, pieptul care se ridica și cobora și ochii întunecați ce reflectau o inteligență plină de însuflețire.

– Ce am văzut aseară mi-a îndurerat inima. Să observ pierderea farmecului și frumuseții lui Elizabeth m-a durut. Dar, în primul rând, m-a speriat.

– Te-a speriat, Ross? De ce?

– Presupun că m-am speriat să nu te pierd.

– Slabe șanse.

– Nu mă refer la posibilitatea de a te pierde în favoarea altui bărbat – cu toate că și asta e foarte rău. Mă refer la pierderea fizică, pierderea ca persoană, ca prezență umană alături de mine și cu mine pentru tot restul vieții.

Inima ei bătu mai tare de iubire pentru el.

– Ross, nu e nici o șansă să mă pierzi. Decât dacă mă alungi.

– Nu e vorba de șansă, este o certitudine, spuse el. Văzând-o pe Elizabeth astfel... Ne aflăm la sfârșitul unui secol, la sfârșitul unei epoci...

– Este doar o dată calendaristică.

– Nu, nu e doar atât. Nu pentru noi. Pentru nimeni, dar în special nu pentru noi. Este... e o cumpănă. Am ajuns atât de sus, iar acum privim în jos.

– Cu siguranță, privim înainte.

– Înainte și în jos. Îți dai seama că va veni o vreme, inevitabil va veni o vreme când n-o să-ți mai aud vocea sau tu n-o s-o mai auzi pe a mea? O fi sentimental să spun asta, dar este... este ceva intolerabil, inimaginabil, insuportabil...

Demelza se ridică brusc din fotoliu, îngenunche lângă vatră, luă foalele și începu să atâțe focul. O făcuse pentru a-și ascunde lacrimile care îi atârnau de gene. Își dădu seama că el se afundase în întunericul suprem al sufletului, că se lupta în ape adânci și că probabil numai ea îi putea întinde o mână pentru a-l ajuta să iasă.

– Ross, nu trebuie să te temi. Asta nu te caracterizează. Nu-ți stă în fire.

– Poate că firea cuiva se schimbă pe măsură ce înaintează în vârstă.

– Nu trebuie să se schimbe.

Ross se uită la ea.

– Ție nu ți-e niciodată frică?

– Ba da. O, ba da! Poate că în fiecare clipă a zilei, dacă îmi îngădui să mă gândesc la asta. Dar nu poți trăi normal dacă gândești astfel. Eu sunt aici. Tu ești aici. Copiii sunt la etaj. Asta-i tot ce contează în clipa de față. Sângele îmi curge prin vene. Și ție îți curge sângele prin vene. Inimile noastre bat. Ochii noștri văd. Urechile noastre aud. Percepem mirosuri, vorbim și simțim.

Se ghemui lângă el pe covor, iar el o cuprinse cu un braț și privi în întuneric fără să vadă.

– Și suntem împreună, adăugă ea. Nu asta este important?

– Chiar și atunci când este cum a fost la Londra?

– Așa ceva nu trebuie să se mai întâmple niciodată.

– Nu, spuse el. Nu trebuie să se mai întâmple niciodată.

– Firește că există un sfârșit, continuă Demelza. Este în firea lucrurilor. E ceva ce toți au avut de înfruntat încă de la începutul lumii. Iar asta este – cum ai zis? – intolerabil. E intolerabil! Așa că nu trebuie să te gândești la asta. Nu trebuie să te preocupe. Pentru că este o... certitudine care trebuie uitată. Nu putem... nu trebuie să ne temem de certitudini. Tot ce cunoaștem e acest moment, iar în acest moment, Ross, suntem vii! Trăim. Chiar trăim. Trecutul s-a terminat, s-a dus. Ce va veni încă nu există. Va fi mâine! Doar în prezent putem trăi, în orice clipă. Iar în clipa aceasta, acum, noi suntem vii și împreună. Nu putem cere mai mult. Nu există nimic mai mult de cerut.

În aceeași colecție
au apărut:

Johanna Lindsey, *Când inima dictează*

Stephanie Laurens, *Patimile iubirii*

Victoria Alexander, *Micile minciuni ale dragostei*

Julie Garwood, *Mireasa îndărătnică,*

Elizabeth Hoyt, *Înger și demon*

Julie Garwood, *O nuntă de vis*

Stephanie Laurens, *Pasiunile inimii*

Stephanie Laurens, *Prizoniera dragostei*

Victoria Alexander, *Căile nebănuite ale iubirii*

Christina Dodd, *Dragoste și abandon,*

Julie Garwood, *Secretele unei doamne*

Christina Dodd, *Logodnă în înalta societate*

Elizabeth Hoyt, *O dragoste nepotrivită*

Karen Robards, *Atracție scandaloasă*

Christina Dodd, *Legile iubirii*

Elizabeth Hoyt, *Inocență pierdută*

Stephanie Laurens, *Peștitoarea*

Karen Robards, *Suflete captive*

Samantha James, *Păcatele vicontelui Sutherland*

Karen Robards, *Înfruntarea inimilor*

Elizabeth Hoyt, *Dorințe ascunse*

Johanna Lindsey, *Când dragostea așteaptă*

Victoria Alexander, *Dragoste de probă*

Victoria Alexander, *Duelul sentimentelor*

Stephanie Laurens, *Totul sau nimic*

Johanna Lindsey, *Mireasa prizonieră*

Stephanie Laurens, *Provocarea*

Johanna Lindsey, *Îngerul de argint*

Sarah MacLean, *O soție potrivită pentru un marchiz*

Christina Dodd, *În cele mai nebunești visuri*

Sarah MacLean, *O iubită potrivită pentru un conte*

Johanna Lindsey, *Promisiunea*

Christina Dodd, *Ispita*

Johanna Lindsey, *Prizonierul dorințelor mele*

Teresa Medeiros, *Lecții de seducție*

Christina Dodd, *Mireasa mea favorită*

Teresa Medeiros, *Un sărut de neuitat*

Christina Dodd, *Arta iubirii*

Vicky Dreiling, *Cum să cucerești un Diavol*

Elizabeth Hoyt, *Plăceri vinovate*

Elizabeth Hoyt, *O pasiune imposibilă*

Elizabeth Thornton, *A doua șansă la dragoste*

Elizabeth Thornton, *Frumoasa trădătoare*

Christina Dodd, *Suflete pereche*

Sarah MacLean, *Un târg potrivit pentru un duce*

Cara Elliott, *Tentația fructului oprit*

Johanna Lindsey, *Flăcări și gheață*

Sarah MacLean, *Nouă reguli de nesocotit*

Christina Dodd, *Aleasa prințului*

Teresa Medeiros, *O noapte compromițătoare*

Julie Garwood, *Un altfel de Făt-Frumos*

Loretta Chase, *Scandalul poartă satin*

Teresa Medeiros, *Mireasa și Bestia*

Victoria Alexander, *Cum să alegi soțul potrivit*

Loretta Chase, *O lady aproape perfectă*

Johanna Lindsey, *Iubești doar o dată*

Elizabeth Hoyt, *Fantoma din St. Giles*

Sarah MacLean, *Zece feluri de a fi adorată*

Julie Garwood, *Dorințe rebele*

Sarah MacLean, *Unsprezece scandaluri de evitat*

Johanna Lindsey, *Pasiune și tandrețe*

Victoria Alexander, *Lecția de dragoste*

Elizabeth Hoyt, *Lordul Întunericului*

Teresa Medeiros, *A ta până în zori*

Loretta Chase, *Un gentleman imposibil*

Johanna Lindsey, *Jocul seducției*

Elizabeth Hoyt, *Ducele nopții*

Anne Barton, *Păcătoasa*

Lorraine Heath, *Ispitirea unui lord*

Sabrina Jeffries, *O dragoste periculoasă*

Teresa Medeiros, *Mireasa răpită*

Johanna Lindsey, *Inimi aprinse*

Sabrina Jeffries, *O iubire celebră*

Jennifer Blake, *Răsplata unui rege*

Sarah MacLean, *Sezonul pasiunilor*

Elle Daniels, *Un aranjament neașteptat*

Jennifer Blake, *Capcana inimii*

Victoria Alexander, *Șarada*

Vicky Dreiling, *Dorințele unui conte*

Victoria Alexander, *Înălțimea Sa, soția mea*

Sabrina Jeffries, *O răpire cu urmări neașteptate*

Teresa Medeiros, *Savoarea unui sărut*

Victoria Alexander, *Îndrăgostită de soțul potrivit*

Elizabeth Hoyt, *Dragul meu necunoscut*

Vicky Dreiling, *Dorințele unui libertin*

Jennifer Blake, *Cavalerul de aur*

Victoria Alexander, *Avantajul de a fi păcătos*

Johanna Lindsey, *Suflet vrăjit*

Vanessa Kelly, *Farmecul unei relații interzise*

Sabrina Jeffries, *Dansul seducției*

Lorraine Heath, *Lordul ispitei*

Kate Noble, *Rămășagul*

Victoria Alexander, *Mărturisirea*

Jennifer Delamere, *Moștenitoarea*

Ashleen Macnamara, *O propunere scandaloasă*

Johanna Lindsey, *Spune-mi că mă iubești*

Lorraine Heath, *Doamna de companie*

Meredith Duran, *Anotimpul pasiunii*

Tessa Dare, *Un dans cu un duce,*

Victoria Alexander, *Aventuri compromițătoare*

Meredith Duran, *Amăgirea*

Lorraine Heath, *Provocarea dragostei*

Vanessa Kelly, *O cerere în căsătorie*

Tessa Dare, *Dublă tentație*

Marina Fiorato, *Fecioara din Siena*

Elizabeth Hoyt, *Bravul meu căpitan*

Johanna Lindsey, *Jurnalul unei iubiri*

Heather Webb, *Cum să devii împărătească*

Tessa Dare, *Trei nopți de dorințe*

Sabrina Jeffries, *Măritată cu un viconte*

Kelly Bowen, *Un duce doar pentru mine*

Lorraine Heath, *Un pact cu diavolul*

Johanna Lindsey, *Un libertin îndrăgostit*

Sabrina Jeffries, *Arta de a păcătui*

Christina Dodd, *Înșelătoria*

Joanna Shupe, *Ducesa curtezană*

Kelly Bowen, *Capcana dragostei*

Johanna Lindsey, *Înlănțuită de iubire*

Lorraine Heath, *Între diavol și dorință*

Cheryl Holt, *O propunere tentantă*

Teresa Medeiros, *Hoțul de inimi*

Johanna Lindsey, *Seducția*

Joanna Shupe, *Contesa libertină*

Christina Dodd, *Vraja unui sărut*

Karen Robards, *Foc și gheață*

Lorraine Heath, *Doamna și nelegiuitul*

Johanna Lindsey, *Perechea perfectă*

Teresa Medeiros, *Blestemul frumuseții*

Ashlyn Macnamara, *Doar dragostea contează*

Cheryl Holt, *Mai presus de dorință*

Lorraine Heath, *Cum să te însori cu o moștenitoare*

Jo Beverley, *Infama mea doamnă*

Joanna Shupe, *Un viconte pentru o lady*

Johanna Lindsey, *Pasiuni mistuitoare*

Elizabeth Hoyt, *Cel mai tandru libertin*

Teresa Medeiros, *Șoaptele trandafirilor*

Caroline Linden, *Dragostea și alte povești scandaloase*

Lorraine Heath, *Gentlemanul seducător*

Cheryl Holt, *Plăcere absolută*

Caroline Linden, *Între rațiune și scandal*

Kelly Bowen, *Tu ești contele dorit*

Lorraine Heath, *Invitație la seducție*

Anna Harrington, *Un duce pentru totdeauna*

Kelly Bowen, *Stăpânul inimii mele*

Valerie Bowman, *Ducesă din întâmplare*

Sarah MacLean, *Aparențe înșelătoare*

Johanna Lindsey, *Văpaia din brațele lui*

Valerie Bowman, *Contesă fără voie*

Teresa Medeiros, *Ispita atingerii tale*

Mia Marlowe, *Seducție la prima vedere*

Caroline Linden, *Iubiri și scandaluri*

Valerie Bowman, *Dincolo de rațiune*

Sarah MacLean, *Cucerirea unui libertin*

Elizabeth Hoyt, *Gustul ispitei*

Anna Harrington, *Secrete și tentații*

Valerie Bowman, *Un burlac irezistibil*

Mia Marlowe, *Pretențiile unui crai*

Lorraine Heath, *În căutarea plăcerilor interzise*

Elizabeth Hoyt, *Seducerea unui păcătos*

Lorraine Heath, *Plăcerile nopții*

Lenora Bell, *Cucerirea unui duce*

Alissa Johnson, *Aproape o lady*

Elizabeth Hoyt, *Îmblânzirea Bestiei*

Lorraine Heath, *Ultimul rebel*

Mia Marlowe, *Darul atingerii*

Elizabeth Hoyt, *Inimă sălbatică*

Caroline Linden, *Scandaluri ascunse*

Johanna Lindsey, *Sub asediul iubirii*

Cara Elliott, *Tentația păcatului*

Alissa Johnson, *O întâlnire neașteptată*

Lorraine Heath, *Intenții vinovate*

Vicky Dreiling, *Cum să seduci un ticălos*

Elizabeth Hoyt, *Ducele păcatului*

Lenora Bell, *Dacă aș avea un duce*

Lorraine Heath, *Iubire fără mască*

Cara Elliott, *Tentații periculoase*

Kelly Bowen, *Un duce de neuitat*

Lorraine Heath, *O șansă la dragoste*

Vicky Dreiling, *Cum să te măriți cu un duce*

Penny Jordan, *Iubiri și mătăsuri*

Penny Jordan, *Iubiri și păcate*

Julie Anne Long, *Plăceri primejdioase*

Lorraine Heath, Cucerește-mă din nou

Vicky Dreiling, *Dorințele unui duce*

Daisy Goodwin, *Sisi. Împărăteasa nefericită*

Julie Anne Long, *Un iubit ca nimeni altul*

Lorraine Heath, *Ducele și doamna în roșu*

Teresa Medeiros, *Deliciile păcatului*

Meredith Duran, *Cineva care să ma apere*

Julie Anne Long, *Capitularea*

Teresa Medeiros, *Și îngerii iubesc*

Deeanne Gist, *Fata de la Tiffany*

Juliana Gray, *Cum să-ți îmblânzești ducele*

Meredith Duran, *Regina de gheață*

Tessa Dare, *Zeița vânătorii*

Teresa Medeiros, *Doamna și tâlharul*

Alissa Johnson, *Vicii și virtute*

Elizabeth Hoyt, *Ducele plăcerilor*

Winston Graham, *Luna neagră*

Juliana Gray, *Cum să-ți stăpânești marchizul*

Tessa Dare, Predarea sirenei

Grace Burrowes, *O chestiune de onoare*

Winston Graham, *Cele patru lebede*

Juliana Gray, *Cum să educi un rebel*

Deeanne Gist, *Sacrificiul inimii*

Tessa Dare, *O lady convingătoare*

va apărea:

Kelly Bowen, *Un târg cu diavolul*

Căpitanul Ross Poldark, devenit membru al Camerei Comunelor, descoperă că între micile dispute caracteristice vieții rurale din Cornwall și mașinațiunile politice din capitala țării există o deosebire uriașă. Adaptarea este dificilă, mai ales că activitatea parlamentară îl ține departe de soția lui, Demelza. Relația lor este deja încordată, căci peste ei planează umbra lui Hugh Armitage, tânărul ofițer cu care Demelza a avut la un moment dat o aventură pasională.
George Warleggan, rivalul lui Ross, nu se împacă nicidecum cu gândul că și-a pierdut locul de deputat în favoarea acestuia. Însă acum își dorește rangul de cavaler, pe care îl consideră o încununare a ascensiunii sale și un cadou binemeritat pentru soția lui, Elizabeth, față de care nutrește o iubire profundă, împletită cu o gelozie bolnăvicioasă.
Verișoara lui Elizabeth, Morwenna, și-a văzut curmat visul de a-și croi un viitor cu Drake Carne, fratele Demelzei, căci o căsătorie aranjată a aruncat-o în brațele vicarului Osborne Whitworth.
Acum, suferind de o depresie cumplită, nu întrezărește nici o ieșire.
Încheierea secolului îi va aduce împreună pe George și Ross, uniți de o pierdere mai mare decât rivalitatea lor – iar Morwenna și Drake, de o tragedie care le aduce speranța...

Winston Graham a scris mai mult de 45 de romane, traduse în toată lumea, iar faimoasa sa serie *Poldark* a fost ecranizată într-un serial de televiziune difuzat în 24 de țări. Winston Graham a fost membru al Societății Regale de Literatură și în 1983 i s-a conferit Ordinul Imperiului Britanic.

Tradiție din 1989
www.litera.ro
ISBN 978-606-33-1922-8
9 786063 319228
Alma®